REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

BILTEN SUDSKE PRAKSE
2014

Volume II

Izdavač:

Ustavni sud Republike Kosovo

Uređivački odbor:

Prof. Dr Enver Hasani, Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Ivan Čukalović, potpredsednik Ustavnog suda
Almira Rodrigues, sudija Ustavnog suda
Prof Dr Snežana Botušarova, sudija Ustavnog suda
Milot Vokshi, generalni sekretar Ustavnog suda
Pravna Jedinica Ustavnog suda

Pripremio:

Gospodin Malte Kirchner, menadžer projekta, GIZ
Gospođa Pranvera Ejupi-Hajzeraj, koordinator projekta, GIZ
Gospodin Lavdim Krasniqi, pravni ekspert
Premium Consulting

© 2015 Ustavni sud Repulike Kosova

Autorska prava:

Nijedan deo ovog izdanja ne sme se reprodukovati ili prenositi u bilo kom obliku ili na bilo koji način, elektronski ili mehanički, uključujući fotokopiranje i snimanje, ili bilo kog skladišta informacija i sistema za preuzimanje, bez prethodnog pismenog odobrenja Ustavnog suda Republike Kosovo i Deutsche Gesellschaft fur Internationale Zusammenarbeit (GIZ), osim ako nije izričito dozvoljeno kopiranje od strane nadležnog autorskim pravima.

Napomena:

Prema članu 116.4 Ustava Republike Kosova, odluke Ustavnog suda Kosova objavljuju se u Službenom glasniku Republike Kosova, što je primarni izvor za odluke Ustavnog suda. Ovaj Bilten ne zamenjuje primarni izvor za odluke Ustavnog suda. U slučaju sukoba ili nedoslednosti između odluka objavljenih u ovom Biltenu i odlukama objavljenim u Službenom listu Republike Kosovo, prednost ima.

Svrha sažetka odluka je da obezbedi opšti činjenično i pravno pregled predmeta i kratak rezime o odlukama Ustavnog suda. Pregled odluka i presuda je sačinila "Projekat pravne reforme" sprovodi Deutsche Gesellschaft fur Internationale Zusammenarbeit (GIZ), i kao takav, ne mogu zameniti odluke Ustavnog suda niti predstavljaju stvarni oblik odluka / presuda Ustavnog suda.

Published by giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

BILTEN SUDSKE PRAKSE 2014

USTAVNOG SUDA REPUBLIKE KOSOVA

Ovaj Bilten je pripremljena sa strane "Projekt Pravna reforma" koju provodi Deutsche Gesellschaft für Internationa e Zusammenarbeit (GIZ) GmbH u ime Njemačkog Saveznog Ministarstva za Ekonomsku Suradnju i Razvoj (BMZ)

Pregled sadržaja

Br.1. KI05/13, Florim Gashi, Rešenje od 7. maja 2014 god.- Ocena ustavnosti presude A. br. 811/2006, Vrhovnog suda Kosova od 14. marta 2007. god ..15

Br.2. KI121/13, Lumturije Morina, Rešenje od 25. marta 2014.god.-Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova, AC. br. 1791/13, od 12. jula 2013. godine 24

Br.3. KI219/13, Avdi Abdullahu, Rešenje od 25. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja SCEL-09-0001, Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, od 24. februara 2011. god.....31

Br.4. KI02/14, Hamdi Ademi, Rešenje od 2 aprila 2014 god.- Ocena ustavnosti presude ASC-11-0069 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova od 22.aprila 2011.god..... 37

Br.5. KI228/13, KI04/14, KI11/14, KI13/14,- Lulzim Ramaj i Shahe Ramaj, Rešenje od 24. marta 2014 - Ocena ustavnosti obaveštenja KMLP. I. br. 11/13, od 5. avgusta 2013. god., Državnog tužioca, Ocena ustavnosti odluke Kancelarije disciplinskog tužioca, ZPD/11/0133, od 8. februara 2011. godine. Ocena ustavnosti odluke P. br. 470/13, Osnovnog suda u Peci od 27. juna 2013. godine..... 42

Br.6. KI104/13, Adem Maloku, Rešenje od 2. aprila 2014.god - Ocena ustavnosti resenja ASC-ll-0069, Zalhenog veca Posehne komore Vrhovnog suda od 22. aprila 2013. god..... 55

Br.7. KI211/13, Demush Krasniqi, Rešenje od 28. marta 2014 god.-Ocena ustavnosti akta Sudskog saveta Kosova, obaveštenje br. 01/118-682, od 27. oktobra 2010. godine 63

Br.8. KI 114/13, Emsale Zoni, Rešenje od 11. februara 2014 god. - Ocena ustavnosti rešenja Okružnog suda u Mitrovici, Ac. br. 170/2012 od 24. septembra 2012. god..... 68

Br.9. KI28/14, Skender Mezini i Ferbend Haxhijaj, Rešenje od 13. Juna 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 26/2012 od 16. septembra 2013. god..... 74

Br.10. KI 01/14, Qazim Dragusha, Rešenje od 2. aprila 2014 god.-Ocena ustavnosti presude ASC-11-0035 Posebne komore Vrhovnog suda Kosova od 23. novembra 2012. god..... 83

Br.11. KI10/14, Akcionarsko društvo Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C. Presuda od 20. maja 2014. god. - Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, CN. br. 7/2013, od 19. oktobra 2013. god 89

Br.12. KI 93/12, Imer Ibriqaj, Rešenje od 11. marta 2014. god.- Ocena ustavnosti odluke br. 03V-115 Skupštine Republike Kosovo od 4. juna 2009. god. ... 100

Br.13. KI163/13, Naser Dragusha i 6 drugih radnika Energetske korporacije Kosova, Rešenje od 8. maja 2014 - Ocena ustavnosti presude presude Rev.hr. 25/2012, Vrhovnog suda Repuhlike Kosovo, od 10. maja 2013. god.. 107

Br.14. KI193/13 I KI213/13, Preduzeća poljoprivredno zemljište ŠKABAJ, D.O.O., Rešenje od 5. Maja 2014 god., ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 229/2012, od 10. juna 2013. godine i rešenja Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 70/2013, od 12. jula 2013. godine 116

Br.15. KO103/14, Predsednica Republike Kosovo, Presuda od 30. juna 2014 god., ocena kompatibilnosti člana 84 (14) [Nadležnosti Predsednika] sa članom 95 [Izbor Vlade] Ustava Republike Kosovo 126

Br.16. KI22/14, Lulzim Hoti, Rešenje od 12. maja 2014 god.-Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Rev. br. 237/2013 od 5. novembra 2013. god 159

Br.17. KI 26/12, Bujar Ahmetaj, Rešenje od 8. maja 2014 god.-Ocena ustavnosti odluke br. 557/2009 Opštinskog suda u Prištini od 9· februara 2012 god 166

Br.18. KI 29/14, Halit Islami, Rešenje od 12. maja 2014 god., ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Rev. br. 138/2013 od 11. jula 2013. god 173

Br.19. KI 33/13, Abdyl Pasjaqa, Rešenje od 7. maja 2014 god.- Ocena ustavnosti odluke br. Pkl. br. 167/12 Vrhovnog suda od 29. novembra 2012. god.. 178

Br.20. KI198/13, Kosovska agencija za privatizaciju, Rešenje od 13. marta 2014 god- Zahtev za ocenu ustavnosti rešenja Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda, br. AC-II-12-0193, od 4. jula 2013. godine 184

Br.21. KI 212/13, Svetlana Stefanović, Rešenje od 12. maja 2014 god.- Ocena ustavnosti zahteva za razjašnjenje presude Ustavnog suda, K0108/13, od 9. septembra 2013. god 193

Br.22. KI33/14, Kamer Hajdini, Rešenje od 31. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Pml. br. 111/2013 Vrhovnog suda Kosova od 24. Septembra 2013 god.. 199

Br.23. KI54/14, Hamdi Ademi, Rešenje od 19. maja 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Kosovo, A. br. 375/2007 od 26. novembra 2007. god., i rešenja Saveta za žalbe Ministarstva rada i socijalne zašite br. 5054321 od 10. novembra 2005. godine..... 211

Br.24. KI225/13, Hasan Isafi i Muharrem Isafi, Rešenje od 12. maja 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova CA. br. 972/2013, od 18. oktobra 2013. godine 217

Br.25. KI99/14 i KI100/14, Shyqyri Syla i Laura Pula, Odluka za privremene mere od 3. jula 2014 god.- Ocena ustavnosti odluka Tužilačkog saveta Kosova vezanih za postupak izbora Glavnog državnog tužioca..... 224

Br.26. KI35/14, Brahim Rama, Rešenje od 27. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja AC-I-13-0079-A0001-A0004, Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova od 23. januara 2014. god. 229

Br.27. KI41/14, Bajram Osmani, Rešenje od 19. maja 2014 god.-Zahtev za ocenu ustavnosti presude Apelacionog suda Republike Kosovo, Ac. br. 4984/2912 od 29. novembra 2013. godine 235

Br.28. KI46/14, Slobodan Vujičić, Rešenje od 30. juna 2014 god. tumačenje člana 57.1 [Opšta Načela] Poglavlja III [Prava Zajednica i Njihovih Pripadnika] Ustava Republike Kosovo.. 242

Br.29. KI27/14, Nexhmi Bërnica, Rešenje od 12. Maja 2014 god. Ocena ustavnosti rešenja SCEL-09-0001, Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, od 24. februara 2011. god. 247

Br.30. KI 199/13, Sinan Rashica, Rešenje od 20. maja 2014. god. - Ocena ustavnosti presude Rev. br. 331/2011 Vrhovnog suda Republike Kosovo od 11. januara 2013. god 252

Br.31. KI 227/13, Izjadin Shehu, Rešenje od 30. juna 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Rev. br. 93/2013 Vrhovnog suda Kosova, od 20. septembra 2013. godine 258

Br.32. KI99/14 i KI100/14, Shyqyri Syla i Laura Pula, Presuda od 3. jula 2014. god., objavljena 8. jula 2014. god. 268

Br.33. KI216/13, Agron Vula, Rešenje od 23. januara 2014 god. - Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 22/2011, od 3. juna 2013. god., sa zahtevom za privremenu meru 292

Br.34. KI53/14, N.P.T "Llabjani", Klina ,Rešenje od 13 maja 2014 god. - Zahtev za ocenu ustavnosti presude Rev. br. 22/2013 Vrhovnog suda Kosova od 13. novembra 2013. god.....300

Br.35. KI57/14, Besianë Gashi, Rešenje od 7. jula 2014 god.- Ocena ustavnosti odluke Sudskog saveta Kosova, br. 03/1586, od 20. septembra 2013. god. 308

Br.36. KI05/14, Bejtullah Sogojeva, Rešenje od 19. maja 2014. god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 396/2012, od 11. septembra 2013. god. 315

Br.37. KI43/14, Rexhep Kuqi i Milazim Kuqi, Rešenje 26. juna 2014 god. ocena rešenja Vrhovnog suda Kosova Rev. 203/2013 od 24. decembra 2013. godine 320

Br.38. KI71/14, Asllan Bahtiri, Rešenje od 26. juna 2014 god.-Ocena ustavnosti presude Apelacionog suda Kosova u Prištini AA. br. 404/2013, od 04. Marta 2014. godine 328

Br.39. KI 184/13, KI 12/14, KI 16/14, KI 17/14, KI 24/14, KI 25/14, Energetska Korporacija Kosova, Rešenje od 8. maja 2014. god.- Ocena ustavnosti presuda Vrhovnog suda Republike Kosovo, Rev. br. 379/11, od 2. maja 2013. god., Rev. br. 192/13, od 3. oktobra 2013. god., Rev. br. 244/13, od 8. oktobra 2013. god., Rev. br. 192/13, od 3. oktobra 2013. god., Rev. br. 246/13, od 1. oktobra 2013. god., Rev. br. 271/13, od 31. novembra 2013. god. 335

Br.40. KI30/40, Zymrije Haxhimusa, Ekrem Abazi, Ferinaze Isufi, Avdullah Hoxha i Hyzri Delolli, Rešenje od 26. juna 2014 god.-Zahtev za zaštitu ustavnosti obaveštenja Ministarstva javne uprave Republike Kosovo, br. 4278, od 29. avgusta 2013. godine.....350

Br.41. KI88/14, Medija Smailji, Rešenje od 2. jula 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova u Prištini Ca. br. 3875/2012, od 31. januara 2014. godine 356

Br.42. KO119/14 - Xhavit Haliti i 29 drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo, Odluka za privremene mere od 23. jula 2014 god.- Ocena ustavnosti Odluke br. 05-V-001 izglasane od strane 83 poslanika Skupštine Republike Kosovo o izboru predsednika Skupštine Republike Kosovo, od 17. jula 2014. god.364

Br.43. KI38/14, Gani Balaj, Rešenje od 26 juna 2014 god.- Ocena ustavnosti presude AC-II-12-0165 Posebne komore Vrhovnog suda Republike Kosovo, od 10. oktobra 2013. god 373

Br.44. KI42/14, PTK-SHA, Priština, Rešenje od 19. maja 2014. god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 238/2013, od 7. novembra 2013. god., sa zahtevom za uvođenje privremene mere..... 379

Br.45. KI 45/14, Faton Sefa, Rešenje od 1. jula 2014. god.- Ocena ustavnosti rešenja, Rev. br. 60/2013 Vrhovnog suda, od 13. novembra 2013. god.. ..389

Br.46. KI81/14, Avni Zogaj, Rešenje od 2. jula 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova Pzd. br. 28/2014, od 02. aprila 2014. godine..... 396

Br.47. KI90/14, Rrahim Preteni, Rešenje od 2. jula 2014 god.-Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Republike Kosovo, Ac. br. 1067/13, od 17. januara 2013. godine 402

Br.48. KO59/14, Hilmi Hoxha, Rešenje od 26. juna 2014 god.- Ocena ustavnosti članova 29.2 i 38.2 Zakonika o krivičnom postupku i članova 11.1 i 39.2 Zakona o sudovima 411

Br.49. KI58/14, Shefqet Hasimi, Rešenje od 1. jula 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda, KA. br. 89/2014, od 6. februara 2014. god. 424

Br.50. KI66/14, Ruhan Sadiku, Zymrije Hyseni, Ramadan Palushi, Xhevat Haziri, Mehdi Dibra i Aziz Hashani, Rešenje od 3. jula 2014 god.-Ocena ustavnosti presude Rev. br. 210/13 Vrhovnog suda Republike Kosovo, od 18. decembra 2013. godine 431

Br.51. KI52/14, Rasić Verica, Aksić Rašić Danijela, Aksić Dosta, Arsić Dragica, Bečelić Danica, Bulatović Rade, Cvejić (Mariković) Vesna, Furunović (llić) Dušanka, Galić Svetislav, Joksimović (Drašković) Jasmina, Joksimović Malina, Jovanović Milena, Kilibarda Branislav, Kilibarda (Arsić) Zlatana, Krivokapić Staljinka, Lekić Božidar, Lekić Duško, Maksimović Živko, Marinković Svetislav, Marinković Zoran, Micić Rodoljub, Milanović Vasna, Milošević Darko, Milovanović Nebojša, Milovanović Radovan, Milovanović Zlatija, Mitrović Bačević Dušanka, Nedeljković Stana, Novaković Dragoljub, Novaković Nikola, Novaković Zdenka, Ognjenović Miloslavka, Pavić Biserka, Stamenković-Janković Jasmina, Stojanović Desanka, Stojković (Nikolić) Vidosava, Trajković Zoran, Vasić Siniša dhe Kovačević Marija – Aktvendim i datës 3 korrik 2014, Rešenje od 3. jula 2014 god. Ocena

ustavnosti presude AC-I-12-0012 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda od 24. oktobra 2013. god.. 440

Br.52. KI 39/14, Bujar Spahiu, Rešenje od 3. jula 2014 god.- Ocena ustavnosti presude, Pml. br. 215/2013 Vrhovnog suda od 9. decembra 2013. god 450

Br.53. KI 03/14, Afrim Terpeza, Rešenje od 2. jula 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Pml.br. 214/2013 Vrhovnog suda Kosova, od 12. decembra 2013. godine 461

Br.54. KI117/12/A, KI119/12/A, KI121/12/A, KI138/12, Fatmire Berisha, Musa Pllan i Ismije Pllana, Vesel Bardhi, Ramë Berisha i Dragica Stanojevič, Rešenje od 11. februara 2014 god.- Ocena ustavnosti odluke Okružnog suda u Mitrovici Ac. br. 130/12 od 17. septembra 2012. god., Ac. br. 1070/2012 od 2. maja 2013. god., Ac. br. 138/12 od 9. jula 2012. god., Ac. br. 1068/2012 od 2. maja 2013. god. 471

Br.55. KI208/13, Rexhep Kabashi, Rešenje od 8. maja 2014. god.- Ocena ustavnosti rešenja Posebne komore Vrhovnog suda, ACI-13-0094-A0001, od 30. oktobra 2013. god. 477

Br.56. KI68/14, Fahri Rexhepi, Rešenje od 3. jula 2014 god.-Ocena ustavnosti rešenja ASC-II-0035, Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda, od 23. novembra 2012. god. 484

Br.57. KI62/14, Rexhep Haziri, Odluka od 3. jula 2014 god.- Ocena ustavnosti konačne liste zaposlenih Fi-64/90 koji su bili kvalifikovani za dobijanje nadoknade od privatizacije DP „Ramiz Sadiku“ iz Prištine objavljenu od strane Kosovske agencije za privatizaciju od 27. marta 2009. god. 489

Br.58. KO119/14 - Xhavit Haliti i 29 drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo, Presuda od 21. avgusta 2014 god.Ocena ustavnosti Odluke br. 05-V-001 izglasane od strane 83 poslanika Skupštine Republike Kosovo o izboru predsednika Skupštine Republike Kosovo, od 17. jula 2014. god. 495

Br.59. KI 75/14, Tefik Dedinca, Odluka od 1. jula 2014 god.- Ocena ustavnosti neodređene odluke neodređenog javnog organa 544

Br.60. KI 47/14, Mustaf Zejnullahu, Rešenje od 26. juna 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Rev. br. 89/2013 Vrhovnog suda Kosova od 8. oktobra 2013. godine 549

Br.61. KI40/14, Valon Haskaj, Rešenje od 26. juna 2014 god.- Ocena ustavnosti presude, KZZ. br. 187/2013 Vrhovnog suda Kosova od 8. novembra 2013. god. 557

Br.62. KI95/14 N.P.P. Adriatik Commerce, Rešenje od 3.jula 2014 god. - Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, E. Rev. br. 30/2013, od 9. decembra 2013. godine 565

Br.63. KI67/14, Muharrem Sopa, Rešenje od 1. juli 2014 god. - Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 59/2013, od 23. oktobra 2013. god. 573

Br.64. KI06/14, Olga Petrović, Svetolik Patrnogić, Vesna Dejanović i Miroslava Ivanović, Rešenje od 4. jula 2014. god. - Ocena ustavnosti presude Osnovnog suda u Uroševcu, Pc. br. 559/10 od 18. septembra 2013. god. . 580

Br.65. KI31/14, Luan Ramadani, Rešenje od 3. jula 2014. god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Pml. br. 222/2013, od 24. decembra 2013. god. 589

Br.66. KI 54/12, Mustafe Xhekaj, Rešenje od 11. marta 2014. god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Kosovo Ap. br. 376/2009 od 23. februara 2011. god. 595

Br.67. KI 65/14, Bajram Santuri, Rešenje od 1. jula 2014 god.-Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova, CA. br. 791/13, od 23. septembra 2013. god.; rešenja Opštinskog suda u Gnjilanu, P. br. 43/10, od 31. oktobra 2012. god.; rešenja Opštinskog suda u Prizrenu, C. br. 47/2000, od 25. septembra 2012. god.; rešenja Opštinskog suda u Prizrenu, C. br. 247/08, od 15. februara 2010. god.; obaveštenja Kancelarije disciplinskog tužioca, ZDP/12/ZP/910, od 29. novembra 2012. god.; i obaveštenja Ministarstva rada i socijalne zaštite, od 21. januara 2011. god. 600

Br.68. KI 56/14, Beqir Zhushi, Rešenje od 26. juna 2014 god.-Ocena ustavnosti presude Posebne komore Vrhovnog suda, ASC-11-0069, od 22. aprila 2013. god. 609

Br.69. KI220/13, Hysen Çeku, Rešenje od 7. februara 2014 god. – Ocena ustavnosti presude Ac. br. 4952/2012 Apelacionog suda Kosova, od 27. maja 2013. god. 614

Br.70. KI 51/13, Shemsi Haliti, Rešenje od 11. marta 2014. god.- Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 113/2010, od 19. decembra 2012. god. 621

Br.71. KI92/14, Fidaie Bytyqi, Rešenje 2.juli 2014 god.- Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. E. br. 1/2014,od 12. februara 2014. god. 629

Br.72. KI84/14, Arlind Kačaniku, Rešenje od 16. septembra 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 18/2014 Vrhovnog suda od 3. februara 2014. god. 638

Br.73. KI73/14, Xhafer Dvorani, Rešenje od 16. septembara 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova, Ac. br. 2770/2013, od 17. marta 2014. god. 645

Br.74. KI104/14, Agron Çerreti, Rešenje od 17. septembra 2014 god.- Ocena ustavnosti nenavedenih odluka Vrhovnog suda i Apelacionog suda i presude P. br. 88/2012 Opštinskog suda u Gnjilanu 651

Br.75. KI 229/13, Pashk Thaqi, Mark Thaqi i Linda Thaqi, Rešenje od 23 septembra 2014. god.- Ocena ustavnosti presude Rev. hr. 147/2013 Vrhovnog suda Republike Kosovo od 3. jula 2013. god 657

Br.76. KI78/14, Mentor Paçak, Rešenje od 16. septembra 2014 god.-Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda, PN. br. 637/2013, od 16. oktobra 2013. god. 663

Br.77. KI106/14, „Adler Com d.o.o“, Rešenje od 18. Septembra 2014 god., ocena ustavnosti presude E. Rev. br. 47/2013 Vrhovnog suda Kosova od 17. maja 2014. god. 668

Br.78. KI83/14, Sahit Rakaj, Rešenje od 23. septembra 2014 god. - Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 188/2013 od 7. novembra 2013. god 675

Br.79. KI124/14, Zineta Nikočević, Odluka od 18. septembra 2014 god., ubrzanje postupka pred osnovnim sudom 682

Br.80. KI76/14, Jakup Berisha, Rešenje od 23. septembra 2014. god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Kosovo, Rev. br. 292/2013, od 9. decembra 2013. god. 687

Br.81. KI74/14, Radomir Filipović, Rešenje od 15. septembra 2014 god.-Ocena ustavnosti presude Rev. br. 86/2011 Vrhovnog suda od 23. januara 2013. god. 694

Br.82. KI217/13, "H.P.G" SH.P.K, od 23. septembra 2014. god.- Ocena ustavnosti rešenja br. AC-I-13-0169 Posebne komore Vrhovnog suda Kosovo od 10. oktobra 2013. god 708

Br.83. KI108/14, Sevdije Sllovinja, Rešenje od 17. septembra 2014. god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Kosovo, Rev. br. 107/2014, od 22. aprila 2014. god. 715

Br.84. KO155/14, Ombudsman Republike Kosovo, Rešenje od 13. Novembra 2014 god. Ocena ustavnosti Ukaza br. DKGJK-001-2014, predsednice Republike Kosovo o potvrđivanju nastavka mandata međunarodnih sudija Ustavnog suda Republike Kosovo od 31. avgusta 2014. godine 721

Br.85. KI125/14, Univerzitet za biznis i tehnologiju - UBT, Rešenje od 23 septembra 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 9/2014 od 6. marta 2014. godine 733

Br.86. KI113/14, Albion Sherifi, Rešenje od 21. oktobra 2014 god.- Ocena ustavnosti naloga predsednika opštine Uroševac od 30. aprila 2014. god. 741

Br.87. KI107/14, Xufe Rracaj, Rešenje od 23. septembra 2014 god.- Obaveštenje Državnog tužioca KMLC br. 01/2011 od 13. decembra 2013. god. 747

Br.88. KI101/14, Shkodran Pllana, Rešenje od 17. septembra 2014 god.,-Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosovo, Rev. 41/2014 od 7. marta 2014. god. 753

Br.89. KI86/14, Avdije Nimani, Rešenje od 17. septembra 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 32/2014, od 13. marta 2014. godine 760

Br.90. KI63/14, Misin Rifati, Rešenje od 23. septembra 2014. god.- Ocena ustavnosti presude Opštinskog suda u Uroševcu, C. br. 71/2002, od 17. decembra 2002. god. 767

Br.91. KI20/14, Musa Gjetaj, Rešenje od 15. septembra 2014 god.- Ocena ustavnosti presude CA. br. 2976/2013 Apelacionog suda Kosovo od 5. decembra 2013. godine 772

Br.92. KI110/14, Sokol Stavileci, Rešenje od 17. septembra 2014 god.- Ocena ustavnosti obaveštenja br. 254 Centralne banke Kosova od 14. aprila 2014. godine 781

Br.93. KI50/14, Shemsi Bekteshi, Rešenje od 16. septembra 2014. god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. br. 277/2013 od 6. decembra 2013. god.. 786

Br.94. KI117/14, Kurtesh Halimi, Rešenje od 5. novembra 2014. god.- Ocena ustavnost presude Ac. br. 543/2013 Apelacionog suda Kosova od 16. maja 2014. godine 793

Br.95. KI 19/14 & KI21/14, Tafil Qorri i Mehdi Syla, Rešenje od 16.septembra 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja CA.br. 2129/2013 Apelacionog suda Kosova od 5. decembra 2013. godine i rešenja CA.br. 1947/2013 Apelacionog suda Kosova od 5. decembra 2013. godine..... 799

Br.96. KI09/14, Skender Cocaj, Rešenje od 16. septembra 2014 god.- ocena presude Vrhovnog suda Kosovo, Rev. 399/2012, od 22. avgusta 2013. godine. Ova odluka je urucena podnosiocu zahteva 7 oktobra 2013. godine. 806

Br.97. KI115/14, Azem Ademi, Odluka od 17. septembra 2014 god.- Ocena ustavnosti neidentifikovane odluke neidentifikovanog javnog organa 813

Br.98. KI167/14, Zelqif Berisha, Odluka za privremene mere od 8. decembra 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju AC-I-13-0045-A0001 od 26. juna 2014. godine..... 818

Br.99. KI94/14, Sadat Ademi, Rešenje od 5. novembra 2014 god.- Neizvršenje presude PA1 br. 966/2013 Apelacionog suda Kosova od 27. novembra 2013. god 825

Br.100. KI36/14, Bojan Đokić, Ljubica Đokić, Zvonko Đokić i Đorđe Đokićod, Rešenje od 7. novembra 2014 god.- Žalba o nedostatku krivične istrage ubistva i nadoknade za uništavanje imovine.....830

Br.101. KI85/14, Gafurr Osmani, Rešenje od 16. septembra 2014. god. - Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 269/2013, od 9. decembra 2013. godine. 839

KI05/13, Florim Gashi, Rešenje od 7. maja 2014 god.- Ocena ustavnosti presude A. br. 811/2006, Vrhovnog suda Kosova od 14. marta 2007. god

Slučaj KI05/13, odluka od 26. maja 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, izvršenje presuda, upravni spor, neprihvatljiv, ne iscrpljenje pravnih sredstava

Podnosilac zahteva osporava ne primenjivanje presude Vrhovnog suda Kosova od 14. marta 2007. god., kojom je Vrhovni sud u upravnom postupku odbio žalbu opštine Klina i naložio opštini Klina da donese novu odluku u vezi sa podnosiocem zahteva.

Upravni postupak se odnosi na odluku opštinskih organa Kline o rušenju konstrukcije koju je koristio podnosilac zahteva u poslovne svrhe.

Pored toga, podnosilac traži od Ustavnog suda Republike Kosovo da obaveže Opštinu Klina da primeni Presudu Vrhovnog suda Kosova.

Nakon presude Vrhovnog suda, opština Klina nije donela novu odluku u odnosu na podnosioca zahteva. Prema odredbama Zakona o upravnom sporu, Opština Klina je bila dužna da donese ovu odluku u roku od trideset (30) dana. U tom smislu, Ustavni sud, pozivajući se na odredbe Zakona o upravnom sporu, smatra da je podnosilac zahteva trebao da nakon roka od trideset (30) dana nastavi sa upravnim sporom i time iscrpi pravna sredstva koje propisuje zakon.

Ustavni sud smatra da podnosilac zahteva, zapravo, ne nastavljajući sa upravnim sporom, to jest, ne izjavljujući žalbu drugostepenom sudu u propisanom roku, sam je odgovoran što se njegov slučaj proglašava neprihvatljivim, obzirom da se to smatra kao odricanje od prava na dalji postupak u prigovoru u vezi sa povredom ustavnih prava.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI05/13
Podnosilac
Florim Gashi
Ocena ustavnosti presude A. br. 811/2006, Vrhovnog suda Kosova od 14. marta 2007. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Florim Gashi (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Klini, koga zastupa g. Skënder Gashi.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ne primenjivanje presude A. br. 811/2006 Vrhovnog suda Kosova 14. marta 2007. god. od strane opštine, koja je uručena podnosiocu zahteva neodređenog datuma.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti presude A. br. 811/2006 Vrhovnog suda Kosova od 14. marta 2007. god., kojom je Vrhovni sud u upravnom postupku odbio žalbu opštine Klina. Upravni postupak se odnosi na odluku opštinskih organa Kline o rušenju konstrukcije koju je koristio podnosilac zahteva u poslovne svrhe.

4. U svom zahtevu, podnosilac traži od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) *[...]" da obaveže Opštinu Klina da primeni Presudu Vrhovnog suda Kosova."*

Pravni osnov

5. Član 113.7 Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav), član 47 Zakona o Ustavnom sudu br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), i pravilo 56 (2) Poslovnika o radu (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 16. januara 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu.

7. Dana 30. januara 2013. god., odlukom GJR. KI05/13, predsednik Suda je imenovao sudiju Ivan Čukalović za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom KSH. KI05/13, predsednik je imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova (član) i Arta Rama-Hajrizi (član).

8. Dana 28. februara 2013. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

9. Dana 7. maja 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izvestaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

Sažetak činjenica

10. Dana 14. marta 2005. god., na osnovu izmene urbanističkog plana, Upravni odbor Opštine Klina je doneo rešenje (1/3 BR. 353-247/2005) o ukidanju svih postojećih dozvola za izgradnju privremenih prostorija u opštini. Odbor direktora je opravdao ovo rešenje na osnovu toga da su sve postojeće privremene konstrukcije bile izgrađene na imovini u vlasništvu opštine, koje su opštini potrebne za javne svrhe.

11. Ovo rešenje Upravnog odbora od 14. marta 2005. god., je pogodilo i podnosioca zahteva koji je koristio konstrukcije za svoje poslovne aktivnosti.

12. Shodno tome, dana 17. avgusta 2005. god., Uprava za urbanizam i javne usluge opštine Klina, donela je rešenje br. 07. br. 354-122/2005 (u daljem tekstu: rešenje uprave), nalažući podnosiocu zahteva da sruši konstrukciju.

13. Podnosiocu zahteva je dato 15 dana da sruši konstrukciju, u suprotnom Uprava će prinudno izvršiti svoje rešenje.

14. Nakon gore navedenog, dana 2. septembra 2005. god., na rešenje opštine Klina, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Izvršnom direktoru opštine Klina.

15. Dana 15. septembra 2005. god., Izvršni direktor opštine Kline, rešenjem 07 br. 354-122/2005 (u daljem tekstu: rešenje Izvršnog direktora) odbio je kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdio rešenje Uprave.

16. U slučaju podnosioca zahteva, dana 14. oktobra 2005. god., Uprava je nastavila sa rušenjem konstrukcije.

17. Dana 31. oktobra 2005. god., na rešenje Izvršnog direktora, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Ministarstvu životne sredine i prostornog planiranja(u daljem tekstu: MŽSPP).

18. Dana 20. marta 2006. god., MŽSPP svojom odlukom A-106/05 usvojilo je žalbu izjavljenu od strane podnosioca zahteva, pri čemu je poništio rešenje Izvršnog direktora i vratio predmet na ponovno razmatranje.

19. MŽSPP je obrazložilo da Izvršni direktor u opštini Klina svojim rešenjem nije uspeo da utvrdi činjenično stanje na potpun i pravilan način i nije uspeo da posveti potrebnu pažnju relevantnim zakonskim odredbama o upravnom postupku, zbog kojih su odluke donete na nepravičan način. Shodno tome, MŽSPP je odlučilo:

> "*Prema članu 242 stav 2 Zakona o Opštem Upravnom Postupku, Ministarstvo Sredine i Prostorno Planiranje [...] je odlučilo da vrati predmet na ponovno razmatranje. Prvostepeni organ je dužan da postupi po odluci drugostepenog suda, najkasnije do 30 dana od dana prijema ove odluke i da donese novo rešenje izvođenjem dokaza.*"

20. Shodno tome, opština Klina je izjavila žalbu na odluku MŽSPP Vrhovnom sudu. Opština Klina u svojoj žalbi tvrdi da odluka MŽSPP nije u skladu sa zakonom i da je zakon primenjen na štetu opštine Klina.

21. Dana 14. marta 2007. god., Vrhovni sud je odbio žalbu opštine Klina.

22. U svojoj presudi, Vrhovni sud smatra:

> *"Osporenom odlukom je usvojena žalba Florim Gašija iz Kline i poništeno je rešenje Izvršnog šefa opštine Klina 07.br. 354-*

122/2005 od 15.09.2005. god. i predmet je vraćen na ponovno razmatranje.

[...]

"Sud zaključuje da u ovom pravnom upravnom pitanju postoje protivrečnosti koje nisu uklonjenje tokom rešavanja prvostepenog organa [Inspektorat Uprave za urbanizam] jer nisu uzeti u obzir dokazi iz spisa predmeta i nisu dati razlozi za odlučujuće činjenice za pravično rešavanje ovog pravnog pitanja i konkretno utvrđivanje činjenice da li postoji i da li je usvojen urbanistički plan za grad Kline, jer je doneta odluka od Opštine Kline za opoziv privremenih dozvola, i da li se u konkretnom slučaju radi o uklanjanju privremenog objekta ili nasilnim rušenjem objekta koji se predstavlja u fazi nasilnog izvršenja, što ne bi trebalo da bude situacija u konkretnom slučaju ali i zbog činjenice da nije konstatovano da li je prošao ili ne rok dozvole prema kojoj je postavljen privremeni objekat.

[...] Iz tih razloga i sa ciljem izbegavanja navedenih grešaka u osporenoj odluci tuženi upravni organ [tj. MŽSPP] poništio je osporenu odluku dajući uputstva da se u ponovnom postupku izbegnu nedostaci u cilju donošenja odluke na pravedan i zakonit način."

23. Nakon presude Vrhovnog suda, opština Klina nije preduzela nikakav korak u odnosu na podnosioca zahteva.

24. Na osnovu podnesaka, podnosilac zahteva se obratio MŽSPP (pismo od 17. aprila 2008. god.) i Skupštini opštine Klina (pismo od 21. aprila 2009. god.) u pogledu izvršenja presude Vrhovnog suda.

25. Dana 23. januara 2013. god., opština Klina je podnela zahtev Ustavnom Sudu, tražeći ocenu ustavnosti gore navedene presude A. br. 811/2006 Vrhovnog suda i 15 drugih presuda Vrhovnog suda. Opština Klina je dalje tražila poništenje odluke MŽSPP u svih 16 slučajeva. Opština Klina je podnela svoj zahtev na osnovu člana 113 paragrafa 4 Ustava (Vidi slučaj KO08/13, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 29. novembra 2013. god.).

26. Dana 14. novembra 2013. god., Sud je, nakon razmatranja, jednoglasno odlučio da proglasi zahtev neprihvatljivim, jer opština Klina nije ovlašćena stranka.

Navodi podnosioca

27. Podnosilac zahteva tvrdi [...]*"ovom proizvoljnom radnjom, Opština Klina je učinila težak prekršaj ustavnih odredbi, tako što nije obezbedila [podnosiocu zahteva] osnovna sredstva za opstanak njegove šestočlane porodice. Ovim postupkom, Opština Klina je učinila težak prekršaj ustavnih odredbi o ljudskim pravima i slobodama, garantovanih na osnovu člana 113.7 Ustava, člana 47 Zakona o Ustavnom sudu. "*

28. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da se obratio opštini Klina usmeno i pismeno radi izvršenja presude.

29. U svom zahtevu, podnosilac zahteva se obratio Sudu na sledeći način:

> "*Bitno je naglasiti da su sve redovne zakonske procedure ispoštovane sa tačnošću od strane [podnosioca zahteva], pa sve do Vrhovnog suda Kosova, i kad su iscrpljena sva pravna sredstva, obavezni smo da se obratimo Ustavnom sudu Republike Kosovo, kako bi ocenio ustavnost presude Vrhovnog suda Kosova, A. br. 811/ 2006, od 14. 03. 2007. god."*

30. Podnosilac zahteva zaključuje, tražeći od Suda:

> *"Putem našeg zahteva tražimo od Ustavnog suda Kosova da obaveže Opštinu Klina da primeni Presudu Vrhovnog suda Kosova, u skladu sa članom 116.1, na osnovu kojeg se kaže da su Odluke Ustavnog suda obevezne za sva lica i institucije Republike Kosovo. Isto tako, članom 124.6, da se zaduži Opština da sprovede odluku Republike Kosova A. br. 811/ 2006., [Vrhovnog suda] kao i odluku Ministarstva za životnu sredinu i prostorno planiranje u Prištini, br. A- 106/ 2005, od 20.03. 2006., koja je sa presudom Vrhovnog suda Kosova postala pravosnažna."*
> *[...]*

Prihvatljivost zahteva

31. Kao prvo, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

32. U tom smislu, Sud se poziva na član 113 stav 7 Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

33. Sud se poziva i na član 47.2 Zakona, koji propisuje:

"Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva".

34. Kao što je gore navedeno, podnosilac u svom zahtevu osporava neizvršenje presude Vrhovnog suda Kosova (A. br. 811/2006 od 14. marta 2007. god.) od strane opštine Klina i traži od Suda [...] *"da obaveže Opštinu Klina da primeni Presudu Vrhovnog suda Kosova."*

35. Sud primećuje da je Vrhovni sud u upravnom postupku odbio žalbu opštine Klina izjavljenju na odluku MŽSPP kao neosnovanu. Prema odluci MŽSPP, MŽSPP je odlučilo da vrati predmet na ponovno razmatranje i da obaveže prvostepeni organ, odnosno opštinu Klina, da u roku od 30 dana od prijema odluke donese novu odluku na osnovu gore navedene odluke MŽSPP. Dakle, nakon presude Vrhovnog suda, opština Klina je obavezna da donese odluku u pogledu podnosioca zahteva. Do danas, opština Klina nije donela takvu odluku.

36. S obzirom da je naredni postupak bio upravni, Sud smatra relevantnim i neophodnim da se pozove na odredbe Zakona o upravnim sporovima.

37. Član 29 Zakona o upravnim sporovima br. 03/L-202, propisuje:

1. Ako drugostepeni organ nije doneo rešenje u roku od trideset (30) dana ili u kraćem roku, utvrdjenim posebnim odredbama oko žalbe stranke protiv odluke prvostepenog organa, zatim ne donese i u daljem roku od sedam (7) dana ponovljenim zahtevom, stranka može da pokrene upravni spor kao da mu je odbijena žalba.

2. Na način predviđen stavom 1. ovog člana stranka može postupiti i onda kada prvostepeni organ nije doneo rešenje prema njegovom zahtevu, protiv čijeg akta nije dozvoljena žalba.

3. Ako prvostepeni organ, protiv čijeg akta je dozvoljena žalba, nije doneo nikakvo rešenje po osnovu zahteva u roku od šesdeset (60) dana ili nekom kraćem roku predvidjenim posebnim odredbama, stranka ima pravo da se obrati zahtevom drugostepenom organu. Protiv rešenja drugostepenog organa stranka može da pokrene upravni spor. Stranka može pod uslovima stava 1. ovog člana pokrenuti upravni spor i ako ovaj organ nije doneo rešenje.

38. U tom smislu, Sud primećuje da se podnosilac zahteva obratio MŽSPP (pismo od 17. aprila 2008. god.) i Skupštini opštine Klina (pismo od 21. aprila 2009. god.), tražeći samo izvršenje presude Vrhovnog suda.

39. Na osnovu gore navedenog, Sud smatra da je podnosilac zahteva, po isteku roka propisanog prema gore navedenoj odredbi zakona o upravnim sporovima, trebalo da nastavi sa upravnim sporom i time iscrpi pravna sredstva propisana zakonom.

40. S tim u vezi, Sud podseća da je u skladu sa principom supsidijarnosti, podnosilac zahteva obavezan da iscrpi sva pravna sredstva propisana zakonom, kao što je predviđeno članom 113, paragrafom 7 i drugim pravnim odredbama, kao što je napred navedeno. Dakle, podnosilac zahteva je trebalo da izjavi žalbu drugostepenom organu, obzirom da prvostepeni organ, opština Klina, nije uspela da donese odluku u propisanom roku.

41. Sud želi da naglasi da je obrazloženje za pravilo iscrpljenosti da pruži organima vlasti, uključujući i sudove, mogućnost da spreče i isprave navodnu povredu Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbeđuje delotvorna pravna sredstva protiv povrede ustavnih prava (Vidi slučaj *Selmouni protiv Francuske*, ESLJP br. 25803/94. Odluka od 28. jula 1999. god.*;* i slučaj KI06/10, podnosilac zahteva *Valon Bislimi*, Ustavni Sud, presuda od 30. oktobra 2010. god.).

42. Dakle, podnosilac zahteva, zapravo, ne nastavljajući sa upravnim sporom, to jeste ne izjavljujući žalbu drugostepenom organu u propisanom roku, on je sam odgovoran što se njegov slučaj proglašava neprihvatljivim, obzirom da se to smatra kao odricanje od prava na dalji postupak u prigovoru u vezi sa povredom ustavnih prava (Vidi slučaj KI16/12, podnosilac zahteva *Gazmend Tahiraj*, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 22. maja 2012. god.).

43. Kao rezime, podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva na raspolaganju prema primenjivom zakonu

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 47, paragrafom 2 Zakona i pravilom 36 (1), a), dana 7. maja 2014. god. jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. DA OGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI121/13, Lumturije Morina, Rešenje od 25. marta 2014.god.- Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova, AC. br. 1791/13, od 12. jula 2013. godin

Slučaj KI121/13, odluka od 25. marta 2014. god.

*Ključne reči:*individualni zahtev, izvršnim postupak, Administrativno uputstvo, očigledno neosnovan.

Podnosilac zahteva je podneo podnesak u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, osporavajući rešenje Apelacionog suda Kosova, AC. br. 1791/13, od 12. jula 2013. godine, za koje podnosilac zahteva tvrdi da ga je primila 1. avgusta 2013. godine i Administrativno uputstvo Sudskog saveta Kosova br. 2008/02 o izjednačavanju sudskih taksi...

Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova, AC. br. 1791/13, od 12. jula 2013. godine, koje je u izvršnom postupku podnosiocu zahteva u svojstvu dužnika odbilo žalbu kao neosnovanu i potvrdilo rešenje Osnovnog suda u Đakovici, E. br. 934/12, od 8. marta 2013. godine. Podnosilac zahteva traži i ocenu ustavnosti Administrativnog uputstva br. 2008/02 o izjednačavanju sudskih taksi Sudskog saveta Kosova.

Podnosilac zahteva smatra da su mu ovom prilikom povređena ustavna prava iz člana 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata], člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], člana 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava Republike Kosovo i konkretno, prava i slobode garantovana Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i slobodama i njenih Protokola, posebno Protokola 1, člana 1.

Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi zahteva da Sud poništi Administrativno uputstvo br. 2008/2 o izjednačavanju sudskih taksi Sudskog saveta Kosova, Sud naglašava da samo ovlašćene strane prema članu 113. 2 Ustava imaju pravo da pokrenu pitanje o usklađenosti zakona sa Ustavom. Dakle, podnosilac zahteva nije ovlašćena strana prema članu 113. 2 Ustava (Vidi slučaj: KI34/11, podnosilac zahteva Sami Bunjaku, Rešenje o neprihvatljivosti Ustavnog suda od 8. decembra 2011. godine).

Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi ocene ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova, AC. br. 1791/13, od 12. jula 2013. god. Ustavni sud je ubeđen da podnete činjenice od strane podnosioca zahteva nisu ni na jedan način opravdale tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepio svoje tvrdnje. Stoga Sud je zaključio da iznete činjenice od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava pa je njegov zahtev očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI121/13
Podnosilac
Lumturije Morina
Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova, AC. br. 1791/13, od 12. jula 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je gđa Lumturije Morina (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koju zastupa g. Teki Bokshi, advokat iz opštine Đakovica (u daljem tekstu: zastupnik podnosioca).

Osporena odluka

2. Osporava se rešenje Apelacionog suda Kosova, AC. br. 1791/13, od 12. jula 2013. god., za koje podnosilac zahteva tvrdi da je primila 1. avgusta 2013. god., i Administrativno uputstvo Sudskog saveta Kosova br. 2008/02 o ujednačavanju sudskih taksi.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova, AC. br. 1791/13, od 12. jula 2013. god., koje je u izvršnom postupku podnosiocu zahteva u svojstvu dužnika odbilo njenu žalbu kao neosnovanu i potvrdilo rešenje Osnovnog suda u Đakovici, E. br. 934/12, od 8. marta 2013. god. Podnosilac zahteva traži i ocenu ustavnosti Administrativnog uputstva br. 2008/02 o ujednačavanju sudskih taksi Sudskog saveta Kosova.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113. 7 Ustava, članu 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosova br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 (2) Poslovnika o radu.

Postupak pred Sudom

5. Dana 7. avgusta 2013. god., podnosilac je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 30. avgusta 2013. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI121/13, imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI121/13, imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

7. Dana 18. septembra 2013. god., Sud je obavestio zastupnika podnosioca o registraciji zahteva i od njega tražio da potpiše zvanični obrazac zahteva, obzirom da nije potpisao obrazac koji je podnet 7. avgusta 2013. god.

8. Zastupnik podnosioca zahteva se nije odazvao na zahtev Suda.

9. Dana 21. februara 2014. god., Sud je tražio od zastupnika podnosioca zahteva da podnese Sudu sve odluke koje se odnose na zahtev podnosioca.

10. Dana 4. marta 2014. god., zastupnik podnosioca je podneo Sudu obrazac zahteva potpisan od njega.

11. Dana 25. marta 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo preliminarni izveštaj i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

12. Na osnovu nepotpune dokumentacije, koju je podnosilac zahteva podnela Sudu, i koja ima veze samo sa izvršnim postupkom, Sud je došao do dole navedenih činjenica.

13. Podnosilac zahteva je podnela žalbu Osnovnom sudu u Đakovici na rešenje o dozvoli izvršenja, E. br. 934/12, od 1. marta 2013. god., gde se podnosilac zahteva pojavljuje u svojstvu dužnika.

14. Dana 8. maja 2013. god., Osnovni sud u Đakovici, odlučujući po žalbi podnosioca zahteva na rešenje o dozvoli izvršenja, E br. 934/12, od 1. marta 2013. god., odbija žalbu kao neosnovanu i smatra da je podnosilac zahteva žalbu uloženu na rešenje E br. 934/12, od 1. marta 2013. god., u potpunosti povukla. Sud dalje naglašava:

    "Dužnik nije priložio žalbi dokaz o plaćanju takse... Obzirom da dužnik u roku propisanom zaključkom od 22.03.2013. god. nije platio sudsku taksu, u saglasnosti sa članom 19 Zakona o parničnom postupku (ZPP) i članom 102 ZPP, odlučeno je kao u izreci ovog rešenja".

15. Dana 12. jula 2013. god., Apelacioni sud Kosova, postupajući po žalbi podnosioca zahteva, doneo je rešenje AC. br. 1791/13, odbijajući žalbu kao neosnovanu. Sud, dalje, u svom obrazloženju dodaje:

    "[...] Ovaj Sud smatra da nisu održivi žalbeni navodi dužnika, jer, je odredbom člana 2.2 Administrativnog uputstva Sudskog saveta Kosova... dok se odredbom člana 6.5 gore navedenog Uputstva propisuje da ukoliko se one (takse) ne plate do krajnjeg roka, Sud će odbaciti podnesak za koji nisu plaćene takse, a što je u ovom slučaju sudska taksa za žalbu iz člana 10.11 ovog Uputstva.

    [...]

    Prvostepeni sud nije učinio ni bitne povrede odredaba parničnog postupka na koje ovaj Sud pazi po službenoj dužnosti".

Navodi podnosioca zahteva

16. Podnosilac zahteva tvrdi da su joj rešenjem Apelacionog suda, AC. br. 1791/13, od 12. jula 2013. god., povređena sledeća prava zaštićena Ustavom:

    Član 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata], član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], član 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava Republike Kosovo i konkretno, prava i slobode garantovana Evropskom konvencijom za ljudska prava i slobode i njenih Protokola, posebno Protokola 1, člana 1.

17. Podnosilac zahteva, dalje, naglašava:

    "Sudske takse i fiskalne obaveze mogu se propisati ISKLJUČIVO zakonom... nipošto Administrativnim uputstvom Sudskog saveta Kosova br. 2008/02 o ujedinjenju sudskih taksi".

18. Podnosilac zahteva zaključuje, tražeći od Ustavnog suda da:

- *"Poništi rešenje Osnovnog suda, E. br. 934/12, od 08.05.2013. god.,*
- *Poništi rešenje Apelacionog suda, Ac. br. 1791/13, od 12.07.2013. god., i*
- *Poništi Administrativno uputstvo Sudskog saveta Kosova br. 2008/02, o ujedinjenju sudskih taksi".*

Prihvatljivost zahteva

19. Kako bi bio u stanju da razmatra zahtev podnosioca, Sud pre svega treba da oceni da li je podnosilac zahteva ispunila uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

Tvrdnja u vezi sa zahtevom za poništenje Administrativnog uputstva br. 2008/02 o ujednačavanju sudskih taksi Sudskog saveta Kosova

20. U vezi sa zahtevom podnosioca o poništenju Administrativnog uputstva br. 2008/02 o ujednačavanju sudskih taksi Sudskog saveta Kosova, Sud se poziva na član 113 stavovi 1, 2 i 7 Ustava, koji propisuje:

> *"1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.*
>
> *2. Skupština Kosova, Predsednik Republike Kosovo, Premijer i Ombudsman su ovlašćeni za podnošenje sledećih pitanja:*
>
> *(1) saglasnost zakona, dekreta Predsednika i Premijera i uredbi Vlade, sa Ustavom; (2) saglasnosti Statuta opština sa Ustavom.*
>
> [...]
>
> *7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

21. Što se tiče zahteva podnosioca da Sud poništi Administrativno uputstvo br. 2008/2 o ujednačavanju sudskih taksi Sudskog saveta Kosova, Sud naglašava da samo ovlašćene stranke prema članu 113. 2 Ustava imaju

pravo da pokrenu pitanje o usklađenosti zakona sa Ustavom. Dakle, podnosilac zahteva nije ovlašćena stranka prema članu 113. 2 Ustava (Vidi slučaj KI34/11, podnosilac zahteva Sami Bunjaku, Rešenje o neprihvatljivosti Ustavnog suda od 8. decembra 2011. god.).

Tvrdnja u vezi sa odlukama Osnovnog suda u Đakovici i Apelacionog suda Kosova

22. U vezi sa tvrdnjama podnosioca zahteva da su Osnovni sud u Đakovici i Apelacioni sud Kosova svojim rešenjima povredili njena prava garantovana Ustavom, podnosilac zahteva treba da dokaže da je ispunila uslove propisane članom 113. 7 Ustava, kao i članom 47.2 i 49 Zakona. Na osnovu spisa predmeta se može primetiti da je podnosilac zahteva podnela činjenice da je iscrpela sva delotvorna pravna sredstva prema zakonima na snazi i da je podnela zahtev u roku od četiri (4) meseca, kao što je propisano Zakonom i Poslovnikom.

23. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36 (2) Poslovnika o radu, koje propisuje:

"(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi: [...], ili

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili

[...], ili

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".

24. Podnosilac zahteva nije podnela nikakav *prima facie* dokaz koji bi pokazao povredu njenih ustavnih prava (Vidi, *mutatis mutandis*, Vanek protiv Republike Slovačke, br. 53363/99, presuda od 31. maja 2005. god.). Podnosilac zahteva ne argumentuje na kakav način su joj povređeni članovi 22, 31 i 54 Ustava i Protokola 1 član 1.

25. Podnosilac zahteva nije uspeo da dokazuje na koji način je ne isplaćivanje sudske takse prouzrokovalo povredu njenih ustavnih prava.

26. S tim u vezi, Ustavni sud ponavlja da nije njegova dužnost, prema Ustavu, da deluje kao sud četvrtog stepena u vezi sa odlukama koje se donose od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis,* Garcia Ruiz protiv Španije, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi takođe slučaj KI70/11

podnosilaca zahteva Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima, Rešenje o neprihvatljivosti od 7. februara 2011. god.).

27. Ustavni sud može samo da razmotri da li su dokazi podneti na pravilan način i da li su postupci, gledano u njihovoj celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva imala pravično suđenje (Vidi, *inter alia*, Evropska komisija za ljudska prava, Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, zahtev br. 13071/87, 10. jul 1991. god.).

28. Iz svih gore navedenih razloga, Sud je ubeđen da podnete činjenice od strane podnosioca zahteva nisu ni na jedan način opravdale tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepela svoje tvrdnje.

29. Sud je našao da zahtev ne ispunjava uslove prihvatljivosti, propisane članom 113. 1 Ustava i pravilima 36 (2) b) i d) i 36 (3) c) Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, shodno članu 113.1 Ustava, članu 20 Zakona i pravilu 36 (2) b) i d) i 36 (3) c) Poslovnika o radu, dana 25. marta 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4 Zakona; i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI219/13, Avdi Abdullahu, Rešenje od 25. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja SCEL-09-0001, Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, od 24. februara 2011. god

Slučaj KI219/13, odluka od 25. marta 2014 god.

Ključne reči; individualni zahtev, ocena ustavnosti rešenja Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda.

Podnosilac zahteva je podneo podnesak u skladu sa članom 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Kosova (u daljem tekstu: Poslovnik).

Podnosilac zahteva je dana 03. decembra 2013., podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo, gde je od suda zahtevao ocenu ustavnosti rešenja Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda.
Podnosilac u zahtevu navodi da je Vrhovni sud Kosova izvršio procesna kršenja zakonskih odredbi i pogrešno je utvrdio činjenično stanje te da je takođe izvršena i povreda Ustava Republike Kosovo, tačnije člana 46, 47, 48, 49. i 50. Zakona o Ustavnom sudu.

Odlukom predsednika br. GJR. KI219/13, od 08. januara 2014, sudija Altay Suroy je imenovan za sudiju izvestioca, istog dana odlukom predsednika br. KSH. KI219/13, imenovano je i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Arta Rama-Hajrizi.

Na osnovu podataka iz spisa predmeta, Sud konstatuje da je podnosilac podneo svoj zahtev 03. decembra 2013. god. Takođe Sud je na osnovu raspoloživih spisa utvrdio da je poslednje rešenje SCEL-09-0001 sudskog veća Posebne komore, podnosiocu uručeno 19. marta 2011. god., te shodno tome podnosilac je podneo svoje zahteve sudu nakon isteka zakonskog roka propisanog članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika.

Uzimajući u obzir sve okolnosti podnetog zahteva, Ustavni sud Kosova je na sednici 25. marta 2014 god., odlučio da zahtev proglasi neprihvatljivim jer je predat van zakonom propisanog vremenskog roka.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI219/13
Podnosilac
Avdi Abdullahu
Ocena ustavnosti rešenja SCEL-09-0001, Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, od 24. februara 2011. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, Predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Avdi Abdullahu iz sela Glamnik, opština Podujevo, (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje SCEL-09-0001, Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Sudsko veće Posebne komore), od 24. februara 2011 god., koje je podnosiocu uručeno 19. marta 2011 god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ustavna ocena rešenja koje navodno onemogućuje podnosiocu da ostvari pravo na udeo od 20% od privatizacije društvenog preduzeća Ramiz Sadiku (u daljem tekstu: DP "Ramiz Sadiku"), u Prištini. Podnosilac zahteva ne navodi konkretno članove Ustava koji su povređeni.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na član 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo Br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 03. decembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 08. januara 2014. god., predsednik je odlukom GJR. br. KI219/13 imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI219/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 27. januara 2014. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva i Posebnu komoru Vrhovnog suda o registraciji zahteva.

8. Dana 25. marta 2014. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu u punom sastavu za neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Podnosilac zahteva tvrdi da je 8 (osam) god., bio radnik DP “Ramiz Sadiku“.

10. Dana 27. juna 2006. god., DP „Ramiz Sadiku“ je završilo proces privatizacije.

11. Dana 05. marta 2010 god., Podnosilac zahteva nezadovoljan odlukom Agencije za Privatizaciju (u daljem tekstu: Agencija), koja ga nije uvrstila na listu radnika koji su ostvarili pravo na udeo od 20% od privatizacije, podneo je žalbu Posebnoj komori Vrhovnog suda.

12. U žalbi Posebnoj komori Vrhovnog suda, podnosilac zahteva je naveo da je on bio radnik DP. „Ramiz Sadiku“ i da je radio sve do 1992. godine kada je nasilno udaljen sa svog radnog mesta. Podnosilac je uz žalbu Posebnoj komori priložio i kopiju potvrde kao dokaz njegovog radnog statusa u DP “Ramiz Sadiku“, kao i kopiju radne knjižice.

13. Agencija je dopisom Posebnoj komori odgovorila na žalbu podnosilac tvrdeći da podnosilac ne ispunjavaju uslove jer nije u zakonskom roku (koji je istekao 27. marta 2009 god.) izjavio žalbu na konačnu listu radnika koju je sačinila Agencija.

14. Dana 24. februar 2011 god., Sudsko veće Posebne komore je donelo odluku SCEL-09-0001 kojom je žalbu podnosioca odbilo kao neprihvatljivu. U obrazloženju svoje odluke Sudsko veće je navelo: *„Imajući u vidu da je žalba izjavljena tri meseca nakon isteka roka za izjavljivanje žalbe (vremenski rok za izjavljivanje žalbe istekao je 27. marta 2009. god.) na osnovu toga, ne postoji mogućnost da se prihvati vraćanje u pređašnje stanje i da se žalba smatra blagovremenom. Stoga, žalba se odbacuje kao neprihvatljiva.“*

15. U zaključku rešenja SCEL-09-0001, Sudsko veće Posebne komore navodi*:„Na osnovu člana 9.5 UNMIK Uredbe br. 2008/4, žalba protiv ovog rešenja izjavljuje se u pisanom obliku* Žalbenom *veću Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku povereničku agenciju, u roku od trideset (30) dana, od dana prijema ovog rešenja.“*

Navodi podnosioca zahteva

16. Podnosilac u zahtevu navodi da je Vrhovni sud Kosova izvršio procesna kršenja zakonskih odredbi i pogrešno je utvrdio činjenično stanje te da je takođe izvršena i povreda Ustava Republike Kosovo, tačnije člana 46, 47, 48, 49. i 50. Zakona o Ustavnom sudu.

17. Podnosilac se obraća sudu sa zahtevom:

> *„Želim da dobijem 20% od privatizacije preduzeća, jer mi je garantovana ova naknada, koju je dobio jedan deo radnika preduzeća „Ramiz Sadiku“.*

Prihvatljivost zahteva

18. Sud navodi da bi bio u mogućnosti da odluči po žalbi podnosioca, prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

19. Vezano sa time, Sud se poziva na član 113.7. Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih*

organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

20. Sud se takođe poziva i na član 49. Zakona koji predviđa.

"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku (...)".

21. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36.(1)(b) Poslovnika, koje propisuje:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:
...
b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva...".

22. Na osnovu podataka iz spisa predmeta, Sud konstatuje da je podnosilac podneo svoj zahtev 03. decembra 2013. god. Takođe Sud je na osnovu raspoloživih spisa utvrdio da je poslednje rešenje SCEL-09-0001 sudskog veća Posebne komore, podnosiocu uručeno 19. marta 2011. god., te shodno tome podnosilac je podneo svoje zahteve sudu nakon isteka zakonskog roka propisanog članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika.

23. Sud takođe podseća da je svrha zakonskog roka od četiri meseca iz člana 49. Zakona i Pravila 36(1)(b) Poslovnika o radu, da promoviše pravnu sigurnost, obezbeđujući da slučajevi koji postavljaju ustavna pitanja budu razmotreni u okviru razumnog roka i da prethodno donete odluke nisu beskrajno otvorene za osporavanje (vidi slučaj O' LOUGHLIN i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva Br. 23274/04, ECtHR, Odluka od 25 avgusta 2005).

24. Iz izloženog proizilazi da je zahtev van vremenskog roka.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113. (7) Ustava, članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika,

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona; i

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI02/14, Hamdi Ademi, Rešenje od 2 aprila 2014 god.- Ocena ustavnosti presude ASC-11-0069 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova od 22.aprila 2011.god

Slučaj KI02/14, odluka 2. aprila 2014 god.

Ključne reči; individualni zahtev, ocena ustavnosti rešenja Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda.

Podnosilac zahteva je podneo podnesak u skladu sa članom 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Kosova (u daljem tekstu: Poslovnik).

Podnosilac zahteva je dana 09. januara 2014.god., podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo, gde je od suda zahtevao ocenu ustavnosti rešenja Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda.
Podnosilac u zahtevu navodi da je on izgubio pravo na udeo od 20% od privatizacije greškom odgovornog lica u preduzeću DP "Ramiz Sadiku".

Odlukom predsednik Suda br. GJR. KI02/14 od 30. Januara 2014. god., za sudiju izvestioca imenovan je sudija Altay Suroy. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI02/14 imenovao članove Veća za razmatranje u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

Na osnovu podataka iz spisa predmeta, Sud konstatuje da se bavio pomenutim slučajem u predmetu br. KI73/13, Rešenje o neprihvatljivosti, u kome je 18. novembra 2013. god., objavio rešenje o neprihvatljivosti zahteva. Sud je u rešenju naveo da podnosilac zahteva nije potkrepio svoje navode o povredama odredaba Ustava, jer činjenice koje je on izneo ni na jedan način nisu ukazale da su mu Sudsko veće i Žalbeno veće Posebne komore uskratile prava garantovana Ustavom. Sud nalazi da, zbog toga što je Sud već doneo odluku o predmetnoj stvari, zahtev ne sadrži dovoljan osnov za donošenje nove odluke. Stoga, Sud proglašava zahtev neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (3) e) Poslovnika.

Uzimajući u obzir sve okolnosti podnetog zahteva, Ustavni sud Kosova je na sednici održanoj 25. marta 2014 god., odlučio da zahtev proglasi neprihvatljivim jer zahtev ne sadrži dovoljan osnov za donošenje nove odluke.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI02/14
Podnosilac
Hamdi Ademi
Ocena ustavnosti presude ASC-11-0069 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, od 22. aprila 2013 god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac

1. Podnosilac zahteva je g. Hamdi Ademi iz sela Glamnik, opština Podujevo.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu ASC-11-0069 Žalbenog veća posebne komore Vrhovnog suda Kosovo (u daljem tekstu: Žalbeno veće) od 22. aprila 2013. god., koja je podnosiocu uručena 3. maja 2013 god. Pomenuta odluka je razmatrana pred Ustavim sudom u slučaju br. KI73/13, Rešenje o neprihvatljivosti, koje je Sud razmatrao dana 18. Novembra 2013 god,.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ustavna ocena presude koja navodno onemogućuje podnosiocu zahteva da ostvari prava na udeo od 20% od privatizacije društvenog preduzeća Ramiz Sadiku (u daljem tekstu: DP "Ramiz Sadiku"), u Prištini.

4. Podnosilac zahteva ne navodi konkretno članove Ustava koji su povređeni.

Pravni osnov

5. Pravni osnov za podnošenje zahteva je član 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), član 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosova br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 9. januara 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 30. januara 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI02/14 imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI02/14 imenovao članove Veća za razmatranje u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

8. Dana 24. februara 2014. god., Sud je obavestio podnosioca i Posebnu komoru Vrhovnog suda (u daljem tekstu: PKVS), o registraciji zahteva.

9. Dana 2. aprila 2014. god., nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu u punom sastavu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 16. maja 2013. god., podnosilac zahteva je podneo zahtev sudu koji je registrovan pod brojem KI73/13 u kome je osporavao odluku ASC-11-0069 Žalbenog veća PKVS od 22. aprila 2013. god.

11. Podnosilac je u zahtevu KI73/13 tvrdio da sporna presuda krši njegova Ustavom zagarantovana prava, i to pravo na život, pravo na rad, kao i da je žrtva diskriminacije.

12. Podnosilac je u zahtevu KI73/13 tražio od suda: *„Da dobije pravo na 20% za* posao *koji je obavio u preduzeću Ramiz Sadiku, i da mu se plati bolovanje od dana kada je doživeo saobraćajnu nesreću do odlaska u penziju kada je napunio 65 godine zivota.“*

13. Dana 18. Novembra 2013. god., Sud je proglasio zahtev podnosioca neprihvatljivim (slučaj br. KI73/13, Rešenje o neprihvatljivosti).

14. Dana 9. januara 2014 god., podnosilac podnosi novi zahtev Sudu (osporavajući istu odluku kao i u slučaju br. KI73/13) koji je registrovan pod brojem KI02/14.

15. Podnosilac, u zahtevu br. KI02/14, nije dostavio nove dokaze niti je izneo nove činjenice vezane za prirodu njegovog slučaja već u zahtevu izričito traži: *„da mu Sud omogući suočavanje sa sekretarom DP "Ramiz Sadiku", koga smatra jedinim odgovornim licem za gubitak prava na udeo od 20 % od privatizacije".*

Navodi podnosioca

16. Podnosilac u zahteva tvrdi da je on izgubio pravo na udeo od 20% od privatizacije greškom odgovornog lica u preduzeću DP "Ramiz Sadiku".

17. Podnosilac se sudu obraća sa zahtevom:

    „Želim da se suočim sa bivšim sekretarom preduzeća DP 'Ramiz Sadiku', koji je izgubio moju ličnu dokumentaciju vezanu za moju radnu istoriju u preduzeću DP 'Ramiz Sadiku'".

Prihvatljivost zahteva

18. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost predviđene Ustavom i dodatno obrazložene u Zakonu i Poslovniku.

19. U tom smislu, Sud se poziva na član 116.1 [Pravni Efekat Odluka] Ustava koji određuje:

    „1. Odluke Ustavnog suda su obavezne za pravosuđe i sva lica i institucije Republike Kosovo. "

20. Pored toga, Sud se poziva na pravilo 63 (1) Poslovnika određuje da:

    „(1) Odluke Ustavnog suda su obavezujuće za sudstvo i sva lica i institucije u Republici Kosova."

21. Štaviše, pravilo 36 (3) e) Poslovnika određuje:

    „(3) Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva:

    (...)

e) kada je Sud već doneo odluku o predmetnoj stvari i kada zahtev ne sadrži
dovoljan osnov za donošenje nove odluke“.

22. Sud smatra da činjenice i navodi koje je podnosilac izneo u novom zahtevu ne predstavljaju osnov niti pružaju dovoljne i relevantne razloge za novu odluku.

23. U stvari, Sud podseća da se bavio pomenutim slučajem br. KI73/13, Rešenje o neprihvatljivosti, u kome je 18. novembra 2013. god., objavio rešenje o neprihvatljivosti zahteva. Sud je u rešenju naveo da podnosilac zahteva nije potkrepio svoje navode o povredama odredaba Ustava, jer činjenice koje je on izneo ni na jedan način nisu ukazale da su mu Sudsko veće i Žalbeno veće Posebne komore uskratile prava garantovana Ustavom.

24. Sud nalazi da, zbog toga što je Sud već doneo odluku o predmetnoj stvari, zahtev ne sadrži dovoljan osnov za donošenje nove odluke.

25. Stoga, Sud proglašava zahtev neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (3) e) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

U skladu sa članom 116. 1 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 36 (3) e) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 2. aprila 2014. god., jednoglasno je

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona; i

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI228/13, KI04/14, KI11/14, KI13/14,- Lulzim Ramaj i Shahe Ramaj, Rešenje od 24. marta 2014 - Ocena ustavnosti obaveštenja KMLP. I. br. 11/13, od 5. avgusta 2013. god., Državnog tužioca, Ocena ustavnosti odluke Kancelarije disciplinskog tužioca, ZPD/11/0133, od 8. februara 2011. godine. Ocena ustavnosti odluke P. br. 470/13, Osnovnog suda u Peci od 27. juna 2013. godine.

Spojeni slučajevi br. KI228/13, KI04/14, KI11/14, KI13/14, rešenje o neprihvatljivosti od 24. marta 2014. God.

Ključne reči: Individualni zahtev, zloupotreba prava na zahtev

Podnosioci zahteva tvrde povredu niza prava zaštićenih Ustavom i Konvencijom na njihovu štetu od strane Državnog tužioca, Disciplinske kancelarije tužioca, Osnovnog suda u Peći i Ustavnog suda Kosova.

Ustavni sud je odbacio zahteve kumulativno kao zloupotreba prava na zahtev, jer su neosnovani i zbog načina na koji su zahtevi predstavljeni pred Sudom.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
spojenim slučajevima br.
KI228/13
KI04/14
KI11/14
KI13/14
Podnosilac
Lulzim Ramaj i Shahe Ramaj zajednički u slučaju br. KI228/13, i Lulzim Ramaj odvojeno u slučajevima br. KI04/14, KI11/14, KI13/14
slučaj br. KI228/13
Ocena ustavnosti obaveštenja KMLP. I. br. 11/13, Državnog tužioca od 5. avgusta 2013. god., u odnosu na rešenje o neprihvatljivosti slučaj br. KI126/10 Ustavnog suda od 19. januara 2012. god.; rešenje o neprihvatljivosti slučaj br. KI32/11 Ustavnog suda od 20. aprila 2012. god.; i rešenje o neprihvatljivosti slučaj br. KI102/11 Ustavnog suda od 12. decembra 2011. god.
slučajevi br. KI04/14, KI13/14
Ocena ustavnosti odluke Kancelarije disciplinskog tužioca, ZPD/11/0133, od 8. februara 2011. god., u vezi sa ocenom ustavnosti rešenja o neprihvatljivosti slučaj br. KI32/11 Ustavnog suda od 20. aprila 2012. god.
slučaj br. KI11/14
Ocena ustavnosti odluke P. br. 470/13, Osnovnog suda u Peći od 27. juna 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev KI228/13 je podnet od strane g. Lulzim Ramaj i gđe Shahe Ramaj (u daljem tekstu: podnosioci zahteva) sa prebivalištem u Peći, dok je zahteve KI04/14, KI11/14 i KI13/14 podneo podnosilac Lulzim Ramaj.

Osporena odluka

A. U vezi sa zahtevom KI228/13

2. Podnosioci zahteva osporavaju obaveštenje KMLP. I. br. 11/13, Državnog tužioca od 5. avgusta 2013. god., koje je uručeno podnosiocima zahteva 7. avgusta 2013. god.

3. Pored toga, u zahtevu KI228/13, podnosioci zahteva se žale na rešenje o neprihvatljivosti slučaj br. KI126/10 Ustavnog suda od 19. januara 2012. god.; rešenje o neprihvatljivosti slučaj br. KI32/11 Ustavnog suda od 20. aprila 2012. god.; i rešenje o neprihvatljivosti slučaj br. KI102/11 Ustavnog suda od 12. decembra 2011. god.

B. U vezi sa zahtevom KI11/14

4. Podnosilac zahteva Lulzim Ramaj osporava rešenje P. br. 470/13, Osnovnog suda u Peći od 27. juna 2013. god., koje je uručeno podnosiocu zahteva 15. jula 2013. god.

C. *U vezi sa zahtevima KI04/14 & KI13/14*

5. Podnosilac zahteva Lulzim Ramaj osporava odluku Kancelarije disciplinskog tužioca ZPD/11/0133 od 8. februara 2011. god., koja mu je uručena 9. februara 2011. god.

6. Pored toga, podnosilac zahteva Lulzim Ramaj se u zahtevima KI04/14 i KI11/14 žali da je rešenje o neprihvatljivosti slučaj br. KI32/11 Ustavnog Suda od 20. aprila 2012. god., *„nezakonito, nema obrazloženje i nije trebalo da se objavi“*.

Predmetna stvar

7. Predmetna stvar zahteva KI228/13 je ocena ustavnosti obaveštenja KMLP. I. br. 11/13 Državnog tužioca od 5. avgusta 2013. god., jer *“[...] odluka je državnog tužioca u suprotnosti sa članom 392. KZK [Krivični zakon Kosova], kojim se propisuje donošenje protivpravnih odluka, jer u dosijeu postoje svi spisi predmeta i tužilac nije izneo pravno obrazloženje kojim potkrepljuje svoju odluku”,* u vezi sa rešenjem o neprihvatljivosti slučaj br. KI126/10 Ustavnog suda od 19. januara 2012. god.; rešenjem o neprihvatljivosti slučaj br. KI32/11 Ustavnog suda od 20. aprila 2012. god.; i rešenjem o neprihvatljivosti slučaj br. KI102/11 Ustavnog suda od 12. decembra 2011. god. Oni nisu zadovoljni rešenjima Suda, jer smatraju sledeće *“[...] Ustavni sud mi nije objasnio zašto nisam iscrpeo sva pravna sredstva kada sam*

podneo zahtev Ministarstvu za lokalnu samoupravu da rekonstruišem svoju kuću...Sud je objavio odluku u suprotnosti sa članom 17.2.3. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu, uprkos tome što sam tražio da se odluka ne objavi...U ovom slučaju Ustavni sud je doneo protivpravnu odluku iz člana 346. KZK".

8. Predmetna stvar zahteva KI11/14 je ocena ustavnosti rešenja P. br. 470/13 Osnovnog suda u Peći od 27. juna 2013. god., jer *"Nismo dobili pomoć od države u zakonskom obliku da izgradimo kuće, iako su došli da provere slučaj i obećali su da će doneti sav građevinski materijal i to predstavlja povredu člana 3 (Jednakost pred Zakonom), člana 16 (Premoć Ustava), člana 17 (Međunarodni Sporazumi), člana 18 (Ratifikacija Međunarodnih Sporazuma), člana 19 (Sprovođenje Međunarodnog Prava), člana 21. stav 1 (Opšta Načela), člana 22 (Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata) člana 24. stav 1, (Jednakost pred Zakonom), člana 31 (Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje), člana 53 (Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava) i člana 54 (Sudska Zaštita Prava) Ustava Kosova, člana 1, člana 2. stav 1, člana 7, člana 8 i člana 29. stav 2 Univerzalne deklaracije za ljudska prava, člana 2, stav 1 (a) i (b), člana 5. stav 11 i 2, člana 8. stav 2, člana 14. stav 1, člana 25. stav 1 i člana 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima i člana 1 (Obaveza poštovanja ljudskih prava), člana 6 (Pravo na pravično suđenje), člana 13 (Pravo na delotvorni pravni lek) i člana 14 (Zabrana diskriminacije) Evropske konvencije o ljudskim pravima i njenim Protokolima".*

9. Predmetna stvar zahteva KI04/14 i KI13/14 je ocena ustavnosti odluke Kancelarije disciplinskog tužioca, ZPD/11/0133, od 8. februara 2011. god., jer *"Odbijanje potvrđivanja statusa OVK i nepriznavanje statusa pripadnika OVK, objavljivanje o slučaju u novinama i klevete od strane OVK je u suprotnosti sa članom 21. stav 1, članom 24. stav 1, članom 36. stav 1 i članom 41. stav 1 Ustava Republike Kosovo, članom 1, članom 2. stav 1, članom 7, članom 8 i članom 29. stav 2 Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, članom 2, stav 1 (a) i (b), članom 5. stav 11 i 2, članom 8. stav 2, članom 14. stav 1, članom 25. stav 1 i članom 26. Međunarodnog pakta o građevinskim i političkim pravima i članom 1 (Obaveza poštovanja ljudskih prava), članom 6 (Pravo na pravično suđenje), članom 13 (Pravo na delotvorni pravni lek) i članom 14 (Zabrana diskriminacije) Evropske konvencije o ljudskim pravima i njenih Protokola",* u vezi sa rešenjem o neprihvatljivosti slučaj br. KI32/11 Ustavnog suda od 20. aprila 2012. god. Podnosilac zahtev nije zadovoljan rešenjem Suda, jer smatra da je *"nezakonito, nema obrazloženje i nije trebalo da se objavi".*

10. Pored toga, u svim zahtevima, podnosioci zahteva traže da se ne objavi njihov identitet na osnovu *"Člana 17.2.3 Zakona o Ustavnom sudu Kosova br. 03/L-121, člana 36. stav 1 Ustava Kosova i člana 1 i 14 Evropske konvencije za ljudska prava i njenih Protokola"*.

Pravni osnov

11. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

12. Dana 7. decembra 2013. god., podnosioci Lulzim Ramaj i Shahe Ramaj poslali su poštom zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud), koji je 10. decembra 2013. god., stigao u Sud i registrovan je pod brojem KI228/13.

13. Dana 15. januara 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI228/13 imenovao sudiju Snezhana Botusharova za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI228/13 imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

14. Dana 16. januara 2014. god., podnosilac Lulzim Ramaj podneo je zahtev Sudu, koji je registrovan pod br. KI04/14.

15. Dana 23. januara 2014. god., podnosilac Lulzim Ramaj podneo je zahtev Sudu, koji je registrovan pod br. KI11/14.

16. Dana 24. januara 2014. god., podnosilac Lulzim Ramaj podneo je još jedan zahtev Sudu, koji je registrovan pod br. KI13/14.

17. Dana 3. februara 2014. god., predsednik Suda je u skladu sa pravilom 37 (1) Poslovnika, odlukom Urdh. KI228/13, KI04/14, KI11/14, KI13/14, naložio spajanje zahteva KI04/14, KI11/14 i KI13/14 zahtevu KI228/13.

18. Dana 7. februara 2014. god., u skladu sa pravilom 37 Poslovnika, Sud je obavestio podnosioce o registraciji i o spajanju zahteva.

19. Dana 24. marta 2014. god., nakon što je razmotrilo zahtev sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

A. Zahtev KI228/13

20. Dana 5. marta 2012. god., podnosilac zahteva Lulzim Ramaj je podneo privatnu tužbu Osnovnom sudu u Prištini protiv Suda, zbog donošenja nezakonitih rešenja KI102/11, KI32/11 i KI126/10 u skladu sa članom 346. Krivičnog zakona Kosova, jer Ustavni sud „*nije mi objasnio zašto nisam iscrpeo sva pravna sredstva kada sam podneo zahtev Ministarstvu za lokalnu samoupravu da rekonstruišem svoju kuću…Sud je objavio odluku u suprotnosti sa članom 17.2.3. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu, uprkos tome što sam tražio da se odluka ne objavi…U ovom slučaju Ustavni sud je doneo protivpravnu odluku iz člana 346. KZK*“.

21. Dana 27. marta 2013. god., Osnovni sud u Prištini – Opšte odeljenje, rešenjem P. br. 503/11 odbacio je privatnu tužbu Lulzima Ramaja kao neosnovanu.

22. Sledstvena žalba podnosioca zahteva Lulzima Ramaja je odbijena kao neosnovana od strane Apelacionog suda Kosova (rešenje PA1. br. 407/2013, od 17. maja 2013. god.).

23. Dana 5. avgusta 2013. god., Državni tužilac (obaveštenje KMLP. I. br. 11/13) obavestio je podnosioca zahteva da on nije našao pravni osnov da nastavi sa zahtevom za zaštitu zakonitosti protiv odluke Osnovnog i Apelacionog suda.

B. Zahtev KI11/14

24. Dana 5. juna 2013. god., podnosilac zahteva Lulzim Ramaj je tražio da mu Direkcija za obnovu u opštini Peć obezbedi potreban materijal za rekonstrukciju njegove kuće.

25. Prema podnosiocu zahteva, Direkcija za obnovu nije mu obezbedila traženi građevinski materijal. Podnosilac zahteva je zatim odučio da podnese privatnu tužbu redovnom sudu Kosova protiv direktora Direkcije za obnovu u opštini Peć.

26. Dana 27. juna 2013. god., Osnovni sud u Peći – Opšte odeljenje, rešenjem P. br. 470/13, odbio je privatnu tužbu Lulzim Ramaj kao neosnovanu.

C. Zahtevi KI04/14 i KI13/14

27. Podnosilac zahteva Lulzim Ramaj se žali da mu Vladina komisija za priznavanje i verifikaciju OVK veterana nije dodelila status veterana OVK.

28. Podnosilac zahteva smatra da je rešenje o neprihvatljivosti KI32/11 Suda, podnosilac zahteva Lulzim Ramaj, u pogledu zahteva za priznavanje statusa OVK veterana od 20. aprila 2012. god., nezakonito, nema obrazloženja i da nije trebalo da se objavi.

29. Osim toga, podnosilac zahteva se obraća Sudu sa sledećim primedbama *"kada ovog puta donesete odluku, bez obzira da li usvajete ili odbijate zahtev, obezbedite mi pravno obrazloženje i nemojte postupati kao što ste postupali do sada, da donosite odluke bez pravnog obrazloženja"*.

Prihvatljivost zahteva KI228/13

30. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosilaca zahteva, prvo treba da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

31. U odnosu na zahtev KI228/13, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom"*.

32. Gore navedena ustavna odredba traži od podnosioca zahteva da podnese svoj zahtev Sudu na zakonit način nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva.

33. Sud se poziva na član 49. Zakona, koji propisuje:

"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teće od dana stupanja na snagu istog".

34. Sud se poziva i na pravilo 36 (1) b) Poslovnika, koje propisuje:

> *(1) "Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
> *(...)*

(b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva...".

35. U tom smislu, Sud primećuje da je obaveštenje KMLP. I. br. 11/13, Državnog tužioca, od 5. avgusta 2013. god., uručeno podnosiocima 7. avgusta 2013. god.

36. Osim toga, Sud primećuje da iako je zahtev KI228/13 registrovan 10. decembra 2013. god., Sud će uzeti u obzir dan poštanskog pečata kao dan kada je zahtev KI228/13 podnet Sudu, a to je 7. decembar 2013. god. (Vidi slučaj *Kiprici protiv Turske*, br. 14294/04, ESLJP, odluka od 3. septembra 2008. god.).

37. Iz toga proizilazi da je zahtev KI228/13 podnet u roku od četiri (4) meseca, u roku propisanom članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika.

38. Međutim, Sud primećuje da podnosilac zahteva Shahe Ramaj nije bila uključena u postupku pred redovnim sudovima ni u jednoj fazi ili svojstvu. Sud primećuje da je ona podnela zahtev KI228/13 zajedno sa drugim podnosiocem i da se podnosilac Shahe Ramaj samo žalila da je rešenje Suda *„nezakonito i bez obrazloženja*".

39. Sud ističe član 113.7 Ustava, koji navodi da *„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

40. U ovom zahtevu, podnosilac Shahe Ramaj nije bila ni stranka u postupku, niti u prethodnim zahtevima podnetim Sudu KI102/11, KI32/11 i KI126/10, niti u narednim postupcima pred redovnim sudovima. Iz toga sledi da podnosilac zahteva Shahe Ramaj ne može da se smatra ovlašćenom strankom da podnese ovaj zahtev u smislu člana 113.7 Ustava.

41. Kao posledica toga, Sud mora da odbije zahtev kao neprihvatljiv u onoj meri u kojoj se odnosi na Shahe Ramaj.

42. Što se tiče ostalih žalbi podnetih u ovom zahtevu od strane podnosioca Lulzim Ramaj, Sud primećuje da je osnovna žalba ovog podnosioca ustavnost rešenja Suda o neprihvatljivosti zahteva 102/11, 32/11 i 126/10.

43. Sud se poziva na član 116.1 Ustava, koji propisuje:

„Odluke Ustavnog suda su obavezne za pravosuđe i sva lica i institucije Republike Kosovo".

44. Sud se poziva i na pravilo 36 (3) f) Poslovnika, koje propisuje:

"(3) Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva:
...
(f) kada zahtev nije ratione materiae u skladu sa Ustavom."

45. Sud primećuje da su njegove odluke konačne i izvršne i kao takve se ne mogu osporiti od strane samog Suda ili bilo kog drugog javnog organa.

46. Iz toga proizilazi da ove žalbe, podnete od strane podnosioca Lulzim Ramaj u zahtevu KI228/13, Sud mora da odbije, jer nisu *ratione materiae* u skladu sa Ustavom, kao što je propisano pravilom 36 (3) f) Poslovnika.

Prihvatljivost zahteva KI11/14

47. U odnosu na zahtev KI11/14, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

48. Sud se poziva na član 47. Zakona, koji propisuje:

"Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva".

49. Sud uzima u obzir i pravilo 36 (1) a) Poslovnika, koje propisuje:

(1) "Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

(a) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na
raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke."

50. Na osnovu podnetih dokumenata, Sud primećuje da podnosilac zahteva Lulzim Ramaj nije osporio rešenje P. br. 470/13 Osnovnog suda u Peći pred višim stepenima redovnog sudstva.

51. Iz toga proizilazi da zahtev KI11/14 mora da se odbije kao neprihvatljiv, jer podnosilac Lulzim Ramaj nije iscrpeo sva pravna sredstva propisana članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 36 (1) a) Poslovnika.

KI04/14 i KI13/14

52. U pogledu zahteva KI04/14 i KI13/14 podnetih od strane podnosioca Lulzim Ramaj, Sud se poziva na član 116.1 Ustava, koji propisuje:

> *„Odluke Ustavnog suda su obavezne za pravosuđe i sva lica i institucije Republike Kosovo".*

53. Sud se poziva i na pravilo 36 (3) f) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(3) Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva:*
> *...*
> *(f) kada zahtev nije ratione materiae u skladu sa Ustavom."*

54. Sud primećuje da se u zahtevima KI04/14 i KI13/14, podnosilac zahteva Lulzim Ramaj žali na rešenje o neprihvatljivosti br. KI32/11, podnosilac zahteva Lulzim Ramaj, od 20. aprila 2012. god., u odnosu na njegov status kao veteran OVK, tvrdeći, *inter alia,* da je ono nezakonito.

55. Sud primećuje da su njegove odluke konačne i izvršne i kao takve se ne mogu osporiti od strane samog Suda ili bilo kog drugog javnog organa.

56. Iz toga proizilazi da su zahtevi KI04/13 i KI13/14 koji se odnose na podnosioca zahteva Lulzim Ramaj odbijeni od strane Suda, jer nisu *ratione materiae* u skladu sa Ustavom, kao što je propisano pravilom 36 (3) f) Poslovnika.

Prihvatljivost u vezi sa zahtevima KI228/13, KI04/14, KI11/14, KI13/14

57. Sud smatra da uprkos pojedinačnim uslovima prihvatljivosti primenjenim u svakom zahtevu i zaključcima zasnovanim na njima, zahtevi moraju da ispune većinu uslova propisanih pravilom 36 (3) d) Poslovnika, koje propisuje:

(3) Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva:

(...)

d) kada Sud smatra da se zahtevom zloupotrebljava pravo na žalbu;

58. Što se tiče zloupotrebe prava na žalbu, Sud naglašava da sudska praksa Evropskog suda za ljudska prava razrađuje kada postoji zloupotreba prava na žalbu. Ovo je slučaj, *inter alia*, kada podnosilac zahteva u više navrata podnosi netačne i očigledno neosnovane zahteve ESLJP, koji su slični zahtevu koji je on ili ona ranije podneo, a koji su već bili proglašeni neprihvatljivim (vidi *M. protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (dec.), i *Philis protiv Grčke* (dec.).

59. Sud primećuje da su u ovom slučaju, podnosioci podneli neodržive i ponovljene zahteve. Oni su Sudu do sada podneli ukupno osam zahteva, uključujući ove zahteve.

a) KI126/10 podnosilac zahteva Lulzim Ramaj, ocena ustavnosti odluke Ministarstva za saobraćaj i telekomunikacije, proglašene neprihvatljivom od strane Suda 19. januara 2012. god.;

b) KI32/11 podnosilac zahteva Lulzim Ramaj, zahtev za priznavanje statusa veterana OVK, proglašen neprihvatljivim od strane Suda 20. april 2012. god.;

c) KI102/11, podnosilac zahteva Shahe Ramaj protiv Vlade Republike Kosovo, Ministarstvo zdravlja, proglašen neprihvatljivim od strane Suda od 12. decembra 2011. god.;

d) KI106/12, podnosilac zahteva Lulzim Ramaj, zahtev za priznavanje statusa pripadnika OVK, proglašen neprihvatljivim od strane Suda od 29. januara 2013. god.;

e) KI116/12 podnosilac zahteva, Lulzim Ramaj, ocena ustavnosti odluke Regulatornog autoriteta telekomunikacija, proglašene neprihvatljivom od strane Suda 25. januara 2013. god.;

f) KI228/13, podnosioci zahteva Lulzim Ramaj i Shahe Ramaj, ocena ustavnosti obaveštenja Državnog tužioca, KMLP. I. br. 11/13 od 5. avgusta 2013. god., u vezi sa rešenjem o neprihvatljivosti slučaj br. KI126/10 Ustavnog suda od 19. januara 2012. god.; rešenje o neprihvatljivosti slučaj br.

KI32/11 Ustavnog suda od 20. aprila 2012. god.; i rešenje o neprihvatljivost slučaj br. KI102/11 Ustavnog suda od 12. decembra 2011. god., proglašeno neprihvatljivim od strane Suda 24. marta 2014. god.

g) KI04/14 & KI13/14 podnosilac zahteva Lulzim Ramaj, ocena ustavnosti odluke Kancelarije disciplinskog tužioca ZPD/11/0133, od 8. februara 2011. god., u vezi sa ocenom ustavnosti rešenja o neprihvatljivosti slučaj br. KI32/11 Ustavnog suda od 20. aprila 2012. god., proglašeno neprihvatljivim od strane Suda 24. marta 2014. god.

h) KI11/14 podnosilac zahteva Lulzim Ramaj, ocena ustavnosti rešenja P. br. 470/13 Osnovnog suda u Peći, proglašeno neprihvatljivim od strane Suda 24. marta 2014. god.

60. Sud smatra da su u ovim slučajevima, podnosioci zahteva podneli neodržive, ponovljene, netačne i uvredljive zahteve, čime otežavaju rad Suda, oduzimajući mu vreme i resurse.

61. Uzimajući u obzir sve gore navedeno, Sud smatra da podnosioci zahteva koriste pravo na žalbu kako bi napali, omalovažavali i ukaljali ugled sudija kao profesionalaca i kao pojedinaca, a i Sud kao instituciju pravde.

62. Pored toga, Sud odbija zahtev podnosilaca zahteva da se ne otkrije njihov identitet kao neosnovan.

63. Stoga, Sud smatra da zahtevi KI228/13, KI04/14, KI11/14 i KI13/14 predstavljaju zloupotrebu prava na žalbu, u skladu sa pravilom 36 (3) d) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona, pravilom 36 (3) d) i pravilom 56 (2) Poslovnika, 24. marta 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBIJE zahteve kao neprihvatljive;

II. DA UTVRDI da ovi zahtevi predstavljaju zloupotrebu prava na žalbu po tekstu pravila 36 (3) d) Poslovnika;

III. DA ODBIJE zahtev podnosilaca da se ne otkrije njihov identitet;

IV. DA DOSTAVI ovu odluku strankama;

V. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

VI. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI104/13, Adem Maloku, Rešenje od 2. aprila 2014.god - Ocena ustavnosti resenja ASC-ll-0069, Zalhenog veca Posehne komore Vrhovnog suda od 22. aprila 2013. god.

Predmet KI104/13 odluka od 2. aprila 2014. god.

Ključne reči; individualni zahtev, pravo na imovinu, van vremenskog roka.

Podnosilac je zahtev podneo u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, u kome su tražili ustavnu ocenu ASC-ll-0069 Zalbenog veca Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, od 22. aprila 2013. god.

Podnosilac zahteva trazi da bude ukljucen u listu zaposlenih koji imaju legitimno pravo na prikupljene prihode od privatizacije DP "Ramiz Sadiku"

Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi ocene ustavnosti resenja ASC-ll-0069, Zalbenog veca Posehne komore Vrhovnog suda od 22. aprila 2013. god. , Ustavni sud je utvrdio da podnete činjenice od strane podnosioca zahteva nisu ni na jedan način opravdale tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepela svoje tvrdnje Stoga Sud je zaključio da iznete činjenice od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava pa je njegov zahtev očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI104/13
Podnosilac
Adem Maloku
Ocena ustavnosti rešenja ASC-11-0069, Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda od 22. aprila 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Adem Maloku, zastupljen od strane g. Ali Latifi, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Rešenje ASC-11-0069 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, od 22. aprila 2013. god.

Pravni osnov

3. Član 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), član 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon); i pravila 56 (1) i 74 (1) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti rešenja ASC-11-0069 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda od 22. aprila 2013. god., u vezi sa navodnim pravom podnosioca zahteva da bude uključen u listu zaposlenih koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP GIK "Ramiz Sadiku" Priština.

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 16. jula 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 5. avgusta 2013. god., predsednik je odlukom br. GJR. KI104/13, imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI104/13, imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović (članovi).

7. Dana 29. avgusta 2013. god., podnosilac je obavešten o registraciji zahteva. Istog dana, Posebna komora Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Posebna komora) je obaveštena o zahtevu.

8. Dana 26. septembra 2013. god., Sud je tražio od podnosioca da pojasni nekoliko aspekata njegovog zahteva.

9. Dana 13. septembra i 3. oktobra 2013. god., Sud je tražio pojašnjenje od strane Posebne komore o odlukama Sudskog i Žalbenog veća Posebne komore u vezi sa zahtevom i tvrdnjama podnosioca zahteva.

10. Dana 13. marta 2014. god., nakon što je razmotrilo preliminarni izveštaj, Veće za razmatranje je ocenilo da izveštaj treba još popuniti i odložilo je razmatranje za neki drugi datum.

11. Dana 18. marta 2014. god., Sud je zatražio od podnosioca da se izjasni u vezi sa pojašnjenjima Posebne komore od 3. septembra 2013. god., odnosno 3. oktobra 2013. god.

12. Dana 1 i 2. aprila 2014. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

13. U određenom vremenu, podnosilac zahteva je bio zaposlen kao radnik DP “Ramiz Sadiku”.

14. Dana 27. juna 2006. god., DP „Ramiz Sadiku“ je privatizovano.

15. Dana 23. marta 2009. god., podnosilac zahteva je uložio žalbu Posebnoj komori protiv Kosovske agencije za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP), prilikom čega je tražio da bude uključen u listu zaposlenih koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP GIK “Ramiz Sadiku” Priština.

16. Dana 10. juna 2011. god., Sudsko veće Posebne komore, presudom SCEL-09-0001, odbacilo je žalbu podnosioca kao neprihvatljivu.

17. Gore navedenom presudom, SCEL-09-0001, od 10. juna 2011. god., Sudsko veće Posebne komore, između ostalog je obrazložio:

> *"... Sudsko veće primećuje da je u vreme privatizacije, prema dokumentima u dosijeu, žalilac imao više od 65 godina (rođen je 1. oktobra 1939. god.)..."*
>
> *"Sudsko veće smatra da žalilac ne ispunjava uslove iz člana 10.4 izmenjene Uredbe UNMIK-a 2003/13, obzirom da je dostigao starosnu granicu penzionisanja pre privatizacije DP 27. juna 2006. god.".*

18. Dana 24. oktobra 2011. god., podnosilac zahtev je uložio žalbu Žalbenom veću Posebne komore na presudu Sudskog veća.

19. Dana 22. aprila 2013. god., Žalbeno veće Posebne komore, presudom ASC-11-0069, odbacilo je kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i, između ostalog, obrazložio:

> *"Sudsko veće je našlo da je žalilac ispunio uslove da se nađe na listi zaposlenih koji imaju legitimno pravo na 20 odsto od prihoda od privatizacije DP, stoga, žalba je neprihvatljiva".*

20. Dana 13. septembra 2013. god., Sud je tražio od Posebne komore da razjasni gore navedene nejasnoće između presude SCEL-09-0001 i rešenja ASC-11-0069, donetih od strane Sudskog veća, odnosno Žalbenog veća Posebne komore.

21. Dana 20. septembra 2013. god., u vezi sa zahtevom podnosioca, Sud je primio objašnjenje od strane Žalbenog veća Posebne komore, u kome je između ostalog navedeno:

> *"Žalbeno veće, nakon što je razmotrilo žalbu, primetilo je da je g. Maloku (podnosilac zahteva) pogrešno uložio žalbu, <u>jer se on nalazio na listi</u>. Žalbeno veće je trebalo da pruži rešenje za ovu žalbu, dakle, za Žalbeno veće, ovakve žalbe su neprihvatljive, jer se isti nalazio na listi da dobije 20 odsto od prihoda od prodaje-privatizacije preduzeća i nije trebalo da uloži žalbu".*

22. Dana 3. oktobra 2013. god., Sud je tražio od Posebne komore da podnese relevantnu dokumentaciju koja će konačno utvrditi da li je

podnosilac zahteva uključen u listu zaposlenih koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP "Ramiz Sadiku" ili ne.

23. Dana 17. oktobra 2013. god., Sud je primio drugo objašnjenje od strane Žalbenog veća Posebne komore, u kome se između ostalog navodi:

> *"Žalbeno veće je rešenjem ASC-11-0069 od 18. aprila 2013. god., žalbu žalioca (ASC-11-0069-A0091), odbacilo kao neprihvatljivu, smatrajući da je za g. Adem Maloku iz sela Bradaš...Ovde je došlo do zabune u istim imenima i prezimena, pa je napravljena greška u postupku. Jasno je da je g. Adem Maloku (podnosilac zahteva) iz sela Bellopojë u Podujevu sa brojem 619, u prvom stepenu odbačena žalba kao neosnovana, i da je Žalbeno veće, žalbu žalioca trebalo da uključi u presudi ASC-11-0069 od 22. aprila 2013. god. i odluči o zaslugama, odbijajući kao neosnovanu njegovu žalbu.*
>
> *Dakle, obaveštavam vas da, čak i da je žalba žalioca Adem Maloku iz Bellopoja bila razmotrena, ona bi se odbila kao neosnovana, jer ne ispunjava uslove propisane članom 10.4 Uredbe UNMIK-a 2003/13, obzirom da je on dostigao starosnu granicu penzionisanja pre privatizacije DP".*

24. Dana 20. marta 2014. god., u vezi gore navedenih objašnjenja od strane Posebne komore, podnosilac je između ostalog komentarisao: "*... sami komentari ovog Suda [...], su kontradiktorni, to ne govorim ja, već nam oni sami dokazuju ove navode*".

Navodi podnosioca

25. Podnosilac zahteva tvrdi: „*... Rešenje ASC-11-0069 od 18.04.2013. god., strana br. 4 obrazloženje za Adema Maloku da ima pravo, ali je isključio direktno saslušanje što predstavlja tešku povredu postupka*".

26. Podnosilac zahteva tvrdi takođe: „*Sam Sud (Posebna komora) je utvrdio da je nepravično uklonjen sa lista za 20 %*".

27. Podnosilac zahteva traži da bude uključen u listu zaposlenih koji imaju legitimno pravo na prikupljene prihode od privatizacije DP "Ramiz Sadiku" i tvrdi takođe: "*... Nesavesni ljudi su me uklonili sa liste, ovo potvrđuje i Vrhovni sud koji me nije uputio niti mi je dao pravni savet u vezi sa tim što mi pripada*".

Relevantne odredbe

Zakon br. 04/L-033 o Specijalnoj komori Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju

Član 14
Ukidanje ranijih zakona; sukobi; tumačenje

4. Specijalna komora može prilikom tumačenja i primene ovog zakona, ako je potrebno rešiti proceduralno pitanje koje nije dovoljno uređeno u ovom zakonu uzeti u obzir i primeniti mutatis mutandis relevantne odredbe Zakona o parničnom postupku.

ZAKON Br. 03/L-006
O PARNIČNOM POSTUPKU

Član 165
Korigovanje presude

165.1 Greške u imenima i brojevima, kao i ostale pismene greške i obračuni, nedostaci sa aspekta forme presude i neslaganje kopija sa originalom presude, koriguje sud u bilo koje vreme.

Prihvatljivost zahteva

28. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud prvo treba da oceni da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, Zakonom i dodatno obrazloženi Poslovnikom.

29. Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

30. Sud se poziva i na pravilo 36 (1) c) Poslovnika, koje propisuje:

> *„(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
> *(...)*
> *c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan".*

31. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva da uživa pravo na realizaciju 20% prihoda od privatizacije DP „Ramiz Sadiku“, Sud primećuje da je Sudsko veće odbacilo žalbu podnosioca neprihvatljivom, jer je dostigao starosnu granicu za penzionisanje pre privatizacije DP „Ramiz Sadiku“ 27. juna 2006. god.“

32. Sud, takođe primećuje da je Žalbeno veće Posebne komore odgovorilo da podnosilac zahteva ne uživa pravo na realizaciju 20% prihoda od privatizacije DP „Ramiz Sadiku“, jer je dostigao starosnu granicu za penzionisanje pre privatizacije navedenog preduzeća.

33. Što se tiče tehničkih grešaka ili zamene identiteta, Sud smatra da to predstavlja pitanje zakonitosti i nije njegova dužnost da ispravlja greške takve prirode redovnih sudova.

34. Pored toga, Sud primećuje da zahtev podnosioca u suštini nema meritum, jer je Sudsko veće, odnosno Žalbeno veće Posebne komore, utvrdilo da podnosilac zahteva ne uživa pravo na realizaciju 20% prihoda od privatizacije DP „Ramiz Sadiku“, jer je dostigao starosnu granicu za penzionisanje pre privatizacije navedenog preduzeća.

35. Ustavni sud naglašava da nije sud utvrđivanja činjenica i da je pravično i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja puna nadležnost redovnih sudova, dok je uloga Ustavnog suda samo da obezbedi saglasnost sa pravima koja se garantuju Ustavom i drugim zakonskim instrumentima. Dakle, Ustavni sud ne može da postupa kao „sud četvrtog stepena“ (vidi slučaj *Akdivar protiv Turske*, br. 2189/93 ESLJP, presuda od 16. septembra 1996. god., stav 65 i vidi takođe, slučaj KI86/11, podnosilac zahteva *Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. god.).

36. Pored toga, zahtev ne dokazuje da su redovni sudovi postupali na proizvoljan ili nepravičan način. Nije dužnost Ustavnog suda da zameni svoju ocenu činjenica sa ocenom redovnih sudova i, kao opšte pravilo, dužnost je ovih sudova da ocenjuju dokaze na raspolaganju. Dužnost Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci pred redovnim sudovima u celosti bili pravični, uključujući i način uzimanja dokaza (Vidi slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 13071/87, izveštaj evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. god.).

37. Činjenica da se podnosilac zahteva ne slaže sa ishodom slučaja, ne može da pokrene argumentovan zahtev o povredi člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava (Vidi slučaj *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, br. 5503/02 ESLJP, presuda 26. jula 2005. god.).

38. Pod ovim okolnostima, podnosilac zahteva nije dokazima potkrepeo svoju tvrdnju o povredi člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava, jer činjenice koje je izneo ni na jedan način ne pokazuju da su mu redovni sudovi uskratili prava garantovana Ustavom.

39. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika, dana 1. i 2. aprila 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Dr sc. Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI211/13, Demush Krasniqi, Rešenje od 28. marta 2014 god.-Ocena ustavnosti akta Sudskog saveta Kosova, obaveštenje br. 01/118-682, od 27. oktobra 2010. godine.

Predmet KI211/13, odluka od 28. marta 2014. godine .

Ključne reči; individualni zahtev, iscrpeo sva pravna, Sudski savet Kosova, Administrativno uputstvo.

Podnosilac zahteva je podneo podnesak u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, osporavajući obaveštenje Sudskog saveta Kosova (u daljem tekstu: SSK), br. 01/118-682, od 27. oktobra 2010. godine, usled njegovog udaljavanja sa pozicije sudije Opštinskog suda u Mališevu.

Podnosilac zahteva je bivši sudija Opštinskog suda u Mališevu, koji je 27. oktobra 2010. godine primio obaveštenje od strane SSK br. 01/118-682, kojim je obavešten da njegov mandat sudije Opštinskog suda u Mališevu, prestaje 27. oktobra 2010. godine.
Obaveštenje SSK je došlo kao rezultat procesa reizbora sudija i tužilaca tokom treće faze, na osnovu člana 2.11, 2.16 i 14.2 Administrativnog uputstva br. 2008/02 o primeni UNMIK Uredbe br. 2006/25 o regulativnom okviru za pravosudni sistem na Kosovu i člana 150. Ustava.

Odlučujući o zahtevu podnosioca Demusha Krasniqija, Ustavni sud u ovom smislu smatra da podnosilac zahteva nije pružio dokaze da je podnosilac osporio odluku SSK u bilo kom redovnom sudu Kosova ili da je podnosilac iscrpeo neko pravno sredstvo pre nego što se zahtevom obratio Ustavnom sudu. Sud želi da naglasi da je obrazloženje za iscrpljenje pravnih sredstava da se pruži odgovarajućim organima, uključujući i sudove, mogućnost da spreče ili isprave navodnu povredu Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da pravni sistem Kosova obezbeđuje delotvorna pravna sredstva protiv povreda ustavnih prava

Zbog gore navedenog, Ustavni sud smatra da podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva propisana Zakonom i odbacio je zahtev kao neprihvatljiv u skladu sa članom 47.2 Zakona i pravilom 36 (1) a) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI211/13
Podnosilac
Demush Krasniqi
Ocena ustavnosti akta Sudskog saveta Kosova, obaveštenje br. **01/118-682, od 27. oktobra 2010. god.**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Demush Krasniqi, sa prebivalištem u selu Drenovac, opština Mališevo, koga po punomoćju zastupa g. Daut Krasniqi, advokat iz opštine Mališevo.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava obaveštenje Sudskog saveta Kosova (u daljem tekstu: SSK), br. 01/118-682, od 27. oktobra 2010. god., zbog njegovog udaljavanja sa pozicije sudije u Opštinskom sudu u Mališevu.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva traži ocenu ustavnosti i zakonitosti obaveštenja SSK br. 01/118-682, od 27. oktobra 2010. god., kada je kao rezultat reizbora sudija, SSK obavestio podnosioca zahteva, 27. decembra 2010. god., da je njegov mandat, kao sudija, prestao.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113. 7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i na pravilu 56 (2) Poslovnika o radu (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 19. novembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu.

6. Dana 3. decembra 2013. god., predsednik Suda je imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 19. decembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio od njega da podnese Sudu zvanični obrazac Suda.

8. Dana 30. decembra 2013. god., podnosilac je dostavio Sudu obrazac zahteva.

9. Dana 17. januara 2014. god., Sud je obavestio SSK o registraciji zahteva.

10. Dana 28. marta 2014. god., nakon razmatranja izveštaja Sudije izvestioca Veće za razmatranje je iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Podnosilac zahteva je bivši sudija Opštinskog suda u Mališevu, koji je 27. oktobra 2010. god., primio obaveštenje od strane SSK br. 01/118-682, kojim je obavešten da njegov mandat, kao sudija u Opštinskom sudu u Mališevu, prestaje 27. oktobra 2010. god.

12. Obaveštenje SSK je došlo kao rezultat procesa reizbora sudija i tužilaca tokom treće faze na osnovu člana 2.11, 2.16 i 14.2 Administrativnog uputstva br. 2008/02 o primeni UNMIK Uredbe br. 2006/25 o regulativnom okviru za pravosudni sistem na Kosovu i člana 150. Ustava.

Navodi podnosioca

13. Podnosilac zahteva tvrdi da je obaveštenjem SSK "*prekršena UNMIK Uredba br. 2006/25 o Regulatornom okviru za Pravosudni sistem Kosova, (SPGS-a) kao i član 104 Ustava Republike Kosovo, Evropska povelja o statutu sudija – član 6. tačka 1, 2, 3 i 4. - član koji uređuje plaćanje i socijalnu zaštitu profesionalnih sudija*".

14. Podnosilac zahteva, traži od Suda "*da obaveštenje proglasi neustavnim i nezakonitim i da mi prizna sva prava i obaveze iz radnog odnosa od dana otpuštanja, do dana odlučivanja meritornom odlukom*".

Ocena prihvatljivosti zahteva

15. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

16. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. 7 Ustava, koji popisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom"*.

17. Kao i na član 47. 2 Zakona, koji propisuje:

> *"Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva."*

18. Štaviše, Sud se poziva na član 36 (1) a) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
>
> *a) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke..."*.

19. Što se tiče ovog zahteva, Ustavni sud primećuje da je 27. oktobra 2010. god., SSK obavestio podnosioca zahteva obaveštenjem br. 01/118-682, da je njegov mandat, kao sudija u Opštinskom sudu za prekršaje u Mališevu, prestao 27. oktobra 2010. god.

20. SSK je zasnovao izdavanje ovog obaveštenja na članu 150 Ustava i članovima 2.11, 2.16 i 14.2 Administrativnog uputstva br. 2008/02 o primeni UNMIK Uredbe br. 2006/25 o regulativnom okviru za pravosudni sistem na Kosovu.

21. Sud u ovom smislu smatra da podnosilac zahteva nije pružio dokaze da je podnosilac osporio odluku SSK u bilo kom redovnom sudu Kosova ili da je podnosilac iscrpeo neko pravno sredstvo pre nego što se zahtevom obratio Ustavnom sudu.

22. Sud želi da naglasi da je obrazloženje za iscrpljenje pravnih sredstava da se pruži odgovarajućim organima, uključujući i sudove, mogućnost da spreče ili isprave navodnu povredu Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da pravni sistem Kosova obezbeđuje delotvorna pravna sredstva protiv povreda ustavnih prava (vidi slučaj *Selmouni protiv Francuske*, br. 25803194, ESLJP, odluka od 28. jula 1999. god.).

23. Sud je primenio isto obrazloženje, kada je doneo rešenje o neprihvatljivosti 27. januara 2010. god., na osnovu toga da nisu iscrpljena sva pravna sredstva (Vidi slučaj KI104/10, *Vahide Badivuku protiv Sudskog saveta Kosova*, rešenje o neprihvatljivosti od 14. juna 2011. god.

24. Dakle, Sud smatra da podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva propisana Zakonom, da može da podnese zahtev Ustavnom sudu i zahtev treba da se odbaci kao neprihvatljiv u skladu sa članom 47.2 Zakona i pravilom 36 (1) a) Poslovnika.

25. Sud primećuje da čak kad bi podnosilac zahteva iscrpeo sva pravna sredstva pre nego što je uložio ovaj zahtev Sudu, 19. novembra 2013. god., njegov zahtev bio bi neprihvatljiv jer nije podnet u roku od četiri meseca kao što je predviđeno zakonom. Vidi član 49. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47.2 Zakona i pravilom 36 (1) a) Poslovnika, na sednici održanoj 28. marta 2014. god. Jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI 114/13, Emsale Zoni, Rešenje od 11. februara 2014 god. - Ocena ustavnosti rešenja Okružnog suda u Mitrovici, Ac. br. 170/2012 od 24. septembra 2012. god.

Slučaj KI 114/13, odluka od 11. februara 2014. God.

Ključne reči: individualni zahtev, povreda prava prema članu 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] i člana 54 Sudska Zaštita Prava] Ustava Kosova, neprihvatljiv zahtev.

Osporena odluka – Podnosilac u ovom zahtevu posebno osporava presudu Opštinskog suda u Vučitrnu, Republika Kosovo C. br. 215/06 od 3. jula 2006. Međutim, konačna odluka u ovom predmetu je odluka Okružnog suda u Mitrovici Ac. br. 170/2012 od 24. septembra 2012. godine.

Podnosilac je podnela svoj zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, tvrdeći da su joj povređena prava garantovana Ustavom, konkretno, ona naglašava da joj je povređeno pravo iz člana 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] i člana 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava Kosova.

Podnosilac zahteva naglašava da je bila zaposlena u Društvenom preduzeću "Qyqavica" do 1992. godine, kada su je srpske snage udaljile sa posla. Ona dalje naglašava da je DP „Qyqavica" u Vučitrnu bilo obavezno da nadoknadi lične dohotke od 1992 do 1999, dok preduzeće to nije uradilo.

Ustavni sud je u vezi sa ovim slučajem odlučio da proglasi zahtev podnosioca neprihvatljivim.

Sud svoju odluku opravdava na osnovu člana 49. Zakona o Ustavnom sudu i pravilom 36 tačka 1(b) Poslovnika o radu ovog Suda. Na osnovu toga, Sud naglašava da podnosilac nije poštovala vremenske rokove od 4 (četiri) meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu.

Zbog gore navedenih razloga, Sud je odlučio da proglasi zahtev podnosioca neprihvatljivim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI114/13
Podnosilac
Emsale Zoni
Ocena ustavnosti rešenja Okružnog suda u Mitrovici, Ac.br. 170/2012, od 24. septembra 2012. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela gđa Emsale Zoni, sa prebivalištem u Vučitrnu.

Osporena odluka

2. Podnosilac u zahtevu posebno osporava presudu Opštinskog suda u Vučitrnu Republike Kosovo C.br. 215/06 (u daljem tekstu: Opštinski sud u Vučitrnu) od 3. jula 2006. god., koju je podnosilac zahteva primila neodređenog dana.

3. Međutim, konačna odluka u ovom predmetu je odluka Okružnog suda u Mitrovici Ac. br. 170/2012 od 24. septembra 2012. god., koju je podnosilac zahteva primila neodređenog dana.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti gore navedenih odluka Okružnog suda u Mitrovici.

5. Bez obzira na to, podnosilac u zahtevu osporava kolektivnu presudu Opštinskog suda u Vučitrnu C.br. 215/06 od 3. jula 2006. god., zbog neizvršenja odluke.

Pravni osnov

6. Zahtevi su zasnovani na članu 113.7 Ustava, članu 47.2 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

7. Podnosilac je podnela zahtev 29. jula 2013. god.

8. Dana 5. oktobra 2013. god., predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR. KI114/13, imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je odlukom br. KSH. KI114/13, imenovao je Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Snezhana Botusharova (predsedavajući), Ivan Čukalović i Arta Rama-Hajrizi.

9. Dana 12. septembra 2013. god., Osnovni sud u Vučitrnu je obavešten o zahtevima (u daljem tekstu: Osnovni sud).

10. Dana 26. septembra 2013. god., Osnovni sud u Vučitrnu je dostavio Sudu odluku Opštinskog suda u Vučitrnu E.br. 273/08 od 21. februara 2008. god., i Okružnog suda u Mitrovici Ac.br. 170/12 od 24. septembra 2012. god., koje podnosilac zahteva nije podnela u početku.

11. Dana 21. novembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva u vezi sa podnetim dokumentima od strane Osnovnog suda u Vučitrnu.

12. Dana 11. februara 2014. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

13. Podnosilac zahteva je bila zaposlena u Društvenom preduzeću “Qyqavica” do 1992. godine.

14. Prema podnetim dokumentima, na osnovu kolektivne presude Opštinskog suda u Vučitrnu C 215/06 od 3. jula 2006. god., DP “ “Qyqavica” ” u Vučitrnu je bilo obavezno da ispuni obaveze u vezi sa nadoknadom ličnih dohodaka od 1992. do 1999. god. sa godišnjom kamatom od 4.5%, počev od 29. juna 2005. god., do konačne isplate za sve podnosioce.

15. Podnosioci su podneli zahtev Opštinskom sudu u Vučitrnu radi izvršenja prethodne presude Opštinskog suda C.br. 215/05 od 3. jula 2006. god.

16. Dana 5. oktobra 2006. god., Opštinski sud u Vučitrnu odlučio je o izvršenju presude C.br. 215/06 od 3. jula 2006. god. (rešenje E. br. 2846/06 od 5. oktobra 2006. god.). Račun DP "Qyqavica" je blokiran i "Novoj banci na Kosovu", filijala u Vučitrnu, je naloženo da plati podnosiocima određeni iznos plus određenu kamatu.

17. Međutim, 21. februara 2008. god., Opštinski sud u Vučitrnu je doneo odluku da otkaže izvršni postupak (rešenje E.br. 273/08).

18. U svom rešenju, Opštinski sud u Vučitrnu je opravdao svoju odluku da otkaže izvršenje pozivajući se na dopis od 31. decembra 2007. god., Kosovske povereničke agencije u kojem se traži od Opštinskog suda da "*...se u pogledu svih predmeta koji imaju veze sa DP "Qyqavica" otkaže postupak izvršenja, jer se na osnovu Uredbe UNMIK-a 2005/4 propisuje da se donošenjem posebnih uredbi u vezi sa regulisanjem određenih oblasti isključuje ZIP [Zakon o izvršnom postupku] i navedeno je da se DP ne nalazi u procesu likvidacije, međutim, poverilac svoja prava može ostvariti u KPA [Kosovskoj povereničkoj agenciji] i ovi zahtevi će se smatrati kao izvršni naslov, a u postupku likvidacije preduzeća, zahtevi će se ispuniti od strane Komisije za likvidaciju DP*".

19. Na rešenje Opštinskog suda u Vučitrnu E.br. 273/08 od 21. februara 2009. god., podnosilac zahteva je izjavila žalbu Okružnom sudu u Mitrovici.

20. Dana 24. septembra 2012. god., Okružni sud u Mitrovici (rešenje Ac.br. 170/12) odbacio je žalbu podnosioca i potvrdio odluku Opštinskog suda E.br. 273/08 od 21. februara 2009. god. Okružni sud smatra da su *"DP u isključivoj nadležnosti Posebne komore u skladu sa Uredbom UNMIK-a 2002/13 o osnivanju Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku povereničku agenciju."*

Navodi podnosioca

21. Podnosilac zahteva tvrdi da je radila u DP "Qyqavica" u Vučitrnu do 1991. godine, kada su je srpske snage prinudno udaljile sa posla i diskriminisale.

22. Podnosilac zahteva tvrdi da su njena prava garantovana Ustavom povređena, jer ona ima pravo na deo prihoda od privatizacije DP

"Qyqavica" u vidu nadoknade za njene lične dohotke za period od 1991. do 1999. godine. Podnosilac zahteva se poziva na član 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] i 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava.

Prihvatljivost zahteva

23. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunila uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

24. U tom smislu, Sud se poziva na član 49. Zakona, koji propisuje da:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku (...).*

25. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36 (1) b), koje propisuje da:

> *"Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva".*

26. Sud primećuje da je konačno rešenje Okružnog suda u Mitrovici, Ac. br. 170/12 od 24. septembra 2012. god., i da je uručena podnosiocu neodređenog dana, a podnosilac je podnela zahtev Sudu 29. septembra 2013. god. Pošto podnosilac zahteva nije uspela da podnese dokaze ovom Sudu o tome kada je joj je uručena odluka Okružnog suda, ovaj Sud smatra da dan kada je odluka javno objavljena, je dan uručivanja, odnosno 24. septembra 2012. god.

27. Sud naglašava da pravni uslov kompatabilnosti roka od četiri meseca za podnošenje zahteva ima za cilj da promoviše princip pravne sigurnosti i da osigura stranke da će slučajevi koji su pod jurisdikcijom Ustavnog suda biti razmatrani u opravdanom roku i da se organi i druge zainteresovane stranke zaštite od situacija neizvesnosti zbog produženog vremenskog roka (vidi: *mutatis mutandis P.M. protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* zahtev br. 6638/03, odluka od 24. avgusta 2004. god.).

28. Štaviše, Sud ponavlja da je podnosilac zahteva obavezan da obavesti Sud o svim okolnostima u vezi sa zahtevom i da ne zadržava nijednu informaciju koja mu je poznata. U suprotnom, zadržavanje ili dovođenje Suda u zabludu može pokrenuti pitanje zloupotrebe prava na zahtev.

29. Sud primećuje da u ovom predmetu, podnosioci zahteva nisu obavestili Sud o odluci Opštinskog suda u Vučitrnu (E. br. 273/08 od 21. februara 2008. god.) o otkazivanju postupka njenog izvršenja i o odluci Apelacionog suda (Ac.br. 170/2012 od 24. septembra 2012. god.) da ukine gore navedenu odluku Opštinskog suda u Vučitrnu. Takvo ponašanje nije u skladu sa pravom na individualni zahtev prema Evropskim pravnim standardima. (Vidi *mutatis mutandis,* ESLJP odluka *Hadrabova i drugi protiv Češke Republike* zahtev o prihvatljivosti br. 42165/02 i 466/03 od 25. septembra 2007. god.).

30. Pod ovim okolnostima, podnosilac zahteva nije ispunila uslove prihvatljivosti u pogledu roka u kojem se zahtev treba podneti Ustavnom sudu.

31. Sud, stoga, zaključuje da zahtev treba da se odbaci kao neprihvatljiv, u skladu sa članom 49. Zakona.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud , u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) b) i 56 (2) Poslovnika, 11. februara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. Da dostavi odluku stranama i objavi u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona o Ustavnog suda; i

III. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI28/14, Skender Mezini i Ferbend Haxhijaj, Rešenje od 13. juna 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 26/2012 od 16. septembra 2013. god..

Slučaj KI28/14, odluka od 13. juna 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, zahtev za privremenu meru, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, pravo na pravna sredstva, neprihvatljiv, očigledno neosnovan

Predmetna stvar je ocena ustavnosti presuda Opštinskog suda i Vrhovnog suda u pogledu zahteva podnosilaca o utvrđivanju prava svojine nad nepokretnosti na osnovu nasledstva.

Podnosioci takođe zahtevaju od Ustavnog suda Republike Kosovo da se privremeno suspenduje presuda Opštinskog suda i da se obustavi izvršenje i otuđenje nepokretnosti na bilo koji način sve do okončanja ove parnične pravne stvari.

Podnosioci zahteva tvrde da je presuda suda povredila njihova prava garantovana Ustavom, odnosno član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] Ustava.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, jer činjenice iznete od strane podnosilaca zahteva ni na koji način ne opravdavaju njihove tvrdnje o navodnoj povredi ustavnih prava i podnosioci zahteva nisu dovoljno potkrepili kako je i zašto presuda Vrhovnog suda povredila njihova prava garantovana Ustavom.

Pored toga, Ustavni sud je odbio zahtev podnosioca za privremenu meru, jer nema razloga da postoji nema *prima facie* slučaj za uvođenje privremene mere.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI28/14
Podnosilac
Skender Mezini i Ferbend Haxhijaj
Ocena ustavnosti
presude Vrhovnog suda, Rev. br. 26/2012 od 16. septembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, gjyqtar, i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su g. Skender Mezini i g. Ferbend Haxhijaj (u daljem tekstu: podnosioci zahteva), državljani Republike Albanije sa prebivalištem u Draču, Republika Albanija.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju presudu Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 26/2012, od 16. septembra 2013. god., koju su oni primili 11. novembra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presuda Opštinskog suda u Dečanima, C. br. 54/2010, od 5. februara 2010. god., i Vrhovnog suda, Rev. br. 26/2012, od 16. septembra 2013. god., u pogledu zahteva podnosilaca o utvrđivanju prava svojine nad nepokretnosti na osnovu nasledstva.

4. Podnosioci takođe zahtevaju od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) da se *"PRIVREMENO SUSPENDUJE presuda Opštinskog suda u Dečanima C. br. 54/2009 od 05.02.2010 i da se*

obustavi izvršenje i otuđenje nepokretnosti na bilo koji način sve do okončanja ove parnične pravne stvari."

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), čl. 27. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 54, 55 i 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 10. februara 2014. god., podnosioci su podneli zahtev Sudu.

7. Dana 6. marta 2014. god., predsednik Suda je na osnovu odluke GJR. KI28/14, imenovao sudiju Arta Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom KSH. KI28/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

8. Dana 25. marta 2014. god., Ustavni sud je obavestio podnosioce o registraciji zahteva i tražio od njih da kompletiraju svoj zahtev.

9. Dana 10. aprila 2014. god., podnosioci zahteva su podneli Sudu kopije osporenih presuda.

10. Dana 10. aprila 2014. god., Sud je obavestio Vrhovni sud u vezi sa zahtevom. Istog dana, Sud je tražio od Osnovnog suda u Peći, ogranak u Dečanima, da obezbedi kopiju povratnice koja pokazuje kada je podnosiocima zahteva uručena presuda Vrhovnog suda, Rev. br. 26/2012, od 16. septembra 2013. god.

11. Dana 16. aprila 2014. god., Osnovni sud u Peći, ogranak u Dečanima, dostavio je Sudu povratnicu koja pokazuje da je presuda Vrhovnog suda, Rev. br. 26/2012, od 16. septembra 2013. god., uručena podnosiocima zahteva 11. novembra 2013. god.

12. Dana 19. maja 2014. god. Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i predložilo Sudu u punom sastavu da proglasi zahtev neprihvatljivim i odbije zahtev za privremenu meru.

Pregled činjenica

13. U 2002. godini, podnosioci zahteva i drugi članovi porodice, protiv držalaca nepokretnosti u Juniku, na osnovu nasledstva su podneli tužbu Opštinskom sudu u Dečanima, tražeći utvrđivanje prava svojine nad ovim nepokretnostima.

14. Podnosioci zahteva tvrde da su sporne nepokretnosti bile vlasništvo njihovih predaka sa poreklom iz Junika.

15. Dana 8. decembra 2006. god., Opštinski sud je presudom C. br. 208/2002, utvrdio da su podnosioci zahteva i drugi tužioci, na osnovu nasledstva, vlasnici nepokretnosti i obavezao je držaoce da nepokretnosti upisane kao katastarske parcele sa odgovarajućim brojevima na osnovu posedovnog lista, predaju podnosiocima zahteva i drugim tužiocima u roku od petnaest (15) dana, nakon što presuda postane pravosnažna.

16. Zasnovano na hronologiji postupka koji se vodio nakon gore navedene presude Opštinskog suda, C. br. 208/2002, izgleda da je predmet vraćen Opštinskom sudu na ponovno razmatranje.
17. Dana 5. februara 2010. god., Opštinski sud u Dečanima je presudom C. br. 54/09, odbio tužbeni zahtev podnosilaca i drugih tužilaca za utvrđivanje prava svojine nad nepokretnostima na osnovu nasledstva.

18. Opštinski sud, zasnivajući se na istorijatu Uprave za katastar, geodeziju i imovinu Dečana, kao i na oceni veštaka, utvrdio je da su preci tuženih, pravo svojine stekli na osnovu važećeg pravnog posla za sticanje prava svojine.

19. Na presudu Opštinskog suda u Dečanima, C. br. 54/09, od 5. februara 2010. god., podnosioci zahteva i drugi tužioci, izjavili su žalbu Okružnom sudu u Peći.

20. Dana 10. oktobra 2011. god., Okružni sud u Peći je presudom Ac. br. 145/10, odbio kao neosnovanu žalbu podnosilaca zahteva i drugih tužilaca i potvrdio je presudu Opštinskog suda u Dečanima, C. br. 54/09, od 5. februara 2010. god.

21. Okružni sud u Peći je, takođe, utvrdio da su preci tuženih pravo svojine stekli na osnovu ugovora o kupoprodaji zaključenih u pismenoj formi i overenih u sudu, i kao rezultat održaja ovih nepokretnosti preko 20 godina, kao zakoniti držaoci, tuženi su stekli pravo svojine.

22. Na presudu Okružnog suda u Peći, podnosioci zahteva i drugi tužioci, tvrdeći bitnu povredu odredaba parničnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava, izjavili su reviziju Vrhovnom sudu Kosova.

23. Dana 16. septembra 2013. god., Vrhovni sud je odbio kao neosnovanu reviziju izjavljenu od strane podnosilaca zahteva i drugih tužilaca.

24. Vrhovni sud je u svojoj presudi utvrdio sledeće:

[...]

„Prema oceni Vrhovnog suda Kosova, drugostepeni sud je pravilno primenio materijalno pravo, kada je odbio kao neosnovanu žalbu tužilaca i potvrdio presudu prvostepenog suda, zašta je pružio dovoljno razloga koje prihvata i ovaj sud. Nižestepeni sudovi su pravilno ocenili da su tuženi stekli pravo svojine na osnovu ugovora o kupoprodaji zaključenih u pisanom obliku, na način propisan na osnovu Zakona o prometu nepokretnosti, potpisanih od strane ugovorenih stranaka i overenih u Opštinskom sudu u Peći, koji na osnovu odredaba Zakona o prometu nepokretnosti predstavljaju pravni posao za sticanje prava svojine na osnovu člana 20. stav 1 Zakona o osnovnim svojinsko – pravnim odnosima i na osnovu člana 36. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim stvarima. Tuženi su bili i zakoniti i savesni držaoci, držeći nepokretnosti preko 20 godina, što takođe predstavlja osnov za sticanje prava svojine.

[...]

Drugostepeni sud je u svojoj presudi pružio razloge na sve ožalbene tvrdnje, uključujući i izjave svedoka, stoga Vrhovni sud Kosova ocenjuje da je neosnovana tvrdnja ponovljena u reviziji da sud nije ocenio činjenicu da su preci tužilaca kada su udaljeni sa Kosova ostavili nepokretnost na čuvanje precima tuženih.”

Navodi podnosioca

25. Podnosioci zahteva tvrde da je presuda suda povredila njihova prava garantovana Ustavom, odnosno član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] Ustava.

26. S tim u vezi, podnosioci zahteva tvrde sledeće:

"Između ostalog, podnosioci smatraju da im nije omogućeno da, kao naslednici prvog naslednog reda, ostvare pravo svojine na nepokretnosti svojih predaka.
To još više kad su poznate tadašnje okolnosti u kojima podnosioci zahteva nisu imali ni teoretsku mogućnost da traže ostvarivanje prava nasleđivanja u tadašnjoj postojećoj političkoj situaciji u Albaniji i bivšoj Jugoslaviji.
Pored toga, mora se istaći da su pravno neuki i bez uticaja na redovne sudove, ti građani bili izmanipulisani i prevareni."

27. Podnosioci zahtevaju sledeće:

"[...] ukidanje pravosnažne presude Opštinskog suda u Dečanima C.br. 54/2010, kao i presude Vrhovnog suda Rev. br. 26/2012"

"PRIVREMENO SE SUSPENDUJE presuda Opštinskog suda u Dečanima C. br. 54/2009 od 05.02.2010. godine i obustavlja se izvršenje i otuđenje na bilo koji način predmetne nepokretnosti do okončanja ove parnične pravne stvari."

Prihvatljivost zahteva

28. Kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosilaca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, dalje specifikovani Zakonom i Poslovnikom o radu Suda.

29. U tom smislu, član 113. stav 7. Ustava propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

30. Sud takođe uzima u obzir i pravilo 36. Poslovnika, koje propisuje:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:(c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.
(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:
[...], ili
b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenje ustavnih prava;

[...], ili
d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju."

31. Kao što je i gore navedeno, podnosioci zahteva tvrde da je presuda Vrhovnog suda, Rev. br. 26/2012, od 16. septembra 2013. god., povredila njihova prava garantovana članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] Ustava.

32. S tim u vezi, podnosioci zahteva uopšte nisu objasnili kako je i zašto presuda Vrhovnog suda povredila njihova prava garantovana Ustavom.

33. Podnosioci zahtev tvrde samo *"[...] da im nije omogućeno da, kao naslednici prvog naslednog reda, ostvare pravo svojine na nepokretnosti svojih predaka. [...] da su pravno neuki i bez uticaja na redovne sudove, ti građani bili izmanipulisani i prevareni."*

34. U tom smislu, Ustavni sud ponavlja da prema Ustavu, nije njegova dužnost da postupa kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis*, *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi takođe slučaj KI70/11, podnosilac zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

35. Ustavni sud može samo da razmatra da li su dokazi izneti na pravilan način i da li su postupci uopšte, gledano u njihovoj celini, sprovedeni na takav način da su podnosioci zahteva dobili pravično suđenje (Vidi, između ostalih izvora, slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* br. 13071/87, izveštaj Evropske komisije za ljudska prava usvojen 10. jula 1991. god.).

36. Na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je obrazloženje dato u presudi Vrhovnog suda jasno i nakon razmatranja svih postupaka, Sud je, takođe, našao da postupci u redovnim sudovima nisu bili nepravični ili proizvoljni (Vidi, *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, odluka ESLJP od 30. juna 2009. god.).

37. Štaviše, Vrhovni sud je u svojoj presudi našao „[...] *Prema oceni Vrhovnog suda Kosova, drugostepeni sud je pravilno primenio materijalno pravo, kada je odbio kao neosnovanu žalbu tužilaca i potvrdio presudu prvostepenog suda, zašta je pružio dovoljno razloga koje prihvata i ovaj sud. Nižestepeni sudovi su pravilno ocenili da su tuženi stekli pravo svojine na osnovu ugovora o kupoprodaji zaključenih u pisanom obliku, na način propisan na osnovu Zakona o prometu nepokretnosti [...]".*

38. Iz gore navedenih razloga, Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosilaca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju njihovu tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosioci zahteva nisu na dovoljan način dokazali kako je i zašto presuda Vrhovnog suda povredila njihova prava garantovana Ustavom.

Zahtev za privremenu meru

39. Kao i što je gore navedeno, podnosioci zahteva takođe zahtevaju od Suda "*PRIVREMENO SE SUSPENDUJE presuda Opštinskog suda u Dečanima C. br. 54/2009 od 05.02.2010. godine i obustavlja se izvršenje i otuđenje na bilo koji način predmetne nepokretnosti do okončanja ove parnične pravne stvari*"

40. Podnosioci zahteva nisu podneli neki argumenat niti dostavili dokaze zašto i kako bi privremena mera bila neophodna.

41. Da bi Sud uvodio privremenu meru, shodno pravilu 55 (4) Poslovnika o radu, koje predviđa da:

> *"(a) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera pokazala prima facie slučaj o merodavnosti predmeta i, ukoliko prihvatljivost još uvek nije*
> *utvrđena, prima facie slučaj o prihvatljivosti predmeta;*
> *(b) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera je dokazala da će pretrpeti nepopravljivu štetu ukoliko se ne dozvoli privremena mera; ili*
> *(...)*
>
> *Ukoliko strana koja zahteva privremene mere nije pokazala potrebne prikaze, Veće za razmatranje treba da preporuči odbijanje zahteva."*

42. Kao što je gore navedeno, zahtev je neprihvatljiv i, iz tog razloga, nema *prima facie* slučaj za uvođenje privremene mere. Prema tome, zahtev za privremenu meru treba odbaciti.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud u skladu sa članom 27. Zakona i pravilima 36. (2) b) i d) i 55 (4) i 56 (2) Poslovnika o radu, dana 13. juna 2014. god., jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA ODBIJE zahtev za privremenu meru;

III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI 01/14, Qazim Dragusha, Rešenje od 2. aprila 2014 god.-Ocena ustavnosti presude ASC-11-0035 Posebne komore Vrhovnog suda Kosova od 23. novembra 2012. god.

Slučaj KI 01/14, odluka od 2. aprila 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, van roka

Posebna komora Vrhovnog suda Kosova je odlukom ASC-11-0035 od 23. novembra 2012. god., utvrdila da je zahtev podnosioca van roka, proglašavajući zahtev kao neprihvatljiv na proceduralnim osnovama.

Podnosilac zahteva tvrdi da zbog bolesti nije mogao blagovremeno da podnese zahtev Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova, tvrdeći povredu članova 24 [Jednakost pred Zakonom] i 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, jer je van roka, obzirom da podnosilac nije podneo svoj zahtev u zakonskim rokovima propisanim Zakonom i dalje preciziranim u Poslovniku.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI01/14
podnosilac
Qazim Dragusha
Ocena ustavnosti presude ASC-11-0035 Posebne komore Vrhovnog suda Kosova od 23. novembra 2012. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Qazim Dragusha, zastupljen od strane g. Bejtush Isufi, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu ASC-11-0035 Posebne komore Vrhovnog suda Kosova od 23. novembra 2012. god., koja mu je uručena 12. januara 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, koja je navodno *"diskriminatorna na štetu podnosioca zahteva, jer nije uzela u obzir sve dokaze podnet s njegove strane i stoga mu uskraćuje pravo na deo prihoda stečenih od privatizacije Društvenog preduzeća 'Ramiz Sadiku' u Prištini"*.

4. U tom smislu, podnosilac zahteva tvrdi povredu člana 24. [Jednakost pred Zakonom] i 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 3. januara 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 30. januara 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI01/14 imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI01/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 26. februara 2014. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva i Posebnu komoru Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Posebna komora) o registraciji zahteva.

9. Dana 11. marta 2014. god., Sud je tražio dodatne informacije od podnosioca zahteva i Posebne komore.

10. Dana 13. marta 2014. god., Posebna komora je podnela informacije koje je tražio Sud.

11. Dana 2. aprila 2014. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

12. U određenom vremenu, podnosilac zahteva je bio zaposlen u DP "Ramiz Sadiku".

13. Dana 27. juna 2006. god., DP "Ramiz Sadiku" je privatizovano.

14. Dana 4, 5 i 7. marta 2009. god., Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu: PAK), objavila je konačnu listu zaposlenih koji imaju pravo na udeo iz fonda od 20% od prihoda privatizacije. Krajnji rok za izjavljivanje žalbi na navedenu listu je bio 27. mart 2009. god.

15. Podnosilac zahteva je uložio žalbu na konačnu listu zaposlenih 30. marta 2009. god.

16. Dana 24. februara 2011. god., Sudsko veće Posebne komore, odlukom SCEL-09-0001, odbilo je žalbu podnosioca zahteva kao neprihvatljivu uz obrazloženje da je neblagovremena.

17. Podnosilac zahteva je izjavio žalbu Žalbenom veću, tvrdeći da je podneo svoju žalbu Sudskom veću nakon samo tri ili četiri dana posle propisanog roka, i da je Sudsko veće trebalo da uzme u obzir činjenicu da je bilo poteškoća da podnosilac zahteva izjavi žalbu blagovremeno.

18. Dana 23. novembra 2012. god., Žalbeno veće Posebne komore je odlukom ASC-11-0035 potvrdilo odluku Sudskog veća i odbilo žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu.

19. U gore navedenoj odluci, Žalbeno veće Posebne komore je, *inter alia*, obrazložilo: *"Sudsko veće je ispravno ocenilo da su žalbe protiv konačne liste, koje su oni izjavili 27. marta 2009. god., bile neblagovremene. Obzirom da podnosioci nisu podneli zahtev za obnovu Sudskom veću, nije relevantno da li su oni propustili rok svojom krivicom ili ne".*

Navodi podnosioca

20. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da *"... zbog zdravstvenih razloga sam propustio rok, jer sam tokom perioda koji je predviđen za izjavljivanje žalbe imao problema sa srcem, što dokazuju lekarski izveštaji koje ću kasnije priložiti ovom podnesku, jer trenutno ne posedujem tu dokumentaciju, obzirom da sam je dostavio Posebnoj komori".*

21. Podnosilac zahteva tvrdi da "*... zbog posledica bolesti, sve vreme sam ležao kod kuće i bio u teškom zdravstvenom stanju, nisam mogao da ustanem iz kreveta i dobijem informacije od drugih u vezi sa rokom".*

22. Podnosilac zahteva tvrdi da *"... Iako sam ispunio sve potrebne uslove za uvrštavanje u konačnu listu radnika sa pravom na 20%, ipak nisam uvršten u ovu listu".*

23. Konačno, podnosilac zahteva tvrdi povredu člana 24. [Jednakost pred Zakonom] i 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava.

Prihvatljivost zahteva

24. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, potrebno je da prvo ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti određene Ustavom i dalje navedene u Zakonu i Poslovniku.

25. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisana zakonom".*

26. Sud se poziva na član 49. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseca. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teće od dana stupanja na snagu istog".*

27. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36 (1) b) Poslovnika, koje propisuje:

> *(1)" Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
>
> *(b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva."*

28. U tom smislu, Sud primećuje da mu je poslednja odluka, na koju se žali podnosilac zahteva, uručena 12. januara 2013. god., dok je zahtev podnet Sudu 3. januara 2014. god.

29. Sud primećuje da podnosilac nije podneo svoj zahtev u roku od četiri meseca kao što je propisano članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika, jer je podnet Sudu gotovo godinu dana nakon što je osporena odluka uručena podnosiocu zahteva.

30. Sud podseća da je svrha roka od četiri meseca prema članu 49. Zakona i pravilu 36 (1) b) Poslovnika da promoviše pravnu sigurnost, da obezbedi da će se pokrenuti slučajevi u skladu sa Ustavom razmotriti u razumnom roku i da prethodne odluke nisu stalno otvorene za osporavanje (Vidi slučaj *O' LOUGHLIN i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* br. 23274/04, ESLJP, odluka od 25. avgusta 2005. god.).

31. Iz toga proizilazi, da je zahtev van roka.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 56 (2) Poslovnika, 2. aprila 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI10/14, Akcionarsko društvo Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C. Presuda od 20. maja 2014. god. - Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, CN. br. 7/2013, od 19. oktobra 2013. god.

Slučaj KI10/14, odluka od 20. maja 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje

Podnosilac zahteva tvrdi da osporena presuda predstavlja povredu člana 3.2 [Jednakost pred Zakonom], člana 24.1 [Jednakost pred Zakonom], člana 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava i člana 6 EKLJP.

Podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud ozbiljno povredio načelo kontradiktornosti, jer je proglasio prihvatljivim zahtev E. N. za vračanje u pređašnje stanje bez obaveštavanja i pozivanja podnosioca zahteva da učestvuje u postupku.

Sud smatra da podnosilac zahteva nije imao priliku da iznese svoj slučaj, uključujući dokaze, obzirom da je slučaj već bio okončan i, kao zainteresovana stranka u slučaju, postavljen je u nepovoljan položaj vis-a-vis svog protivnika E. N.

Sud zaključuje da je došlo do povrede prava podnosioca zahteva na pravo i nepristrasno suđenje kao što je garantovano članom 31. Ustava i članom 6 EKLJP.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilima 56 (1) i 74 (1) Poslovnika o radu, na sednici održanoj 20. maja 2014. god., jednoglasno proglašava zahtev prihvatljivim i utvrđuje da došlo do povrede člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava u vezi sa članom 6.1 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije za ljudska prava i osnovne slobode.

PRESUDA
u
slučaju br. KI10/14
Podnosilac
Akcionarsko društvo Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C.
Zahtev za ocenu ustavnosti presude
Vrhovnog suda Kosova, CN. br. 7/2013,
od 19. oktobra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnelo akcionarsko društvo Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C., sa sedištem u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koje zastupa g. Dastid Pallaska, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda CN. br. 7/2013 Vrhovnog suda Kosova, od 19. oktobra 2013. god., koja je navodno doneta bez obaveštavanja i bez pozivanja podnosioca zahteva da učestvuje u postupku po zahtevu za povraćaj na pređašnje stanje.

3. Presuda je uručena podnosiocu zahteva 5. decembra 2013. god.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom je navodno *„povređeno ustavno pravo podnosioca zahteva garantovano članom 3.2 [Jednakost pred Zakonom], članom 24.1 [Jednakost pred Zakonom], članom 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava Republike Kosovo i članom 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: EKLJP).*

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 21.4 i 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 28. januara 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosova (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 7. februara 2014. god., predsednik Suda je imenovao sudiju Almiro Rodrigues za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Altay Suroy, Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 10. februara 2014. god., Sud je obavestio podnosioca i Vrhovni sud o registraciji zahteva.

9. Dana 20. maja 2014. god., nakon što je razmotrilo zahtev sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu prihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 18. juna 2002. god., Američka Banka Kosova, kao pravni prethodnik podnosioca zahteva (u daljem tekstu: prethodnik podnosioca), zaključila je ugovor o radu sa E. N., građanin Kosova. Član 1. ovog ugovora je predvideo vremensko trajanje od 3 meseca probnog rada. Tokom ovog perioda, obe stranke su imale pravo da raskinu ugovor uz otkazni rok od 24 časova, bez ikakve nadoknade ili kompenzacije.

11. Dana 13. septembra 2002. god., prethodnik podnosioca zahteva dostavio je E. N. obaveštenje o prekidu ugovora, priznajući mu pravo na isplatu do kraja septembra i jednu platu kao bonus za oktobar mesec 2002. godine.

12. Dana 30. oktobra 2002. god., E. N. je podneo zahtev za preispitivanje odluke o neproduženju ugovora o njegovom angažovanju u filijali podnosioca zahteva u jednom od gradova Kosova.

13. Dana 10. novembra 2002. god., podnosilac zahteva je potvrdio da je odluka o neproduženju ugovora o radu konačna.

14. Dana 21. novembra 2002. god., E. N. je tražio od Opštinskog suda u Prištini da poništi rešenje o prekidu radnog odnosa.

15. Dana 14. oktobra 2009. god., Opštinski sud (presuda br. C1. 32/2006) usvojio je kao osnovanu tužbu E. N. i poništio je odluku podnosioca zahteva od 10. novembra 2002. god.

16. Dana 8. decembra 2009. god., podnosilac zahteva je uložio žalbu na presudu Opštinskog suda, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.

17. Dana 16. septembra 2011. god., Okružni sud u Prištini (presuda Ac. br. 118/2010), usvojio je žalbu podnosioca zahteva kao osnovanu i preinačio presudu Opštinskog suda. Okružni sud je obrazložio: "*Prvostepeni sud je na osnovu izvedenih dokaza, pravilno utvrdio činjenično stanje i u obrazloženju ožalbene presude izneo potpune i razumljive razloge o odlučnim činjenicama, ali pogrešno je primenio materijalno pravo kada je odlučio da je tužbeni zahtev tužioca osnovan.*

18. Dana 12. oktobra 2011. god., E. N. je podneo reviziju Vrhovnom sudu, zbog pogrešne primene materijalnog prava.

19. Dana 3. novembra 2013. god., podnosilac zahteva je dostavio pismeni odgovor na reviziju, navodeći da je E. N. bio potpuno upoznat sa uslovima ugovora o radu i ukazujući da je u sličnim okolnostima u slučaju Rev 49/2005 Vrhovni sud je odlučio da odbije reviziju i da se ta odluka treba uzeti u obzir kada se bude razmatrao slučaj E. N.

20. Dana 21. januara 2013. god., Vrhovni sud (Rev. br. 333/2011), odbacio je reviziju kao neblagovremenu. Vrhovni sud je zaključio da je presuda Okružnog suda primljena od punomoćnika E. N. dana 3. septembra 2011. god., dok je zahtev za reviziju podnet 12. oktobra 2011. god., odnosno 9 dana nakon utvrđenog roka od 30 dana.

21. E. N. je podneo zahtev Vrhovnom sudu za vraćanje u pređašnje stanje.

22. Dana 19. oktobra 2013. god., Vrhovni sud je doneo osporenu presudu C. br. 7/2013, usvajanjem zahteva E. N. za vraćanje u pređašnje stanje. Presuda glasi da je zastupnik E. N. primio presudu Okružnog suda 1. oktobra 2011. god., dok je datum 3. septembar 2011. god. upisan u povratno pismo. Revizija je podneta u roku od 30 dana, kao što je i predviđeno članom 211. Zakona br.03/L-006 parničnom postupku.

23. U izreci osporene presude se navodi:

I. *ODOBRAVA se zahtev tužioca za vraćanje u pređašnje stanje; poništava se rešenje Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 333/2011, od 12.01.2013 godine.*

II. *USVAJA se kao osnovana revizija tužioca podneta protiv presude Okružnog suda u Prištini, Ac. br. 118/2010, od 16.09.2011 godine, tako što se PREINAČAVA presuda Okružnog suda u Prištini, Ac. br. 118/2010, od 16.09.2011 godine, dok presuda Opštinskog suda u Prištini, CI. br. 32/2006, od 14.10.2009 godine, ostaje na snazi u delu I izreke, koji se odnosi na poništenje odluke tužene od 10.11.2002 godine, kojom je u postupku ponovnog razmatranja po zahtevu tužioca potvrđena prvostepena odluka od 13.09 2002. godine, na osnovu koje tužiocu prekinut radni odnos, kao i u delu pod II dispozitiva, koji se odnosi na obavezu tužene da tužioca vrati na prethodno radno mesto koje odgovara njegovoj stručnoj spremi.*

U delu pod II izreke, presuda Opštinskog suda u Prištini, CI. Br. 32/2006, od 14.10.2009 godine, koji se odnosi na vraćanje tužioca na posao sa svim pravima iz radnog odnosa, od 01.10.2002 godine, u roku od 7 dana od dana prijema ove presude, se PONIŠTAVA i predmet vraća na ponovno suđenje prvostepenom sudu.

U delu pod III dispozitiva, presuda Opštinskog suda u Prištini, CI. Br. 32/2006, od 14.10.2009 godine, koji se odnosi na troškove postupka, ostaje neispitana".

Navodi podnosioca

24. Podnosilac zahteva tvrdi da osporena presuda predstavlja povredu člana 3.2 [Jednakost pred Zakonom], člana 24.1 [Jednakost pred Zakonom], člana 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava i člana 6 EKLJP.

25. Podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud ozbiljno povredio načelo kontradiktornosti, jer je proglasio prihvatljivim zahtev E. N. za vraćanje u pređašnje stanje bez obaveštavanja i pozivanja podnosioca zahteva da učestvuje u postupku.

26. Podnosilac zahteva zasniva svoje obrazloženje na osnovu sudske prakse Suda, odnosno u slučajevima KI103/10 i KI108/10.

27. I na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda sledeće: *"Proglašava se ništavom* presuda *Vrhovnog suda Kosova CN. Br. 7/2013, od 19*

oktobra 2013 godine i predmet vraća na ponovno razmatranje u skladu sa presudom Ustavnog suda".

Prihvatljivost zahteva

28. Pre svega, Sud ispituje da li je podnosilac ispunio uslove prihvatljivosti zahteva.

29. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. Ustava, koji propisuje:

> *1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.*
> [...]
> *7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.*

30. Pored toga, Sud se poziva i na članove 48. i 49. Zakona, koji propisuju:

> **Član 48**
>
> *Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.*
>
> **Član 49**
>
> *Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku.*

31. U tom smislu, Sud primećuje da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka, da je podneo zahtev u roku od 4 meseca propisanim zakonom, da je iscrpeo sva pravna sredstva prema zakonu i da je tačno razjasnio koja su prava i slobode bile povređena i ukazao je na osporeni akt javnog organa.

32. Dakle, zahtev ispunjava uslove prihvatljivosti da bude razmotren od strane Ustavnog suda.

Relevantne pravne odredbe o zahtevu za vraćanje u pređašnje stanje

33. Zahtev za vraćanje u pređašnje stanje je regulisan Zakonom o parničnom postupku br. 03/L-006 od 20. septembra 2008. god., odnosno u sledećem članu.

Član 129

1. Ukoliko stranka ne ide uopšte na ročište ili izgubi rok za izvršenje neke parnične radnje i iz tog razloga izgubi pravo da kasnije izvrši parničnu radnju vazanu rokom, sud će dozvoliti ovoj stranci, po njenom predlogu, da kasnije izvrši tu radnju, ukoliko konstatuje da postoje opravdani razlozi koji se nisu mogli utvrditi a ni izbeći.

2. Kada se dozvoli vraćanje na prethodno stanje parnični postupak se vraća na ono stanje na koje se nalazio pre nepoostupanja i poništavaju se sve odluke, koje je doneo sud zbog nepostupanja.

Član 131

Ne dozvoljava se vraćanje na prethodno stanje ako se nije pridržavao roka za podnošenje predloga za vraćanje na prethodno stanje ili ako stranka nije došla na ročište određeno za razmatranje predloga radi vraćanja na prethodno stanje.

Član 132

1. Predlog za vraćanje na prethodno stanje obično ne utiče na tok postupka, ali sud može da odluči da se procesuiranje prekine dok ne postane konačno rešenje o predlogu.

2. Ukoliko je podnet predlog za vraćanje na prethodno stanje dok drugostepena parnica teče, prvostepeni sud treba da obavesti o podnetom predlog u drugostepeni sud.

Član 133

1. *Predlog podnet nakon roka, ili predlog koji nije dozvoljen za vračanje na prethodno stanje sud odbacuje putem rešenja.*
2. U vezi sa predlogom za vračanje na prethodno stanje sud određuje ročište samo kada jednu takvu stvar stranka izričito predloži. Ukoliko činjenice na koje se oslanja predlog su svetski notorne, sud ne određuje ni u jednom slučaju ročište. Na ovaj način sud postupa i kada činjenice na koje se oslanja predlog su jasno neopravdane, ali i kada sud ima dovoljno dokaza u dosijeu

predmeta za donošenje odluke prema predlogu za vračanje na prethodno stanje.
3. Protiv rešenja kojim se usvaja predlog za vračanje na prethodno stanje se ne dozvoljava posebna žalba.
4. Protiv rešenja kojim se odbija predlog za vračanje na prethodno stanje se ne dozvoljava posebna žalba, osim kada se predlog podnosi zbog donošenja rešenja povodom odsustva tužene stranke sa sudskog ročišta.

Suštinski pravni aspekti zahteva

34. Kao što je ranije navedeno, podnosilac zahteva tvrdi da je presudom Vrhovnog suda povređeno njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje kao što je garantovano članom 31. Ustava, članom 6. EKLJP, kao i članom 3.2 i 24.1 [Jednakost pred Zakonom] Ustava.

35. U tom smislu, Sud se poziva na član 31 (1 i 2) Ustava, koji propisuje:

1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. *Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*

36. S druge strane, član 53. Ustava propisuje:

„Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava".

37. Štaviše,u članu 6.1 EKLJP se navodi:

„Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obveza...svako ima pravo na pravičnu... raspravu... pred... sudom".

38. U stvari, podnosilac zahteva ima pravo da dobije sudsku odluku u skladu sa zakonom. Pored toga, pravo na pravično suđenje, kao što je propisano u članu 31. Ustava i članu 6. EKLJP, je od fundamentalnog karaktera da se zaštite osnovna prava.

39. Sud naglašava da fundamentalno pravo na pravično suđenje proizilazi iz osnovnog prava na sudsku zaštitu, garantovano članom 54. Ustava. Više od drugih fundamentalnih prava, pravo na pravično suđenje

zahteva da sudije budu pažljivi, jer su oni uvek u opasnosti da povređuju to pravo. U stvari, pravo na pravično suđenje je opšte pozivanje na kompleks drugih prava: odnosno, pravo na pristup sudovima, pravo da iznesu argumente i dokaze, adversarni i princip jednakosti oružja.

40. Sud takođe podseća da je dejstvo člana 6.1, *inter alia*, da obaveže "sud" da sprovede odgovarajuće razmatranje podnesaka, argumenata i dokaza iznetih od strane stranaka, i da oceni bez predrasuda da su oni relevantni za njegovu odluku (Vidi ESLJP *Kraska protiv Švajcarske,* presuda od 19. aprila 1993. god., Serija A br. 254-B, p. 49, § 30)".

41. Princip „jednakost oružja" između stranaka u jednom slučaju je bitan uslov za pravično suđenje. Jednakost oružja, koja se mora nadgledati tokom sudskog postupka, znači da se obe stranke moraju tretirati tako da im se obezbedi procesno ravnopravan položaj tokom suđenja i da se nalaze u ravnopravnoj poziciji da iznesu svoj slučaj. (Vidi ESLJP, presude u slučajevima *Ofrer* i *Hopfinger*, brojevi. 524/59 i 617/59, 19.12.60, Yearbook 6, p. 680 i 696). To znači da svaka stranka mora dobiti razumnu mogućnost da iznese svoj slučaj pod uslovima koji je ne dovode u značajno nepovoljniji položaj *vis a vis* protivničke stranke.

42. Sud dalje podseća da sudska praksa Evropskog suda jasno utvrđuje da se „uslov jednakosti oružja" u smislu „pravične ravnoteže" među strankama, primenjuje u načelu u takvim slučajevima [Građanski slučajevi u vezi sa građanskim pravima i obavezama], kao i u krivičnim slučajevima" i sudske slučajeve koji uključuju protivne privatne interese, „jednakost oružja", podrazumeva da se svakoj stranki mora pružiti razumna mogućnost da iznese svoj slučaj - uključujući njene dokaze – pod uslovima koji je ne dovode u značajno nepovoljniji položaj *vis a vis* protivničke stranke". (Vidi *Dombo Beheer B.V. protiv Holandije*, presuda od 27. oktobra 1993. godine, Serija A, br. 274).

43. Nedostatak poziva za slučaj ili obaveštenja o odluci donetoj u vezi sa slučajem, koji utiče ili ometa vršenje (građanskog) prava pojedinca, predstavlja *a fortiori* značajno nepovoljan položaj *vis-a-vis* protivničke stranke. Štaviše, gde postoje dva (ili čak tri) nivoa nadležnosti, žalbeni postupak mora uvek biti praćen garancijama navedenim u članu 6. (Vidi *Ekbatani protiv Švedske*, presuda, 26.5.1988. god., br. 10563/83 stav 26ss).

44. Sud smatra da razumno razmatrana sudska praksa dozvoljava da se zaključi da jednakost oružja *„nije primenjivo samo u postupcima koji su već u* postupku", već i kada jedna stranka *„nije imala mogućnost da podnese"* svoje stanovište sudu u bilo kojoj fazi postupka.

45. Činjenice slučaja pokazuju da Vrhovni sud nije obavestio podnosioca zahteva o postojanju postupka u vezi sa zahtevom za vraćanje u prethodno stanje podnetim od strane E. N. U stvari, podnosilac zahteva je saznao da postoji postupak o zahtevu za vraćanje u prethodno stanje tek onda kada je primio osporenu presudu.

46. Dakle, podnosilac zahteva nije imao priliku da iznese svoj slučaj, uključujući dokaze, obzirom da je slučaj već bio okončan i, kao zainteresovana stranka u slučaju, postavljen je u nepovoljan položaj vis-a-vis svog protivnika E. N.

47. Štaviše, Sud uzima u obzir da je podnosilac zahteva bio svestan da *"Vrhovni sud Kosova je najviša sudska vlast"* (član 103. Ustava). Tako da je podnosilac zahteva mogao da bude razumno uveren da je već dobio konačnu i pravosnažnu odluku kojom je radni spor definitivno zatvoren.

48. Sud smatra da je Vrhovni sud povredio član 31. Ustava i član 6. EKLJP ponovnim otvaranjem slučaja time što nije obavestio podnosioca zahteva i nije mu pružio mogućnost da se sasluša i predstavlja argumente druga strana.

49. U tom smislu, Sud se poziva na slučaj Grozdanoski (vidi *Grozdanoski protiv Bivše* Jugoslovenske Republike Makedonije, br. 21510/03 od 31. maja 2007. god.). U tom slučaju, Javni tužilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu. Druga stranka nikad nije bila obaveštena u vezi sa zahtevom. Zahtev za zaštitu zakonitosti je doveo do odluke Vrhovnog suda koja je postavila drugu stranku u značajno nepovoljan položaj. ESLJP smatra da proceduralni propust da se obavesti druga stranka, onemogućila joj je da efikasno učestvuje u postupku pred Vrhovnim sudom Makedonije.

50. Osim toga, Sud se poziva na svoju sudsku praksu uz napomenu da je u sličnim okolnostima proglasio zahtev prihvatljivim i utvrdio povredu člana 31. Ustava i člana 6. EKLJP (Vidi slučaj Ustavnog suda KI103-10, presuda od 12. maja 2012. god.). Slično, Sud je odlučio da *"parničar treba biti pozvan na sudsko ročište na taj način da ne samo da ima saznanja o datumu i mestu ročišta, nego i da ima dovoljno vremena na raspolaganju da pripremi svoj slučaj i učestvuje na sudskom ročištu". (Vidi i slučaj Ustavnog suda* KI 108/10, *Fadil Selmanaj* – Ocena Ustavnosti Presude Vrhovnog suda Kosova, A. br. 170/2009 od 25. septembra 2009. god.).

51. Dakle, Sud zaključuje da je došlo do povrede prava podnosioca zahteva na pravo i nepristrasno suđenje kao što je garantovano članom 31. Ustava i članom 6 EKLJP.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilima 56. (1) i 74. (1) Poslovnika o radu, na sednici održanoj 20. maja 2014. god. jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim;

II. UTVRDI da je došlo do povrede člana 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava, u vezi sa članom 6.1 [Pravo na pravično suđenje] Evropske Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda;

III. PROGLASI ništavnom presudu CN. br. 7/2013 Vrhovnog suda od 19. oktobra 2013. god.;

IV. VRATI presudu CN. br. 7/2013 od 19. oktobra 2013. god., Vrhovnom sudu na ponovno razmatranje u skladu sa ovom presudom Suda;

V. NALOŽI Vrhovnom sudu, u skladu sa pravilom 63 (5) Poslovnika, da iznese informacije Ustavnom sudu o merama koje su preduzete za izvršenje ove presude Suda;

VI. OSTANE u potpunosti posvećen pitanju, očekujući izvršenje tog naloga;

VII. DOSTAVI odluku stranama;

VIII. OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;

IX. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI 93/12, Imer Ibriqaj, Rešenje od 11. marta 2014. god.- Ocena ustavnosti odluke br. 03V-115 Skupštine Republike Kosovo od 4. juna 2009. god.

Slučaj KI 93/12 odluka od 11. marta 2014. God.

Ključne reči: individualni zahtev, postupak izbora Narodnog advokata, zahtev očigledno neosnovan.

Podnosilac je podneo svoj zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosovo, osporavajući na poseban način odluku br. 03V-115 Skupštine Republike Kosovo. Međutim, poslednja odluka u ovom slučaju je odluka A. br. 594/09 Vrhovnog suda od 23. februara 2011. godine.

Podnosilac zahtev je konkurisao na konkursu za "Narodnog advokata", međutim, nije bio pozvan među 23 (dvadeset tri) kandidata za intervju, dok je nakon intervjuisanja u Skupštini Kosovo, predloženo 3 (tri) kandidata, gde je za Narodnog advokata izabran g. Sami Kurteshi odlukom br. 03V-115.

Podnosilac zahteva je izjavio žalbu na ovu odluku Skupštini Republike Kosovo i međunarodnoj civilnoj kancelariji, međutim, njegova žalba je odbijena. Dakle, podnosilac zahteva tvrdi da je njegov zahtev *nezakonito* odbijen od strane Skupštine Kosovo i imenovanje Narodnog advokata je sprovedeno na nezakonit i nepravedan način.
Ustavni sud primećuje da je u ovom slučaju zahtev očigledno neosnovan i treba biti odbijen kao neprihvatljiv u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

Sud opravdava svoju odluku činjenicom da nije njena dužnost prema Ustavu da deluje kao sud četvrtog stepena, kada razmatra odluke donete od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju pravila procesnog i materijalnog prava, pozivajući se na slučaj Evropskog suda za ljudska prava (vidi, *mutatis mutandis, Garcia Ruiz protiv Španije* [DHM], br. 30544/96,).

Sud dalje naglašava da su u ovom slučaju procesne garancije na pravično i nepristrasno suđenje kao što je propisano Ustavom i Konvencijom ispunjene; nema tragova proizvoljnosti od strane Vrhovnog suda. Činjenica da se podnosilac zahteva ne slaže sa ishodom slučaja, ne može samo po sebi da pokrene argumentovani zahtev o povredi člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]. Zbog gore navedenih razloga, Sud je odlučio da proglasi zahtev podnosioca neprihvatljivim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI93/12
Podnosilac
Imer Ibriqaj
Ocena ustavnosti odluke br. 03V-115 Skupštine Republike Kosovo od 4. juna 2009. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Imer Ibriqaj (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Glogovcu.

Osporena odluka

2. Podnosilac u zahtevu posebno osporava odluku br. 03V-115 Skupštine Republike Kosovo (u daljem tekstu: Skupština Kosova) od 4. juna 2009. god.

3. Međutim, poslednja odluka u ovom slučaju je odluka A. br. 594/09 Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 23. februara 2011. god., koju je podnosilac primio 13. septembra 2012. god.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti gore navedene odluke Vrhovnog suda Kosova.

5. Bez obzira na to, podnosilac je u zahtevu osporio odluku br. 03V-115 Skupštine Kosova od 4. juna 2009. god.

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članu 113. 7 Ustava, članu 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

7. Podnosilac je podneo zahtev 20. septembra 2012. god.

8. Dana 31. oktobra 2012. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI93/12, imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI93/12, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Robert Carolan (predsedavajući), Altay Suroy i Enver Hasani.

9. Dana 26. novembra 2013. god., Vrhovni sud je obavešten o zahtevu.

10. Dana 11. marta 2014. god., Veće za razmatranje nakon razmatranja izveštaja Sudije izvestioca iznelo je Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Prethodni slučaj podnosioca pred Sudom

11. Dana 18. marta 2011. god., Ustavni sud je u prethodnom slučaju podnosioca br. KI34/09, tj. njegov zahtev za ocenu ustavnosti odluke Skupštine Kosova br. 03V-115, od 4. juna 2009. god., proglasio neprihvatljivim.

12. U tom slučaju, podnosilac je tvrdio da je imenovanje aktualnog Narodnog advokata *"nezakonito i nepravično"*. U tom smislu, Sud je našao da podnosilac zahteva nije iscrpeo sva delotvorna pravna sredstva prema primenjivom zakonu, kao što je propisano članom 113. 7 Ustava i članom 47. 2 Zakona, jer se slučaj nalazio u toku pred Vrhovnim sudom. Navedeni postupci su okončani usvajanjem odluke A. br. 549/09, Vrhovnog suda Kosova koju podnosilac zahteva osporava u ovom zahtevu.

Pregled činjenica

13. Dana 13. marta 2010. god., podnosilac je podneo svoj zahtev Skupštini Republike Kosovo nakon objavljenog konkursa za upražnjeno radno mesto Narodnog advokata.

14. Dana 18. maja 2010. god., Komisija za izbor je predstavila svoj izveštaj Skupštini Kosova, preporučujući tri (3) potencijalna kandidata za poziciju Narodnog advokata. Pored izveštaja, Komisija za izbor je takođe priložila listu bodova za dvadeset tri (23) kandidata koji su intervjuisani.

15. Podnosilac zahteva se nije nalazio među dvadeset i tri (23) kandidata koji su pozvani na intervju.

16. Dana 4. juna 2010. god., Skupština je održala sastanak u cilju izbora Narodnog advokata. Istog dana, predsednik Skupštine je doneo odluku br. 03V-115, i imenovao Narodnog advokata Republike Kosovo.

17. Podnosilac zahteva je u vezi sa procesom izbora uložio žalbu Skupštini Kosova i međunarodnoj civilnoj kancelariji.

18. Dana 29. jula 2009. god., podnosilac zahteva je pokrenuo upravni postupak pred Vrhovnim sudom.

19. Dana 23. februara 2011. god., Vrhovni sud (odluka A. br. 594/09) odbacio je tužbu podnosioca zahteva, izjavljujući da je imenovanje Narodnog advokata nadležnost Skupštine Republike Kosovo.

20. U gore navedenoj odluci, Vrhovni sud dalje tvrdi: *"U skladu sa odredbama člana 9. stav 3 Zakona o upravnom sporu (Službeni List SFRJ, br. 4/77), zakon primenjiv u skladu sa članom 145. stav 2 Ustava Republike Kosova, o pitanjima o kojima direktno, na osnovu ustavnih ovlašćenja, odlučuje Skupština Kosova upravni spor se ne može odvijati"*.

Navodi podnosioca

21. Podnosilac zahteva tvrdi da je njegov zahtev *„nezakonito"* odbijen od strane Skupštine Kosovo i imenovanje Narodnog advokata je *"sprovedeno na nezakonit i nepravedan način"*.

22. Pored toga, podnosilac zahteva traži od Suda da vrati u prethodno stanje slučaj KI34/09, izjavljujući da je Rešenje o neprihvatljivosti u slučaju KI34/09 *"bilo uručeno podnosiocu zahteva 11. septembra 2012. god., i da je zbog toga podnosilac izgubio svoje pravo na žalbu na ovu odluku pred Ustavnim sudom"*.

Ocena prihvatljivosti

23. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da sudi žalbu podnosioca, potrebno je da prvo ispita da li je on ispunio uslove prihvatljivosti određene Ustavom, i dalje navedene u Zakonu i u Poslovniku.

24. U ovom pogledu, Sud se poziva na član 113. 7 Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

25. Štaviše, Sud se poziva na član 49 Zakona koji propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teče od dana stupanja na snagu istog".*

26. U ovom slučaju, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka, da je iscrpeo sva pravna sredstva propisana članom 113. 7 Ustava i da je zahtev podnet u zakonskom roku od četiri meseca u skladu sa članom 49 Zakona.

27. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36 (1) c) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve*
> *...*
> *(c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan".*

28. Sud podseća da ne deluje kao sud četvrtog stepena, kada razmatra odluke donete od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz protiv Španije [VK], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud o ljudskim pravima [ESLJP] 1999-I, vidi takođe Rešenje o neprihvatljivosti u slučaju br. 70/11, podnosioci zahteva Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima, ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, A. br. 983/08 od 7. februara 2011. god.).

29. Štaviše, zahtev ne ukazuje da su redovni sudovi delovali na proizvoljan i nepravičan način. Nije uloga Ustavnog suda da zameni svoju ocenu činjenica sa ocenom redovnih sudova i, kao opšte pravilo, to je dužnost

tih sudova da ocenjuju dokaze dostavljene pred njima. Dužnost Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci pred redovnim sudovima bili pravični u svojoj celini, uključujući način na koji su dokazi uzeti (Vidi slučaj Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. god.).

30. U ovom slučaju, Sud primećuje da su procesne garancije na pravično i nepristrasno suđenje kao što je propisano Ustavom i Konvencijom ispunjene; nema tragova proizvoljnosti od strane Vrhovnog suda. Štaviše, Sud smatra da je odluka Vrhovnog suda dovoljno obrazložena i koherentna, jer objašnjava podnosiocu zahteva nadležnost Skupštine u vezi sa procesom izbora Narodnog advokata.

31. Činjenica da se podnosilac zahteva ne slaže sa ishodom slučaja, ne može samo po sebi da pokrene argumentovani zahtev o povredi člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], Ustava (Vidi takođe Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske, br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. god.).

32. U ovim okolnostima, podnosilac zahteva nije potkrepeo svoje tvrdnje o povredi člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], Ustava, jer činjenice koje je izneo ni na jedan način ne pokazuju da su mu redovni sudovi uskratili prava garantovana Ustavom.

33. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba biti odbijen kao neprihvatljiv u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

34. Pored toga, u vezi sa zahtevom podnosioca da se vrati u prethodno stanje slučaj KI34/09, Sud uzima u obzir član 50 Zakona, koji propisuje: *"Ukoliko podnosilac nije bio u mogućnosti da podnese podnesak u predviđenom roku bez svoje krivice, Ustavni sud je dužan da, na osnovu podneska podnosioca, isti vrati u pređašnje stanje. Podnosilac je dužan da podnese podnesak o povraćaju u pređašnje stanje u roku od petnaest (15) dana, od dana kada je prestao razlog propuštanja i ujedno je dužan da obrazloži svoj zahtev. Povraćaj u pređašnje stanje nije dozvoljen ukoliko je prošla godina ili više od dana proteka roka određenog ovim zakonom".*

35. U tom pogledu, Sud smatra da je „Rešenje o neprihvatljivosti u slučaju KI34/09" bilo odbijeno jer je zahtev podnosioca bio preuranjen te se na taj način nije moglo smatrati da je ispunio uslove iz člana 113. 7 Ustava i dalje precizirane u članu 47. 2 Zakona; tako da se član 50 Zakona ne može primeniti u ovom slučaju. Iz toga proizilazi da podnosilac zahteva nije pružio održive osnove i dokaze koji bi potkrepili zahtev da se vrati u prethodno stanje.

36. Pored toga, Sud želi da naglasi da su odluke Ustavnog suda konačne i obavezujuće i nisu predmet razmatranja; stoga, Sud smatra da u ovom predmetu, nije bio u pitanju krajnji rok, kao što tvrdi podnosilac zahteva.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, pravilima 36 (2) b) i 56 (2) Poslovnika o radu, dana 11. marta 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. Ova odluka se dostavlja stranama i objavljuje se u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20.4 Zakona; i

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI163/13, Naser Dragusha i 6 drugih radnika Energetske korporacije Kosova, Rešenje od 8. maja 2014 - Ocena ustavnosti presude presude Rev.hr. 25/2012, Vrhovnog suda Repuhlike Kosovo, od 10. maja 2013. god..

Predmet KI163/13, odluka od 8. maja 2014. god.,

Ključne reči; individualni zahtev, pravo na imovinu, očigledno neosnovan

Podnosilac je podneo Zahtev na osnovu člana 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 i pravilu 56, stav 2 Poslovnika o radu.

Podnosioci zahteva tvrde da osporena presuda uzrokuje povredu clana 31 [Pravo na Pravicno i Nepristrasno Suđenje], člana 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije], i člana 54 [Sudska Zastita Prava] Ustava Republike Kosovo.

Takođe podnosioci smatraju da su odluke *" pogrešne neustavne, obzirom da* je *podnosiocima zahteva nepravedno uskracena naknada plate"*.

Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi ocene ustavnosti presude presude Rev.hr. 25/2012, Vrhovnog suda Repuhlike Kosovo, od 10. maja 2013. god. ,Ustavni sud je utvrdio da podnete činjenice od strane podnosioca zahteva nisu ni na jedan način opravdale tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepela svoje tvrdnje Stoga Sud je zaključio da iznete činjenice od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava pa je njegov zahtev očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI163/13
Podnosilac
Naser Dragusha i 6 drugih radnika Energetske korporacije Kosova
Ocena ustavnosti presude Rev.br. 25/2012, Vrhovnog suda Republike Kosovo, od 10. maja 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su g. Naser Dragusha, g. Mehmet Shaqiri, g. Bajram Ahmeti, g. Shasivar Hashani, g. Qazim Igrishta, g. Fahri Asllani i gđa Selvete Preniqi, koje zastupa g. Ilaz Çerkinaj, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosioci se u svom zahtevu žale na presudu Rev. br. 25/2012, Vrhovnog suda Kosova, od 10. maja 2013. god., koja im je uručena 10. jula 2013. god., presudu Ac. br. 270/2009 Okružnog suda u Prištini od 28. februara 2011. god., i rešenje C. br. 268/07 Opštinskog suda u Prištini od 2. juna 2008. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti odluka za koje se tvrdi *"da su pogrešne i neustavne, obzirom da je podnosiocima zahteva nepravedno uskraćena naknada plate"*.

4. U tom smislu, podnosioci zahteva tvrde povredu člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], člana 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije], i člana 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava Republike Kosovo.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121, (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 18. oktobra 2013. god., podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 31. oktobra 2013. god., predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR. KI163/13, imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI163/13, imenovao Veće za razmatranje u sastavu sudija Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

8. Dana 14. novembra 2013. god., podnosioci, Vrhovni sud i Energetska korporacija Kosova (u daljem tekstu: EKK) obavešteni su o registraciji zahteva.

9. Dana 18. novembra 2013. god., Sud je tražio od podnosilaca zahteva da podnesu dodatna dokumenta.

10. Dana 19. i 20. novembra 2013. god., podnosioci zahteva su podneli dodatna dokumenta Sudu.

11. Dana 25. novembra 2013. god., Pravna kancelarija EKK-a podnela je svoje komentare u vezi sa zahtevom podnosilaca.

12. Dana 13. januara 2014. god., Sud je tražio od Osnovnog suda u Prištini da podnese dodatna dokumenta.

13. Dana 20. januara 2014. god., Osnovni sud u Prištini je podneo Sudu dodatna dokumenta.

14. Dana 8. maja 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

15. Dana 1. oktobra 2004. god., podnosioci zahteva su zasnovali radne odnose na neodređeno vreme sa EKK-om sa mesečnom platom od 296 € na radnim mestima pomoćnici manipulanta.

16. Dana 2. jula 2007. god., podnosioci zahteva su tužili EKK u Opštinskom sudu u Prištini, tražeći promenu naziva radnog mesta sa pomoćnika manipulanta na manipulanta parnih kotlova, kao i isplatu razlike ličnih dohodaka od 41 € mesečno, za period od 1. decembra 2004. god. do 1. januara 2007. god.

17. Dana 2. juna 2008. god., Opštinski sud u Prištini je rešenjem C. br. 268/07, utvrdio:

> *„ODBIJA se kao neblagovremen tužbeni zahtev tužilaca Bajrama Ahmeti iz Prištine, naselje „Ulpijana“, stan 13, br.1, Mehmeta Shaqiri iz sela Svećlje, opština Podujevo, kojim su zahtevali promenu naziva radnog mesta i isplatu razlike ličnih dohodaka od 01.12.2004. godine sve do 01.01.2007. godine i ODBACUJE se kao nedozvoljen tužbeni zahtev tužilaca Fahri Asllani iz sela Donje Stanovce, opština Vučitrn, Qazim Igrishta iz sela Donje Stanovce, opština Vučitrn, Shasivar Hashani iz Obilića, Latif Preniqi iz Prištine, naselje „Dardanija“, SU 1/3, treći ulaz, br.23 i Naser Dragusha iz sela Prugovac, opština Priština, kojom su zahtevali promenu naziva radnog mesta i isplatu razlike ličnih dohodaka od 01.12.2004. godine sve do 01.01.2007. godine“.*

18. Dana 4. marta 2010. god., podnosioci zahteva su izjavili žalbu Okružnom sudu u Prištini.

19. Dana 28. februara 2011. god., Okružni sud u Prištini je presudom Ac. br. 270/2009, utvrdio:

> *“ODBIJAJU se žalbe tužilaca Bajrama Ahmeti iz Prištine, Mehmeta Shaqiri iz sela Svetlje, Fahri Asllani i Qazima Igrishta iz sela Donje Stanovce, Shasivara Hashani iz Obilića, Latifa Preniqi iz Prištine i Nasera Dragusha iz sela Prugovac, kao neosnovane, i rešenje Opštinskog suda u Prištini, C1.br.268/2007 od 02.06.2008. godine, se POTVRĐUJE”.*

20. Dana 20. maja 2011. god., podnosioci zahteva su podneli zahtev za reviziju Vrhovnom sudu Kosova.

21. Dana 10. maja 2013. god., Vrhovni sud Kosova je presudom Rev. br. 25/2012, utvrdio:

"Odbija se kao neosnovana revizija tužilaca, izjavljena protiv presude Okružnog suda u Prištini, Ac.br. 270/2009 od 28.02.2011. godine, u delu koji se odnosi na promenu naziva radnog mesta.

Preinačavaju se presude drugostepenog i prvostepenog suda u delu koji se odnosi na tužbeni zathev tužilaca o isplati razlike mesečnih zarada za vremenski period od 01.02.2004. godine, pa sve do 01.01.2007. godine, tako da se tužbeni zahtev u ovom delu odbija kao neosnovan".

22. U gore navedenoj presudi, Vrhovni sud je obrazložio:

"...Iz spisa predmeta proizilazi da su tužioci kod tužene zasnovali radni odnos na neodređeno vreme od 01.10.2004. godine, na radnim mestima pomoćnici manipulanta, na osnovu ugovora o radu br. 8992/0 od 01.10.2004. godine sa Naserom Dragusha, ugovor br. 1223/0, sa Bajramom Ahmeti, ugovor br.3564/0, sa Mehmetom Shaqiri, ugovor br. 8967/0, sa Fahri Asllanijem, ugovor br. 12310/0, sa Qazimom Igrishta, ugovor br. 2099/0, sa Shasivarom Hashani, ugovor br. 2268/0, sa Latifom Preniqi, u kojim ugovorima je za sve utvrđena mesečna plata u iznosu od 296.00 evra, i isti su potpisani od strane tužilaca i tužene.

Tužioci su podnetom tužbom od 02.07.2007. godine zahtevali da se tužena obaveže da svakom od tužilaca promeni naziv radnog mesta „manipulanta parnih kotlova" kao što su se i ranije svaki od njih nazivali, da im se isplate lični dohoci od 41.00 evra za svaki mesec, počev 01.12.2004. godine, pa sve do 01.01.2007. godine, sa zakonskom kamatom od dana neisplaćivanja, pa sve do konačne isplate, sve to u roku od 8 (osam) dana, kao i troškove parničnog postupka.

Prvostepeni sud je izvođenjem potrebnih dokaza utrvrdio da su tužioci zasnovali radni odnos kod tužene na osnovu ugovora o radu od 01.10.2004. godine na radno mesto pomagača manipulanta na osnovu kojih ugovora je mesečna zarada utvrđena u visini od 296.00 evra, ugovori koji su potpisani od strane svih tužilaca i tužene, da isti nisu osporavani od strane tužilaca u smislu odredaba člana 83 Zakona o osnovnim pravima iz radnog odnosa, i našao je da su tužioci Mehmet Shaqiri i Bajram Ahmeti izgubili pravo na sudsku zaštitu, a da tužioci Fahri Asllani, Qazim Igrishta, Shasivar Hashani, Latif Preniqi i Naser Dragusha nisu iscrpeli van-sudska sredstva za ostvarivanje svojih prava, i odlučio je kao u izreci svoje presude.

Polazeći od ovog stanja stvari Vrhovni sud Kosova ocenjuje da su sudovi nižih instanci pravilno primenili materijalno pravo kada su našli da je tužba tužilaca za promenu naziva radnog mesta na osnovu ugovora o radu nedozvoljena, i kao takvu su je odbacili, pošto ovo pitanje ne spada u stvarnu nadležnost redovnih sudova.

Vrhovni sud Kosova ocenjuje da su nižestepeni sudovi na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje pogrešno primenili materijalno pravo kada su odbili tužbu tužilaca za naknadu razlike mesečnih zarada u visini od 41.00 evra, za vremenski period od 01.12.2004. godine, pa sve do 01.01.2007. godine, u smislu člana 83, stav 1 Zakona o osnovnim pravima iz radnog odnosa, pošto prema odredbi člana 83, stav 2 pomenutog zakona nije predviđeno da se zaštita prava pred nadležnim sudom ne može tražiti ako prethodno nije tražio zaštitu prava pred nadležnim organom u organizaciji, osim prava na novčano potraživanje, zato što se po ovoj odredbi kod zahteva z a novčanu naknadu koji proizilazi iz radnog odnosa ne primenjuje odredba člana 83, stav 1 pomenutog zakona, s toga je ovaj sud preinačio presude nižestepenih sudova, u delu koji se odnosi na tužbeni zahtev tužilacu za isplatu neisplaćenih mesečnih razlika za vremenski period od 01.12.2004. godine sve do 01.01.2007. godine, odbijajući tužbeni zahtev kao neosnovanim, zato što izvedenim dokazima nije utvrđena osnovanosti tužbenog zahteva. Tužioci su kod tužene u vremenskom period od 01.12.2004. godine pa sve do 01.012004. godine, radili na osnovu ugovora o radu na neodređeno vreme, zaključenog 01.10.2004. godine, kojima je u članu 2 utvrđena mesečna zarada u visini od 296.00 evra. Tužioci su za obavljane radove na osnovu ovog ugovora ostvarivali mesečne zarade kod tužene, I nisu osporavali potpisivanje ugovora, činjenica koja nije bila sporna kod parničnih stranaka."

23. Dana 10. jula 2013. god., podnosioci zahteva su tražili od Vrhovnog suda Kosova da pruži logično tumačenje stava II izreke i obrazloženja presude Rev. br. 25/2012.

24. Dana 4. septembra 2013. god., Vrhovni sud Kosova je rešenjem Rev. br. 25/2012, odbio kao neosnovan zahtev podnosilaca.

25. U gore navedenom rešenju, Vrhovni sud Kosova, između ostalog, je obrazložio:

"Vrhovni sud Kosova, nakon razmatranja spisa predmeta, kao i navedene presude, našao je da je zahtev podnosilaca za ispravku i logično tumačenje stava II izreke ove presude neosnovan, obzirom da navedena presuda nije zahvaćena tehničkim greškama

propisanim prema odredbi gore navedenog člana i za ovaj deo sud je dao razumljive razloge za donošenje odluke u smislu odredbe člana 224.1 ZPP".

Relevantne odredbe

Zakon o parničnom postupku br. 03/L-006, član 224.1

"224.1 Ukoliko reviziona komisija konstatuje da je materijalno pravo pogrešno primenjeno, presudom usvaja podnetu reviziju i menja pobijenu presudu".

Navodi podnosioca

26. Podnosioci zahteva tvrde *"nije jasno u kom pogledu su preinačene presude nižestepenih sudova, kada je revizija izjavljena upravo zbog neplaćanja razlike ličnih dohodaka za period naveden u presudi Vrhovnog suda Republike Kosova, obzirom da je ovaj zahtev tužilaca odbijen i presudama nižestepenih sudova".*

27. Podnosioci zahteva tvrde povredu člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], člana 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] i člana 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava.

Navodi pravne kancelarije EKK-a

28. Pravna kancelarija EKK-a je, između ostalog, navela: "*EKK, a.d. tvrdi i uverena je da su sudske odluke – presude i rešenja Opštinskog, Okružnog i Vrhovnog suda Kosova pravične, zakonite i meritorne, dakle, polazeći od ovog načela, predlaže da se zahtev odbaci kao neprihvatljiv".*

Prihvatljivost zahteva

29. Sud primećuje da kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosilaca zahteva, prvo treba da oceni da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

30. Što se tiče zahteva podnosilaca, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

31. Sud se, takođe, poziva na član 49. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teće od dana stupanja na snagu istog".*

32. U ovom slučaju, Sud primećuje da su podnosioci zahteva ovlašćena stranka, da su iscrpeli sva pravna sredstava u skladu sa članom 113.7 Ustava i da je zahtev podnet u roku od četiri meseca propisanim članom 49. Zakona.

33. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36 (1) c) Poslovnika, koje propisuje:

> "(1) *Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
>
> *c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan*".

34. Što se tiče tvrdnji podnosilaca zahteva, Sud primećuje da je Vrhovni sud Kosova jasno objasnio odnos između podnosilaca zahteva kao radnika i EKK-a kao poslodavca na osnovu ugovora zasnovanog uz saglasnost obe stranke, kao i prava i obaveza koja proizilaze iz takvog ugovora; i štaviše, Vrhovni sud Kosova je, takođe, pružio jasnu ocenu odluka nižestepenih sudova.

35. Ustavni sud podseća da nije sud za utvrđivanje činjenica i da je pravilno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja puna nadležnost redovnih sudova, dok je uloga Ustavnog suda samo da obezbedi usaglašenost prava koja se garantuju Ustavom i drugim pravnim instrumentima. Dakle, Ustavni sud ne može da deluje kao "sud četvrtog stepena" (vidi slučaj *Akdivar protiv Turske*, br. 2189/93, ESLJP, presuda od 16. septembra 1996. god., stav 65 i takođe, vidi slučaj KI86/11, *podnosilac zahteva Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. god.).

36. Pored toga, zahtev nije uspeo da dokaže da su redovni sudovi postupili na proizvoljan ili nepravičan način. Nije dužnost Ustavnog suda da zameni svoju ocenu činjenica sa ocenom redovnih sudova i, kao opšte pravilo, to je dužnost redovnih sudova da ocene dokaze iznete pred njima. Dužnost Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci u redovnim sudovima bili u celost pravični, uključujući i način uzimanja dokaza (Vidi slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 13071/87, Izveštaj evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. god.).

37. Činjenica da se podnosioci zahteva ne slažu sa ishodom slučaja, ne može da im posluži kao pravo da pokrenu argumentovan zahtev o povredi člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i člana 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava (Vidi slučaj *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. god.).

38. Pod ovim okolnostima, podnosioci zahteva nisu dokazima potkrepili svoje tvrdnje o povredi člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i člana 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava, jer činjenice koje su podneli ni na jedan način ne ukazuju da su im redovni uskratili prava garantovana Ustavom.

39. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika, dana 8. maja 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI193/13 I KI213/13, Preduzeća poljoprivredno zemljište ŠKABAJ, D.O.O., Rešenje od 5. Maja 2014 god., ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 229/2012, od 10. juna 2013. godine i rešenja Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 70/2013, od 12. jula 2013. godine.

Spojeni slučaji KI193/13 i KI213/13, odluka od 5. maja 2014. god.

Ključne reči; individualni zahtev, neiscrpljenje pravnih sredstva, zaštita imovine, tužba , jednakost pred zakonom, pravo na pravično i nepristrasno suđenj

Podnosilac zahteva je podneo podnesak u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, osporavajući rešenja Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 229/2012, od 10. juna 2013. godine, i Rev. br. 70/2013, od 12. jula 2013. godine kojima su prema tvrdnjama podnosioca zahteva povređeni članovi, 24 [Jednakost Pred Zakonom], 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] i 102 [Opšta Načela Sudskog Sistema] Ustava Republike Kosovo.

Podnosilac zahteva je podneo dve tužbe radi oslobađanja nepokretnosti pred Opštinskim sudom u Prištini (sadašnji Osnovni sud), i naknade izgubljene zarade, sa obrazloženjem da je tuženi Fehmi Sahiti, bespravno i bez ovlašćenja ušao u posed i nezakonito korišćenje, i nije oslobodio nepokretnosti, poljoprivredno zemljište, na mestu zvanom "Dragodan", Katastarska opština Obilić.

Predsednik Ustavnog suda je doneo odluku o spajanju predmeta KI193/13 i KI213/13 jer je u pitanju isti predmet spora po dva različita rešenja sa skoro identičnim činjeničnim stanjem.

Vrhovni sud Kosova rešenjem Rev. br. 70/2013, i rešenjem Rev. br. 229/2012, ODBACUJE kao nedozvoljenu reviziju punomoćnika tužioca.
Odlučujući o zahtevu podnosioca Novog preduzeća poljoprivredno zemljište ŠKABAJ, D.O.O., a imajući to u vidu dokumentaciju podnetu Ustavnom sudu od strane podnosioca zahteva, Sud primećuje da je rešenjima Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 229/2012, od 10. juna 2013. godine, i Rev. br. 70/2013, od 12. jula 2013. godine, *"na rešenje kojim je sud oglašen stvarno nenadležnim u ovoj pravnoj stvari, nije dozvoljena revizija, zato što se ovim parnični postupak ne završava pravosnažno"*. Istovremeno predmeti su vraćeni Posebnoj komori Vrhovnog suda na ponovno suđenje kako bi nadležan sud mogao da odluči o predmetu spora.

Sud želi da naglasi da pravilo da se iskoriste pravna sredstva postoji da bi se odnosnim telima, uključujući sudove, dala prilika da spreče ili isprave navodno kršenje Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da pravni

poredak Kosova obezbeđuje delotvoran pravni lek protiv kršenja ustavnih prava. Stoga Ustavni Sud je konstatovao, da podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva predviđena Zakonom da bi mogao da podnese zahtev Ustavnom sudu, i zahtev treba proglasiti neprihvatljivim u skladu sa članom 47.2 Zakona i pravilom 36 (1) a) Poslovnika

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI193/13 i KI213/13
Podnosilac
Novo preduzeće poljoprivredno zemljište ŠKABAJ, D.O.O.
Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 229/2012, od 10. juna 2013. godine i rešenja Vrhovnog suda Kosova
Rev. br. 70/2013, od 12. jula 2013. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnelo pravno lice "Novo preduzeće poljoprivredno zemljište ŠKABAJ D.O.O." (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga pred Ustavnim Sudom Kosova zastupa advokat g. Gafurr Elshani.

Osporene odluke

2. Podnosilac zahteva osporava dva rešenja Vrhovnog suda Kosova i to:
   - Rešenje Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 229/2012, od 10. juna 2013. godine, koje je podnosilac zahteva primio 15. jula 2013 godine, i
   - Rešenja Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 70/2013, od 12. jula 2013. godine, koje je podnosilac zahteva primio 23. avgusta 2013. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 229/2012, od 10. juna 2013. godine, i Rev. br. 70/2013, od 12. jula 2013. godine kojima su prema tvrdnjama podnosioca zahteva povređeni članovi, 24 [Jednakost Pred Zakonom], 31 [Pravo na

Pravično i Nepristrasno Suđenje], 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] i 102 [Opšta Načela Sudskog Sistema] Ustava Republike Kosovo.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113. 7 i 21. 4 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 11. novembra 2013. godine, podnosilac je podnelo zahtev KI193/13 Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 20. novembra 2013. godine, podnosilac je podnelo zahtev KI213/13 Sudu.

7. Dana 27. januara 2014. godine, predsednik Ustavnog suda je doneo odluku o spajanju predmeta KI193/13 i KI213/13 i imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca kao i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

8. Dana 5. februara 2014. godine, Ustavni sud je prosledio kopiju zahteva Vrhovnom sudu Kosova i obavestio podnosioca zahteva da je pokrenut postupak ispitivanja ustavnosti rešenja po spojenim predmetima KI193/13 i KI213/13.

9. Dana 5. maja 2014. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca Kadri Kryeziu, Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani, iznelo je Sudu u punom sastavu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica za zahtev KI193/13

10. Dana 29. decembra 2010. godine, pred Opštinskim sudom u Prištini (sadašnji Osnovni sud), podnosilac zahteva je podnelo tužbu radi oslobađanja nepokretnosti i naknade izgubljene zarade, sa obrazloženjem da je tuženi Azem Sallahu, bespravno i bez ovlašćenja ušao u posed i nezakonito korišćenje, i nije oslobodio nepokretnost P-71914056-00161-3, parcelu poljoprivredno zemljište, na mestu zvanom “Dragodan - brdo“, u površini od 10800 m², Katastarska opština Priština.

11. Dana 13. oktobra 2011. godine, Opštinski sud u Prištini rešenjem C. br. 2945/10, oglašava se "*stvarno nenadležnim u ovoj pravnoj stvari i UPUĆUJE se tužilac da o stvari koja je predmet tužbenog zahteva može pokrenuti postupak pred Posebnom komorom Vrhovnog suda Kosova, u skladu sa pravilima ove Komore.*"

12. Dana 1. novembra 2011. godine, protiv rešenja Opštinskog suda u Prištini C. br. 2945/10, od 13. oktobra 2011. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu, zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, kao i zbog pogrešne primene materijalnog prava.

13. Dana 24. januara 2012. godine, Okružni sud u Prištini doneo je rešenje Ac. br. 1432/2011, kojim se "*ODBIJA kao neosnovana žalba punomoćnika tužioca "Novog preduzeća Poljoprivredno zemljište Škabaj", dok se rešenje Opštinskog suda u Prištini, C. br. 2945/2010 od 13. oktobra 2011. godine POTVRĐUJE.*"

14. Dana 16. marta 2012. godine, podnosilac zahteva podnosi Vrhovnom sudu zahtev za zauzimanje pravnog stanovišta u vezi nadležnosti.

15. Dana 27. marta 2012. godine, Predsednik Vrhovnog suda u Odgovoru Agj. br. K136/2012 na zahtev o zauzimanju pravnog stanovišta u vezi sa nadležnošću navodi sledeće:

    "Pitanje nadležnosti je uređeno zakonom i ovaj sud ne može zauzeti pravno stanovište u vezi sa svakim nesporazumom stranaka oko sudskih odluka. Vi ste imali mogućnost da pravnim putem osporite jednu takvu odluku, tj., da zahtevate pokretanje postupka za zaštitu zakonitosti ili da izjavite reviziju, ukoliko je u konkretnom slučaju nešto tako omogućavao zakon, a nakon toga bi ovaj sud kao konačna vlast odlučio u vezi sa ovom stvari. Što se tiče pitanja nadležnosti, ako sud smatra da nema mesnu ili stvarnu nadležnost onda se on oglašava nenadležnim i predmet ustupa sudu kojeg smatra nadležnim, a ukoliko sud kojem je predmet prosleđen smatra da nije u njegovoj nadležnosti sukob nadležnosti rešava viši sud; iz ovog proizilazi da nije ispunjen nijedan zakonski uslov za zauzimanje pravnog stanovišta, već se o sukobu nadležnosti odlučuje viši sud u redovnom postupku predviđenim zakonom."

16. Dana 5. aprila 2012. godine, protiv rešenja Opštinskog suda u Prištini, C. br. 2945/10 od 13. oktobra 2011. godine, i rešenja Okružnog suda u Prištini Ac. br. 1432/2011 od 24. januara 2012. godine, podnosilac zahteva izjavljuje reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primene materijalnog prava.

17. Dana 10. juna 2013. godine, Vrhovni sud Kosova donosi rešenje Rev. br. 229/2012, kojim se "*ODBACUJE kao nedozvoljena revizija punomoćnika tužioca protiv rešenja Okružnog suda u Prištini, AC. br. 1432/11 od 24. januara 2012. godine.*" uz sledeće obrazloženje:

> *"Što se tiče revizije zastupnika tužioca, Vrhovni sud Kosova je zaključio da je revizija nedozvoljena, zato što shodno članu 228, stav 1 ZPP-a, stranke mogu da podnesu reviziju samo protiv pravosnažnih rešenja kojima je okončan postupak pred drugostepenim sudom, međutim na rešenje kojim je sud oglašen stvarno nenadležnim u ovoj pravnoj stvari, nije dozvoljena revizija, zato što se ovim parnični postupak ne završava pravosnažno."*

Pregled činjenica za zahtev KI213/13

18. Dana 22. septembra 2010. godine, pred Opštinskim sudom u Prištini (sadašnji Osnovni sud), podnosilac zahteva je podnelo tužbu radi oslobađanja nepokretnosti i naknade izgubljene zarade, sa obrazloženjem da je tuženi Fehmi Sahiti, bespravno i bez ovlašćenja ušao u posed i nezakonito korišćenje, i nije oslobodio nepokretnost P-72614055-01832, parcelu poljoprivredno zemljište, na mestu zvanom "Dragodan", u površini od 60 ari, Katastarska opština Obilić.

19. Dana 18. oktobra 2011. godine, Opštinski sud u Prištini, rešenjem C. br. 2029/10, oglašava se "*stvarno nenadležnim u ovoj pravnoj stvari i UPUĆUJE se tužilac da o stvari koja je predmet tužbenog zahteva može pokrenuti postupak pred Posebnom komorom Vrhovnog suda Kosova, u skladu sa pravilima ove Komore.*"

20. Dana 18. novembra 2011. godine, protiv rešenja Opštinskog suda u Prištini C. br. 2029/10 od 18. oktobra 2011. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka kao i zbog pogrešne primene materijalnog prava.

21. Dana 28. septembra 2012. godine, Okružni sud u Prištini donosi rešenje Ac. br. 923/2012, kojim se "*ODBIJA kao neosnovana žalba punomoćnika tužioca "Novog preduzeća Poljoprivredno zemljište Škabaj", dok se rešenje Opštinskog suda u Prištini, C. br. 2029/2010 od 18. oktobra 2011. godine, POTVRĐUJE.*"

22. Dana 16. marta 2012. godine, podnosilac zahteva podnosi Vrhovnom sudu zahtev za zauzimanje pravnog stanovišta u vezi nadležnosti.

23. Dana 27. marta 2012. godina, Predsednik Vrhovnog suda u Odgovoru Agj. br. K136/2012 na zahtev o zauzimanju pravnog stanovišta u vezi sa nadležnošću navodi sledeće:

> *"Pitanje nadležnosti je uređeno zakonom i ovaj sud ne može zauzeti pravno stanovište u vezi sa svakim nesporazumom stranaka oko sudskih odluka. Vi ste imali mogućnost da pravnim putem osporite jednu takvu odluku, tj., da zahtevate pokretanje postupka za zaštitu zakonitosti ili da izjavite reviziju, ukoliko je u konkretnom slučaju nešto tako omogućavao zakon, a nakon toga bi ovaj sud kao konačna vlast odlučio u vezi sa ovom stvari. Što se tiče pitanja nadležnosti, ako sud smatra da nema mesnu ili stvarnu nadležnost onda se on oglašava nenadležnim i predmet ustupa sudu kojeg smatra nadležnim, a ukoliko sud kojem je predmet prosleđen smatra da nije u njegovoj nadležnosti sukob nadležnosti rešava viši sud; iz ovog proizilazi da nije ispunjen nijedan zakonski uslov za zauzimanje pravnog stanovišta, već se o sukobu nadležnosti odlučuje viši sud u redovnom postupku predviđenim zakonom."*

24. Dana 12. novembra 2012. godine, protiv rešenja Opštinskog suda u Prištini, C. br. 2029/10 od 18. oktobra 2011. godine, i rešenja Okružnog suda u Prištini Ac. br. 923/2011 od 28. septembra 2012. godine, podnosilac zahteva izjavljuje reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primene materijalnog prava

25. Dana 12. jula 2013. godine, Vrhovni sud Kosova donosi rešenje Rev. br. 70/2013, kojim se "*ODBACUJE kao nedozvoljena revizija punomoćnika tužioca protiv rešenja Okružnog suda u Prištini, AC. br. 923/12 od 28. septembra 2012. godine.*" uz sledeće obrazloženje:

> *"Što se tiče revizije zastupnika tužioca, Vrhovni sud Kosova je zaključio da je revizija nedozvoljena, zato što shodno članu 228, stav 1 ZPP-a, stranke mogu da podnesu reviziju samo protiv pravosnažnih rešenja kojima je okončan postupak pred drugostepenim sudom, međutim na rešenje kojim je sud oglašen stvarno nenadležnim u ovoj pravnoj stvari, nije dozvoljena revizija, zato što se ovim parnični postupak ne završava pravosnažno."*

Navodi podnosioca

26. Podnosilac zahteva tvrdi da su rešenjima Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 229/2012, od 10. juna 2013. godine, i Rev. br. 70/2013, od 12. jula 2013. godine, povređeni članovi, 24 [Jednakost Pred Zakonom], 31

[Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] i 102 [Opšta Načela Sudskog Sistema] Ustava Republike Kosova.

27. Podnosilac zahteva smatra da *"su pomenutim odlukama prekršena prava na pravično i nepristrasno suđenje, zato što se stranke u postupku nisu tretirale na podjednak način, i da sudovi nisu razmotrili dokaze i činjenice koje je tužilac – preduzeće „Poljoprivredno zemljište" Škabaj d.o.o. dostavilo, i čak štaviše mu je rešenjima o reviziji, Rev. 229/2012 od 10.06.2013. godine i Rev. br. 70/2013, od 12. Jula 2013. godine, prekršeno pravo na vanredna pravna sredstva, zato što je sud na strani 2 obrazloženja presude o reviziji pogrešno protumačio član 228, stav 1, jer su rešenja Ac. br. 1432/2011 i AC. br. 923/12 od 28 septembra 2012 godine, pravosnažna i što se tiče pitanja spora o nadležnosti postupak okončan. U konkretnom slučaju postupci pred sudom nisu bili pravični, i u mnogim slučajevima su međusobno uticali jedan na drugoga, bez ispitivanja činjenica na nezavistan način"*

28. Podnosilac zahteva se obraća Ustavnom Sudu sa sledećim zahtevom:

> *"... da Ustavni sud Republike Kosova utvrdi da je konačnim rešenjima Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 229/2012 od 10.06.2013. godine i AC.br.923/12 od 28 septembra 2012 godine, i rešenjima koje su prethodile istom, postoji kršenje Ustava i važećeg zakona u pogledu pravičnog i nepristrasnog suđenje na štetu žalioca, oglašavanjem Opštinskog suda u Prištini nenadležnim, iako je zakonom jedno takvo pitanje zagarantovano. Da se ista rešenja ukinu i o slučaju ponovo sudi, na nejednostran način i u skladu sa dokazima".*

Ocena prihvatljivosti zahteva

29. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

30. U tom smislu, Sud se poziva na članove 21. 4 i 113. 7 Ustava, koji propisuju:

> *"4. Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva."*
>
> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih*

organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

31. Kao i član 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, koji predviđa:

"Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva."

32. Štaviše, Sud se poziva na pravilo 36 (1) a) Poslovnika, koje propisuje:

(1) „Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve;
...
a) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijane presude ili odluke...".

33. Imajući to u vidu, a na osnovu dokumentacije podnete Ustavnom sudu od strane podnosioca zahteva, Sud primećuje da je rešenjima Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 229/2012, od 10. juna 2013. godine, i Rev. br. 70/2013, od 12. jula 2013. godine, "*na rešenje kojim je sud oglašen stvarno nenadležnim u ovoj pravnoj stvari, nije dozvoljena revizija, zato što se ovim parnični postupak ne završava pravosnažno".* Istovremeno predmeti su vraćeni Posebnoj komori Vrhovnog suda na ponovno suđenje kako bi nadležan sud mogao da odluči o predmetu spora.

34. Sud želi da naglasi da pravilo da se iskoriste pravna sredstva postoji da bi se odnosnim telima, uključujući sudove, dala prilika da spreče ili isprave navodno kršenje Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbeđuje delotvoran pravni lek protiv kršenja ustavnih prava (vidi, *mutatis mutandis* ECHR, *Selmouni protiv Francuske*, br. 25803/94, odluka od 28. jula 1999).

35. Ovaj sud je primenio isto obrazloženje kada je doneo odluku od 27. januara 2010. godine o neprihvatljivosti na osnovu toga da nisu iscrpljena sva pravna sredstva u slučaju *AAB-RIINVEST University D.O.O, Priština protiv Vlade Republike Kosova*, slučaj br. KI41/09 i odluku od 23. marta 2010. god. u slučaju Mimoze Kusari-Lila protiv Centralne izborne komisije, slučaj br. KI73/09.

36. Stoga Sud konstatuje, da podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva predviđena Zakonom da bi mogao da podnese zahtev Ustavnom sudu, i zahtev treba proglasiti neprihvatljivim u skladu sa članom 47.2 Zakona i pravilom 36 (1) a) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članovima 113.7 i 21.4 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona, i pravilom 36 (1) a) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 5. maja 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. Da PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. Da DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. Da OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KO103/14 – Predsednica Republike Kosovo, Presuda od 30. juna 2014 god., ocena kompatibilnosti člana 84 (14) [Nadležnosti Predsednika] sa članom 95 [Izbor Vlade] Ustava Republike Kosovo

Slučaj KO103/14, oduluka od 30. juna 2014. god.

Ključne reči: Predsednik Republike Kosovo, ustavno tumačenje, nadležnosti predsednika, izbor Vlade, politička stranka, koalicija.

Zahtev je podnela predsednica Republike Kosovo, Njena Ekselencija, Atifete Jahjaga, u skladu sa članom 84, stav 9 i članom 113, stav 3, tražeći od Suda da pruži tumačenje nekoliko pojmova, kao što su: *stranka ili koalicija koja je "osvojila" izbore, neophodne za kreiranje Vlade, prema istom postupku i većina u Skupštini,* koji su korišćeni prema članu 95 . Ustava i da precizira redosled prvenstva između člana 84, stav 14, i člana 95. Ustava koji se odnose na nadležnosti predsednika da da mandat kandidatu za premijera posle izbora.

Sud je utvrdio da je zahtev podnosioca prihvatljiv, obzirom da ispunjava sve uslove prihvatljivosti koji su propisani Poslovnikom o radu. U oceni osnovanosti zahteva, Sud je zaključio:

- mandatar za premijera se imenuje od strane predsednika Republike odlukom u kojoj je osoba za imenovanje eksplicitno navedena;

- predlog za imenovanje treba da proizilazi iz političke stranke ili koalicije koja ce dostaviti predsedniku Republike ime osobe za kandidata za premijera. Korišćeni tekst jasno ukazuje da ime kandidata treba predložiti politička stranka ili koalicija, registrovana kako bi učestvovala u opštim izborima. Kao rezultat, nije u nadležnost predsednika Republike da on/ona sama predlaže takvog kandidata;

- politička stranka navedena u članu 84.14 mora biti politički subjekat registrovan od strane CIK-a i mora proći prag određen od strane CIK nakon izbora; pojam "koalicija" u članu 84.14 Ustava odnosi se na prihvaćene političke subjekte koji su certifikovani od strane CIK-a kao "koalicija da se takmiči u relevantnim izborima pod jednim imenom" i prošla prag određen od CIK-a nakon izbora. Stoga, koalicije koje nisu certifikovane od CIK-a nemaju pravo da, prema članu 84.14., predlažu kandidata za premijera.;

- uslovi za predlaganje Vlade nakon izbora, koji se koriste u članu 95, stav 1, su kumulativni i preduslov da bi predsednik Republike izvršio neophodne konsultacije sa strankom ili koalicijom koja je dobila većinu mesta u Skupštini.

- Demokratska pravila i načela, kao i politička korektnost, predvidljivost i transparentnost zahtevaju da se političkoj stranci ili koaliciji koja je dobila najveći broj mesta kao rezultat izbora da mogućnost da predlaže kandidata za premijera za formiranje Vlade;

- ako predloženi sastav Vlade ne dobija neophodne glasove, na diskreciji predsednika Republike je da nakon konsultacija sa strankama ili koalicijama, odluci koja ce partija ili koalicija dobiti mandat da predlaže drugog kandidata za premijera.

PRESUDA
u
slučaju br. KO103/14
Podnosilac
Predsednica Republike Kosovo
U vezi sa ocenom kompatibilnosti člana 84.14. [Nadležnosti Predsednika] sa članom 95. [Izbor Vlade] Ustava Republike Kosovo

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija, i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela predsednica Republike Kosovo, Njena Ekselencija, Atifete Jahjaga (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Predmetna stvar

2. Podnesak sadrži zahtev za ocenu kompatibilnosti člana 84.14. [Nadležnosti Predsednika] sa članom 95. [Izbor Vlade] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

3. Predmetna stvar su sledeća pitanja koja su upućena Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) od strane podnosioca zahteva:

   a. Definicija termina "pobedio", koji se koristi u skladu sa članom 95, stav 1, Ustava?

      i. Na osnovu čega je stranka ili koalicija koja je "osvojila" izbore određena prema ovom ustavnom odredbom, ko čini ovu odluku i na osnovu čega?

      ii. Da li je ustavna osobina da ili stranka ili koalicija koja je "osvojila" većinu u Skupštini na osnovu člana 95. stav 1. Ustava odmeren njihovim aktima pre ili posle izbornog

dana? Da li se mogu odmeriti prema njihovim aktima pre sertifikovanja rezultata izbora, ili posle izbornog dana? Ako je da, onda kako?

iii. Može li ustavni atribut stranke ili koalicije koja je "osvojila" većinu u Skupštini na osnovu člana 95. stav 1. Ustava može menjati nakon izbora i, ako jeste, kako?

iv. Koje su ustavne prerogative stranka ili koalicija koja je "osvojila" većinu u Skupštini na osnovu člana 95, stav 1, Ustava?

b. Definišite frazu "neophodne za kreiranje Vlade", koja se koristi u skladu sa članom 95, stav 1, Ustava?

c. Razjasniti frazu "prema istom postupku", koji se koristi u članu 95, stav 4, Ustava?

i. Da li to znači da bi trebalo da bude predložen kandidat u konsultaciji sa istom strankom ili koalicijom, kao prvi put (član 95, stav 1, Ustava) ili mogu to biti predložen kandidat u konsultaciji sa drugim strankama ili koalicijama?

ii. Može li kandidat predložen za drugi put biti lice koje nije član partije sa kojima konsultacije su napravljene u skladu sa članom 95, stav 1 i 5, Ustava?

iii. Može li kandidat predložen iz člana 95, stav 4, Ustava biti osoba koja ne pripada nijednoj stranci?

d. Definišite frazu "većinu u Skupštini", upotrebljenu na osnovu člana 84. stav 14., Ustava?

i. Da li ova fraza znači stranka ili koalicija koja ima 51 % većine u Skupštini, ili stranka ili koalicija koja ima najveći broj članova Skupštine?

ii. Ako je odgovor na prethodno pitanje je da stranka ili koalicija sa većinom članova u Skupštine čini "većinu u Skupštini" na osnovu člana 84. stav 14., ako postoji partija i koalicija koje obe imaju takvu većinu, koja ima prednost?

iii. Da li fraza "većina u Skupštini " se razlikuju na bilo koji način sa frazom "Skupštinska većina" ? [Naglasak dodat]?

iv. Šta je predsedniku neophodno da potvrdi dali stranka ili koalicija drži većinu u Skupštini?

e. Konačno i najvažnije, navedite redosled prvenstva između člana 84. stav 14. i člana 95. Ustava koje se odnose na nadležnosti predsednika da da mandat kandidatu za premijera posle izbora ?

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članovima 84.9 i 113, stavovi 3.1 i 3.5, Ustava Republike Kosovo i na pravilu 56.1 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

5. Dana 19. juna 2014. god. podnosilac je podnela zahtev Sudu.

6. Dana 20. juna 2014. god. shodno pravilu 33. Poslovnika o radu, predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR. KO103/14 imenovao sudiju Snezhana Botusharova za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je odlukom br. KSH. KO103/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Robert Carolan (Predsedavajući), Ivan Čukalović i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 20. juna 2014. god. Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.

8. Istog dana Sud je prosledio kopiju zahteva „tehničkoj“ Vladi Republike Kosovo (u daljem tekstu: tehnička Vlada) i Generalnom sekretaru Skupštine Republike Kosovo (u daljem tekstu: Generalni sekretar Skupštine). Od ovog poslednjeg je traženo da podnese Sudu kopiju *Travaux Preparatoires* (pripremnih radova) Ustava u odnosu na član 84.14 i član 95. Ustava.

9. Istog dana, Generalni sekretar Skupštine je odgovorio Sudu navodeći da nemaju *Travaux Preparatoires* Ustava u odnosu na član 84.14 i član 95. Ustava.

10. Dana 23. juna 2014. god. Sud je tražio od Centralne izborne komisije (u daljem tekstu: CIK) da dostavi sledeća dokumenta i informacije:

a. Odluke CIK za certifikovanje političkih stranaka, NVO, nezavisnih kandidata i koalicija od prvih parlamentarnih izbora posle rata na Kosovu sve do danas;
b. Certifikovanje izbornih rezultata od prvih parlamentarnih izbora posle rata na Kosovo sve do danas; i
c. Da li se izborni rezultati, od prvih parlamentarnih izbora posle rata na Kosovo sve do danas, dostavljaju predsednici Republike Kosovo?

11. Dana 24. juna 2014. god. CIK je odgovorio Sudu tako što je dostavio zatraženu dokumentaciju i informacije.

12. Dana 26. juna 2014. god., sudija Kadri Kryeziu napismeno je obavestio Sud o svom izuzeću sa većanja tokom perioda juni-juli 2014. god., sve dok Sud ne odlučuje u vezi sa određenim navodima protiv njega.

13. Dana 30. juna 2014. god., Sud je većao i glasao o slučaju.

Prihvatljivost zahteva

14. Kako bi Sud odlučio o zahtevu podnosioca, prvo treba da razmotri da li su ispunjeni kriterijumi za prihvatljivost, predviđeni Ustavom i dalje naznačeni u Zakonu o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i Poslovniku o radu.

15. U tom pogledu, Sud se poziva na član 113.1. Ustava, koji predviđa da "*Ustavni sud odlučuje samo o slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način*".

16. Podnosilac zahteva tvrdi:

> "...
> *[...] Član 84, stav 9 Ustava daje Predsedniku ovlašćenja da uputi pitanja Ustavnom sudu. Ovlašćenja data Predsedniku pod pomenutom ustavnom odredbom je opšta u svom polju i nije predmet bilo kakve rezerve, uključujući, ali ne ograničavajući se na konkretne slučajeve nabrojanih u članu 1l3. Ustava. Shodno tome, može se zaključiti da Predsednik Kosova može da uputi pitanja Ustavnom sudu, pod uslovom da takva pitanja spadaju u nadležnost Ustavnog suda, odnosno oni se odnose na tumačenje Ustava ili razmatranja usklađenosti zakona i drugih akata sa Ustavom, kao što je predviđeno u skladu sa članom 112. Ustava.*
>
> *lako nadležnost Ustavnog suda je posebno regulisano članom 113, spoljne granice nadležnosti Ustavnog suda su opisane članom 112 Ustava, koji predviđa da "Ustavni sud je konačna vlast za*

tumačenje Ustava i u saglasnosti zakona sa Ustavom, "[Naglasak dodat). Mandat dat Ustavnom sudu da bude konačna vlast za tumačenje Ustava, je utemeljen na osnovu člana 112. Ustava, gde nosi odgovornost Ustavnog suda, ne samo da bi se obezbedilo poštovanje zakona i drugih akata sa Ustavom, ali i da garantuje doslednu primenu ustavnih odredbi i izbegne bilo kakav sukob između ovih odredbi. Zbog važnosti mandata Ustavnog suda da obezbedi konzistentnost ustavnih odredbi jedni sa drugima, Ustavni sud je dužan da obavlja ovu funkciju kad god im se pitanje kompatibilnosti ustavnih odredbi postavi od strane državnih organa kojima je dat mandat da sprovede određene ustavne odredbe. Zaista, svrha člana 84. stav 9. Ustava je upravo da omogući predsedniku da uputi pitanje o kompatibilnosti i konzistentnosti ustavnih odredbi u toku vršenja svojih dobijenih ustavnih nadležnosti i dužnosti. Ovom argumentu u prilog govori i činjenica da je, slično pravo dato Vladi Kosova u člana 93, stav 10, Ustava. To dokazuje da je namera ovih navedenih ustavnih odredbi da ojačaju institucije, čije nadležnosti proizilaze iz i ubačene u Ustav, sa ovlašćenjima da postavljaju pitanja Ustavnom sudu sa ciljem da obezbedi da je ostvarivanje njihovih funkcija u potpunosti sa pismom i duhom Ustava.

U svetlu gore navedenom, jasno je da zahtev podnet Ustavnom sudu od strane Predsednika Kosova, na osnovu člana 84. stav 9. Ustava o proceni usklađenosti ustavnih odredbi koje se odnose na ostvarivanje njenog mandata je prihvatljiv. Zahtev ovakve prirode trebalo bi da se smatra prihvatljivim iz sledećih razloga: (i) Predsednik Kosova ima mandat da postavljaja takva pitanja na osnovu člana 84. stav 9. Ustava; (ii) priroda pitanja je isključivo ustavna, koje se odnose na ustavne nadležnosti predsednika; (iii) pitanja imaju za cilj da obezbede doslednu primenu ustavom datu nadležnost predsednika. U odnosu na prethodno, treba napomenuti da je Ustavni sud, u predmetu br KO 98/11, kada je pregledavao prihvatljivost zahteva od strane Vlade Kosova na osnovu člana 93. stav 10. -što je identične priroda kao i član 84. stav 9. Ustava -odlučio da "[ako] su pitanja ustavna pitanja onda Vlada će biti ovlašćena strana i upućeni zahtev prihvatljiv," Ovo dokazuje da Ustavni sud je prepoznao značaj i aktivne uloge ovlašćene strane da postavljaju pitanja ustavne prirode koji omogućavaju Ustavnom sudu da vrši svoj mandat i tumači Ustav u cilju obezbeđivanja svoje doslednosti. U svetlu ovoga, i samo zbog tog razloga, ovaj zahtev treba proglasiti prihvatljivim.

Bez predrasuda o pomenutoj analizi, treba napomenuti da je punomoćje predsednika da podnese ovaj zahtev takode indirektno proističe iz člana 113, stav 3, tačke 1 i 5, Ustava. Kao što je evidentno, tačka 1 člana 113, stav 3, Ustava govori o sukobu između ustavnih nadležnosti Skupštine, predsednika i Vlade. lako tekst ove ustavne odredbe je ograničen na spoljnim sukobima u ostvarivanju nadležnosti pomenutih institucija, zaštičena vrednost koja nastoji da bude je dosledna primena Ustava, koje takođe mogu biti potkopane kada postoji unutrašnji sukob u obavljanju ustavnih nadležnosti ovih institucija. Pošto se ovaj zahtev odnosi na ostvarivanje nadležnosti predsednika da da mandat kandidatu za premijera posle izbora, jasno je da takvo pitanje spada i unutar vrednosti koje se traži da bude zastićene članom 113, stav 3, Ustava. Shodno tome, i iz samo tog razloga ovaj zahtev treba proglasiti prihvatljivom.

Pored gore navedenog, zahtev bi trebalo da bude prihvatljiv pod tačkom 5 člana 113, stav 3, Ustava kako pitanje nastoji da spreči kršenje Ustava u procesu kojim se uređuje formiranje demokratskih izabranih institucija, kao što su Skupština i Vlada. Navedene zakonske odredbe ovlašćuju predsednika da postavljaja pitanja o tome da Ii ima povrede Ustava tokom izbora Skupštine. Vrednost koja je zaštičena ustavnim odredbama je ustavna usklađenost u najvažnijem procesu za svako demokratsko društvo, izbor njegovih reprezentativnih institucija. Uzimajući u obzir ulogu Predsednika kao garant ustavnog funkcionisanja institucija, utvrđenih u skladu sa članom 82 Ustava, to je obaveza predsednika da obezbedi da takva kršenja se ne samo upute kada se pojave, ali i spreče kada god je to moguće. U tom smislu, najmudriji način da se nastavi kada se suoče direktno nespojive dve ustavne odredbe kada se ostvaruju ustavom dati autoritet je da potražite uputstva u Ustavnom sudu u skladu sa članom 84. stav 9. Ustava. Na osnovu navedenog, ovaj zahtev treba smatrati prihvatljivim samo iz tog razloga.
...”

17. Sledstveno, podnosilac zahteva argumentuje da su, u ovom konkretnom slučaju, ispunjeni kriteri specifikovani pod članom 84.9 i članom 113.3.1 i 113.3.5 Ustava.

18. Član 84.9 Ustava glasi kao sledeće:

“Član 84 [Nadležnosti Predsednika]

Predsednik Republike Kosovo ...
(9) može pokrenuti određena pitanja pred Ustavnim sudom ....”

19. Stoga, u skladu sa članom 84.9 Ustava, predsednik Republike Kosovo je ovlašćena da pokrene ustavna pitanja Sudu.

20. Prema **tome**, Sud treba da oceni da li su pokrenuta pitanja „ustavna pitanja“ shodno članu 84.9 Ustava.

21. Za odgovarajuće razmatranje ovog pitanja potreban je rezime činjenične pozadine slučaja koji je prouzrokovao pitanja koja su pokrenuta pred Sudom.

Pregled činjenica vezanih sa pokrenutim pitanjima

22. Dana 7. maja 2014. god. Skupština Republike Kosovo na svoju vanrednu plenarnu sednicu odlučila je za raspuštanje četvrtog zakonodavstva Skupštine Republike Kosovo.

23. Dana 8. maja 2014. god. predsednica Republike Kosovo je dekretirala prevremene izbore za 8. juni 2014. god.

24. Dana 8. juna 2014. god. su održani izbori u Republici Kosovo.

25. Dana 27. juna 2014. god. CIK je objavio izborne rezultate.

Zaključci o prihvatljivosti

26. Nije dužnost Suda da oceni činjenice konkretnog slučaja, ali gorenavedene činjenice, izgleda da su pokrenula ustavna pitanja, u odnosu na dve ustavne odredbe, to jest član 84.14. i član 95. Ustava.

27. Sledstveno, na osnovu člana 84.9 Ustava, Sud nalazi da su pitanja dostavljena od strane podnosioca zahteva ustavne prirode. Ona imaju za cilj da obezbede doslednu primenu Ustavom mandatiranih nadležnosti predsednika Republike, shodno slovu i duhu Ustava.

28. Uzimajući u obzir ova razmatranja, Sud smatra da ne postoji osnov da se zahtev, kojim su pokrenuta važna ustavna pitanja, proglasi neprihvatljivim niti za upuštanje u dodatne osnove prihvatljivosti dostavljenih od strane podnosioca zahteva.

Komparativna analiza

29. Pre nego što se upuštamo u analize ustavnih pitanja, Sud će sprovesti komparativno istraživanje relevantnih ustavnih odredaba Ustavnog Okvira za Privremenu Samoupravu na Kosovu (u daljem tekstu: Ustavni Okvir) kao i broja susednih i drugih **zemalja.**

Ustavni Okvir za Privremenu Samoupravu na Kosovo

30. **Ustavni** Okvir**, u članu 9.1.26 i članu 9.2.4 predviđa:**

Poglavlje 9 – Privremene institucije samouprave
Član 1: Skupština
Dužnosti Skupštine

9.1.26 Skupština ima sledeće nadležnosti:

(d) Prihvatanje ili odbijanje kandidata za predsednika Vlade zajedno sa listom ministara u Vladi koju predloži kandidat za predsednika Vlade;

Član 2: Predsednik Kosova

9.2.4 Predsednik Kosova vrši sledeće dužnosti u skladu sa Ustavnim Okvirom i primenjivim zakonom:

(b) Nakon konsultovanja sa strankama zastupljenim u Skupštini, predlaže Skupštini predsednika Vlade;

Albanija

31. **Ustav** Albanije **u članu 96 predviđa:**

1. Predsednik Republike, u početku legislature, kao i kada je mesto premijera upražnjeno, imenuje Premijera na predlog stranke ili koalicije stranaka, koja ima većinu mesta u Skupštini.

2. Ukoliko imenovani premijer nije odobren od strane Skupštine, predsednik imenuje novog premijera u roku od 10 dana.

3. Ukoliko i novoimenovani premijer ne bude odbren od strane Skupštine, Skupština bira drugog premijera u roku od 10 dana. U ovom slučaju, predsednik imenuje novog premijera.

4. Ukoliko Skupština ne uspe da bira novog premijera, predsednik Republike raspušta Skupštinu.

Bugarska

32. **Ustav** Republike **Bugarske u članu 99. predviđa sledeće:**

1. *Nakon konsultacija sa parlamentarnim grupama, predsednik imenuje nominiranog kandidata za mandatara od strane partije koja ima najveći broj mesta u Narodnoj Skupštini za formiranje Vlade.*

2. *Ukoliko mandatar za premijera ne uspe da formira Vladu u roku od sedam dana, ovu dužnost predsednik poveriće mandataru za premijera nominiranog od strane druge najveće parlamentarne grupe.*

3. *Ukoliko novi mandatar za premijera takođe ne uspe da formira Vladu u roku predviđenim u prethodnom stavu, ovu dužnost predsednik poveriće kandidatu nominiranog od jedne od manjih parlamentarnih grupa.*

4. *Ukoliko se konsultacije dokažu uspešnim, predsednik će tražiti od Narodne Skupštini izbor mandatara za premijera.*

5. *Ukoliko se ne postigne dogovor za formiranje Vlade, predsednik će imenovati tehničku Vladu, raspustiti Narodnu Skupštinu i zakazati nove izbore u roku predviđenim u članu 64. stav 3. Akt predsednika za raspuštanje Narodne Skupštine takođe određuje i datum za nove izbore.*

6. *Postupak za formiranje Vlade utvrđen prethodnim paragrafima biće primenjen u slučajevima sa člana 111. stav 1.*

7. *U slučajevima iz paragrafa 5 i 6 predsednik neće raspustiti Narodnu Skupštinu tokom poslednjih tri meseca mandata. Ukoliko Skupština ne uspe da formira Vladu u predviđenom roku, predsednik će imenovati tehničku Vladu.*

Hrvatska

33. Ustav Hrvatske, u članovima 98., 110., 111. i 112. predviđa sledeće:

Član 98.

Predsednik Republike:

- *raspisuje izbore za Hrvatski sabor i saziva ga na prvo zasjedanje,*

- *raspisuje referendum u skladu s Ustavom,*

- *povjerava mandat za sastavljanje Vlade osobi koja, na temelju raspodjele zastupničkih mjesta u Hrvatskom saboru i obavljenih konzultacija, uživa povjerenje većine svih zastupnika,o*
- *daje pomilovanja,*
- *dodjeljuje odlikovanja i priznanja određena zakonom,*
- *obavlja druge dužnosti određene Ustavom.*

Član 110.

Članove Vlade predlaže osoba kojoj je Predsednik Republike povjerio mandat za sastav Vlade.

- *Odmah po sastavljanju Vlade, a najkasnije u roku od 30 dana od prihvaćanja mandata, mandatar je dužan program Vlade i Vladu predstaviti Hrvatskom saboru i zatražiti glasovanje o povjerenju.*
- *Vlada stupa na dužnost kad joj povjerenje iskaže većina svih zastupnika u Hrvatskom saboru.*
- *Predsjednik i članovi Vlade polažu svečanu prisegu pred Hrvatskim saborom. Tekst prisege utvrđuje se zakonom.*
- *Na temelju odluke Hrvatskoga sabora o iskazivanju povjerenja Vladi Republike Hrvatske, rješenje o imenovanju predsjednika Vlade donosi Predsednik Republike uz supotpis predsjednika Hrvatskoga sabora, a rješenje o imenovanju članova Vlade donosi predsjednik Vlade uz supotpis predsednika Hrvatskoga sabora.*

Član 111.

Ako mandatar ne sastavi Vladu u roku od 30 dana od dana prihvaćanja mandata, Predsednik Republike mu može produžiti mandat za najviše još 30 dana.

Ako ni u tom roku mandatar ne uspije sastaviti Vladu ili ako predložena Vlada ne dobije povjerenje Hrvatskoga sabora, Predsednik Republike povjerit će mandat za sastav Vlade drugoj osobi.

Član 112.

Ako Vlada ne bude sastavljena u skladu s člankom 110. i 111. Ustava, Predsednik Republike će imenovati privremenu nestranačku Vladu i istodobno raspisati prijevremene izbore za Hrvatski sabor.

Nemačka

34. Osnovni Zakon Republike Nemačke u članu 63. predviđa:

Član 63. [Izbor Federalnog Kancelara]

1. *Federalni Kancelar imenuje se od strane Bundestaga bez rasprave o predlogu Federalnog Predsednika.*

2. *Bira se osoba koja dobija glasove većine poslanika Bundestaga. Izabrana osoba imenuje se od strane Federalnog Predsednika.*

3. *Ako nije izabrana osoba koju je predložio Federalni Predsednik, Bundestag može izabrati Federalnog kancelara u roku od četrnaest dana nakon glasanja sa glasovima više od polovine poslanika.*

4. *Ukoliko Federalni Kancelar ne bude izabran u okviru ovog perioda, novi izbori će se održati bez odlaganja, u kojim se bira osoba koja dobije najveći broj glasova. Ako izabrana osoba dobija glasove većine poslanika Bundestaga, Federalni Predsednik mora da ga imenuje u roku od sedam dana nakon izbora. Ako izabrana osoba ne dobije takvu većinu onda u roku od sedam dana Federalni Predsednik imenuje ga ili raspušta Bundestag.*

Grčka

35. Ustav Grčke u članu 37. predviđa:

Član 37.

1. *Predsednik Republike imenuje premijera i na njegovu preporuku imenuje i razrešava ostale članove kabineta i podsekretare.*

2. *Lider stranke koja ima apsolutnu većinu mesta u Parlamentu imenuje se za premijera. Ako nijedna stranka nema apsolutnu većinu, predsednik Republike daje lideru stranke koja ima*

relativnu većinu eksploratorni mandat kako bi osigurao mogućnost formiranja Vlade koja ima poverenje Parlamenta.

3. Ako ova mogućnost se ne osigura, predsednik Republike daje eksloratorni mandat lideru druge stranke po velićini u Parlamentu, i ako se to dokazuje neuspešnim, onda se daje lideru trećoj stranci po velićini u Parlamentu. Svaki eksploratorni mandat će ostati na snazi tri dana. Ako se svi eksploratorni mandati pokazuju neuspešnim, predsednik Republike poziva sve stranačke lidere, i ako se potvrđuje nemogućnost formiranja kabineta koji ima poverenje Parlamenta, on će potruditi da formira Kabinet u kojem sastavu su sve stranke u Parlamentu u cilju održanja parlamentarnih izbora. Ako to ne uspe, on će poveriti predsedniku Vrhovnog upravnog suda ili Vrhovnog građanskog i krivičnog suda ili Suda revizora da formira kabinet koji je što šire moguće prihvaćen da sprovedi izbore i raspušta Parlament.

4. U slučajevima kada se mandat za formiranje Kabineta ili eksploratorni mandat daje u skladu sa gorenavedenim stavovima, ako stranka nema lidera ili glasogovornika, ili ako lider ili glasogovornik stranke nije izabran da bude u Parlamentu, predsednik Republike daje mandat licu koje predlaže parlamentarna grupa stranke. Predlog za određivanje mandata mora da se da u roku od tri dana od saopštenja predsednika Parlamenta ili njegovog zamenika upućena predsedniku Republike o broju mesta koji svaka stranka ima u Parlamentu; navedeno saopštenje mora da uputi pred nego što se da bilo koji mandat.

Makedonija

36. Ustav Republike Makedonije u članovima 84. i 90. propisuje:

Član 84.

Predsednik Republike Makedonije
- *Nominira mandatara za formiranje Vlade Republike Makedonije*

Član 90.

Predsednik Republike Makedonije je dužan da u roku od deset dana od dana konstituisanja Skupštine, poveri mandat za

formiranje Vlade kandidatu iz stranci ili strankama koje ima/ju većinu u Skupštini.

U roku od 20 dana od dana poverenog mandata, mandatar dostavlja program Skupštini i predlaže sastav vlade.

Vladu bira Skupština na predlog mandatara i na osnovu programa većinom glasova od ukupnog broja poslanika

Portugal

37. Ustav Portugala u članu 187. predviđa:

Naslov IV – Vlada
Poglavlje II. Formiranje i odgovornosti
Član 187. Formiranje

1. *Predsednik Republike imenuje premijera nakon konsultacije sa strankama koje imaju mesta u Skupštini Republike i u svetlu izbornih rezultata.*

2. *Predsednik Republike imenuje preostale članove Vlade na predlog Premijera.*

Slovenija

38. Ustav Republike Slovenije, u članu 111. predviđa:

Član 111. Izbor Predsednika Vlade

Predsednik Republike, nakon konsultacije sa šefovima poslaničkih grupa predstavlja Narodnoj Skupštini kandidata za Predsednika Vlade.

Predsednik Vlade bira Narodna Skupština većinom glasova svih poslanika, osim ako ovaj Ustav ne predviđa drugačije. Glasanje je tajno.

Ukoliko takav kandidat ne dobije potrebnu većinu glasova, Predsednik Republike nakon ponovljenih konsultacija, može da predloži u roku od četrnaest dana novog kandidata, ili ponovno istog kandidata, takođe kandidati mogu biti predloženi od strane parlamentarnih grupa ili od najmanje deset poslanika. Ukoliko u tom periodu su predloženi nekoliko kandidata, za svakoga glasaju odvojeno, počevši od kandidata predloženog od strane Predsednika Republike, a ako ovaj kandidat ne bude izabran,

onda glasaju za druge kandidate po redosledu kojim su predloženi.

Ukoliko nijedan kandidat ne bude izabran, Predsednik Republike raspušta Narodnu Skupštinu i poziva nove izbore, osim ako u roku od cetrdeset osam sati Narodna Skupstina odlučuje većinom glasova prisutnih poslanika da održe nove izbore za Predsednika Vlade, gde većina glasova prisutnih poslanika je dovoljna za kandidata. U slučaju takvih novih izbora, se glasa o kandidatima individualno po redosledu broja glasova dobijenih u prethodnom glasanju, a zatim na novim kandidatima predloženih pre novog glasanja, pri čemu svaki kandidat predložen od strane Predsednika Republike ima prednost.

Ukoliko u takvim izborima nijedan kandidat ne dobije potreban broj glasova, Predsednik Republike raspušta Narodnu Skupštinu i poziva nove izbore.

Istorijat izbora na Kosovo

39. Dana 17. novembra 2001. god., Kosovo je održalo prve opšte parlamentarne izbore u skladu sa odredbama Ustavnog okvira. Stranka LDK (Lidhja Demokratike e Kosovës) je dobila 46,2 % glasova, dobijajući 47 mesta u Skupštini. Druga stranka po veličini bila je PDK (Partia Demokratike e Kosovës) koja je dobila 25.5 % glasova, dobijajući 26 mesta u Skupštini. Zatim je sledila stranka Koalicija Povratak koja je dobila 10.9 %, dobijajući 22 mesta u Skupštini i stranka AAK (Aleanca për ardhmërinë e Kosovës) koja je dobila 7.8 % glasova, dobijajući 8 mesta u Skupštini.

40. Stranka LDK nije uspela da dobije dovoljnu podršku da vlada sama. Nakon tog neuspeha LDK se povukla iz zahteva za položaj premijera i dogovorila se da se g. Bajram Rexhepi imenuje za premijera, kandidat iz druge najveće stranke, odnosno PDK. U skladu sa Ustavnim Okvirom, član 9.2.4 (b), predsednik Kosova predložio je Skupštini g. Bajram Rexhepi za premijera, koji je dobio podršku od strane Skupštine, u skladu sa članom 9.1.26 (d).

41. Dana 23. oktobra 2004. god., Kosovo je održala svoje druge opšte parlamentarne izbore shodno odredaba Ustavnog okvira. Na osnovu dobijenih informacija od CIK-a, Sud primećuje da stranka LDK je dobila 45.42 % glasova, dobijajući 47 mesta u Skupštini, PDK je dobila 28.85 % glasova, dobijajući 30 mesta u Skupštini, AAK dobila je 8.39 %, dobijajući 9 mesta i ORA dobila 6.2 % glasova, dobijajući 7 mesta u Skupštini.

42. Stranka LDK nije uspela da dobije dovoljnu podršku da vlada sama. Nakon tog neuspeha LDK se povukla iz zahteva za položaj premijera i dogovorila se da se g. Ramush Haradinaj imenuje za premijera kandidat iz treće stranke po veličini, odnosno AAK. U skladu sa Ustavnim Okvirom, član 9.2.4 (b), predsednik Kosova predložio je Skupštini g. Ramush Haradinaj za premijera, koji je dobio podršku od strane Skupštine, u skladu sa članom 9.1.26 (d).

43. Dana 17. novembra 2007. god., Kosovo je održala treće opšte parlamentarne izbore u skladu sa odredbama Ustavnog okvira. Na osnovu informacija dobijenih od CIK-a, Sud primećuje da je stranka PDK dobila je 37 mesta u Skupštini dok je LDK dobila 25 mesta u Skupštini.

44. Nakon izbora 2007. godine, predsednik Kosova predložio je Skupštini g. Hashim Thaçi za premijera, koji je dobio podršku od strane Skupštine, u skladu sa članom 9.1.26 (d) Ustavnog Okvira.

45. Dana 12 decembra 2010. god., Kosovo je održala opšte parlamentarne izbore shodno sadašnjem Ustavu, gde je PDK dobila 32.11 % glasova, dobijajući 34 mesta u Skupštini, LDK je dobila 24.69 % glasova, dobijajući 27 mesta u Skupštini i Vetëvendosje dobila je 12.69 % glasova, dobijajući 14 mesta u Skupštini.

46. Nakon izbora 2010 godine, vršilac dužnosti predsednika Republike Kosova je, 22. februara 2011. god., predložio g. Hashim Thaçi kao kandidata za premijera, koji je dobio podršku Skupštine.

Meritum zahteva

Argumenti koje je podnela podnosilac zahteva

47. Sud primećuje da je podnosilac zahteva podneo sledeće argumente:

> *„Član 84 Ustava nabraja ustavne nadležnosti predsednika. Kao što je evidentno, većina ovih nadležnosti odnose se na ovlašćenja o imenovanju šefova različitih javnih institucija, uključujući ali ne ograničavajući se na pravosuđe, snaga bezbednosti i diplomatskim misijama. Zajednički imenitelj ovih nadležnosti predsednika je činjenica da -dok je uloga predsednika u tom pogledu od konačne prirode -stvarni čin imenovanja je prilično formalna. To je zbog činjenice da je predsednikovom aktu prethodi sveobuhvatni proces imenovanja provere i overe od strane drugih ustavno nadležnih institucija, kao od Sudskog Saveta, Tužilačkog Saveta ili Vlade.*

U svetlu gore navedenog i pre postavljanja konkretnih pitanja u vezi kompatibilnosti člana 84. stav 14, člana 95 Ustava, Ustavnom sudu se traži da razjasni prirodu nadležnosti predsednika da imenuje i / ili da mandat javnih funkcionerima da obavljaju svoje ustavom propisane nadležnosti na osnovu našeg ustavnog poretka u celini i posebno imenovanje kandidata za premijera posle izbora? Naime, jeli u nadležnosti predsednika u tom pogledu formalno u tome što potvrđuje da je proces koji prethodi čin imenovanja izvršena u skladu sa Ustavom ili suštinski u tome da predsednik može vršiti (punu) diskreciju prilikom ostvarivanja navedenih nadležnosti?

Što se tiče pitanje nespojivosti, koje je zaista opravdano podnošenje ovog zahteva, treba napomenuti da član 84, stav 14, Ustava predviđa da predsednik "imenuje kandidata za premijera za uspostavljanje Vlade nakon predloga političke partije ili koalicije koja čini većinu u Skupštini. "[Naglasak dodat). S druge strane, član 95, stav I, Ustava navodi da "[nakon) izbora, Predsednik Republike Kosovo predlaže Skupštini kandidata za predsednika Vlade, u konsultaciji sa političkom strankom ili koalicijom koja je osvojila većinu u Skupštini neophodnu za formiranje Vlade. "Sukob između ove dve ustavnim odredbe je trostruka. Dok tekst u članu 84. stav 14. Ustava je stranka ili koalicija "drži većinu u Skupštini", tekst u članu 95. stav I. Ustava je stranka ili koalicija koja "je osvojio većinu u Skupštini neophodnu za formiranje Vlade." Nekompatibilnost između ove dve ustavne odredbe je pogoršano činjenicom da, dok tekst u članu 84. stav I. Ustava je u sadašnjem vremenu, tekst iz člana 95 stav I, Ustava je u prošlom vremenu. Konačno, dok tekst u skladu sa članom 84. stav 14., sadrži nikakvu kvalifikaciju, tekst u članu 95, stav I, je kvalifikovan sa frazom "neophodnog za formiranje Vlade.“

Razmatranja od strane Suda

48. Sud primećuje da je podnosilac zahtevala ocenu saglasnosti člana 84.14 [Nadležnosti Predsednika] sa članom 95. [Izbor vlade] Ustava i postavljala gorenabrajana pitanja.

49. Demokratija „*vox populi*“ (glas naroda), zahteva izbor onih koji će predstavljati glas naroda u zakonodavnom telu države. U parlamentarnoj demokratiji, ovo je vrhovni upravni entitet poveren sa različitim nadležnostima, istovremeno podređen načelu podele vlasti i kontrole balansa među njima. Jedna od glavnih zadataka parlamenta je da odluči glasanjem koga da ovlašćuje izvršnim funkcijama. Vlada proizilazi iz dominirajuće političke snage u skupštini i ima korene u

političkom snagu koja pobedi na izborima. Ovo može biti apsolutna ili relativna pobeda.

50. Kao što je gore navedeno svaka država ima svoje zakonske odredbe, propisane ustavom, zakonima i druge pravne instrumente koji se odnose na ova pitanja.

51. Sud primećuje da kada ustavne odredbe nisu jasne jedna od mogućnosti za tumačenje je da se vratimo na *Travaux Preparatoires* kako bi bolje razumeli kako i zašto su autori formulisali tekst ovih ustavnih odredbi kao što stoji. Međutim, s odnosom na Ustav, Sud je već zatražio od Skupštine u slučaju KO98/11, od 20. septembra 2011. god., da obezbedi *Travaux Preparatoires* Ustava. Sud nije primio nikakav odgovor.

52. U konkretnom slučaju, Sud je ponovo zatražio od Generalnog sekretara Skupštine da dostavi *Travaux Preparatoires* Ustava u vezi sa članom 84.14 i članom 95. Ustava. Dana 20. juna 2014. god, Generalni sekretar Skupštine odgovorio je Sudu da nemaju *Travaux Preparatoires* Ustava.

53. Prema tome, u nedostatku *Travaux Preparatoires* Ustava, Sud treba da sam tumači, u skladu sa članom 112. Ustava, na koji način i pod kojim postupkom je predsednik Republike ovlašćen, pod gore navedenim članovima Ustava, da imenuje kandidata za premijera.

54. Član 84.14 [Nadležnosti Predsednika] Ustava predviđa sledeće:

> *"Predsednik Republike Kosovo: određuje mandatara za formiranje Vlade, nakon predloga političke partije ili koalicije koja učini većinu u Skupštini;"*

55. Član 95. [Izbor Vlade] Ustava predviđa:

> 1. *Predsednik Republike Kosovo, nakon izbora i konsultacija sa političkim partijama ili koalicijama koje su dobile neophodnu većinu glasova za fromiranje Vlade u Skupštini, predlaže Skupštini kandidata za premijera.*
>
> 2. *Kanditat za premijera, u roku od petnaest (15) dana od imenovanja predstavlja Vladu pred Skupštinom Kosova i zahteva glasanje Skupštine o izboru Vlade.*
>
> 3. *Vlada se smatra izabranom ako je za njen izbor glasala većina od ukupnog broja poslanika Skupđtine Kosova.*

4. Ukoliko sastav predložene Vlade ne dobije neophodnu većinu, Predsednik Repubike Kosovo, u roku od deset (10) dana imenuje nekog kandidata, na osnovu iste procedure. Ukoliko se Vlada ne izabere ni drugi put, onda predsednik Kosova raspisuje izbore, koji se trebaju održati u roku od četrdeset (40) dana od dana objavljivanja istih.

5. Ukoliko premijer da ostavku ili iz nekih drugih razloga njegovo/njeno mesto ostaje slobodno, Predsednik Republike Kosovo, u konsultaciji sa politickom partijom ili koalicijom koja je dobila vecinu u Skupštini, imenuje novog kandidata, za formiranje Vlade.

6. Članovi Vlade, nakon izbora, polažu zakletvu pred Skupštinom. Tekst zakletve će se regulisati zakonom.

56. Sud naglašava da je njegova glavna nadležnost propisana u članu 112. Ustava, koji određuje:

"*1. Ustavni sud je konačna vlast u Republici Kosovo za tumačenje Ustava i saglasnosti zakona sa Ustavom.*

2. Ustavni sud je potpuno nezavistan u obavljanju svojih dužnosti."

57. Sud primećuje da je podnosilac u zahtevu pokrenula detaljna pitanja koja proističu iz potrebe, prema njoj, za ocenu ustavnosti kompatibilnosti člana 84.14 i člana 95. Ustava. Članovi se odnose na nadležnosti predsednika Republike i postupku koji treba slediti za formiranje Vlade nakon opštih izbora. Sud smatra da je zadovoljujuće tumačenje člana 84.14. u vezi sa članom 95. Ustava.

58. U okviru svojih ovlašćenja iz člana 112. Ustava, Sud daće potrebno tumačenje. Na taj način, Sud će slediti duh i slovo Ustava i načela demokratije i demokratskog upravljanja.

Funkcija i uloga predsednika Republike

59. Sud primečuje da član 83. Ustava odnosi se na status predsednika Republike i to kao sledeće: *„Predsednik predstavlja vrhovnu vlast države i jedinstvo građana Republike Kosovo."*

60. Štaviše, u skladu sa članom 4.3. Ustava: *"[...] Predsednik Republike Kosovo je legitimni predstavnik unutar i van zemlje, koji garantuje*

demokratsko funkcionisanje institucija Republike Kosovo, u saglasnosti sa ovim Ustavom.“

61. Sud podseća da je mandat predsednika Republike nepovrediv kako bi se obezbedilo poštovanje načela podele vlasti i očuvanja sigurnosti u pravnom i ustavnom poretku (vidi slučaj KO29/12 i KO48/12 Predloženi ustavni amandmani koje je podneo Predsednik Skupštine Republike Kosovo 23. marta 2012. godine i 4. maja 2012. godine, Presuda od 20. jula 2012. god.)

62. Sud smatra da neke od nadležnosti predsednika Republike veoma jasno dodirnu politički život zemlje, kao ona koja su navedena u tekstu članova Ustava koji su predmetna stvar ovog podneska.

63. Imajući na umu značajne nadležnosti poverene predsedniku Republike Ustavom, Sud smatra da je razumno za javnost da pretpostavi da će njihov predsednik koji „predstavlja jedinstvo naroda“ a ne delimične interese ili političke interese, predstavljati sve njih. Svaki građanin Republike ima pravo da bude siguran u nepristrasnost, integritet i nezavisnost njihovog predsednika. Ovo je naročito tako kada predsednik Republike vrši političku vlast kao što je slučaj biranja između kandidata, iz mogućih koalicija, koji se takmiće za premijera (vidi slučaj KI47/10, Podnosilac: Naim Rrustemi i 31 drugih poslanike Skupštine Republike Kosovo, Presuda 28. septembra 2010).

64. Predmet ovog zahteva zapravo odnosi se na ovlašćenja predsednika Republike, kako Šef države i predstavnik jedinstva naroda Republike Kosovo, imenuje kandidata za fromiranje Vlade u skladu sa postupkom koji treba slediti za uspostavljanje vlasti nakon opštih izbora.

65. Pošto su članovi 84.14. i 95. Ustava blisko povezani Sud će ih protumačiti zajedno.

Tumačenje člana 84.14 Ustava

66. **Tekst člana 84.**14 **Ustava ovlašćuje predsednika Republike da učestvuje u formiranje nove Vlade. Član nabraja niz elemenata:**

    a. **Predsednik određuje mandatara za premijera;**
    b. **Nakon predloga političke partije ili koalicije;**
    c. **Koja čini većinu u Skupštini.**

67. **Što se tiče tačke (a), *predsednik određuje kandidata za premijera*, Sud smatra da je tekst člana** veoma **jasan i**

nedvosmislen: mandatar za premijera se imenuje do strane predsednika Republike odlukom u kojoj je osoba za imenovanje eksplicitno navedena. U tom aspektu, Sud podseća da Vršilac Dužnosti Predsednika Republike Kosovo je, 18. februara 2011. god., na osnovu članova 84.14, 90. i 95. stav 1. Ustava i Odluke br. 231-2011 Centralne Izborne Komisije, od 7. februara 2011. god., nominirao "[...] kandidata, g. Hashim Thaçi, kandidat za premijera za formiranje Vlade Republike Kosovo."

68. **Što se tiče tačke (b), *nakon predloga političke partije ili koalicije*, Sud je mišljenja da predlog za** imenovanje **treba da proizilazi iz političke stranke ili koalicije koja će dostaviti predsedniku Republike ime osobe za kandidata za premijera. Korišćeni tekst jasno ukazuje da ime kandidata treba predložiti politička stranka ili koalicija, registrovana kako bi učestvovala u opštim izborima. Kao rezultat, nije u ndaležnost predsednika Republike da on/ona sama predlaže takvog kandidata.**

69. **Pojam "politčka partija" pomenut u članu 84.14 je definisan pod članom 3. [Definitions] i na koji se odnosi član 17. Zakona br. 03/L-073 od 5. juna 2008. god. predviđa sledeće:**

"Član 3 [Definicije]

U svrhu ovog Zakona,

[...]
"Politička partija" se odnosi na organizaciju lica koja su se dobrovoljno udružila na osnovu zajedničkih ideja, interesa ili stavova, u svrhu uticaja na izbor svojih kandidata ili kao što je i definisano zakonom na snazi;
[...].

Član 17 [Političke partije]

17.1 Politička partija može biti certifikovana za učešće na izborima, pod uslovom da registracija iste na osnovu Uredbe UNMIK-a br.2004/11 nije suspendovana.

17.2 Kancelarija je dužna da obavesti CIK o statusu registracije svake Političke partije podnosioca žalbe o krajnjem ishodu procedure certifikacije.

70. **U svetlu tih** odredaba**, Sud je mišljenja da politička stranka navedena u članu 84.14 mora biti politički subjekat registrovan od strane CIK-a i mora proći prag određen od strane CIK nakon izbora.**

71. **Štaviše, pojam "koalicija" korišćen u članu 84.14, pomenut u članu 3. [Definicije] i na koji se odnosi član 18 [Koalicije] Zakona o opštim izborima, predviđa sledeće:**

"Član 3 [Definicije]

U svrhu ovog Zakona,

[...]
"Koalicija" se odnosi na koaliciju dva ili više politička subjekta;
[...].

"Član 18 [Koalicije]

18.1 Koalicija može biti certifikovana za učešće na izborima pod jednim imenom, pod uslovom da se sastoji od političkih partija koje su certifikovane u saglasnosti sa članom 15.4..

18.2 CIK se prema Koaliciji odnosi kao prema pojedinačnom političkom subjektu od dana certifikacije Koalicije, sve do potvrđivanja rezultata izbora. Politička partija se ne može povući iz Koalicije, onda kada je ista certifikovana, dok god se ne potvrde rezultati izbora.

18.3 Nako raspada Koalicije, svaka registrovana politička partija koja je bila član koalicije je jednako odgovorna za podmirivanje obaveza koalicije, u skladu sa sporazumom o koaliciji, uključujući i kazne izrečene od strane CIK ili IKMŽ.

18.4 Politička partija koja je član koalicije ne može učestvovati kao član neke druge koalicije ili kao zasebna politička partija, na istim izborima
[...]."

72. **U svetlu gorenavedenih odredaba, Sud smatra da pojam "koalicija" u članu 84.14 Ustava odnosi** se **na prihvaćene političke subjekte koji su certifikovani od strane CIK-a kao "koalicija da se takmiči u relevantnim izborima pod jednim**

imenom" i prošla prag određen od CIK-a nakon izbora. Stoga, koalicije koje nisu certifikovane od CIK-a nemaju pravo da, prema članu 84.14., predlažu kandidata za premijera.

73. **Što se tiče tačke (c), *koja čini većinu u Skupštini*, Sud primečuje da kako bi se omogučilo** biračima **da glasaju, politička stranka ili koalicija koja, u skladu sa gorenavedenim zakonom, je bila registrovana kao izborni subjekat, ima svoje ime na glasački listić, učestvovala u izborima i prešla prag, ima pravo da, prema članu 84.14 Ustava, predlaže osobu za kandidata za premijera.**

74. U tom aspektu, u daljem tekstu, korišćenje pojmova "politička stranka ili koalicija" kada su pomenuti u vezi sa članom 84.14 i članom 95. stavovi 1. i 4. Ustava, podrazumeva političku partiju ili koaliciju koja je registrovana shodno Zakonu o opštim izborima, učestvuje kao izborni subjekat, uključena je u glasačkim listićima, pređe prag i dobija mesta u Skupštini.

75. **Ta politička stranka ili koalicija treba da čini većinu u Skupštini. Prema Sudskom tumačenju,** "većina" **ima isti značaj kao što i u ustavnu jurisprudencu i praksu i treba da bude u saglasnosti sa ustavnim načelima demokratskog društva. Većina može biti apsolutna, više od polovine svih mesta u Skupštini, ili relativna, to jest više mesta nego druge političke partije ili koalicije koje su bile registrovane u skladu sa Zakonom o Opštim izborima.**

76. **Sud naglašava da je 12. decembra 2010. god. Republika Kosovo održala opšte parlmentarne izbore prema sadašnjem Ustavu. Na osnovu certifikovanih izbornih rezultata PDK nije imala apsolutnu većinu mesta u Skupštini.**

77. Sud primečuje da je Vršilac dužnosti predsednika Republike, u skladu sa ustavnim odredbama i izbornim rezultatima, imenovao g. Hashim Thaçi kao kandidata za premijera iz PDK, stranka koja je dobila relativnu većinu, to jest, više mesta u Skupštini u upoređenju sa drugim političkim partijama koje su bile registrovane shodno Zakonu o opštim izborima, učestvovale u izborima i prešle prag.

78. Štaviše, Sud primećuje da je vršilac dužnosti predsednika Republike u svojoj odluci za određivanje kandidata za premijera naveo:

"II. Poziva se nominirani kandidat za mandatara, g. Hashim Thaçi, da u najkraćem vremenskom roku, vrši potrebne konsultacije sa političkim strankama za formiranje koalicije za novu Vladu i da predstavlja taj predlog pred Skupštinom Republike Kosovo."

79. **Kao rezultat, 22. februara 2011. god., na vanrednu plenarnu sednicu g. Hashim Thaçi je podržan kao premijer nove Vlade sa 65 glasova za, 1 uzdržanog i 0 protiv.**

80. **Uslov da "čini većinu u Skupštini" iz člana 84.14 Ustava treba čitati u vezi sa odredbama iz** člana **95. stav 1. Ustava, to jest politička partija ili koalicija koja je dobila većinu mesta u Skupštini, to jest najveći broj mesta.**

81. Sud primećuje da se član 95. stav 1. bavi procedurom prema kojoj predsednik Republike predlaže Skupštini *"[...] kandidata za Premijera, nakon [izbora i] konsultacija sa političkim partijama ili koalicijama koje su dobile neophodnu većinu za formiranje Vlade u Skupštini."* Dakle, u ovom članu može da se izdvajaju nekoliko elemenata:

(a) Predsednik predlaže Skupštini kandidata za Premijera;
(b) u konsultaciji sa političkom partijom ili koalicijom;
(c)koja je dobila većinu u Skupštini;
(d) neophodnu za formiranje Vlade.

82. Ovi elementi su kumulativni i preduslov da bi predsednik Republike izvršio neophodne konsultacije sa strankom ili koalicijom koja je dobila većinu mesta u Skupštini.

83. Što se tiče tačke (a), *predsednik predlaže Skupštini kandidata za premijera*, Sud se poziva na prethodno formiranje Vlade u 2011. godini, pri čemu je odlukom od 18. februara 2011. vršilac dužnosti predsednika Republike, g. Jakup Krasniqi, odredio g. Hashim Thaçi kao kandidata za premijer za formiranje Vlade u Skupštini na osnovu sertifikovanih izbornih rezultata koje su dostavljene 8. februara 2011. vršiocu dužnosti predsednika Republike od strane CIK-a i predložio ga Skupštini kao takvom.

84. Što se tiče tačke (b), *u konsultaciji sa političkom partijom ili koalicijom*, i (c) *koja je dobila većinu u Skupštini*, kombinovano, Sud primećuje da je gorenavedenom odlukom vršioca dužnosti predsednika Republike nominirani kandidat takođe pozvan da vrši neophodne konsultacije sa političkim strankama za novu Vladu, jer njegova stranka nije imala apsolutnu većinu u Skupštini. U vezi s tim,

Sud naglašava da sam predsednik može da se konsultuje samo sa političkom strankom ili koalicijom koja je dobila većinu u Skupštini, bilo to apsolutna ili relativna većina.

85. Što se tiče tačke (d), *neophodnu za formiranje Vlade*, Sud smatra da izraz "neophodnu za formiranje Vlade" znači da takva politička stranka ili koalicija koja se konsultuje je ta koja ima dovoljno mesta u Skupštini da čini većinu. Dakle, da li će politička stranka ili koalicija imati neophodne glasove za formiranje Vlade, biće utvrđeno glasanjem u Skupštini.

86. Dakle, predsednik Republike ne može da predviđa da li će politička stranka ili koalicija koju on/ona treba da konsultuje za nominiranje kandidata za premijera dobiti dovoljnu većinu glasova u Skupštini za formiranje Vlade koju je predložio kandidat za premijera. Stoga, izraz " neophodnu ... za formiranje Vlade" ima isto značenje kao i u članu 84.14 Ustava u smislu da politička stranka ili koalicija može biti samo ta partija ili koalicija koja je dobila najveći broj glasova na izborima, odnosno većinu mesta u Skupštini. Očigledno, ta partija ili koalicija je dobila najveću podršku od glasača za vladanje zemljom.

87. Međutim, Sud primećuje da nije isključeno da će navedena partija ili koalicija odbiti da prihvati mandat.

88. Demokratska pravila i načela, kao i politička korektnost, predvidljivost and transparentnost zahtevaju da se političkoj stranci ili koaliciji koja je dobila najveći broj mesta kao rezultat izbora da mogućnost da predlaže kandidata za premijera za formiranje Vlade. Predsednik Repulike nema diskreciju da odobri ili ne odobri nominiranje kandidata za premijera od stranke ili koalicije, ali treba da osigura imenovanje istog/iste.

Tumačenje člana 95. stav 4. Ustava

89. Što se tiče tumačenja člana 95. stav 4., Sud primećuje da ova odredba precizira proceduru po kojoj predsednik Republike imenuje drugog kandidata za premijera, na osnovu iste procedure, ako predloženi sastav Vlade ne dobija neophodne glasove. Ovaj član nabraja dva elementa:

(a) predsednik imenuje drugog kandidata;
(b) na osnovu iste procedure.

90. Ovaj član ne priča o tome koja stranka ili koalicija predlaže novog kandidata za premijera. Po mišljenju Suda, na diskreciji predsednika Republike je da nakon konsultacija sa strankama ili koalicijama, odluči

koja će partija ili koalicija dobiti mandat da predlaže drugog kandidata za premijera.

91. Nije isključeno da predsednik Republike može odlučivati da istoj stranki ili koaliciji daje drugu mogućnost da predlaže drugi kandidat koji može da bude uspešan u formiranju nove Vlade, tako što će dobiti neophodno većinu glasova u Skupštini.

92. Sud smatra da predsednik Republike treba da proceni koja je najveća verovatnoća da će politička stranka ili koalicija predlagati kandidata za premijera koji bi dobio neophodne glasove u Skupštini za formiranje nove Vlade.

93. Sud naglašava da član 95. stav 4. Ustava predviđa i drugi kandidat za premijera, ali ostavlja otvoreno pitanje koja će partija ili koalicija dobiti mandat da predlaže kandidata za premijera.

94. Pošto, prema Ustavu, predsednik Republike predstavlja državu i jedinstvo naroda, predsednikova je odgovornost da sačuva stabilnost zemlje i da nađe preovladavajuće kriterijume za formiranje nove Vlade kako bi se izbegli izbori.

95. Prema tome, Sud zaključuje da su ustavne odredbe dovoljno jasne i međusobno kompatibilne da vode do formiranja nove Vlade shodno volji birača.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, shodno članovima 84. 9 i 112. Ustava i pravilu 56.1 Poslovnika o radu, dana 30. juna 2014. god.,

ODLUČUJE

I. Jednoglasno, DA PROGLASI zahtev prihvatljivim;

II. Većinom glasova, DA UTVRDI da:

a. Članovi 84.14 i 95. Ustava su kompatibilni;

b. Korišćenje pojmova “politička partija ili koalicija” kada su pomenuti u vezi sa članom 84.14 i članom 95. stavovi 1. i 4. Ustava, podrazumeva političku partiju ili koaliciju koja je registrovana shodno Zakonu o Opštim Izborima, učestvuje kao izborni subjekat, uključena je u glasačkim listićima, pređe prag i sledstveno dobija mesta u Skupštini.

c. Partija ili koalicija koja je dobila većinu u Skupštini kao što je propisano članom 95. stav 1. Ustava, podrazumeva partiju ili koaliciju koja ima najviše mesta u Skupštini, bilo to apsolutna ili relativna;

d. Predsednik Republike prema članu 95. stav 1. Ustava predlaže Skupštini kandidata za premijera, nominiranog od političke partije ili koalicije koja ima najviše mesta u Skupštini;

e. Predsednik Republike nema diskreciju da odbije određivanje predloženog kandidata za premijera;

f. U slučaju da predloženi kandidat za premijera ne dobija neophodne glasove, predsednik Republike, na njenu/njegovu diskreciju, u skladu sa članom 95. stav 4. Ustava, određuje drugog kandidata za premijera nakon konsultacija sa partijama ili koalicijama (registrovanih shodno Zakonu o opštim izborima) koje su ispunile gorenavedene uslove, to jest partija ili koalicija koja je registrovana kao izborni subjekat shodno Zakonu o Opštim Izborima, ima svoje ime u glasačkim listićima, učestvovala u izborima i prešla prag;

g. Nije isključeno da, shodno članu 95. stav 1. Ustava, predsednik Republike odlučuje da da prvoj partiji ili koaliciji mogućnost da predlaže drugog kandidata za premijera;

III. DA DOSTAVI ovu presudu stranama i da je objavi u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20.4 Zakona;

IV. Ova presuda stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

Slučaj br. KO103/14
Podnosilac
Predsednik Republike Kosovo
U vezi sa ocenom kompatibilnosti člana 84. stav 14, sa članom 95. Ustava Republike Kosovo

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

SUPROTNO MIŠLJENJE SUDIJE ROBERT CAROLAN

Njena ekselencija, predsednik Republike Kosovo, tražila je da ovaj Sud razjasni šta je njena nadležnost i odgovornost prema Ustavu u pogledu imenovanja premijera Republike Kosovo. Ona, takođe traži da ovaj Sud razjasni da li postoji sukob između člana 84.14 i 95. stav 1 Ustava u vezi sa njenim nadležnostima i odgovornostima u imenovanju premijera.
Uz dužno poštovanje, ne slažem se i protiv sam mišljenja većine ovog Suda iz dole navedenih razloga.

Kao vrhovna vlast države koja predstavlja jedinstvo naroda, predsednik Republike je apolitičan. Član 83. Ustava, propisuje:

> *Predsednik predstavlja vrhovnu vlast države i jedinstvo građana Republike Kosovo.*

U toj ulozi, predsednik je obavezan da predloži Skupštini kandidata kako bi Skupština usvojila premijera. Ovaj kandidat treba da dobije većinu glasova poslanika u Skupštini pre nego što on ili ona mogu biti imenovani od strane predsednika. Ako imenovani kandidat ne dobije većinu glasova poslanika u Skupštini, sasvim je verovatno da on ili ona neće biti u stanju da formira Vladu neophodnu koja zahteva odobrenje većine poslanika u Skupštini.
Pre predloga, predsednik mora prvo da se konsultuje **bilo** sa političkom partijom **ili** sa koalicijom koja je dobila većinu u Skupštini, a ne na nacionalnim izborima, neophodnu za formiranje Vlade. *Vidi* član 95.1 Ustava. Vlada je formirana nakon što dobije većinu glasova svih poslanika Skupštine. *Vidi* član 95.3 Ustava.

Ako predloženi kandidat od strane predsednika dobije većinu glasova poslanika u Skupštini, predsednik treba da imenuje uspešnog kandidata za premijera. *Vidi* član 84.14 Ustava. Ako predloženi kandidat od strane predsednika ne dobije većinu glasova od poslanika u Skupštini, tada predsednik mora predložiti drugog kandidata po istom postupku. Ako taj postupak ne rezultira kandidatom koji je dobio većinu glasova poslanika Skupštine, tada predsednik mora objaviti još jedan krug nacionalnih preliminarnih izbora. *Vidi* član 95.4 Ustava.

Predsednik ima nadležnost i obavezan je prema članu 95. stav 1:

> *Predsednik Republike Kosovo, nakon izbora i konsultacija sa političkim partijama ili koalicijama koje su dobile neophodnu većinu za formiranje Vlade u Skupštini, predlaže Skupštini kandidata za Premijera. (naglasak dodat.)*

Ako kandidat predložen od strane predsednika dobije većinu glasova od poslanika u Skupštini, tada je predsednik Republike nadležan i obavezan da prema članu 84.14 Ustava da:

> *Odredi mandatara za formiranje Vlade, nakon predloga političke partije **ili** koalicije koja čini većinu u Skupštini; (naglasak dodat)*

Ako predloženi kandidat tada ne dobije neophodnu većinu glasova od članova Skupštine, član 95. stav 4 propisuje da predsednik:

> *"... u roku od deset (10) dana imenuje nekog drugog kandidata, na osnovu iste procedure."*

Dakle, članovi 84.14 i 95. stav 1 Ustava su kompatibilni i u skladu. Oba člana 84 i 95 upućuju i daju nadležnost predsedniku da predloži i imenuje kandidata za premijera, da konsultuje političku partiju **ili** koaliciju koja je dobila neophodnu većinu glasova potrebnu da formira Vladu. Sasvim je verovatno da su sastavljači Ustava nameravali da izraz "politička partija i koalicija koja čini većinu glasova u Skupštini" u članu 84.14 znači isto što i "politička partija ili koalicija koja je dobila većinu glasova u Skupštini neophodnu da formira Vladu" u članu 95.1. U stvari, pre nego što predsednik može da imenuje premijera u skladu sa članom 84.14, taj kandidat treba da dobije većinu glasova političke partije ili koalicije u Skupštini koja čini većinu glasova u Skupštini, a ne političke partije ili koalicije koja je pobedila na izborima.
Za potrebe tumačenja članova 95. stav 1 i 84.14 Ustava, Sudu je postavljeno i pitanje da li "politička partija" ili "koalicija" mora postojati pre nego što se održe parlamentarni izbori. Iako izborni zakoni Kosova mogu postaviti neka

ograničenja o tome ko ili šta može biti "politička partija" ili "koalicija" da bi učestvovala na izborima, Ustav nema slično ograničenje o tome da li entitet mora postojati pre izbora. Na primer, Zakon o izborima na Kosovu br. 03/L-073, definiše "koaliciju" i "političke partije." Gore navedeni zakon se odnosi na održavanje izbora i na to ko može da učestvuje na njima, a ne na postupak imenovanja premijera u Skupštini.

Važno je upamtiti da je Ustav Republike Kosovo ratifikovan 9. aprila 2008. god., a stupio na snagu 15. juna 2008. godine. Zakon o izborima na Kosovu br. 03/L-073, koji se odnosi na političke partije i koalicije koje žele da učestvuju na izborima na Kosovu usvojen je 5. juna 2008. god., 57 dana nakon što je Ustav ratifikovan. I Ustav i Zakon o izborima koriste izraz "koalicije." Ne postoji autoritet koji bi mogao da zaključi da izraz "koalicija" ima isto značenje kako u Ustavu tako i u Zakonu, koji je usvojen nakon što je Ustav usvojen. Dakle, bilo bi pogrešno pretpostavljati da su sastavljači Ustava, koristeći izraz "koalicija" u Ustavu, nameravali da se taj izraz tumači na isti način na koji se može tumačiti u Zakonu o izborima. Na primer, Zakon o izborima zahteva da "koalicija" mora biti zvanično registrovana određeni broj dana pre izbora da bi joj bilo dozvoljeno da učestvuje na izborima. Ustav nema sličnu zabranu ili tumačenje o tome šta znači "koalicija." *Merriam Webster Dictionary,* s druge strane, definiše zajedničko korišćenje izraza "koalicija" kao:

> *"grupu ljudi, grupe ili države koje su se udružile u zajedničkom cilju."*

Razumno je zaključiti da je sastavljačima Ustava ova definicija bila poželjnima od one mnogo restriktivnije koja se nalazi u Zakonu o izborima, za koji nisu mogli znati kada su usvojili Ustav.

Sasvim je verovatno da su sastavljači Ustava uzeli u obzir Ustavni okvir za privremenu samoupravu na Kosovu, Uredba UNMIK –a 2001/9, kada su sastavljali članove 95 i 84.14 Ustava. Napred navedena Uredba je postojala tokom prethodnih osam godina i bio je vladajući okvir za Privremene institucije samouprave na Kosovu. Što se tiče imenovanja premijera, član 9.3.8 Ustavnog okvira je poučan u odnosu na namere sastavljača sadašnjeg Ustava. Navedeni član izričito propisuje:

> *Izbor Predsednika Vlade i ministra*
>
> *9.3.8 Nakon izbora za Skupštinu, ili ako Predsednik Vlade podnese ostavku ili njegova funkcija ostane upražnjena iz drugih razloga, Predsednik Kosova, nakon konsultacija sa strankama, koalicijama i grupama zastupljenim u Skupštini, predlaže Skupštini kandidata za Predsednika Vlade. Predloženi kandidat treba da podnese Skupštini*

> *listu predloženih ministara. Predsednika Vlade zajedno sa ministrima bira većina članova Skupštine.* (naglasak dodat.)

Kao i sadašnji Ustav, Ustavni okvir ovlašćuje predsednika Kosova da se ne konsultuje samo sa jednom političkom partijom u Skupštini, već sa više partija, koalicija i grupa u Skupštini sa istim ciljem da predsednik predloži kandidata za premijera koji bi najverovatnije bio izabran većinom glasova poslanika Skupštine. Kao i sadašnji Ustav, Ustavni okvir nije zahtevao da su "koalicija ili grupe" registrovane ili formalno postojale pre izbora za Skupštinu kako bi se konsultovali sa predsednikom Kosova o njegovoj ili njenoj odluci radi predlaganja kandidata za premijera.

U stvari, prethodna praksa na Kosovu o imenovanju premijera je dozvoljavala formalne ili neformalne post preliminarne izborne "koalicije", da se prema svemu sudeći formiraju kako bi se omogućilo uspešno imenovanje premijera od strane većine u Skupštini. U četiri prethodna preliminarna izbora na Kosovu, nijedna politička partija nije dobila apsolutnu većinu mesta u Skupštini. U svakom od prethodnih slučajeva izbora, bilo formalna ili neformalna koalicija, formirana je nakon izbora kako bi se zatim dozvolilo predloženom kandidatu za premijera da dobije većinu glasova u Skupštini neophodnu da formira Vladu.

Prema Ustavu, od Skupštine se očekuje da većinom glasova poslanika u Skupštini, izabere premijera. Ako Skupština ne može da ostvari taj cilj Ustava nakon dva kruga glasanja, moraju se održavati preliminarni izbori. Razumno je zaključiti da naknadni preliminarni izbori, koji mogu ili ne rezultirati novom Skupštinom koja će biti u stanju da izabrane premijera, nisu bili poželjni od strane sastavljača Ustava. Dakle, sasvim je jasno da su sastavljači Ustava nameravali da daju predsedniku šire nadležnosti u predlaganju premijera, koji bi imao najveće mogućnosti da dobije većinu glasova u Skupštini neophodnu da formira Vladu, kako bi se povećale mogućnosti uspešnog izbora ovog kandidata u Skupštini.

Ustav zahteva da premijer mora da dobije većinu glasova u Skupštini pre nego što on ili ona može biti imenovan. Ustav ovlašćuje i zahteva od predsednika da konsultuje **bilo sa** većom političkom partijom **ili** koalicijom u Skupštini neophodna da formira Vladu pre predlaganja Skupštini kandidata za premijera. Ovaj zahtev treba maksimizirati mogućnosti da će predloženi kandidat dobiti većinu glasova kako bi se izbeglo raspuštanje Skupštine i naredni izbori koji mogu ili ne mogu biti podjednako neuspešni u mogućnosti da formira Vladu. Sastavljači Ustava su nameravali da većina poslanika u Skupštini treba da izabere svog premijera. Bilo koje drugo tumačenje može dovesti do situacije da premijer ne dobije većinu glasova poslanika u Skupštini, rezultirajući skoro izvesnom neuspehu Vlade, što nije mogla biti namera sastavljača Ustava.

Većina ovog Suda je pogrešno zaključila da su sastavljači Ustava nameravali da izraz "dobije većinu u Skupštini neophodnu da formira Vladu" kao što se navodi u članu 95.1 Ustava znači "većina koja pobedila na prethodnim izborima" iako se nigde u Ustavu takav izraz nikad nije koristio ili nije naveden. Važno je znati da su sastavljači shvatili da u mnogim slučajevima politička partija ili koalicija formirana pre izbora može da ne dobije apsolutnu većinu mesta u Skupštini, rezultirajući pluralizam partija koje dobiju mesta u Skupštini. Ako se to desi, kao što se desilo u svakim prethodnim parlamentarnim izborima na Kosovu do danas, većina Suda nije uspela da objasni kako izraz "neophodan da formira Vladu" jednostavno znači politička partija ili koalicija koja je dobila većinu glasova na prethodnim izborima, čak i da se formirala Vlada, takva grupa bi trebalo da dobije glasove ne samo od članova svoje političke partije ili koalicije koja je mogla biti formirana pre izbora.

Većina Suda, takođe zaključuje da ako prvi kandidat predložen od strane predsednika ne uspe da dobije većinu glasova od strane poslanika Skupštine, tada ona mora koristiti neki drugi postupak u predlaganju sledećeg kandidata za premijera. Ovaj zaključak je očigledno pogrešan i ignoriše eksplicitni jezik člana 95.4 Ustava. Navedeni član izričito propisuje:

> *Ukoliko sastav predložene Vlade ne dobije neophodnu većinu, Predsednik Republike Kosovo, u roku od deset (10) dana imenuje nekog drugog kandidata, na osnovu iste procedure*. (naglasak dodat)

Još jednom, predsednik se može konsultovati sa bilo kojom političkom partijom ili koalicijom za koju ona veruje da čini većinu u Skupštini neophodnu da formira Vladu.

S poštovanjem podnosi,

Robert Carolan
Sudija

KI22/14, Lulzim Hoti, Rešenje od 12. maja 2014 god.-Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Rev. br. 237/2013 od 5. novembra 2013. god.

Slučaj KI22/14, oduluka od 12. maja 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, pretpostavka nevinosti, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, pravo na rad i obavljanje profesije

Podnosilac, Lulzim Hoti, podneo je zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, osporavajući rešenje Vrhovnog suda Rev. br. 237/2013 od 5. novembra 2013. god., koje je navodno doneto uz povredu člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], principa pretpostavke nevinosti i člana 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava. Podnosilac zahteva tvrdi da su oba načela povređena, obzirom da je čitav postupak sproveden na osnovu ličnih kriterijuma i predrasuda krivice.

Što se tiče prihvatljivosti zahteva, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv, jer podnosilac nije podneo dokaze da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni. Dakle, Sud smatra da je zahtev očigledno neosnovan u skladu sa članom 48, pravilom 36 (1) c) i pravilom 36 (2) a) i d) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI22/14
Podnosilac
Lulzim Hoti
Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda, Rev. br. 237/2013, od 5. novembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Lulzim Hoti (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Prizrenu.

Osporena odluka

2. Konačna odluka je rešenje Vrhovnog suda Rev. br. 237/2013 od 5. novembra 2013. god., koja je uručena podnosiocu zahteva neodređenog dana.

3. Međutim, Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) primećuje da podnosilac u obrascu zahteva posebno osporava presudu Opštinskog suda u Prizrenu C. br. 232/08 od 24. maja 2010. god.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda kojom podnosilac zahteva tvrdi da su članovi 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], načelo pretpostavke nevinosti i 49. [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) povređeni.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 6. februara 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Sudu.

7. Dana 6. marta 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI22/14, imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI22/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 10. marta 2014. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i dostavio kopiju zahteva Vrhovnom sudu i Ministarstvu pravde.

9. Dana 12. maja 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 5. marta 2007. god., Disciplinska komisija Ministarstva pravde donela je odluku, kojom je utvrdila da je podnosilac zahteva ozbiljno povredio *"[...] član 30.1 (a), (b), pravila ponašanja javnih službenika predviđenih Administrativnim naređenjem UNMIK-a, br. 2003/02 o primeni Uredbe UNMIK-a, br. 2001/36 o Javnoj službi Kosova, a u skladu sa stavom 4., tačka 4.2.1, 4.2.2. Administrativnog uputstva br. MJS/DACS 2003/04, članom 4., tačka 4.1, 4.2, 4.5 i 4.6 Etičkog kodeksa za javne službenike, br. 01/2006, i na osnovu Etičkog kodeksa Popravne službe na Kosovu PSV 9.2, prvi standard, tačka 4, pod (f), (g), (h), i (k), i četvrti standard, tačka 7, pod (b), (d), (f), i (g)"*. Dakle, Disciplinska komisija je prekinula ugovor o radu podnosiocu zahteva. Podnosilac zahteva je izjavio žalbu na ovu odluku Nezavisnom nadzornom odboru Kosova.

11. Dana 7. maja 2007. god., Nezavisni nadzorni odbor Kosova je odbacio kao preuranjenu žalbu podnosioca zahteva, jer podnosilac zahteva nije izjavio žalbu Komisiji za žalbe u Ministarstvu pravde. Nakon toga, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Komisiji za žalbe u Ministarstvu pravde.

12. Dana 6. avgusta 2007. god., Komisija za žalbe u Ministarstvu pravde odbila je kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdila odluku Disciplinske komisije od 5. marta 2007. god. Podnosilac zahteva je izjavio žalbu na ovu odluku Nezavisnom nadzornom odboru Kosova.

13. Dana 5. oktobra 2007. god., Nezavisni nadzorni odbor Kosova je odbio žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu i potvrdio odluku Komisije za žalbe u Ministarstvu pravde od 6. avgusta 2007. god. Nezavisni nadzorni odbor tvrdi da *"Iz dostavljenih spisa predmeta se vidi da je disciplinski postupak sproveden u predviđenom obliku. Službenici osoblja su, postupajući na osnovu prijave disciplinskog prekršaja i zahteva za pokretanje disciplinskog postupka, sproveli predviđeni postupak i slučaj je upućen Disciplinskoj komisiji. Odluka Disciplinske komisije je zakonita i zasnovana na potpuno utvrđenom činjeničnom stanju, izjavama stranaka i dokazima dostavljenim od stranaka. Žalilac nije podneo nijedan dokaz kojim bi dokazao da nije izvršio disciplinsku povredu, koja je Etičkim kodeksom Popravne službe Kosova utvrđena kao teška povreda discipline".*

14. Dana 24. maja 2010. god., Opštinski sud u Prizrenu (presuda C. br. 232/08) odbio je kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva koji je tražio poništenje odluke Nezavisnog nadzornog odbora Kosova. Opštinski sud tvrdi da *"Uvidom u napred pomenute i izvedene dokaze, i njihovom ocenom je utvrđeno da je dana 25.08.2006. godine pokrenut disciplinski postupak protiv tužioca, zato što je tužilac primio cigarete i novac od rodbine zatvorenika A. A. Disciplinska komisija je odlukom, br. 44 od 05.03.2007. godine utvrdila da je tužilac ovim radnjama izvršio tešku disciplinsku povredu [...].Tužilac je protiv ove odluke uložio žalbu dana 12.03.2007. godine, po kojoj je Komisija za žalbe u Ministarstvu pravde donela odluku kojom je odbila tužiočevu žalbu i ostavila na snazi odluku Disciplinske komisije. Tužilac je nastavio postupak pred Nezavisnim nadzornim odborom, kao konačnim upravnim organom za odlučivanje u ovoj stvari, pa je ovaj organ dana 05.10.2007. godine doneo odluku, br. A 02 281/2007, kojom je odbio tužiočevu žalbu kao neosnovanu i ostavio na snazi odluku Komisije za žalbe. Dakle, usled pomenutog sud je došao do zaključka da je odluka tuženog o prekidu radnog odnosa zakonita, zato što je zasnovana na potpuno utvrđenom činjeničnom stanju, preciznim sporovođenjem disciplinskog postupka, predviđenim zakonodavstvom na snazi za civilne službenike."* Podnosilac zahteva je zatim izjavio žalbu na odluku Okružnog suda u Prizrenu.

15. Dana 25. septembra 2012. god., Okružni sud u Prizrenu (presuda Ac. br. 572/2010) odbio je kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i

potvrdio presudu Opštinskog suda u Prizrenu od 24. maja 2010. god. Okružni sud tvrdi da *"Prema oceni veća ovog suda, ne stoje ni bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 182, stav 2. ZPP-a, na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, a ni ostale povrede koje se navode u žalbi. Prvostepeni sud je pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje i pravilno je primenio materijalno pravo, kada je odlučio kao u izreci presude, isti je dao osnovane razloge koji su u skladu sa stanjem iz spisa predmeta i izvedenih dokaza, razloge koje je prihvatilo i veće ovog suda."* Oko devet meseci kasnije, podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu na ovu presudu.

16. Dana 5. novembra 2013. god., Vrhovni sud je, rešenjem Rev. br. 237/2013, odbio kao neblagovremen zahtev za reviziju. Vrhovni sud konstatuje da *"Zastupnik podnosioca zahteva je primio presudu drugostepenog suda 8.10.2012. god. i da je rok za podnošenje zahteva za reviziju počeo 9.10.2012. god., kada je zastupnik podnosioca zahteva primio presudu, a poslednji dan za podnošenje revizije je bio 7.11.2012. god., dok je revizija izjavljena 5.7.2013. god., i.e. nakon dozvoljenog roka [...]."*

Navodi podnosioca

17. Podnosilac zahteva tvrdi da *"Ustav Republike Kosova garantuje pravo na rad i pravo na dokazivanje nekrivice. Oba ova načela su povređena, zato što je ceo postupak vođen na osnovu ličnih kriterijuma i prejudiciranjem krivice, koja ni jednom do sada nije utvrđena u nekom redovnom sudskom postupku. Dakle, postupak za prekid radnog odnosa je pokrenut i sproveden na osnovu pretpostavke za izvršeno krivično delo, koje nikada nije utvrđeno".*

Prihvatljivost zahteva

18. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

19. U tom smislu, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".*

20. Štaviše, Sud uzima u obzir pravila 36 (1) c) i 36 (2) Poslovnika, koja propisuju:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

[...]

(c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

a) da zahtev nije prima facie opravdan;

[...]

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju."

21. Sud primećuje da zahtev podnosioca navodi povredu člana 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i člana 49. [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava.

22. Međutim, Sud, takođe, primećuje da podnosilac zahteva nije uspeo da objasni zašto i na koji način su ova ustavna prava bila povređena osporenom odlukom. Nezadovoljstvo podnosioca zahteva odlukom ili samo pominjanje članova i odredaba Ustava nije dovoljno da se izgradi tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada tvrdi ustavnu povredu, podnosilac zahteva mora da obezbedi ubedljive i dobro obrazložene argumente kako bi zahtev bio osnovan.

23. Sud primećuje da nije dužnost ovog Suda da preispituje greške u činjenicama ili u zakonu (zakonitost), navodno počinjenih od strane redovnih sudova, osim ili ako su one povredile prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Stoga, Sud ne može postupati kao sud četvrtog stepena u ovom slučaju. To je uloga redovnih sudova da tumače ili primenjuju relevantna pravila procesnog ili materijalnog prava (vidi slučaj KI14/13, podnosilac zahteva *opština Podujevo* i rešenje o neprihvatljivosti od 12. marta 2013. god.).

24. Naime, u obrazloženjima rešenja Vrhovnog suda i rešenja nižestepenih sudova je dato dovoljno razloga.

25. Shodno tome, Sud smatra da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove prihvatljivosti, s obzirom na činjenicu da podnosilac zahteva nije bio u stanju da opravda svoje navode i pruži dokaze kako bi potkrepeo navode o ustavnoj povredi osporenom odlukom.

26. Dakle, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilima 36 (1) c) i (2) a) i d) Poslovnika, zahtev mora da se odbaci kao očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilima 36 (1) c), 36 (2) a) i d) i 56 (2) Poslovnika, 12. maja 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI 26/12, Bujar Ahmetaj, Rešenje od 8. maja 2014. god.- Ocena ustavnosti odluke br. 557/2009 Opštinskog suda u Prištini od 9· februara 2012.

Slučaj KI 26/12, odluka od 8. maja 2014. God.

Ključne reči: individualni zahtev, povreda ustavnih prava i sloboda, ocena ustavnosti, neiscrpljenje pravnih sredstava.

Podnosilac je podneo zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, tvrdeći da su njegova ustavna prava i slobode povređena presudama redovnih sudova svih stepena. Podnosilac zahteva osporava presudu Opštinskog suda u Prištini P. br. 557/2009 od 9. februara 2012. godine, koja je uručena podnosiocu zahteva neodređenog dana.

Podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda sledeće:

- Da se ponovi sudski postupak i da se utvrdi činjenično stanje.
- Da mi se omogući prisustvovanje sednici i da se prihvate iznesene
    - činjenice na osnovu kojih će se odbiti optužnica tužioca kao i optužnica
    - EKK-a.
- Da se primene pravne odredbe PKZK- a i ZPP.
- Da se odbije u potpunosti zahtev podnet od strane EKK- a kao neosnovan
    - na osnovu ZPP član 37.
- Da se odbije konačna presuda koja je u suprotnosti sa odredbama PKZK-a,
    - član 103, stav 2, 127, tačka 3, 182, tačka 2, stav 1, član 183, član 197, tačka c“.

Pored toga, podnosilac zahteva traži od Suda „da se odluke nižestepenih sudova preinače zbog nedostatka dokaza i da ga proglasi nevinim“.

Sud primećuje da podnosilac zahteva nije izjavio žalbu Opštinskom sudu u Prištini u zakonskom roku. Princip supsidijarnosti predviđa da podnosilac zahteva iscrpi sve proceduralne mogućnosti u redovnim postupcima, kako bi spriječio povredu Ustava, ili, ako je do povrede došlo, da se ispravi takva povreda osnovnih prava. Dakle, podnosilac zahteva, koji nije preduzeo postupke u redovnim sudovima u skladu sa utvrđenim rokovima, u stvari, snosi odgovornost ako se njegov slučaj proglasi neprihvatljivim, jer će se to shvatiti kao odricanje od prava na dalji postupak da ospori povredu. Sud, takođe smatra da sama sumnja na perspektivu pitanja nije dovoljna da zaustavi podnosioca zahteva od svojih obaveza da se žali pred nadležnim organima u potrebno vreme (vidi, *Whiteside protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, odluka od 7. marta 1994, zahtev br. 20357/92, DR 76, p. 80).

Proizilazi da je zahtev neprihvatljiv, jer nisu iscrpljena sva pravna sredstva propisana zakonom.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI26/12
Podnosilac
Bujar Ahmetaj
Ocena ustavnosti odluke br. 557/2009 Opštinskog suda u Prištini od 9. februara 2012. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Bujar Ahmetaj (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu P. br. 557/2009 Opštinskog suda u Prištini od 9. februara 2012. god., koja mu je uručena neodređenog datuma.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke koja je navodno *"zasnovana na pogrešnom činjeničnom stanju"*. Podnosilac zahteva takođe tvrdi da nije pozvan na suđenje.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosova, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Podnosilac je podneo zahtev 15. marta 2012. god.

6. Dana 25. aprila 2012. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI26/12, imenovao sudiju Ivan Čukalović za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI26/12, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Almiro Rodrigues (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Enver Hasani.

7. Dana 1. marta 2013. god., Opštinski sud je obavešten o zahtevu.

8. Dana 8. maja 2014, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučio Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 3. avgusta 2008. god., Energetska korporacija Kosova – EKK je menjala električne strujomere, prilikom čega je utvrdila (potvrda 31690 br. 003/43) da je podnosilac zahteva *"intervenisao u svom električnom strujomeru i time zloupotrebio električnu energiju"*.

10. Dana 17. marta 2009. god., Javni tužilac u Prištini je podigao optužnicu (PP. 865-11/2009) protiv podnosioca zahteva za krivično delo krađa iz člana 252. stav 1 Krivičnog zakona Kosova.

11. Dana 30. decembra 2010. god., Javni tužilac je podneo zahtev za kazneni nalog (PP865-11/2009).

12. Dana 11. januara 2011. god., Opštinski sud u Prištini (presuda P. 557/2009) proglasio je prihvatljivim zahtev Opštinskog javnog tužioca u Prištini i proglasio podnosioca zahteva krivim na osnovu člana 252. stav 1 Krivičnog zakona Kosova. Na osnovu zahteva Javnog tužioca, Opštinski sud u Prištini je izdao kazneni nalog u iznosu od 200 evra.

13. Opštinski sud tvrdi da „p*rema članu 476. PKZK- a, predviđa se da za krivična dela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do tri godine, u zahtevu JTK- a u optužnom predlogu sud izdaje kazneni nalog kojim se optuženom izriče određena kazna bez održavanja glavnog pretresa"*.

14. Podnosilac je podneo žalbu protiv gore navedene odluke Opštinskog suda. Sud nije obavešten o sadržaju žalbi jer nije bio podnet od strane podnosioca.

15. Dana 23. februara 2011. god., Opštinski sud u Prištini (presuda P. br. 57/2009) odbio je kao neblagovremenu žalbu podnosioca protiv presude za izdavanje kaznenog naloga od 11. januara 2011. god.

16. Dana 9. marta 2011. god., Opštinski sud u Prištini (odluka KP. br. 56/2011) odbio je kao neosnovanu žalbu uloženu od strane podnosioca na presudu Opštinskog suda od 11. januara 2011. god. Žalba nije bila dozvoljena protiv odluke. Bez obzira na to, podnosilac zahteva je uložio žalbu na gore navedenu odluku.

17. Dana 9. februara 2012. god., Opštinski sud u Prištini (presuda P. br. 557/2009) *"u skladu sa članom 22 stav 3 i članom 445 stav 1 Zakona o krivičnom postupku Kosova odbio je žalbu uloženu od strane podnosioca, jer žalba nije dozvoljena na presudu Opštinskog suda od 11. januara 2011. god."*.

Navodi podnosioca

18. Podnosilac zahteva traži od Suda sledeće:

- Da se ponovi sudski postupak i da se utvrdi činjenično stanje.
- Da mi se omogući prisustvovanje sednici i da se prihvate iznesene činjenice na osnovu kojih će se odbiti optužnica tužioca kao i optužnica EKK- a.
- Da se primene pravne odredbe PKZK- a i ZPP.
- Da se odbije u potpunosti zahtev podnet od strane EKK- a kao neosnovan na osnovu ZPP član 37.
- Da se odbije konačna presuda koja je u suprotnosti sa odredbama PKZK- a, član 103., stav. 2, 127, tačka 3, 182, tačka 2, stav 1., član 183., član 197. tačka c.

19. Pored toga, podnosilac zahteva traži od Suda *"da se odluke nižestepenih sudova preinače zbog nedostatka dokaza i da ga proglasi nevinim"*.

Analize Zakona o krivičnom postupku u drugim zemljama

20. Prilikom odlučivanja o zahtevu podnosioca u vezi sa navodima podnosioca da on nije bio prisutan na suđenju, Sud može, radi poređenja, da se osvrne na zakonike o krivičnom postupku drugih zemlja regiona, kao što su Bosna i Hercegovina, Hrvatska i Crna Gora.

Hrvatska

Član 465.

„Za prekršaje u nadležnosti sudije pojedinca za koja saznaje državni tužilac na osnovu kredibilne krivične prijave, državni tužilac može predlog optužnicom zatražiti da sud izda krivični nalog i uvođenje određene kazne ili mere protiv okrivljenog bez održanog suđenja“.

Bosna i Hercegovina

Član 334

„Za krivično dijelo s propisanom kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom kao glavnom kaznom, a za koje je prikupio dovoljno dokaza koji pružaju osnov za tvrdnju da je osumnjičeni učinio krivično djelo. Tužilac može u optužnici zatražiti od Suda da izda kazneni nalog – u kojem će optuženom izreći određenu krivično pravnu sankciju ili mjeru bez provođenja glavne rasprave“.

Crna Gora

Član 457

„Za krivična djela za koja je kao glavna kazna propisana novčana kazna ili zatvor do jedne godine sudija može, na predlog državnog tužioca, a uz pristanak okrivljenog, donijeti rješenje o kažnjavanju bez održavanja glavnog pretresa”.

Ocena prihvatljivosti

21. Pre svega, Sud ispita da li je podnosilac ispunio uslove prihvatljivosti.

22. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

23. Osim toga, član 47 (2) Zakona, takođe propisuje da:

“Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva ”

24. Štaviše pravilo 36 (1) a) Poslovnika, propisuje da:

"Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke."

25. Sud primećuje da podnosilac nije podneo žalbu Opštinskom sudu u Prištini u predviđenom zakonskom roku.

26. Načelo subsidijarnosti podrazumeva da podnosilac iscrpi sve proceduralne mogućnosti u redovnom postupku kako bi se sprečilo kršenje Ustava, ili ako je bilo kršenja, da se ispravi takvo kršenje osnovnog prava. Stoga, pošto je podnosilac zahteva propustio da preduzme određeni proceduralni korak u redovnim sudovima saglasno sa predviđenim rokom, veoma je verovatno da se njegov slučaj proglasi neprihvatljivim, jer takvo propuštanje će se shvatiti kao odricanje od prava na dalji postupak u poricanju povrede.

27. Sud takođe smatra da je samo prosta sumnja u ishod predmeta nije dovoljna da isključi podnosioca od svojih obaveza na žalbu pred nadležnim organima u predviđenom roku (vidi *Whiteside protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, Odluka od 7. marta 1994, zahtev br. 20357/92, DR 76, p. 80).

28. Proizilazi da je zahtev neprihvatljiv jer nisu iscrpljena sva pravna sredstva propisana zakonom.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113. (7) Ustava, članom 47.2 Zakona i pravilom 36. (1) a) i 56. (2) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 8. maja 2014. god., jednoglasno

ODLUČIO

I. DA OGLASI zahtev kao neprihvatljiv;
II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stav 4. Zakona; i
III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 29/14, Halit Islami, Rešenje od 12. maja 2014 god., ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Rev. br. 138/2013 od 11. jula 2013. god.

Slučaj KI29/14, odluka od 12. maja 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, pravo na rad i obavljanje profesije

Podnosilac, Halit Islami, podneo je zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, osporavajući rešenje Vrhovnog suda Rev. br. 138/2013 od 11. jula 2013. god., koje je navodno doneto uz povredu člana 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava. Podnosilac zahteva tvrdi da je poslodavac prekinuo radni odnos na osnovu netačnih pretpostavki.

Što se tiče prihvatljivosti zahteva, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv kao van roka, jer je konačno rešenje Vrhovnog suda Rev. br. 138/2013 doneto 7. jula 2013. god., i uručeno podnosiocu 12. septembra 2013. god., dok je podnosilac podneo zahtev Sudu 11. februara 2014. god., što je više od 4 meseca od dana kada je podnosiocu uručeno rešenje Vrhovnog suda.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI29/14
Podnosilac
Halit Islami
Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda, Rev. br. 138/2013, od 11. jula 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Halit Islami (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u selu Braina, opština Podujevo.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Vrhovnog suda, Rev. br. 138/2013 od 7. jula 2013. god., koje je podnosiocu zahteva uručeno 12. septembra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda kojim podnosilac zahteva tvrdi povredu člana 49. [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 11. februara 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. marta 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI29/14, imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI29/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 10. marta 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio od podnosioca da podnese punomoćje za g. Ramiz Suka koji ga zastupa pred Sudom. Međutim, Sud do sada nije primio odgovor.

8. Dana 10. marta 2014. god., Sud je dostavio kopiju zahteva Vrhovnom sudu i Studentskom centru Ministarstva za obrazovanje, nauku i tehnologiju.

9. Dana 12. maja 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 8. novembra 2011. god., Opštinski sud u Prištini (rešenje C. no. 27/10) odbacio je žalbu podnosioca zahteva da ponovo bude vraćen na posao u Studentskom centru Ministarstva za obrazovanje, nauku i tehnologiju. Opštinski sud je smatrao da je žalba podnosioca zahteva bila nejasna i, iako je sud tražio da podnosilac zahteva ispravi i dopuni tužbu, on je propustio da postupi prema uputstvima. Stoga je sud, u skladu sa članom 102.3 Zakona o parničnom postupku, odbio tužbu podnosioca zahteva. Podnosilac zahteva je zatim izjavio žalbu na ovo rešenje Okružnom sudu u Prištini.

11. Dana 6. novembra 2012. god., Okružni sud u Prištini (rešenje Ac. br. 230/2012), odbio je kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdio rešenje Opštinskog suda u Prištini od 8. novembra 2011. god. Okružni sud tvrdi da *"obzirom da je tužba bila nejasna, jer u njoj nije pomenuta odluka o tome koji je cilj poništenja zahteva, tužiocu je prvostepeni sud dva puta vratio tužbu radi dopune. Tužilac svojim podnescima nije ispravio tužbeni zahtev, kako bi prvostepeni sud mogao da postupa u skladu sa njim. Takođe, tužilac nije razjasnio tužbenim zahtevom ko je tuženi u ovom sporu, da li je to Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije ili Nezavisni nadzorni odbor Civilne*

službe Kosova i ko je doneo konačnu odluku o prekidu radnog odnosa. Stoga, prvostepeni sud je pravilno zaključio da je tužba tužioca nejasna i da tužilac svojim podnescima nije ispravio tužbu, zbog čega i sam priznaje da nije postupio prema nalogu Suda." Podnosilac zahteva je zatim izjavio reviziju Vrhovnom sudu na ovo rešenje.

12. Dana 11. jula 2013. god., Vrhovni sud (rešenje Rev. br. 138/2013) odbacio je kao nedozvoljenu reviziju na rešenje Okružnog suda u Prištini. Vrhovni sud navodi: *"Prema odredbi člana 228.1 Zakona o parničnom postupku, stranke mogu izjaviti reviziju samo protiv pravosnažnog rešenja, kojim se završava postupak u drugostepenom sudu. Polazeći od ovog stanja stvari, Vrhovni sud Kosova je našao da revizija u ovoj pravnoj stvari nije dozvoljena, jer je sud u ovoj stvari odbacio tužbu u skladu sa članom 102.3 Zakona o parničnom postupku, i u smislu članu 228.1 Zakona o parničnom postupku, postupak u ovoj stvari nije se završio pravosnažnim rešenjem*".

Navodi podnosioca

13. Podnosilac zahteva tvrdi da je poslodavac prekinuo radni odnos na osnovu netačnih pretpostavki i, samim tim, povređen je član 49. [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava.

Prihvatljivost zahteva

14. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

15. U tom smislu, Sud se poziva na član 49. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4. meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. […]".*

16. Sud se poziva i na pravilo 36. (1) b) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva, ili […]."*

17. Konačno rešenje Vrhovnog suda, Rev. br. 138/2013 doneto je 7. jula 2013. god., uručeno je podnosiocu zahteva 12. septembra 2013. god., dok je podnosilac podneo zahtev Sudu 11. februara 2014. god., što

znači više od 4 meseca od dana kada je podnosiocu uručeno rešenje Vrhovnog suda.

18. Iz toga proizilazi da je zahtev neprihvatljiv, jer je van roka u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) i 56. (2) Poslovnika, 12. maja 2014. god, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI 33/13, Abdyl Pasjaqa, Rešenje od 7. maja 2014 god.- Ocena ustavnosti odluke br. Pkl. br. 167/12 Vrhovnog suda od 29. novembra 2012. god.

KI 33/13, odluka od 7. maja 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, očigledno neosnovan, doktrina četvrtog stepena

Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. br. 31/2013 od 13. marta 2013. godine. Opštinski sud u Prištini je proglasio podnosilaca zahteva krivim za proneveru novčanih sredstava koja su mu bila poverena i osudio ga na kaznu zatvora u vremenskom trajanju od 3 godine i 6 meseci. Nakon toga, Okružni sud u Prištini, postupajući po žalbi podnosioca zahteva, poništio je odluku Opštinskog suda i vratio predmet na ponovno suđenje. Nakon obnovljenog suđenja, Opštinski sud je izrekao istu kaznu. Podnosilac zahteva se još jednom žalio na drugu odluku Opštinskog suda. Po drugi put, Okružni sud je žalbu podnosioca zahteva usvojio kao osnovanu i preinačio presudu Opštinskog suda oslobađajući podnosioca zahteva od svih optužbi. U kasnijoj fazi, Glavni državni tužilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu i tražio da se druga odluka Okružnog suda poništi i da se postupak u ovoj stvari ponovo otvori. Vrhovni sud je utvrdio da je krivični zakon u ovom slučaju povređen u korist okrivljenog i pošto je to bio slučaj - utvrdio je samo povredu bez izmene konačne odluke.

Podnosilac zahteva je zatim podneo zahtev Ustavnom sudu, gde je naveo da su osporenom presudom povređena njegova prava garantovana članom 3 [Jednakost pred Zakonom], članom 6 [Simboli], članom 21 [Opšta Načela], članom 24 [Jednakost pred Zakonom], članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] stav 2 i 4 i članom 102 [Opšta Načela Sudskog Sistema] Ustava Republike Kosovo. Podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud u suprotnosti sa samim sobom u obrazloženju svoje presude.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan. U svom obrazloženju, Ustavni sud je zaključio da podnosilac zahteva nije potkrepio svoju tvrdnju na ustavnim osnovama i nije pružio dokaze da su njegova prava i slobode povređene od strane Vrhovnog suda - čija je odluka osporena.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI33/13
Podnosilac
Abdyl Pasjaqa
Ocena ustavnosti odluke br. Pkl. br. 167/12 Vrhovnog suda od 29. novembra 2012. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Abdyl Pasjaqa, zastupljen od strane g. Sadri A. Godanci, advokat u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava odluku br. Pkl. br. 167/12 Vrhovnog suda od 29. novembra 2012. god., koja mu je uručena u decembru 2012. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je žalba podnosioca zahteva kojom tvrdi da je presuda Pkl. br. 167/12 Vrhovnog suda od 29. novembra 2012. god., doneta kršeći zakon i ustavne principe.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 11. marta 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 25. marta 2013. god., predsednik je imenovao sudiju Ivan Čukalović za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 7. maja 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

8. Iz podnesaka podnosioca zahteva proizilazi da je on krajem devedesetih migrirao u Ujedinjeno Kraljevstvo, gde je dobio državljanstvo i upoznao sestre D., preko njegovog prijatelja.

9. Dana 9. decembra 2005. god., presudom P. br. 152/2005, Opštinski sud u Prištini proglasio je podnosioca zahteva krivim na osnovu člana 257.1 i 3 UNMIK Uredbe 2003/26/Privremenog krivičnog zakona Kosova (u daljem tekstu: PKZK), pronevera novčanih sredstava, koja su mu bila poverena od strane sestara D. i izrekao kaznu zatvora u vremenskom trajanju od 3 godine i 6 meseci, kao i da mora da plati ukupan iznos od 210.347, 21 evra.

10. Podnosilac zahteva se žalio na ovu odluku Okružnom sudu u Prištini, *inter alia*, na osnovu toga, da je Opštinski sud u Prištini pogrešno utvrdio činjenice i povredio osnovne odredbe Privremenog zakonika o krivičnom postupku Kosova (u daljem tekstu: PZKPK) i PKZK.

11. Odlukom Ap. br. 69/2009 od 15. marta 2007. god., Okružni sud u Prištini je zaključio da je žalba podnosioca zahteva osnovana, s obzirom da prvostepeni sud u obrazloženju svoje osporene presude nije potpuno i ispravno ocenio sve dokaze razmotrene na pretresu i nije ocenio ili analizirao dokaze u skladu sa članom 387. PZKPK. Kao posledica toga, Okružni sud je poništio presudu Opštinskog suda i vratio predmet istom sudu na ponovno suđenje.

12. Dana 25. jula 2008. god., Opštinski sud u Prištini, uzimajući u obzir primedbe Apelacionog suda, još jednom je utvrdio da je podnosilac zahteva kriv zbog pronevere novčanih sredstava i izrekao istu kaznu kao ranije.

13. Podnosilac zahteva je na ovu odluku ponovo izjavio žalbu Okružnom sudu u Prištini, koji je presudom Ap. br. 69/2009 od 14. juna 2011. god., utvrdio da je žalba branioca optuženog osnovana i preinačio presudu Opštinskog suda tako što je oslobodio podnosioca zahteva optužbe prema članu 257.1 i 3. PKZK da je zloupotrebio poverenje oštećenih stranaka. Prema Okružnom sudu, tačnost izjava oštećenih stranaka je veoma sumnjiva i, uzimajući u obzir princip da u nedostatku dovoljnih i pouzdanih činjenica, treba uvek odlučiti u korist optuženog na osnovu principa "*In dubio pro reo*", sud je oslobodio podnosioca zahteva optužbe.

14. Dana 15. oktobra 2012. god., glavni državni tužilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti (KMLP. II. 123/12) Vrhovnom sudu, tražeći da poništi presudu Ap. br. 69/2009 Okružnog suda od 14. juna 2011. god., i ponovo pokrene postupak razmatranja, s obzirom da presuda, po njegovom mišljenju, ne sadrži razloge za utvrđivanje odlučujućih činjenica, da je pretres trebao da se održi i da strankama nije dat nikakav savet u vidu pravne pouke.

15. Podnosilac zahteva je odgovorio na zahtev glavnog državnog tužioca, predlažući da se zahtev državnog tužioca odbije kao neosnovan ili kao van roka, s obzirom da je podnet nakon više od 16 meseci od osporene presude.

16. Dana 29. novembra 2012. god., Vrhovni sud je presudom Pkl. br. 167/2012, utvrdio, *inter alia*, da "*Navodi javnog tužioca da je povređen zakon u korist optuženog su osnovani [...] Ne stoje ni navodi branioca optuženog da je zahtev za zaštitu zakonitosti za kasnio, jer je podnet nakon više od 16 meseci, jer u skladu sa članom 452, stav 2 i 3 ZPPK-a, Državni tužilac nije ograničen u vremenskom roku (kao što ovaj rok važi za druge stranke iz citiranog člana) o vršenju ovog prava.*" Vrhovni sud je dalje odlučio da *„[...] pošto je krivični zakon u konkretnom slučaju povređen u korist optuženog [podnosioca zahteva], sud je samo konstatovao ovu povredu, ne dirajući pravosnažnu odluku [...]".*

Navodi podnosioca zahteva

17. U zahtevu, podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud povredio zakon i ustavne principe, posebno, članove 3, 6, 21, 24, 31 i stavove 2. do 4. člana 102. Ustava. Po njegovom mišljenju, Vrhovni sud je u suprotnosti sa samim sobom u obrazloženju svoje presude, kada je usvojio zahtev javnog tužioca i našao da je zakon povređen u korist podnosioca zahteva, uprkos činjenice da je zahtev bio zastareo.

18. Stoga, podnosilac zahteva od Suda da oceni zakonitost presude Vrhovnog suda i da donose odluku u okviru nadležnosti predviđenih zakonom i Ustavom.

Prihvatljivost zahteva

19. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

20. S tim u vezi, Sud se poziva na pravilo 36 (2) Poslovnika o radu, koje propisuje da zahtev ne treba da bude očigledno neosnovan.

21. U konkretnom slučaju, podnosilac zahteva tvrdi da je presuda Pkl. br. 167/2012 Vrhovnog suda od 29. novembra 2012. god., povredila njegova prava garantovana članovima 3, 16, 21, 24, 31, 102, stavovi 2 do 4 Ustava i zahteva od Suda da oceni zakonitost presude Vrhovnog suda.

22. U ovom smislu, Sud ponavlja da nije njegova dužnost prema Ustavu da postupa kao apelacioni sud ili sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova, uključujući Vrhovni sud. Uopšteno govoreći, "Sudovi sude na osnovu Ustava i zakona" (član 102 Ustava). Tačnije rečeno, uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, *Garcia protiv Španije* [VK], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

23. Pored toga, Sud se poziva na presudu ESLJP u slučaju *DMD Group, A. S. protiv Slovačke*, zahtev 19334/03, od 5. oktobra 2010. god., u kojoj se tvrdi da: "*Sud dalje ponavlja, da u principu, povreda domaćih zakonskih odredaba od strane sudova, koje se odnose na uspostavljanje i nadležnost organa dovodi do povrede člana 6 § 1. Sud, stoga, može ispitati da li su domaći zakoni bili ispoštavani u tom smislu. Međutim, imajući u vidu opšti princip da je na domaćim sudovima da tumače odredbe domaćeg zakona, Sud nalazi da ne može sumnjati u njihovo tumačenje, osim ako je došlo do flagrantne povrede domaćeg zakona* (vidi, *mutatis mutandis, Coëme i drugi,* gore citiran, § 98, i *Lavents*, gore citiran, § 114)."

24. Što se tiče slučaja podnosioca, Sud primećuje da je Vrhovni sud odlučio da usvoji zahtev Državnog tužioca za zaštitu zakonitosti, nalazeći da je presudom Okružnog suda u Prištini, Ap. br. 69/2009, od 14. june 2011. god., povređen zakon u korist podnosioca zahteva. Vrhovni sud je zaključio da: *"Međutim, pošto je krivični zakon u*

konkretnom slučaju povređen u korist optuženog, sud je samo konstatovao ovu povredu, ne dirajući pravosnažnu odluku."

25. Sud, stoga, primećuje da Vrhovni sud nije preinačio presudu Okružnog suda, kojom je podnosilac zahteva oslobođen od optužbi, već je ostavio presudu na snazi.

26. Štaviše, u pogledu odluke Vrhovnog suda, podnosilac zahteva nije potkrepeo njegovu tvrdnju na ustavnim osnovama i nije pružio dokaze da su mu prava i slobode povređena od strane javnih organa.

27. Stoga, Sud ne može da zaključi da su relevantni postupci pred Vrhovnim sudom bili na bilo koji način nepravični ili proizvoljni (Vidi slučaj KI14/13, podnosilac zahteva *Opština Podujevo,* Rešenje o neprihvatljivosti od 12. marta 2013. god.).

28. U ovim okolnostima, Sud zaključuje da je zahtev očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa pravilima 36 (2) i 56 (2) Poslovnika o radu, dana 7. maja 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI198/13, Kosovska agencija za privatizaciju, Rešenje od 13. marta 2014 god- Zahtev za ocenu ustavnosti rešenja Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda, br. AC-II-12-0193, od 4. jula 2013. godine.

Slučaj KI198/13, odluka od 13. marta 2014. god

Ključne reči: individualni zahtev (pravno lice), imovinski spor, pravo na pravično suđenje, očigledno neosnovan.

U ovom slučaju, podnosilac zahteva tvrdi da rešenje AC-II-12-0193 Žalbenog veća PKVS od 5. jula 2013. god., kojim je odbačena žalba KAP, kao neprihvatljiva, i presuda Opštinskog suda u Podujevu C. br. 144/2005, od 13. januara 2006. god., sadrže sledeće povrede: "i) Povredu ustavnosti i zakonitosti propisanu u Poglavlju VII, član 102. stav 3 Ustava Republike Kosova, u kome se navodi da sudovi sude na osnovu Ustava i zakona, ii) Povredu Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP), član 6, kojim se propisuje pravično i nepristrasno suđenje".

U ovom slučaju, podnosilac zahteva nije podnela nijedan ubedljiv argument, koji pokazuje da navodne povrede pomenute u zahtevu, predstavljaju povredu ustavnih prava. U tom slučaju, Sud pominje slučaj *Vanek protiv Slovačke Republike*, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 53363/99, od 31. maja 2005. godine.

Štaviše, u ovom slučaju, Sud ne može da smatra da su relevantni postupci sprovedeni u Posebnoj komori Vrhovnog suda, bili na neki način nepravični ili proizvoljni i zato se poziva na slučaj *Shub protiv Litvanije*, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06, od 30. jula 2009. godine.

Kao rezime, Sud nalazi da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove prihvatljivosti, jer podnosilac zahteva nije uspela da dokaze da osporena odluka krši njena prava garantovana Ustavom.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI198/13
Podnosilac
Kosovska agencija za privatizaciju
Zahtev za ocenu ustavnosti rešenja Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda, br. AC-II-12-0193, od 4. jula 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), zastupljena od strane g. Ramush Bardiqi, pravni službenik.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje br. AC-II-12-0193 od 4. jula 2013. god., Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda (u daljem tekstu: Žalbeno veće PKVS), za koje podnosilac zahteva tvrdi da je primila 23. jula 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti rešenja br. AC-II-12-0193 od 4. jula 2013. god., Žalbenog veća PKVS, u vezi sa tvrdnjom podnosioca zahteva da je navedeno rešenje povredilo njena prava garantovana članom 31. 2 i 102. 3 Ustava, kao i članom 6 EKLJP.

Pravni osnov

4. Član 113. 7 i član 21. 4 Ustava, član 47 Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 (2)

Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 11. novembra 2013. god., podnosilac je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 3. decembra 2013. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI198/13, imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je imenovao članove Veća za razmatranje u sledećem sastavu: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

7. Dana 11. decembra 2013. god., Ustavni sud je obavestio podnosioca zahteva i Žalbeno veće PKVS o registraciji zahteva.

8. Dana 13. marta 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 13. januara 2006. god., Opštinski sud u Podujevu doneo je presudu C. br. 144/2005), kojom je usvojio kao osnovanu tužbu tužioca M.H. i obavezao tuženog DP Fan Besiana FA Zahir Pajaziti, da nadoknadi tužiocu M.H. lične dohotke za period 1993-1999, odnosno za 63 meseca i 17 dana.

10. Dana 1. oktobra 2012. god., Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP), uložila je žalbu Posebnoj komori Vrhovnog suda, radi poništenja presude Opštinskog suda u Podujevu, C. br. 144/2005, od 13. januar 2006. god., zbog bitnih povreda parničnog postupka.

11. Dana 4. jula 2013. god., Žalbeno veće PKVS donelo je rešenje AC-II-12-0193, kojim je odbacilo žalbu podnosioca zahteva jer je neblagovremeno uložena. Rešenje Žalbenog veća PKVS sadrži sledeće obrazloženje:

> *"Žalba je neblagovremena i stoga treba da se odbaci kao neprihvatljiva".*
>
> *Na osnovu člana 64.1 dodatka Zakona br. 04/L-033 o Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: dodatak), Žalbeno veće odlučuje da ne održi usmenu raspravu.*

Žalilac u svojoj žalbi nije objasnio kada mu je uručena ožalbena presuda i razlog zašto je žalba izjavljena nakon više od (šest) godina, nakon što je ožalbena presuda postala pravosnažna. Iz spisa predmeta se jasno može videti da je tuženom ožalbena presuda dostavljena 19. januara 2006. god. Neosporna je činjenica da žalilac nije izjavio žalbu PKVS u zakonskom roku na presudu Opštinskog suda u Podujevu. Činjenica da je na vreme bio obavešten o ožalbenoj presudi nije potvrđena od strane žalioca i teret dokazivanja pada na njega.

Pošto je žalba izjavljena nakon više od 6 (šest) godina od vremena kada je istekao rok za izjavljivanje žalbi i nakon odustajanja od prava da izjavi žalbu na presudu, ona se smatra neblagovremenom.
Žalbeno veće ocenjuje da pitanje da li je ovaj sud imao nadležnost u vezi sa tužbom, ne može se više izneti, jer neprihvatljivost žalbe sprečava sud da razmotri osnovanost žalbe.

Jedan od osnovnih principa zakona je očuvanje pravne sigurnosti za stranke preko zakona i sudskih odluka. Pravosnažna rešenja gde stranke svesno ili nesvesno izgube rok da ih pobiju ili odustanu od prava da izjave žalbu, ne mogu biti predmet sudske intervencije da bi se kasnije promenila, samo zbog činjenice ako što stranka u određenom roku ima interes da ih promeni, jer to izaziva pravnu nesigurnost za uključene stranke. Razmatranjem osnovanosti žalbe izjavljene van roka došlo bi do povrede prava stranaka u postupku na pravilno suđenje na osnovu člana 6 (1) Evropske konvencije o ljudskim pravima".

Navodi podnosioca zahteva

12. Podnosilac zahteva tvrdi da rešenje AC-II-12-0193 Žalbenog veća PKVS od 5. jula 2013. god., kojim je odbačena žalba KAP kao neprihvatljiva, i presuda Opštinskog suda u Podujevu C. br. 144/2005, od 13. januara 2006. od., sadrže sledeće povrede:

    "i) Povredu ustavnosti i zakonitosti propisanu u Poglavlju VII, član 102. stav 3 Ustava Republike Kosova, u kome se navodi da sudovi sude na osnovu Ustava i zakona.

    ii) Povredu Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP), član 6, kojim se propisuje pravično i nepristrasno suđenje".

    [...]

"Žalbeno veće PKVS nije uzelo u obzir nadležnost Opštinskog suda u Podujevu, koji je u skladu sa članom 15. Zakona o parničnom postupku po službenoj trebalo da pazi na svoju nadležnosti u vezi sa tužbom, međutim Žalbeno veće je svoje pravno obrazloženje u potpunosti usmerilo na rok za izjavljivanje žalbe.
KAP smatra da je ocena PKVS -a da je žalba KAP - a izjavljena nakon isteka roka neodrživa, jer je PKVS pogrešno primenila zakonske odredbe člana 186.1. Zakona o parničnom postupku, obzirom da je u ovom predmetu trebalo primeniti odredbe člana 4. stav 5.1. Zakona br. 04/L - 033 o Posebnoj komori Vrhovnog suda i da se dopis KAP - a od strane suda trebalo tretirati kao podnesak - obaveštenje KAP - a, a ne kao uredna žalba, jer je sud u ovom slučaju izbegao primenu konkretnih odredaba koje na izričit način propisuju da bilo koja presuda ili odluka koju izda takav sud s obzirom na takav zahtev, pitanje, postupak ili predmet, kao pravna stvar biva nevažeća ili neizvršiva, a Specijalna komora u tu svrhu a na zahtev bilo kojeg lica ili na vlastitu inicijativu izdaje takav nalog." Primenom ove odredbe, sud je imao zakonski osnov da poništi presudu Opštinskog suda u Podujevu sa br. 144/2005 od 13. januara 2006. god., jer je tužena bila društveno preduzeće".

[...]

Kako bi argumentovala praksu razmatranja žalbi radi poništenja presuda opštinskih sudova donetih od strane PKVS, KAP je priložila odluku PKVS (vidi: dokaz: 5 ASC-09-0043 od 11. oktobra 2010. god.).

13. Štaviše, podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda da donese presudu kojom će proglasiti zahtev prihvatljivim, kao i da poništi rešenje AC-11-12-0193 od 4. jula 2013. god., Posebne komore Vrhovnog suda Kosova i da se o predmetu odluči na osnovu merituma od strane same Posebne komore, kao predmetno nadležnog suda.

Prihvatljivost zahteva

14. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunila uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

15. Što se tiče zahteva podnosioca, Sud se poziva na član 113. 7 i član 21. 4 Ustava, koji propisuju:

7. "Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih

organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.

Član 21 [Opšta Načela]

4. "Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva".

30. Sud se poziva i na član 49 Zakona koji propisuje:

"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta...".

31. U ovom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka, da je iscrpela sva pravna sredstava propisana zakonom, u skladu sa uslovima člana 113. 7 Ustava i da je zahtev podnet u zakonskom roku od četiri meseca, kao što je propisano članom 49 Zakona.

32. U tom smislu, Sud smatra da zahtev podnosioca ispunjava proceduralne uslove za razmatranje, dakle, upušta se u dalju ocenu osnovanosti zahteva i s tim u vezi, poziva se na pravila 36 (1) c) i 36 (2) Poslovnika, koja propisuju:

36 (1) "Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:
[...]
c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.

36 (2) "Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

a) da zahtev nije prima facie opravdan;

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava;

c) da podnosilac zahteva nije žrtva kršenja prava zagarantovanih Ustavom, ili

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".

33. Sud primećuje da podnosilac zahteva uglavnom tvrdi povredu člana 31. 2 i člana 102. 3 Ustava i povredu zakonskih odredaba.

34. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva o povredi člana 31. 2 Ustava [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], Sud naglašava da pravo na pravično i nepristrasno suđenje obuhvata više elemenata i predstavlja ključnu komponentu u zaštiti osnovnih prava pojedinca od povreda, uslovno izazvanih od strane sudova ili javnih orana njihovim odlukama.

35. U tom smislu, Sud se poziva na član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava, koji jasno propisuje:

> *"Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih".*

36. Član 6 Evropske konvencije za ljudska prava (EKLJP) takođe propisuje da:

> *"Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim, zakonom ustanovljenim sudom".*

37. U tom smislu, podnosilac zahteva ne definiše jasno zašto i kako tvrdnja o povredi ove odredbe predstavlja ustavnu povredu njenih osnovnih prava na pravično i nepristrasno suđenje.

38. Obrazloženje odluke Žalbenog veća PKVS se zasniva uglavnom na načelu garantovanja pravne sigurnosti pravosnažnih sudskih odluka, opravdavajući donetu odluku u skladu sa sudskom praksom ESLJP-a, u vezi sa slučajevima slične prirode. Sledi zaključak Veća u vezi sa ovim slučajem:

> *„Jedan od osnovnih principa zakona je očuvanje pravne sigurnosti za stranke preko zakona i sudskih odluka. Pravosnažna rešenja gde stranke svesno ili nesvesno izgube rok da ih pobiju ili odustanu od prava da izjave žalbu, ne mogu biti predmet sudske intervencije da bi se kasnije promenila, samo zbog činjenice ako/što stranka u određenom roku ima interes da ih promeni, jer to izaziva pravnu nesigurnost za uključene stranke. Razmatranjem osnovanosti žalbe izjavljene van roka došlo bi do povrede prava stranaka u postupku na pravilno suđenje na osnovu člana 6 (1) Evropske konvencije o ljudskim pravima."*

39. Štaviše, gore navedeni citat Žalbenog veća PKVS sadrži široko i sveobuhvatno obrazloženje i u pogledu činjenica slučaja i njihovog nalaženja.

40. Osim toga, nezadovoljstvo odlukom ili samo pominjanje članova i odredaba Ustava nije dovoljno da podnosilac zahteva izgradi tvrdnju o ustavnoj povredi. Kada se tvrdi povreda Ustava, podnosilac zahteva treba da obezbedi uverljive i nesporne argumente o svojoj tvrdnji, kako bi zahtev bio prihvatljiv.

41. Što se tiče tvrdnje o povredi člana 102. 3 Ustava, *"Sudovi sude na osnovu Ustava i zakona",* Sud ocenjuje da podnosilac zahteva i o ovoj tvrdnji nije uspela da argumentuje da joj je osporenom odlukom povređeno ovo pravo garantovano gore navedenom konkretnom Ustavnom odredbom, jer ista nije podnela nikakav argument ili bilo kakav dokaz da Žalbeno veće PKVS nije poštovalo navedene odredbe.

42. Što se tiče tvrdnje "*o povredi zakonskih odredbi*", Sud ocenjuje da su takve tvrdnje zakonske prirode i kao takve ne predstavljaju ustavni osnov za povredu osnovnih prava garantovanih Ustavom.

43. U stvari, Sud ne razmatra odluke redovnih sudova o pitanjima zakonitosti, niti razmatra tačnost činjenica slučaja, osim ako postoje uverljivi dokazi da su takve odluke donete na očigledno nepravičan i proizvoljan način.

Dužnost Suda u vezi sa navodnim povredama ustavnih prava je da analizira i oceni da li su postupci u celini bili pravični i u saglasnosti sa zaštitom koja je izričito propisana Ustavom. Dakle, Sud nije sud četvrtog stepena kada razmatra odluke nižestepenih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis,* Garcia Ruiz protiv Španije [VK], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

Tokom sprovođenja postupka pred PKVS, može se primetiti da su podnosiocu zahteva pružene sve mogućnosti za podnošenje argumenata, činjenica i dokaza pred tim sudom u vezi sa navodnom povredom ustavnih prava. Nije dužnost Suda da razmatra odluke redovnih sudova samo zato što podnosilac zahteva nije zadovoljna ishodom odluka redovnih sudova.

U ovom slučaju, podnosilac zahteva nije podnela nijedan ubedljiv argument, koji pokazuje da navodne povrede pomenute u zahtevu, predstavljaju povredu ustavnih prava (Vidi, Vanek protiv Slovačke Republike, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 53363/99, od 31. maja 2005. god.).

Štaviše, u ovom slučaju, Sud ne može da smatra da su relevantni postupci sprovedeni u Posebnoj komori Vrhovnog suda, bili na neki način nepravični ili proizvoljni (Vidi, *mutatis mutandis,* Shub protiv Litvanije, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06, od 30. jula 2009. god.).

Kao rezime, Sud nalazi da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove prihvatljivosti, jer podnosilac zahteva nije uspela da dokaže da osporena odluka krši njena prava garantovana Ustavom.

Stoga, u skladu sa pravilom 36 (2) b) i d) Poslovnika, Sud zaključuje da je zahtev očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113 stavom 7 Ustava, pravilom 36 (2) b) i d) kao i pravilom 56 (2) Poslovnika o radu, dana 13. marta 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20 stavom 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI 212/13, Svetlana Stefanović, Rešenje od 12. maja 2014 god.- Ocena ustavnosti zahteva za razjašnjenje presude Ustavnog suda, K0108/13, od 9. septembra 2013. god.

Slučaj KI 212/13, odluka od 12. maja 2014. godine

Ključne reči: Individualni zahteva, neovlašćena stranka

Predmetna stvar je ocena ustavnosti zahteva za razjašnjenje presude Ustavnog suda, KO108/13 od 9. septembra 2013. godine. Podnosilac zahteva tvrdi da ima pravo na amnestiju u skladu sa Zakonom o amnestiji [Zakon br. 04/L-2009] i da ovaj zakon treba da se primeni i u njenom slučaju.

Podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu tražeći razjašnjenje gore navedene presude, a da nije pružila informacije u vezi sa nekim sudskim ili drugim postupkom ili radnjom vezano sa njenim žalbama. Podnosilac zahteva je samo tražila razjašnjenje presude Ustavnog suda, ne tvrdeći nikakvu povredu nekog člana Ustava.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, jer podnosilac nije ovlašćena stranka. U svom obrazloženju, Ustavni sud je zaključio da se podnosilac zahteva ne poziva na pojedinačno pravo ili slobodu koje je možda povređeno, niti se poziva na konkretnu radnju ili odluku javnog organa, koja je mogla povrediti njena osnovna prava. Dakle, Ustavni sud je zaključio da podnosilac zahteva nije ovlašćena stranka da traži razjašnjenje ili tumačenje odluke Ustavnog suda.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI212/13
Podnosilac
Svetlana Stefanović
Ocena ustavnosti
zahteva za razjašnjenje presude Ustavnog suda, KO108/13, od 9. septembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je gđa Svetlana Stefanović (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), iz sela Gornje Korminjane, Opština Kamenica.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva ne osporava nijednu konkretnu odluku javnog organa.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je individualni zahtev podnosioca za razjašnjenje presude (KO108/13) Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud), od 9. septembra 2013. god., o tome da li se ista primenjuje na celoj teritoriji Republike Kosovo ili delimično.

4. Podnosilac zahteva ne navodi članove Ustava koji su navodno povređeni.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo

br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), kao i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 19. novembra 2013. god., podnosilac je podnela zahtev Sudu.

7. Dana 3. decembra 2013. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI212/13 imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI212/13 imenovao Veće za razmatranje u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

8. Dana 15. aprila 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio od nje da dostavi punomoćje za zastupanje pred Sudom.

9. Dana 25. aprila 2014. god., podnosilac zahteva je dostavila traženi dokument Sudu.

10. Dana 12. maja 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučio Sudu u punom sastavu da proglasi zahtev neprihvatljivim.

Pregled činjenica

11. Dana 31. maja 2012. god., Opštinski sud u Kamenici je presudom P. br. 191/2008 proglasio podnosioca zahteva krivim i izrekao joj uslovnu kaznu i novčanu kaznu zbog izvršenja krivičnog dela utaje poreza iz člana 249. stava 1. u vezi sa stavom 1. Privremenog krivičnog zakona Kosova.

12. Dana 24. septembra 2013. god., presuda Opštinskog suda u Kamenici postala je pravosnažna.

13. Nepoznatog dana za Sud, Osnovni sud u Gnjilanu je izdao predlog za izvršenje (br. Vepr. Edgj. 366/2013) presude Opštinskog suda u Kamenici (P. br. 191/2008 od 31. maja 2012. god.).

14. Dana 8. novembra 2013. god., podnosilac zahteva je podnela Osnovnom sudu u Gnjilanu zahtev za amnestiju. Podnosilac zahteva nije podnela nijedan dokumenat ili informaciju kojima bi pokazala status njenog zahteva za amnestiju.

Navodi podnosioca

15. U njenom zahtevu, podnosilac tvrdi da ima pravo da bude amnestirana u skladu sa Zakonom o amnestiji [Zakon br. 04/L/2009] i da se ovaj zakon treba primeniti i u njenom slučaju.

16. Podnosilac zahteva ne traži ni ocenu ustavnosti presude Opštinskog suda (P. br. 191/2008, od 31. maja 2012. god.), niti presude Apelacionog suda, koju ona pominje u zahtevu, ali nije dostavila Sudu.

17. Podnosilac zahteva obrazlaže svoj zahtev za razjašnjenje presude Ustavnog suda (KO108/13, od 9. septembra 2013. god.), tvrdeći da: *"Uprkos činjenici da je ovo delo obuhvaćeno Zakonom o amnestiji, u praksi se različito tumači od strane sudija i tužilaca, a iz presude vašeg suda, (...) jasno se vidi, da se Zakon o amnestiji sprovodi na celoj teritoriji Republike Kosova, bez razlike ...".*

18. Podnosilac zahteva se obraća Sudu zahtevom:

> *"Za davanje tumačenja-objašnjenja vaše presude, br. KO108/2013, od 9.09.2013 god., donete u vezi Zakona o amnestiji, i da li se isti primenjuje na teritoriji cele Republike, ili parcijalno.*
>
> *[...]*
>
> *Tražim tumačenje dela presude vašeg suda, (...), koji se odnosi na krivično delo pozivanja na otpor (član 411.) navedeno u pomenutoj presudi pod 1.1.15, izraženo u stavu pod tačkom 193., prema delu pozivanja na otpor (član 319), u vašem stavu pod tačkom 236. i prema krivičnom delu podstrekivanje na otpor (član 186.), u vašem stavu pod tačkom 236., u cilju otklanjanja dilema tokom sprovođenja Zakona o amnestiji u praksi, iako ste u pomenutoj presudi pod tačkom 193. dali vaš jasan stav".*

Prihvatljivost zahteva

19. Pre svega, Sud ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio sve uslove prihvatljivosti koji su predviđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

20. Sud mora posebno da utvrdi da li je podnosilac zahteva ispunio uslove iz člana 113.1 i 113.7 Ustava, člana 47.1 Zakona i pravila 36 (3) c) Poslovnika.

21. Sud se poziva na član 113.1 i 113.7 Ustava koji predviđaju:

> *"1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način".*

"7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisana zakonom".

22. Član 47.1 Zakona predviđa da:

"1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu, ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ."

23. Pored toga, pravilo 36 (3) c) Poslovnika, propisuje da:

"3. Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva:
c) *kada je zahtev podnelo neovlašćeno lice".*

24. Kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva traži razjašnjenje presude (KI108/13, od 9. septembra 2013. god.) Ustavnog suda o tome da li se ista primenjuje na celoj teritoriji Republike Kosovo ili delimično.

25. U konkretnom slučaju, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije iznela navode o povredama od strane javnog organa. U stvari, podnosilac zahteva je izričito navela *„Ne zahtevam ocenu ustavnosti"* odluke donete od strane Apelacionog suda, koju ona nije dostavila Sudu i nije osporila ustavnost presude (P. br. 191/2008, od 31. maja 2012. god.), koja je već postala pravosnažna.

26. Sud dalje primećuje da podnosilac zahteva ne pruža informacije u vezi sa bilo kojim pravnim ili drugim postupcima ili radnjama u vezi sa svojim žalbama.

27. U vezi sa pravom podnosioca da podnese zahtev prema članu 113.7 Ustava, Sud smatra da podnosilac zahteva ne precizira koja su njena lična prava i slobode povređene, niti se poziva na bilo koju konkretnu radnju ili odluku javne vlasti kojom bi njena osnovna prava bila povređena.

28. U ovakvim okolnostima, Sud nalazi da, prema članu 113.1 Ustava u vezi sa pravilom 36. (3) c) Poslovnika, podnosilac zahteva nije ovlašćena stranka da traži razjašnjenje ili tumačenje odluke Suda.

29. Shodno tome, iz gore navedenih razloga, Sud nalazi da podnosilac zahteva nije ovlašćena stranka i u skladu sa pravilom 36 (3) c) zahtev mora da se odbaci kao neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članom 47. Zakona, pravilom 36 (3) c) i 56 (2) Poslovnika, 12. maja 2014. god., jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI33/14, Kamer Hajdini, Rešenje od 31. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Pml. br. 111/2013 Vrhovnog suda Kosova od 24. Septembra 2013 god.

Slučaj KI33/14 odluka od 31. marta 2014. god.

Ključne reči; individualni zahtev, zahtev za privremene mere, očigledno neosnovan

Podnosilac je zahtev podneo u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, u kome su tražili ustavnu ocenu ASC-ll-0069 Zalbenog veca Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, od 22. aprila 2013. god.

Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenih presuda i rešenja redovnih sudova kojima se navodno krše prava podnosioca zahteva garantovana članom 31. [Pravo na Pravično Nepristrasno Suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konveneija za ljudska prava (u daljem tekstu: Konveneija) i članom 10.Univerzalne deklaraeije za ljudska prava.

Podnosilac zahteva tvrdi da nije ispoštovana "ravnopravnost strana", sud je usvojio predloge za izvodenje dokaza tužilackog organa, dok je optuženom proizvoljno uskraćeno ovo pravo; Sud je odbijanjem predloga optužnog za izvođenje dokaza, u cilju utvrđivanja njegove nevinosti, kao i drugi redovni sudovi, prekršio pretpostavku nevinosti, pretpostavljali su krivicu optuženog, ograničili su je i onemogućili njegovo pravo na odbranu od optužbi.

Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi ocene ustavnosti presude redovnih sudova , Ustavni sud je utvrdio da podnete činjenice od strane podnosioca zahteva nisu ni na jedan način opravdale tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepela svoje tvrdnje Stoga Sud je zaključio da iznete činjenice od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava pa je njegov zahtev očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI33/14
Podnosilac
Kamer Hajdini
Ocena ustavnosti presude Pml. br. 111/2013 Vrhovnog suda Kosova od 24. septembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Kamer Hajdini, koji trenutno izdržava kaznu zatvora u Popravnom centru u Smrekovnici, opština Vučitrn. Podnosilac zahteva je opunomoćio svog sina, g. Avni Hajdini, da ga zastupa pred Ustavnim sudom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Pml. br. 111/2013 Vrhovnog suda Kosova od 24. septembra 2013. god., koja je uručena podnosiocu zahteva 21. oktobra 2013. god., u pogledu presude P. br. 248/2012 Okružnog suda u Prištini od 3. septembra 2012. god., presude PAKR. br. 1327/12 Apelacionog suda Kosova od 3. aprila 2013. god., rešenja ED. br. 201/13 Osnovnog suda u Prištini od 25. juna 2013. god., rešenja P. br. 568/13 Apelacionog suda Kosova od 20. avgusta 2013. god., rešenja P. br. 16/2014 Apelacionog suda Kosova od 21. januara 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenih presuda i rešenja redovnih sudova kojima se navodno krše prava podnosioca zahteva garantovana članom 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]

Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencija za ljudska prava (u daljem tekstu: Konvencija) i članom 10. Univerzalne deklaracije za ljudska prava.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članovima 113.7 i 116.2 Ustava, članovima 27. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravila 54 i 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 21. februara 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Sudu.

6. Dana 27. februara 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, Vrhovni sud Kosova, Apelacioni sud Kosova i državni tužilac su obavešteni o zahtevu.

7. Dana 28. februara 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI33/14, imenovao sudiju Ivan Čukalović za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI33/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 31. marta 2014. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 5. marta 2012. god., Okružno javno tužilaštvo u Prištini podiglo je optužnicu (PP. br. 565-1/2009) Okružnom sudu u Prištini protiv podnosioca zahteva pod optužbom da je izvršio krivično delo ubistvo u pokušaju i neovlašćeno vlasništvo, kontrola, posedovanje ili upotreba oružja propisano Privremenim krivičnim zakonom Kosova (u daljem tekstu: PKZK).

10. Dana 20. aprila 2012. god., Okružni sud u Prištini, rešenjem KA. br. 205/12 potvrdio je optužnicu javnog tužioca podignutu protiv podnosioca zahteva.

11. Dana 3. septembra 2012. god., Okružni sud u Prištini je presudom P. br. 248/2012 našao da je podnosilac zahteva kriv za izvršenje krivičnih dela ubistvo u pokušaju i neovlašćeno vlasništvo, kontrola,

posedovanje ili upotreba oružja iz člana 146. u vezi sa članom 20. i člana 328. stav 2. PKZK. Okružni sud u Prištini je podnosiocu zahteva izrekao kaznu zatvora u trajanju od 2 (dve) godine i 6 (šest) meseci, koju će izdržavati nakon pravosnažnosti presude.

12. U gore navedenoj presudi, Okružni sud u Prištini je obrazložio:

"Okružno javno tužilaštvo u Prištini, optužnicom PP br. 956-10/11, od 05.03.2012. god. optužilo je Kamera Hajdini (podosilac zahteva) za krivično delo pokušaj ubistva, iz člana 146., u vezi sa članom 20. KZK, kao i za drugo krivično delo - neovlašćeno vlasništvo, kontrola, posedovanje ili upotreba oružja, iz člana 328., stav 2. KZK. U vezi sa ovom krivičnom stvari, Sud je okončao glavni pretres 03.09.2012. god., tokom kojeg je prvo saslušao oštećenog L. G., svedoke D. H. i R. M. Takođe, pročitao je i druge predložene spise, kako bi se izveli kao dokazi tokom sudskog pretresa i to: čitanjem izveštaja o uviđaju na lica mesta, od 16.12.2011. god., pregledom skice lica mesta; pregledom fotodokumentacije, izveštaja veštačenja Laboratorije Kosovske policije, od 26.01.2012. god., izveštaja veštaka sudske medicine, od 17.02.2012. god., sa otpusnom listom i epikrizom, potvrde o zapleni oružja i municije, a izvršen je uvid i u druge spise predmeta, sve to u cilju pronalaženja istine.

...Sud je pojedinačno ocenio sve izjave i izvedene dokaze, pažljivo ih analizirajući i nakon izjave optuženog, pažljivo je analizirao i izjave svedoka, koje je predložio optuženi i, osim njihovih izjava, i izjava optuženog (podnosilac zhateva) je bila istinita i kao takva je uverljiva, jer je Sud imao u vidu i prošlost stranaka, u ovom slučaju optuženog i njegovog zeta, sada oštećenog L. G., koji su, kao što se vidi iz njihovih izjava, imali veoma zategnute odnose, posebno nakon razvoda oštećenog LG i njegove supruge DH. Ovo je utvrđeno i na sudskom pretresu.

Sud je, pažljivo analizirajući postupke optuženog, našao da je isti sa umišljajem izvršio krivično delo za koje je optužen i proglašen krivim.

Iz gore iznetog, Sud je nesumnjivo, na osnovu dokaza izvedenih tokom sudskog razmatranja, i po svom slobodnom uverenju, utvrdio činjenično stanje opisano u izreci optužnice, tako što je utvrdio da je optuženi Kamer Hajdini krivično odgovoran za dela kao u izreci ove presude, da u njegovim postupcima postoje elementi krivičnih dela, opisanih kao u izreci ove presude i da njegovi postupci u potpunosti oslikavaju krivična dela za koja je optužen, zbog čega je i oglašen krivim, obzirom da je prethodno

našao da je isti, prilikom izvršenja krivičnih dela, bio krivično odgovoran, pa ga je osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 2 (dve) godine i 6 (šest) meseci, koju će izdržavati nakon pravosnažnosti ove presude,i u koju mu je uračunato i vreme provedeno u pritvoru, od 16.12.2011. god. do 04.09.2012. god.

13. Dana 4. septembra 2012. god., Okružni sud u Prištini, rešenjem P. br. 248/2012, oslobodio je podnosioca zahteva iz pritvora sve dok presuda P. br. 248/2012 istog suda od 3. septembra 2012. god. ne postane pravosnažna.

14. Neodređenog dana, Okružni javni tužilac u Prištini i oštećena stranka L.G., izjavili su žalbe Apelacionom sudu Kosova, tražeći izricanje teže kazne zatvora za podnosioca zahteva.

15. Dana 3. aprila 2013. god., Apelacioni sud Kosova, presudom PAKR. br. 1327/12 potvrdio je presudu P. br. 248/2012 Okružnog suda u Prištini i odbio žalbe Okružnog javnog tužioca i oštećene stranke L.G. kao neosnovane.

16. Dana 20. maja 2013. god., podnosilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu Kosova na presude P. br. 248/2012 i PAKR. br. 1327/12 Okružnog suda u Prištini, odnosno Apelacionog suda Kosova. Podnosilac je podneo i zahtev za odlaganje izvršenja kazne zatvora.

17. Dana 27. maja 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Osnovnom sudu u Prištini, tražeći preispitivanje krivičnog postupka P. br. 248/2012 i predložio odlaganje izvršenja presude P. br. 248/2012 Okružnog suda u Prištini.

18. Dana 25. juna 2013. god., Osnovni sud u Prištini, rešenjem ED. br. 201/13 odbio je zahtev podnosioca za odlaganje izdržavanja kazne zatvora kao neosnovan.

19. Dana 9. jula 2013. god., Osnovni sud u Prištini, rešenjem Kp. br. 240/13, odbio je zahtev podnosioca za preispitivanje krivičnog postupka protiv presude P. br. 248/2012 Okružnog suda u Prištini kao neosnovan.

20. Dana 20. avgusta 2013. god., Apelacioni sud Kosova, rešenjem PN. br. 568/13, odbio je žalbu podnosioca zahteva protiv rešenja ED. br. 201/13 Osnovnog suda u Prištini kao neosnovanu.

21. Dana 26. avgusta 2013. god., podnosilac zahteva je upućen na izdržavanje kazne zatvora.

22. Dana 24. septembra 2013. god., Vrhovni sud Kosova, presudom Pml. br. 111/2013, odbio je zahtev za zaštitu zakonitosti, podnet od strane podnosioca zahteva protiv presude P. br. 248/2012 Okružnog suda u Prištini od 3. septembra 2012. god. i presude PAKR. br. 1327/2012 Apelacionog suda Kosova od 3. aprila 2013. god., kao neosnovan.

23. U gore navedenoj presudi, Vrhovni sud Kosova je obrazložio:

> *„U zahtevu se navodi da su povrede koje opravdavaju njegovu osnovanost sledeće: falsifikovanje zapisnika (ne navodi se kojeg) od strane predsednika veća, zabrana pristupa advokata zapisnicima u fazi izjavljivanja žalbe, nedonošenje odluke po zahtevu za izuzeće predsednika i članova sudskog veća i odbijanje predloga branioca u toku prvostepenog postupka za izvođenje dokaza, što je uticalo na pogrešno utvrđivanje značajnih činjenica u ovoj krivičnoj stvari. Predlozi za izvođenje dokaza koji se navode u zahtevu odnose se na uviđaj na licu mesta, saslušanje sudsko-medicinskog veštaka a i veštaka drugih struka (npr. torakalne hirurgije), izvođenje kao dokaz policijskog izveštaja, čitanje SMS poruka upućenih na telefon D.H. itd.*
>
> *Ovaj navod Vrhovni sud ocenjuje kao neosnovan. Činjenica da je predsednik veća izvršio falsifikovanje ili zloupotrebio svoju funkciju time što nije dao na uvid zapisnika, može biti osnov za ponavljanje krivičnog postupka jedino ako su ispunjeni i drugi uslovi za podnošenje ovog vanrednog pravnog leka, ali ne mogu poslužiti kao osnov za zahtev za zaštitu zakonitosti.*
>
> *Zahtev za izuzeće predsednika i članova sudskog veća je podnet u završnoj reči branioca osuđenog, međutim u smislu člana 42. stav 2. ZKPK, koji je bio na snazi u to vreme (sada član 41. stav 2. ZKPK), zahtev za izuzeće sudije ili sudije porotnika predviđen članom 40. stav 3. ovog zakona se podnosi pre početka sudskog pretresa. Otuda, neodlučivanje po tom zahtevu nije uticalo na donošenje pravilne odluke od strane prvostepenog suda.*
>
> *S druge strane, predloge koji se navode u zahtevu ovaj sud nije usvojio ne samo zbog toga što se odnose na utvrđeno činjenično stanje, po kom osnovu se, u smislu člana 432. stav 2. ZKPK, zahtev za zaštitu zakonitosti ne može podneti, nego i zbog toga što su isti uzeti u obzir od strane prvostepenog suda.*

Naime, iz zapisnika o glavnom pretresu od 26.072012. godine proizilazi da je branilac osuđenog sve ove predloge podneo na glavnom pretresu i sudsko veće je, po tom zapisniku, doneo rešenje kojim je odblio predloge s obrazloženjem da je sud izveo dovoljno dokaza radi rasvetljavanja stvari, dok bi se predloženim dokazima došlo do ponavljanja postojećih dokaza i odugovlačenja postupka. Dakle, sud je uzeo u obzir podnete predloge i dao zakonske razloge o njihovom odbijanju, pa prema tome Vrhovni sud nalazi da nisu osnovani navodi iz zahteva za zaštitu zakonitosti da su predlozi zaobiđeni i da je učinjena povreda odredaba krivičnog postupka.

Iz iznetih razloga zahtev za zaštitu zakonitosti se smatra neosnovanim pa je u smislu člana 437. ZKPK, odlučeno kao u izreci ove presude".

24. Dana 21. januara 2014. god., Apelacioni sud Kosova, rešenjem PN. br. 16/2014 odbio je kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva izjavljenu protiv rešenja Kp. br. 240/2013 od Osnovnog suda u Prištini.

Navodi podnosioca

25. Podnosilac zahteva tvrdi povredu člana 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava, člana 6. (Pravo na pravično suđenje) Konvencije i člana 10. Univerzalne deklaracije za ljudska prava, sa sledećim obrazloženjem:

- Nije ispoštovana „ravnopravnost strana", sud je usvojio predloge za izvođenje dokaza tužilačkog organa, dok je optuženom proizvoljno uskraćeno ovo pravo;

- Sud je odbijanjem predloga optužnog za izvođenje dokaza, u cilju utvrđivanja njegove nevinosti, kao i drugi redovni sudovi, prekršio pretpostavku nevinosti, pretpostavljali su krivicu optuženog, ograničili su je i onemogućili njegovo pravo na odbranu od optužbi.

26. Podnosilac zahteva tvrdi da bi njegov predlog da se u svojstvu svedoka sasluša član medicinskog osoblja, koji je preuzeo oštećenog na licu mesta, bio od značaja, jer bi se utvrdilo i to:

- Da li je oštećeni na svom pojasu imao vatreno ili hladno oružje, ili neko drugo sredstvo u njegovom kaputu, pošto se optuženi uplašio;

- Izjava oštećene stranke L. G., da ga je F. D. (sin podnosioca zahteva) gađao kamenjem, nakon ranjavanja od strane podnosioca zahteva;

- Ponašanje podnosioca zahteva nakon njegovih radnji, kada se zna da je hteo da izvrši samoubistvo;

- Radnje članova porodice podnosioca zahteva naročito F. H. i D. H., oštećene stranke, svedoka i naročito pokajanje podnosioca zahteva.

27. Podnosilac zahteva tvrdi da je saslušanje veštaka sudske medicine bilo neophodno, jer je sudski veštak F. B. sastavio forenzički izveštaj, a da nije uopšte pregledao oštećenu stranku L. G. i da je saslušanje veštaka bilo potrebno, jer se: *„u veštačenju ne navodi da je u vezi sa trajnim posledicama oštećenja, potrebno čekati do završetka lečenja“*.

28. U tom smislu, podnosilac zahteva traži od Suda da:

    a. *DOZVOLI privremenu meru do odluke suda o prihvatljivosti zahteva.*

    b. *ODMAH OBUSTAVI sprovođenje odluke Vrhovnog suda Kosova, PML. br. 113/2013 od 29. septembra 2013. god., naloga za izvršenje kazne utvrđene presudom Okružnog suda u Prištini, P. br. 248/12 od 03. septembra 2012. god., ED. br. 201/13, kao i presude Apelacionog suda PAKR. br. 1327/12 od 03. aprila 2013. godine.*

    c. *Usvoji zahtev kao prihvatljivim.*

    d. *U skladu sa Poslovnikom o radu Ustavnog suda Republike Kosovo, pravilo 39. naloži održavanje rasprave.*

    e. *Proglasi nevažećom odluku Vrhovnog suda Kosova, PML. br. 113/2013 od 29. septembra 2013. godine, presudu Okružnog suda u Prištini, P.br. 248/2012 od 3. septembra 2012. godine, kao i presudu Apelacionog suda, PAKR.br. 1327/12 od 3. aprila 2013. god.*

29. Konačno, podnosilac zahteva izjavljuje da je u sličnim slučajevima Sud doneo odluke o prihvatljivosti i poziva se na sudsku praksu Suda, naročito slučaj KI78/12, podnosioca zahteva *Bajrush Xhemajli,* presuda od 24. januara 2013. god.

Prihvatljivost zahteva

30. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

31. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

32. Sud se poziva i na član 49. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teče od dana stupanja na snagu istog".*

33. U ovom slučaju, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka, da je iscrpeo sva pravna sredstva propisana članom 113.7 Ustava i da je podneo zahtev u roku od četiri meseca u skladu sa članom 49. Zakona.

34. Sud uzima u obzir i pravilo 36 (1) c) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve*
> *...*
> *(c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan".*

35. Sud primećuje da je u ovom slučaju podnosilac zahteva pokrenuo mnoga pitanja o postupcima pred prvostepenim i apelacionim sudovima; međutim, podnosilac zahteva je tražio od Suda i da uporedi njegov zahtev sa slučajem KI78/12, podnosilac zahteva *Bajrush Xhemajli*, presuda doneta od strane ovog Suda 24. januara 2013. god. (u daljem tekstu; "slučaj Xhemajli").

36. Sud primećuje da postoji nekoliko ključnih aspekta po kojima se ovaj slučaj razlikuje od slučaja Xhemalji. U ovom slučaju, Sud primećuje da: i) podnosilac zahteva nije dokazao da je saslušanje određenog svedoka i ocena određenih dokaza bilo apsolutno neophodno da bi se utvrdila istina; ii) podnosilac zahteva nije dokazao da propust da se sasluša određeni svedok uskraćuje prava na odbranu i pravičnost postupka u celini; iii) podnosilac zahteva nije dokazao da je izveštaj

veštaka bio apsolutno neophodan, jer stvara dominantan osnov za osudu podnosioca zahteva; i iv) podnosilac zahteva nije dokazao da su se veštaci uključeni u slučaj podnosioca zahteva složili da nisu ocenili sve uključene faktore.

37. Što se tiče predstavljanja određenih dokaza i saslušanja pojedinih svedoka koje je predložio podnosilac zahteva, Sud smatra da je Okružni sud opširno i potpuno odgovorio na gotovo sva pitanja pokrenuta od strane podnosioca zahteva, koje je podržao i Vrhovni sud.

38. Sud primećuje da su u slučaju podnosioca zahteva, redovni sudovi ocenili sve dokaze iznete pred njima (optužnicu tužioca, skice, fotografije, balističke i lekarske izveštaje, svedočenja od strane očevidaca, itd) i štaviše, podnosiocu zahteva je bilo dozvoljeno da se izjasni u vezi sa svim dokazima i pružena mu je mogućnost da brani svoj slučaj pred redovnim sudovima.

39. Imajući u vidu postupak pred redovnim sudovima, Sud smatra da je uslov za pravično suđenje, kao što je garantovano članom 6. Konvencije, da se obuhvati postupak u celini i da se pitanje da li je osoba imala pravično suđenje posmatra preko kumulativne analize svih faza, ne samo određenog incidenta ili proceduralnog defekta, gde će se rezultat povrede na jednom nivou ispraviti u nekoj od kasnijih faza. (vidi slučaj *Monnell i Morris protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 9562/81; 9818/82, ESLJP, presuda od 2. marta 1987. god., stav 55.).

40. Osim toga, Sud primećuje da su redovni sudovi, pored ocene svih dokaza iznetih pred njim i u interesu pravde, uzeli u obzir i olakšavajuće okolnosti, kao što su zdravlje podnosioca zahteva, godine starosti, pokajanje i činjenicu da podnosilac nije serijski prestupnik zakona pre izricanja kazne zatvora.

41. Ustavni sud podseća da nije sud utvrđivanja činjenica. Ustavni sud želi da podseti da je pravilno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja potpuna nadležnost redovnih sudova i da je uloga Ustavnog suda samo da obezbedi saglasnost sa Ustavom garantovanim pravima i drugim pravnim instrumentima i ne može, stoga, postupati kao "sud četvrtog stepena“ (Vidi slučaj, *Akdivar protiv Turske,* br. 21893/93, ESLJP, presuda od 16. septembra 1996. god., stav 65, takođe, *mutatis mutandis* vidi slučaj KI86/11, podnosilac zahteva *Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. god.).

42. Štaviše, zahtev ne ukazuje da su redovni sudovi postupali proizvoljno ili nepravično. Nije dužnost Ustavnog suda da zameni svoju ocenu činjenica sa ocenom redovnih sudova i, kao opšte pravilo, to je dužnost

redovnih sudova da ocene dokaze koji su pred njima dostavljeni. Zadatak Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci pred redovnim sudovima bili pravični u svojoj celini, uključujući način na koji su dokazi uzeti (Vidi slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 13071/87, Izveštaja Evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. god.).

43. Činjenica da se podnosilac zahteva ne slaže sa ishodom slučaja, ne može samo po sebi pokrenuti argumentovani navod o povredi člana 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], Ustava i član 6. (Pravo na pravično suđenje) Konvencije (Vidi slučaj *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. god.).

44. Pod ovim okolnostima, podnosilac zahteva nije potkrepeo svoju tvrdnju o povredi člana 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], Ustava i člana 6. (Pravo na pravično suđenje) Konvencije, jer činjenice koje je izneo ne pokazuju zašto su mu i kako redovni sudovi uskratili prava garantovana Ustavom i Konvencijom.

45. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba ga proglasiti neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36. (1) c) Poslovnika.

46. Što se tiče zahteva podnosioca da se održi usmeno saslušanje, Sud se poziva na pravilo 39. (1) Poslovnika:

> *„Samo oni podnesci koji su određeni kao prihvatljivi mogu biti predmet rasprave pred Sudom…".*

47. Dakle, zahtev podnosioca da se održi usmena rasprava se odbija.

Ocena zahteva za privremenu meru

48. Što se tiče zahteva podnosioca o uvođenju privremene mere, Sud se poziva na član 116.2 Ustava, koji propisuje:

> *"Dok god je procedura u postupku pred Ustavnim sudom, sud može privremeno prekinuti primenu spornog postupka ili zakona, dok god se ne donese sudska odluka, ukoliko smatra da je primena takvih spornih zakona može uzrokovati nepopravljivu štetu".*

49. Sud se poziva i na član 27. Zakona, koji propisuje:

> *"Ustavni sud po službenoj dužnosti ili na zahtev stranke može doneti odluku o primeni privremenim merama u odnosu na neko*

pitanje koje je predmet postupka, ukoliko su te mere neophodne za otklanjanje rizika ili nepopravljive štete, ili je preuzimanje ovakvih privremenih mera u javnom interesu".

50. Sud smatra da ovakav zahtev ne ispunjava uslove propisane u članu 116.2 Ustava i članu 27. Zakona, koji bi naveo Sud da uvede privremenu meru; stoga, zahtev za uvođenje privremene mere se odbija.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članovima 113.7 i 116.1 Ustava, članovima 47. i 27. Zakona i pravilima 54. i 56. Poslovnika, 31. marta 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA ODBIJE zahtev za privremenu meru;

III. DA ODBIJE zahtev da održi raspravu;

IV. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

V. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

VI. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Prof. dr Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI54/14, Hamdi Ademi, Rešenje od 19. maja 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Kosovo, A. br. 375/2007 od 26. novembra 2007. god., i rešenja Saveta za žalbe Ministarstva rada i socijalne zašite br. 5054321 od 10. novembra 2005. Godine.

Slučaj KI54/14, odluka od 19. maja 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, upravni spor, socijalna zaštita prava, očigledno neosnovan.

U ovom slučaju, podnosilac zahteva tvrdi da su presudom Vrhovnog suda Republike Kosovo, A. br. 375/2007 od 26. novembra 2007. god. i rešenjem MRSZ, povređena njegova prava na penziju za lica sa ograničenim sposobnostima. Podnosilac zahteva traži, između ostalog, da se odbaci kao neosnovano rešenje Saveta za žalbe MRSZ br. 5054321, od 10. novembra 2005. god., i da mu se prizna pravo na dobijanje penzije za lica sa ograničenim sposobnostima.

Sud, u ovom slučaju, primećuje da je konačna odluka za podnosioca zahteva presuda A. br. 375/2007 od 26. novembra 2007. godine. To znači da se navodna povreda prava podnosioca zahteva, zagarantovana Ustavom, dogodila pre 15. juna 2008. godine, koji je datum stupanja na snagu Ustava, a od tog datuma Sud ima vremensku nadležnost. Sud je slično odlučio u slučaju KI100/10 rešenje o neprihvatljivosti, podnosilac *Eduard Thaqi* (takođe poznat kao Sokol Thaqi) - ocena ustavnosti odluke
Policije Kosova, br, 398-SHPK-2002 od 22. oktobra 2002. god.

Iz toga proizilazi da zahtev podnosioca nije u skladu *ratione temporis* sa odredbama Ustava.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI54/14
Podnosilac
Hamdi Ademi
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Kosovo, A. br. 375/2007 od 26. novembra 2007. god., i rešenja Saveta za žalbe Ministarstva rada i socijalne zaštite br. 5054321 od 10. novembra 2005. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Hamdi Ademi, iz sela Glamnik, opština Podujevo, zastupljen od strane g. Mahmut Hoti, advokat.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Republike Kosovo A. br. 375/2007 od 26. novembra 2007. god. (u daljem tekstu: Vrhovni sud), i rešenje Saveta za žalbe Ministarstva rada i socijalne zaštite br. 5054321 od 10. novembra 2005. god. (u daljem tekstu: Savet za žalbe MRSZ).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda A. br. 375/2007 i rešenja Saveta za žalbe MRSZ br. 5054321, u vezi sa povredom prava na priznavanje penzije za lica sa ograničenim sposobnostima.

4. Podnosilac u svom zahtevu nije precizirao neku posebnu odredbu Ustava.

Pravni osnov

5. Pravni osnov je: član 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), član 20 i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 25. marta 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 2. aprila 2014. god., predsednik Suda je odlukom GJR. KI54/14 imenovao za sudiju izvestioca sudiju Ivana Čukalovića. Istog dana, predsednik je odlukom KSH. KI54/14 imenovao članove Veća za razmatranje u sledećem sastavu: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 18. aprila 2014. god., Sud je obavestio podnosioca, Vrhovni sud i MRSZ o registraciji zahteva.

9. Dana 19. maja 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučio Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 17. juna 2005. god., prvostepeni organ MRSZ je odlukom br. 5054321 odbio zahteva podnosioca za priznavanje prava na penziju za lica sa ograničenim sposobnostima. U ovom stepenu je utvrđeno da podnosilac zahteva ne ispunjava uslove iz člana 3. Uredbe UNMIK-a br. 2003/40 Zakona o penzijama za lica sa ograničenim sposobnostima. Obrazloženje o odbijanju zahteva podnosioca je zasnovano na nalazu Lekarske komisije od 8. juna 2005. god., koja je ocenila da kod podnosioca zahteva ne postoji trajno ograničenje radne sposobnosti kao što propisuje gore navedena zakonska odredba.

11. Podnosilac zahteva je na ovu odluku blagovremeno izjavio žalbu Savetu za žalbe MRSZ.

12. Dana 10. novembra 2005. god., Savet za žalbe MRSC, rešenjem br. 5054321, odbio je zahtev podnosioca u vezi sa priznavanjem prava na penziju za lica sa ograničenim sposobnostima, jer podnosilac zahteva nije pružio dokaze da je ispunio uslove da dobije pravo na penziju za lica sa ograničenim sposobnostima kao što propisuje član 3. Zakona o penzijama za lica sa ograničenim sposobnostima.

13. Podnosilac zahteva je na rešenje Saveta za žalbe MRSZ izjavio žalbu Vrhovnom sudu, osporavajući zakonitost navedenog rešenja, jer lekarske komisije nisu uzele u obzir činjenicu da je njegovo zdravstveno stanje teško i da on više nije sposoban za rad, zbog čega ni činjenično stanje, po njemu, nije utvrđeno na pravilan i potpun način.

14. Dana 26. novembra 2007. god., Vrhovni sud je doneo presudu A. br. 375/2007, kojom je odbijena tužba podnosioca zahteva, sa sledećim obrazloženjem:

[...]

"Imajući u vidu da su zakonom ovlašćene lekarske komisije utvrdile da kod tužioca ne postoji ograničena radna sposobnost, sud konstatuje da su upravni organi pravilno primenili odredbu člana 3. gore navedenog Zakona na osnovu koje je i odbijen zahtev tužioca da mu se prizna pravo na invalidsku penziju.
Sud ocenjuje navode u tužbi i konstatuje da isti u ovoj upravnoj stvari ne utiču na drugačije odlučivanje, obzirom da je izvedenim dokazima u smislu gore navedene zakonske odredbe. nesumnjivo utvrđeno da tužilac ne ispunjava zakonske uslove da mu se prizna traženo pravo. Dakle, u smislu člana 42. stav 2. Zakona o upravnim sporovima, odlučeno je kao u izreci ove presude".

[...]

Navodi podnosioca

15. Podnosilac zahteva tvrdi da su presudom Vrhovnog suda Republike Kosovo, A. br. 375/2007 od 26. novembra 2007. god. i rešenjem MRSZ povređena njegova prava na penziju za lica sa ograničenim sposobnostima.

16. Podnosilac zahteva traži, između ostalog, da se odbaci kao neosnovano rešenje Saveta za žalbe MRSZ br. 5054321, od 10. novembra 2005. god., i da mu se prizna pravo na dobijanje penzije za lica sa ograničenim sposobnostima.

Prihvatljivost zahteva

17. Kako bi bio u stanju da razmatra zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da oceni da li je podnosilac zahteva ispunio procesne uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom o radu.

18. Što se tiče zahteva podnosioca, Sud se poziva na pravilo 36. (3) h) koje glasi:

> *"Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva:*
>
> *(h) kada zahtev nije ratione temporis u skladu sa Ustavom."*

19. Kako bi se uspostavila vremenska nadležnost Suda, neophodno je da se identifikuje, u svakom konkretnom slučaju, tačno vreme navodne povrede. Na taj način, Sud mora da uzme u obzir obe činjenice na koje se podnosilac žalio, kao i oblast ustavnog prava koja navodi da je povređeno (vidi *mutatis mutandis*, Evropski sud za ljudska prava, presuda Veća u slučaju *Blečić protiv Hrvatske*, zahtev br. 59532/0, od 8. marta 2006. god., stav 82).

20. Sud primećuje da se podnosilac zahteva žali na presudu Vrhovnog suda Republike Kosovo, A. br. 375/2007 od 26. novembra 2007. god. i rešenje MRSZ. Prema tome, konačna odluka za podnosioca zahteva je presuda A. br. 375/2007 od 26. novembra 2007. god.

21. To znači da se navodna povreda prava podnosioca zahteva, zagarantovana Ustavom, dogodila pre 15. juna 2008., koji je datum stupanja na snagu Ustava, a od tog datuma Sud ima vremensku nadležnost.

22. Sud je slično odlučio u slučaju KI100-10 rešenje o neprihvatljivosti, podnosilac *Eduard Thaqi* (takođe poznat kao Sokol Thaqi) – ocena ustavnosti odluke Policije Kosova, br, 398-SHPK-2002 od 22. oktobra 2002. god.

23. Iz toga proizilazi da zahtev podnosioca nije u skladu *ratione temporis* sa odredbama Ustava.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, na osnovu člana 113.7 Ustava, u skladu sa pravilom 36. (3) h), kao i pravilom 56 (2) Poslovnika, 19. maja 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Prof. dr Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI225/13, Hasan Isafi i Muharrem Isafi, Rešenje od 12. maja 2014 god.-Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova CA. br. 972/2013, od 18. oktobra 2013. godine.

Slučaj KI225/13, odluka od 12 maja 2014. god.

Ključne reči; individualni zahtev, očigledno neosnovan, pravo službenosti, jednakost pred zakonom, zaštita Imovine.

Podnosioci zahteva su podneli podnesak u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, osporavajući rešenje Apelacionog suda Kosova CA. br. 972/2013 od 18. oktobra 2013. godine, kojim im je, prema tvrdnjama podnosilaca zahteva, povređen član 46. (Zaštita Imovine), član 24. (Jednakost pred Zakonom) i član 31. (Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje) Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav), zbog nesporazuma oko prava svojine između podnosilaca zahteva i trećih lica..

Dana 19. septembra 2007. godine, Opštinski sud u Đakovici, odlučio je po tužbi H. I. iz sela Bec, protiv podnosilaca zahteva, utvrđujući H. I. pravo službenosti na određenoj nepokretnosti. Nepokretnost se nalazi na poslužnoj parceli br. 245/11 KK Bec, počev od javnog puta koji je upisan kao katastarska parcela br. 247 KK Bec. Sud je doneo presudu C. br. 43/07, kojom je potvrdio pravo službenosti prolaza tužiocu H. I..

Predmetni spor o pravu službenosti na određenoj nepokretnosti pravosnažno je okončan dana 18. oktobra 2013. godine, kada je Apelacioni sud Kosova odlučio po žalbi podnosilaca zahteva izjavljenoj na rešenje Osnovnog suda u Đakovici, E. br. 368/09 od 22. marta 2013. godine i doneo rešenje CA. br. 972/2013, kojim je odbio žalbu kao neosnovanu.

Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi ocene ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova CA. br. 972/2013, od 18. oktobra 2013. godine, Ustavni sud je ubeđen da podnete činjenice od strane podnosioca zahteva nisu ni na jedan način opravdale tvrdnju o povredi ustavnih prava i da podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepio svoje tvrdnje Stoga, Sud je zaključio da iznete činjenice od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, pa je njegov zahtev očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI225/13
Podnosilac
Hasan Isafi i Muharrem Isafi
Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova
CA. br. 972/2013, od 18. oktobra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su g. Hasan Isafi i g. Muharrem Isafi, iz sela Bec, opština Đakovica (u daljem tekstu: podnosioci zahteva), koje po punomoćju zastupa gđa Shahe Isafi iz sela Bec, opština Đakovica (u daljem tekstu: zastupnik podnosilaca).

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju rešenje Apelacionog suda Kosova CA. br. 972/2013 od 18. oktobra 2013. god., koje im je, kako tvrde podnosioci zahteva, uručeno 2. novembra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je rešenje Apelacionog suda Kosova CA. br. 972/2013 od 18. oktobra 2013. god., kojim im je, prema tvrdnjama podnosilaca zahteva, povređen član 46. (Zaštita Imovine), član 24. (Jednakost pred Zakonom) i član 31. (Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje) Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav), zbog nesporazuma oko prava svojine između podnosilaca zahteva i trećih lica.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosova, članu 20. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda.

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 10. februara 2014. god., podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 13. januara 2014. god., predsednik je odlukom br. GJR. KI225/13, imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI225/13, imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 31. januara 2014. god., Ustavni sud je obavestio podnosioce zahteva o registraciji zahteva i tražio od zastupnika podnosilaca da popune službeni obrazac Suda za registraciju zahteva.

8. Dana 10. februara, zastupnik podnosilaca zahteva, podnela je Sudu zvanični obrazac Suda za registraciju zahteva.

9. Dana 20. februara 2014. god., Sud je obavestio Apelacioni sud o registraciji zahteva.

10. Dana 12. maja 2014. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca Robert Carolan, Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi, iznelo je Sudu u punom sastavu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 19. septembra 2007. god., Opštinski sud u Đakovici, odlučio je po tužbi H. I. iz sela Bec, protiv podnosilaca zahteva, utvrđujući H. I. pravo službenosti na određenoj nepokretnosti. Nepokretnost se nalazi na poslužnoj parceli br. 245/11 KK Bec, počev od javnog puta koji je upisan kao katastarska parcela br. 247 KK Bec. Sud je doneo presudu C. br. 43/07, kojom je potvrdio pravo službenosti prolaza tužiocu H. I. Opštinski sud u Đakovici dalje naglašava:

> "*Sud je analizirao i druge mogućnosti predstavljene u veštačenju..... ali se došlo do zaključka da je usvojena mogućnost postojala od podele predaka parničnih stranaka ...*"

12. Dana 3. februara 2009. god., Okružni sud u Peći, odlučio je po žalbama podnosilaca zahteva na presudu C. br. 43/07 od 19. septembra 2007. god., donoseći presudu AC. br. 308/09, kojom je odbio navedene žalbe kao neosnovane. Okružni sud u Peći je dalje u svojoj presudi naglasio:

> "*Pobijena presude nije zahvaćena bitnim povredama odredaba parničnog postupka,* dok *je na pravilno utvrđeno činjenično stanje pravilno primenjeno materijalno pravo; Okružni sud je, u skladu sa članom 368. Zakona o parničnom postupku, odbio žalbe punomoćnika tuženih, a pobijenu presudu potvrdio".*

13. Dana 18. marta 2009. god., Opštinski sud u Đakovici je odlučio o reviziji podnosilaca rešenjem C. br. 43/07, kojim je odbacio izjavljenu reviziju kao nedozvoljenu sa sledećim obrazloženjem:

> "*Revizija izjavljena od strane punomoćnika tuženih je nedozvoljena u smislu člana* 382. *Zakona o parničnom postupku i Administrativnog naređenja br. 2001/10, od 21. juna 2001. god.... o valuti čije je korišćenje dozvoljeno na Kosovu, kojim je propisan iznos od 1600 DM, i ta vrednost spora treba da se uskladi sa vrednošću koja je izražena u evrima...".*

14. Dana 9. juna 2009. god., Okružni sud u Peći, postupajući po žalbi podnosilaca zahteva, doneo je rešenje Ac. br. 194/09, i odbio žalbu kao neosnovanu, naglašavajući:

> *"Pobijeno rešenje nije zahvaćeno bitnim povredama odredaba parničnog postupka, dok* je *na pravilno utvrđeno činjenično stanje pravilno primenjeno materijalno pravo, pa je Okružni sud, u skladu sa članom 380., stav 1., tačka 2. Zakona o parničnom postupku, odbio žalbu punomoćnika tuženih, a pobijeno rešenje potvrdio".*

15. Dana 10. septembra 2012. god., Vrhovni sud Kosova je odlučio o reviziji podnosilaca zahteva rešenjem Rev. br. 432/2009, odbijajući je kao neosnovanu i potvrdio rešenje Ac. br. 194/09 od 9. juna 2009. god., Okružnog suda u Peći.

16. Dana 22. marta 2013. god., Osnovni sud u Đakovici, postupajući po prigovoru podnosilaca zahteva u ovoj izvršnoj stvari, doneo je rešenje E. br. 368/09, kojim odbija kao neosnovan prigovor podnosilaca

zahteva na odluku kojom je dozvoljeno izvršenje po predlogu H.I., na osnovu presude C. br. 43/07 od 19. septembra 2007. godine.

17. Dana 18. oktobra 2013. god., Apelacioni sud Kosova je odlučio po žalbi podnosilaca zahteva izjavljenoj na rešenje Osnovnog suda u Đakovici, E. br. 368/09 od 22. marta 2013. god., i doneo rešenje CA. br. 972/2013, kojim je odbio žalbu kao neosnovanu. Sud dalje naglašava:

> *"Ovaj pravni stav prvostepenog suda veće ocenjuje kao pravilan i zasnovan na zakonu, obzirom da je sudska odluka na osnovu koje je određeno izvršenje -pravosnažna, i istekao je rok za dobrovoljno ispunjenje obaveze određene u izvršnom naslovu,* na *osnovu kojeg su dužnici u obavezi da poštuju pravo službenosti poverioca H.I. prema izreci pravosnažne presude Opštinskog suda u Đakovici, C.br. 43/07, od 19.09.2007. god.".*

Navodi podnosioca

18. Podnosioci zahteva tvrde:

> *"Prema gore navedenim rešenjima, smatram da je povređen član 46. Ustava Kosova iz* tačke *1.,2. i 3., član 24. tačka 1. i 2., kao i član 31., jer se strankama u prvom i drugom slučaju nije omogućeno da zaštite svoju imovinu, uprkos činjenici da su iznele nove činjenice u vezi sa ovim predmetom...".*

19. Podnosioci zahteva zaključuju, tražeći od Suda:

> *"...poništenje donetih odluka od strane suda i vraćanje predmeta na ponovno ispitivanje i odlučivanje i pravično i nepristrasno suđenje, bez uticaja spolja...".*

Ocena prihvatljivosti zahteva

20. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosilaca zahteva, prvo treba da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

21. Sud se poziva na član 113. 7 Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

U vezi sa ovim zahtevima, Sud primećuje da su podnosioci zahteva fizička lica i da su ovlašćene stranke u skladu sa članom 113.7 [Jurisdikcija i Ovlašćene Strane] Ustava.

22. Podnosioci zahteva, takođe, treba da potvrde da su ispunili uslove iz člana 49. Zakona, u vezi sa podnošenjem zahteva u propisanom roku. Na osnovu spisa predmeta se može videti da ne postoji nikakav dokaz kojim bi se opovrgnula tvrdnja podnosilaca zahteva da su isti presudu Apelacionog suda Kosova CA. br. 972/203 od 18. oktobra 2013. god., primili 2. novembra 2013. god., dakle, zahtev je podnet u roku od četiri (4) meseca, kao što je propisano Zakonom i Poslovnikom.

23. U vezi sa zahtevom, Sud uzima u obzir i pravilo 36. (2) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
> *[...], ili*
> *(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili*
> *[...], ili*
> *(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".*

24. S tim u vezi, Ustavni sud podseća da nije njegova dužnost, prema Ustavu, da postupa kao sud četvrtog stepena u vezi sa odlukama donetim od strane redovnih sudova. Uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis*, *García Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god., stav 28, vidi i slučaj br. KI70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

25. Ustavni sud može samo da razmatra da li su dokazi izneti na pravilan način i da li su postupci uopšte, gledano u njihovoj celini, sprovedeni na takav način da su podnosioci zahteva dobili pravično suđenje (Vidi, *inter alia*, *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* br. 13071/87, izveštaj Evropske komisije za ljudska prava, zahtev od 10. jula 1991. god.).

26. Na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je obrazloženje pruženo u presudi doneto od strane Apelacionog suda Kosova jasno, a nakon razmatranja svih postupaka, Sud je, takođe, našao da postupci pred redovnim sudovima nisu bili nepravični ili proizvoljni (Vidi, *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.). Sud smatra da podnosioci zahteva nisu uspeli da predstave uverljive argumente koji bi potkrepili navodne tvrdnje.

27. Štaviše, podnosioci zahteva nisu podneli nikakav *prima facie* dokaz kojim bi dokazali povredu njihovih prava prema Ustavu (Vidi *Vanek protiv Republike Slovačke*, odluka ESLJP br. 53363/99 od 31. maja 2005. god.).

28. Na osnovu svih gore navedenih razloga, Sud smatra da činjenice podnete od strane podnosilaca zahteva nisu ni na jedan način opravdali tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosioci zahteva nisu na dovoljan način potkrepeli svoje tvrdnje.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113., stavom 7. Ustava, članovima 20. i 48. Zakona, i pravilom 36. (2) b) i d) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 12. maja 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI99/14 i KI100/14, Shyqyri Syla i Laura Pula, Odluka za privremene mere od 3. jula 2014 god.- Ocena ustavnosti odluka Tužilačkog saveta Kosova vezanih za postupak izbora Glavnog državnog tužioca.

Spojeni Slučaji KI 99/14 i KI100/14, oduka od 3. jula 2014 god.

Ključne reči: Individualni zahtev, zahtev za privremenu meru, slučaj prima face

Predmetna stvar je ocena ustavnosti odluka vezanih za postupak izbora za nominiranje kandidata za poziciju Glavnog državnog tužioca, odnosno odluka TSK-a za nominiranje i predlaganje kandidata za Glavnog državnog tužioca KPK br. 151/2014 od 6. juna 2014. god. (g. Shyqyri Syla, KI99/14) i odluka KPK/146/2014, od 5. juna 2014. god., u vezi sa zahtevom podnosioca (gđe Laura Pula KI100/14) za preispitivanje konačne liste vrednovanja kandidata.

Podnosioci zahteva tvrde da je TSK tokom postupka izbora i nominiranja kandidata za poziciju Glavnog državnog tužioca povredio njihova prava garantovana Ustavom, odnosno članom 3 [Jednakost pred Zakonom], članom 7 [Vrednosti] i članom 24 [Jednakost pred Zakonom] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pored toga, podnosilac zahteva KI99/14, g. Shyqyri Syla traži od Ustavnog suda Republike Kosovo da uvede privremenu meru, odnosno da obustavi postupak imenovanja predloženog kandidata od strane predsednika Republike Kosovo, u očekivanju ishoda postupka pred Sudom.

Dana 4. jula 2014., Sud je odobrio zahtev podnosilaca za uvođenje privremene mere, smatrajući da postoji *prima facie* zahtev i da su podnosioci zahteva izneli dovoljno ubedljive argumente da imenovanje kandidata za Glavnog državnog tužioca Republike Kosovo od strane predsednika Republike Kosovo može dovesti do nepopravljive štete za podnosioca zahteva.

ODLUKA O PRIVREMENOJ MERI
u
slučaju br. KI99/14 i KI100/14
Podnosioci
Shyqyri Syla i Laura Pula
Ocena ustavnosti odluka Tužilačkog saveta Kosova vezanih za postupak izbora za imenovanje kandidata za Glavnog državnog tužioca

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija, i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su g. Shyqyri Syla (KI99/14), glavni tužilac Osnovnog tužilaštva u Mitrovici i gđa Laura Pula (KI100/14), tužilac u Kancelariji Glavnog državnog tužioca (u daljem tekstu: podnosioci zahteva). Podnosioci zahteva su bili kandidati u postupku izbora za poziciju Glavnog državnog tužioca.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju postupak izbora za imenovanje kandidata za Glavnog državnog tužioca. Podnosilac zahteva (g. Shyqyri Syla, KI99/14) osporava odluku KPK br. 151/2014 (u daljem trekstu: KPK) od 6. juna 2014. god., o imenovanju kandidata za Glavnog državnog tužioca. Pored toga, podnosilac zahteva (gđa Laura Pula, KI100/14) osporava odluku KPK/146/2014, od 5. juna 2014. god., u vezi sa njenim zahtevom za ponovno razmatranje konačne liste sa bodovima kandidata od 31. maja 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti odluka vezanih za postupak izbora za nominiranje kandidata za poziciju Glavnog državnog tužioca, odnosno odluka TSK-a za nominiranje i predlaganje kandidata za Glavnog državnog tužioca (KPK br. 151/2014 od 6. juna 2014. god.).

4. Podnosioci zahteva tvrde da je TSK tokom postupka izbora i nominiranja kandidata za poziciju Glavnog državnog tužioca povredio njihova prava garantovana Ustavom, odnosno članom 3. [Jednakost pred Zakonom], članom 7. [Vrednosti] i članom 24. [Jednakost pred Zakonom] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

5. Podnosilac zahteva (KI99/14, g. Shyqyri Syla) traži od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) da uvede privremenu meru, odnosno da obustavi postupak imenovanja predloženog kandidata.

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članovima 27 i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosova br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 54., 55. i 56.3. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

7. Dana 12. juna 2014. god., podnosioci su pojedinačno podneli svoje zahteve Sudu.

8. Dana 17. juna 2014. god., predsednik je odlukom GJR. KI99/14 imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom KSH. KI99/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Ivan Čukalović i Arta Rama-Hajrizi.

9. Dana 17. juna 2014. god., u skladu sa pravilom 37.1 Poslovnika, predsednik je naložio spajanje zahteva KI100/14 sa zahtevom KI99/14. Prema tom nalogu, odlučeno je da sudija izvestilac i sastav Veća za razmatranje bude isto kao što je odlučeno odlukom (GJR. KI99/14 i KSH. KI99/14) predsednika o imenovanju sudije izvestioca i Veća za razmatranje od 17. juna 2014. god.

10. Dana 19. juna 2014. god., Sud je obavestio podnosioce o registraciji zahteva i spajanju zahteva. Istog dana, Sud je poslao kopiju TSK.

11. Dana 24. juna 2014. god., Sud je poslao kopiju zahteva predsedniku Republike Kosova.

12. Dana 26. juna 2014. god., sudija Kadri Kryeziu napismeno je obavestio Sud o svom izuzeću sa većanja tokom perioda juni-juli 2014. god., sve dok Sud ne odlučuje u vezi sa određenim navodima protiv njega.

13. Dana 3. jula 2014. god, nakon saslušanja izveštaja Sudije izvestioca i diskutovanja mišljenja podnosilaca zahteva, izraženih u njihovim pismenim podnescima, Sud je odlučio da usvaja zahtev za uvođenje privremene mere do objavljivanja odluke Suda.

Kratak pregled činjenica

14. Kao rezultat, objavljivanja internog oglasa za poziciju Glavnog državnog tužioca i kompletiranog postupka izbora, podnosilac zahteva (g. Shyqyri Syla KI99/14) bio je između tri najuspešnih kandidata i podlegao postupak glasanja nominiranih za Glavni državni Tužilac.

15. Dana 6. juna 2014. god., TSK je doneo odluku KPK. br. 151/2014 o imenovanju kandidata za Glavnog državnog tužioca.

16. Dana 13. juna 2014. god., TSK je poslao predsedniku Republike Kosovo predlog za imenovanje kandidata za Glavnog državnog tužioca.

17. Do danas, predsednik Republike Kosovo nije izdao ukaz o imenovanju kandidata predloženog od strane TSK.

Zahtev podnosioca

18. Podnosilac (g. Shyqyri Syla, KI99/14) zahteva od Suda sledeće:

> *"Poništenje postupka izbora i uvođenje privremene mere za sprečavanje imenovanja".*

Zahtev o privremenoj meri

19. Kao što je gorenavedeno, podnosilac (g. Shyqyri Syla, KI99/14) zahteva od Suda uvođenje privremene mere, odnosno obustavu postupka imenovanja, od strane predsednika Republike Kosovo, nominiranih kandidata.

20. Sud, u skladu sa članom 116. [Pravni efekat odluka], stav 2. Ustava, članom 27. Zakona i pravilom 55.(4) Poslovnika o radu, nalazi da postoji *prima facie* slučaj o zahtevu i da je podnosilac zahteva dostavio dovoljno ubedljivih argumenata da bi imenovanje kandidata za Glavni državni tužilac od strane predsednika Republike Kosovo moglo rezultirati nepopravljivom štetom za podnosioca zahteva.

21. Prema tome, zahtev podnosioca o privremenoj meri je odobren.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 116. stav 2. Ustava, članom 27. Zakona i pravilima 55. (4) i 56 (3) Poslovnika, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA UVODI privremenu meru;

II. DA UVODI privremenu meru do objavljivanja odluke Suda i to najkasnije do 1. avgusta 2014. godine od dana donošenja ove odluke;

III. DA SE ODMAH OBUSTAVI postupak imenovanja kandidata za Glavnog državnog tužioca od strane predsednika Republike Kosovo;

IV. DA DOSTAVI ovu odluku strankama;

V. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona; i

VI. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI 35/14, Brahim Rama, Rešenje od 27. marta 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja AC-I-13-0079-A0001-A0004, Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova od 23. januara 2014. god.

Slučaj KI 35/14, odluka od 27. marta 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, očigledno neosnovan

Žalbeno veće Posebne komore Vrhovnog suda Kosova je odlukom AC-I-13-0079-A0001-A0004 od 23. januara 2014. godine, utvrdio da je zahtev podnosioca van roka i proglasio ga neprihvatljivim na proceduralnim osnovama.

Podnosilac zahteva tvrdi da je na diskriminatorski način otpušten sa posla i da je imao pravo na deo prihoda od privatizacije DP „Ramiz Sadiku“ u Prištini. Podnosilac zahteva se nije pozivao ni na jednu ustavnu odredbu posebno.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, jer tvrdnje i dokazi izneti od strane podnosioca zahteva nisu pokazali da su njegova ustavna prava povređena od strane Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI35/14
Podnosilac
Brahim Rama
Ocena ustavnosti rešenja AC-I-13-0079-A0001-A0004, Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova od 23. januara 2014. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Brahim Rama iz sela Stanovc, opština Vučitrn.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje AC-I-13-0079-A0001-A0004, Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Posebna komora), od 23. januara 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke za koju se pretpostavlja "*da je diskriminatorska u odnosu na podnosioca zahteva, jer mu uskraćuje pravo da ostvari deo od prihoda od privatizacije DP 'Ramiz Sadiku' u Prištini*".

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosova (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 27. februara 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosova (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. marta 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI35/14, imenovao sudiju Arta Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KI35/14, imenovao Veće za razmatranje u sastavu sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu (članovi).

7. Dana 11. marta 2014. god., podnosilac i Posebna komora su obavešteni o registraciji zahteva.

8. Dana 27. marta 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. U određenom vremenskom periodu, podnosilac zahteva je bio zaposlen u DP "Ramiz Sadiku" u Prištini.

10. Dana 27. juna 2006. god., DP "Ramiz Sadiku" u Prištini je privatizovano.

11. Konačna lista zaposlenih koji imaju pravo na 20% prihoda od privatizacije DP "Ramiz Sadiku" je objavljena od strane Kosovske agencije za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP) u martu 2009. godine i rok za podnošenje žalbi Posebnoj komori je bio 27. mart 2009. god.

12. Nepoznatog dana, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Posebnoj komori na konačnu listu objavljenu od strane KAP.

13. Dana 10. juna 2011. god., Sudsko veće Posebne komore, presudom SCEL-09-0001, odbacilo je žalbu podnosioca zahteva kao neprihvatljivu.

14. Dana 12. juna 2013. god., podnosilac zahteva je izjavio žalbu Žalbenom veću Posebne komore na presudu SCEL-09-0001.

15. Dana 23. januara 2014. god., Žalbeno veće Posebne komore je rešenjem AC-I-13-0079-A0001-A0004, odbacilo žalbu podnosioca zahteva kao neprihvatljivu, jer je bila neblagovremena.

16. U gore navedenom rešenju, Žalbeno veće Posebne komore je obrazložilo: *"ožalbenu presudu je primio 29. novembra 2011. god., konačni rok za podnošenje žalbe bio 30. decembar 2011. god., dok je žalba izjavljena Posebnoj komori 12. juna 2013. god.; shodno tome, žalba je neblagovremena, obzirom da je izjavljena nakon više od godinu i po dana, dakle, treba da se odbaci kao neprihvatljiva. Žalbeno veće, zbog neblagovremeno izjavljene žalbe, nije moglo da zauzme pravno stanovište u vezi sa nalazima i zaključcima Sudskog veća pruženih u ožalbenoj presudi u vezi sa žalbom ovog žalioca izjavljenu na konačnu listu".*

Navodi podnosioca

17. Podnosilac zahteva tvrdi *"da je udaljen sa posla na diskriminatorski način i da treba da bude uključen u listu zaposlenih koji imaju pravo na deo od 20 % prihoda od privatizacije DP 'Ramiz Sadiku' u Prištini".*

18. Podnosilac zahteva, takođe, tvrdi da je diskriminisan odlukama Posebne komore.

19. Podnosilac zahteva se ne poziva ni na jednu ustavnu odredbu posebno.

Prihvatljivost zahteva

20. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

21. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

22. Sud se, takođe, poziva na član 49. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseca. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teće od dana stupanja na snagu istog".*

23. U ovom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac zahteva iscrpeo sva pravna sredstva u skladu sa članom 113.7 Ustava i da je zahtev podnet u zakonskom roku u skladu sa članom 49. Zakona.

24. Sud uzima u obzir i pravilo 36. (1) c) Poslovnika, koje propisuje:

(1) "Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:
...
c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan".

25. Podnosilac zahteva uglavnom tvrdi *"da on ima pravo na deo prihoda od privatizacije DP 'Ramiz Sadiku'"*.

26. U ovom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac zahteva izjavio žalbu van zakonskog roka Žalbenom veću Posebne komore i shodno tome, njegova žalba je odbačena kao neblagovremena; štaviše, pokrenute tvrdnje i činjenice iznete od strane podnosioca zahteva o povredi odredaba Ustava, ni na jedan način ne ukazuju da mu je Žalbeno veće Posebne komore uskratilo prava garantovana Ustavom.

27. U tom smislu, Ustavni sud ponavlja da je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi *García Ruiz protiv Španije,* br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god., stav 28, vidi i slučaj br. KI70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

28. Ustavni sud, takođe, ističe da je pravilno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja nadležnost redovnih sudova; uloga Ustavnog suda je samo da obezbedi usaglašenost sa pravima garantovanim Ustavom i drugim zakonskim instrumentima i stoga, ne može da postupa kao "sud četvrtog stepena" (vidi slučajeve KI73/13, KI102/13, KI105/13, KI106/13, KI113/13, KI130/13 – podnosilac zahteva *Hamdi Ademi i 6 drugih*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. novembra 2013. god., takođe, vidi slučaj *Akdivar protiv Turske*, br. 21893/93, ESLJP, presuda od 16. septembra 1996. god., stav 65).

29. Štaviše, nije dužnost Ustavnog suda da zameni svoju ocenu činjenica sa ocenom redovnih sudova i, kao opšte pravilo, dužnost je redovnih sudova da ocene dokaze koje imaju na raspolaganju. Dužnost Ustavnog suda je da oceni da li su postupci pred redovnim sudovima bili pravični, uključujući način na koji su dokazi uzeti (Vidi slučaj, *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 13071/87, izveštaj Evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. god.).

30. Sud primećuje da podnosilac zahteva nije podneo dokaze da je Posebna komora postupala na proizvoljan ili nepravedan način, niti je tačno razjasnio koja su prava i slobode povređena od strane Posebne komore.

31. Štaviše, nezadovoljstvo podnosioca zahteva ishodom predmeta ne može samo po sebi pokrenuti argumentovanu tvrdnju o povredi odredaba Ustava (vidi slučaj *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. god.).

32. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba se proglasiti neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilima 36 (1) c) i 56 (2) Poslovnika, 27. marta 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI41/14, Bajram Osmani, Rešenje od 19. maja 2014 god.-Zahtev za ocenu ustavnosti presude Apelacionog suda Republike Kosovo, Ac. br. 4984/2912 od 29. novembra 2013. godine.

Slučaj KI41/14, odluka od 19. maja 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, parnični spor, pravo na pravično suđenje, očigledno neosnovan.

U ovom slučaju, podnosilac zahteva tvrdi da osporena odluka AC. br. 4984/2012 od 29· novembra 2013. god., krši njegova prava garantovana članom 31. Ustava, kao i članom 6. EKLJP, jer je: ,,Apelacioni sud Kosova bio dužan da u rešenju iznese dodatne razloge za preinačenje prvostepenog rešenja i da se osvrne na sustinsko pitanje - smetanje poseda, a ne da raspravlja o svojinskim odnosima (kada ističe "da su parničari imali zajedničko dvorište i tako su bili suvlasnici...“), pa je na osnovu ove činjenice tužiocu pružio sudsku zaštitu na osnovu čl. 108. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima i time izvršio povredu zagarantovanog prava na pravično i nepristrasno suđenje iz čl. 31. Ustava R. Kosova".

Međutim, nakon što je Sud u celosti razmotrio spise predmeta, našao je da podnosilac zahteva nije izneo nijedan uverljiv argument koji bi pokazao da su mu povređena osnovna prava garantovana Ustavom. U ovom slučaju, Sud se poziva na slučaj *Vanek protiv Republike Slovačke*, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 53363/99, od 31. maja 2005. godine.

Kao rezime, Sud nalazi da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove prihvatljivosti, obzirom da podnosilac zahteva nije dokazao da osporena odluka krši njegova prava garantovana Ustavom. Dakle, u skladu sa pravilom 36 (2) b) i d) Poslovnika, Sud zaključuje da je zahtev očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI41/14
Podnosilac
Bajram Osmani
Zahtev za ocenu ustavnosti presude Apelacionog suda Republike Kosovo, AC. br. 4984/2012 od 29. novembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Bajram Osmani, sa prebivalištem u Dragašu (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Apelacionog suda Republike Kosova, AC. br. 4984/2012 od 29. novembra 2013. god. (u daljem tekstu: osporena odluka), koju je podnosilac zahteva primio 14. januara 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar ovog zahteva je ocena ustavnosti presude Apelacionog suda, AC. br. 4984/2012 od 29. novembra 2013. god.,u vezi sa tvrdnjom podnosioca zahteva o povredi prava garantovanih članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP.

Pravni osnov

4. Pravni osnov je: član 113.7 Ustava, član 20 i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosova br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo

56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosova (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 5. marta 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 1. aprila 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI41/14, imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI41/14 imenovao članove Veća za razmatranje u sledećem sastavu: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

7. Dana 11. aprila 2014. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva, Apelacioni sud u Prištini i zainteresovanu stranku B. B., o registraciji zahteva.

8. Dana 19. maja 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 16. oktobra 2012. god., Opštinski sud u Dragašu, rešenjem P. br. 72/2012, odbio je u celosti tužbeni zahtev B. B., kojim navodi da ga je podnosilac zahteva ometao u posedu zajedničkog dvorišta (katastarska parcela br. 836, k. z. Leštane, na mestu zvanom Selo - Leštane - Selo), zbog činjenice da je podnosilac zahteva 29. avgusta 2012. god., postavio betonski stub i nakon toga sazidao terasu u visini od 5.50 metara i širini od 1.00 m, kako bi nastavio sa izgradnjom drugih struktura na njoj.

10. Dana 29. novembra 2011. god., Apelacioni sud je presudom Ac. br. 4984/2012, preinačio rešenje Opštinskog suda P. br. 72/2012 i utvrdio da je podnosilac zahteva izvršio čin smetanja poseda prema B. B. Podnosiocu zahteva je naloženo da u roku od 7 (sedam) dana vrati u predjašnje stanje pravo korišćenja i posedovanja zajedničkog dvorišta od dana prijema navedenog rešenja, pod pretnjom prinudnog izvršenja.

11. Štaviše, Apelacioni sud opravdava svoje rešenje na sledeći način:

[...]

"Pravnu ocenu prvostepenog suda kao urednu i zakonitu ne usvaja Apelacioni Sud, zbog razloga da, napadnuto rešenje nije zahvaćeno bitnim povredama parničnog postupka iz čl .182. st. 2.,

tač. b), g), j), k) i m) koje drugostepeni Sud ocenio i na koje pazi po službenoj dužnosti na osnovu čl. 184. ZPP-a.
"Na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje, koje se stavlja u sumnju žalbenim navodima, prvostepeni sud je pogrešno primenio materijalno pravo, na koje takodje drugostepeni sud pazi po službenoj dužnosti na osnovu čl. 194. ZPP-a.
Drugostepeni sud je zauzeo ovaj stav zbog razloga što se smetanje poseda vrši na dva načina: uznemiravanjem i oduzimanjem poseda. Prilikom uznemiravanja tuženi je smetao tužioca u posedu stvari odnosno prava, ali stvar nije oduzeta odnosno nije lišen poseda. Iz ovoga proizilazi da bi dao zaštitu tužilaćkoj strani radi smetanja poseda.
Iz spisa predmeta i od nespornih činjenica je utvrđeno da paničari imali su zajedničko dvorište, tako da su bili suvlasnici i po tom osnovu tužilac imao je pravo na sudsku zaštitu na osnovu čl. 108. Zakona o svojini i drugim stvarnim pravnima. Odluku o troškovima postupka zasniva se na odredbama čl. 453 i 454. ZPP-a.
Iz gore navedenog je trebalo da se preinači napadnuto rešenje i tužbeni zahtev tužioca odbije kao neosnovan na osnovu čl. 195.1. pod tač. e) a u vezi čl. 209. st. 1. pod tač. c) ZPP-a".

12. Dana 31. januara 2014. god., podnosilac zahteva je pred Kancelarijom državnog tužioca Republike Kosovo podneo zahtev za zaštitu zakonitosti na presudu Apelacionog suda kako bi se spor rešio od strane Vrhovnog suda Republike Kosova.

13. Dana 11. februara 2014. god., Kancelarija državnog tužioca podneskom KML. C. br. 14/14, obavestila je podnosioca zahteva da nisu ispunjeni uslovi za pokretanje zahteva za zaštitu zakonitosti.

Navodi podnosioca zahteva

14. Podnosilac zahteva tvrdi da osporena odluka AC. br. 4984/2012 od 29. novembra 2013. god., krši njegova prava garantovana članom 31. Ustava, kao i članom 6. EKLJP, jer je: *„Apelacioni sud Kosova bio dužan da u rešenju iznese dodatne razloge za preinačenje prvostepenog rešenja i da se osvrne na suštinsko pitanje - smetanje poseda, a ne da raspravlja o svojinskim odnosima (kada ističe „da su parničari imali zajedničko dvorište i tako su bili suvlasnici…"), pa je na osnovu ove činjenice tužiocu pružio sudsku zaštitu na osnovu čl. 108. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima i time izvršio povredu zagarantovanog prava na pravično i nepristrasno suđenje iz čl. 31. Ustava R. Kosova".*

15. Podnosilac zahteva se takođe žali na obaveštenje KML C. br. 14/14 državnog tužioca, kojim mu je odbijen zahtev za zaštitu zakonitosti bez

posebnog razloga i tom prilikom tvrdi da mu je državni tužilac uskratio pravo na korišćenje ovog pravnog sredstva da se njegova stvar razmotri od strane Vrhovnog suda Republike Kosovo.

Prihvatljivost zahteva

16. Kako bi bio u stanju da razmatra zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

17. U ovom slučaju, Sud se poziva na pravilo 36 (1) c) Poslovnika, koje predviđa:

> *36 (1) " Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
> *[...]*
> *c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.*
>
> *36 (2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
> *[...]*
> *b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava,*
> *[...]*
> *d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".*

18. Sud primećuje da podnosilac zahteva uglavnom navodi povredu člana 31. Ustava i člana 6 EKLJP.

19. U tom smislu, član 31. Ustava [Pravo na Pravično i Nepristrano Suđenje] Ustava, propisuje:

> *1. "Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih".*

20. Takođe, član 6 EKLJP, propisuje:

> *"Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom".*

21. Sud primećuje da osporena odluka sadrži široko i sveobuhvatno obrazloženje. U tom smislu, osporena odluka, kako tvrdi podnosilac zahteva, nije doneta uz bitnu povredu prava garantovanih Ustavom. Apelacioni sud, čija se odluka osporava, pružio je dovoljno razloga u

pogledu činjenica slučaja i njihovog utvrđivanja, na koje pazi po službenoj dužnosti.

22. Nije dovoljno da podnosilac u svom zahtevu samo pominje članove ili odredbe Ustava kojima navodi povredu svojih prava. Navod u vezi sa povredom članova ili odredbi Ustava treba da bude argumentovan i obrazložen na takav način da podnet zahtev bude osnovan.

23. Dužnost Suda u vezi sa navodnim povredama ustavnih prava je da analizira i oceni da li su postupci, u njihovoj celini, bili pravični i u skladu sa zaštitom izričito propisanu Ustavom. Dakle, Ustavni sud nije sud četvrtog stepena kada razmatra odluke donete od strane nižestepenih sudova. Uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis, Garcia Ruiz protiv Španije* [VV], br. 30544/96, stav 28., Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

24. Sud primećuje da su pred Apelacionom sudu podnosiocu zahteva pružene sve mogućnosti da iznese argumente, činjenice i dokaze protiv suprotne strane i prema tome, neodrživa je činjenica da je podnosiocu uskraćeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje.

25. U ovom slučaju, podnosilac zahteva nije izneo nijedan uverljiv argumenat koji bi pokazao da su mu povređena osnovna prava garantovana Ustavom (Vidi, *Vanek protiv Republike Slovačke*, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 53363/99, od 31. maja 2005. god.).

26. Štaviše, u ovom slučaju, Sud ne može da utvrdi da su relevantni postupci sprovedeni pred Apelacionim sudom na neki način bili nepravični i proizvoljni (Vidi, *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, odluka ESLJP o neprihvatljivosti zahteva br. 17064/06, od 30. juna 2009. god.).

27. Kao rezime, Sud nalazi da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove prihvatljivosti, obzirom da podnosilac zahteva nije dokazao da osporena odluka krši njegova prava garantovana Ustavom.

28. Dakle, u skladu sa pravilom 36 (2) b) i d) Poslovnika, Sud zaključuje da je zahtev očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, u skladu sa pravilom 36 (2) b) i d), kao i pravilom 56 (2) Poslovnika, 19. maja 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Dr Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI46/14, Slobodan Vujičić, Rešenje od 30. juna 2014 god. tumačenje člana 57.1 [Opšta Načela] Poglavlja III [Prava Zajednica i Njihovih Pripadnika] Ustava Republike Kosovo.

Slučaj KI46/14, odluka od 30. juna 2014. god.

Ključne reči: apstraktna kontrola, tumačenje, neovlašćena stranka

Podnosilac je podneo zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, i pita Sud *"[...] obzirom da Crnogorci nijesu u Ustavu R. Kosovo, a da ne sumnjivo pripadamo istoj jezičkoj i vjerskoj grupi sa Srbima, da li partija Građanska Inicijativa Pripadnika Crnogorske Zajednice može učestovati na parlamentarnim izborima i boriti se zajedno od 10 rezervisanih ili garantovanih mesta određenih za srpsku zajednicu?"*

Što se tiče prihvatljivosti zahteva, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv, jer podnosilac nije ovlašćena stranka da traži tumačenje ustavnih odredbi. Dakle, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv u skladu sa članom 113.1 Ustava.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI46/14
Podnosilac
Slobodan Vujičić
Zahtev za tumačenje člana 57.1 [Opšta Načela] Poglavlja III [Prava Zajednica i Njihovih Pripadnika] Ustava Republike Kosova
USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Slobodan Vujičić (daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Prištini.

Predmetna stvar

2. Predmetna stvar zahteva je tumačenje člana 57.1 [Opšta Načela] Poglavlja III [Prava Zajednica i Njihovih Pripadnika] Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

3. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

4. Dana 12. marta 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

5. Dana 1. aprila 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI46/14, imenovao sudiju Snezhana Botusharova za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI46/14, imenovao

Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

6. Dana 23. aprila 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i obavestio predsednika Skupštine Republike Kosovo o zahtevu.

7. Dana 19. maja 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučio Sudu neprihvatljivost zahteva.

Izjave podnosioca zahteva

8. Podnosilac zahteva pita Sud *"[...] obzirom da Crnogorci nijesu u Ustavu R. Kosovo, a da ne sumnjivo pripadamo istoj jezičkoj i vjerskoj grupi sa Srbima, da li partija Građanska Inicijativa Pripadnika Crnogorske Zajednice može učestovati na parlamentarnim izborima i boriti se za jedno od 10 rezervisanih ili garantovanih mesta određenih za srpsku zajednicu?"*

9. Podnosilac zahteva ne pruža nikakve dodatne izjave ili argumente u prilog zahtevu.

Prihvatljivost zahteva

10. Sud primećuje da, kako bi ocenio prihvatljivost zahteva, treba da ispita uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, Zakonom i Poslovnikom.

11. U tom smislu, Sud će ispitati da li je podnosilac zahteva ovlašćena stranka da podnese dotični zahtev.

12. U ovom slučaju, podnosilac zahteva traži tumačenje metode primene odredbe Ustava u vezi sa 10 garantovanih mesta za stranke, koalicije, gradske inicijative i nezavisne kandidate koji su se izjasnili da zastupaju zajednicu kosovskih Srba.

13. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.1 Ustava koji propisuje: *"Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način."*

14. Sud primećuje da podnosilac zahteva traži tumačenje primenjivosti ustavne odredbe u vezi sa narednim parlamentarnim izborima. Ustavna odredba o kojoj je reč je član 57.1 Poglavlja III Ustava, koji propisuje: *"Stanovnici koji pripadaju istoj nacionalnoj ili etničkoj, jezičkoj ili verskoj grupi koja je tradicionalno prisutna na teritoriji Kosova (zajednice), uživaju posebna prava koja su određena ovim*

Ustavom, pored ljudskih prava i osnovnih sloboda, određenih Poglavljem II ovog Ustava."

15. Podnosilac zahteva posebno tvrdi da Crnogorci pripadaju istom jeziku i verskoj grupi kao Srbi u skladu sa članom 57.1 Ustava i njihova stranka "Građanska Inicijativa Pripadnika Crnogorske Zajednice" treba da bude u mogućnosti da učestvuje na parlamentarnim izborima i da se bori za jedno od 10 garantovanih mesta rezervisanih za srpsku zajednicu.

16. Kako se saznaje od Suda, kada je u pitanju zahtev u kome se traži tumačenje odredaba Ustava, ne postoji ustavna odredba koja ovlašćuje podnosioca da podnese takav zahtev Sudu. Samo stranke izričito navedene u Ustavu imaju takva ovlašćenja.

17. U tom smislu, Sud se poziva na član 93. (10) [Nadležnosti Vlade] Ustava *"Vlada je nadležna za sledeće: može podneti Ustavnom sudu bilo koje ustavno pitanje"*. Štaviše, u slučaju br. KO98/11 Sud smatra da *"Prema članu 93. stav 10., Vlada može podneti ustavna pitanja Ustavnom sudu. Ukoliko su pitanja ustavna pitanja onda će Vlada biti ovlašćena strana i zahtev će biti prihvatljiv."* (Vidi slučaj KO98/11, podnosilac zahteva: *Vlada Republike Kosovo,* presuda od 20. septembra 2011. god., i vidi slučaj KO18/14, podnosilac zahteva: *Vesna Mikić i 20 drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo*, rešenje o neprihvatljivosti od 11. februara 2014. god.).

18. Osim toga, Sud se poziva i na član 84. (9) [Nadležnosti Predsednika] Ustava *"Predsednik Republike Kosovo: može pokrenuti određena pitanja pred Ustavnim sudom."*

19. Pošto je podnosilac zahteva pojedinac, on/ona imaju pravo da podnesu zahtev prema članu 113.7 Ustava. U skladu sa ovom odredbom, pojedinci ili pravna lica mogu podneti zahtev osporavajući odluke javnih organa koje su navodno donete povredom njihovih individualnih prava i sloboda garantovanih Ustavom, samo nakon što su iscrpeli sva pravna sredstva propisana zakonom. Međutim, to nije slučaj u ovom zahtevom.

20. Stoga, Sud zaključuje da podnosilac zahteva nije ovlašćena stranka da traži tumačenje člana 57.1 Poglavlja III Ustava.

21. Shodno tome, zahtev podnosioca je neprihvatljiv u skladu sa članom 113.1 Ustava.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.1 Ustava i pravilom 56. (2) Poslovnika, dana 30. juna 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI27/14, Nexhmi Bërnica, Rešenje od 12. Maja 2014 god. Ocena ustavnosti rešenja SCEL-09-0001, Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, od 24. februara 2011. god.

Slučaj KI27/14, odluka od 12. Maja 2014 god.

Ključne reči; individualni zahtev, ocena ustavnosti rešenja Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda.

Podnosilac zahteva je podneo podnesak u skladu sa članom 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Kosova (u daljem tekstu: Poslovnik).

Podnosilac zahteva je dana 10. februara 2014. God., podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo, gde je od suda zahtevao ocenu ustavnosti rešenja Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda.

Podnosilac u zahtevu navodi da su Agencija za Privatizaciju i Vrhovni sud Kosova povredili njegovo pravo na rad.

Na osnovu podataka iz spisa predmeta, Sud konstatuje da je podnosilac podneo svoj zahtev 10. februara 2014. god. Takođe Sud je na osnovu raspoloživih spisa utvrdio da je poslednje rešenje SCEL-09-0001 sudskog veća Posebne komore, podnosiocu uručeno 15. jula 2011. god., te shodno tome podnosilac je podneo svoje zahteve sudu nakon isteka zakonskog roka propisanog članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika.

Uzimajući u obzir sve okolnosti podnetog zahteva, Ustavni sud Kosova je na sednici 12. maja 2014 god., odlučio da zahtev proglasi neprihvatljivim jer je predat van zakonom propisanog vremenskog roka.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI27/14
Podnosilac
Nexhmi Bërnica
Ocena ustavnosti rešenja SCEL-09-0001, Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, od 10. juna 2011 god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, Predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Nexhmi Bërnica iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje SCEL-09-0001, Sudskog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Sudsko veće Posebne komore), od 10. juna 2011 god., koje je podnosiocu uručeno 15. jula 2011. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ustavna ocena rešenja koje navodno onemogućuje podnosioca da ostvari pravo na udeo od 20% od privatizacije društvenog preduzeća „Ramiz Sadiku“ (u daljem tekstu: DP “Ramiz Sadiku“) u Prištini. Podnosilac zahteva ne navodi konkretno članove Ustava koji su povređeni.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na član 113.7 Ustava, članu 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, Br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 10. februara 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 06. marta 2014. god., predsednik je odlukom GJR. br. KI27/14 imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI27/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Almiro Rodrigues.

7. Dana 13. marta 2014. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva i Posebnu komoru Vrhovnog suda o registraciji zahteva.

8. Dana 12. maja 2014. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje, je iznelo preporuku Sudu u punom sastavu za neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 27. marta 2009. god., Podnosilac zahteva nezadovoljn odlukom Agencije za Privatizaciju (u daljem tekstu: Agencija), koja ga nije uvrstila u listu radnika koji su ostvarili pravo na udeo od 20% od privatizacije, podneo je žalbu Posebnoj komori Vrhovnog suda.

10. U žalbi Posebnoj komori Vrhovnog suda, podnosilac zahteva je naveo da je on bio radnik DP. „Ramiz Sadiku“, i da je radio od 1980. godine sve do privatizacije DP. „Ramiz Sadiku“.

11. Dana 15. aprila 2009. god., Agencija je dopisiom Posebnoj komori odgovorila na žalbu podnosilaca tvrdeći da nema dokaza koji mogu potvrditi pravni osnov za učestvovanje podnosioca zahteva u raspodeli udela od 20% od privatizacije.

12. Dana 10. juna 2011. god., Sudsko veće Posebne komore je donelo odluku SCEL-09-0001 kojom je žalbu podnosioca odbilo kao neprihvatljivu. U obrazloženju svoje odluke Sudsko veće je navelo: *Žalbeno veće smatra da dokazi dostavljeni od strane podnosioca*

žalbe ne pokazuju da je ispunio uslove navedene u članu 10.4 Uredbe UNMIK-a 2003/13. Stoga njegova žalba će se smatrati kao neosnovana i biće odbijena. „

13. U zaključku rešenja SCEL-09-0001, Sudsko veće Posebne komore navodi:*„Na osnovu člana 9.5 UNMIK Uredbe br. 2008/4, žalba protiv ovog rešenja izjavljuje se u pisanoj formi Žalbenom veću Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, za pitanja koja se odnose na Kosovsku povereničku agenciju, u roku od trideset (30) dana, od dana prijema ovog rešenja.“*

Tvrdnje podnosioca zahteva

14. Podnosilac u zahtevu navodi da je Agencija i Posebna komora Vrhovnog suda Kosova povredilo njegovo pravo na rad.

15. Podnosilac se obraća sudu sa zahtevom:

„Tražim da mi se sa zakonskom kamatom isplati 17 mesečnih plata u iznosu od po 300 evra, kao i 20% od privatizacije DP „Ramiz Sadiku“ u Prištini.“.

Ocena prihvatljivosti

16. Sud navodi da bi bio u mogućnosti da odluči po žalbi podnosioca, prvo treba da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

17. Vezano sa time, Sud se poziva na član 113.7. Ustava, koji propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom“.

18. Sud se takođe poziva i na član 49. Zakona koji predviđa.

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseca. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku (...)”.

19. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36 (1) b) Poslovnika, koje propisuje:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:
...

b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva...".

20. Na osnovu podataka iz spisa predmeta, Sud konstatuje da je podnosilac podneo svoj zahtev 10. februara 2014. god. Takođe Sud je na osnovu raspoloživih spisa utvrdio da je poslednje rešenje SCEL-09-0001, Sudskog veća Posebne komore, podnosiocu uručeno 15. jula 2011. god., shodno tome podnosilac je podneo svoj zahtev sudu nakon isteka zakonskog roka propisanog članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika.

21. Sud takođe podseća da je svrha četiri meseca zakonskog roka iz člana 49. Zakona i Pravila 36. (1) b) Poslovnika o radu, da promoviše pravnu sigurnost, obezbeđujući da slučajevi koji postavljaju ustavna pitanja budu razmotreni u okviru razumnog roka i da predhodno donete odluke nisu beskrajno otvorene za osporavanje (vidi slučaj *O'LOUGHLIN i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* Br. 23274/04, ECtHR, Odluka od 25. avgusta 2005. godine).

22. Iz toga proizilazi da je zahtev neblagovremen.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113. (7) Ustava, članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 12. maja 2014. god., jednoglasno

ODLUČIO

I. DA OGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona; i

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 199/13, Sinan Rashica, Rešenje od 20. maja 2014. god. - Ocena ustavnosti presude Rev. br. 331/2011 Vrhovnog suda Republike Kosovo od 11. januara 2013. god.

Slučaj KI 199/13, odluka od 20. maja 2014. god.

Ključne reči: pravo na rad, član 49, individualni zahtev, zahtev van roka.

Podnosilac je podneo zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosovo, tvrdeći da su mu ustavna prava i slobode povređena presudom redovnih sudova. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je presudom Vrhovnog suda Kosova „uskraćeno pravo nadoknade ličnog dohotka i pravo na rad – član 49. Ustava“. Podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda „priznavanje prava na nadoknadu plate do uspostavljanja Penzijskog i invalidskog fonda Kosova“.

Sud je zaključio da je zahtev podnosioca neprihvatljiv u skladu sa pravilom 36 Poslovnika i člana 49. Zakona , koji propisuje: “Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku“. Na osnovu toga, zahtev je van roka. Sud je svoju odluku opravdao, naglašavajući ove okolnosti. Sud primećuje da je osporena presuda od strane podnosioca zahteva od 11. januara2013. god., a poslednja odluka je od 14. juna 2013. god., dok je zahtev podnet 13. novembra 2013. godine. Zahtev podnosioca nije u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika, obzirom da je podnet nakon više od mesec (1) dana nakon osporene odluke. Zbog gore navedenih razloga, Sud je odlučio da proglasi zahtev neprihvatljivim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI199/13
Podnosilac
Sinan Rashica
Ocena ustavnosti presude Rev. br. 331/2011 Vrhovnog suda Republike Kosovo od 11. januara 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Sinan Rashica sa prebivalištem u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Rev. br. 331/2011 Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud), od 11. januara 2013. god., koja mu je uručena neodređenog dana.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke koja mu je navodno *"negirala pravo na rad - član 49. Ustava"*.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnom sudom

5. Dana 13. novembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 3. decembra 2013. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI199/13, imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI199/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

7. Dana 5. marta 2013. god., Vrhovni sud je obavešten o zahtevu.

8. Dana 20. maja 2014. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 13. februara 2004. god., Energetska korporacija Kosova (u daljem tekstu: EKK), usvojila je zahtev podnosioca za penziju pod kategorijom "A" (br. 43/16) u skladu sa Uredbom UNMIK-a 2001/35 i Statutom penzijskog fonda EKK-a.

10. U gore navedenoj odluci EKK je utvrđeno da će isplata penzije za podnosioca zahteva početi 1. februara 2004. god., i da će se okončati 29. februara 2009. god., dok će iznos penzije iznositi 105 evra mesečno. Pored toga, u odluci je navedeno da nezadovoljna stranka može izjaviti žalbu u roku od 15 dana Komisiji za razmatranje sporova, preko Uprave penzijskog fonda.

11. Prema podnetoj dokumentaciji, nije izjavljena žalba na ovu odluku.

12. Nakon 29. februara 2009. god., EKK je prekinuo isplatu penzije podnosiocu zahteva kao što je navedeno u sporazumu.

13. Podnosilac zahteva je podneo tužbu pred Opštinskim sudom u Prištini.

14. Dana 21. februara 2011. god., Opštinski sud u Prištini (presuda C. br. 362/2009) usvojio je tužbu podnetu od strane podnosioca zahteva i naložio EKK da nastavi sa isplatom sve do osnivanja Penzijsko invalidskog fonda Kosova.

15. EKK je izjavio žalbu Okružnom sudu u Prištini na presudu Opštinskog suda (presuda C. br. 362/2009).

16. Dana 28. juna 2011. god., Okružni sud u Prištini (presuda Ac. br. 497/2011 odbio je kao neosnovanu žalbu izjavljenu od strane EKK-a i potvrdio presudu Opštinskog suda.

17. Dana 20. marta 2012. god., Opštinski sud u Prištini (rešenje E. br. 2139/11) naložio je izvršenje odluke (presuda C. br. 362/2009).

18. Dana 4. aprila 2012. god., EKK je izjavio žalbu na gore navedenu odluku i tražio da se izvršni postupak obustavi do donošenja konačne odluke Vrhovnog suda Kosova.

19. Dana 12. aprila 2013. god., Opštinski sud u Prištini (rešenje E. br. 2139/11) odbio je kao neosnovan zahtev za obustavu izvršnog postupka.

20. Dana 10. avgusta 2011. god., EKK je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu Kosova.

21. Dana 11. januara 2013. god., Vrhovni sud Kosova (presuda Rev. br. 331/2011) usvojio je reviziju izjavljenu od strane EKK.

22. Vrhovni sud smatra:

> *"Nižestepeni sudovi su pravilno i na potpun način utvrdili činjenično stanje, ali pogrešno su primenili materijalno pravo, kada su našli da je tužbeni zahtev tužioca osnovan. Iz odluke br. 43/16, od 13.02.2004. god., proizilazi da je tužilac sam podneo aplikaciju za sticanje penzije na ime I kategorije invaliditeta rada u skladu sa odredbom UNMIK-a br. 2001/35 i Statuta penzijskog fonda EKK-a, koji je zahtev usvojen od strane tužene i prema ovoj odluci isplata penzije je počela od 01.02.2004 godine i završava se dana 29.02.2009. god., u visini od 105 € mesečno. Tužilac je mogao podneti žalbu protiv ove odluke u roku od 15 dana, od prijema, Komitetu za razmatranje neslaganja preko Uprave Penzijskog fonda, međutim žalbu nije uložio i penziju primao do dana 29.02.2009 godine. Ovaj sud smatra da nakon isplate u odlukom predviđenom roku, tužena dalje nema obavezu prema tužiocu, s obzirom da je ispunila zakonsku obavezu koja proizilazi iz pomenute odluke".*

23. Dana 14. juna 2013. god., Apelacioni sud je odbio kao neosnovanu žalbu izjavljenu od strane EKK-a i potvrdio odluku Opštinskog suda (E. br. 2139/11 od 12. aprila 2012. god.).

Navodi podnosioca

24. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je presudom Vrhovnog suda Kosova *"uskraćeno pravo nadoknade ličnog dohotka i pravo na rad - član 49. Ustava. Ovo pravo mi je priznato presudom C. br. 362/2009 od 21.02.2011. god., i presudom Ac. br. 497/2011 od 28.06.2011. god."*

25. Podnosilac zahteva dalje tvrdi *"razlog zašto je potpisao, a nije izjavio žalbu na odluku EKK-a je taj jer je EKK obećao da će mu ili nastaviti ugovor ili ga vratiti na posao"*.

26. Pored toga, podnosilac zahteva traži od Suda *"priznavanje prava na nadoknadu plate do uspostavljanja Penzijskog i invalidskog fonda Kosova"*.

Prihvatljivost zahteva

27. Sud primećuj da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

28. Sud se poziva na član 49. Zakona, koji propisuje:

    "Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku (...)".

29. Sud uzima u obzir i pravilo 36 (1) b) Poslovnika, koje propisuje:

    "(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:
    ...
    b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva...".

30. Pod ovim okolnostima, Sud primećuje da je presuda koju osporava podnosilac zahteva od 11. januara 2013. god., i da je poslednja odluka od 14. juna 2013. god., dok je zahtev podnet 13. novembra 2013. god. Zahtev podnosioca nije u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika, jer je podnet nakon više od meseca dana od datuma osporene odluke.

31. Sud podseća da je cilj od četiri meseca propisan članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika promovisanje pravne sigurnosti,

obezbeđujući da se predmeti koji pokreću pitanja prema Ustavu razmatraju u razumnom roku i da prethodni predmeti nisu stalno otvoreni za osporavanje (vidi slučaj *O'Loughlin i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* br. 23274/04, ESLJP, odluka od 25. avgusta 2005. god.).

32. Štaviše, osvrtom na slučajeve ocenjene od strane Suda u pogledu privremenih naknada za prekidanje radnog odnosa od strane EKK-a, Sud smatra da se na osnovu podnetih dokumenata i okončanog postupka, ovaj zahtev razlikuje od gore navedenih slučajeva, kao sporazum koji je potpisan između EKK-a i drugih zaposlenih EKK-a do osnivanja Penzijsko invalidskog fonda Kosova bez navođenja krajnjeg datuma kao u ovom zahtevu.

33. Iz toga proizilazi da je zahtev podnosioca van roka.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) b) i 56 (2) Poslovnika, 20. maja 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. Da dostavi ovu odluku stranama i objavi u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Dr sc. Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 227/13 Izjadin Shehu, Rešenje od 30. juna 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Rev. br. 93/2013 Vrhovnog suda Kosova, od 20. septembra 2013. Godine

KI 227/13, odluka od 30. juna 2014. God.

Ključne reči: *Individualni zahtev, očigledno neosnovan*

Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. br. 93/2013 od 20. septembra 2013. godine. Podnosilac zahteva je podneo tužbu protiv Energetske korporacije Kosova, kojom je tražio poništenje obaveštenja o raskidu njegovog ugovor o radu. Opštinski sud u Uroševcu je odbio njegovu tužbu kao neosnovanu. Podnosilac zahteva je potom izjavio žalbu Apelacionom sudu, koja je takođe odbačena kao neosnovana. Na kraju, Vrhovni sud je odbio njegov zahtev za zaštitu zakonitosti i time potvrdio presudu Opštinskog suda u Uroševcu.

Podnosilac je zatim podneo zahtev Ustavnom sudu, u kome tvrdi da su mu osporenom presudom povređena prava garantovana članom 3 [Jednakost pred Zakonom], članom 24 [Jednakost pred Zakonom] i članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava Republike Kosovo i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim kao očigledno neosnovan. U svom obrazloženju, Ustavni sud je obrazložio da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdaju tvrdnju o povredi ustavnih prava.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI227/13
Podnosilac
Izjadin Shehu
Ocena ustavnosti
presude Rev. br. 93/2013 Vrhovnog suda Kosova, od 20. septembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Izjadin Shehu iz Uroševca (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Rev. br. 93/2013 Vrhovnog suda Kosova, od 20. septembra 2013. god., kojom je odbijen kao neosnovan zahtev podnosioca za reviziju, nakon presuda Opštinskog suda u Uroševcu i Apelacionog suda, kojima je odbijena njegova tužba protiv Energetske korporacije Kosova (u daljem tekstu: EKK) radi poništenja obaveštenja o raskidu ugovora o radu.

3. Presuda Vrhovnog suda mu je uručena 11. oktobra 2013. god.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom je navodno *"povređeno njegovo pravo garantovano Ustavom, odnosno član 3. stav 2 [Jednakost pred Zakonom], član 24. [Jednakost pred Zakonom], član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i član 6. [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije za ljudska prava (u daljem tekstu: EKLJP)"*.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članovima 22. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Sudom

6. Dana 16. decembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Sudu.

7. Dana 15. januara 2014. god., predsednik je imenovao sudiju Almiro Rodrigues za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kyeziu i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 22. aprila 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je obavestio i Vrhovni sud o zahtevu.

9. Dana 20. maja 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu u punom sastavu da proglasi zahtev neprihvatljivim.

Pregled činjenica

10. Dana 1. februara 2005. god., podnosilac zahteva je zaključio ugovor o radu sa EKK.

11. Dana 28. oktobra 2008. god., EKK je obavestila podnosioca zahteva o raskidu ugovora o radu.

12. Dana 15. decembra 2008. god., EKK je podnela krivičnu prijavu (br. 2008MA25/2) protiv podnosioca zahteva, jer je navodno počinio krivično delo krađe.

13. Dana 3. septembra 2009. god., Opštinski javni tužilac (PP. br. 22/09) odbacio je krivičnu prijavu EKK-a protiv podnosioca zahteva i zaključio *"uzimajući u obzir utvrđeno stanje od strane sektora za baždarenje, smatram da nijednim dokazom nije utvrđena osnovana sumnja da je okrivljeni izvršio krivično delo koje mu se stavlja na teret krivičnom prijavom i iz tih razloga se odbija krivična prijava."*

14. Nepoznatog dana, podnosilac zahteva je tražio od Opštinskog suda u Uroševcu da poništi raskid njegovog ugovora o radu, vraćanje na njegovo radno mesto i nadoknadu prihoda koji proističu iz ugovora o radu. Podnosilac zahteva tvrdi da je *"obaveštenje o raskidu ugovora o radu doneto oslanjajući se na član 11.3, tačka b) Osnovnog zakona o*

radu, i član 8.13 Pravilnika o radu EKK-a, koji uključuje krađu neke imovine EKK-a – krađu električne energije, dok je iz samog veštačenja strujomera od strane Centra za baždarenje ustanovljeno da ne postoji nikakva nepravilnost u unutrašnjosti ovog strujomera, dodajući da je oštećen samo strujomer, strujomer nije manipulisan (...), s toga je, s obzirom na činjenicu da je jedini razlog za prekid radnog odnosa bila krađa električne energije, utvrđeno da je ovaj zaključak Centra za baždarenje (...) neosnovan."

15. Dana 29. januara 2008. god., Opštinski sud (presuda C.br. 396/08) odbio je kao neosnovan zahtev podnosioca.

16. Opštinski sud smatra:

> *"Tužena je poštovala zakonske - procesne odredbe prilikom obaveštavanja tužioca o raskidu ugovora o radu" i "[...] iako se tužilac poziva na obaveštenje Opštinskog javnog tužilaštva u Uroševcu, PP.br. 22/09 od 03.09.2009. godine, na osnovu kojeg je odbijena krivična prijava protiv tužioca Izjadina Shehu (...) zbog krađe. U građanskom aspektu postoji odgovornost tužioca [...].*
>
> *[...] s toga, uzimajući u obzir činjenicu da se tužilac priključio na novo brojilo na neovlašćen način i da je troškove električne energije prouzrokovao na neovlašćen način, što predstavlja neovlašćeno korišćenje imovine poslodavca, predstavlja ponašanje tako ozbiljne prirode, nakon kojeg bi bilo neopravdano očekivati da se radni odnos nastavi (član 11.3, tačka (d) Uredbe UNMIK-a 2001/27), Sud smatra kao zakonitim obaveštenje o raskidu ugovora o radu, br. 949 od 28.10.2008. godine (...), kao i odluku br. 7302 od 10.11.2008. godine, donesenu od strane tužene povodom žalbe uložene od strane tužioca."*

17. Podnosilac zahteva je izjavio žalbu Okružnom sudu u Prištini, zbog bitne povrede parničnog postupka, pogrešnog i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.

18. Dana 06. novembra 2010. god., Okružni sud (rešenje Ac. br. 558/2011) odbio je kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i usvojio presudu Opštinskog suda.

19. Podnosilac je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu Kosova, zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

20. Dana 20. septembra 2013. god., Vrhovni sud (presuda Rev. br. 93/2013) odlučio je sledeće: *"Odbija se kao neosnovana (...) revizija tužioca"*.

21. U svom obrazloženju, Vrhovni sud smatra da *"[...] oba nižestepena suda su pravilno utvrdili činjenično stanje, pravilno primenili odredbe parničnog postupka, na koje se tužilac poziva, i materijalno pravo, utvrđujući da je (...) tužbeni zahtev tužioca neosnovan. Obe pobijane presude sadrže dovoljno razloga o odlučnim činjenicama, važnim za pravilno presuđenje ove pravne stvari, koje prihvata i ovaj Sud."*

Navodi podnosioca

22. Podnosilac zahteva tvrdi da ga je presuda Vrhovnog suda *"[...] stavila u neravnopravan položaj prema kolegi, koji se nalazio u istoj situaciji, zato što je o istoj stvari isto veće odlučilo drugačije, tako da je podnosilac zahteva postao žrtva nepravde, koja se činjenica potvrđuje presudom Vrhovnog suda Kosova, Rev.br. 246/2013 od 01.10.2013. godine, kojom je za istu stvar USVOJENA revizija, dok je podnosiocu ovog zahteva odbijena revizija."*

23. Dakle, podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud, odbijajući njegov zahtev za reviziju i *"(...) odlučujući drugačije u istim predmetima, povredio njegova prava garantovana Ustavom, odnosno član 3., stav 2. [Jednakost Pred Zakonom], član 24. [Jednakost Pred Zakonom], član 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i član 6. [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije za ljudska prava (u daljem tekstu: EKLJP)"*.

24. Podnosilac zahteva takođe navodi da, i pored toga što je pružio istu tvrdnju *"Vrhovni sud Kosova je o istoj stvari (...) naveo da je prekršen zakon na štetu tužioca, u vezi sa primenom disciplinskih postupaka (...), okolnost koja nije uzeta u obzir od strane Vrhovnog suda kada je doneo odluku po reviziji Izjadina Shehu."*

25. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda da *"proglasi nevažećom presudu Vrhovnog suda i da predmet vrati na ponovno odlučivanje"*.

Prihvatljivost zahteva

26. Pre svega, Sud ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti.

27. U tom smislu, član 113. Ustava propisuje:

"1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.
[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

28. Pored toga, član 49. Zakona propisuje *"Podnesak se podnosi u roku od 4. meseca. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku"*.

29. U ovom slučaju, Sud primećuje da se podnosilac zahteva da bi zaštitio svoja prava, obratio prvostepenom i drugostepenom sudu i konačno, Vrhovnom sudu Kosova. Sud, takođe, primećuje da je podnosiocu zahteva uručena presuda Vrhovnog suda 11. oktobra 2013. god., i da je podneo svoj zahtev Sudu 16. decembra 2013. god.

30. Dakle, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka, da je iscrpeo sva pravna sredstva raspoloživa prema primenjivim zakonom i da je zahteva podnet u roku od četiri meseca.

31. Međutim, Sud mora da uzme u obzir i član 48. (Tačnost podneska) Zakona i pravilo 36. Poslovnika.

Član 48. Zakona

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".

Pravilo 36. Poslovnika

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:
[...], ili
b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava."

32. Podnosilac zahteva, kao što je gore navedeno, pred Vrhovnim sudom osporava presudu Opštinskog i Okružnog suda, zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

33. U međuvremenu, podnosilac zahteva tvrdi pred Ustavnim sudom povredu njegovih "*prava na jednakost pred zakonom (članovi 3. i 24. Ustava), pravično i nepristrasno suđenje (član 31. Ustava i član 6 EKLJP)*".

34. U stvari, podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud povredio princip jednakosti pred zakonom i njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje, time što nije usvojio njegov zahtev za reviziju kao što je to prethodno uradio u slučaju njegovog kolege (presuda Rev. br. 246/2013, od 1. oktobra 2013. god.). Podnosilac zahteva tvrdi da je njegova situacija identična sa situacijom njegovog kolege.

35. U prilog svojoj tvrdnji, podnosilac zahteva primećuje da se presuda Vrhovnog suda, koja je doneta u njegovom slučaju, razlikuje od presude Vrhovnog suda u kasnijem slučaju (presuda Rev.br. 246/2013, od 1. oktobra 2013. god.) i tvrdi *"u vezi sa (ne)jednakošću pred zakonom i protivrečnošću sudova prilikom odlučivanja o istim stvarima, (...) presuda Vrhovnog suda je proglašena nevažećom i predmet je vraćen na ponovno odlučivanje"*. [Podnosilac zahteva se poziva na slučaj Ustavnog suda br. KI120/10, rešenje o neprihvatljivosti, 8. mart 2013. god.].

36. Međutim, Sud primećuje da je Vrhovni sud (u osporenoj presudi Rev. br. 93/2013), kada je odbio reviziju kao neosnovanu, našao:

> *"Iz spisa predmeta proizilazi da je tužena protiv tužioca pokrenula na zakonu zasnovan disciplinski postupak.*
> *[...]*
> *Na osnovu pomenutog stanja Vrhovni sud Kosova je u potpunosti prihvatio pravna stanovišta nižestepenih sudova, čije presude ne sadrže bitne povrede odredaba parničnog postupka (...), dok je materijalno pravo pravilno primenjeno.*
> *[...]*
> *Tužena EKK-a – Okrug u Uroševcu je na potpun i na zakonit način pokrenula disciplinski postupak protiv tužioca, u skladu sa odredbama disciplinskog postupka predviđenih Pravilnikom o radu."*

37. Sud dalje primećuje da je Vrhovni sud (presudom 246/2013) usvojio reviziju kolege podnosioca zahteva kao delimično osnovanu, jer *"(...) zbog kršenja ovih dužnosti zbog kojih je tužilac oglašen krivim nije pokrenut disciplinski postupak."*

38. U stvari, Vrhovni sud je odlučio u oba slučaja drugačije, jer je u jednom slučaju (presuda Rev.br. 93/2013) disciplinski postupak za

raskid ugovora o radu ispoštovan, dok za drugi postupak (presuda Rev. br. 246/2013) nije postojao disciplinski postupak.

39. Podnosilac zahteva se pozvao na slučaj Ustavnog suda KI120/10 – Zyma Berisha, očigledno sa namerom da Sud proglasi njegov slučaj prihvatljivim i da poništi presudu Vrhovnog suda (Rev. br. 93/2013), kao što je to uradio u slučaju Ustavnog suda KI120/10.

40. Sud podseća da je presuda Vrhovnog suda u slučaju KI120/10 bila poništena, jer je *"[...] Vrhovni sud u slučaju podnosioca zahteva postupio arbitrarno i u suprotnosti sa načelima elaborisanim od strane ESLJP u (...) presuda Nejdet Sahin i Perihan Sahin protiv Turske [GC], br. 13279/05, od 20. oktobra 2011. god."* Sud smatra da *"Presuda Vrhovnog suda, zanemarujući pristojnu procenu argumenata podnosioca zahteva, iako su oni bili specifični, relevantni i važni, nije ispunila obaveze Vrhovnog suda iz člana 6.1 EKLJP da ispuni obavezu navođenja uslova* (vidi *mutatis mutandis,* ESLJP presuda od 18. jula 2006. god., slučaju *Pronina protiv Ukrajine,* zahtev br. 63566/00; vidi takođe presudu Suda u slučaju br. 40/09 *Imer Ibrahimi i 48 drugih zaposlenih EKK –a, i.e.* "KEK I presuda)".

41. Međutim, na osnovu podnetih dokumenata i okončanog postupka, Sud smatra da se Vrhovni sud nije bavio slučajem podnosioca zahteva na proizvoljan način i da je učinio pravilnu ocenu svojih argumenta.

42. Pored toga, u slučaju KI120/10, Sud primećuje da su svih sedam slučajeva bili identični, dok Sud nije uveren da su ova dva slučaja identična, jer su činjenice ovih slučajeva drugačije, kao što je to naveo Vrhovni sud.

43. Štaviše, Sud podseća na opšte principe koji se primenjuju u slučajevima konfliktnih odluka domaćih Vrhovnih sudova u naizgled sličnim situacijama. U slučaju *Nejdat Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, br. 13279/05 od 20. oktobra 2011. god., Veliko Veće ESLJP je, *inter alia*, navelo:

> *"50. [...] osim u slučaju očigledne proizvoljnosti, nije uloga Suda da se bavi pitanjem tumačenja domaćih zakona od strane nacionalnih sudova* (vidi, *mutatis mutandis, Ādamsons protiv Latvije,* br. 3669/03, stav 118, 10. maj 2007. god.). *Slično tome, na ovu temu, u principu nije njegova dužnost da upoređuje različite odluke nacionalnih sudova, čak i ako su donete u prividno sličnim postupcima"; on treba da poštuje nezavisnost tih sudova* (Vidi *Engel i drugi protiv Holandije,* 8. jun 1976. god., stav 103, Serija A

br. 22; *Gregório de Andrade protiv Portugalije,* br. 41537/02, stav 36, 14. novembra 2006. god.)."

44. Pored toga, Sud podseća da je ključni princip koji se primenjuje u pogledu razlika u odlukama Vrhovnog suda u naizgled sličnim slučajevima ili u okolnostima je taj da li postoje ili ne postoje „korenite i dugoročne razlike" u sudskoj praksi Vrhovnog suda (vidi *Nejdat Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, br. 13279/05, stav 53).

45. U slučaju podnosioca zahteva, odluka Vrhovnog suda po njegovoj reviziji se razlikuje samo u jednoj odluci Vrhovnog suda koja je doneta 10 dana kasnije. Teško je uočiti kako će, na osnovu jedne odluke Vrhovnog suda, Sud zaključiti da postoje "korenite i dugoročne razlike" u sudskoj praksi Vrhovnog suda koje ugrožavaju princip pravne sigurnosti i, time, krše prava podnosioca zahteva sadržana u Ustavu i u EKLJP.

46. U ovom slučaju, Sud primećuje da je Vrhovni sud odgovorio na tvrdnje podnosioca zahteva u pogledu bitne povrede parničnog postupka i primene materijalnog prava, smatrajući da su *"[...] oba nižestepena suda pravilno utvrdili činjenično stanje, pravilno primenili materijalno pravo, utvrđujući da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan."*

47. Sud smatra da je obrazloženje pruženo presudom Vrhovnog suda, u odgovoru na tvrdnje pokrenute od strane podnosioca zahteva jasno, obrazloženo i pravično.

48. Ustavni sud, takođe, ponavlja da ne postupa kao sud četvrtog stepena, u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis*, *García Ruiz protiv Španije,* br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999, stav 28. Vidi takođe Ustavni sud, slučaj br. KI70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

49. Ustavni sud može samo da razmatra da su postupci u redovnim sudovima uopšte, i gledano u celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (Vidi, *inter alia*, *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima od 10. jula 1991. god.).

50. Sud smatra da su postupci pred redovnim sudovima, uključujući i pred Vrhovnim sudom, bili pravični i obrazloženi (Vidi, *mutatis mutandis,*

Shub protiv Litvanije, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

51. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije izneo nijedan *prima facie* dokaz koji bi ukazivao na povredu njegovih prava prema Ustavu (Vidi *Vanek protiv Slovačke Republike,* br. 53363/99, ESLJP, odluka od 31. maja 2005. god.) i nije pojasnio kako navedeni članovi Ustava i EKLJP potkrepljuju njegovu tvrdnju, kao što je propisano članom 113.7 Ustava i članom 48. Zakona.

52. Kao rezime, tvrdnje o povredi njegovih prava i sloboda nisu potkrepljene i dokazane, i stoga su očigledno neosnovane.

53. Iz gore navedenih razloga, Sud smatra da je u skladu sa pravilom 36 (1) c) i (2) b), zahtev neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona, pravilom 36 (1) c), 36 (2) b) i 56 (2) Poslovnika, 30 juna 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI99/14 i KI100/14, Shyqyri Syla i Laura Pula, Presuda od 3. jula 2014. god., objavljena 8. jula 2014. god.

Spojeni Slučaji KI99/14 i KI100/14, odkula od 3. Jula 2014 god.

Ključne reči: Individualni zahtev, zahtev za privremenu meru, iscrpljenje pravnih sredstava, nediskriminacija, pravo na pravično suđenje

Predmetna stvar je ocena ustavnosti postupka izbora za poziciju Glavnog državnog tužioca, odnosno odluka Tužilačkog saveta Kosova o imenovanju i predlaganju kandidata za Glavnog državnog tužioca KPK br. 151/2014 od 6. juna 2014. god., g. Shyqri Syla i odluka KPK/146/2014, od 5. juna 2014. god., u vezi sa zahtevom podnosioca gđe Laura Pula za ponovno razmatranje konačne liste vrednovanja kandidata.

Dana 27. marta 2014. god., TSK je objavio interni oglas za poziciju Glavnog državnog tužioca. Podnosilac zahteva (g. Shyqyri Syla, KI99/140) se nalazio među tri prva kandidata, dok je podnosilac zahteva (gđa Laura Pula, KI100/14) bila na petom mestu i samim tim, ne podleže daljem postupku izbora. Dana 6. juna 2014. god., Panel TSK, sastavljen od sedam (7) članova, tajno je glasao i sa četiri (4) glasova izabrao kandidata za poziciju Glavnog državnog tužioca. Podnosilac zahteva (g. Shyqyri Syla, KI99/14) dobio je tri (glasova) i samim tim, nije izabran kao kandidat za Glavnog državnog tužioca. Nakon toga, podnosioci su podneli zahteve Ustavnom sudu.

Podnosioci zahteva tvrde da je TSK, tokom postupka izbora za poziciju Glavnog državnog tužioca, povredio njihova prava garantovana Ustavom (u daljem tekstu: Ustav), odnosno član 3 [Jednakost pred Zakonom], član 7 [Vrednosti] i član 24 [Jednakost pred Zakonom] Ustava.

Dana 4. jula 2014., Sud je odobrio zahtev podnosilaca za uvođenje privremene mere, smatrajući da postoji *prima facie* zahtev i da su podnosioci zahteva izneli dovoljno ubedljive argumente da imenovanje kandidata za Glavnog državnog tužioca Republike Kosovo od strane predsednika Republike Kosovo može dovesti do nepopravljive štete za podnosioca zahteva.

U slučaju podnosioca (g. Shyqyri Syla, KI99/14), Sud smatra da ove okolnosti objektivno služe da se opravda bojazan podnosioca zahteva da je TSK-u, tokom postupka glasanja za kandidata za Glavnog državnog tužioca uključujući člana koji je bio i kandidat za poziciju Glavnog državnog tužioca, nedostajala potrebna nepristrasnost. Dakle, Sud smatra da je član koji je bio kandidat za poziciju Glavnog državnog tužioca trebalo da se iskujući iz postupka glasanja i imenovanja i da je trebalo da se zameni drugim članom.

U odnosu na podnosioca (gđa. Laura Pula, KI100/14), Sud smatra da su pokrenuta ozbiljna pitanja da je možda u postupku testiranja podnosilac bila diskriminasana zbog njenog pola, Sud nalazi da ona nije potkrepila tvrdnju da je ona u stvari bila diskriminisana,u postupku testiranja, zbog njenog pola. Prema tome, nije bilo povrede gore navedenog principa o nediskrimisanju.

Što se tiče prava na pravično suđenje, Sud smatra da je neuspeh TSK da u svojoj odluci KPK br. 146/2014 od 5. juna 2014. god., primeni svoja uspostavljena pravila i obezbedi jasno obrazloženje u vezi sa suštinskim aspektima činjeničnog i pravno materijalnog ili procesnog argumenta podnosioca zahteva, u suprotnosti ja sa pravom na pravičan postupak.

U zaključku, Sud ocenjuje da postupak izbora, održan od strane TSK, predstavlja povredu prava na pravičan postupak, garantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP. Dakle, Sud nalazi da se ceo postupak izbora za poziciju Glavnog državnog tužioca mora ponoviti ne prejudiciravajući ishod ponovljenog postupka.

PRESUDA
u
slučajevima br. KI99/14 i KI100/14
Podnosilac
Shyqyri Syla i Laura Pula
Ocena ustavnosti
odluka Tužilačkog saveta Kosova vezanih za postupak izbora Glavnog državnog tužioca

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija, i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su g. Shyqyri Syla (KI99/14), glavni tužilac Osnovnog tužilaštva u Mitrovici i gđa Laura Pula (KI100/14), tužilac u Kancelariji Glavnog državnog tužioca (u daljem tekstu: podnosioci zahteva). Podnosioci zahteva su bili kandidati u postupku izbora za poziciju Glavnog državnog tužioca.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju postupak izbora za poziciju Glavnog državnog tužioca. Podnosilac zahteva g. Shyqyri Syla, zahtev KI99/14, osporava odluku KPK br. 151/2014 Tužilačkog saveta Kosova od 6. juna 2014. god., o imenovanju kandidata za Glavnog državnog tužioca. Pored toga, podnosilac zahteva gđa Laura Pula, zahtev KI100/14, osporava odluku KPK/146/2014, od 5. juna 2014. god., u vezi sa njenim zahtevom za ponovno razmatranje konačne liste sa bodovima kandidata od 31. maja 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti postupka izbora za poziciju Glavnog državnog tužioca, odnosno odluka Tužilačkog saveta Kosova o imenovanju i predlaganju kandidata za Glavnog državnog tužioca (KPK br. 151/2014 od 6. juna 2014. god.) g. Shyqri Syla i odluka

KPK/146/2014, od 5. juna 2014. god., u vezi sa zahtevom podnosioca gđe. Laura Pula za ponovno razmatranje konačne liste vrednovanja kandidata.

4. Podnosioci zahteva tvrde da je Tužilački savet Kosova (u daljem tekstu: TSK) tokom postupka izbora za poziciju Glavnog državnog tužioca povredio njihova prava garantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), odnosno član 3. [Jednakost pred Zakonom], član 7. [Vrednosti] i član 24. [Jednakost pred Zakonom] Ustava Republike Kosovo.

5. Pored toga, podnosilac g. Shyqyri Syla, zahtev KI99/14, traži od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) da uvede privremenu meru, odnosno da obustavi postupak imenovanja predloženog kandidata, u očekivanju ishoda postupka pred Sudom.

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članom 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosova br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilom 56.(1) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

7. Dana 12. juna 2014. god., podnosioci su pojedinačno podneli svoje zahteve Sudu.

8. Dana 13. juna 2014. god., podnosilac zahteva (KI99/14, g. Shyqyri Syla) podneo je Sudu kopiju svoje žalbe izjavljene Osnovnom sudu u Prištini, Odeljenje za upravne poslove.

9. Dana 17. juna 2014. god., predsednik je odlukom GJR. KI99/14 imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom KSH. KI99/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Ivan Čukalović i Arta Rama-Hajrizi.

10. Dana 17. juna 2014. god., u skladu sa pravilom 37.1 Poslovnika, predsednik je naložio spajanje zahteva KI100/14 sa zahtevom KI99/14. Prema tom nalogu, odlučeno je da sudija izvestilac i sastav Veća za razmatranje bude isto kao što je odlučeno odlukama (GJR. KI99/14 i KSH. KI99/14) predsednika o imenovanju sudije izvestioca i Veća za razmatranje od 17. juna 2014. god.

11. Dana 19. juna 2014. god., Sud je obavestio podnosioce o registraciji zahteva i spajanju zahteva. Istog dana, Sud je obavestio i poslao kopije zahteva TSK-u.

12. Dana 19. juna 2014. god., podnosilac zahteva (KI100/14, gđa Laura Pula) podnela je Sudu dodatne informacije i argumente.

13. Dana 24. juna 2014. god., Sud je poslao kopiju zahteva predsedniku Republike Kosova.

14. Dana 24. juna 2014. god., TSK je podneo Sudu dokumenta u vezi sa postupkom izbora.

15. Dana 26. juna 2014. god., sudija Kadri Kryeziu napismeno je obavestio Sud o svom izuzeću sa većanja tokom perioda juni-juli 2014. god., u očekivanju odluke Suda sve dok Sud ne odlučuje u vezi sa određenim navodima protiv njega.

16. Dana 3. jula 2014. god, Sud je odlučio da usvaja zahtev za uvođenje privremene mere.

17. Istog dana, Sud je većao o glasao o slučaju.

Pregled činjenica

18. Dana 27. marta 2014. god., TSK je objavio interni oglas za poziciju Glavnog državnog tužioca.

19. Dana 11. aprila 2014. god., TSK je doneo odluku KPK. br. 90/2014 o imenovanju Panela TSK-a za preliminarno razmatranje. Istog dana, TSK je doneo odluku KPK. br. 91/2014 o imenovanju Komisije TSK za ponovno razmatranje.

20. Dana 17. aprila 2014. god., Panel TSK-a za preliminarno razmatranje, nakon što je razmotrio aplikacije i dokumenata podneta od devet (9) kandidata, odlučio je da je samo šest (6) kandidata ispunilo uslove za poziciju Glavnog državnog tužioca, kao što je propisano zakonom na snazi.

21. Dana 25. aprila 2014. god., Komisija za ponovno razmatranje, nakon razmatranja žalbi izjavljenih od strane dvoje (2) neizabranih kandidata, tokom postupka preliminarnog razmatranja, odlučila je da usvoji njihov zahtev i objavi konačnu listu od osam (8) kandidata, za dalji postupak izbora.

22. Od 29 do 31. maja 2014. god., održan je postupak intervjuisanja ovih osam (8) kandidata.

23. Dana. 31 maja 2014. god., TSK je objavio listu sa konačnim rezultatima za svakog kandidata. Prema odredbama Pravilnika za kriterijume i proceduru nominovanja i predloga za imenovanje Glavnog državnog tužioca (u daljem tekstu: Pravilnik), tri prva kandidata su imali pravo na postupak tajnog glasanja.

24. Podnosilac zahteva (g. Shyqyri Syla, KI99/140) se nalazio među tri prva kandidata, dok je podnosilac zahteva (gđa Laura Pula, KI100/14) bila na petom mestu i samim tim, ne podleže daljem postupku izbora.

25. Protiv gore navedene liste sa konačnim rezultatima, podnosilac zahteva (gđa Laura Pula, KI100/14) podnela je TSK zahtev za ponovno razmatranje.

26. U svom zahtevu za ponovno razmatranje, podnosilac zahteva (gđa Laura Pula, KI100/14), tvrdi da su povređeni postupci prilikom bodovanja kandidata. Podnosilac zahteva je izjavila da je za podnet koncept dokument od jednog člana dobila pet (5) bodova, dok pozivajući se na tabelu rezultata vrednovanja koja je sastavni deo Pravilnika, propisano je da daje ne manje od deset (10) bodova.

27. Dana 5. juna 2014. god., TSK je odlukom KPK/146/2014 odbio kao neosnovan zahtev za ponovno razmatranje podnet od strane podnosioca (gđa Laura Pula, KI 100/14).

28. TSK u svojoj odluci, odbijajući zahtev podnosioca za ponovno razmatranje, tvrdi sledeće:

> *"TSK nalazi da je tabela na str. 30 Pravilnika, iako je integralni deo istog, poslužila samo kao orijentaciona tabela prilikom procene, a ne i determinacioni okvir određivanja načina bodovanja od strane svakog člana TSK."*

29. Dana 6. juna 2014. god., Panel TSK, sastavljen od sedam (7) članova, tajno je glasao i sa četiri (4) glasova izabrao kandidata za poziciju Glavnog državnog tužioca. Podnosilac zahteva (g. Shyqyri Syla, KI99/14) dobio je tri (glasova) i samim tim, nije izabran kao kandidat za Glavnog državnog tužioca.

30. Jedan od sedam (7) članova TSK, koji je glasao za kandidata Glavnog državnog tužioca, bio je i kandidat u postupku izbora za poziciju Glavnog državnog tužioca. Ovaj član je izabran kao kandidat u konačnoj listi od osam (8) kandidata od 25. aprila 2014. god., ali nije

izabran kao kandidat u konačnoj listi od tri (3) prva kandidata od 31. maja 2014. god., predmet tajnog glasanja Panela TSK. Na osnovu spisa postupka izbora, podnetih od strane TSK, izgleda da ovaj kandidat, koji je član TSK, nije bio član Panela TSK za preliminarno razmatranje i Komisije TSK za ponovno razmatranje.

31. Istog dana, TSK je doneo odluku KPK. br. 151/2014 o imenovanju kandidata za Glavnog državnog tužioca.

32. Dana 12. juna 2014. god., TSK je poslao predsedniku Republike Kosovo predlog za imenovanje kandidata za Glavnog državnog tužioca.

33. Dana 13. juna 2014. god., na odluku KPK br. 151/2014 o imenovanju i predlaganju kandidata za poziciju Glavnog državnog tužioca od 6. juna 2014. god., podnosilac zahteva (g. Shyqyri Syla, KI99/14) podneo je tužbu Osnovnom sudu u Prištini, Odeljenje za upravne poslove.

34. Do danas, predsednik Republike Kosovo nije izdao ukaz o imenovanju kandidata predloženog od strane TSK za poziciju Glavnog državnog tužioca.

Navodi podnosioca

35. Kao što je gore navedeno, podnosioci zahteva tvrde da je TSK, tokom postupka izbora za poziciju Glavnog državnog tužioca, povredio njihova prava garantovana Ustavom, odnosno član 3 [Jednakost pred Zakonom], član 7 [Vrednosti] i član 24 [Jednakost pred Zakonom] Ustava.

1. Navodi podnosioca zahteva (g. Shyqyri Syla, KI99/14)

36. Podnosilac zahteva tvrdi sledeće:

> *"Dana 06.06.2014. godine, je održana sednica Tužilačkog saveta Kosova, kada je glasano za kandidata za Glavnog državnog tužioca. Na ovoj sednici je prisustvovao i izabran je i kandidat [...] za Glavnog državnog tužioca, međutim nije ušao u krug u tri prva kandidata.*
> *Smatram da je glasanje ovog kandidata bilo sukob interesa, nakon čega je došlo do proizvoljnosti, s obzirom da nije učestvovao tokom procene dokumentacije kandidata, a niti u njihovom intervjuisanju, i bez saznanja je samo glasao dovodeći kandidate u neravnopravan položaj".*

37. Podnosilac zahteva od Suda:

"Poništenje postupka izbora i uvođenje privremene mere za sprečavanje imenovanja Glavnog tužioca".

2. Navodi podnosioca zahteva (gđa Laura Pula, KI100/14)

38. Podnosilac zahteva tvrdi da TSK na proizvoljan način, nije delovao u skladu sa Pravilnikom za kriterijume i procedure Nominovanja i predloga za Imenovanje Glavnog državnog tužioca (u daljem tekstu: Pravilnik).

39. U tom smislu, ona tvrdi sledeće*: "S toga se ovde postavlja pitanje načela pravne sigurnosti, obzirom da kandidati nisu očekivali da će doći do izmene načina bodovanja od onog koji je utvrđen Pravilnikom o kriterijumima i proceduri nominovanja i predloga za imenovanje Glavnog državnog tužioca."*

40. Što se tiče njenih tvrdnji o povredi njenih ustavnih prava, garantovanih članom 3, 7 i 24. Ustava, podnosilac se poziva i na odredbu Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena i tvrdi sledeće:

"Da nije ispoštovana polna ravnopravnost potvrđuje činjenica da sam od ukupno 8 (osam) kandidata za glavnog državnog tužioca samo ja bila kandidat žena. U Konvenciji o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena se predviđa da se diskriminacijom žena krše načela ravnopravnosti i poštovanja ljudskog dostojanstva, sprečava učešće žena pod istim uslovima sa muškarcima u političkom, društvenom, ekonomskom i kulturnom životu, onemogućuje podizanje dobrobiti društva i porodice i otežava razvojni potencijal žena u službi svoje domovine i čovečanstva uopšte.

U članu 2. tačka „d" ove Konvencije se navodi da se osuđuje svaki oblik diskriminacije žena i da su države dužne da obezbede da javni organi i institucije postupaju u skladu sa ovom obavezom.

Na osnovu iznetog, smatramo da su prekršeni član 22. Ustava Republike Kosova, Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima-tačka 6 te Konvencija o eleminisanju svih oblika diskriminacije žena."

41. Što se tiče iscrpljenja pravnih sredstava, podnosilac zahteva tvrdi sledeće:

"Štaviše, Zakon o TSK ne predviđa neku odredbu o žalbama protiv odluka TSK. Ističemo da je nedostatak pravnog sredstva protiv

drugostepenih odluka TSK je potvrđena i od strane međunarodnih mehanizama na Kosovu, a stvaranje mogućnosti za apelaciju je preporuka i Venecijanske Komisije za Kosovo, koja je sugerisala da se ovo pitanje uključi prilikom izmene Zakona o TSK i SSK."

Relevantne zakonske odredbe koje se odnose na imenovanje Glavnog državnog tužioca

I. Član 109 [Državno Tužilaštvo], stav 7 Ustava

Državni tužioc će se imenovati i razrešiti od strane Predsednika Republike Kosovo na osnovu predloga Tužilačkog saveta Kosova. Državni tužioc će služiti mandat od sedam godina, bez mogućnosti ponovnog izbora.

II. Zakon o Tužilačkom Savetu Kosova br. 03/L-224

Član 5 [Sastav i izbor članova Saveta]
Savet se sastoji od devet (9) članova koji su državljani Republike Kosovo, od kojih pet (5) moraju biti tužioci.

1. Pet (5) tužioca koji su članovi Saveta čine:

2.1. Glavni državni tužilac;

2.2. jedan (1) tužilac iz kancelarije Specijalnog tužilaštva izabran od strane tužilaca koji rade u toj kancelariji;

2.3. jedan (1) tužilac iz kancelarije Apelacionog tužilaštva izabran od strane tužilaca koji rade u toj kancelariji, i

2.4. dva (2) tužioca iz Osnovnog tužilaštva izabrana od strane tužilaca koji rade u toj kancelariji;

3. Članovi Saveta koji nisu tužioci moraju biti imenovani od strane Saveta zasnovanu na listi od najmanje (5) kandidata za svaku poziciju podnosi se relevantnim organima i obuhvata:

3.1. jedan (1) član iz advokatske Komore koji je specijalizovan u krivičnom zakonu, nakon predloga izvršnog saveta, Advokatske Komore.

3.2. jedan (1) profesor pravnog fakulteta Republike Kosovo na osnovu predloga o visokom obrazovanju i drugih relevantnih organa za visoko obrazovanje;

3.3. jedan (1) predstavnik civilnog društva sa viskom profesionalnom pripremom i znanja iz oblasti ljudskih prava.

[...]

Član 20 [Imenovanje Glavnog državnog tužioca i državnih tužilaca]

1. Glavnog državnog tužioca predlaže Savet iz reda tužilaca i treba da bude imenovan od strane Predsednika na mandat od sedam (7) godina, bez mogućnosti za ponovno imenovanje.

2. Savet imenuje glavnog tužioca za sve druge jedinice državnog tužilaštva. U zavisnosti od kvalifikacija utvrđenim Zakonom o Državnim tužiocima, svaki tužilac ima pravo da bude imenovan na mesto glavnog tužioca.

3. Glavnog tužioca imenuje Savet na period od četiri (4) godine, sa mogućnošću za još jedan mandat.

4. Sa ciljem da se obezbedi da državni tužilac odražava multietnički karakter Kosova, Savet će nastojati da osigura da pripadnicima zajednica koje nisu većina na Kosovu biti imenovani sa ulogom upravljanja.

5. Ako kandidat koji je predložen za Glavnog tužioca je član Saveta, on ili ona ne mogu da učestvuju u razmatranju i glasanju za imenovanje glavnog tužioca.

6. Savet mora biti ovlašćen da razreši glavnog tužioca sa funkcije, u skladu sa ocenom rada izvršenu u skladu sa važećim zakonom, ili prilikom vršenja krivičnih dela, lošeg upravljanja, nekompetentnosti, ili neispunjenja obaveza na datoj funkciji. [...]

III. Pravilnik za kriterijume i proceduru nominovanja i predloga za imenovanje Glavnog državnog tužioca

Član 9 [Panel TSK-a za Preliminarno Razmatranje]

1. TSK osnivaće Panel za Preliminarno Razmatranje aplikacija za Glavnog
Državnog Tužioca, u sledećem sastavu:

1.1. Jedan član TSK; predsednik;

1.2. Jedan tužilac iz Apelacionog Tužilaštva, koji nije aplicirao za GDT; i

1.3. Jedan tužilac iz STRK, koji nije aplicirao za GDT.

2. Panel ima nadležnost i odgovornost samo za razmatranje aplikacija za GDT, ako iste ispunjavaju kriterijume koji su predviđeni članom 3 stav 1, 2, 3 i 4 i članom 4 ovog Pravilnika.

3. Paneli u toku 7 dana razmatra aplikacije i sastavlja spisak sa kandidatima koji ispunjavaju uslove za GDT.

4. Kandidati koji nisu ispunjavali kriterijume za GDT biće pismeno obavešteni.
Obaveštenje treba obuhvatiti i informaciju o pravu kandidata za podnošenje
zahteva za ponovno razmatranje Komisiji za ponovno razmatranje u roku od 15
dana od dana dobijanja obaveštenja.

5. Kandidati koji ispunjavaju uslove za GDT biće pismeno obavešteni.

6. Obaveštenje vezano sa stavom 4 i 5 ovog člana biće objavljeno na dva službena jezika sa veb stranicu DT –a i TSK-a. Kandidati biće obavešteni putem službenog email-a i telefonske poruke. Potvrđivanje za dobijanje obaveštenja je obavezno od strane svih kandidata za GDT.

Član 10 [Komisija za ponovno razmatranje]
1. TSK osniva Komisiju za ponovno razmatranje, sa nadležnošću i odgovornošću za razmatranje zahteva za ponovno razmatranje prema odlukama panela TSK za preliminarno razmatranje aplikacija kandidata za GDT.

2. Komisija za ponovno razmatranje je u sledećem sastavu:

2.1 Glavni Državni Tužilac. Predsednik;
2.2 Jedan Tužilac iz AT koji nije aplicirao za GDT; i
2.3 Jedan tužilac iz STRK koji nije aplicirao za GDT.

3. Komisija u roku od 5 dana od dana isteka roka za primanje zahteva za ponovno razmatranje doneće odluku za svaki primljeni zahtev.

4. Vezano sa odlukom Komisije, biće obavešteni kandidati koji su podneli zahtev za ponovno razmatranje, kao i članovi TSK.

5. Odluke Komisije biće objavljene na veb stranicu TSK-a i DT-a, najkasnije 24 sata nakon donošenja odluke.

Član 12 [Komisija za ocenjivanje, intervju i glasanje]

1. Članovi TSK, koji nisu isključeni na osnovu stava 5 člana 20 Zakona o TSK-a, sastoje komisiju za ocenjivanje, intervju i glasanje za GDT.

Član 13 [Ocenjivanje kandidata za Glavnog Državnog Tužioca]

1. Vrednovanje kandidata za Glavnog Državnog Tužioca obuhvatiće: Lični,
profesionalni i moralni integritet, koji se bazira na:

1.1. Ocenjivanje performanse u poslednje tri godine;
1.2. Dobijene informacije od strane APK;
1.3. Dobijene informacije od strane FOJ;
1.4. Dobijene informacije od strane KOA;
1.5. Podatke vezane sa eventualnim disciplinskim merama prema kandidatima i informacije iz KDT ako se prema nekome od kandidata odvijaju disciplinske
istrage.

1. Obavezuje se Glavni Državni Tužilac da zatraži informacije iz člana 1, tačke 1.2; 1.3; 1.4 i 1.5 ovog člana, za sve kandidate koji su aplicirali za GDT. Ove
informacije se postavljaju na dosije kandidata i na te imaju pristup članovi TSK-a.

2. Informacije iz stava 1, tačka 1.2; 1.3; 1.4 i 1.5, ovog člana, za kandidate koji se eliminiraju sa Panela i Komisije za ponovno razmatranje dostavljaju se budućem Glavnom Državnom Tužiocu.

Član 16 [Bodovanje kandidata]

1. Bodovanje kandidata vrši se u formularima broj 2 i 3.

2. Svaki član TSK boduje kandidate na osnovu formulara 2 i 3;

3. Bodovi svih članova TSK se prikupljaju u samo jednom formularu za svakog kandidata.

4. Nakon bodovanja kandidata, TSK vrši rangiranje kandidata na osnovu stečenih bodova tokom procesa ocenjivanja i intervjua, rangirajući tri kandidata sa najviše bodova.

5. Svaki član TSK, može bodovati jednog kandidata sa najviše (100) bodova, kao što sledi:

5.1 Za dokumenat o samo-vrednovanju jedna kandidat može biti bodovan sa najviše 20 (dvadeset) bodova;
5.2 Za koncept dokumenat jedan kandidat može biti bodovan sa najviše 30 (trideset) bodova;
5.3 Za usmeni intervju jedan kandidat moše biti bodovan sa najviše 20 (dvadeset) bodova;
5.4 Za integritet jedan kandidat može biti bodovan sa najviše 30 (trideset) bodova.

6. Tri (3) kandidata sa najviše bodova, biće podvrgnuti procesu tajnog glasanja glasanja od strane članova TSK-a.
7. Kandidat koji ulazi u spisku troje (3) kandidata za glasanje u TSK, unutar tri (3) dana nakon obaveštenja, može zahtevati od TSK-a da ponovo razmatra njegov zahtev samo na toj osnovi ako smatra da je bilo proceduralnih kršenja u sprovođenju ovog pravilnika.

8. Obaveštenje iz stava 7, ovog člana vrši se pismeno uz priloženje jedne kopije opšteg bodovanja kandidata.

9. Kandidati koji nisu postigli da budu među tri prva po redosledu, sa najviše bodova imaju pravo na pristup dokumentima za njihovo procenjivanje kako bi verifikovali bodovanje. Međutim, kandidati nemaju pravo pristupa na identitet člana TSK koji je izvršio procenjivanje i individualno bodovanje.

10. TSK u roku od (7)sedam dana po prijemu zahteva kandidata za verifikaciju bodovanja, odlučiće, da li se zahtev prihvata ili odbije i pismeno će obavestiti kandidata za donošenu odluku.

Član 17 [Proces glasanja za Glavnog Državnog Tužioca]

1. Tri (3) prva kandidata koji dobiju najviše bodova biće deo procesa tajnog glasanja,

2. Glasanje tri (3) prva kandidata prema redosledu dobijenih bodova izvrši će se tajnim glasanjem od strane članova TSK isključujući člana TSK ako je on jedan od tri kandidata za kojeg će se glasati.

3. Ako je rezultat tajnog glasanja izjednačen, tajno glasanje će se ponoviti samo za kandidate koji su dobili podjednake bodove, do glasnaja u kojem jedan kandidat dobija potrebne glasove za GDT.

4. Kandidat koji na tajnom glasanju dobije najviše glasova od strane TSK predložiće se za imenovanje za Glavnog Državnog Tužioca Predsedniku Republike Kosova.

5. Predlog za imenovanje se potpisuje od strane Predsednika TSK-a. Predlog za imenovanje treba da se obrazloži pismeno, uključujući kompletan proces
nominovanja kandidata predloženog za imenovanje za Glavnog Državnog Tužioca.

6. Predlog za imenovanje kandidata za GDT od strane TSK-a, dostavlja se
Predsedniku Države ne kasnije od pet (5) dana od dana donošenja odluke.

7. Sastanak i tajno glasanje TSK-a biće otvoren za javnost, ali TSK može glasati da bi zatvorio deo sastanka tokom koje će se diskutovati zasluge kandidata za GDT.

Prihvatljivosti zahteva

42. Pre svega, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosilaca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

43. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. stav 7, Ustava, koji propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

44. Sud smatra da su podnosioci zahteva ovlašćene stranke u skladu sa članom 113. stav 7 Ustava.

45. Sud se poziva i na čl. 48 i 49. Zakona, koji propisuju:

"48. Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.

49. Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta."

46. Sud uzima u obzir i pravilo 36 (1) Poslovnika, koje propisuje:

"Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:
(a) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na
raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke, ili
(b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva,
ili
(c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."

47. Kao što je gore navedeno, podnosioci zahteva osporavaju postupak izbora za poziciju Glavnog državnog tužioca. U tom smislu, podnosilac zahteva (gđa Laura Pula, KI100/14) posebno osporava odluku, KPK. br. 146/2014 od 5. juna 2014. god., Komisije TSK-a za ponovno razmatranje, dok podnosilac zahteva (g. Shyqyri Syla, KI99/14) osporava odluku, KPK br. 151/2014 od 6. juna 2014. God, TSK o imenovanju kandidata za Glavnog državnog tužioca.

48. Su primećuje da odredbe zakona na snazi, odnosno Zakona o Tužilačkom savetu Kosova br. 03/L-224, nisu predvidele nijedno pravno sredstvo protiv odluka osporenih od strane podnosilaca zahteva.

49. S tim u vezi, Sud smatra da su podnosioci zahteva obavezni samo da iscrpe "[...] *sredstva koja su im dostupna, koja obezbeđuju zadovoljenje u pogledu njihovih žalbi i koja imaju opravdane izglede za uspeh. Stoga, osnov pravnog sredstva u domaćim zakonima mora biti jasan"* (Vidi slučaj *Scavuzzo-Hager i drugi protiv Švajcarske,* zahtev br. 41773/98, ESLJP, 7. februara 2006. god.).

50. Međutim, Sud primećuje da iako postoje pravna sredstva, u slučaj podnosilaca zahteva ne bi bile delotvorne. Štaviše, uzimajući u obzir specifičnost postupka izbora za poziciju Glavnog državnog tužioca i neophodnost da se to učini blagovremeno, Sud je mišljenja da ne postoji pravno sredstvo za iscrpljenje.

51. U tom smislu, sa osvrtom na slučajeve presuđene od strane Suda u vezi sa imenovanjem i reizborom sudija i tužilaca, posebno sa osvrtom na

slučaj br. KI114/10 *Vahide Badivuku*, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 8. maja 2011. god., Sud smatra da se na osnovu okolnosti slučaja i okončanih postupaka, ovaj zahtev razlikuje od gore navedenog slučaja iz sledećih razloga:

52. Prvo, pre stupanja na snagu Zakona o sudovima br. 03/L-199, postupak upravnog spora protiv konačnih upravnih akata su se pokretali pred Vrhovnim sudom. Nakon stupanja na snagu gore navedenog Zakona o sudovima (1. januar 2013. god.), postupak upravnog spora je regulisan na sledeći način:

Član 14 [Odeljenje za upravne sporove Osnovnog suda]

> *"1. Departman za administrativna pitanja Osnovnog suda sudi i odlučuje u*
> *administrativnim konfliktima prema tužbama protiv administrativnim završnim akata i za druga pitanja koja su utvrđena ovim zakonom.*
> *2. Svim predmetima pred Odeljenjem za upravne sporove Osnovnog sudi jedan (1) sudija profesionalac, osim ako zakonom nije drugačije propisano."*

53. Drugo, Sud primećuje da postoji samo jedna pozicija za Glavnog državnog tužioca, dok na primer postoji više pozicija za imenovanje ili reizbor sudija ili tužilaca. Sud je, stoga, svestan da je primio nekoliko zahteva od sudija i tužilaca koji nisu bili ponovno izabrani. Ovaj slučaj se, međutim, faktički razlikuje. Prvo, jer je u tim drugim slučajevima postojalo više pozicija i redovni sudovi su mogli da reše zahteve ukoliko je povreda dokazana nekoliko meseci kasnije. Drugo, u ovom slučaju, ne izgleda da ima dovoljno vremena da se bilo koji drugi sud bavi tim pravnim sredstvom pre imenovanja od strane predsednika Republike Kosovo.

54. Stoga, Sud zaključuje da podnosioci zahteva nemaju na raspolaganju pravna sredstva da iscrpe pre nego što će nastaviti sa svojim tvrdnjama o ustavnoj povredi.

55. Pored toga, Sud, takođe utvrđuje da su podnosioci zahteva podneli svoje zahteve Sudu u roku od četiri (4) meseca.

56. Štaviše, Sud primećuje da su podnosioci zahteva naveli koja ustavna prava oni tvrde da su im povređena i osporavaju konkretne odluke KPK. br. 146/2014 od 5. juna 2014. god. i KPK br. 151/2014 od 6. juna 2014. god.

57. Dakle, Sud smatra da su zahtevi prihvatljivi.

Meritum slučaja

58. Podnosioci zahteva uglavnom tvrde da su osporene odluke, donete tokom postupka izbora za poziciju Glavnog državnog tužioca, povredile njihova prava kao što su garantovana članom 3 [Jednakost pred Zakonom], 7 [Vrednosti] i 24 [Jednakost pred Zakonom] Ustava.

59. S tim u vezi, Sud se poziva na gore navedene odredbe Ustava:

Član 3 [Jednakost pred Zakonom]

1. Republika Kosovo je multietničko društvo, koje se sastoji od Albanaca i ostalih zajednica, kojom se upravlja na demokratski način, poštujući vladavinu zakona, preko zakonodavnih, izvršnih i pravosudnih institucija.

2. Sprovođenje javne vlasti u Republici Kosovo se zasniva na načelu jednakosti svih
građana pred zakonom i poštovanju međunarodno priznatih prava i osnovnih sloboda, kao i zaštiti prava i učešća svih zajednica i njihovih pripadnika.

Član 7 [Vrednosti]
1. Ustavni red Republike Kosovo se zasniva na načelima slobode, mira, demokratije, jednakosti, poštovanja ljudskih prava i sloboda i vladavine zakona, nediskriminacije, imovinskog prava, zaštite sredine, društvenog prava, pluralizma, podele državne vlasti i tržišne ekonomije.
2. Republika Kosovo obezbeđuje jednakost polova kao osnovnu vrednost za razvoj
demokratskog društva, jednake mogućnosti učešća žena i muškaraca u politički,
ekonomski, društveni i kulturni život i sve ostale oblasti društvenog živo.

Član 24 [Jednakost pred Zakonom]
1. Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.

2. Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.

3. Načelo jednakosti pred zakonom ne sprečava sprovođenje i usvajanje privremenih mera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa koje nisu jednake. Takve mere se mogu sprovoditi samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene.

60. Što se tiče prava traženih od strane podnosilaca zahteva, Sud podseća da je *„on majstor karakterizacije koja će se dati u zakonu za činjenice slučaja i nije vezan za karakterizaciju koju daje podnosilac zahteva ili Vlada. Žalba se karakteriše iz navedenih činjenica koje se nalaze u njoj, a ne samo iz pravnih osnova ili podržanih argumenata"* (Vidi *mutatis mutandis* slučaj *Ştefănică i drugi protiv Rumunije*, zahtev br. 38155/02, ESLJP, presuda od 2. Novembra 2010. god., stav 23)·

61. Dakle, Sud će analizirati žalbe podnosilaca zahteva na osnovu navodnih činjenica i dokaza priloženih zahtevima u vezi sa njihovim tvrdnjama o povredi osnovnih prava garantovanih Ustavom i Evropskom Konvencijom o Ljudskim pravima(u daljem tekstu: EKLJP) .

62. U tom smislu, Sud će oceniti i primenu kriterijuma predviđenih člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava i člana 6 [Pravo na pravično suđenje] EKLJP u vezi sa postupkom izbora održanog od strane TSK.

63. Član 31. Ustava, propisuje:

1. „Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda".

64. Pored toga, član 6.1 EKLJP, propisuje:

„Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom".

65. Sud se dalje poziva na član 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava, koji propisuje:

„Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava“.

66. Sud primećuje da je u slučaju podnosioca zahteva (gđa Laura Pula, KI100/14), odluka o odbijanju njenog zahteva za ponovno razmatranje (KPK/146/2014 od 5. juna 2014. god.) doneta od strane Komisije za ponovno razmatranje koja je osnovana od strane TSK prema gore navedenim primenjivim zakonskim odredbama. Dok je odluka o imenovanju kandidata za Glavnog državnog tužioca (KPK br. 151/2014 od 6. juna 2014. god.) doneta od strane sedam (7) članova TSK nakon postupka tajnog glasanja.

67. U tom smislu, Sud primećuje da je TSK, kao telo osnovano Ustavom, tokom postupka izbora za poziciju Glavnog državnog tužioca je trebalo poštovati i ispuniti uslove predviđene članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP.

68. Sledstveno, Sud će razmotriti meritum svake tvrdnje podnosilaca zahteva.

1. Meritum slučaja podnosioca g. Shyqyri Syla zahtev KI99/14

69. Pozivajući se na postupak izbora u slučaju podnosioca zahteva, Sud podseća da se podnosilac zahteva nalazio među prva tri kandidata koji su imali pravo na dalji postupak izbora, odnosno na postupak tajnog glasanja od strane TSK.

70. Shodno tome, 6. juna 2014. god., TSK sastavljen od sedam (7) članova, održao je postupak tajnog glasanja, kojom prilikom je izabran kandidat za poziciju Glavnog državnog tužioca sa četiri (4) od sedam (7) glasova. Podnosilac zahteva je dobio tri (3) glasova i samim tim, nije izabran za kandidata za Glavnog državnog tužioca.

71. Sud dalje podseća da je jedan od sedam (7) članova TSK, koji je glasao za kandidata za Glavnog državnog tužioca, bio i kandidat u postupku izbora za poziciju Glavnog državnog tužioca. Ovaj član je kao kandidat izabran u konačnoj listi od osam (8) kandidata od 25. aprila 2014. god., ali nije izabran u konačnoj listi od tri (3) prva kandidata, predmet tajnog glasanja TSK-a.

72. Na osnovu gore navedenih činjenica, podnosilac zahteva osporava odluku TSK o imenovanju kandidata za poziciju Glavnog državnog tužioca (KPK br. 151/2014 od 6. juna 2014. god.) i tvrdi:

„Smatram da je glasanje ovog kandidata bilo sukob interesa, nakon čega je došlo do proizvoljnosti, s obzirom da nije učestvovao tokom procene dokumentacije kandidata, a niti u njihovom intervjuisanju, i bez saznanja je samo glasao dovodeći kandidate u neravnopravan položaj“.

73. Sud smatra da je TSK tokom postupka izbora za poziciju Glavnog državnog tužioca je ispoštovao načela i zahteve predviđene članom 6. EKLJP i sudske prakse Evropski Sud o Ljudskim Pravima (u daljem tekstu: ESLJP) kako bi obezbedio transparentan, pravičan i objektivan postupak izbora koji je osnivan na jednakost.

74. U odnosu na to da li je TSK ispunio proceduralnu garanciju uključujući i pojavljivanje „nepristrasnosti“ Sud se dalje poziva na uspostavljenu sudsku praksu ESLJP. U slučaju *Wettstein*, ESLJP je utvrdio da postojanje nepristrasnosti u smislu člana 6. stav 1 se mora odrediti prema: „(i) *subjektivnom tekstu, gde se obraća pažnja na lična ubeđenja i ponašanje određenog sudije – to jest, da li je sudija imao nekakve lične predrasude ili pristrasnost u datom slučaju; i (ii) objektnom tekstu: to jest, po utvrđivanju da li je i sam sud, među ostalim aspektima, njegov sastav, ponudio dovoljne garancije da isključi legitimnu sumnju u pogledu njegove nepristrasnosti“*. (Vidi, između ostalih, *mutatis mutandis* slučaj *Wettstein protiv Švajcarske*, zahtev br. 33958/96, ESLJP, stav 42).

75. U tom smislu, Sud pozivajući se posebno na značaj i prirodu pozicije Glavnog državnog tužioca primećuje da čak i pojava nepristrasnosti je od velikog značaja (Vidi *mutatis mutandis* slučaj *De Cubber protiv Belgije*, zahtev br. 9186/ 80, ESLJP, presuda od 26. oktobra 1984. god., stav 26). Ono što je važno, jeste poverenje koje javni organ, kao što je TSK tokom postupka izbora za poziciju Glavnog državnog tužioca, u demokratskom društvu mora da inspiriše javnost kao i javno poverenje u osobu izabranu za Glavnog državnog tužioca.

76. Po mišljenju Suda, ove okolnosti objektivno služe da se opravda bojazan podnosioca zahteva da je TSK-u, tokom postupka glasanja za kandidata za Glavnog državnog tužioca uključujući člana koji je bio i kandidat za poziciju Glavnog državnog tužioca, nedostajala potrebna nepristrasnost. Dakle, Sud smatra da je član koji je bio kandidat za poziciju Glavnog državnog tužioca trebalo da se isključi iz postupka glasanja i imenovanja i da je trebalo da se zameni drugim članom.

77. Na osnovu gorenavedenog, Sud nalazi da u ovom slučaju je došlo do povrede prava na pravičan postupak, zagarantovan članom 31. Ustava i članom 6. stav 1. EKLJP.

78. Pored toga, Sud smatra da nije potrebno da se i dalje bavi tvrdnjama podnosioca zahteva o povredi članova 3., 7. i 24. Ustava, a posebno nakon što je utvrdio povredu člana 31. Ustava i člana 6. EKLJP.

2. Meritum slučaja podnosioca gđa Laura Pula zahtev KI100/14

79. Sud primećuje da se na osnovu liste od 31. maja 2014. god., sa konačnim rezultatima za svakog kandidata, obavljene od strane TSK, podnosilac zahteva nalazila na petom mestu i samim tim, nije bila podložna postupku glasanja i nominiranja. Nakon objavljivanja ove liste, podnosilac zahteva je podnela TSK zahtev za ponovno razmatranje.

80. U svom zahtevu za ponovno razmatranje, podnosilac zahteva tvrdi da je od jednog člana Panela, za koncept dokument koji je ona podnela, dobila pet (5) bodova, dok je na osnovu tabele rezultata vrednovanja koja je sastavni deo Pravilnika, bilo propisano da se daje ne manje od deset (10) bodova.

81. Shodno tome, 5. juna 2014. god., TSK je odlukom KPK/146/2014 odbacio kao neosnovan zahtev za ponovno razmatranje podnet od strane podnosioca, tvrdeći sledeće:

> *„TSK nalazi da je tabela na str. 30 Pravilnika, iako je integralni deo istog, poslužila samo kao orijentaciona tabela prilikom procene, a ne i determinacioni okvir određivanja načina bodovanja od strane svakog člana TSK."*

82. U tom smislu, podnosilac zahteva tvrdi sledeće:

> *„S toga se ovde postavlja pitanje načela pravne sigurnosti, obzirom da kandidati nisu očekivali da će doći do izmene načina bodovanja od onog koji je utvrđen* Pravilnikom *o kriterijumima i proceduri nominovanja i predloga za imenovanje Glavnog državnog tužioca".*

83. Na osnovu gore navedenog, podnosilac zahteva tvrdi povredu principa pravne sigurnosti.

84. Sud podseća da je ovaj princip eksplicitno sadržan u jedan od osnovnih prava koje pokriva Ustav i EKLJP, odnosno pravo na pravično suđenje. U tom smislu, Sud smatra da je princip pravne sigurnosti u opasnosti ako se pravne obaveza ne poštuju u potpunosti. Sud podseća da ovaj princip treba biti zagarantovan tokom postupaka izbora sprovođenih

od strane svih javnih organa. Dakle, TSK, tokom postupka izbora je trebalo da ima isti standard za svaki kandidat.

85. Sud primećuje da je TSK prihvatio da je gore navedeni aneks sa postupkom ocenjivanja sastavni deo Pravilnika. Prema tome, Sud smatra da aneks jasno uspostavlja metod ocenjivanja, pružajući minimalne i maksimalne bodove vrednovanja za koncept dokumente i druge komponente ocenjivanja u toku postupka izbora. Dakle, TSK, ignorišući svoja utvrđena pravila, stvara situaciju okarakterisanu pretpostavkom proizvoljnosti.

86. Sledstveno, gorenavedena odluka TSK, kojom se odbija zahtev podnosioca za ponovno razmatranje nedostaje i jasno obrazloženje. Pravo na obrazloženu odluku je ukorenjeno u opširnijem principu oličenom u EKLJP, koji štiti pojedinca od proizvoljnosti. U tom smislu, „*Odluka treba da sadrži razloge koji su dovoljni da se odgovori na bitne aspekte činjeničnog i pravno materijalnog ili procesnog argumenta stranke*“. (Vidi *mutatis mutandis* slučaj *Torija protiv Španije*, zahtev br. 18390/91, ESLJP, presuda od 9. decembra 1994. god., stav 30).

87. Na osnovu gorenavedenog, Sud nalazi da je došlo do povrede prava na pravičan postupak zagarantovanih članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP.

88. Što se tiče tvrdnja podnosioca zahteva o povredi principa nediskriminacije, Sud primećuje da prema Ustavu, jedna od vrednosti na kojima se osniva ustavni poredak Republike Kosovo, je princip nediskriminacije. U tom aspektu, Republika Kosovo treba da *“obezbedi jednakost polova, kao fundamentalnu vrednost za razvoj demokratskog društva, pružajući jednake mogućnosti za učešće žena i muškaraca u političkim, ekonomskim, socijalnim, kulturnim i drugim oblastima društvenog života”*.

89. Sud primećuje da gorenavedeni princip, koji je ugrađen u Ustav, odnosno u čl. 3. 7 i 24., mora biti zagarantovan tokom celog izbornog postupka u institucijama Republike Kosovo.

90. Što se tiče ovog konkretnog slučaja, podnosilac (gđa. Laura Pula, KI 100/14), bila je jedini kandidat ženskog pola, koja je dostavila “koncept dokument” kao deo preliminarnog testiranja i postupka bodovanja. S tim u vezi, podnosilac zahteva tvrdi:

> *“Da nije ispoštovana polna ravnopravnost potvrđuje činjenica da sam od ukupno 8 (osam) kandidata za glavnog državnog tužioca samo ja bila kandidat žena. U Konvenciji o eliminisanju svih*

oblika diskriminacije žena se predviđa da se diskriminacijom žena krše načela ravnopravnosti i poštovanja ljudskog dostojanstva, sprečava učešće žena pod istim uslovima sa muškarcima u političkom, društvenom, ekonomskom i kulturnom životu, onemogućuje podizanje dobrobiti društva i porodice i otežava razvojni potencijal žena u službi svoje domovine i čovečanstva uopšte.

U članu 2. tačka „d“ ove Konvencije se navodi da se osuđuje svaki oblik diskriminacije žena i da su države dužne da obezbede da javni organi i institucije postupaju u skladu sa ovom obavezom.”

91. Iako se čini da su pokrenuta ozbiljna pitanja da je možda u postupku testiranja podnosilac bila diskriminasana zbog njenog pola, Sud nalazi da ona nije potkrepila tvrdnju da je ona u stvari bila diskriminisana, u postupku testiranja, zbog njenog pola. Prema tome, nije bilo povrede gorenavedenog principa o nediskrimisanju.

92. Na osnovu gorenavedenog, Sud smatra da je neuspeh TSK da u svojoj odluci KPK br. 146/2014 od 5. juna 2014. god., primeni svoja uspostavljena pravila i obezbedi jasno obrazloženje u vezi sa suštinskim aspektima činjeničnog i pravno materijalnog ili procesnog argumenta podnosioca zahteva, u suprotnosti ja sa pravom na pravičan postupak.

93. Dakle, Sud smatra da je došlo do povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP

Zaključak

94. U zaključku, Sud ocenjuje da postupak izbora, održan od strane TSK, predstavlja povredu prava na pravičan postupak, garantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP. Dakle, Sud nalazi da se ceo postupak izbora za poziciju Glavnog državnog tužioca mora ponoviti ne prejudiciravajući ishod ponovljenog postupka.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava i pravilom 56 (1) Poslovnika, jednoglasno, na svojoj sednici održanoj 3. jula 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahteve prihvatljivim;

II. DA UTVRDI da je došlo do povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP;

III. DA PONIŠTI osporene odluke KPK br. 146/2014 i KPK br. 151/2014 o imenovanju kandidata za Glavnog državnog tužioca;

IV. DA NALOŽI TSK da ponovi postupak izbora za poziciju Glavnog državnog tužioca u skladu sa ovom presudom, ne prejudiciravajući ishod ponovljenog postupka;

V. DA NALOŽI TSK u skladu sa pravilom 63 (5) Poslovnika da podnese Ustavnom sudu informacije o preduzetim merama o izvršenju ove presude;

VI. DA DOSTAVI ovu odluku strankama;

VII. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;

VIII. DA PROGLASI da ova presuda stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI216/13, Agron Vula, Rešenje od 23. januara 2014 god. - Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 22/2011, od 3. juna 2013. god., sa zahtevom za privremenu meru

Slučaj KI216/13, odluka od 23. januara 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, privremena mera

Podnosilac zahteva tvrdi da su mu presudom Vrhovnog suda, kao i sudskim odlukama nižestepenih sudova, povređena sledeća ljudska prava: član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], član 32 [Pravo na Pravno Sredstvo], član 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] i član 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava, član 6 [Pravo na pravično suđenje] i član 13 [Pravo na delotvorni pravni lek] EKLJP, kao i [Zaštita imovine] Protokola 1 EKLJP.

Podnosilac zahteva tvrdi da Sud treba da primeni privremenu meru zabrane izvršenja presude Vrhovnog suda, Rev. 22/2013, jer je diskriminatorna i neustavna.

Podnosilac zahteva nije pružio argumente o prirodi povrede, nije objasnio okolnosti pod kojima se povreda mogla dogoditi, nije precizirao veličinu povrede ili ustavne posledice već je, u stvari, samo zahtevu priložio sudske odluke u vezi sa slučajem i naglasio da se odluka NNOK, kao takva kakva je, trebala sprovesti, iako je on, u stvari, za ovo pitanje pokrenuo i sudski spor koji nije okončan u njegovu korist.

U skladu sa članom 113. 7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 56 Poslovnika, dana 23. januara 2014. god., jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan i Sud ne nalazi razlog da primeni privremenu meru i kao takva se odbija.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI216/13
Podnosilac
Agron Vula
Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 22/2011, od 3. juna 2013. god., sa zahtevom za privremenu meru
USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1.Podnosilac zahteva je g. Agron Vula, iz Đakovice, zastupljen od strane advokata g. Teki Bokshi, iz Đakovice.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Vrhovnog suda, Rev. br. 22/2011, od 3. juna 2013. god., koju je podnosilac zahteva primio 27. avgusta 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, kojom je odbijena kao neosnovana revizija podnosioca zahteva i kojom su presude nižestepenih sudova, koje su odbile tužbu podnosioca za nadoknadu štete, ocenjene kao osnovane na zakonu i kao takve ostaju na snazi.

Pravni osnov

4. Član 113. 7 Ustava, član 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo.

Postupak pred Sudom

5. U oktobru 2009 god. podnosilac zahteva je podneo prvi zahtev Ustavnom sudu, sa istim činjenicama i argumentima i Sud je rešenjem KI57/09 od 17. avgusta 2011. god., ovaj zahtev proglasio neprihvatljivim, jer je bio preuranjen, konstatujući da se stvar za koju je podnet zahtev još uvek nalazio u postupku pred redovnim sudovima.

6. Dana 22. novembra 2013. god., podnosilac je podneo drugi zahtev Sudu.

7. Dana 3. decembra 2013. god., odlukom GJR. KI216/13, predsednik Suda je imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca i veće za razmatranje u sledećem sastavu: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

8. Dana 11. decembra 2013. god., Ustavni sud je obavestio podnosioca zahteva, Vrhovni sud i opštinu Đakovica o registraciji zahteva.

9. Dana 26. decembra 2013. god., Sud je primio pismeni odgovor od strane opština Đakovica kojem su priloženi i presuda Okružnog suda u Peći Ac. br. 151/10, kao i presuda za reviziju Vrhovnog suda Rev.br 22/2011.

10. Dana 8. januara 2014. god., Sud je primio "pismeno objašnjenje" od strane podnosioca u vezi sa njegovim zahtevom, gde je ponovio argumente već naglašene u zahtevu, kojem je priložio i nekoliko kopija novinskih napisa iz lista "Koha ditore" koji se tiču odluka Ustavnog suda u vezi sa primenom odluka NNOK.

11. Dana 23. januara 2014. god., veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

Što se tiče parničnog postupka

12. Podnosilac zahteva, Agron Vula, imao je status civilnog službenika u opštini Đakovica i bio je zaposlen na poziciji šefa protivpožarne zaštite i istraživanja uzroka požara u profesionalnoj vatrogasnoj jedinici, koja je bila deo opštine.

13. Dana 19. avgusta 2003. god., rešenjem 12. br. 01-139, donetim od strane izvršnog direktora opštine, on je suspendovan sa dužnosti uz plaćanje sve do okončanja postupka za utvrđivanje disciplinske odgovornosti ili neodgovornosti koji će se pokrenuti protiv njega.

14. Na osnovu spisa predmeta, ovaj disciplinski postupak nije nikad sproveden i nezadovoljan tim rešenjem, podnosilac zahteva je pokrenuo parnični postupak pred redovnim sudovima, koji je prošao kroz dve ključne faze.

15. Prva faza parničnog postupka je pokrenuta u Opštinskom sudu u Đakovici i okončana je presudom Rev. br. 10/2006, od 25. oktobra 2006. god., a navedenu sudsku odluku podnosilac zahteva nije priložio zahtevu.

16. Dana 7. aprila 2009. god., Okružni sud u Peći, doneo je rešenje C. br. 121/09, kojim je dozvolio ponavljanje postupka okončanog na pravosnažni način na osnovu presude Okružnog suda u Peći, Ac. br. 113/05, od 29. septembra 2005. god.

17. Prema obrazloženju ovog rešenja, osnovni element za dozvoljavanje ponavljanja postupka je odluka Nezavisnog nadzornog odbora Kosova, koji je odlučio o istoj pravnoj stvari i ova nova činjenica treba da se uzme u obzir.

18. Dana 23. septembra 2009. god., Opštinski sud u Đakovici, doneo je presudu C. br. 555/07, kojom je obavezao opštinu Đakovica da podnosiocu zahteva plati u ime nadoknade ½ ličnih dohodaka u iznosu koji je on ostvario dok je bio u redovnom radnom odnosu kod poslodavca za period od 1. septembra 2003. god., do 30. oktobra 2004. god., dok pun iznos ličnih dohodaka od 242.66 evra, sve dok postoje zakonski uslovi.

19. Dana 22. oktobra 2010. god., Okružni sud u Peći, doneo je presudu Ac. br. 151/10, kojom je preinačio presudu Opštinskog suda u Đakovici, C. br. 555/07, i pravnu stvar je presudio tako što je odbio kao neosnovan tužbeni zahtev podnosioca zahteva.

20. Dana 3. juna 2013. god., Vrhovni sud Kosova, doneo je presudu Rev. br. 22/2011, kojom je odbio kao neosnovanu reviziju podnosioca zahteva podnetu na presudu Okružnog suda Ac. br. 151/2010.

21. Vrhovni sud Kosova, u obrazloženju presude na reviziju, naglasio je, između ostalog, da je "*Presuda drugostepenog suda doneta pravilnom primenom materijalnog prava, kada je zaključeno da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan, obzirom da odlukom Nezavisnog nadzornog odbora Kosova, A. 02.158/2005 od 25.02.2008. godine nije odlučeno na meritoran način u vezi sa pitanjem radnog odnosa tužioca, zato što je stvar vraćena tuženoj na ponovno razmatranje i odlučivanje u upravnom postupku*".

Što se tiče upravnog i izvršnog postupka

22. Paralelno sa pokrenutim postupkom u sudu, podnosilac zahteva je pokrenuo i upravni postupak, obraćajući se žalbom Nezavisnom nadzornom odboru Kosova (NNOK), koji je bio nadležni organ za razmatranje žalbi civilnih službenika.

23. Dana 25. februara 2008. god., NNOK, odlučujući po žalbi podnosioca zahteva, doneo je odluku A02. 158/2005, kojom je delimično usvojio žalbu podnosioca, konstatujući da je došlo do povrede postupaka propisanih pravnim aktima koji regulišu civilnu službu, a posebno postupaka utvrđivanja odgovornosti civilnih službenika i ovom odlukom je obavezao organ za zapošljavanje, opštinu Đakovica, da u roku od 15 dana pokrene disciplinski postupak prema pravilima na snazi protiv podnosioca zahteva. (objašnjenje: u uvodu odluke NNOK nalazi se sufiks 2005. godine, dok se na kraju odluke nalazi sufiks 2007. godine, i na taj način se i poziva čas na sudsku odluku iz 2005. godine, čas na odluku iz 2007. godine, dok se u suštini radi o istoj odluci).

24. Dana 30. jula 2013. god., Opštinski sud u Đakovici, dozvolio je izvršenje odluke NNOK klauzulom rešenja E/br. 1268/09.

25. Dana 30. decembra 2009. god., Opštinski sud u Đakovici donosi rešenje E. br. 1268/09, kojim usvaja prigovor podnet od strane opštine Đakovica na rešenje E/br. 1268/09, od 30. jula 2009. god., i poništava sve sprovedene postupke osporenog rešenja.

26. U obrazloženju ovog rešenja, Opštinski sud je naglasio da se odluka NNOK u ovom slučaju bavila proceduralnom obavezom organa za zapošljavanje, što je sprovođenje disciplinskog postupka, i nije imala nikakve veze se novčanom obavezom, dakle prema Zakonu o izvršnom postupku, odluka ne predstavlja izvršni naslov.

27. Dana 22. oktobra 2010. god., Okružni sud u Peći doneo je Rešenje 139/10, kojom je odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdio je rešenje Opštinskog suda u Đakovici E. br. 1268/09, od 30. decembra 2009. god.

28. Okružni sud je u obrazloženju ovog rešenja, između ostalog, naglasio da *"Pravnu ocenu prvostepenog suda, kao pravilnu i zakonitu u potpunosti usvaja i drugostepeni sud, jer napadnuto rešenje nije zahvaćeno bitnim povredama odredaba parničnog postupka iz člana 182, stav 2, tačka (b), (g), (j), (k) i (m) Zakona o parničnom postupku".*

Navodi podnosioca o ustavnim povredama

29. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu presudom Vrhovnog suda, kao i sudskim odlukama nižestepenih sudova, povređena sledeća ljudska prava: član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], član 32 [Pravo na Pravno Sredstvo], član 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] i član 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava, član 6 [Pravo na pravično suđenje] i član 13 [Pravo na delotvorni pravni lek] EKLJP, kao i [Zaštita imovine] Protokola 1 EKLJP.

30. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da je Ustavni sud u sličnim slučajevima odlučio da proglasi prihvatljivim zahteve podnosilaca, naglašavajući posebno presudu ovog Suda KI55/11, podnosioca F. P., i slučajeve podnosilaca E. K. (KI04/12) i V. M. (KI129/11) kada je obavezao javne nadležne organe da sprovedu odluke NNOK.

31. Podnosilac zahteva tvrdi da Sud treba da primeni privremenu meru zabrane izvršenja presude Vrhovnog suda, Rev. 22/2013, jer je diskriminatorna i neustavna.

Prihvatljivost zahteva

32. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, Zakonom o ustavnom sudom i Poslovnikom o radu Suda.

33. S tim u vezi, poziva se na član 113. 7 Ustava, gde se propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

34. U tom smislu, Sud konstatuje da je zahtev KI216/13 podnet Sudu od strane pojedinca, da je podnet u roku od 4 meseca propisanim članom 49 Zakona o Ustavnom sudu, da je zahtev podnet Sudu nakon što su iscrpljena pravna sredstva na raspolaganju i stoga, zahtev ispunjava formalne uslove za razmatranje u Ustavnom sudu.

35. Ocenjujući tvrdnje podnosioca zahteva, Sud primećuje da podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda, Rev. br. 22/2011, kojom je odbijena revizija kao neosnovana iz razloga navedenih u obrazloženju presude na reviziju.

36. U tom smislu, Sud konstatuje da uprkos tvrdnji podnosioca zahteva da su mu navedenom presudom povređena prava garantovana Ustavom prema članovima 21, 31, 32, 49 i 54, kao i ljudska prava propisana EKLJP prema članu 6. 13 Protokola 1, on nije predstavio činjenice koje bi dovele Sud do zaključka da je zaista došlo do navodnih povreda. Podnosilac zahteva nije pružio argumente o prirodi povrede, nije objasnio okolnosti pod kojima se povreda mogla dogoditi, nije precizirao veličinu povrede ili ustavne posledice već je, u stvari, samo zahtevu priložio sudske odluke u vezi sa slučajem i naglasio da se odluka NNOK, kao takva kakva je, trebala sprovesti, iako je on, u stvari, za ovo pitanje pokrenuo i sudski spor koji nije okončan u njegovu korist.

37. Sud u nastavku konstatuje da je, što se tiče parničnog postupka, podnosilac zahteva u stvari nezadovoljan konačnim ishodom svog slučaja u sudovima i nije predstavio činjenice koje bi argumentovale nepravilnost sudskog postupka u pogledu ljudskih prava, a ni činjenice koje bi dokazale izuzetno proizvoljne proceduralne nepravilnosti koje bi kao posledica dovele do povrede prava garantovanih Ustavom. Ustavni sud nije sud činjenica i ovom prilikom naglašava da je utvrđivanje pravilnog i potpunog činjeničnog stanja nadležnost redovnih sudova i da je njegova uloga samo da obezbedi usaglašenost sa pravima koja se garantuju Ustavom, dakle, ne može da deluje kao "sud četvrtog stepena" (vidi, *mutatis mutandis,* između ostalog., Akdivar protiv Turske, 16. septembar 1996. god., R.J.D, 1996-IV, stav 65).

38. Što se tiče zahteva podnosioca, koji se poziva na prethodnu sudsku praksu Ustavnog suda i njegove tvrdnje za sličnost njegovog slučaja sa slučajevima KI55/11, KI04/12 i KI129/11, Sud naglašava da se ovi slučajevi razlikuju jedan od drugog u nekoliko aspekata.

39. U presudi slučaja KI55/11, u stavu 17, Sud je naglasio *"Dana 25. juna 2008. god., NNO je odobrio žalbu podnosioca zahteva i naredio poslodavcu da ponovo zaposli podnosioca zahteva (*odluka br. 49/08*)*. Time je konačno odbor doneo odluku o pravnom statusu civilnog službenika u organu za zapošljavanje, (sud je iste činjenice konstatovao i u slučajevima KI04/12 – stav 10 presude i KI129/11, stav 18 presude), dok u slučaju KI216/13, Odbor nije odlučio o konačnom statusu civilnog službenika, već je usvojio jedan deo zahteva i naložio je proceduralno delovanje sprovođenja disciplinskog postupka, koji će se u uslovima njegovog sprovođenja, okončati konačnom odlukom organa za zapošljavanje, činjenica koju su utvrdili i redovni sudovi u parničnom postupku.

40. Da je Odbor u celosti usvojio žalbu podnosioca zahteva i da je obavezao organ za zapošljavanje da podnosioca vrati na posao, tada bi i Ustavni sud postupio po svojoj prethodnoj sudskoj praksi, ali u upravnom neokončanom postupku, sa konačnom meritornom odlukom, Sud ne može da utvrdi povredu člana 31 Ustava ili člana 6 EKLJP. ESLJP je u slučaju Barbera, Mëseque i Jibardo protiv Španije (presuda A br. 146, od 6. decembra 1988. god.), zauzeo upravo ovaj stav, konstatujući da se *"mogući proceduralni nedostaci i propusti koji se pojave u jednoj fazi postupka mogu ispraviti u kasnijim fazama postupka, tako da je u principu nemoguće utvrditi da li je postupak pravičan sve dok se ne okonča"*.

41. Štaviše, pitanje odluke NNOK u slučaju podnosioca zahteva bilo je predmet razmatranja i u redovnim sudovima u parničnom postupku, dok u slučajevima pomenutim od strane podnosioca, odluka NNOK-a je bila samo predmet izvršenja u izvršnom postupku, a da se o njoj nije raspravljano u redovnim sudovima.

42. Pod ovim okolnostima, podnosilac zahteva nije "dovoljno potkrepeo svoju tvrdnju o povredi Ustava aktom javnog organa", stoga Sud, u skladu sa pravilom 36 stav 2, tačka d, nalazi da zahtev treba da se proglasi kao očigledno neosnovan.

43. Pošto je zahtev u celosti neprihvatljiv, tada Sud ne nalazi nijedan razlog da primeni privremenu meru i kao takva se odbija.

IZ TIH RAZLOGA

U skladu sa članom 113. 7 Ustava, članom 20 Zakona i pravilom 56 Poslovnika, dana 23. januara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. Da dostavi odluku stranama i objavi u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona o Ustavnom sudu; i

III. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI53/14, N.P.T "Llabjani", Klina ,Rešenje od 13 maja 2014 god. - Zahtev za ocenu ustavnosti presude Rev. br. 22/2013 Vrhovnog suda Kosova od 13. novembra 2013. god..

Slučaj KI53/14, odluka od 13. maja 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, prima facie, očigledno neosnovan

Podnosilac zahteva tvrdi da osporena presuda predstavlja povredu Ustava, EKLJP i Univerzalne deklaracije za ljudska prava (kao što je navedeno u stavu 3 ovog rešenja) i traži od Suda da poništi osporenu presudu Vrhovnog suda.

Sud primećuje da podnosilac zahteva nije pokrenuo navodnu povredu njegovih ustavom garantovanih prava na jednakost pred zakonom i prava na pravično i nepristrasno suđenje pred Vrhovnim sudom.

Štaviše, podnosilac zahteva nije predstavio Sudu činjenice o tome kako je došlo do navodne povrede ustavnih odredbi i u kojoj fazi sudskog postupka. Štaviše, nije dokazao da osporene presude i odluke sadrže eventualne elemente proizvoljnosti ili da su tokom postupka pretrpele nejednak tretman.

Sud zaključuje da podnosilac zahteva nije potkrepeo svoju tvrdnju, a nije ni podneo nikakav prima facie dokaz koji ukazuje na povredu njegovih prava prema Ustavu.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 36 i 56 (2) Poslovnika, 13. maja 2014. god., jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI53/14
Podnosilac
N.P.T "Llabjani", Klina
Zahtev za ocenu ustavnosti presude
Rev. br. 22/2013 Vrhovnog suda Kosova
od 13. novembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je NPT "Llabjani" iz Kline (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), zastupljen od strane g. Sahit Bibaj, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Rev. br. 22/2013 od 13. novembra 2013. god., Vrhovnog suda Kosova koja je uručena podnosiocu zahteva 16. decembra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom su navodno povređena prava podnosioca zahteva garantovana članovima 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata], 24 [Jednakost pred Zakonom] stav 2, i 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i člana 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (EKLJP) i člana 10 [Pravo na pravično suđenje] Univerzalne deklaracija za ljudska prava.

Pravni osnov

4. Član 113.7 u vezi sa članom 21.4 Ustava, član 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosova (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 23. marta 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosova (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 2. aprila 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI53/14, imenovao sudiju Snezhana Botusharova za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

7. Dana 23. aprila 2014. god., Sud je obavestio podnosioca i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

8. Dana 13. maja 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Godine 2006, podnosilac zahteva je zaključio dva ugovora za izvođenje građevinskih radova u ime Akcionarskog društva Pošte i Telekomunikacije Kosova (PTK), koji su trebali da budu izvedeni prema uslovima predviđenim opštim projektom i ugovorom. Za obavljeni posao, ugovorena kompanija bi se nadoknadila novčanom vrednošću koja je određena u ugovoru.

10. Prema podnosiocu zahteva, tokom izvođenja radova na terenu, bilo je potrebno da se izvrše dodatni, neophodni građevinski radovi. Obzirom da to nije bilo predviđeno projektom ili osnovnim ugovorom, dobijena je saglasnost od nadzornog organa PTK (komiteta) za obavljanje dodatnih radova. I pored toga što je podnosilac podneo nekoliko zahteva, PTK mu nije kompenzovala radove.

11. Dana 20. juna 2008. god., podnosilac zahteva je podneo tužbu Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Posebna komora) protiv dužnika, Pošte i Telekomunikacije Kosova AD (PTK) u Prištini, radi isplate dodatnih radova u iznosu od 87, 504.90 €.

12. Dana 31. jula 2008. god., Posebna komora, rešenjem SCC-08-200, prosledila je predmet Okružnom privrednom sudu Kosova u Prištini da odluči u vezi sa tužbom.

13. Dana 13. oktobra 2009. god., Okružni privredni sud u Prištini, presudom II.C.br. 228/2009, odbio je tužbu kao neosnovanu.

14. U obrazloženju presude, Okružni privredni sud u Prištini je utvrdio:

> *"Odredbom člana 630. ZOO (Zakona o obligacionim odnosima), propisano je da ugovor o izgradnji treba biti u pisanoj formi, u suprotnom, izgradnja kablovske telefonske kanalizacije u Peći i Dečanima, van gore navedenih ugovora, imaju za posledicu obavljanje neugovorenih poslova, koji su izvršeni na rizik tužioca, i sledstveno tome, ugovor koji nije sačinjen u pisanoj formi ne proizvodi pravne efekte, i za već ostvarene investicije ne može se tražiti sudska zaštita. Takođe, odredba člana 633. Zakona o obligacionim odnosima, propisuje da za svaku izmenu građevinskog projekta, odnosno ugovorenih poslova, izvođač radova treba imati pisanu saglasnost naručioca radova."*

15. Dana 18. marta 2010. god., podnosilac zahteva je izjavio žalbu Posebnoj komori, *"Zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava"*.

16. Dana 14. maja 2013. god., Žalbeno veće Posebne komore je donelo rešenje AC-II-12-0163, proglašavajući sebe nenadležnim da razmatra žalbu podnosioca zahteva i prosledio predmet Apelacionom sudu u Prištini.

17. Dana 18. juna 2013. god., Apelacioni sud je odbio kao neosnovanu žalbu (presuda Ae. br. 508/2012) i potvrdio presudu Okružnog privrednog suda u Prištini, II. C. br. 228/2009 od 13. oktobra 2009. god.

18. Apelacioni sud smatra:

> *"U skladu sa ovim stanjem stvari, Apelacioni sud Kosova ocenjuje da je prvostepeni sud izvođenjem potrebnih dokaza, pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje, i na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja, pravilno je primenio odredbe parničnog postupka i materijalno pravo, kada je našao da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan"*.

19. Dana 23. jula 2013. god., podnosilac zahteva je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu na presudu Apelacionog suda.

20. Dana 13. novembra 2013. god., Vrhovni sud je presudom Rev.br. 22/2013 odbio kao neosnovanu reviziju izjavljenu od strane podnosioca zahteva.

21. Vrhovni sud smatra:

> "*Polazeći od ovakvog stanja stvari, Vrhovni sud Kosova ocenjuje da su na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeni i drugostepeni sud pravilno primenili materijalno pravo kada su našli da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan".*

Navodi podnosioca

22. Podnosilac zahteva tvrdi da osporena presuda predstavlja povredu Ustava, EKLJP i Univerzalne deklaracije za ljudska prava (kao što je navedeno u stavu 3 ovog rešenja) i traži od Suda da poništi osporenu presudu Vrhovnog suda.

Prihvatljivost zahteva

23. Pre nego što reši zahtev, Sud ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti zahteva predviđene Ustavom, Zakonom i Poslovnikom.

24. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. 7 Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

25. Sud primećuje da zahtev podnosioca podnet Sudu od strane pravnog lica u roku od 4 meseca, kao što je propisano Zakonom, i da je iscrpeo sva pravna sredstva.

26. Sud se takođe poziva na pravilo 36 Poslovnika, koje propisuje:

> *(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:[...]*
>
> *(c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.*
>
> *(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:[...]*

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili [...]

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.

27. Sud primećuje da podnosilac zahteva osporava ustavnost presude Rev. br. 22/2013 Vrhovnog suda Kosova od 13. novembra 2013. god., zbog pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i nejednakog tretmana stranaka od strane sudova tokom sudskih postupaka. Podnosilac zahteva tvrdi da, kao rezultat toga, osporena presuda krši njegova *"garantovana prava na jednakost pred zakonom i na pravično suđenje"*.

28. Što se tiče žalbe podnosioca, Sud podseća da je, u skladu sa principom supsidijarnosti, na podnosiocu zahteva da pokrene bilo koju navodnu ustavnu povredu pred redovnim sudovima kako bi pre svega obezbedio poštovanje osnovnih akata sadržanih u Ustavu.

29. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije pokrenuo navodnu povredu njegovih ustavom *garantovanih prava na jednakost pred zakonom i prava na pravično i nepristrasno suđenje* pred Vrhovnim sudom.

30. Štaviše, podnosilac zahteva nije predstavio Sudu činjenice o tome kako je došlo do navodne povrede ustavnih odredbi i u kojoj fazi sudskog postupka. Štaviše, nije dokazao da osporene presude i odluke sadrže eventualne elemente proizvoljnosti ili da su tokom postupka pretrpele nejednak tretman.

31. Sud podseća da je Vrhovni sud odbio reviziju podnosioca zahteva, jer " [...] *Polazeći od ovakvog stanja stvari, Vrhovni sud Kosova ocenjuje da su na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeni i drugostepeni sud pravilno primenili materijalno pravo kada su našli da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan"*. Međutim, podnosilac zahteva nije potkrepeo zašto je i kako odluka da je *„ugovor koji nije sačinjen u pisanoj formi ne proizvodi pravne efekte, i za već ostvarene investicije ne može se tražiti sudska zaštita,* povredila njegovo pravo na jednakost pred zakonom i pravo na pravično i nepristrasno suđenje ili bilo koju vrstu diskriminacije, kao što se navodi.

32. Štaviše, Sud smatra da je presuda Rev. 22/2013 Vrhovnog suda, kao i presude nižestepenih sudova, pružila široko i sveobuhvatno obrazloženje o činjenicama slučaja i da je pružila brojne razloge za njene pravne zaključke kada je odgovorila na tvrdnje koje je izneo

podnosilac zahteva. Dakle, Sud smatra da su postupci pred nižestepenim sudovima bili pravični i da su njihovi nalazi bili dobro obrazloženi (Vidi, *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

33. U tom smislu, Sud ponavlja da nije njegova dužnost prema Ustavu da postupa kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju odgovarajuća pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis*, *García Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god., stav 28. Vid takođe i slučaj br. KI70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

34. Ustavni sud može samo da razmatra da su dokazi bili predstavljeni na takav način da su postupci u celini i gledano u njihovoj celosti sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično sušenje (Vidi, *inter alia*, *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* br. 13071/87, Izveštaj evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. god.).

35. Kao rezime, Sud ne može da primeti da je prema argumentima i dokazima presuda Rev. br. 22/2013 Vrhovnog suda Kosova, od 13. novembra 2013. god., doneta na očigledno nepravičan i proizvoljan način.

36. Stoga, Sud zaključuje da podnosilac zahteva nije potkrepeo svoju tvrdnju, a nije ni podneo nikakav *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu njegovih prava prema Ustavu, EKLJP i njenih protokola ili Univerzalnoj deklaraciji za ljudska prava.

Iz toga proizilazi da zahtev mora da se odbaci kao očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 36 i 56 (2) Poslovnika, 13. maja 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI57/14 Besianë Gashi, Rešenje od 7. jula 2014 god.- Ocena ustavnosti odluke Sudskog saveta Kosova, br. 03/1586, od 20. septembra 2013. god.

Ključne reči: individualni zahtev, pravo na rad i obavljanje profesije

Podnosilac, Besianë Gashi, podnela je zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, osporavajući odluku Sudskog saveta Kosova br. 03/1586 od 20. septembra 2013. god., koja je navodno doneta uz povredu člana 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava. Podnosilac zahteva tvrdi da je Sudski savet Kosova, primenjujući zakon za zapošljavanje civilnih službenika, povredio njeno pravo na rad. Ona posebno tvrdi da je Sudski savet Kosova, kršeći postupke konkursa i njenim razrešenjem bez osnova, povredio član 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava.

Što se tiče prihvatljivosti zahteva, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv, zbog neiscrpljenja, jer je podnosilac zahtev mogla izjaviti žalbu Komisiji za rešavanje sporova i žalbi u roku od 30 dana. Međutim, podnosilac zahteva nije nikad izjavila žalbu na ovu odluku. U svakom slučaju, zahtev podnosioca je van roka, jer je osporena odluka Sudskog saveta Kosova br. 03/1586 od 20. septembra 2013. god., uručena podnosiocu 1. oktobra 2013. god., dok je podnosilac podnela svoj zahtev Sudu 28. marta 2014. god., i.e. van roka od četiri meseca koji je dozvoljen članom 49. Zakona.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI57/14
Podnosilac
Besianë Gashi
Ocena ustavnosti odluke Sudskog saveta Kosova, br. 03/1586, od 20. septembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je gđa Besianë Gashi, sa prebivalištem u Obiliću.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava odluku Sudskog saveta Kosova br. 03/1586, od 20. septembra 2013. god., koja je uručena podnosiocu 1. oktobra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti odluke Sudskog saveta Kosova, kojom podnosilac zahteva tvrdi da joj je povređeno pravo garantovano članom 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava, član 22. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 28. marta 2014. god., podnosilac je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 3. aprila 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI57/14, imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI57/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 22. aprila 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Osnovnom sudu u Mitrovici i Sekretarijatu Sudskog saveta Kosova.

8. Dana 19. maja 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 30. januara 2013. god., Sudski savet Kosova je objavio konkurs za radno mesto službenik za informisanje u Osnovnom sudu u Mitrovici.

10. Dana 17. aprila 2013. god., Sudski savet Kosova je obavestio podnosioca zahteva da je izabrana za upražnjeno radno mesto.

11. Dana 25. aprila 2013. god., podnosilac zahteva je potpisala akt imenovanja na neodređeno vreme. Ona je trebala da počne da radi 2. maja 2013. god.

12. Dana 1. oktobra 2013. god., Sekretarijat Sudskog saveta Kosova je obavestio podnosioca zahteva da će njen ugovor biti prekinut 1. oktobra 2013. god., jer je Nezavisni nadzorni odbor Kosova 10. septembra 2013. god., doneo odluku kojom poništava konkurs za radno mesto službenik za informacije u Osnovnom sudu u Mitrovici povodom žalbe drugog kandidata koji je konkurisao za isto radno mesto.

Navodi podnosioca

13. Podnosilac zahteva tvrdi da je Sudski savet Kosova, primenjujući zakon za zapošljavanje civilnih službenika, povredio njeno pravo na rad. Ona posebno tvrdi da je Sudski savet Kosova, kršeći postupke konkursa i njenim razrešenjem bez osnove, povredio član 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava.

14. Osim toga, podnosilac zahteva tvrdi da *"[...] SSK [Sudski savet Kosova] je učinio povredu mog prava na rad time što me je prevremeno i na neodređeno vreme imenovao na navedeno radno mesto, pa sam ja, kao treća strana, u sporu između NNOCS i SSK, oštećena kao posledica nemarnosti mog poslodavca. Da se nije radilo o višestrukoj nemarnosti SSK, počev od neuredno objavljenog konkursa pa sve do mog prevremenog imenovanja, ja ne bi mogla očekivati niti bi imala zakonski osnov da tražim nastavak rada na radnom mestu na koje sam bila izabrana. U momentu potpisivanja doživotnog akta imenovanja, kada sam ja i otkazala raniji ugovor o radu, moje pravo na rad je garantovano od strane SSK. Do mog razrešenja je moglo doći jedino ukoliko ne bi bila uspešna u izvršenju svojih radnih zadataka ili zbog drugih zakonom propisanih povreda. Prema tome, obzirom da ne postoji nijedan od navedenih zakonskih osnova, znači da ne postoji ni zakonski osnov za moje razrešenje sa tog radnog mesta. Prema tome, kao posledica učestalih povreda zakona na snazi od strane SSK, što se naročito ogleda u preduzimanju pomenuta dva koraka, meni je prekršeno pravo na rad koje je garantovano članom 49. Ustava."*

15. Podnosilac zahteva, takođe, tvrdi da nije iscrpela sva pravna sredstva, jer navodno *"[...] ova sredstva ne bi bila delotvorna u ovom slučaju zbog dva glavna razloga: zbog osnovane sumnje da redovni sudovi ne mogu biti nezavisni i neće doneti objektivne odluke, tj. neće odlučivati protiv njihovog poslodavca; i moguće odugovlačenje postupaka i izvršenja eventualne odluke protiv SSK i to kao posledica upravo nedostatka ove nezavisnosti."*

16. Podnosilac zahteva tvrdi *"[...] pošto je protivna stranka u ovom sporu Sudski savet Kosova – jedini poslodavac i nadzorni organ svih sudija i sudova Republike Kosova, to čini nemogućim da se u mom slučaju sprovodi pravično i nepristrasno suđenje od strane bilo kog redovnog suda na Kosovu, izuzev pred Ustavnim sudom Kosova."* Podnosilac zahteva tvrdi da *"[...] kao prvo, sve sudije Republike Kosova, izuzev sudija Ustavnog suda, kandiduju, bivaju izabrani i predloženi za izbor jedino od strane Sudskog saveta Kosova, koji je u ovom slučaju protivna stranka i, kao drugo, iako se kod sudija radi o doživotnom imenovanju, ipak se njihove performanse nadgledaju od SSK i prema njima se mogu sprovesti brojne disciplinske mere, koje mogu dovesti do njihovog razrešenja. I najzad, u slučaju preduzimanja bilo kakve prekršajne mere protiv jednog sudije od strane samog SSK, taj sudija nema na raspolaganju bilo kakav efikasan ili delotvoran način da osporava odluku svog poslodavca, upravo iz istih razloga koji su gore navedeni."*

17. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi *"Redovni sudovi Kosova su poznati po prekomernom odugovlačenju postupaka u parničnim stvarima svih vrsta. Imajući u vidu neposrednu zavisnost od SSK, tendenciozno odugovlačenje postupka u mom slučaju bilo bi još drastičnije."*

Prihvatljivost zahteva

18. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunila uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

19. Što se tiče ovog zahteva, Sud primećuje da je 1. oktobra 2013. god., Sekretarijat Sudskog saveta Kosova obavestio podnosioca zahteva da će njen ugovor biti odmah prekinut. U skladu sa ovom odlukom, podnosilac zahteva je mogla izjaviti žalbu Komisiji za rešavanje sporova i žalbi u roku od 30 dana. Međutim, podnosilac zahteva nije nikad izjavila žalbu na ovu odluku.

20. U tom smislu, Sud se poziva na član 113, stav 7 Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

21. Sud se poziva i na član 47.2 Zakona, koji propisuje:

> *"Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva".*

22. Štaviše, Sud se poziva i na pravilo 36 (1) a) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (a) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke, ...".*

23. Obrazloženje za pravilo iscrpljenosti je da priušti nadležnim organima, uključujući i sudove, mogućnost da spreče ili isprave navodnu povredu Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbeđuje delotvorna pravna sredstva protiv povrede ustavnih prava. Ovo je važan aspekt supsidijarnog karaktera Ustava (vidi rešenje o neprihvatljivosti: *AAB-RIINVEST Univerzitet D.O.O., Priština protiv Vlade Republike Kosovo*, KI41/09, od 21. januara

2010. god., i vidi *mutatis mutandis*, ESLJP, *Selmouni protiv Francuske*, br. 25803/94, odluka od 28. jula 1999. god.).

24. Sud takođe podseća da u skladu sa principom supsidijarnosti, podnosilac zahteva je obavezna da iscrpi sva pravna sredstva propisana zakonom, kao što je propisano u članu 113, 7 i drugim gore navedenim zakonskim odredbama. Dakle, podnosilac zahteva je mogla izjaviti žalbu u skladu sa pravnim sredstvima propisanim u odluci Sekretarijata Sudskog saveta Kosova.

25. Obzirom da podnosilac zahteva nije uspela da izjavi žalbu na nepovoljnu odluku Sudskog saveta Kosova, ona nije iscrpela sva svoja pravna sredstva kao što je propisano članom 113.7 Ustava, kao jedan od nekoliko preduslova koje ona mora da ispuni da bi se njen zahtev smatrao prihvatljivim.

26. Sud, takođe, smatra da samo sumnja stranke da sud ili sudovi ne mogu biti pravični, nepristrasni i nezavisni u svojim ličnim slučajevima, nije dovoljna da isključi podnosioca zahteva od njenih obaveza na blagovremenu žalbu pred nadležnim organima. (Vidi *Whiteside protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, odluka od 7. marta 1994. god., zahtev br. 20357/92, DR 76, p.80 i slučaj KI16/12, podnosilac zahteva *Gazmend Tahiraj*, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 22. maja 2012. god.). Zapravo, da se navedenim sudovima pružila mogućnost da razmotre slučaj i da nisu postupili pravično, nepristrasno i na nezavisan način, tada bi podnosilac zahteva dobila priliku da se sa takvom povredom obrati Ustavnom sudu.

27. U ovom slučaju, Sud nalazi da podnosilac zahteva nije iscrpela sva delotvorna pravna sredstva prema zakonima na Kosovu, kako bi Sud razmatrao njene tvrdnje o ustavnosti odluke Sekretarijata Sudskog saveta Kosova.

28. Iz toga proizilazi da je zahtev neprihvatljiv u skladu sa članom 113.7 Ustava.

29. I da je podnosilac zahteva iscrpela sva svoja pravna sredstva i da je odluka Sudskog saveta Kosova na koju se ona žali njeno poslednje pravno sredstvo za iscrpljivanje njenih zakonskih prava, i tada bi njen zahtev bio neprihvatljiv, jer je podnet ovom Sudu van roka od četiri meseca koji je dozvoljen članom 49. Zakona o Ustavnom sudu. Obzirom da podnosilac zahteva nije iscrpela sva svoja delotvorna pravna sredstva, Sud ne može da zaključi da ovaj zahtev nije blagovremeno podnet.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 47 i 49. Zakona i pravilom 56 (2) Poslovnika, dana 7. jula 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI05/14, Bejtullah Sogojeva, Rešenje od 19. maja 2014. god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 396/2012, od 11. septembra 2013. god.

Slučaj KI05/14, odluka od 19. maja 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan.

Prema podnosiocu zahteva, povređena su njegova prava garantovana članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i članom 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava Republike Kosovo.

Podnosilac zahteva je bio zaposlen u Institutu za medicinu rada u Obiliću kao komercijalni koordinator sve do 15. avgusta 2006. god. Tog dana, njegov radni odnos je prestao, jer je on navodno dostigao starosnu granicu za penziju.

Prema podnosiocu zahteva, u njegovoj radnoj knjižici pogrešno je navedeno da je rođen 15. marta 1941. god., kada je on u stvari rođen 15. avgusta 1942. god. Dakle, njegov poslodavac je pogrešno izračunao njegovu starosnu granicu za penzionisanje i kao posledica toga, morao je da se penzioniše godinu dana pre nego sto je dostigao starosnu granicu za penzionisanje.

Može se jasno primetiti iz gore sažetih tvrdnji podnosioca zahteva da podnosilac osporava samo da li su redovni sudovi pravilno primenili materijalno pravo. Podnosilac zahteva se dalje ne slaže sa činjeničnim nalazima Vrhovnog suda u pogledu svog slučaja.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika, na sednici održanoj 19. maja 2014. god., jednoglasno odlučuje da je zahtev očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI05/14
Podnosilac
Bejtullah Sogojeva
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 396/2012, od 11. septembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Bejtullah Sogojeva sa prebivalištem u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda, Rev. br. 396/2012, od 11. septembra 2013. god., koja je uručena podnosiocu zahteva 18. decembra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda kojom podnosilac zahteva tvrdi da su njegova prava garantovana članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i članom 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) povređena.

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava, član 22. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 17. januara 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 31. januara 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI05/14, imenovao sudiju Ivan Čukalović za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI05/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 12. februara 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

8. Dana 19. maja 2014. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Podnosilac zahteva je bio zaposlen u Institutu za medicinu rada u Obiliću kao komercijalni koordinator sve do 15. avgusta 2006. god. Tog dana, njegov radni odnos je prestao, jer je on navodno dostigao starosnu granicu za penziju.

10. Prema podnosiocu zahteva, u njegovoj radnoj knjižici pogrešno je navedeno da je rođen 15. marta 1941. god., kada je on u stvari rođen 15. avgusta 1942. god. Dakle, njegov poslodavac je pogrešno izračunao njegovu starosnu granicu za penzionisanje i kao posledica toga, morao je da se penzioniše godinu dana pre nego što je dostigao starosnu granicu za penzionisanje.

11. Dana 15. avgusta 2006. god., podnosilac zahteva je pokrenuo parnični postupak pred Opštinskim sudom u Prištini. Nakon toga, 8. decembra 2008. god., Opštinski sud je doneo presudu (Cl. br. 161/2007) i usvojio zahtev podnosioca. Poslodavac podnosioca zahteva, kao tuženi u postupku, bio je obavezan da nadoknadi podnosiocu zahteva njegove godišnje lične dohotke i troškove postupka.

12. Tuženi je blagovremeno izjavio žalbu na presudu Opštinskog suda u Prištini od 8. decembra 2008. god., Okružnom sudu u Prištini.

13. Dana 15. septembra 2009. god., Okružni sud u Prištini je doneo presudu (Ac. br. 569/2009) i ukinuo gore navedenu presudu Opštinskog suda. Dakle, predmet je vraćen Opštinskom sudu u Prištini.

14. Dana 22. aprila 2011. god., Opštinski sud u Prištini je doneo presudu (C. br. 2360/09) i odbio zahtev podnosioca. Podnosilac se žalio na tu presudu.

15. Navedena presuda Opštinskog suda u Prištini je potvrđena presudom Okružnog suda u Prištini od 24. januara 2012. god. (Ac. br. 1356/2011).

16. Na presudu Okružnog suda u Prištini od 24. januara 2012. god., podnosilac zahteva je izjavio reviziju Vrhovnom sudu Kosova. On tvrdi da je osporena presuda doneta u suprotnosti sa Zakonom o parničnom postupku.

17. Dana 11. septembra 2013. god., Vrhovni sud je doneo presudu (Rev. br. 396/2013) i odbio reviziju podnosioca kao neosnovanu.

18. U obrazloženju presude, Vrhovni sud je, *inter alia,* naveo *"[I]z spisa predmeta, a to ne pobija ni tužilac, proizilazi da se u dosijeu kod tuženog, gde je tužilac radio, nalazi njegova radna knjižica i izvod iz matične knjige rođenih iz kojih se utvrđuje da je tužilac rođen 15.03.1941. god., i da na osnovu ovih dokaza ... prestaje radni odnos...jer je ispunio uslove za penzionisanje. Odluka Stalne komisije za razmatranje žalbi u Departmanu za civilno stanje, na zahtev tužioca za ispravljanje datuma rođenja je doneta 09.02.2007. god., odnosno godinu dana nakon donošenja odluke o penzionisanju."*

19. Shodno tome, Vrhovni sud nalazi da su, u parničnom postupku podnosioca zahteva, činjenice slučaja pravično i potpuno utvrđene i nije došlo do povrede materijalnog prava.

Navodi podnosioca

20. Podnosilac zahteva tvrdi da *"u sprovedenim postupcima nije bilo pravičnog i nepristrasnog suđenja i pošto je pravo na rad ..., jer se nijedan sud ... na osnovu dokumentacije ... utvrdilo da je tužilac rođen 15.08.1942. god., a ne ... 1941. godine."*

Prihvatljivost zahteva

21. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

22. Može se jasno primetiti iz gore sažetih tvrdnji podnosioca zahteva da podnosilac osporava samo da li su redovni sudovi pravilno primenili

materijalno pravo. Podnosilac zahteva se dalje ne slaže sa činjeničnim nalazima Vrhovnog suda u pogledu svog slučaja.

23. U tom smislu, Sud primećuje da je podnosilac zahteva iscrpeo sva raspoloživa pravna sredstva propisana Zakonom o parničnom postupku i da je Vrhovni sud uzeo u obzir i odgovorio na njegove žalbe po pitanju zakona.

24. Sud podseća da ne postupa kao sud četvrtog stepena kada razmatra odluke donete od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, *Garcia Ruiz protiv Španije* [VV], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud o ljudskim pravima [ESLJP] 1999-I, vidi takođe rešenje o neprihvatljivosti u slučaju br. 70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima,* ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, A. br. 983/08 od 7. februara 2011. god.).

25. Sud dalje primećuje da sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom slučaja, ne može da opravda argumentovanu tvrdnju povrede člana 31 Ustava (vidi *mutatis mutandis* presuda ESLJP zahtev br. 5503/02, *Mezotur Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, presuda od 26. jula 2005. god.).

26. Proizilazi da je zahtev očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika, koje propisuje *"Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan"*.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika, na sednici održanoj 19. maja 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Prof. dr Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI43/14, Rexhep Kuqi i Milazim Kuqi, Rešenje 26.juna 2014 god. ocena rešenja Vrhovnog suda Kosova Rev. 203/2013 od 24. decembra 2013. godine

Slučaj KI43/14, odluka od 26. juna 2014. godine .

Ključne reči; individualni zahtev, direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata, zaštita imovine, eksproprijacija, očigledno neosnovan.

Podnosilac zahteva je podneo podnesak u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, osporavajući rešenje Vrhovnog suda Kosova Rev.203/2013 od 24. decembra 2013. godine kojim je rešen imovinsko-pravni spor nastao usled zahteva podnosioca zahteva da mu opština Suva Reka nadoknadi novčanu protivvrednost za eksproprisanu imovinu.

Podnosilac zahteva smatra da su mu ovom prilikom povređena ustavna prava iz članova 46. [Zaštita imovine] i 54. [Sudska zaštita Prava] Ustava Republike Kosovo., jer on nije primio nadoknadu za eksproprisanu imovinu pa je tužbom zahteva da se obaveže Opština Suva Reka da im plati nadoknadu za nepokretnost eksproprisanu je rešenjem br. 03-3/1039/64 od 19. februara 1964. godine.

Odlučujući o zahtevu podnosilaca Rexhep Kuqi i Milazim Kuqi, Ustavni sud je ustanovio da presuda Apelacionog suda u Prištini AC. Br. 3435/2012 od 13. maja 2013. godine i rešenje Vrhovnog suda u Prištini Rev. br. 2013/2013 od 24. decembra 2013. godine, u svojim obrazloženjima detaljno obrazlažu razloge primene odgovarajućih pravila procesnog i materijalnog prava i daju odgovor na ove tvrdnje podnosioca zahteva, što je podnosilac naveo kao osnov za podnošenje zahteva Ustavnom sudu.

Sud je prihvatio obrazloženje Vrhovnog Suda Kosova da iz rešenja o određivanju i proceni naknade za eksproprisanu nepokretnost, br. 1039/64 od 21-02 1964. godine proizilazi da je prethodniku predlagača, bivšem vlasniku Bejtullah-u Kuqi iz Suve Reke, određena naknada za eksproprisanu nepokretnost u visini od 155.358.¬ dinara, doneto u prisustvu stranaka, koje nisu iznele nijednu primedbu na procenu Komisije, tako da je isto od dana donošenja postalo pravosnažno i izvršno.

Stoga Sud je zaključio da iznete činjenice od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava pa je njegov zahtev očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI43/14
Podnosioci
Rexhep Kuqi i Milazim Kuqi
Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova
Rev.203/2013 od 24. decembra 2013. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik,
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli g. Rexhep Kuqi i g. Milazim Kuqi (u daljem tekstu: podnosioci zahteva), sa prebivalištem u Opštini Suva Reka, koje pred Ustavnim Sudom Kosova zastupa advokat g. Zef Delhysa iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju rešenje Vrhovnog suda Kosova Rev.203/2013 od 24 decembra 2013. godine, koje je punomoćnik podnosilaca zahteva primio dana 29. januara 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova Rev. 203/2013 od 24. decembra 2013. godine kojim su prema tvrdnjama podnosioca zahteva. povređeni članovi 46. [Zaštita imovine] i 54. [Sudska zaštita Prava] Ustava Republike Kosovo.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113. 7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 10. marta 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 1. aprila 2014. god., predsednik je odlukom br. GJR. KI43/14, imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI43/14, imenovao veće za razmatranje sastavljeno od sudija Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 22. aprila 2014. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva i Vrhovni sud Kosova o registraciji zahteva.

8. Dana 26. juna 2014. godine, sudija Kadri Kryeziu je pisanoj formi obavestio sud o njegovom zahtevu izuzeće sa sednica, za period jun - jul 2014 dok sud ne odluči o navodima pokrenutim protiv njega.

9. Dana 26. juna 2014 , predsednik suda je odlukom br . KSH. KI43/14, zamenio sudiju Kadri Kryeziu kao člana Veća za razmatranje i na njegovo mesto imenovao je sudiju Envera Hasanija.

10. Dana 26. juna 2014. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca Robert Carolan, Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Enver Hasani i Arta Rama-Hajrizi, iznelo je Sudu u punom sastavu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 19. Februara 1964 godine, Skupština Opštine Suva Reka je rešenjem br. 03-3/1039/64 eksproprisala deo katastarske parcele br. 24 po kulturi voćnjak prve klase u površini od 0,10,15 ha na mestu zvanom "Varošica" po posedovnom listu br. 161, k.z. Suva Reka.

12. Dana 22. maja 2003. godine, podnosioci zahteva podneli su tužbu u Opštinskom sudu u Suvoj Reci, kojom su tražili da se tužena Opština Suva Reka obaveže da im plati nadoknadu za nepokretnost eksproprisanu je rešenjem br. 03-3/1039/64 od 19. februara 1964. godine.

13. Dana 26. oktobra 2005. godine, Opštinski sud u Suvoj Reci je presudom C. br. 77/03, usvojio tužbeni zahtev podnosilaca zahteva kao osnovan i obavezao tuženu Opštinu Suva Reka da za eksproprisanu nepokretnost podnosiocima zahteva plati naknadu u

vrednosti od 396.950,00 Evra ili istu vrati podnosiocima zahteva u svojinu nakon uklanjanja postojećeg objekta (Vatrogasnog doma) i da se ova nepokretnost upiše na ime tužilaca kao vlasnika.

14. Dana 03. marta 2006. Okružni sud u Prizrenu odlučujući o žalbi tužene Opštine Suva Reka, rešenjem Ac. br. 504/05 ukinuo je prvostepenu presudu i predmet vratio na ponovno suđenje.

15. Dana 16. maja 2006. godine, u ponovljenom postupku Opštinski sud u Suvoj Reci, dopunjuje dokazni postupak saslušanjem dva svedoka i presudom C. br. 59/06 od 16. maja 2006. godine, usvaja tužbeni zahtev podnosilaca zahteva kao osnovan i obavezuje tuženu Opštinu Suva Reka da istima plati iznos od 396.950,00 €, ili vrati istu eksproprisanu nepokretnost ili ako je to nemoguće izvrši kompenzaciju na drugo odgovarajuće mesto.

16. Dana 19. marta 2007. godine, Okružni sud u Prizrenu odlučujući o žalbi tužene Opštine Suva Reka rešenjem Ac. br. 299/06 od 19. marta 2007. godine, ukida presudu Opštinskog suda u Suvoj Reci C. br. 59/06 od 16 maja 2006 godine i predmet vraća istom sudu na ponovno suđenje sa nalogom da se stvar raspravlja od strane drugog veća.

17. Dana 14. januara 2010. godine, Opštinski sud u Suvoj Reci. sa drugim sudijom pojedincem. donosi rešenje C. br. 79/2007, od. 14.01.2010 godine, kojim tužbu podnosioca zahteva odbacuje kao nedozvoljenu sa obrazloženjem da *„ova tužba ne spada u parničnu jurisdikciju i da se postupak mora nastaviti u vanparničnom postupku“*.

18. Dana 12 aprila 2012. godine, u vanparničnom postupku Opštinski sud u Suvoj Reci rešenjem ND.Br.70/11 usvaja kao osnovan predlog podnosioca zahteva i nalaže sledeće;

> *“... II. OBAVEZUJE SE korisnik eksproprisane nepokretnosti Opština Suva Reka da naslednicima ranijeg vlasnika, Rexhep-u Kuqi i Milazim-u Kuqi iz Suve Reke, na ime eksproprisanog zemljišta izvrši kompenzaciju gorenavedenim nepokretnostima na po ½ idealnog dela i iste preda u posed i na slobodno korišćenje te dozvoli njihov upis kao vlasnika kod Katastarske kancelarije u Suvoj Reci, sve to u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti ovog rešenja...”*

19. Protiv rešenja Opštinskog suda u Suvoj Reci Nd. Br. 70/11 od 12 aprila 2012. Godine, Opština Suva Reka je blagovremeno izjavila žalbu.

20. Dana 13. maja 2013. god., Apelacioni sud u Prištini presudom Ac. br.

3435/2012 preinačava rešenje Opštinskog suda u Suvoj Reci Nd. br. 70/2011, od 12. aprila 2012. godine i nalaže sledeće:

"ODBIJA KAO NEOSNOVANA tužba tužilaca Rexhep i Milazim Kuqi iz Suve Reke, kojom su tražili da se tužena Opština Suva Reka obaveže da im, pražnjen od lica i stvari, postojeći objekat (Vatrogasni dom) vrati u posed i svojinu kao eksproprisana nepokretnost u 1964. godini, kao deo katastarske parcele br.2026 (ranije br. 24), u površini od 0.10,15 ha, koja se vodi u posedovnom listu br.161 k.z. Suva Reka, opština Suva Reka, ili ako je to nemoguće, plati im iznos od 369.975,00 €, kao protivvrednost eksproprisane nepokretnosti ili to čini putem kompenzacije ove sa drugom podobnom nepokretnošću."

21. Protiv presude Apelacioni sud u Prištini Ac. br. 3435/2012 od 13. maja 2013. god., podnosilac zahteva je blagovremeno izjavio reviziju zbog pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se presuda Apelacionog suda u Prištini Ac. br. 3435/2012 od 13. maja 2013. godine, preinači kao protivzakonita, a rešenje Opštinskog suda u Suvoj Reci, Nd. br. 70/2011 od 12 aprila 2012, ostavi na snazi.

22. Dana 24. decembra 2013. god., Vrhovni sud Kosova, rešenjem Rev.br.203/2013 odbija kao neosnovanu reviziju podnosilaca izjavljenu protiv presude Apelacionog suda Kosova, Ac. br. 3435/2012 od 13. maja 2013. godine, sa sledećim obrazloženjem;

"... Polazeći od iznetog stanja stvari, Vrhovni sud Kosova je našao da je drugostepeni sud pravilno primenio odredbe parničnog postupka i materijalno pravo kada je preinačio rešenje prvostepenog suda i odbio predlog predlagača za određivanje naknade za eksproprisanu nepokretnost. Drugostepeno rešenje sadrži dovoljno razloge o značajnim činjenicama valjanim za pravilno presuđenje ove pravne stvari, koji su prihvatljivi i za ovaj sud, obzirom da iz rešenja o određivanju i procenu naknade za eksproprisanu nepokretnost, br. 1039/64 od 21-02 1964. godine proizilazi da je prethodniku predlagača, bivšem vlasniku Bejtullah-u Kuqi iz Suve Reke, određena naknada za eksproprisanu nepokretnost u visini od 155.358.¬ dinara, doneto u prisustvu stranaka, koje nisu iznele nijednu primedbu na procenu Komisije, tako da je isto od dana donošenja postalo pravosnažno i izvršno...".

Navodi podnosioca

23. Podnosilac zahteva tvrdi da *"... u ovoj pravnoj stvari tri suda, dakle bivši Okružni sud u Prizrenu, Apelacioni sud u Prištini i Vrhovni sud*

Kosova u Prištini, vrše različita tumačenja, dok poslednja dva suda pogrešno primenjuju materijalno pravo na štetu predlagača, kojima krše pravo na sudsku zaštitu koje je garantovano Ustavom i Zakonom o Ustavnom sudu Kosova, odnosno njihovo pravo na pravično i delotvorno suđenje u smislu člana 46. stav 3. kao i člana 54. Ustava Republike Kosova a u vezi člana 190. stav 3. ZPP, jer je time predlagačima kao tužilaca u konkretnom slučaju, onemogućeno da neposredno raspravljanje pred sudom, kao stranke u postupku."

24. Na osnovu svega iznetog u ovom zahtevu, podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda Republike Kosova da:

"1. Zahtev podnosilaca se proglašava prihvatljivim."

"2. Proglašavaju se ništavim presuda Apelacionog suda u Prištini AC. br. 3435/2012 od 13.05.2013 godine kao i rešenje Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 2013/2013 od 24.12.2013. godine."

"3. Vraća se presuda Apelacionog suda u Prištini AC. Br. 3435/2012 od 3.05.2013 godine na ponovno razmatranje u smislu odluke ovog Suda."

Ocena prihvatljivosti zahteva

25. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

26. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

27. Sud se poziva i na član 48. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, koji predviđa:

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

28. Štaviše, Sud se poziva na pravilo 36. (2) b) Poslovnika, koje propisuje:

„(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi

...

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava".

29. Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi povreda vezanih za pogrešnu primenu materijalnog prava Ustavni sud naglašava da, Ustavni sud nije apelacioni sud, kada se razmatraju odluke donete od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju odgovarajuća pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, *García Ruiz protiv Španije* [GC], br. 30544/96, stav 28., Evropski sud za ljudska prava [ESLJP 1999-I).

30. Presuda Apelacionog suda u Prištini AC. Br. 3435/2012 od 13. maja 2013. godine i rešenje Vrhovnog suda u Prištini Rev. br. 2013/2013 od 24. decembra 2013. godine, u svojim obrazloženjima detaljno obrazlažu razloge primene odgovarajućih pravila procesnog i materijalnog prava i daju odgovor na ove tvrdnje podnosioca zahteva.

31. Ustavni sud naglašava da podnosilac zahteva nije podneo nikakav *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu njegovih ustavnih prava (vidi, *Vanek protiv Slovačke Republike*, odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 53363/99 od 31. maja 2005. god

32. U ovom slučaju podnosiocu zahteva su pružene mogućnosti da predstavi svoj slučaj i ospori tumačenje zakona za koje smatra da je netačno, pred Opštinskim sudom u Suvoj Reci, Okružnim sudom u Prizrenu, Apelacionim sudom u Prištini i Vrhovnim sudom Kosova. Nakon razmatranja postupka u celini, Ustavni sud nije utvrdio da su odgovarajući postupci na bilo koji način bili nepravedni ili arbitrarni (vidi, *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije*, odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).

33. Konačno, uslovi za prihvatljivost nisu ispunjeni u ovom podnesku. Podnosilac zahteva nije uspeo da navede i potkrepi tvrdnje da su mu osporenim rešenjem navodno povređena ustavna prava i slobode.

34. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (2) b) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113, stavom 7. Ustava, članovima 20. i 48. Zakona, i pravilom 36 (2) b) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 26. juna 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI71/14, Asllan Bahtiri, Rešenje od 26. juna 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Apelacionog suda Kosova u Prištini AA. br. 404/2013, od 04. Marta 2014. godine

Slučaj KI71/14, odluka od 26. juna 2014. god.

Ključne reči; individualni zahtev, očigledno neosnovan, način bodovanja, lista dobitnika stanova.

Podnosilac zahteva je podneo podnesak u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, zahtevajući ocenu ustavnosti presude Apelacionog suda Kosova u Prištini AA. br. 404/2013, od 04. Marta 2014. godine. Podnosilac zahteva smatra da su mu ovom prilikom povređena ustavna prava iz člana 54. [Sudska zaštita Prava] Ustava Republike Kosovo

Dana 04. februara 2012. godine, podnosilac zahteva se prijavio aplikacijom na konkurs koji je objavljen za dodelu stanova u Opštini Priština, kojim Opština daje stanove na korišćenje i pod zakup porodicama palih boraca, invalidima i veteranima Oslobodilačke Vojske Kosova (u daljem tekstu OVK). Komisija Opštine Priština za dodelu stanova na korišćenje i pod zakup porodicama palih boraca, invalidima i veteranima OVK, je na oglasnoj tabli objavila listu dobitnika stanova u kojoj nije uvršten podnosilac zahteva. Sve odluke komisija i nižih sudova potvrđene su presudom Apelacionog suda Kosova u Prištini AA. br. 404/2013 04. marta 2014. Godine.

Odlučujući o zahtevu podnosioca Asllan Bahtiri, Ustavni sud je nakon razmatranja postupka u celini, iz spisa predmeta zaključio da presuda Osnovnog suda u Prištini - Odeljenja za administrativna pitanja A. br. 1332/2012 od 01. oktobra 2013. godine, i presuda Apelacioni sud Kosova u Prištini AA. br. 404/2013 od 04. marta 2014. godine, u svojim obrazloženjima detaljno obrazlažu razloge primene odgovarajućih pravila procesnog i materijalnog prava kao i način bodovanja shodno Pravilniku u procesu dodele stanova i daju odgovor na ove tvrdnje podnosioca zahteva.

Zbog gore navedenog Ustavni sud nije utvrdio da su odgovarajući postupci pred redovnim sudovima na bilo koji način bili nepravedni ili arbitrarni. Stoga Sud je zaključio da zahtev očigledno neosnovan jer iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju i kršenju ustavnih prava.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI71/14
Podnosilac
Asllan Bahtiri
Ocena ustavnosti presude Apelacionog suda Kosova u Prištini AA. br. 404/2013, od 04. Marta 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Asllan Bahtiri (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Apelacionog suda Kosova u Prištini AA. br. 404/2013, od 04. marta 2014. godine, koju je podnosilac zahteva primio dana 14. aprila 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena presude Apelacionog suda Kosova u Prištini AA. br. 404/2013, od 04. marta 2014. godine., kojom je prema tvrdnjama podnosioca povređen član 54. [Sudska zaštita Prava] Ustava Republike Kosovo.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113. 7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnom sudom

5. Dana 14. aprila 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 06. maja 2014. god., predsednik je odlukom br. GJR. KI71/14, imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI71/14, imenovao veće za razmatranje sastavljeno od sudija Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 23. maja 2014. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva i Apelacioni sud Kosova u Prištini o registraciji zahteva.

8. Dana 26. juna 2014. godine, sudija Kadri Kryeziu je u pisanoj formi obavestio sud o njegovom zahtevu izuzeće sa sednica, za period jun - jul 2014. dok sud ne odluči o navodima pokrenutim protiv njega.

9. Dana 26. juna 2014. godine, predsednik suda je odlukom br . KSH. KI71/14, zamenio sudiju Snezhana Botusharova, predsedavajuću Veća za razmatranje, i na njeno mesto za predsedavajućeg imenovao je sudiju Altay Suroy. Istom odlukom predsednik suda je zamenio sudiju Kadri Kryeziu, kao člana Veća za razmatranje, i na njegovo mesto imenovao je sudiju Snezhana Botusharova.

10. Dana 26. juna 2014. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca Robert Carolan, Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi, iznelo je Sudu u punom sastavu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 04. februara 2012. godine, podnosilac zahteva se prijavio aplikacijom na konkurs koji je objavljen za dodelu stanova u Opštini Priština, kojim Opština daje stanove na korišćenje i pod zakup porodicama palih boraca, invalidima i veteranima Oslobodilačke Vojske Kosova (u daljem tekstu OVK).

12. Dana 18. maja 2012. godine, Komisija Opštine Priština za dodelu stanova na korišćenje i pod zakup porodicama palih boraca, invalidima i veteranima OVK, je na oglasnoj tabli objavila listu dobitnika stanova u kojoj nije uvršten podnosilac zahteva.

13. Dana 21. maja 2012. godine, podnosilac zahteva je podneo žalbu pod brojem 02.360-4965/1 protiv *"Liste prvenstva"* objavljene na oglasnoj tabli.

14. Dana 02. jula 2012. godine, drugostepenom odlukom Komisije za razmatranje žalbi br. 02-360-4965/2012 od 02. jula 2012. godine, odbijena je žalba podnosioca zahteva i potvrđena odluka prvostepene Komisije o oceni i izboru porodica kojima su dodeljeni stanovi namenjeni članovima porodica palih boraca i invalida

15. Dana 12. novembra 2012. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu radi poništenja drugostepene administrativne odluke Komisije za razmatranje žalbi br. 02-360-4965/2012 od 02. jula 2012. godine

16. Dana 01. oktobra 2013. godine, odlučujući o tužbi podnosioca zahteva Osnovni sud u Prištini - Odeljenje za administrativna pitanja je presudom A. br. 1332/2012 od 01. oktobra 2013. godine, odbio kao neosnovanu tužba podnosioca zahteva kojom je tražio poništaj odluke tužene Opštine Priština – Komisije za dodelu stanova, br. 02-360-4965/2012 od 02. jula 2012. godine sa sledećim obrazloženjem

    "... Iz dokaza koje je Komisija pribavila prilikom obilaska tužioca kao i dokaza priloženih uz aplikaciju, utvrđeno je da isti ne ispunjava uslove da bi mu se dodelio stan i da nema dovoljan broj bodova obzirom da je samac što je uticalo da ne sakupi dovoljan broj bodova da bi bio uvršten na rang listi dobitnika stanova..."

17. Protiv presude Osnovnog suda u Prištini - Odeljenja za administrativna pitanja A. br. 1332/2012 od 01. oktobra 2013. godine, podnosilac zahteva je blagovremeno izjavio žalbu Apelacionom sudu Kosova u Prištini.

18. Dana 04. marta 2014. godine, Apelacioni sud Kosova u Prištini presudom AA. br. 404/2013 odbija kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva, dok se presuda Osnovnog suda u Prištini – Odeljenja za administrativna pitanja, A. br. 1332/2012 od 01. oktobra 2013. godine, potvrđuje uz sledeće obrazloženje;

    "... Pravno shvatanje prvostepenog suda kao pravilno i na zakonu zasnovano u celosti prihvata i ovaj sud, obzirom da pobijana presuda nije zahvaćena bitnim povredama odredaba Zakona o upravnim sporovima, na koje drugostepeni sud pazi po službenoj dužnosti u smislu člana 49. ZUS-a. Žalbeni navodi tužioca da je prvostepeni sud učinio povrede odredaba Zakona o upravnim sporovima ne stoje, obzirom da je sud razmotrio tužbu koju je na početku dostavio tuženoj na odgovor, pa je potom zakazao ročište

za glavnu raspravu, izveo dovoljno dokaza, što sve ukazuje na to da prvostepeni sud nije učinio povrede odredaba ZUS-a...“

Navodi podnosioca

19. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je “p*ovređeno pravo na sudsku zaštitu propisano članom 54. Ustava, obzirom da sudovi nisu pravilno ocenili zahtev žalioca.“*

20. Na osnovu svega iznetog u ovom zahtevu, podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda Republike Kosova da:

“Da se oceni da mu je prekršeno pravo na dodelu stana kako od strane Opštine Priština, tako i sudova.“

“Nije ispoštovan Pravilnik niti je od strane sudova ocenjena zakonitost odluke.“

Ocena prihvatljivosti zahteva

21. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

22. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

23. Sud se poziva i na član 48. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, koji predviđa:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“

24. Štaviše, Sud se poziva na pravilo 36. (2) b) Poslovnika, koje propisuje:

„(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi ...

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava".

25. Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi povreda vezanih za pogrešnu primenu materijalnog prava i Pravilnika opštine o načinu bodovanja, Ustavni sud naglašava da, Ustavni sud nije apelacioni sud kada se razmatraju odluke donete od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju odgovarajuća pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, *García Ruiz protiv Španije* [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP 1999-I).

26. Presuda Osnovnog suda u Prištini - Odeljenja za administrativna pitanja A. br. 1332/2012 od 01. oktobra 2013. godine, i presuda Apelacioni sud Kosova u Prištini AA. br. 404/2013 od 04. marta 2014. godine, u svojim obrazloženjima detaljno obrazlažu razloge primene odgovarajućih pravila procesnog i materijalnog prava kao i način bodovanja shodno Pravilniku u procesu dodele stanova i daju odgovor na ove tvrdnje podnosioca zahteva.

27. Ustavni sud naglašava da podnosilac zahteva nije podneo nikakav *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu njegovih ustavnih prava (vidi, *Vanek protiv Slovačke Republike*, odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 53363/99 od 31. maja 2005. god.).

28. U ovom slučaju podnosiocu zahteva su pružene mogućnosti da predstavi svoj slučaj i ospori tumačenje zakona i pravilnika za koje smatra da je netačno, pred Komisijom Opštine Priština za dodelu stanova, Komisijom za razmatranje žalbi Osnovnim sudom u Prištini i Apelacionim sudom Kosova u Prištini. Nakon razmatranja postupka u celini, Ustavni sud nije utvrdio da su odgovarajući postupci na bilo koji način bili nepravedni ili arbitrarni (vidi, *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije*, odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).

29. Konačno, uslovi za prihvatljivost nisu ispunjeni u ovom podnesku. Podnosilac zahteva nije uspeo da navede i potkrepi tvrdnje da su mu osporenom presudom navodno povređena ustavna prava i slobode.

30. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (2) b) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113, stavom 7. Ustava, članovima 20. i 48. Zakona, i pravilom 36. (2) b) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 26. juna 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KI 184/13, KI 12/14, KI 16/14, KI 17/14, KI 24/14, KI 25/14, Energetska Korporacija Kosova, Rešenje od 8. maja 2014. god.- Ocena ustavnosti presuda Vrhovnog suda Republike Kosovo, Rev. br. 379/11, od 2. maja 2013. god., Rev. br. 192/13, od 3. oktobra 2013. god., Rev. br. 244/13, od 8. oktobra 2013. god., Rev. br. 192/13, od 3. oktobra 2013. god., Rev. br. 246/13, od 1. oktobra 2013. god., Rev. br. 271/13, od 31. novembra 2013. god.

Spojeni Slučaji KI 184/13, KI 12/14, KI 16/14, KI 17/14, KI 24/14, KI 25/14, odluka od 7. jula 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, uskraćivanje prava garantovana članovima 31 i 102.3 Ustava Kosovo, zahtev očigledno neosnovan.

Podnosilac zahteva osporava sledeće odluke Vrhovnog suda Kosova: Rev. br. 379/11, od 2. maja2013. god., Rev. br. 192/13, od 3. oktobra 2013. god., Rev. br. 244/13, od 8. oktobra 2013. god., Rev. br. 192/13, od 3. oktobra 2013. god., Rev. br. 246/13, od 1. oktobra 2013. god., Rev. br. 271/13, od 31. novembra 2013. godine

Podnosilac je podneo zahtev u skladu sa članovima 113.7 i 21.4 Ustava Kosovo, tvrdeći da su mu povređena ustavna prava, tačnije članovi 31 i 102.3. Dakle, podnosilac zahteva tvrdi da zasnivajući se na odredbama člana 113.7 i 21.4 Ustava Republike Kosova, ima zakonsko pravo da traži ocenu zakonitosti odluke javnih organa, obzirom da su iscrpljeni svi pravni lekovi, stoga traži od Ustavnog suda Kosova da, nakon razmatranja zahteva, isti usvoji kao osnovan, poništavajući gore navedenu presudu Vrhovno suda Kosova.

Sud primećuje da podnosilac zahteva uglavnom tvrdi: a) povredu principa pravne sigurnosti; b) povredu članova 31 i 102.3 Ustava, i c) povredu zakonskih odredaba.

Kao rezultat toga, Sud nalazi da zahtevi podnosioca ne ispunjuju uslove prihvatljivosti, obzirom da podnosilac zahteva nije uspela da potkrepi svoju tvrdnju i nije podnela dodatne dokaze o navodnoj povredi od strane osporenih odluka, Stoga, u skladu sa pravilom 36 (2) b) Poslovnika, zahtev podnosioca mora da se odbije kao *očigledno neosnovan*.

Kao rezime, Sud opravdava svoju odluku, smatrajući da podnosilac zahteva nije argumentovao i dokazao da je Vrhovni sud sudio „na osnovu zakona koji nisu bili na snazi“, tvrdeći da nisu povređena ustavna prava. Zbog gore navedenih razloga, Sud je odlučio da proglasi zahtev podnosioca neprihvatljivi.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučajevima br.
KI184/13, KI12/14, KI16/14, KI17/14, KI24/14, KI25/14
Podnosilac
Energetska korporacija Kosova
Ocena ustavnosti presuda Vrhovnog suda Republike Kosovo, Rev. br. 379/11, od 2. maja 2013. god., Rev. br. 192/13, od 3. oktobra 2013. god., Rev. br. 244/13, od 8. oktobra 2013. god., Rev. br. 192/13, od 3. oktobra 2013. god., Rev. br. 246/13, od 1. oktobra 2013. god., Rev. br. 271/13, od 31. novembra 2013

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela Energetska korporacija Kosova (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa glavnim sedištem poslovanja u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava sledeće odluke Vrhovnog suda Kosova:

   KI184/13, Rev. br. 379/11, od 2. maja 2013. god.
   KI12/14, Rev. br. 192/13, od 3. oktobra 2013. god.
   KI16/14, Rev. br. 244/13, od 8. oktobra 2013. god.
   KI17/14, Rev. br. 192/13, od 3. oktobra 2013. god.
   KI24/14, Rev. br. 246/13, od 1. oktobra 2013. god.
   KI25/14, Rev. br. 271/13, od 31. novembra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenih odluka kojima je navodno povređeno pravo podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje koje je garantovano članom 31. Ustava.

4. Ovaj slučaj je identičan sa sledećim slučajevima o kojima je već odlučio Ustavni sud:

   a) Slučaj br. KI185/13, rešenje o neprihvatljivosti od 10. februara 2014. god.;
   b) Slučaj br. KI186/09, rešenje o neprihvatljivosti od 18. februara 2014. god.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članovima 113.7 i 21.4 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 22. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-131, (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Između 28. oktobra 2013. god. i 10. februara 2014. god., podnosilac zahteva je pojedinačno podneo zahteve Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 31. oktobra 2013. god., predsednik Suda je imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

8. Dana 2. decembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva KI184/13 i tražio punomoćje. Istog dana, Vrhovni sud i treća stranka R. GJ. su obavešteni o registraciji zahteva kopijom zahteva.

9. Dana 13. decembra 2013. god., podnosilac zahteva je zatim podnela dodatna dokumenta u vezi sa zahtevom KI184/13.

10. Dana 10. februara 2014. god., predsednik je naložio spajanje zahteva (KI184/13, KI12/14, KI16/14, KI17/14, KI 24/14 i KI25/14).

11. Dana 19. marta 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva KI12/14, KI16/14, KI17/14, KI24/14 i KI25/14 i tražio punomoćje, koje podnosilac zahteva još uvek nije podneo. Istog dana, Vrhovni sud je obavešten o registraciji zahteva.

12. Istog dana, u skladu sa pravilom 37. Poslovnika, Sud je obavestio podnosioca zahteva o spajanju zahteva.

13. Podnosilac zahteva nije podneo nikakv prigovor na odluku o spajanju zahteva.

14. Dana 25. aprila 2014. god., treće stranke H. M., E. Q., A. M., N. H. i M. N. su obaveštene o registraciji zahteva.

15. Dana 8. maja 2014. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

16. Neodređenih dana, R. GJ., H. M., E. Q., A. M., N. H. i M. N. (u daljem tekstu: zaposleni) pokrenuli su postupke o radnom sporu protiv podnosioca zahteva kao poslodavca.

17. Zaposleni su bili u radnom odnosu kod poslodavca na neodređeno vreme (npr. u slučaju prvog zaposlenog R. GJ., ugovor o radu br. 11642/0 od 1. novembra 2008. god.) sve dok jedna stranka ne prekine ugovor.

18. Podnosilac zahteva je izrekao poslednju pismenu opomenu (npr. u slučaju prvog zaposlenog R. GJ. zapisnik br. 531 od 25. marta 2010. god.) zaposlenima *"zbog neostvarivanja radnog učinka"* za određeni vremenski period.

19. Podnosilac zahteva je obavestio zaposlene (npr. u slučaju prvog zaposlenog R. GJ. odluka br. 971 od 16. juna 2010. god.) (da se ugovor o radu prekida zbog *"nezadovoljavajućeg izvršavanja radnih obaveza prema članu 11.1 (11.1 ç), 11.4 (b) Uredbe 2001/28 o Osnovnom zakonu o radu, nezadovoljavajućih rezultata rada prema članu 8.1, 8.2, 8.3 (c), 8.4 (a) Pravilnika, za oktobar 2010. godine"*.

20. Menadžer distrikta za snabdevanje (npr. u slučaju prvog zaposlenog R. GJ., obaveštenje br. 972 od 15. juna 2010. god., i odluka br. 167 od 28. juna 2010. god.) odbio je zahtev zaposlenih za ponovno razmatranje prekida njihovih ugovora o radu.

21. Zaposleni su podneli zahtev Opštinskom sudu, tvrdeći da su odluke nezakonite i tražili su poništenje.

22. Opštinski sud (npr. u slučaju prvog zaposlenog R. GJ., presuda C.br. 334/10 od 18. maja 2011. god.) odbio je kao neosnovane zahteve zaposlenih.

23. Zaposleni su izjavili žalbu Okružnom sudu *"zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava"*.

24. Okružni sud u Peći (npr. u slučaju prvog zaposlenog R.GJ., Ac. br. 255/2011) potvrdio je presude Opštinskog suda i odbio žalbe zaposlenih. Okružni sud je obrazložio:

> *„Pobijena presuda nije zahvaćena bitnim povredama odredaba parničnog postupka, propisanim članom 182., tačka 2. Zakona o parničnom postupku, na koje drugostepeni sud pazi po službenoj dužnosti, na osnovu člana 194. Zakona o parničnom postupku, zbog kojih bi bilo nemoguće da se oceni njena zakonitost, izreka presude je jasna, razumljiva, nije u suprotnosti sa samom sobom ili sa navedenim razlozima u obrazloženju, a sadrži i dovoljno ubedljivih činjeničnih i pravnih razloga odlučujućim činjenicama za odlučivanje u ovoj pravnoj stvari. Na pravilno utvrđeno činejnično stanje, koje se ne dovodi u sumnju žalbenim navodima, jer su odlučne činjenice utvrđene sigurnim dokazima, prvostepeni sud je pravilno primenio i materijalno pravo"*.

25. Zaposleni su izjavili reviziju Vrhovnom sudu *"zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se presude preinače i da se zahtev [zaposlenog] usvoji ili da se ukinu i da se predmet vrati prvostepenom sudu"*.

26. Vrhovni sud Kosova (npr. u slučaju prvog zaposlenog R. GJ., Rev. br. 379/2011 od 2. maja 2013. god.) usvojio je kao osnovane zahteve revizije zaposlenih i preinačio presude prvostepenog i drugostepenog suda. Vrhovni sud je obrazložio na sledeći način:

> *"Vrhovni sud Kosova je, nakon razmatranja pobijene presude u smislu člana 215. Zakona o parničnom postupku (ZPP), našao: Revizija je osnovana.*
>
> *...*
>
> *Vrhovni sud Kosova je, polazeći od tako utvrđenog stanja stvari, našao da izneto pravno stanovište nižestepenih sudova ne može da se prihvati kao pravilno i zakonito, jer je, prema oceni ovog Suda, na tako utvrđeno činjenično stanje, pogrešno primenjeno materijalno pravo, kada su oba suda zaključila da je tužbeni zahtev tužioca [zaposlenog] neosnovan i kao takvog i odbili, zbog čega je valjalo usvojiti reviziju tužioca [zaposlenog] kao osnovanu,*

preinačiti pobijene pesude i usvojiti tužbeni zahtev tužioca kao osnovan, kao što je opisano u izreci ove presude.

Vrhovni sud Kosova ocenjuje da su nižestepeni sudovi pogrešno primenili materijalno pravo kada su našli da je zakonita odluka tuženog [zaposlenog] o raskidu ugovora o radu, jer iz dokaza koji se nalaze u spisima predmeta i obaveštenja o raskidu ugovora o radu, (npr. u slučaju prvog zaposlenog R.GJ. Rev. br. 379/2011 od 2. maja 2013. god.), ne proizilazi da je tuženi [zaposleni], pre donošenja osporenih odluka, postupio u skladu sa članom 8.4 (a), (b) Pravnilnika br. 3 o operacijam distrikata u EKK, na osnovu kojeg je propisano da će menadžer distrikta zakazati sastanak sa navedenim zaposlenim, u cilju uručivanja pismenog obaveštenja o otpuštanju zaposlenog i daće usmeno objašnjenje o razlozima otpuštanja. Ukoliko je zaposleni obavešten o sastanku, a uprkos tome ne prisustvuje istom, menadžer distrikta može da postavi obaveštenje na oglasnoj tabli kancelarije distrikta i takav postupak će se smatrati kao obaveštenje u cilju raskida ugovora o radu. Prema tački (b) istog člana, propisano je da, ukoliko je zaposleni član sindikata, on ima pravo da predstavnik sindikata prisustvuje sastanku. Takođe, tuženi [podnosilac zahteva] prilikom donošenja obaveštenja o prekidu radnog odnosa, nije postupio u skladu sa članom 11.5 (b) Uredbe br. 2001/27 o Osnovnom zakonu o radu na Kosovu.

Nižestepeni sudovi su pogrešno primenili materijalno pravo kada su njihove presude zasnivali na činjenici koja je utvrđena zapisnikom sa sastanka menadžera distrikta i zaposlenog, (npr. u slučaju prvog zaposlenog R.GJ. - zapisnik br. 531 od 25. marta 2010. god.), jer iz ovog zapisnika proizilazi da je ovaj sastanak u vezi sa dostavljanjem poslednje pismene opomene, dana 25.03.2010. god., u skladu sa članom 8.3 i nije u vezi sa obavezama tuženog [podnosilac zahteva], propisanim članom 8.4 (a) i (b) gore navedenog pravilnika tuženog, pošto je u ovom slučaju za tužioca [zaposlenog], zbog nezadovoljavajućih rezultata na poslu za oktobar 2010. godine, trebalo je da se primeni član 8.4 a) i b) gore navedenog pravilnika.

Vrhovni sud Kosova ocenio je kao osnovane navode tužioca (zaposlenog) podnete u reviziji da su nižestepeni sudovi pogrešno primenili materijalno pravo o raskidu ugovora o radu, jer zbog ovih povreda tuženi (zaposleni) nije vodio disciplinski postupak, obzirom da na osnovu odredaba člana 112. Zakona o radnim odnosima na Kosovu, br. 12/1989, koji je bio primenljiv na osnovu UNMIK Uredbe br. 1999/24, do stupanja na snagu Zakona o radu Republike Kosova, br. 03/L-212, u decembru mesecu 2010. god.,

koji odredbom člana 99.1 ukida UNMIK Uredbu br, 2001/27 o Osnovnom zakonu o radu na Kosovu, Zakon o radnim odnosima SAPK Kosova, iz 1989. god., i Zakon o radu, iz 1977. god., odgovarajućim amandmanima propisuje da ovlašćeni organi imaju obavezu da podnesu zahtev za pokretanje disciplinskog postupka u roku od osam dana, nakon saznanja o povredama radne obaveze, ili o nekim drugim povredama radne discipline i o izvršiocu, dok je odredbom člana 113., stav 2. propisano da pre nego što izrekne disciplinsku meru otpuštanja s posla, poslovodni organ, odnosno zaposleni sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima, ima obavezu da sasluša radnika.

U članu 11. ugovora o radu, zaključenog između tužioca [zaposlenog] kao zaposlenog i tuženog [podnosilac] kao poslodavca, propisano je da se ugovor o radu raskida prema članovima 67, 68, 69 i 70. Zakona o radu na Kosovu, kolektivnom sporazumu i Pravilniku o radu EKK.

Članom 24. opšteg kolektivnog ugovora propisano je da disciplinsku komisiju imenuje poslodavac, odnosno nadležni organ, opštim aktom poslodavca, dok je tuženi [podnosilac] Pravilnikom o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti, donetim 10.10.2006. god., u II delu ovog pravilnika detaljno propisao odredbe za primenu disciplinskog postupka, koji nije ukinut Pravilnikom br. 3, od 30.11.2009. god. Takođe, nijednom odredbom Uredbe br. 2001/270 Osnovnom zakonu o radu na Kosovu, nije ukinut Zakon o radnim odnosima, br. 12/1989 SAPK.

Vrhovni sud Kosova je, iz iznetih razloga, kao i podataka koji se nalaze u spisima predmeta, našao da je tužbeni zahtev tužioca [zaposleni] u potpunosti osnovan i zbog toga sto su nižestepeni sudovi pogrešno primenili materijalno pravo, valjalo je obe presude nizestepenih sudova preinačiti i tužbeni zahtev tužioca kao takav usvojiti, kao u izreci ove presude".

Navodi podnosioca

27. Podnosilac zahteva tvrdi da *"[S]ud je sudio na osnovu zakona koji nisu bili na snazi, stoga, njegova presuda je nezakonita i nepravična i kao takva se mora ukinuti. EKK AD zna da Ustavni sud Kosova ne postupa kao sud četvrtog stepena, ali ima ustavnu nadležnost da ukine - poništi svaki pravni akt bilo kojeg organa za koji utvrdi da je povredio zakonske odredbe, kao i odredbe Ustava, a u ovom slučaju uopšte nije sporno da su povređene zakonske odredbe, primenom drugih zakona i akata koji nisu bili na snazi".*

28. Dakle, podnosilac zahteva tvrdi da su osporenom odlukom prekršena njegova ustavna prava garantovana članovima 31. i 102.3 Ustava, kao rezultat povrede člana 214.2 Zakona o parničnom postupku.

29. Dakle, podnosilac zahteva tvrdi da*"zasnivajući se na odredbama člana 113.7 i 21. 4 Ustava Republike Kosova, ima zakonsko pravo da traži ocenu zakonitosti odluke javnih organa, obzirom da su iscrpljeni svi pravni lekovi, stoga traži od Ustavnog suda Kosova da, nakon razmatranja zahteva, isti usvoji kao osnovan, poništavajući presudu Vrhovno suda Kosova, Rev. br. 379/11, od 2. maja 2013. god., Rev. br. 192/13, od 3. oktobra 2013. god., Rev. br. 244/13, od 8. oktobra 2013. god., Rev. br. 192/13, od 3. oktobra 2013. god., Rev. br. 246/13, od 1. oktobra 2013. god., Rev.br. 271/13, od 31. novembra 2013. god."*

30. Osim toga, na osnovu podnetih dokumenata, podnosilac zahteva tvrdi *"Sudska odluka ne može biti zakonita, nepristrasna i pravična kada se primenjuju odredbe zakona koji nije bio na snazi. Ako je princip suđenja na osnovu više povoljnih zakona za stranku bio ustavan bez poštovanja aspekta vremena, tada bi se u pravnom i ustavnom sistemu države stvorila konfuzija i pravna nesigurnost".*

31. Dakle, podnosilac zahteva tvrdi *"Pogrešna primena materijalnog prava od strane suda dovela je do povrede prava poslodavca garantovanih Ustavom da bude jednak pred zakonom, princip garantovan odredbama člana 24. Ustava, kao i do povrede ljudskih prava i osnovnih sloboda propisanih odredbama člana 21.4 Ustava, time što je presudom nametnuo poslodavcu sa kim će ostati u ugovorenom odnosu u uslovima slobodne ekonomije tržišta propisanim odredbama člana 10. Ustava".*

32. Pored toga, podnosila zahteva tvrdi da "*Vrhovni sud Kosova, u identičnim predmetima koji se tiču raskida ugovora o radu na određeno vreme, zauzima dijametralno suprotna stanovišta, tako što nekad primenjuje odredbe člana 112, Zakona o radnim odnosima (Službeni list SAP Kosova br. 12/89), a nekad odredbe Osnovnog zakona o radu na Kosovu, Uredba UNMIK-a br. 2001/27*".

33. Kako bi potkrepio svoju tvrdnju, podnosilac zahteva se poziva na presudu Vrhovnog suda Rev. br. 379/11 od 2. maja 2013. god., u slučaju prvog zaposlenog R. GJ., gde je Vrhovni sud primenio odredbe člana 112. i 113.2 Zakona o radnim odnosima Kosova (Socijalistička Autonomna Pokrajina Kosovo, br. 12/89), dok u drugom slučaju, presuda Rev. br. 310/12 od 22. aprila 2013. god., Vrhovni sud smatra da su odredbe člana 11.1 i 11.4 Uredbe UNMIK-a br. 2001/27 pravilno primenjene.

34. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da *"koje će se odredbe primenjivati nakon stupanja na snagu Zakona o radu na Kosovu, objašnjava Uredba UNMIK-a br. 2001/27 u pogledu radnog odnosa svojim pravnim stanovištem i to su objasnili svi okružni sudovi, a i Okružni sud u Peci, presudama koje pripadaju ovoj oblasti, presudom Ac. br. 176/09, Vrhovni sud Kosova u presudi Rev. br. 106/2010, Posebna komora Vrhovnog suda Kosova u presudi ASC-09-0014 od 26. maja 2011. god" [...]".*

35. Stoga, podnosilac zaključuje, pitajući:

    a. *"Zašto je Vrhovni sud već 12 godina primenjivao odredbe Osnovnog zakona o rada na Kosovu, Uredba UNMIK-a br. 2001/27, dok je 2013. godine promenio stanovište i odlučio da primenjuje zakonske odredbe Zakona o radnim odnosima SAP Kosova, Službeni list br. 12/89 [...]?";*
    b. *"[...] Zar nisu povređena ustavna prava svim onim strankama do 2013. godine kada se u njihovim predmetima odlučilo na osnovu odredaba Uredbe UNMIK-a br. 2001/27?";*
    c. *"Zar se na stvara pravna nesigurnost donošenjem kontradiktornih odluka suda u identičnim predmetima?*
    d. *"Da li se stvorila pravna nesigurnost?";*
    e. *"Zar se ne stvara nejednakosti pred zakonom, zar nije učinjena povreda ustavnog principa Jednakost pred zakonom propisan odredbama člana 24. Ustava Republike Kosova, obzirom da se presudama Vrhovnog suda, u identičnim predmetima (u istim stvarima), za jedne odlučuje pozitivno a za druge negativno".*

Prihvatljivost zahteva

36. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

37. U tom smislu, Sud se poziva na član 113 i 21. Ustava.

    Član 113 [Jurisdikcija i Ovlašćene Strane]

    1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.
    (...)
    7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.

Član 21 [Opšta Načela]

(...)
4. Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva.

38. Sud se poziva i na član 48. Zakona, koji propisuje:

Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.

39. Pored toga, Sud uzima u obzir i pravilo 36. (1) c) i pravilo 36. (2) Poslovnika, koje propisuje:

"36 (1) "Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.

36 (2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

a) da zahtev nije prima facie opravdan;

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava;

c) da podnosilac zahteva nije žrtva kršenja prava zagarantovanih Ustavom, ili

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju."

40. Sud primećuje da podnosilac zahteva uglavnom navodi: (a) povredu principa pravne sigurnosti, (b) povredu članova 31. i 102.3 Ustava i povredu zakonskih odredbi.

41. Pre nego što se upusti u navode podnosioca zahteva, Sud ponavlja da je rešio nekoliko slučajeva o radnim sporovima, tačnije KI26/09, KI39/09, KI70/10 i KI25/10.

42. U slučaju KI26/09 (Vidi slučaj KI 26/09, podnosilac zahteva *Ekrem Gashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 14. decembra 2010. god.), podnosilac zahteva tvrdi da su presudom Vrhovnog suda od 24. januara 2006. god., povređena njegova ustavna prava, jer je usvojen

zahtev poslodavca i preinačene su odluke Opštinskog suda u Prištini i Okružnog suda u Prištini, kojima je tužba podnosioca odbijena kao neosnovana. Pravno obrazloženje Vrhovnog suda zasnovano je na činjenici da je obaveštenje u kome se navode razlozi za raskid ugovora o radnom odnosu dostavljeno zaposlenom, dovoljno i u skladu sa Uredbom UNMIK-a (2001/27), koja je imala prvenstvo nad svim drugim zakonodavnim aktima koji nisu bili u skladu sa istom. Ustavni sud je utvrdio da je zahtev podnosioca neprihvatljiv, jer nije *ratione temporis* u skladu sa Ustavom.

43. U slučaju KI39/09 (Vidi slučaj KI39/09, podnosilac zahteva *Avni Kumnova*, presuda od 3. novembra 2011. god.), podnosilac zahteva tvrdi da su presudom Vrhovnog suda od 27. maja 2009. god., povređena njegova ustavna prava, jer je Vrhovni sud utvrdio da su nižestepeni sudovi pogrešno primenili materijalno pravo, pošto je u ovom slučaju primenjen član 11.2 Uredbe UNMIK-a br. 2001/27, poslodavac dužan samo da pismeno obavesti radnika o njegovoj nameri da raskine ugovor o radu i da to obaveštenje mora sadržati i razloge za raskid ugovora. Vrhovni sud smatra da: *"prema odredbama Uredbe UNMIK-a br. 2001/270 Osnovnom zakonuo radu na Kosovu",* je predviđeno da do raskida ugovora o radu može doći i bez obaveze pokretanja disciplinskog postupka i da je poslodavac, u slučajevima ozbiljne povrede obaveza iz radnog odnosa ili nezadovoljavajućeg vršenja obaveza od strane radnika, obavezan jedino da obavesti radnika o nameri raskida ugovora o radu i da to obaveštenje treba da sadrži i razloge za raskid ugovora, kao sto je "Ibar-Lepenac" i učinio. Ustavni sud je utvrdio da ustavna prava podnosioca zahteva nisu bila povređena.

44. U slučaju KI70/10 (Vidi slučaj KI70/10, podnosilac zahteva *Fatime Kabashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. novembra 2011. god.), podnosilac zahteva tvrdi da je presuda Vrhovnog suda od 27. maja 2009. god., povredila njena ustavna prava, jer je 30. juna 2010. god., Vrhovni sud poništio presude Okružnog i Opštinskog suda i odbio tužbu podnosioca zahteva kao neosnovanu, navodeći da su niže instance pogrešno utvrdile činjenično stanje kao i pogrešno primenile materijalno pravo (Rev. I. br. 28/2010). Prema stavu Vrhovnog suda, podnosilac zahteva je bio odsutna sa posla bez odobrenja, iako je dan ranije bila obaveštena da je njen zahtev za neplaćeno odsustvo sa posla odbijen. Vezano sa materijalnim pravom, Vrhovni sud je naglasio da su UNMIK Uredba 2001/36 i Administrativno naređenje 44/2004 bili primenjivi umesto UNMIK Uredbe 2001/27. Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, jer podnosilac zahteva nije potkrepila svoju žalbu u vezi sa navodnim povredama, niti je iscrpela sva pravna sredstva na raspolaganju prema primenljivim zakonima.

45. U odnosu na tvrdnje podnosioca zahteva o povredi principa pravne sigurnosti, jer je Vrhovni sud u identičnim slučajevima za nekog odlučio pozitivno, a za nekog negativno, Sud ponavlja da je u slučaju KI25/10 (Vidi slučaj KI25/10, podnosilac zahteva *Kosovska agencija za privatizaciju*, presuda *od* 31. marta 2011. god.), Sud utvrdio:

"…

57. Štaviše, Sveobuhvatni plan za rešavanje statusa Kosova, čije zakonske odredbe imaju prednost u odnosu na sve ostale zakonske odredbe Kosova, predviđa u Aneksu V [Sistem prava], član 1.1 jasno navodi "Vrhovni sud prilikom rešavanja žalbi podnesenih u skladu sa zakonom, garantuje jednoobraznu primenu zakona." Prema tome Posebna komora, kao deo Vrhovnog suda, je u obavezi da poštuje ove odredbe.

58. Na kraju, član 145. [Kontinuitet međunarodnih sporazuma i primenljivog zakona] previđa da "Primenljivi zakon na dan stupanja na snagu ovog Ustava nastavlja da se sprovodi, dok god je u saglasnosti sa ovim Ustavom i dok god se ne ukine, zameni ili izmeni u saglasnosti sa ovim Ustavom." Kao poslednji tumač Ustava, Sud zaključuje da primenljivo pravo na dan stupanja na snagu Ustava pokriva Pravilnike UNMIK-a, kao i Administrativna rešenja izdata od strane SSSP-a pre 15. juna 2008. godine. U saglasnost sa članom 145., Pravilnikom i Administrativnim uputstvima, kao i ostalim primenljivim pravom ce nastaviti da se sprovodi samo ako je u saglasnosti sa Ustavom dok se sprovodi, zamenjuje se ili se menja u saglasnosti sa Ustavom".

…"

46. Međutim, Sud primećuje da u skladu sa principom supsidijarnosti, podnosilac zahteva treba da pokrene navodnu ustavnu povredu pred redovnim sudovima kako bi pre svega obezbedio poštovanje osnovnih prava sadržanih u Ustavu.

47. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije pokrenuo pred Vrhovnim sudom ustavnu povredu neusaglašenih principijelnih stavova o identičnim pitanjima koje primenjuje Vrhovni sud u vezi sa identičnim pitanjima za nekog odlučujući pozitivno, a za drugog negativno, koji bi prema podnosiocu zahteva stvorili pravnu nesigurnost.

48. Sud dalje primećuje da je 28. avgusta 2013. god., podnosilac zahteva dostavila pismo predsedniku Vrhovnog suda, putem kojeg je tražila usaglašenost principijelnih stavova za identična pitanja. Podnosilac zahteva je naime tražila od predsednika Vrhovnog suda "*da nam*

predlozi koji postupak bi EKK trebalo da preduzme da bi popravio posledice izazvane gore navedenom presudom". Međutim, ovaj zahtev je trebao da se pokrene od strane podnosioca zahteva tokom postupka razmatranja slučaja, a ne nakon što je presuda Vrhovnog suda doneta, tj. 2. maja 2013. god.

49. U vezi sa tvrdnjama podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], Sud primećuje da podnosilac nije pojasnila kako je i zašto osporena odluka "*primenom drugih akata koji nisu bili na snazi*", povredila ovo ustavno pravo.

50. Sud podseća da pravo na pravično i nepristrasno suđenje obuhvata više elemenata i predstavlja ključne komponente u zaštiti osnovnih prava pojedinca od povreda potencijalno počinjenih od strane sudova ili javnih organa njihovim odlukama.

51. U tom smislu, Sud se poziva na član 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava, koji propisuje:

> *"1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih."*.

52. Član 6. Evropske konvencije za ljudska prava (EKLJP) takođe propisuje da:

> *"Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obveza (...), svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim, zakonom ustanovljenim sudom"*.

53. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva ne objašnjava tačno kako i zašto tvrdnja *"primenom drugih akata koji nisu bili na snazi*" potkrepljuje ustavnu povredu njenih osnovnih prava na pravično i nepristrasno suđenje. U stvari, podnosilac zahteva zaključuje samo da "*u ovom slučaju uopšte nije sporno da su povređene zakonske odredbe, primenom drugih zakona i akata koji nisu bili na snazi"*.

54. Štaviše, gore navedeni citat iz odluke Vrhovnog suda ukazuje da je osporena oduka pružila široko i sveobuhvatno obrazloženje činjenica slučaja i njenih nalaza.

55. Osim toga, nezadovoljstvo odlukom ili samo navođenje članova ili odredaba Ustava nije dovoljno da podnosilac zahteva izgradi tvrdnju o ustavnoj povredi. Kada se tvrde povrede Ustava, podnosilac zahteva mora da obezbedi ubedljiv i dobro obrazložen argument kako bi se zahtev smatrao osnovanim.

56. Kao rezime, Sud smatra da podnosilac zahteva nije potkrepela i dokazala da je Vrhovni sud sudeći "*na osnovu zakona koji nisu bili na snazi",* navodno povredio njena ustavna prava.

57. Podnosilac zahteva tvrdi i povredu člana 102.3 Ustava koji propisuje da *"sudovi sude na osnovu Ustava i zakona".* Sud smatra da podnosilac zahteva nije pružila nikakav argument, niti je predstavila ikakav dokaz da Vrhovni sud nije poštovao navedenu odredbu. Dakle, Sud nalazi da podnosilac zahteva još jednom nije uspela da argumentuje povredu takvih prava predviđenih Ustavom u gore navedenom članu 102.3 Ustava.

58. Pored toga, podnosilac zahteva navod "*povredu zakonskih odredaba*". Sud smatra da su takve povrede zakonske prirode. Dakle, Sud nalazi da one ne predstavljaju ustavni osnov povrede osnovnih prava garantovanih Ustavom.

59. U stvari, Sud ne razmatra odluke redovnih sudova po pitanju zakonitosti, niti razmatra tačnost činjenica, osim ako ne postoji jasan i ubedljiv dokaz da su takve odluke donete na očigledno nepravičan i proizvoljan način.

60. Štaviše, nije dužnost Suda da odlučuje da li Vrhovni sud pravilno razmatra argumente podnosilaca prilikom rešavanja pravnih predmeta. To ostaje isključivo nadležnost redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, mutatis mutandis, *Garcia Ruiz protiv Španije* [VV], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud o ljudskim pravima [ESLJP] 1999-1).).

61. Dužnost Ustavnog suda je da oceni da li su tokom postupka redovnih sudova sudovi povredili neko osnovno pravo garantovano Ustavom.

62. Kao rezime, Sud ne može da primeti da su prema argumentima i dokazima osporene presude Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 379/11, od 2 maja 2013. god., Rev. br. 192/13, od 3. oktobra 2013. god., Rev. br. 244/13, od 8. oktobra 2013. god., Rev. br. 192/13, od 3. oktobra 2013. god., Rev. br. 246/13, od 1. oktobra 2013. god., Rev. br. 271/13, od 31. novembra 2013. god., donete na očigledno nepravičan i proizvoljan način. (Vidi rešenje o neprihvatljivosti Ustavnog suda Kosova slučaj KI185/13 od 10. februara 2014. god., i slučaj KI186/13 od 18. februara 2014. god.).

63. Kao rezultat toga, Sud nalazi da zahtevi podnosioca ne ispunjuju uslove prihvatljivosti, obzirom da podnosilac zahteva nije uspela da potkrepi svoju tvrdnju i nije podnela dodatne dokaze o navodnoj povredi od strane osporenih odluka.

64. Stoga, u skladu sa pravilom 36 (2) b) Poslovnika, zahtev podnosioca mora da se odbije kao očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (2) b) i pravilom 56 (2) Poslovnika, 8. maja 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. Da dostavi ovu odluku stranama i objavi u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI30/40, Zymrije Haxhimusa, Ekrem Abazi, Ferinaze Isufi, Avdullah Hoxha i Hyzri Delolli, Rešenje od 26. juna 2014 god.- Zahtev za zaštitu ustavnosti obaveštenja Ministarstva javne uprave Republike Kosovo, br. 4278, od 29. avgusta 2013. Godine.

Slučaj KI30/14, odluka od 26. juna 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, upravni spor, pravo na rad i obavljanje profesije, nemogućnost kandidovanja, neiscrpljenje pravnih sredstava.

U ovom slučaju, podnosioci su tražili njihovu registraciju u sistemu plata, kao službenici, od strane MJA, obzirom da su tvrdili da su bez prava uklonjeni iz platnog spiska od januara 2014. godine. Ovim postupkom, podnosioci zahteva tvrde da im je povređeno pravo na rad i zarade, kao i pravo na izbor i da budu izbirani.

Međutim, Sud je utvrdio da podnosioci ovog zahteva nisu uspeli da dokažu da su iscrpeli efektivna pravna sredstva na raspolaganju, prema zakonu na snazi.

U tom smislu, podnosioci zahteva, pre nego sto su podneli svoj zahtev Ustavnom sudu, trebali su da iscrpe sve mogućnosti u upravnom postupku, odnosno da traže rešenje njihovog slučaja unutar MJU, a zatim u nadležnom sudu, odnosno u Odeljenju za upravne poslove.

Na osnovu gore razrađenih razloga, Sud konstatuje da zahtev podnosilaca ne ispunjava proceduralne uslove prihvatljivosti, obzirom da podnosioci zahteva nisu iscrpeli delotvorna pravna sredstva propisana zakonom.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI30/14
Podnosilac
Zymrije Haxhimusa, Ekrem Abazi, Ferinaze Isufi, Avdullah Hoxha i
Hyzri Delolli
Zahtev za ocenu ustavnosti obaveštenja Ministarstva javne uprave Republike Kosovo, br. 4278, od 29. avgusta 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli gđa Zymrije Haxhimusa, sa prebivalištem u selu Doganjevo, opština Uroševac; g. Ekrem Abazi, sa prebivalištem u Vitini; gđa Ferinaze Isufi, sa prebivalištem u Prištini; g. Avdullah Hoxha, sa prebivalištem u selu Plešina, opština Uroševac; i g. Hyzri Delolli, sa prebivalištem u selu Zaskok, opština Uroševac (u daljem tekstu: podnosioci zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju obaveštenje Ministarstva javne uprave, br. 4278, od 29. avgusta 2013. god. (u daljem tekstu: MJU).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti obaveštenja MJU, br. 4278, od 29. avgusta 2013. god., u vezi sa navodima podnosilaca zahteva o povredi člana 45. 1 [Pravo na Izbor i Učešće]; člana 49. [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije]; i člana 73. [Nemogućnost Kandidovanja] Ustava, kao i bitnim povredama odredaba procesnog prava, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i povrede materijalnog prava.

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav); članovi 20. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosova (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 12. februara 2014. god., podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. marta 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI30/14, imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca i odlukom br. KSH. KI30/14, imenovao članove Veća za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Prof. dr Enver Hasani.

7. Dana 4. marta 2014. god., podnosioci zahteva su podneli dodatnu dokumentaciju.

8. Dana 8. aprila 2014. god., Sud je obavestio podnosioce o registraciji zahteva i tražio od njih dopunu zahteva relevantnom dokumentacijom.

9. Dana 22. aprila 2014. god., podnosioci su podneli popunjen obrazac zahteva, ali nisu priložili nikakva relevantna dokumenta.

10. Dana 23. aprila 2014. god., Sud je obavestio MJU o registraciji zahteva, odnosno stalnog sekretara i tražio dodatna dokumenta.

11. Dana 28. aprila 2014. god., MJU je podnelo dodatna dokumenta u vezi sa navedenim slučajem.

12. Dana 26. juna 2014 godine, sudija Kadri Kryeziu je pisanoj formi obavestio sud, o njegovom zahtevu izuzeće sa sednica, za period jun - jul 2014 dok sud ne odluči o navodima pokrenutim protiv njega.

13. Dana 26. juna 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Veću neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

14. Podnosioci ovog zahteva, na poslednjim lokalnim izborima, organizovanim od strane Centralne izborne komisije (CIK), izabrani su za članove skupština opština u različitim opštinama Republike Kosovo. Podnosioci zahteva istovremeno rade kao civilni službenici u različitim institucijama Republike Kosova.

15. Dana 29. avgusta 2013. god., MJU je obaveštenjem br. 4278, od 29. avgusta 2013. god., obavestio sve civilne službenike o pravima i obavezama prema Zakonu o civilnoj službi Republike Kosovo, koji bi uslovno želeli da se kandiduju na opštinskim izborima 2013. godine, organizovanim od strane Centralne izborne komisije u Republici Kosovo.

16. Dana 2. decembra 2013. god., podnosioci zahteva su se nakon izbora vratili na svoja radna mesta i primili plate za mesec decembar. Nakon toga, kako tvrde podnosioci zahteva, MJU ih je udaljilo sa platnog spiska za mesec januar 2014. godine, jer su izabrani za opštinske odbornike u različitim opštinama Republike Kosovo.

Navodi podnosioca

17. Podnosioci zahteva traže da ih MJU zavede u platni sistem kao civilne službenike, pošto su, kako oni tvrde, bespravno uklonjeni sa platnog spiska za mesec januar 2014. godine. Podnosioci zahteva tvrde da im je ovim postupkom povređeno pravo na rad, pravo na izbor i pravo da budu izabrani.

18. Podnosioci zahteva tvrde da je njihovo uklanjanje sa platnog spiska za mesec januar 2014. godine nezakonito. Oni tvrde: *"Mi, podnosioci žalbe, učestvovali smo na poslednjim lokalnim izborima koji su organizovani od strane CIK Republike Kosovo i izabrani smo za opštinske odbornike. Mi pripadamo različitim političkim partijama, ali na radnim mestima gde mi radimo usmeno nam je saopšteno da nas je MJU udaljilo sa platnog spiska za januar mesec, nakon što smo izabrani za opštinske odbornike sa obrazloženjem da mi treba da napustimo radna mesta na kojima smo radili i gde radimo i sada".*

19. Pored toga, podnosioci zahteva tvrde *"Da se bitne povrede odredaba postupka sastoje u činjenici da su poslednji lokalni izbori održani prema Zakonu br. 03/L-072 koji važi samo za civilne službenike u opštinama i mi smo sertifikovani od strane CIK-a Republike Kosovo. Dakle, prema odredbama ovog zakona, ostavku na radnom mestu treba da podnesu samo civilni službenici koji su zaposleni u Skupštini Opštine jer to predstavlja sukob interesa. Administrativno uputstvo br. 01/2010 MAP-br. 01/2010 MAPL, član 2 stav 1 pod stavovi od 1.1 1.2 1.3 1.4 i 1.5 kada se njima doda i Zakon br. 03/L-149. o civilnoj*

službi Republike Kosovo, član 17. stav 4. izričito navodi, citiramo: Civilni službenici koji su izabrani na opštinskim i centralnim izborima imaju pravo da se prijavljuju i konkurišu sa drugim kandidatima za bilo koji slobodan položaj u civilnoj službi".

20. Podnosioci zahteva tvrde da su i pre ovih lokalnih izbora bili izabrani za opštinske odbornike za nekoliko mandata redom, dakle traže da im se i sada omogući vršenje ove funkcije i da, takođe, nastave da rade kao civilni službenici u centralnoj administraciji.

Prihvatljivost zahteva

21. Sud prvo ispituje da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

22. Podnosioci zahteva su u ovom slučaju fizička lica koji svoj zahtev zasnivaju na članu 113.7 Ustava.

23. U ovom smislu, član 113. stav 7. Ustava propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisana zakonom."*

24. Iz spisa predmeta Sud primećuje da se podnosioci zahteva žale na odluku MJU, navodeći da su nepravedno uklonjeni sa platnog spiska za mesec januar 2014. godine. Podnosioci zahteva su izabrani za opštinske odbornike u različitim opštinama Republike Kosovo i sertifikovani su od strane CIK. Podnosioci zahteva tvrde da je njihovo uklanjanje sa platnog spiska za radna mesta gde su radili u suprotnosti sa zakonom i ne važi za njih, već samo za civilne službenike koji su u sukobu interesa prema zakonu.

25. Međutim, Sud smatra da podnosioci ovog zahteva nisu uspeli da dokažu da su iscrpeli sva delotvorna pravna sredstva na raspolaganju prema zakonu na snazi.

26. U tom smislu, podnosioci zahteva, pre nego što su podneli svoj zahtev Ustavnom sudu, trebali su da iscrpe sve mogućnosti u upravnom postupku, odnosno da traže rešenje njihovog slučaja unutar MJU, a zatim u nadležnom sudu, odnosno u Odeljenju za upravne poslove.

27. Sud želi da naglasi da načelo supsidijarnosti nalaže da podnosioci zahteva iscrpe sve proceduralne mogućnosti u redovnom postupku

kako bi se sprečilo kršenje Ustava, ili ukoliko postoji, da isprave kršenje osnovnih prava. U suprotnom, podnosilac zahteva je odgovoran ako se njegov/njen slučaj proglasi neprihvatljivim od strane Ustavnog suda, ako on ili ona propuste da iskoriste redovne postupke, ako propuste da prijave povrede Ustava u redovnom postupku. Pravilo se zasniva na pretpostavci da pravni poredak Republike Kosovo obezbeđuje delotvorna pravna sredstva o navodnim povredama prava garantovanih Ustavom (vidi, rešenje o neprihvatljivosti, slučaj KI142/13, od 22. oktobra 2013. god., *Fadil Maloku protiv odluke predsednice Republike Kosovo br. 686-2013,* od 6. septembra 2013. god.).

28. Na osnovu gore razrađenih razloga, Sud konstatuje da zahtev podnosilaca ne ispunjava proceduralne uslove prihvatljivosti, obzirom da podnosioci zahteva nisu iscrpeli delotvorna pravna sredstva propisana zakonom.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, u skladu sa članom 47.2 Zakona i u skladu sa pravilom 36 (1) a) Poslovnika, 26. juna 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI88/14, Medija Smailji, Rešenje od 2. jula 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova u Prištini Ca. br. 3875/2012, od 31. januara 2014. godine.

Slučaj KI88/14, odluka od 2 jula 2014. god.

Ključne reči; individualni zahtev, predlog za ponavljanje postupka, pravo na rad, stručno usavršavanje, očigledno neosnovan.

Podnosilac zahteva je podneo podnesak u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, osporavajući ustavnost rešenja Apelacionog suda Kosova u Prištini Ca. br. 3875/2012, od 31. januara 2014. godine, kojim je prema tvrdnjama podnosioca *"uskraćeno pravo na rad podnosiocu zahteva"*. Pored toga, podnosilac zahteva je tražio od Suda da se ne objavi njegov identitet

Podnosilac zahteva je kao lekar specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije tokom 2001. godine, u cilju profesionalnog usavršavanja na medicinskom fakultetu u Beogradu upisala subspecijalizaciju. Podnosilac zahteva je od svog poslodavca Doma Zdravlja u Prizrenu zahtevala da joj se za period stručnog usavršavanja odobri odsustvo sa posla, ali je ovaj zahtev podnosioca zahteva odbijen. Podnosilac zahteva je sudskim putem pokušao da ostvari svoje pravo.

Podnosilac zahteva je tvrdio da je Apelacioni sud Kosova pogrešno računao rokove u pogledu datuma kada je podnela zahtev za ponavljanje postupka. Podnosilac zahteva smatra da je kao merodavan datum trebalo uzeti datum kada je podnela zahtev kancelariji sudije EULEX-a u Prištini i navodi sledeće:*"... ja sam bila ubeđena da će predlog za ponavljanje postupka shodno zakonu biti ustupljen Opštinskom sudu u Prizrenu, što nije učinjeno čime je došlo do kršenja Ustava i zakona."*

Odlučujući o zahtevu podnosioca Medija Smailji, Ustavni sud je ustanovio da rešenje Apelacionog suda Kosova u Prištini Ca. br. 3875/2012, od 31. januara 2014 godine,, u svom obrazloženju detaljno obrazlaže razloge odbijanja zahteva za ponavljanje postupka i daje odgovor na sve navode podnosioca zahteva u vezi zakonskih rokova.

Stoga Sud je zaključio da iznete činjenice od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava pa je njegov zahtev očigledno neosnovan. Istovremeno Ustavni Sud je odbio zahtev da se ne objavi njegov identitet podnosioca kao neosnovan, jer nije dostavljena prateća dokumentacija i informacije o razlozima podnosioca zahteva da se ne objavi njegov identitet.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI88/14
Podnosilac
Medija Smailji
Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova u Prištini
Ca. br. 3875/2012, od 31. januara 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela gđa Medija Smailji (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa stalnim prebivalištem u opštini Prizren.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Apelacionog suda Kosova u Prištini Ca. br. 3875/2012, od 31. januara 2014. godine, koje je podnosilac zahteva primila 7. februara 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova u Prištini Ca. br. 3875/2012, od 31. januara 2014. godine, kojim je prema tvrdnjama podnosioca *"uskraćeno pravo na rad podnosiocu zahteva"*.

4. Pored toga, podnosilac zahteva traži od Suda da se ne objavi njegov identitet.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113. 7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo

br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnom sudom

6. Dana 16. maja 2014. god., podnosilac je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 10. juna 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI88/14, imenovao sudiju Snezhana Botusharova za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI88/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

8. Dana 11. juna 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva i Apelacioni sud Kosova u Prištini o registraciji zahteva.

9. Dana 26. juna 2014. godine, sudija Kadri Kryeziu je u pisanoj formi obavestio sud o njegovom zahtevu izuzeće sa sednica, za period jun - jul 2014. dok sud ne odluči o navodima pokrenutim protiv njega.

10. Dana 02. jula 2014. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca Snezhana Botusharova, Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani, iznelo je Sudu u punom sastavu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Podnosilac zahteva je kao lekar specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije tokom 2001. godine, u cilju profesionalnog usavršavanja na medicinskom fakultetu u Beogradu upisala subspecijalizaciju.

12. Podnosilac zahteva je od svog poslodavca Doma Zdravlja u Prizrenu zahtevala da joj se za period stručnog usavršavanja odobri odsustvo sa posla, ali je ovaj zahtev podnosioca zahteva odbijen.

13. Dom Zdravlja u Prizrenu je odlukom Disciplinske komisije br. 13/15 od 23. januara 2001. godine, udaljio podnosioca zahteva sa posla, dok je odlukom direktora br. 3/61 od 27. novembra 2001. godine, odbijen zahtev podnosioca zahteva da joj se prizna pravo na neplaćeni odmor.

14. Podnosilac zahteva je tužbom pred Opštinskim sudom u Prizrenu zahtevala da se ukinu kao nezakonite odluke Disciplinske komisije Doma Zdravlja u Prizrenu br. 13/15 od 23. januara 2001. godine, i odluka direktora br. 3/61 od 27. novembra 2001. godine.

15. Dana 24. maja 2005. godine, Opštinski sud u Prizrenu je presudom, P. br. 64/2005 odbio tužbeni zahtev podnosioca zahteva kojim je tražila da se vrati na mesto specijaliste fizijatrije, te da joj se isplate lični dohodci koji nisu isplaćeni i da joj se prizna i dozvoli neplaćeni odmor.

16. Dana 11. novembra 2005. godine, Okružni sud u Prištini je presudom Gž. br. 340/2005 odbio žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu Opštinskog suda u Prizrenu P. br. 64/2005 od 24. maja 2005. godine.

17. Dana 21. juna 2006. godine, Vrhovni sud Kosova je presudom Rev. br. 15/2006 odbio reviziju podnosioca zahteva protiv presude Okružnog suda u Prištini, Gž. br. 340/2005 od 11. novembra 2005. godine.

18. Dana 5. juna 2009. godine, podnosilac zahteva je predala predlog za ponavljanje postupka kancelariji EULEX-a u Prizrenu.

19. Dana 22. februara 2010. godine, sudija EULEX-a je u odgovoru Ref. JC/EJU/PrzDC/061/vk/09 podnosiocu zahteva saopštio sledeće:

> *"... želimo da istaknemo da sudije EULEX-a imaju nadležnost za slučajeve koji još nisu odlučeni na Kosovu. Sa žaljenjem vaš predmet ne pripada pod tim nadležnostima jer je već okončan 21.06.2006. Tako da sudije EULEX-a Okružnog suda u Prizrenu neće preduzeti nikakvu dalju radnju."*

20. Dana 6. marta 2012. godine podnosilac zahteva podnosi predlog za ponavljanje postupka pred Opštinskim sudom u Prizrenu.

21. Dana 3. jula 2012. godine, Opštinski sud u Prizrenu rešenjem P. br. 64/2005 odbija predlog za ponavljanje pravosnažno okončanog parničkog postupka P. br. 64/2005.

22. Dana 16. jula 2012. godine, podnosilac zahteva izjavljuje žalbu u kojoj traži da se rešenje Opštinskog suda u Prizrenu, P. br. 64/2005 od 3. jula 2012. godine, ukine i predmetna stvar vrati prvostepenom sudu radi ponavljanja postupka.

23. Dana 31. januara 2014. godine, Apelacioni sud Kosova u Prištini rešenjem Ca. br. 3875/2012, odbacuje predlog podnosioca zahteva za ponavljanje pravosnažno okončanog postupka pred Opštinskim sudom u Prizrenu presudom P. br. 64/2005 od 24. maja 2005. godine, koji je postao pravosnažan od 11. novembra 2005. godine, sa sledećim obrazloženjem;

"Iz informacije EULEX-a (Izveštaja od 22.02.2010. godine) proizilazi da su sudije EULEX-a obavestile tužilju da je stvar pokrenuta od tužilje na osnovu predloga za ponavljanje postupka da nije nadležan Sud EULEX-a i u ovom pravcu on neće preduzeti nikakvu radnju."
"Članom 234.3 ZPP, je predviđeno: "nakon isteka roka od 5 god. od dana kada odluka postane pravosnažna, predlog za ponavljanje postupka ne može se uložiti... " u konkretnom slučaju predlog za ponavljanje postupka referiše se činjenicama i novim dokazima (iskaz svedokinje) a što predstavlja osnov za ponavljanje postupka shodno člana 232. g) ZPP. Veće ocenjuje da predlog o ponavljanju postupka podnet od strane tužilje je vanročan jer od dana 11.11.2005 kada je presuda Opštinskog suda u Prizrenu, P.br.64/2005 postala pravosnažna pa do dana 06.03.2012 kada tužilja podnela predlog u Opštinskom sudu u Prizrenu, proteklo je više od 5 godina."

Navodi podnosioca

24. Podnosilac zahteva tvrdi da je Apelacioni sud Kosova pogrešno računao rokove u pogledu datuma kada je podnela zahtev za ponavljanje postupka. Podnosilac zahteva smatra da je kao merodavan datum trebalo uzeti datum kada je podnela zahtev kancelariji sudije EULEX-a u Prištini i navodi sledeće:

"... ja sam bila ubeđena da će predlog za ponavljanje postupka shodno zakonu biti ustupljen Opštinskom sudu u Prizrenu, što nije učinjeno čime je došlo do kršenja Ustava i zakona."

"S toga je pogrešno stajalište Apelacionog suda da je predlog za ponavljanje postupka podnet nakon proteka roka od 5 godina od pravosnažnosti presude sa navođenjem datuma od 06.03.2012. godine jer je nesporna činjenica da sam 19.02.2009. godine podnela predlog za ponavljanje postupka nakon što sam saznala da je drugim lekarima Doma zdravlja u Prizrenu omogućeno kako plaćeno tako i neplaćeno odsustvo te stoga u konkretnom slučaju nije protekao rok od 5 godina."

25. Na osnovu svega iznetog u ovom zahtevu, podnosilac zahteva od Ustavnog suda Republike Kosova zahteva sledeće:

"Meni je uskraćeno pravo na rad koje mi je Ustavom zagarantovano i sve ove godine pitam se kako je moguće da mi se zbog stručnog usavršavanja onemogući da radim te Vam se stoga ovim predlogom obraćam kako biste utvrdili da je predlog za ponavljanje postupka podnet blagovremeno, a da je rešenje

Apelacionog suda Kosova u suprotnosti sa odredbama Ustava Republike Kosova, zakona i međunarodnih konvencija..“

Ocena prihvatljivosti zahteva

26. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunila uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

27. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

28. Sud se poziva i na član 48. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, koji predviđa:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“

29. Štaviše, Sud se poziva na pravilo 36. (2) b) Poslovnika, koje propisuje:

„(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi …

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava“.

30. Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi povreda vezanih za pogrešan način računanja rokova od strane Apelacionog suda Kosova, Ustavni sud naglašava da on nije apelacioni sud, kada se razmatraju odluke donete od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju odgovarajuća pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, *García Ruiz protiv Španije* [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP 1999-I).

31. Rešenje Apelacionog suda Kosova u Prištini Ca. br. 3875/2012, od 31. januara 2014 godine,, u svom obrazloženju detaljno obrazlaže razloge odbijanja zahteva za ponavljanje postupka i daje odgovor na sve navode podnosioca zahteva u vezi zakonskih rokova.

32. Ustavni sud naglašava da podnosilac zahteva nije podnela nikakav *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu njenih ustavnih prava (vidi, *Vanek protiv Slovačke Republike*, odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 53363/99 od 31. maja 2005. god.)

33. U ovom slučaju podnosiocu zahteva su pružene mogućnosti da predstavi svoj slučaj i ospori tumačenje zakona za koje smatra da je netačno i to pred Opštinskim sudom u Prizrenu, Okružnim sudom u Prizrenu i Vrhovnim sudom Kosova kao i Osnovnim sudom u Prizrenu i Apelacionim sudom Kosova. Nakon razmatranja postupka u celini, Ustavni sud nije utvrdio da su odgovarajući postupci na bilo koji način bili nepravedni ili arbitrarni (vidi, *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije*, odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).

34. Konačno, uslovi za prihvatljivost nisu ispunjeni u ovom podnesku. Podnosilac zahteva nije uspela da navede i potkrepi tvrdnje da su joj osporenim rešenjem navodno povređena ustavna prava i slobode.

35. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (2) b) Poslovnika.

36. Što se tiče zahteva podnosioca da mu se ne objavi identitet, Sud odbija zahtev kao neosnovan, jer nije dostavljena prateća dokumentacija i informacije o razlozima podnosioca zahteva da se ne objavi njegov identitet.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113, stavom 7. Ustava, članovima 20. i 48. Zakona, i pravilom 36 (2) b) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 02. jula 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA ODBIJE zahtev podnosioca zahteva za neobjavljivanje identiteta;

III. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

V. Ova da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KO119/14 - Xhavit Haliti i 29 drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo, Odluka za privremene mere od 23. jula 2014 god.- Ocena ustavnosti Odluke br. 05-V-001 izglasane od strane 83 poslanika Skupštine Republike Kosovo o izboru predsednika Skupštine Republike Kosovo, od 17. jula 2014. god.

Slučaj KO103/14, odluka od 23. jula 2014. god.

Ključne reči: poslanici Skupštine, ustavno tumačenje, postupak, izbor predsednika Skupštine, politička partija, koalicija, privremena mera

Zahtev je podnet od strane 30 poslanika Skupštine Republike Kosovo, koji su osporili odluku br. 05-V-001 izglasanu od strane 83 poslanika Skupštine Republike Kosovo o izboru predsednika Skupštine Republika Kosova (Skupština), kako zbog sadržaja, tako i zbog postupka koji se sprovodio nakon konstitutivne sednice Skupštine 17. jula 2014. godine.

Podnosioci zahteva su tražili da Sud da uvede privremenu meru, odnosno da obustavi proces konstituisanja Skupštine na čekanje končane odluke Suda. Podnosioci zahteva tvrde *"Privremena mera je od javnog interesa, jer neizdavanje te mere bi uzrokovalo nepopravljivu štetu funkcionisanju institucija Republike Kosovo, kao i demokratiji u Republici Kosovo."*

Što se tiče zahteva za uvođenje privremene mere, Sud je konstatovao da je zahtev *prima facie* prihvatljiv, jer je podnet od strane više od 10 poslanika Skupštine Kosova u roku od osam dana od dana donošenja odluke koju je usvojila Skupština, kako zbog sadržaja, tako i zbog sprovedenog postupka. Dakle, uslovi iz člana 113. stav 5. Ustava su bili ispunjeni.

Dakle, Sud je, u skladu sa članom 116 [Pravni Efekat Odluka], stav 2 Ustava, članom 27. Zakona i pravilom 55 (4) Poslovnika, utvrdio da su podnosioci izneli dovoljno uverljivih argumenata da odobri zahtev za privremenu meru.

Stoga, Sud ne prejudicirajući meritum slučaja odobrava zahtev podnosilaca o privremenoj meri.

ODLUKA O PRIVREMENOJ MERI
u
slučaju br. KO119/14
Podnosioci
Xhavit Haliti i 29 drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo
Ocena ustavnosti Odluke br. 05-V-001 izglasane od strane 83 poslanika Skupštine Republike Kosovo o izboru predsednika Skupštine Republike Kosovo, od 17. jula 2014. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija, i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli 30 poslanika Skupštine Republike Kosovo: Hashim Thaçi, Xhavit Haliti, Hajredin Kuçi, Enver Hoxhaj, Arsim Bajrami, Memli Krasniqi, Margarita Kadriu-Ukelli, Zenun Pajaziti, Elmi Reçica, Rafet Rama, Ganimete Musliu, Selvije Halimi, Safete Hadërgjonaj, Bekim Haxhiu, Flora Brovina, Fadil Beka, Xhevahire Izmaku, Agim Aliu, Sala Berisha-Shala, Agim Çeku, Besim Beqaj, Raif Qela, Naim Fetahu, Blerta Deliu Kodra, Mexhide Mjaku-Topalli, Adem Grabovci, Azem Syla, Nuredin Lushtaku, Nezir Çoçaj i Kadri Veseli (u daljem tekstu: podnosioci zahteva). Podnosioci zahteva su ovlastili g. Xhavit Haliti da ih predstavi pred Ustavnim sudom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju Odluku br. 05-V-001 izglasanu od strane 83 poslanika Skupštine Republike Kosovo (u daljem tekstu: Skupština) o izboru predsednika Skupštine Republike Kosovo što se tiče sadržaju i postupka koji je sleđen u procesu konstituisanja Skupštine 17. jula 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena Suda o ustavnost odluke izglasane od strane 83 poslanika Skupštine, kojom je g. Isa Mustafa izabran za predsednika Skupštine Republike Kosovo.

4. Podnosioci zahteva osporavaju ustavnost postupka za izbor predsednika Skupštine Republike Kosovo, koji je sleđen tokom konstitutivne sednice Skupštine, 17. jula 2014. god., navodeći da je bilo povrede čl. 67. [Izbor Predsednika i Potpredsednika] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i Poslovnika Skupštine Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik Skupštine).

5. Podnosioci zahteva, takođe, tvrde da postupak konstituisanja Skupštine nije bilo u skladu sa čl. 67. [Izbor Predsednika i Potpredsednika], stavovi 2. i 3., Ustava i III Poglavlje [Konstituisanje saziva Skupštine] Poslovnika Skupštine, kojim je predviđen postupak koji treba slediti tokom konstituisanja Skupštine.

6. Štaviše, podnosioci zahtevaju od Suda da uvodi privremenu meru, odnosno, da obustavi proces konstituisanja Skupštine na čekanje konačne odluke Suda. Podnosioci zahteva tvrde da *"Privremena mera je od javnog interesa, jer neizdavanje te mere bi uzrokovalo nepopravljivu štetu funksionisanju institucija Republike Kosovo, kao i demokratiji u Republici Kosovo."*

Pravni osnov

7. Podnosioci zahteva zasnivaju zahtev na čl. 113.5 Ustava, čl. 27., 42. i 43. Zakona, br. 03/L-121, o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon), i pravilima 54., 55. i 56.3 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred sudom

8. Dana 18. jula 2014. god. podnosioci zahteva su podneli zahtev Sudu.

9. Dana 21. jula 2014. god., shodno pravilu 33. Poslovnika o radu, predsednik Ustavnog suda je, Odlukom br. GJR. KO119/14, imenovao sudiju Robert Carolan kao Sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je, Odlukom br. KSH. KO119/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

10. Sud takođe podseća na pismeno obaveštenje sudije Kadri Kryeziu od 26. juna 2014. god. o njegovom izuzeću sa većanja tokom perioda juni-juli 2014. god., sve dok Sud ne odlučuje u vezi sa određenim navodima protiv njega.

11. Dana 21. jula 2014. god. Sud je obavestio podnosioce o registrovanju zahteva.

12. Istog dana, Sud je poslao kopiju zahteva Predsednici Republike Kosovo, tehničke Vlade Republike Kosovo (u daljem tekstu: Tehnička Vlada), poslanicima Skupštine Republike Kosovo i Generalnom sekretaru Skupštine Republike Kosovo (u daljem tekstu: Generalni sekretar Skupštine). Od ovog poslednjeg je tražen zapisnik sa konstitutivne sednice održane 17. jula 2014. god.

13. Dana 23. jula 2014. god., nakon saslušanja izveštaja Sudije izvestioca i diskutovanja zahteva o privremenoj meri podnet od podnosilaca zahteva, Sud je odlučio da usvaja zahtev za uvođenje privremene mere do konačne odluke Suda.

Kratak pregled činjenica

14. Dana 7. maja 2014. god. Skupština na svoju vanrednu plenarnu sednicu odlučila je za raspuštanje četvrtog saziva Skupštine Republike Kosovo.

15. Dana 8. maja 2014. god. predsednica Republike Kosovo je dekretirala prevremene izbore za 8. juni 2014. god.

16. Dana 8. juna 2014. god. su održani izbori u Republici Kosovo.

17. Dana 27. juna 2014. god. Centralna Izborna Komisija (u daljem tekstu: CIK) je objavila izborne rezultate.

18. Dana 4. jula 2014. god., CIK je certifikovala izborne rezultate.

19. Dana 7. jula 2014. god., predsednica Republike Kosovo zakazala je konstitutivnu sednicu Skupštine za 17. juli 2014. god.

20. Dana 12. jula 2014. god., predsedništvo Skupštine iz prethodnog saziva održalo je svoju sednicu da bi pripremilo dnevni red za konstitutivnu sednicu.

21. Dana 17. jula 2014. god., Skupština je održala svoju konstitutivnu sednicu kojom je predsedavala najstarija poslanica Skupštine gđa. Flora Brovina, (u daljem tekstu: predsedavajuća) potpomognuta od najmlađe poslanice Skupštine, gđe. Teuta Rugova. Predsedavajuća je sledila sledeći postupak:

a. Predsedavajuća je zahtevala od predstavnika političkih partija da nominiraju svoje kandidate za *ad hoc* Komisiju za verifikaciju kvoruma i mandata poslanika;
b. *Ad hoc* Komisija je izveštavala Skupštini i potvrila da su u sali prisutni 120 poslanika i na osnovu liste certifikovanih izbornih rezultata verifikovala mandate poslanika;
c. Predsedavajuća zahtevala od poslanika da glasaju o izveštaju *ad hoc Komisije*, koji je usvojen sa 117 glasova za i nijedan protiv;
d. Predsedavajuća je zahtevala od poslanika da polože zakletvu, što su i učinili;
e. Predsedavajuća je zahtevala, na osnovu izveštaja *ad hoc Komisije,* da predstavnik političke partije PDK predlaže kandidata za predsednika Skupštine Republike Kosovo i da tri najveće političke partije predlažu svoje kandidate za zamenike predsednika Skupštine Republike Kosovo;
f. Predsedavajuća je stavila na glasanje kandidata političke partije PDK, pri čemu su poslanici političkih partija LDK, VV, AAK, Nisma i Lista Srpska su ostavili salu; i
g. Predsedavajuća je proglasila sednicu zatvorenom do daljeg obaveštenja, jer nije bilo kvoruma, tj, samo 47 poslanika su bili prisutni.

22. Zatim, iako je konstitutivna sednica Skupštine bila zvanično zatvorena od strane predsedavajće, političke partije LDK, AAK, NISMA, VV i poslanici srpske manjine (ukupno 83 poslanika) vratili su se u Sali Skupštine gde je najmlađa poslanica Skupštine, poslanica gđa. Teuta Rugova, predsedavala sednicom sa 83 prisutnih poslanika da bi izglasali predlog LDK, AAK, Nisma i VV za zamenu predsedavajuće poslanice Flora Brovina. Predlog je usvojen sa 82 glasova za. Pri čemu, poslanica gđa. Milka Vuliq, druga najstarija poslanica Skupštine i članica Liste Srpske nastavila je da predsedava sednicu, što je dovelo do Odluke br. 05-V-001 kojom je Isa Mustafa izabran kao predsednik Skupštine sa 65 glasova „za“ od 83 prisutnih poslanika.

Argumenti predstavljeni od strane podnosilaca zahteva

23. Podnosioci zahteva tvrde da *“Konstituisanje Skupštine Republike Kosovo, u skladu sa Ustavom, preko predstavnika izabranih nakon izbora koji su održani 8. juna 2014. god. je od velike važnosti za poslanike Demokratske Partije Kosova i direktno utiče na formiranje drugih demokratskih institucija uključujući i Vladu.“*

24. Međutim, podnosioci zahteva smatraju da *“Tokom priprema za konstitutivnu sednicu V saziva Skupštine kao i tokom ove sednice bilo je povreda Ustava i Poslovnika o radu Skupštine. Tokom sednice, 12. Jula 2014. god., predsedavajući sednice odnosno predsednik iz*

prethodnog saziva, g. Jakup Krasniqi, je prekoračio svoje nadležnosti mandata propisanim Ustavom, odnosno njegovo tumačenje za najveću Parlamentarnu grupu, odnosno prema bivšem predsedniku „Parlamentarna grupa" formirana od 47 poslanika tokom procesa registrovanja poslanika V saziva, treba da sedne u centar i sledstveno ova Parlamentarna grupa treba da predlaže i predsednika Skupštine. Uzimajući u obzir da „Parlamentarna grupa LDK-AAK-Nisma" nije certifikovana kao najveća parlamentarna grupa od strane Centralne izborne Komisije, ako što je propisano čl. 15. i 18. Zakona, br.03/L-073, o Opštim izborima u Republici Kosovo (Službeni list Republike Kosovo/ Priština: III god./br.31/ 15. Juni 2008. God), ponašanje predsednik iz IV saziva, koji je ovlastio ujedinjenje u jednoj Parlamentarnoj grupi poslanika iz LDK, AAK i Nisma, koji nisu certifikovani kao najveća Parlamentarna grupa, pre konstituisanja V saziva Skupštine Republike Kosovo, čini povredu Ustava Republike Kosovo, odnosno čl. 64. 1 i 67., kao i čl. 15. I 18. Zakona, br.03/L-073, o Opštim izborima u Republici Kosovo (Službeni list Republike Kosovo/Priština:III god./br.31./15. juna 2008. god.). Takođe, postupci predsednik Skupštine iz IV saziva, su u suprotnosti sa dosadašnjom praksom koja se potvrđuje zapisnikom iz sednice predsedništva Skupštine sa predstavnicima parlamentarnih partija, održanom 10. februara 2011. god."

25. Pored toga, podnosioci zahteva navode da *"Odluka Skupštine Republike Kosovo, od 17. Jula 2014. god. (Br.05-V-001), o izboru predsednika Skupštine Republike Kosovo, uključujući i postupak pripreme procesa konstituisanja Skupštine, nisu u skladu sa odredbama člana 67. Ustava Republike Kosovo. U skladu sa članom 67.2. Ustava i Presudom Ustavnog suda u slučaju br. KI103/14 podnetim od strane predsednice Republike Kosova, u vezi sa ocenom saglasnosti člana 84.14. (Nadležnosti Predsednika) sa članom 95. (Izbor Vlade) Ustava Republike Kosovo (Br. Ref:AGJ 671/14, od 1. Jula 2014. god.) predsednika Skupštine predlaže najveća parlamentarna grupa koja je dobila većinu mesta u Skupštini i bira se većinom glasova svih poslanika Skupštine."*

26. Stoga, na osnovu gorenavedenih čl. 64. i 67. Ustava, Presude Ustavnog suda u slučaju KO103/14, navodne povrede, koje su se navodno desile tokom pripremnog postupka za konstitutivnu sednicu Skupštine i tokom sednice održane 17. jula 2014. god., podnosioci zahtevaju od Ustavnog suda odgovor na sledeća pitanja:

    a. *Da se oceni ustavnost Odluke Skupštine Republike Kosovo, od 17. jula 2014. god. (br.05-V-001) da li je predsednika Skupštine predložila najveća parlamentarna grupa, shodno članu 67.2. Ustava Republike Kosovo.*

b. *Da se razjasni koja je najveća parlamentarna grupa, kako je propisano članom 67. stav 2. Ustava Republike Kosovo (29. April 2010. god.) odnosno, da li je to najveća parlamentarna grupa koja je dobila izbore za Skupštinu 8. juna 2014. god. ili grupa koja je formirana tokom registrovanja poslanika i sledstveno: ko ima pravo da predlaže kandidata za predsednika Skupštine u konstituivnoj sednici Skupštine?*

c. *Da se razjasni da li je, shodno članu 67.7, bilo povrede Ustava od strane predsednika Skupštine iz prethodnog saziva. Koja su nadležnosti predsednika Skupštine iz prethodnog saziva tokom pripremne sednice 12. Jula 2014. god.?*

d. *Nakon zvaničnog zatvaranja konstitutivne sednice, da li je bilo ispravno razrešenje predsedavajućeg sednice i nastavak sa sednicom a da nisu pozvani poslanici, kao i uzimajući u obzir ovo i preduzete korake za izbor predsednika i potpredsenika Skupštine Republike Kosovo da li je bilo povrede Ustava i Poslovnika o radu Skupštine?*

Zahtev o privremenoj meri

27. Podnosioci zahtevaju od Suda uvođenje privremene mere i obustavljanje procesa konstituisanja Skupštine na čekanje konačne odluke Suda. Podnosioci zahteva navode da *"Privremena mera je od javnog interesa, jer neizdavanje te mere bi uzrokovalo nepopravljivu štetu funksionisanju institucija Republike Kosovo, kao i demokratiji u Republici Kosovo."*

28. U tom aspektu, Sud se poziva na član 116. [Pravni Efekat Odluka] stav 2. Ustava, koji predviđa da *"Dok god je procedura u postupku pred Ustavnim sudom, sud može privremeno prekinuti primenu spornog postupka ili zakona, dok god se ne donese sudska odluka, ukoliko smatra da je primena takvih spornih zakona može uzrokovati nepopravljivu štetu"*.

29. Štaviše, Sud se poziva i na pravilo 55. (4) Poslovnika o radu, koji predviđa da:

> *„(a) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera pokazala prima facie slučaj o merodavnosti predmeta i, ukoliko prihvatljivost još uvek nije utvrđena, prima facie slučaj o prihvatljivosti predmeta;*

(b) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera je dokazala da će pretrpeti nepopravljivu štetu ukoliko se ne dozvoli privremena mera;ili

[...]

Ukoliko strana koja zahteva privremene mere nije pokazala potrebne prikaze, Veće za razmatranje treba da preporuči odbijanje zahteva."

30. U tom aspektu, Sud primećuje da je zahtev *prima facie* prihvatljiv jer su ga podneli više od 10 poslanika Skupštine Kosovo, u roku od osam dana od dana kada je Skupština donela odluku, što se tiče sadržaja i sleđenom postupku. Stoga, uslovi iz člana 113. stav 5. Ustava su ispunjeni.

31. Prema tome, Sud, u skladu sa članom 116. [Pravni Efekat Odluka] stav 2. Ustava, članom 27. Zakona i pravilom 55. (4) Poslovnika o radu, utvrđuje da su podnosioci dostavili dovoljno ubedljivih argumenata za uvođenje zahtevane privremene mere.

32. Stoga, Sud ne prejudicirajući meritum slučaja odobrava zahtev podnosilaca o privremenoj meri.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 116. stav 2. Ustava, članom 27. Zakona i pravilima 55. (4) i 56. (3) Poslovnika, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA UVODI privremenu meru;

II. DA UVODI privremenu meru do konačne odluke Suda i to najkasnije do 18. septembra 2014. godine od dana donošenja ove odluke;

III. DA SE ODMAH SUSPENDUJE odluka, br. 05-V-001, o izboru predsednika Skupštine Republike Kosovo izglasana od strane 83 poslanika Skupštine Republike Kosovo, 17. jula 2014. god.

IV. DA SE Skupština suzdrži od bilo kakvih radnji do konačne odluke Suda;

V. DA DOSTAVI ovu odluku strankama;

VI. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona; i

VII. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI38/14, Gani Balaj, Rešenje od 26 juna 2014 god.- Ocena ustavnosti presude AC-II-12-0165 Posebne komore Vrhovnog suda Republike Kosovo, od 10. oktobra 2013. god.

Slučaj KI38/14, odluka od 26. juna 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, van roka

Podnosilac zahteva tvrdi da „Poljoprivredna zadruga „Perparimi“ [...] proizvoljno drži ovu nepokretnost, i na taj način vrši povredu člana 9 i 10. Zakona SFRJ, br. 6/1980, koji se primenjuje, shodno UNMIK Uredbi br. 1999/24, od 12. decembra 1999. god.”.

Podnosilac dalje tvrdi da „[...] zasnovano na Zakonu br. 6/1980 SFRJ, o osnovnim svojinsko - pravnim odnosima, članom 37 se propisuje da „Pravo na podnošenje žalbe radi zaštite prava svojine ne zastareva“. U skladu sa ovim, podnosilac zahteva smatra da je opština okupirala nepokretnost na proizvoljan način i da je ovaj zakon povređen bez postojanja bilo kakvog pravnog osnova.

Sud zaključuje da je zahtev van roka, i shodno članu 49. Zakona i pravilu 36 (1) b), treba biti odbijen kao neprihvatljiv.

Ustavni sud, u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) b) i pravilom 56 (2) Poslovnika o radu, 26. juna 2014. god., jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI38/14
Podnosilac
Gani Balaj
Ocena ustavnosti presude AC-II-12-0165 Posebne komore Vrhovnog suda Republike Kosovo, od 10. oktobra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Gani Balaj, sa prebivalištem u selu Rznić, opština Dečani (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), zastupljen od strane g. Hasan Shala, advokat iz Đakovice.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu AC-II-12-0165 Posebne komore Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Posebna komora), od 10. oktobra 2013. god., koja mu je uručena neodređenog dana.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude kojom su navodno *"[...] prekršena osnovna prava garantovana Ustavom i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima (član 3 Konvencije)."*

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo i članu 22. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 3. marta 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 1. aprila 2014. god., predsednik Suda je imenovao sudiju Almiro Rodrigues za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 7. maja 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio da dostavi sledeća dokumenta:

   a. Punomoćje za g. Hasan Shala;
   b. Povratnicu koja pokazuje dan prijema presude AC-II-12-0165 Posebne komore;
   c. Presudu SCC-07-0425 Posebne komore od 10. decembra 2007. god.

8. Dana 7. maja 2014. god., Sud je poslao kopiju zahteva Posebnoj komori i Kosovskoj agenciji za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP).

9. Dana 22. maja 2014. god., podnosilac je odgovorio na zahtev Suda i dostavio punomoćje i presudu SCC-07-0425 Posebne komore od 20. novembra 2007. god. Međutim, podnosilac nije dostavio Sudu povratnicu koja pokazuje dan prijema presude AC-II-12-0165, jer se ona nalazi u Posebnoj komori.

10. Dana 26. juna 2014. god., sudija Kadri Kryeziu je obavestio Sud pismenim putem o njegovom izuzeću sa većanja za period juni – juli 2014. god., sve dok Sud ne odluči u vezi sa izvesnim tvrdnjama pokrenutim protiv njega.

11. Istog dana, predsednik Suda je odlukom KSH. KI38/14 zamenio sudiju Kadri Kryeziu sudijom Ivan Čukalović kao član Veća za razmatranje.

12. Dana 26. juna 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

13. Podnosilac zahteva je neodređenog dana podneo tužbu Posebnoj komori, kako bi potvrdila njegovo pravo svojine na nepokretnosti.

14. Dana 10. decembra 2007. god., Posebna komora (odluka SCC-07-0425) prosledila je slučaj Opštinskom sudu u Dečanima. Podnosilac zahteva nije dostavio ovu odluku.

15. Dana 23. marta 2009. god., Opštinski sud u Dečanima (presuda C. br. 93/07) odbio je kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva, kojom je tražio da se potvrdi njegovo pravo svojine na nepokretnosti. Opštinski sud navodi da "*Član 33 Zakona o osnovnim svojinsko – pravnim odnosima propisuje da na osnovu pravnog posla pravo svojine na nepokretnosti stiče se upisom u javnu knjigu ili na drugi odgovarajući način određen zakonom. [...]*". On dalje navodi da je*"[...] Nepokretnost, predmetna stvar upisana na ime tuženog od 1956. god., dok je tužilac, čak i nakon avio snimanja, navodeći pravo svojine na nepokretnosti, koja je predmetna stvar, imao dovoljno vremena da ospori avio snimanje, što on nije učinio u propisanom roku"*. Opštinski sud zaključuje da je *"Zasnovano na utvrđenom činjeničnom stanju, [...] žalba podnosioca neosnovana. [...]."* Podnosilac zahteva se žalio Posebnoj komori na ovu presudu.

16. Dana 10. oktobra 2013. god., Posebna komora (presuda AC-II-12-0165) odbila je kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdila presudu Opštinskog suda u Dečanima. Posebna komora tvrdi:

> *"Žalbeno veće [Posebna komora] smatra da presuda Opštinskog suda u Dečanima nije zahvaćena povredama postupka, kao što navodi podnosilac, stoga, Žalbeno veće je potvrđuje kao pravilnu i zasnovanu na zakonu. Sud ovom presudom donosi kompletan zaključak o činjeničnom stanju, na osnovu navoda podnosioca iznetih u žalbi, i drugih podnesaka, jer teret dokazivanja pada na tužioca, shodno članu 7 ZPP [Zakon o parničnom postupku].*
>
> *Podnosilac u njegovoj žalbi nije ponudio uverljive dokaze u vezi sa njegovim primedbama, osim parafraziranja onoga što je navedeno u žalbi.*
>
> *Sud je ovom presudom potvrdio da je sporna nepokretnost već duži period u društvenoj svojini, što znači da je tuženi vlasnik ove nepokretnosti. Da je tuženi zaista povredio pravo svojine, kao što navodi tužilac, onda je ranije mogao da uloži žalbu Sudu, ali on to nikad nije učinio, sve dok nije uložio žalbu 18. oktobra 2007. god. Ovo neoglašavanje u vezi sa potencijalnim preprekama, rezultiralo je gubitkom mogućnosti da traži svoje pravo, čak i ako ono postoji. Shodno članu 268 Zakona o udruženom radu (Službeni list SFRJ [Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija] 53/65), "ako je nepokretnost postala društveno sredstvo, bez pravnog osnova, njeno vraćanje može se zahtevati u*

roku od pet godina, počev od dana saznanja, a najkasniji u roku od deset godina."

Navodi podnosioca

17. Podnosilac zahteva tvrdi da "*Poljoprivredna zadruga "Perparimi" [...] proizvoljno drži ovu nepokretnost, i na taj način vrši povredu člana 9 i 10 Zakona SFRJ, br. 6/1980, koji se primenjuje, shodno UNMIK Uredbi br. 1999/24, od 12. decembra 1999. god."*

18. Podnosilac dalje tvrdi da *"[...] zasnovano na Zakonu br. 6/1980 SFRJ, o osnovnim svojinsko – pravnim odnosima, članom 37 se propisuje da "Pravo na podnošenje žalbe radi zaštite prava svojine ne zastareva"*. U skladu sa ovim, podnosilac zahteva smatra da je opština okupirala nepokretnost na proizvoljan način i da je ovaj zakon povređen bez postojanja bilo kakvog pravnog osnova.

19. Štaviše, podnosilac zahteva tvrdi da su: "*Drugostepeni sud i Veće Posebne komore ponovili kršenje zakona kao i prvostepeni sud, jer su bez održanog saslušanja i bez traženja dodatnih dokaza od tužilačke stranke, doneli odluku o ovoj stvari, a da pri tom nisu pružili mogućnost tužiocu da u potpunosti argumentuje njegovu žalbu pred Većem Posebne komore Vrhovnog suda Kosova. Presuda Posebne komore je kao i presuda drugostepenog suda, u suprotnosti sa obrazloženjem, jer osporenu presudu smatra legitimnom i potvrđuje je, tako što krši isti zakon kao i prvostepeni sud u Dečanima.*"

Prihvatljivost zahteva

20. Sud prvo ispituje da li je podnosilac ispunio uslove prihvatljivosti propisane Ustavom, Zakonom i Poslovnikom o radu.

21. U tom smislu, Sud se poziva na član 49. Zakona, koji propisuje: "*Podnesak se podnosi u roku od četiri (4) meseca. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. [...]".*

22. Osim toga, pravilo 36 (1) b) Poslovnika o radu propisuje: *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca, od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva".*

23. Sud primećuje da je pravosnažna presuda Posebne komore, AC-II-12-0165, doneta 10. oktobra 2013. god., dostavljena podnosiocu zahteva neodređenog dana, dok je podnosilac 3. marta 2014. god., podneo zahtev Sudu. Podnosilac zahteva nije podneo Sudu dokaz koji pokazuje kada je primio presudu Posebne komore. Dakle, ovaj Sud smatra da je

10. oktobar 2013. god., kada je odluka objavljena, dan kada je ista dostavljena podnosiocu zahteva.

24. Stoga, Sud zaključuje da je zahtev van roka, i shodno članu 49. Zakona i pravilu 36 (1) b), treba biti odbijen kao neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) b) i pravilom 56 (2) Poslovnika o radu, 26. juna 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI42/14, PTK-SHA, Priština, Rešenje od 19. maja 2014. god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 238/2013, od 7. novembra 2013. god., sa zahtevom za uvođenje privremene mere.

Slučaj KI42/14, odluka od 19. maja 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan, zahtev za privremenu meru.

Podnosilac zahteva tvrdi da su presudom Vrhovnog suda povređena prava garantovana Ustavom prema članu 31 (Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje), članu 46 (Zaštita imovine) i prava garantovana EKLJP, članu 6 (Pravo na pravično suđenje) i članu 1 dodatnog Protokola (Zaštita imovine).

Podnosilac zahteva traži od Suda uvođenje privremene mere, kojom će se Vrhovni sud obavezati da ne razmatra moguće predmete sa istim objektom razmatranja koji se mogu ubuduće podneti, sve dok Ustavni sud ne donese odluku u vezi sa ovim zahtevom, jer bi se u suprotnom ozbiljno povredio javni interes.

Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredi ustavnog prava ili prava garantovano EKLJP, dakle, ne može da se zaključi da je osporenom odlukom došlo do povrede ljudskih prava i u skladu sa pravilom 36 stav 2 tačka b, utvrdio je da zahtev treba da se proglasi neprihvatljivim kao očigledno neosnovan.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 56 Poslovnika o radu, 19. maja 2014. god., jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim i odbija zahtev za privremenu meru.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI42/14
Podnosilac
PTK-SHA, Priština
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 238/2013, od 7. novembra 2013. god., sa zahtevom za uvođenje privremene mere

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Akcionarsko društvo–Pošta-Telekom Kosova (u daljem tekstu: PTK-SHA, Priština), koju zastupa g. Lulzim Sokoli, rukovodilac za pravna pitanja i administraciju u PTK.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Vrhovnog suda Kosova, Rev. br 238/2013, od 7. novembra 2013. god., koju je podnosilac zahteva primio 3. januara 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude Vrhovnog suda, kojom podnosilac zahteva tvrdi da su povređena prava garantovana Ustavom Kosova prema članu 31 (Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje) u vezi sa članom 6 Evropske konvencije za ljudska prava (EKLJP) i članu 46 (Zaštita Imovine), kao i pravo na zaštitu imovine prema članu 1 Protokola 1 EKLJP.

Pravni osnov

4. Član 113.7 u vezi sa članom 21.4 Ustava Republike Kosovo, članom 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), i pravilom 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Kosova (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 7. marta 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 1. aprila 2014. god., odlukom GJR. KI42/14, predsednik Suda je imenovao sudiju Arta Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca i istog dana je imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

7. Dana 22. aprila 2014. god., Sud je obavestio podnosioca i Vrhovni sud o registraciji zahteva.

8. Dana 19. maja 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 13. decembra 2011. god., podnosilac zahteva je doneo odluku da smanji sve operativne troškove, uključujući i troškove za osoblje za 20%. U radnim sektorima gde je sprovedena odluka, došlo je do smanjenja plata zaposlenih. Ova odluka je, prema podnosiocu zahteva, doneta na zahtev vlasnika svih akcija preduzeća - Vlade Kosova od 7. decembra 2011. god.

10. Dana 11. maja 2012. god., M. Sh., zaposlen kod podnosioca zahteva, PTK-SHA– Priština, pogođen odlukom podnosioca zahteva, podneo je tužbu Opštinskom sudu u Peći, osporavajući odluku o promeni stepena stručne spreme na poslu sa stepena 7 na stepen 6 i smanjenje njegove plate zajedno sa pogodnostima koje su mu pripadale sa platom, kao što su bonusi i penzijski štedni fond.

11. Dana 19. marta 2013. god., Osnovni sud u Peći je doneo presudu C. br. 364/12, kojom je tužbu tužioca M. SH. usvojio u celosti kao osnovanu.

12. U obrazloženju presude, između ostalog, Osnovni sud u Peći je naglasio: *"Sud je odlučujući u vezi sa zakonitošću osporene odluke kojom je tužiocu smanjen stepen ličnih dohodaka sa stepena 7 na stepen 6, oslanjajući se na odredbe člana 10.1.2, tačka 2.1, 10.3, 10.5,*

11, 55, 56 Zakona o radu pod brojem 03/L-2012, vezano za član 5 ugovora o radu, zaključenim 20.10.2011. godine, došao do zaključka da je osporena odluka u suprotnosti sa zakonskim odredbama na snazi, i u suprotnosti sa članom 5 ugovora o radu".

13. Osnovni sud je dalje naglasio: "*Sud utvrđuje da je radni odnos ugovorno-pravni odnos, gde strane prilikom zaključivanja jednog takvog ugovora o radu treba da poštuju uslove ugovora u potpunosti, zbog čega sud u konkretnom slučaju utvrđuje da je ugovor o radu između tužioca i tužene zaključen poštujući sve uslove predviđene za zaključivanje ugovora, kao što je sposobnost ugovornih strana, saglasnost, volja strana, predmet ugovora i osnov ugovora"* i u tom smislu,ovaj sud je našao i *"utvrđuje da se ugovor o radu, zaključen između tužioca i tužene mogao izmeniti samo izraženom voljom obeju strana, i da tužena nije mogla da izmeni uslove ugovora samo jednostranim izražavanjem svoje volje".*

14. Na ovu presudu, podnosilac zahteva je blagovremeno izjavio žalbu Apelacionom sudu u Prištini, zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.

15. Dana 12. jula 2013. god., Apelacioni sud Kosova je doneo presudu AC. br. 1447/13, kojom je usvojio žalbu podnosioca zahteva, preinačio presudu Osnovnog suda u Peći, C. br. 364/12, od 19. marta 2013. god., na način, da je žalbu tužioca M. SH. odbio kao neosnovanu.

16. Osporavajući obrazloženje Osnovnog suda u Peći, Apelacioni sud je, između ostalog naglasio: *"Ovaj sud je ocenio takav zaključak prvostepenog suda, i našao da se jedna takva odluka i pravno stanovište ne mogu prihvatiti kao pravilni i zakoniti, zato što se prema oceni ovog suda u ovakvom činjeničnom stanju pogrešno primenilo materijalno pravo, kada je prvostepeni sud našao da je tužbeni zahtev tužioca osnovan."*

17. Apelacioni sud je u nastavku, pružajući obrazloženje u svojoj presudi, naglasio:

> "*Ovo, pored ostalog i iz činjenice što je tužena postupila u potpunoj saglasnosti sa odlukom deoničara – Vlade Republike Kosova, odnosno Ministarstva za ekonomski razvoj, koje je preporučilo redukovanje troškova za osoblje tužene (PTT), oslanjajući se na unutrašnju politiku, u skladu sa njom i poslovnim planom za 2012 godinu, kao i odlukom Izvršnog odbora od 13.12.2011. godine, a u cilju smanjenja troškova za osoblje na maksimum 20 % od ukupnih prihoda, a o svemu ovome se odlučilo pozivajući se na*

odluku deoničara – Ministarstva za ekonomski razvoj od 06.12.2011. godine, i dr.".

18. Dana 17. novembra 2013. god., Vrhovni sud Kosova, odlučujući po reviziji izjavljenoj na presudu Apelacionog suda od strane M. SH. doneo je presudu Rev. br. 238/2013, kojom je usvojio reviziju tužioca i preinačio presudu Apelacionog suda, AC. br. 1447/13, od 12. jula 2013. god., odlučujući da na snazi ostavi presudu Osnovnog suda u Peći, C. br. 364/12, od 19. marta 2013. god.

19. U obrazloženju presude "*Vrhovni sud Kosova je ocenio kao osnovane navode iz revizije, zato što je pobijana presuda u suprotnosti sa članom 55, stav 1 Zakona o radu („Službeni list" 03-L-212-RK), kojim je utvrđeno da zaposleni ima pravo na platu, koja se određuje ugovorom o radu, a u skladu sa ovim zakonom, kolektivnim ugovorom, i unutrašnjim aktom poslodavca. Plata tužioca na osnovu ugovora o radu je bila u sedmom stepenu, i smanjenje ispod ovog stepena je u suprotnosti sa odredbama ugovora i zakona".*

Navodi podnosioca

20. Podnosilac zahteva tvrdi da su presudom Vrhovnog suda povređena prava garantovana Ustavom prema članu 31 (Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje), članu 46 (Zaštita imovine) i prava garantovana EKLJP, članu 6 (Pravo na pravično suđenje) i članu 1 dodatnog Protokola (Zaštita imovine).

21. Podnosilac zahteva zasniva svoje tvrdnje na povredama ustavnih odredaba i odredaba EKLJP u sledećim argumentima:

Navodna povreda člana 31. Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP

Prema podnosiocu zahteva, osporenom presudom povređeno mu je pravo na pravično i nepristrasno suđenje, jer je Vrhovni sud pružio potpuno kontradiktorno obrazloženje u poređenju sa obrazloženjem datom u presudi Apelacionog suda, i ova potpuno suprotna ocena činjeničnog stanja od strane dva suda, rezultirala je navodnom povredom Ustava i EKLJP, jer je prema podnosiocu zahteva, povređena jedna od garancija člana 6 EKLJP, odnosno pravo na obrazloženu odluku.

Podnosilac zahteva je dalje tražio od Suda da od – Vlade Kosova, kao vlasnice akcija PTK, dobije zvanično objašnjenje da li se njen zahtev za smanjenje operativinih troškova za 20%, odnosi i na smanjenje troškova za osoblje.

Navodna povreda člana 46. Ustava u vezi sa članom 1 dodatnog Protokola EKLJP

Pravo imovine, garantovano Ustavom i dodatnim Protokolom EKLJP, prema tvrdnjama podnosioca zahteva je povređeno, jer ”*obrazloženje dato od strane Vrhovnog suda Kosova nije u skladu sa realnim stanjem činjenica”*. Osporena presuda je na nezakonit i proizvoljan način uskratila podnosiocu zahteva pravo na njenu imovinu.

22. Podnosilac zahteva traži od Suda uvođenje privremene mere, kojom će se Vrhovni sud obavezati da ne razmatra moguće predmete sa istim objektom razmatranja koji se mogu ubuduće podneti, sve dok Ustavni sud ne donese odluku u vezi sa ovim zahtevom, jer bi se u suprotnom ozbiljno povredio javni interes.

Prihvatljivost zahteva

23. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

24. S tim u vezi, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”.

25. Sud uzima u obzir i pravilo 36 Poslovnika o radu Ustavnog suda, koje propisuje:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:
c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.

26. Prilikom ocene tvrdnji pokrenutih od strane podnosioca zahteva, Sud primećuje da podnosilac osporava presudu Vrhovnog suda, Rev. br. 238/2013, od 17. novembra 2013. god., kojom je Sud odlučio po reviziji izjavljenoj od strane M. SH., radnik podnosioca zahteva.

Relevantne ustavne odredbe i odredbe EKLJP u vezi sa slučajem

27. Ovom prilikom, Sud podseća da Ustav Kosova i EKLJP, u odredbama koje osporava podnosilac zahteva, propisuje:

Član 31. Ustava [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]

1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.

[...]

Član 46 [Zaštita Imovine]

1. Garantuje se pravo na imovinu.
2. Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.

[...]

Član 6. 1 EKLJP

Pravo na pravično suđenje

1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom. Presuda se izriče javno, ali se novinari i javnost mogu isključiti s čitavog ili jednog dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to nalažu interesi maloljetnika ili zaštite privatnog života strana u sporu, ili kada to sud smatra izričito neophodnim zato što bi u posebnim okolnostima publicitet mogao naneti štetu interesima pravde.

[...]

Član 1 dodatnog Protokola EKLJP, zaštita imovine

Svako fizičko ili pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje takve zakone koje smatra potrebnim da bi nadzirala korišćenje imovine u skladu s općim interesima ili da bi osigurala naplatu poreza ili drugih doprinosa ili kazni.

28. Kako bi odlučio na meritoran način u vezi sa zahtevom, Sud uzima u obzir i odredbe Zakona o sudovima 2010/03-L-199, proglašen 9. avgusta 2010. god., u kojima je propisano:

Član 21. Vrhovni sud

1. Vrhovni sud je najviši sudski organ vlast na Kosovu i ima mesnu nadležnost nad celom teritorijom Republike Kosova.

[...]

i

Član 22. Nadležnosti Vrhovnog suda

1.3. utvrđuje načelne stavove i pravna mišljenja po pitanjima koja su značajna za jedinstveno sprovođenje zakona od strane sudova na teritoriji Kosova.

[...]

29. Ocenjujući ustavnost osporene presude u svetlu tvrdnji o ustavnoj povredi i činjenicama koje su podržale ove tvrdnje, upoređujući ove činjenice sa sadržajem gore navedenih odredaba, Sud smatra da nije našao argumente da je došlo do povrede ustavnih odredaba i odredaba EKLJP, čak štaviše kada su ove tvrdnje, koje su podržane "pogrešnim i nepotpunim utvrđivanjem činjeničnog stanja" argumentima sprovođenja zakonitosti, a ne ustavnosti, kao i očiglednim nezadovoljstvom u vezi sa konačnim ishodom suđenja.

30. S tim u vezi, Sud naglašava da samo opis odredaba Ustava i EKLJP, kao i zaključak da su one povređene, bez iznošenja činjenica o načinu povrede, bez navođenja okolnosti i bez preciziranja postupaka javnog organa koji su u suprotnosti sa pravičnim i nepristrasnim suđenjem, ne predstavlja dovoljan osnov da se ubedi Sud da je došlo do povreda Ustava ili EKLJP u vezi sa pravičnim i nepristrasnim suđenjem.

31. Sud dalje smatra da nije sud utvrđivanja činjenica, ne sudi kao sud četvrtog stepena i jednostavno nije jedan sudski stepen više. Sud u principu ne ocenjuje činjenicu da li su redovni sudovi pravično i na potpun način utvrdili činjenično stanje. Sudu su od suštinskog značaja pitanja od čijih postojanja zavisi ocena o mogućoj povredi ustavnih prava, a ne tipično zakonska pitanja koja su uglavnom bile činjenice iznete od strane podnosioca zahteva (Vidi, *mutatis mutandis, i.a.,*

Akdivar protiv Turske, 16. septembar 1996. god., R.J.D, 1996-IV, stav 65).

32. U vezi sa gore navedenim, Sud naglašava da je dužnost sudova redovne jurisdikcije da odlučuju o rangiranju važnosti dokaza i da ocene koji dokaz u pogledu pravilne primene zakona na snazi ima prednost, a u ovom slučaju je bez sumnje ta dužnost pripadala Vrhovnom sudu da odluči da li je sudsko stanovište prvostepenog ili Apelacionog suda pravilno i da to sankcioniše svojom konačnom sudskom odlukom.

33. Pored toga, kada se uzme u obzir da je Ustav Kosova u članu 103.2 propisao da je Vrhovni sud najviša sudska vlast, Zakon o sudovima je Vrhovnom sudu dao nadležnost "*sprovođenja zakona od strane sudova na teritoriji Kosova"* i shodno tome i unifikaciju sudske prakse redovnih sudova.

34. U tom smislu, Sud nije našao da su različita obrazloženja dva sudska stepena dovela do povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP, jer je konačna presuda Vrhovnog suda zaključila ocenu činjeničnog stanja, kao i primenu zakonitosti i Sud ni na jedan način nije mogao da zaključi da je povređeno *pravo na obrazloženu odluku* kao jedna od garancija člana 6 EKLJP prava na pravično i nepristrasno suđenje.

35. Pored toga, Sud podseća da je ESLJP u svojoj sudskoj praksi ocenio da obaveza koju ima jedan domaći sud da obrazloži svoje odluke, ne može da se tumači kao zahtev za detaljno obrazloženje svake tvrdnje koju pokreće parničar. Obaveza da se obrazloži odluka, zavisi od prirode navedene odluke. Kada Vrhovni sud ne usvoji žalbu, jer nije podnet pravni osnov slučaja, uslovi iz člana 6 Konvencije mogu da se dopune ograničenim obrazloženjem (Vidi odluke ESLJP u slučajevima *Marini protiv Albanije*, 18. decembar 2007. god., §105 i *Mishgjoni protiv Albanije,* 7. decembar 2010. god.)

36. Sud u nastavku, u odgovoru na tvrdnju o povredi prava na imovinu, smatra da ne može naći činjenice da je podnosiocu zahteva uskraćeno pravo na imovinu na proizvoljan način, nasuprot tome, sporno pitanje između stranaka je rešeno od strane "*suda ustanovljenim zakonom*" i u sudskom postupku propisanim zakonom, dakle, sudsku odluku donetu pod takvim okolnostima Sud ne može da oceni kao proizvoljnu da bi bila pokazatelj navodne povrede.

37. U ovim okolnostima, Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredi ustavnog prava ili prava garantovano EKLJP, dakle, ne može da se zaključi da je osporenom odlukom došlo do povrede ljudskih

prava i u skladu sa pravilom 36 stav 2 tačka b, utvrdio je da zahtev treba da se proglasi neprihvatljivim kao očigledno neosnovan.

Zahtev za privremenu meru

38. Uzimajući u obzir činjenicu da se zahtev u celosti proglašava neprihvatljivim kao očigledno neosnovan, Sud nalazi da ovaj zahtev treba da se odbije, jer bi uvođenje ove mere u obliku u kakvom je tražio podnosilac zahteva, bilo bespredmetno i potpuno neosnovano.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 56 Poslovnika o radu, 19. maja 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. Da dostavi odluku stranama i objavi u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona o Ustavnog suda;

III. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 45/14, Faton Sefa, Rešenje od 1. jula 2014. god.- Ocena ustavnosti rešenja, Rev. br. 60/2013 Vrhovnog suda, od 13. novembra 2013. god.

Slučaj KI 45/14, odluka od 1. jula 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, povreda ustavnih prava i sloboda, članovi 31, 46, 49, 53 i 102, neprihvatljiv zahtev.

Podnosilac g. Faton Sefa je podneo zahtev na osnovu člana 113.7 Ustava Kosova, osporavajući rešenje Vrhovnog suda Rev. br. 60/2013 od 13. novembra 2013. god., tvrdeći da je doneto uz povredu njegovih prava garantovanih članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 46 [Zaštita Imovine], članom 49 [Pravo Rad i Obavljanje Profesije], članom 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava], članom 102 [Opšta Načela Sudskog sistema]. Podnosilac zahteva tvrdi da je ugovor o radu prekinut u suprotnosti sa Uredbom UNMIK-a 2001/27, jer on nikada nije imao sastanak sa preduzećem i raskidom radnog odnosa se nikad nije navelo koje zakonske odredbe povredio.

Što se tiče prihvatljivosti zahteva, Sud je naglasio da je na osnovu jezika korišćenog u članu 113.7, zahtev neprihvatljiv. Sud smatra da je Vrhovni sud dovoljno obrazložio svoje rešenje (Rev. br. 60/2013), odbijajući reviziju izjavljenu od strane podnosioca zahteva. Dakle, Sud ne može da zaključi da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični i proizvoljni. Sud, takođe primećuje da podnosilac zahteva nije potkrepio svoju tvrdnju na ustavnim osnovama i nije osigurao dodatni dokaz da su njegova prava i osnovne slobode povređene od strane redovnih sudova.

Zbog gore navedenih razloga, Sud je odlučio da proglasi zahtev podnosioca neprihvatljivim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI45/14
Podnosilac
Faton Sefa
Ocena ustavnosti rešenja
Rev. br. 60/2013 Vrhovnog suda,
od 13. novembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Faton Sefa, sa prebivalištem u Đakovici, zastupljen od strane g. Teki Bokshi, advokat iz Đakovice.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Rev. br. 60/2013 Vrhovnog suda Republike Kosovo, od 13. novembra 2013. god., koja je uručena podnosiocu zahteva 13. decembra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom su navodno povređena prava podnosioca zahteva garantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), odnosno član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], član 46 [Zaštita Imovine], član 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije], član 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava], član 102 [Opšta Načela Sudskog Sistema] i Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: Konvencija), odnosno član 6 (Pravo na pravično suđenje) i član 1 (Zaštita imovine) Protokola 1.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 11. marta 2014, god., podnosilac je podneo zahtev KI45/14 Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 1. aprila 2014. god., predsednik Suda je imenovao sudiju Almiro Rodrigues za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Enver Hasani.

7. Dana 7. maja 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio da podnese punomoćje i da pruži neka razjašnjenja u vezi zahteva, naime, odnos sa drugim prethodnim zahtevima KI75/12 i KI37/13. Istog dana, Sud je poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

8. Dana 16. maja 2013. god., podnosilac zahteva je podneo punomoćje, bez pružanja ikakvog drugog dodatnog razjašnjenja.

9. Dana 26. juna 2014. god., sudija Kadri Kryeziu je obavestio pismenim putem Sud o izuzeću sa razmatranja za period juni – juli 2014. god., sve dok Sud ne donese odluku o tvrdnjama pokrenutim protiv njega.

10. Dana 1. jula 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI45/14 zamenio sudiju Kadri Kryeziu sudijom Arta Rama-Hajrizi za člana Veća za razmatranje.

11. Dana 1. jula 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

12. Činjenični osnov zahteva KI45/14 je isti kao u zahtevima KI75/12 i KI37/13, koje je podnosilac, takođe podneo Sudu.

13. Većina činjenica ima veze sa pitanjem o prestanku ugovora o radu 18. avgusta 2006. god., između preduzeća "Hidrosistemi Radoniqi" u Đakovici (u daljem tekstu: preduzeće) i podnosioca zahteva.

14. To pitanje je bilo predmet rasprave u upravnim i sudskim postupcima pred redovnim sudovima, naime do 2. maja 2012. god.

15. Tog dana, 2. maja 2012. god., Vrhovni sud (presuda Rev. br. 106/2010) odbio je kao neosnovan zahtev podnosioca za reviziju. Vrhovni sud smatra *"[...] da je radni odnos tužiocu prekinut u skladu sa postupkom*

utvrđenim primenjivim zakonom, tako da je svaki navod u reviziji zasnovan na tome neprihvatljiv".

16. Međutim, neodređenog dana, podnosilac je podneo zahtev za ponovno pokretanje postupka okončanog presudom Ac. br. 176/2009 Okružnog suda u Peći od 9. februara 2010. god.

17. U međuvremenu, dana 13. avgusta 2012. god., podnosilac je podneo zahtev KI75/12 osporavajući presudu Vrhovnog suda, kojom su navodno ignorisane povrede postupka pred disciplinskom komisijom.

18. Dana 13. decembra 2012. god., Okružni sud u Peći (rešenje KAC. br. 6/2012) odbio je kao neosnovan zahtev za ponovno pokretanje postupka u Okružnom sudu u Peći okončan presudom Ac. br. 176/2009 Okružnog suda u Peći od 9. februara 2010. godine. Podnosilac je podneo zahtev za reviziju pred Vrhovnim sudom.

19. U međuvremenu, dana 15. januara 2013. god., Sud je proglasio zahtev KI75/12 neprihvatljivim kao očigledno neosnovan (Vidi rešenje o neprihvatljivosti u slučaju KI75/12 ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 106/2010, od 2. maja 2012. god.).

20. Dana 13. marta 2013. god., podnosilac je podneo zahtev KI37/13 tražeći preispitivanje rešenja o neprihvatljivosti Ustavnog suda u slučaju KI75/12, tvrdeći da Sud nije razmotrio dodatne dokaze koje je podneo.

21. Dana 31. maja 2013. god., Ustavni sud je proglasio zahtev KI37/13 neprihvatljivim, jer je Sud već doneo odluku o tom pitanju u zahtevu KI75/12 (Vidi rešenje o neprihvatljivosti u slučaju KI37/13 zahtev za preispitivanje rešenja o neprihvatljivosti Ustavnog suda Republike Kosovo, KI 75/12 od 15. januara 2013. god.).

22. Dana 13. novembra 2013. god., Vrhovni sud (rešenje Rev. br. 60/2013) odbio je kao neosnovanu reviziju izjavljenu od strane podnosioca zahteva na odluku Okružnog suda u Peći KAC. br. 6/2012 od 13. decembra 2012. godine. Vrhovni sud tvrdi da su *"nižestepeni sudovi na pravilan način primenili materijalno pravo, kada su našli da je predlog o ponavljanju postupka neosnovan zbog činjenice, odnosno dokaza na osnovu kojeg tužilac bazira svoj predlog o ponavljanju postupka i činjenice da nije podneo novi dokaz na osnovu kojeg bi se donela odluka povoljna za stranku i da se isti upotrebio u prethodnom postupku".*

23. Pozivanje na gore opisane činjenice i citirane odluke su uzete iz prethodnih zahteva KI75/12 i KI37/13, pošto podnosilac zahteva nije pružio dodatna razjašnjenja.

Navodi podnosioca

24. Kao i u prethodnim zahtevima podnetim Sudu, podnosilac tvrdi da su presude redovnih sudova donete kršeći njegova ustavna prava koja su garantovana Ustavom i Konvencijom, jer su kako Okružni sud u Peći, tako i Vrhovni sud, navodno ignorisali proceduralne povrede pred disciplinskom komisijom.

25. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da je ugovor o radu prekinut u suprotnosti sa Uredbom UNMIK-a 2001/27, jer on nikad nije imao sastanak sa preduzećem i raskidom radnog odnosa se nikad nije navelo koje je zakonske odredbe povredio.

26. Pored toga, podnosilac zahteva traži da Sud *"oceni da je izvedenim* dokazima *pred prvostepenim sudom, taj sud na pravilan način postupio, primenio je zakon i Ustav Republike Kosovo i postupci pred prvostepenim sudom, gledano u njihovoj celini, su sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva u toj fazi postupka dobio pravično suđenje, uprkos povredi tih principa od strane Okružnog suda u Peći i Vrhovnog suda Kosova u postupku revizije."*.

Prihvatljivost zahteva

27. Pre svega, Sud ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti.

28. U tom smislu, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

> *" Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori"*.

29. Sud se poziva i na pravilo 36 (3) e) Poslovnika, koje propisuje:

> *(3) Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva:*
>
> *(...)*
>
> *e) kada je Sud već doneo odluku o predmetnoj stvari i kada zahtev ne sadrži dovoljan osnov za donošenje nove odluke.*

30. Sud primećuje da je raskid ugovora o radu predmetna stvar zajednička za tri zahteva podneta od strane podnosioca zahteva, iako ima dve

presude Vrhovnog suda, jednu na reviziju (presuda Rev. br. 106/2010) a drugu za ponavljanje postupka (rešenje Rev. br. 60/2013).

31. Sud, takođe, primećuje da podnosilac zahteva nije potkrepio novu tvrdnju na ustavnim osnovama i nije pružio novi dokaz da su njegova ustavna prava i slobode bila povređena od strane redovnih sudova.

32. Sud smatra da je Vrhovni sud dovoljno obrazložio svoje rešenje (Rev. br. 60/2013), odbijajući reviziju izjavljenu od strane podnosioca zahteva. Dakle, Sud ne može da zaključi da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični i proizvoljni (vidi *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije,* ESLJP odluka o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).

33. Sud dalje primećuje da se podnosilac u zahtevu KI45/13 nije pozvao ni na jedan prethodni gore pomenut zahtev, odnosno zahteve KI75/12 i KI37/13, za koje je Sud već odlučio. Takvo ponašanje nije u skladu sa pravom na individualni zahtev prema evropskim pravnim standardima (Vidi *mutatis mutandis, Hadrabova i drugi protiv Češke Republike*, ESLJP odluka o prihvatljivosti br. 42165/02 i 466/03 od 25. septembra 2007. god.).

34. Pored toga, Sud ponavlja da je na podnosiocu zahteva da obavesti Sud o svim okolnostima zahteva i da ne zadržava bilo kakvu informaciju koju zna. U suprotnom, zadržavanje i obmanjivanje Suda može pokrenuti pitanje zloupotrebe prava na zahtev.

35. Sud dalje primećuje da je u vezi sa zahtevima KI75/12 i KI37/13, podnosilac zahteva imao priliku da sazna o postupku Suda. Pored toga, odluke Suda o neprihvatljivosti njegovih prethodnih zahteva moraju biti pokazatelj za podnosioca da se zahtev KI45/13 u suštini bavi istom tematikom koja je već presuđena od strane Suda u zahtevima KI75/12 i KI37/13 i nije podneta nijedna relevantna i značajna informacija.

36. Kao rezime, Sud smatra da je odluka o ovom pitanju već doneta i podnosilac zahteva nije pružio dovoljno osnova za novu odluku.

37. Dakle, u skladu sa pravilom 36 (3) e) Poslovnika, zahtev je neprihvatljiv (Vidi rešenje o neprihvatljivosti u slučaju KI75/12 od 2. maja 2012. god., i rešenje o neprihvatljivosti u slučaju KI37/13 od 15. januara 2013. god.).

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, pravilom 36 (3) e) i 56 (2) Poslovnika, 1. jula 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI81/14, Avni Zogaj, Rešenje od 2. jula 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova Pzd. br. 28/2014, od 02. aprila 2014. Godine.

Slučaj KI81/14, odluka od 2. jula 2014. god.

Ključne reči; individualni zahtev, vanredno ublažavanje kazne,krivično delo, kazna, očigledno neosnovan.

Podnosilac zahteva je podneo podnesak u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, osporavajući rešenje Vrhovnog suda Kosova Pzd. br. 28/2014, od 02. aprila 2014. godine kojim mu je prema tvrdnji podnosioca *"oduzeto pravo na ublažavanje kazne"*..

Podnosilac zahteva podneo je zahtev za vanredno ublažavanje kazne, sa predlogom da *"se zahtev usvoji i pravosnažna presuda Vrhovnog suda Kosova, AP. br. 212/2006 od 27. septembra 2006. godine, preinači, te osuđenom izrekne neka blaža kazna*." Dana 02. aprila 2014. godine, Vrhovni sud Kosova rešenjem Pzd. br. 28/2014 odbio je kao neosnovan zahtev podnosioca zahteva za vanredno ublažavanje kazne, izrečene pravosnažnom presudom Vrhovnog suda Kosova, AP. br. 212/2006 od 27. septembra 2006. Godine.

Odlučujući o zahtevu podnosioca Avni Zogaj, Ustavni sud je ustanovio da rešenje Vrhovnog suda Kosova Pzd. br. 28/2014, od 02 aprila 2014. godine,u svom obrazloženju detaljno obrazlaže razloge odbijanja zahteva za vanredno ublažavanje kazne i daje odgovor na sve navode podnosioca zahteva.

Stoga Sud je zaključio da iznete činjenice od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava pa je njegov zahtev očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI81/14
Podnosilac
Avni Zogaj
Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova
Pzd. br. 28/2014, od 02. aprila 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Avni Zogaj (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koji se nalazi na izdržavanju zatvorske kazne u Kazneno popravnom domu Dubrava, opština Istok.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Vrhovnog suda Kosova Pzd. br. 28/2014, od 02. aprila 2014. godine .

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova Pzd. br. 28/2014, od 02. aprila 2014. godine, kojim mu je, prema navodima podnosioca "*oduzeto pravo na ublažavanje kazne pozivajući se na zakon od strane sudija i tužilaca*".

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113. 7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnom sudom

5. Dana 08. maja 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 10. juna 2014. godine, predsednik je odlukom br. GJR. KI81/14, imenovao sudiju Snezhana Botusharova za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI81/14, imenovao veće za razmatranje sastavljeno od sudija Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

7. Dana 11. juna 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva i Vrhovni sud Kosova o registraciji zahteva.

8. Dana 26. juna 2014. godine, sudija Kadri Kryeziu je u pisanoj formi obavestio sud o njegovom zahtevu izuzeće sa sednica, za period jun - jul 2014. dok sud ne odluči o navodima pokrenutim protiv njega.

9. Dana 02 jula 2014. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca Snezhana Botusharova, Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani, iznelo je Sudu u punom sastavu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 06. februara 2006. godine, Okružni sud u Prizrenu je presudom, P. br. 61/2004 proglasio krivim podnosioca zahteva za krivično delo ubistva i za krivično delo neovlašćeno vlasništvo, kontrola, posedovanje ili upotreba oružja, i izrekao mu je jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 17 (sedamnaest) godina.

11. Dana 27. septembra 2006. godine, presudom Vrhovnog suda Kosova, AP. br. 212/2006, delimično je usvojena žalba podnosioca zahteva i preinačena je presuda Okružnog suda u Prizrenu P. br. 61/2004 od 06. februara 2006. godine, u vezi sa odlukom o kazni, tako da je podnosiocu zahteva izrečena jedinstvena kaznu zatvora u trajanju od 15 (petnaest) godina.

12. Podnosilac zahteva podneo je zahtev za vanredno ublažavanje kazne, sa predlogom da "*se zahtev usvoji i pravosnažna presuda Vrhovnog suda Kosova, AP. br. 212/2006 od 27. septembra 2006. godine, preinači, te osuđenom izrekne neka blaža kazna.*"

13. Dana 02. aprila 2014. godine, Vrhovni sud Kosova rešenjem Pzd. br. 28/2014 odbio je kao neosnovan zahtev podnosioca zahteva za

vanredno ublažavanje kazne, izrečene pravosnažnom presudom Vrhovnog suda Kosova, AP. br. 212/2006 od 27. septembra 2006. godine, sa sledećim obrazloženjem:

> *"Neke od pomenutih okolnosti za vanredno ublažavanje kazne kao što je ona da je on porodičan čovek, otac dvoje dece, od kojih je jedno sa ograničenim sposobnostima, o tome da se o deci brine majka osuđenog koja ima zdravstvene probleme, bile su sudu poznate. Nove okolnosti koje se navode u zahtevu o tome da je staratelj – baba dece koja je teškog zdravstvenog stanja kao i uput za dijagnostičko ispitivanje, ne potvrđuju otežano zdravstveno stanje, a ni njenu nesposobnost da bude staratelj dece njenog sina, osuđenog Avni Zogaj. Nova okolnost navedena u zahtevu - zdravstveno stanje staratelja dece Rahime Zogaj i njena nemogućnost da vodi brigu o deci nije takve prirode da bi se shodno članu 429. ZKPK-a uzela za osnov za vanredno ublažavanje kazne izrečene pravosnažnom presudom, što znači da je izrečena kazna pravilna i osnovana."*

Navodi podnosioca

14. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je "*po četvrti put odbijen zahtev za ublažavanje kazne, iako je više nego tačno da realno i zaista postoje nove okolnosti za ublažavanje kazne, dakle sudije i državni tužioci su pozvani na zaštitu zakonitosti, zbog čega su se i zakleli pred državom i pred Bogom, ali ne da krše zakon samo što je jedan građanin, kao ja, prekršio zakon i osuđen pozivajući se na zakon od strane sudija i tužilaca, i da mi oduzmu pravo na ublažavanje kazne, pozivajući se samo na isti zakon.*"

15. Na osnovu svega iznetog u ovom zahtevu, podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda Republike Kosova da *"razmotri predmet, činjenice, žalbe, predloge, prigovore i da utvrdi da li postoji iskreno data zakletva (misli se na tužioce i sudije), ili je ona samo površno data."*

Ocena prihvatljivosti zahteva

16. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

17. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih*

organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

18. Sud se poziva i na član 48. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, koji predviđa:

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

19. Štaviše, Sud se poziva na pravilo 36 (2) b) Poslovnika, koje propisuje:

„(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi
...
b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava".

20. Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi povreda vezanih za *"oduzeto mu pravo na ublažavanje kazne, pozivajući se na zakon od strane sudija i tužilaca".* Ustavni sud naglašava da, Ustavni sud nije apelacioni sud, kada se razmatraju odluke donete od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju odgovarajuća pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, *García Ruiz protiv Španije* [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP 1999-I).

21. Rešenje Vrhovnog suda Kosova Pzd. br. 28/2014, od 02 aprila 2014. godine,u svom obrazloženju detaljno obrazlaže razloge odbijanja zahteva za vanredno ublažavanje kazne i daje odgovor na sve navode podnosioca zahteva.

22. Ustavni sud naglašava da podnosilac zahteva nije podneo nikakav *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu njegovih ustavnih prava (vidi, *Vanek protiv Slovačke Republike*, odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 53363/99 od 31. maja 2005. god.)

23. U ovom slučaju podnosiocu zahteva su pružene mogućnosti da predstavi svoj slučaj i ospori tumačenje zakona i pravilnika za koje smatra da je netačno, pred Okružnim sudom u Prizrenu i Vrhovnim sudom Kosova. Nakon razmatranja postupka u celini, Ustavni sud nije utvrdio da su odgovarajući postupci na bilo koji način bili nepravedni ili arbitrarni (vidi, *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije*, odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).

24. Konačno, uslovi za prihvatljivost nisu ispunjeni u ovom podnesku. Podnosilac zahteva nije uspeo da navede i potkrepi navode da su mu osporenim rešenjem navodno povređena ustavna prava i slobode.

25. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (2) b) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113., stavom 7. Ustava, članovima 20. i 48. Zakona, i pravilom 36. (2) b) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 02. jula 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. Ova da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI90/14, Rrahim Preteni, Rešenje od 2. jula 2014 god.-Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Republike Kosovo, Ac. br. 1067/13, od 17. januara 2013. Godine.

Slučaj KI90/14, odluka od 2. jula 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, parnični spor, pravo na rad, očigledno neosnovan.

Podnosilac zahteva tvrdi da je Apelacioni sud svojim rešenjem, Ac. br. 1067/2013, donetim u izvrsnom postupku, povredio njegovo pravo na vraćanje na radno mesto. Sve ovo, zbog činjenice jer je navedeni sud odbio da dozvoli izvršenje presude C. br. 22/2001, od 25. juna 2001. god., koja je usvojena rešenjem Opštinskog suda u Mitrovici, E. br. 273/2002, od 7. maja 2002. god., i rešenjem Okružnog suda u Mitrovici, Ac. br. 142/2001, od 26. aprila 2002. godine. On tvrdi da je Apelacioni sud, odbijanjem da dozvoli izvršenje, zasnovao na presudi Vrhovnog suda, Rev. br. 80/2002, kojom je usvojena revizija BPAK i odbijen tužbeni zahtev podnosioca. Prema podnosiocu zahteva, Apelacioni sud je odbio predlog podnosioca za izvršenje, uprkos činjenici da je odluka prvostepenog suda postala pravosnažna i konačna.

Nakon ocene tvrdnji podnosioca zahteva, Sud smatra da navodi podnosioca zahteva o povredi prava garantovanih Ustavnom i EKLJP ne predstavljaju dovoljan ustavni osnov da se usvoji njegov zahtev kao prihvatljiv. Štavise, Sud ne može da deluje kao sud četvrtog stepena u pogledu rešenja donete od strane Apelacionog suda. To je dužnost redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava. S tim u vezi, sud se pozvao na slučaj mutatis *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, § 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-1. Sud takođe ne može da utvrdi da su postupci sprovedeni pred Apelacionim sudom bili jednostrani ili na neki način nepravični i proizvoljni.

Kao rezime, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika, očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI90/14
Podnosilac
Rrahim Preteni
Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Republike Kosovo, Ac. br. 1067/13, od 17. januara 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Rrahim Preteni, sa prebivalištem u selu Meljenica, opština Mitrovica.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Apelacionog suda Republike Kosovo, Ac. br. 1067/13, od 17. januara 2013. god. (u daljem tekstu: Apelacioni sud), koje je primio 3. februara 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda, Ac. br. 1067/13, od 17. januara 2013. god., kojim podnosilac zahteva tvrdi da mu je povređeno pravo na rad.

Pravni osnov

4. Pravni osnov za ovaj slučaj je: član 113.7 Ustava, članovi 20. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 5. maja 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 10. maja 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR.KI90/14, imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca i odlukom br. KSH.KI90/14, imenovao članove Veća za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

7. Dana 10. juna 2014. god., Sud je obavestio podnosioca i Apelacioni sud o registraciji ovog zahteva.

8. Dana 26. juna 2014. god., sudija Kadri Kryeziu je obavestio Sud pismenim putem o njegovom izuzeću sa razmatranja za period jun – jul 2014. godine, sve dok Sud ne donese odluku o navodima pokrenutim protiv njega.

9. Dana 26. juna 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR.KI90/14 zamenio sudiju Kadri Kryeziu kao sudiju izvestioca i na njegovo mesto imenovao sudiju Arta Rama – Hajrizi.

10. Dana 2. jula 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

Činjenice u parničnom postupku

11. Dana 25. juna 2001. god., Opštinski sud u Mitrovici (presuda C. br. 22/2001) usvojio je kao osnovan tužbeni zahtev podnosioca zahteva, podnet protiv tužene Bankarski platni autoritet Kosova, ogranak u Mitrovici (u daljem tekstu: BPAK). Ovom presudom je obavezan BAPK da vrati podnosioca zahteva na radno mesto i da nadoknadi neisplaćene plate od 31. avgusta 2000. god., sve do povratka na njegovo radno mesto.

12. Na presudu Opštinskog suda u Mitrovici, BPAK je blagovremeno izjavio žalbu Okružnom sudu u Mitrovici.

13. Dana 26. aprila 2002. god., Okružni sud u Mitrovici (presuda AC. br. 142/2001) odbio je kao neosnovanu žalbu izjavljenu od strane BPAK i potvrdio u celosti presudu prvostepenog suda.

14. BPAK je na presude nižestepenih sudova, zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, izjavio reviziju Vrhovnom sudu.

15. Dana 26. novembra 2002. god., Vrhovni sud (presuda Rev. br. 80/2002) usvojio je reviziju izjavljenu od strane BPAK i preinačio presude nižestepenih sudova, s obrazloženjem da je istim na pogrešan način primenjeno materijalno pravo.

16. Dana 28. januara 2003. god., podnosilac je na presudu Vrhovnog suda, istom sudu podneo zahtev za ponavljanje postupka, jer se nisu uzele u obzir relevantne činjenice njegovog tužbenog zahteva i obzirom da se odlučilo o slučaju bez sprovođenja rasprave.

17. Dana 22. maja 2007. god., Vrhovni sud (rešenje PPC. br. 2/2006) odbio je kao neosnovan zahtev podnosioca za ponavljanje postupka. Odbijanje zahteva za ponavljanje postupka, navedeni sud je obrazložio zasnivajući se na činjenici da je isti sud odlučio revizijom na osnovu člana 391. ZPP, prema kome, revizorski sud odlučuje bez rasprave.

Činjenice u izvršnom postupku

18. Dana 23. maja 2002. god., podnosilac zahteva je u svojstvu poverioca, Opštinskom sudu u Mitrovici, podneo predlog za izvršenje presude C. br. 22/2001, od 25. juna 2001. god.

19. Dana 7. juna 2002. god., Opštinski sud u Mitrovici (rešenje E. br. 273/2002) usvojio je predlog podnosioca za izvršenje presude C. br. 22/2001, od 25. juna 2001. god., kojim je obavezan BPAK (dužnik) da vrati podnosioca zahteva na posao i da mu nadoknadi sve neisplaćene plate od dana kada je udaljen sa posla do njegovog konačnog povratka na radno mesto.

20. Dana 17. juna 2002. god., BPAK je podneo prigovor na rešenje E. br. 273/2002, kojim je dozvoljeno izvršenje presude C. br. 22/2001, od 25. juna 2001. god.

21. Dana 12. jula 2002. god., Opštinski sud u Mitrovici (rešenje E. br. 273/2002) odbio je kao neosnovan prigovor podnet od strane BPAK.

22. Nakon toga, BPAK je na rešenje E. br. 273/2002, od 12. jula 2002. god., blagovremeno izjavio žalbu Okružnom sudu u Mitrovici, tražeći obustavu izvršenja presude C. br. 22/2001, od 25. juna 2001. god., prvostepenog suda.

23. Dana 17. juna 2005. god., Okružni sud u Mitrovici (presuda AC. br. 91/2002) odbio je žalbu BPAK za obustavu izvršenja presude C. br. 22/2001, od 25. juna 2001. god., i potvrdio rešenje E. br. 273/2001, kojim je dozvoljeno izvršenje presude C. br. 22/2001, istog suda.

24. Dana 24. januara 2013. god., podnosilac zahteva je, u svojstvu poverioca, podneo urgenciju Osnovnom sudu u Mitrovici, tražeći prinudno izvršenje presude Opštinskog suda u Mitrovici, E. br. 273/2002, od 7. maja 2002. god., i presude Okružnog suda u Mitrovici, Ac. br. 142/2001, od 26. aprila 2002. god.

25. Dana 19. februara 2013. god., Osnovni sud u Mitrovici (rešenje E. br. 594/2009), zasnivajući se na rešenje Opštinskog suda u Mitrovici, E. br. 237/2002, od 7. maja 2002. god. i rešenje Okružnog suda u Mitrovici, Ac. br. 142/2001, od 26. aprila 2002. god., dozvolio je izvršenje presude C. br. 22/2001, od 25. juna 2001. god., kojom je podnosilac zahteva stekao pravo da se vrati na radno mesto i pravo na nadoknadu neisplaćenih plata.

26. BPAK je na rešenje E. br. 594/2009, od 19. februara 2013. god., podneo prigovor istom sudu, zasnivajući se na činjenici da je Vrhovni sud revizijom preinačio presude nižestepenih sudova.

27. Dana 29. marta 2013. god., Osnovni sud u Mitrovici (rešenje E. br. 594/2009) usvojio je prigovor podnet od strane BPAK, navodeći da navedeni pravni akt, kao izvršni naslov za izvršenje, nije postao pravosnažnim, jer je Vrhovni sud Kosova presudom Rev. br. 80/2002, od 26. novembra 2002. god., preinačio presude nižestepenih sudova, odbijajući na taj način tužbeni zahtev podnosioca za vraćanje na radno mesto i nadoknadu neisplaćenih plata.

28. Dana 4. aprila 2013. god., podnosilac zahteva je na rešenje E. br. 594/2009, od 29. marta 2013. god., Osnovnog suda u Mitrovici, izjavio žalbu Apelacionom sudu.

29. Dana 17. januara 2014. god., Apelacioni sud u Prištini (rešenje Ac. br. 1067/2013) odbio je kao neosnovanu žalbu podnosioca i potvrdio rešenje Osnovnog suda u Mitrovici, E. br. 594/2009, od 29. marta 2013. god.

30. Štaviše, Apelacioni sud opravdava svoju odluku na sledeći način:

> *"Polazeći od ovakvog stanja stvari, Apelacioni sud Kosova ocenjuje žalbene navode poverioca da postoje pravosnažne presude Opštinskog, a i Okružnog suda, kojima je dozvoljeno predloženo izvršenje, a pritom ne objašnjava nijednu drugu*

činjenicu koja bi bila važna da se ova izvršna stvar ukine ili preinači u korist poverioca, i odlučuje da ih odbije kao neosnovane. Obzirom da u ovom slučaju postoje presude najvišeg sudskog stepena u zemlji, znači Vrhovnog suda Kosova, prema kojima su u odnosu na tužioca, u ovom slučaju poverioca, preinačene presude prvostepenog i drugostepenog suda i odlučeno je u njegovu korist i pošto je odbijen i njegov prigovor za ponavljanje postupka, iz toga proizilazi da u ovom slučaju ne postoji izvršni naslov koji se traži, obzirom da su presude nižestepenih sudova preinačene na štetu poverioca i samim tim njegovo vraćanje na radno mesto u izvršnom postupku nije nemoguće.

Međutim, prvostepeni sud u ovakvim situacijama, kad usvaja prigovor, u zavisnosti od okolnosti slučaja, okončava izvršenje u celosti ili delimično i poništava izvršene postupke, što je izričito propisano odredbom člana 57. stav 1. u vezi sa stavom 3. Zakona o izvršnom postupku, međutim, u stvorenoj situaciju i kada bi se pobijeno rešenje ukinulo na osnovu ove odredbe, veće smatra da činjenično stanje ne može da se promeni i poverilac ne može da ostvari svoj zahtev.

Dakle, pravno stanovište prvostepenog suda u vezi sa ovim predmetom u celosti usvaja i Apelacioni sud Kosova, kao pravično i zakonito, dok navode poverioca odbija kao neosnovane na konkretnim dokazima.
Iako poverilac nije pobio pobijeno rešenje zbog neke bitne povrede postupka, drugostepeni sud je pobijeno rešenje ocenio i u ovom aspektu, i utvrdio da ovo rešenje nije zahvaćeno nekom bitnom povredom postupka u skladu sa odredbom člana 182. stav 2. u vezi sa članom 194. Zakona o parničnom postupku na koje sud pazi po službenoj dužnosti, koja bi uticala na pravičnost i zakonitost pobijenog rešenja".

Navodi podnosioca

31. Podnosilac zahteva tvrdi da je Apelacioni sud svojim rešenjem, Ac. br. 1067/2013, donetim u izvršnom postupku, povredio njegovo pravo na vraćanje na radno mesto. Sve ovo, zbog činjenice jer je navedeni sud odbio da dozvoli izvršenje presude C. br. 22/2001, od 25. juna 2001. god., koja je usvojena rešenjem Opštinskog suda u Mitrovici, E. br. 273/2002, od 7. maja 2002. god., i rešenjem Okružnog suda u Mitrovici, Ac. br. 142/2001, od 26. aprila 2002. god.

32. On tvrdi da je Apelacioni sud, odbijanje da dozvoli izvršenje, zasnovao na presudi Vrhovnog suda, Rev. br. 80/2002, kojom je usvojena

revizija BPAK i odbijen tužbeni zahtev podnosioca. Prema podnosiocu zahteva, Apelacioni sud je odbio predlog podnosioca za izvršenje, uprkos činjenici da je odluka prvostepenog suda postala pravosnažna i konačna.

Prihvatljivost zahteva

33. Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

34. U pogledu ovog zahteva, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

35. Pored toga, pravilo 36 (1) c) Poslovnika, propisuje:

(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

[...]

c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.

36. Štaviše, pravilo 36 (2) Poslovnika, propisuje da:

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava;

[...]

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.

37. U ovom slučaju, Sud primećuje da podnosilac zahteva tvrdi da Apelacioni sud krši njegovo pravo da se vrati na radno mesto, jer je odbio predlog za izvršenje presude C. br. 22/2001, od 25. juna 2001. god., uprkos činjenici da je rešenjem E. br. 273/2002 Opštinskog suda u Mitrovici dozvoljeno izvršenje, koje je postalo pravosnažno i

konačno, nakon što je odbijena žalba BPAK od strane Okružnog suda u Mitrovici.

38. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva da je odluka prvostepenog suda postala pravosnažna, nakon što je potvrđeno njegovo rešenje od strane drugostepenog suda u izvršnom postupku, Sud smatra da odluke nižestepenih sudova, u izvršnom postupku, ne mogu da se smatraju kao presuđena stvar, sve dok protiv njih u redovnom parničnom postupku nezadovoljne stranke izjavljuju žalbu najvišim sudskim stepenima, kao što je ovde slučaj, revizijom izjavljenoj Vrhovnom sudu od strane BPAK.

39. Međutim, rešenje Apelacionog suda je jasno, razumljivo i sadrži široko i sveobuhvatno obrazloženje i zasniva se na presudi koja je doneta od strane Vrhovnog suda, kojom su preinačene odluke nižestepenih sudova. Naravno, razumljivo je da Vrhovni sud, kao najviši stepen redovnog sudstva, ima nadležnost da oceni zakonitosti odluka donetih od strane nižestepenih sudova, ako se njihove odluke osporavaju od strane stranke ili stranaka, kao što je ovde slučaj (vidi obrazloženje rešenja Apelacionog suda, stav 29. ovog dokumenta).

40. Dakle, Sud smatra da navodi podnosioca zahteva o povredi prava garantovanih Ustavnom i EKLJP ne predstavljaju dovoljan ustavni osnov da se usvoji njegov zahtev kao prihvatljiv.

41. Štaviše, Sud ne može da deluje kao sud četvrtog stepena u pogledu rešenja donete od strane Apelacionog suda. To je dužnost redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis, Garcia Ruiz protiv Španije,* br. 30544/96, § 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-1).

42. U ovom slučaju, Sud ne može da utvrdi da su postupci sprovedeni pred Apelacionim sudom bili jednostrani ili na neki način nepravični i proizvoljni (Vidi, *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije,* odluka ESLJP o neprihvatljivosti zahteva br. 17064/06, od 30. juna 2009. god.).

43. Kao rezime, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika, očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, u skladu sa pravilom 36. (1) c) i pravilom 36. (2) b) i d), kao i pravilom 56. (2) Poslovnika, 2. jula 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;

IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama – Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KO59/14, Hilmi Hoxha, Rešenje od 26. juna 2014 god.- Ocena ustavnosti članova 29.2 i 38.2 Zakonika o krivičnom postupku i članova 11.1 i 39.2 Zakona o sudovima.

Slučaj KO59/14, odluka od 26. juna 2014. god.

Ključne reči: sukob mesne nadležnosti sudova o krivičnoj odgovornosti, Zakona o sudovima, Zakonikom o krivičnom postupku.

Zahtev je zasnovan na članu 113.8 Ustava Republike Kosovo i članu 51. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121. Podnosilac zahteva je g. Hilmi Hoxha, koji se predstavio kao predsedavajući veća Odeljenja za teška krivična dela Osnovnog suda u Đakovici.

Predmetna stvar je ocena ustavnosti članova 29.2 i 38.2 ZKP i članova 11.1 i 39.2 Zakona o sudovima br. 03/L-199, zbog navodnog sukoba u pogledu mesne nadležnosti sudova o krivičnoj odgovornosti.

Podnosilac zahteva je tvrdio da su članovi 11.1 i 39.2 Zakona o sudovima br. 03/L-199 "u sukobu sa Zakonikom o krivičnom postupku" odnosno sa članovima 29.2 i 38.2, koji predviđaju mesnu nadležnost sudova. Podnosilac zahteva je tvrdio da postoji "individualnu nesigurnost" u odlukama o teritorijalnoj nadležnosti. Podnosilac zahteva je "nesiguran u vezi sa ustavnošću člana 11. stav 1, i člana 39. stav 2 Zakona o sudovima, o utvrđivanju mesne nadležnosti konkretnih predmeta". Konačno, podnosilac zahteva je tražio od Ustavnog Suda "razjašnjenje ustavnosti koja utvrđuje slučajnu nadležnost u konkretnom krivičnom predmetu".

Sud je ustanovio da je podnosilac zahteva, sudija Hilmi Hoxha, obavestio da ne postoji sudska odluka doneta od strane predsednika Osnovnog suda u Đakovici ili veća za teška krivična dela, kojom se traži od Ustavnog suda ocena ustavne saglasnosti osporenih zakonskih odredbi. Sud zaključio da Ustav (član 102) i Zakon o sudovima (član 3.) prave razliku između "sudova" i "sudija". S druge strane, komparativno pravo, član 113.8 Ustava, Zakon o Ustavnom sudu (član 51.) i Poslovnik o radu (pravilo 75), kada se radi o incidentnoj kontroli, se uvek odnosi na "sud". Dakle, Sud smatra da zahtev podnet od strane podnosioca (jednog sudije) ne može da se smatra zahtevom podnetim od strane "suda" kao što je precizirano u gore navedenom zakonodavstvu, a još preciznije navedeno u članu 113.8 Ustava.

Shodno tome, Sud je zaključio da podnosilac zahteva nije ovlašćena stranka da podnese zahtev i, stoga, je zahtev odbacio kao neprihvatljiv

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaj br. KO59/14
Podnosilac
Hilmi Hoxha
Ocena ustavnosti
članova 29.2 i 38.2 Zakonika o krivičnom postupku
i
članova 11.1 i 39.2 Zakona o sudovima

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnet i potpisan od strane g. Hilmi Hoxha, koji se predstavio kao predsedavajući veća Odeljenja za teška krivična dela Osnovnog suda u Đakovici (u daljem tekstu podnosilac zahteva).
2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost pojedinih zakonskih odredbi Zakonika o krivičnom postupku (u daljem tekstu ZKP) i Zakona o sudovima.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti članova 29.2 i 38.2 ZKP i članova 11.1 i 39.2 Zakona o sudovima br. 03/L-199, zbog navodnog sukoba u pogledu mesne nadležnosti sudova o krivičnoj odgovornosti.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.8 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članu 51. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 31. marta 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu Sud).

6. Dana 1. aprila 2014. god., predsednik Suda je imenovao sudiju Almiro Rodrigues za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 3. aprila 2014. god., Sud je tražio od podnosioca da razjasni i kompletira zahtev, odgovarajući na sledeća pitanja:

   a). Koje je pitanje kompatibilnosti ovih zakonskih odredbi sa Ustavom?
   b). Koja zakonska odredba Ustava nije kompatibilna?
   c). Šta je neizvesno u pogledu kompatibilnosti spornih zakona sa Ustavom?
   d). Kako sudska odluka predmeta koji je u toku zavisi od kompatibilnosti navedenog zakona sa Ustavom?
   e). Da li postoji neka odluka predsednika Osnovnog suda u Đakovici i/ili njegovog veća za teška krivična dela, koja zahteva ocenu ustavne kompatibilnosti relevantnih odredaba Zakonika o krivičnom postupku i Zakona o sudovima?

8. Dana 3. aprila 2014. god., Sud je tražio i od predsednika Osnovnog suda u Đakovici da podnese:

   a). Spise predmeta PKR br. 317/2013 koje razmatra Osnovni sud u Đakovici;
   b). Bilo koju odluku Osnovnog suda u Đakovici i/ili njegovog veća za teška krivična dela, koje pokreće ili traži ocenu ustavne kompatibilnosti gore navedenih odredaba Zakonika o krivičnom postupku i Zakona o sudovima sa Ustavom;
   c). Vaše komentare u vezi sa zahtevom, ako ih ima.

9. Dana 15. aprila 2014. god., podnosilac zahteva je odgovorio na pitanja postavljena od strane Suda i dostavio je spise predmeta PKR No. 317/2013.

10. Dana 7. maja 2014. god., Sud je zatim tražio od Osnovnog suda u Đakovici da ga obavesti da li je predsednik i/ili predsedavajući veća za teška krivična dela doneo bilo kakvu odluku kojom se pokreće ocena ustavne usaglašenosti osporenih zakona i, ako jeste, da dostavi kopiju.

11. Dana 27. maja 2014. god., predsednik Osnovnog suda u Đakovici je odgovorio na pitanja postavljena od strane Suda.

12. Dana 26. juna 2014. god., sudija Kadri Kryeziu je u pisanoj formi obavestio Sud o njegovom zahtevu za izuzeće sa sednica za period juni - juli 2014. godine, dok Sud ne odluči o navodima pokrenutim protiv njega.

13. Dana 26. juna 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI59/14, zamenio sudiju Kadri Kryeziu sudijom Ivan Čukalović kao člana Veća za razmatranje.

14. Dana 26. juna 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

15. Dana 17. februara 2004. god., Okružni javni tužilac u Peći je optužio (optužnica PP. br. 68/2004) okrivljenog za krivično delo ubistvo u pokušaju i neovlašćeno posedovanje oružja i municije.

16. Dana 20. oktobra 2011. god., Okružni sud u Peći (presuda P. br. 154/10) proglasio je optuženog krivim i osudio ga za krivična dela kao po optužnici.

17. Dana 16. aprila 2013. god., Apelacioni sud (rešenjem PAKR. br. 899/2012) usvojio je žalbu branioca optuženog, poništio presudu (P. br. 154/2010, od 20.10.2011. god.) Okružnog suda u Peći i vratio predmet na ponovno suđenje Osnovnom sudu u Peći.

18. U međuvremenu, 22. jula 2010. god., Zakon o sudovima br. 03/L-199 je usvojen. Član 43. (Stupanje na snagu) propisuje *"Ovaj Zakon stupa na snagu 1. januara 2011 godine za članove 29, 35, 36, 38 i 40, dok će se za ostale članove primeniti počevši od 1. januara 2013 godine"*.

19. U skladu sa tim zakonom, novi Osnovni sud je osnovan u Đakovici te u skladu sa članom 39.2, svi predmeti koji nisu završeni konačnim odlukama do 31. decembra 2012. god., treba da se tretiraju kao predmeti Osnovnog suda koji, od 1. januara 2013. god., ima odgovarajuću mesnu nadležnost.

20. Dana 22. oktobra 2013. god., Odeljenje za teška krivična dela Osnovnog suda u Peći (rešenjem P. br. 270/13) se "*oglasilo mesno nenadležnim"* da odlučuje u krivičnoj stvari i prosledio predmet Odeljenju za teška krivična dela Osnovnog suda u Đakovici.

21. Dana 23. oktobra 2013. god., predsedavajući veća Odeljenja za teška krivična dela Osnovnog suda u Đakovici, podneo je zahtev za rešavanje sukoba mesne nadležnosti Apelacionom sudu, predlažući da se

Osnovni sud u Peći proglasi mesno nadležnim da odlučuje u krivičnom predmetu.

22. Dana 25. oktobra 2013. god., Apelacioni sud je odlučio (rešenjem PN. br. 670/2013) da:

„Osnovni sud u Đakovici – Odeljenje za teška krivična dela je proglašen nadležan za suđenje u krivičnoj stvari, po optužnici Okružnog javnog tužilaštva u Peći (u daljem tekstu: OJT), PP. br. 68/04, od 17.02.2004. god., protiv optuženog, zbog osnovane sumnje da je izvršio krivično delo pokušaj ubistva iz člana 30. stav 1 Krivičnog zakonika Kosova (KZK), u vezi sa članom 19. ZVP, kao i krivičnog dela neovlašćeno posedovanje oružja i municije, iz člana 8.3 koje je kažnjivo na osnovu člana 8.5 UNMIK Uredbe br. 2001/7 „o dozvolama za posedovanje oružja na Kosovu“.

23. Dana 15. januara 2014. god., predsedavajući veća Odeljenja za teška krivična dela Osnovnog suda u Đakovici je podneo Vrhovnom sudu zahtev za zaštitu zakonitosti.

24. Dana 28. januara 2014. god., Vrhovni sud Kosova je odlučio (rešenjem PML. br. 16/2014) da odbije kao neprihvatljiv zahteva za zaštitu zakonitosti, sa sledećim obrazloženjem:

„Štaviše, zahtev za zaštitu zakonitosti podneo je sudija – predsednik veća, koji nema pravno ovlašćenje za podnošenje ovog pravnog leka, jer, shodno odredbi člana 433, stav 1 ZKPK, zahtev za zaštitu zakonitosti može podneti glavni državni tužilac, okrivljeno lice i njegov branilac, a nakon smrti okrivljenog lica, zahtev mogu podneti lica navedena u članu 424., stav 1. ovog Zakonika“.

25. Dana 14. aprila 2014. god., podnosilac zahteva je odgovorio na pitanje postavljeno od strane Suda na sledeći način:

a). „Odredbe člana su zakonske odredbe u skladu sa Ustavom, dok je član 39. Zakona o sudovima, zakonska odredba koja je u suprotnosti sa navedenim članovima ZKP;
b). “Pravne odredbe Ustava nisu osporene, već možda moja izmena, koju sam napravio kada sam podneo zahtev u vezi sa ustavnošću člana 29., stav 2. i člana 38., stav .2 ZKP i trebalo je da se navede zakonitost gore navedenih članova ZKP”;
c). “Član 39. stav 2. Zakona o sudovima, smatram da to nije član koji određuje mesnu nadležnost za rešavanje konkretnih krivičnih predmeta, već se određivanje mesnee nadležnosti za rešavanje

konkretnih krivičnih predmeta mora zasnivati na članu 29., stav 2. i članu 38., stav 2. ZKP";
d). "Odluka Suda na čije se odlučivanje čeka, zavisi od (!), jer (...) se svi krivični predmeti šalju Osnovnom sudu u Đakovici, samo jednostavnim dopisom, pozivajući se na član 39, stav 2. Zakona o sudovima, bez odluke kojim se proglašava mesna nenadležnost i to je poseban teret za Osnovni sud u Đakovici, koji ima samo 3 sudije za teška krivična dela, ili ukupno 12 sudija";
e). "Ne postoji odluka predsednika Osnovnog suda u Đakovici, ili veća ovog Suda za teška krivična dela, da je tražena ocena ustavne usklađenosti odgovarajućih odredbi Zakonika o krivičnom postupku sa Zakonom o sudovima".

26. Dana 14. aprila 2014. god., podnosilac zahteva je zatim priložio spise predmeta PKR. br. 317/2013, *"budući da je ovaj predmet bio na teretu predsednika sudskog veća, a ne predsednika Osnovnog suda u Đakovici ".*

27. Dana 27. maja 2014. god., predsednik Osnovnog suda u Đakovici je obavestio: *„Obaveštavamo vas da odluku kojom se traži ocena ustavne usklađenosti članova 29.2 i 38.2 Zakonika o krivičnom postupku i članova 11.1 i 39.2 Zakona o sudovima. br. 03/L-199, nije doneta ni od strane predsednika Osnovnog suda u Đakovici, a ni od strane predsedavajućeg sudije Veća za teška krivična dela".*

Navodi podnosioca

28. Podnosilac zahteva tvrdi da su članovi 11.1 i 39.2 Zakona o sudovima br. 03/L-199 *"u sukobu sa Zakonikom o krivičnom postupku"* odnosno sa članovima 29.2 i 38.2, koji predviđaju mesnu nadležnost sudova.

29. Podnosilac zahteva tvrdi *"individualnu nesigurnost"* u odlukama o teritorijalnoj nadležnosti. On u nastavku navodi:

    Na svakom sastanku, seminaru ili u veću, ja sam se protivio načinu prosleđivanja krivičnih predmeta, (...) i trudio sam se da se o ovom pitanju podigne svest, međutim niko me nije slušao (...).

30. Podnosilac zahteva je *"nesiguran u vezi sa ustavnošću člana 11. stav 1, i člana 39. stav 2 Zakona o sudovima, o utvrđivanju mesne nadležnosti konkretnih predmeta".*

31. Konačno, podnosilac zahteva traži od Suda *"razjašnjenje ustavnosti koja utvrđuje slučajnu nadležnost u konkretnom krivičnom predmetu".*

Relevantne odredbe Ustava o sudovima

Član 102 [Opšta Načela Sudskog Sistem]

1. Sudsku vlast u Republici Kosovo sprovode sudovi..

(...)

3. Sudovi sude na osnovu Ustava i zakona.

4. Sudije trebaju biti nezavisne i nepristrasne pri obavljanju svojih dužnosti.

(...)

Relevantne odredbe Zakona o sudovima br. 03/L-199

Član 3.

1. Sudovi osnovani ovim zakonom presuđuju u skladu sa Ustavom i zakonom.
2. Sudije u vršenju svojih funkcija i donošenju odluka su nezavisne, nepristrasne i na bilo kakv način ne potpadaju pod uticaj bilo kog fizičkog i pravnog lica, uključujući i državne organe.

Član 11.1

1. Osnovni sudovi su nadležni da u prvom stepenu sude u svim predmetima, osim ako je zakonom drugačije propisano.

Član 12.

1. Sledeća Odeljenja se osnivaju unutar Osnovnih sudova u cilju raspodele predmeta prema njihovoj prirodi:
...
1.3. Odeljenje za teška krivična dela koje funkcioniše unutar sedišta svakog Osnovnog suda;

2. Svaki osnovni sud ima Predsednika suda, koji je odgovoran za upravljanje i rad Osnovnog suda. Svaki ogranak Osnovnog suda koji izveštava predsedniku dotičnog Osnovnog suda o radu ogranka.

Član 15.

2. Svim predmetima pred Odeljenjem za teška krivična dela Osnovnog sudi tročlano (3) sudsko veće sudija profesionalaca, od kojih jedan (1) će biti predsednik veća.

Član 39.2

2. Svi predmeti, koji su na dan 31. decembra 2012, prvostepeni predmeti Vrhovnog suda, Okružnog suda, Okružnog Privrednog suda, Opštinskog suda ili opštinskih sudova za prekršaje i koji nisu zaključeni konačnim odlukama, od 1. januara 2013. se tretiraju kao predmeti Osnovnog suda koji ima odgovarajuću teritorijalnu nadležnost.

Relevantne odredbe Zakonika o krivičnom postupku, br. 04/L-123

Član 29.2

2. Ako je krivično delo izvršeno ili pokušano ili su posledice tog dela nastale na području koje pokriva više sudova ili na granici ovih područja, sud koji prvi pokrene postupak kao odgovor na zahtev ovlašćenog tužioca biće nadležan. Ali ako postupak nije pokrenut, prvi sud kojem je podnet zahtev za pokretanje postupka biće nadležan za vođenje slučaja.

Član 38.2

2. Pošto optužnica postane pravosnažna, sud ne može da se proglasi mesno nenadležnim, niti stranke mogu da ulože prigovor na mesnu nenadležnost.

Istorijat uporednog prava

32. Pre upuštanja u ocenu prihvatljivosti zahteva, Sud smatra da je korisno da se uzme u obzir istorijat uporednog prava i sudske prakse.

33. Sud primećuje da veliki broj evropskih država predviđa takozvani "preliminarni postupak odlučivanja": redovni sud pokreće preliminarno pitanje pred Ustavnim sudom kada sumnja u to da li je zakon u skladu sa Ustavom.

34. Preliminarni postupak odlučivanja je takođe poznat kao sudski podnesak, indirektan individualni pristup, konkretna kontrola, indirektna ili incidentalna kontrola ustavnosti. Izgleda da je kosovskoj pravnoj zajednici više poznat izraz incidentalna kontrola ustavnosti.

35. Dakle, redovni sudovi u većini država su ovlašćeni da podnesu zahtev za ustavnost zakona. Ta mogućnost postoji u Albaniji, Jermeniji, Belgiji, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Češkoj Republici, Mađarskoj, Italiji, Makedoniji, Rumuniji, Sloveniji, Španiji, Turskoj itd. Međutim, u nekim državama kao što su Bugarska, Grčka i Letonija, samo su najviši sudovi ovlašćeni da pokrenu incidentalnu kontrolu pred ustavnim sudovima.

36. S druge strane, u Nemačkoj sva nadležna veća svih sudova u svim stepenima imaju pravo da iskoriste sudski podnesak u skladu sa članom 100.1 Osnovnog zakona. Federalni Ustavni sud takođe vrši razmatranje *ex officio*.

37. Na osnovu člana 100.1 Osnovnog zakona, sva veća imaju pravo da iskoriste sudski podnesak. Zatim, većina članova veća moraju glasati za pokretanje pitanja. Podnesak mora biti potpisan od strane sudija koji glasaju u korist podneska i mora biti propraćen izjavom o zakonskoj odredbi o kojoj je reč, odredbi Osnovnog zakona koji je uključen i o meri koja je neophodna da bi ustavna odluka rešila jedan spor.

38. Federalni Ustavni sud će odbaciti slučaj ako sudije koje su uputile podnesak pokažu manje od istinskog ubeđenja da je zakon ili zakonska odredba neustavna ili ako se o slučaju može odlučiti bez postavljanja ustavnog pitanja.

39. U Mađarskoj, u skladu sa članom 24.2 b) Ustava, Ustavni sud "*odmah razmatra, ali ne kasnije od trideset dana bilo koji zakonski deo primenjen u određenom slučaju radi saglasnosti sa Osnovnim zakonom na predlog bilo kog sudije*".

40. Prema Zakonu o Ustavnom sudu Mađarske, redovni sudovi će pokrenuti postupak pred Ustavnim sudom ako moraju da, u predmetu koji je u toku, primene zakonske propise ili druge pravne instrumente javne uprave koje oni smatraju neustavnim.

41. Sličan postupak takođe postoji i u Turskoj. U stvari, član 152. Ustava Turske glasi:

> *Ako sud, koji rešava slučaj, smatra da je zakon ili ukaz koji ima snagu zakona, koji će se primeniti, neustavan, ili ako je uveren u ozbiljnost tvrdnje o neustavnosti podnete od strane jedne stranke, odložiće razmatranje predmeta sve dok Ustavni sud ne odluči o tom pitanju.*
>
> *Ako sud nije uveren u ozbiljnost navoda o neustavnosti, o takvom*

navodu će se zajedno sa glavnom presudom odlučiti od strane nadležni autoritet za žalbe.

Ustavni sud odlučuje o pitanju i objavljuje svoju odluku u roku od pet meseci od prijema navoda. Ako se ne donese odluka u ovom periodu, sudeći sudovi završavaju predmet prema postojećim zakonskim odredbama. Međutim, ukoliko odluka o meritumu predmeta postane pravosnažna, sudeći sud je obavezan da je poštuju.

Ni jedan navod o neustavnosti se neće pokrenuti u vezi sa istom zakonskom odredbom dok ne prođe deset godina od dana objavljivanja u Službenom listu odluke Ustavnog suda, odbacujući zahtev prema zaslugama.

42. Pored toga, član 156. Slovenačkog Ustava, propisuje:

Ukoliko sud koji odlučuje u predmetu smatra da je neustavan zakon koji treba da primeni, on mora prekinuti postupak i pokrenuti ga pred Ustavnim sudom. Postupak u sudu može da se nastavi nakon što je Ustavni sud doneo svoju odluku.

43. Preciznije, posebni akt (od 6. januara 1989. god.) u belgijskom Ustavnom sudu, propisuje:

Član 27.

§ 1. Preliminarna pitanja treba da se podnesu Ustavnom sudu putem overene kopije originalnog podneska potpisane od strane predsednika i sekretara suda.

§ 2. Takva odluka sadrži odredbe Statuta, dekret ili pravilo navedeno u članu 134. Ustava u pogledu pitanja koje je pokrenuto; gde je to potrebno, odluka takođe precizira koji su članovi Ustava ili posebnih zakona važni u tom pogledu. Ustavni sud, međutim, može preformulisati navedeno preliminarno pitanje.

Član 28.
Sud koji pokrene preliminarno pitanje i svaki drugi sud koji donese presudu o istom predmetu, treba da se pridržava odluci donetoj od strane Ustavnog suda u rešavanje spora u vezi sa pokrenutim pitanjem iz člana 26.

Član 29.

§ 1. Ne postoji pravno sredstvo protiv odluke suda u onoj meri u kojoj se poziva na pitanje pred Ustavnim sudom za preliminarnu odluku.

§ 2. Bilo koja odluka kojom sud odbije da pokrene pitanje za prethodnu odluku treba da sadrži razlog za odbijanje. Nema posebnog pravnog leka protiv odluke suda kojom se odbija da se takvo pitanje pokrene.

Član 30.
Odluka za pokretanje pitanja u Ustavnom sudu za preliminarnu odluku treba da ima efekat suspendovanja postupka i rokova za postupak i zastarelosti od dana te odluke do dana u kome se ustavna oduka saopštava sudu koji je pokrenuo preliminarno pitanje. Kopija odluke se dostavlja strankama.

44. Sud smatra da je rezime uporednog gledišta pravično ako se kaže da u većini evropskih država redovni sudovi mogu da koriste sudski podnesak. Zatim, odluka o pokretanju ustavnog pitanja treba da se donese, izglasa i potpiše. Zahtev mora da se potpiše od strane sudija koji su glasali u njegovu korist i mora biti praćen izjavom zakonske odredbe o kojoj je reč, uključenom ustavnom odredbom i merom koja je neophodna da bi ustavna odluka rešila jedan spor. Pored toga, ta odluka, uredno potpisana od strane sudije ili sudija, upućena je Ustavnom sudu od strane predsednika suda ili sekretara.

Prihvatljivost zahteva

45. Sud sada ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom, odnosno da li je podnosilac zahteva ovlašćena stranka.

46. Sud podseća da je podnosilac podneo i potpisao zahtev *"u skladu sa članom 113. stav 8. Ustava Kosovo"*, želeći da *"postavi pitanje koje se odnosi na ustavnost ovih članova – napred pomenutih zakona, i zahtevamo razjašnjenje ustavnosti koja utvrđuje slučajnu nadležnost u konkretnom krivičnom predmetu"*.

47. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. [Jurisdikcija i Ovlašćene Strane] Ustava, koji propisuje:

1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.
(...)

8. Sudovi su ovlašćeni da, Vrhovnom sudu, podnesu slučajeve koji se tiču saglasnsoti nekog zakona sa Ustavom, ako je ta saglasnost primećena tokom sudskog postupka i ako relevantni sud nije siguran u saglasnost spornog zakona sa Ustavom i samo ako odluka relevantnog suda zavisi od saglasnosti zakona.

48. Sud se poziva na član 51. (Tačnost podneska) Zakona, koji propisuje:

1. Podnesak podnešen u skladu sa članom 113., stav 8. Ustava, podnosi sud samo ukoliko se sporni zakon treba direktno primeniti u postupku koji je deo predmeta razmatranja i samo ukoliko je zakonitost spornog zakona preduslov za donošenje odluke od strane suda.

2. Podnesak treba jasno da navede odredbe zakona za koje se smatra da nisu u saglasnosti sa Ustavom.

49. Pored toga, Sud se poziva na pravilo 75 Poslovnika (Podnošenje podneska), koje propisuje:

(1) Bilo koji sud Republike Kosovo može podneti podnesak Sudu na osnovu člana 113.8 Ustava, po službenoj dužnosti ili na zahtev jedne od strana u postupku.

(2) Podnesak treba da odredi zašto odluka Suda zavisi od saglasnosti zakona sa Ustavom. Dosije koji se razmatra pred Sudom treba priložiti podnesku.

(3) Bilo koji Sud Republike Kosovo može podneti podnesak za pokretanje postupka u skladu sa članom 113., stavom 8. Ustava bez obzira na to da li je neka od strana u postupku osporila ustavnost relevantne pravne odredbe.

50. Sud primećuje da se podnosilac zahteva poziva na član 113.8 Ustava kao pravni osnov za podnošenje zahteva.

51. Sud podseća da je do sada imao samo jedan slučaj podnet u skladu sa članom 113.8 Ustava. (Vidi slučaj Ustavnog suda KO04/11, presuda od 6. marta 2012. god.).

52. U tom slučaju, opšta sednica Vrhovnog suda je razmotrila da se podnese zahtev za ocenu ustavnosti u skladu sa članom 113.8 Ustava.

53. Zahtev je podnet Sudu u ime Vrhovnog suda od strane njenog predsednika, g. Fejzullah Hasani.

54. Na samom početku, Sud podseća da je podnosilac zahteva, sudija Hilmi Hoxha, obavestio da ne postoji sudska odluka doneta od strane predsednika Osnovnog suda u Đakovici ili veća za teška krivična dela, kojom se traži od Ustavnog suda ocena ustavne saglasnosti osporenih zakonskih odredbi.

55. Sud primećuje da Ustav (član 102) i Zakon o sudovima (član 3.) prave razliku između "sudova" i "sudija". S druge strane, komparativno pravo, član 113.8 Ustava, Zakon o Ustavnom sudu (član 51.) i Poslovnik o radu (pravilo 75), kada se radi o incidentnoj kontroli, se uvek odnosi na "sud".

56. Dakle, Sud smatra da zahtev podnet od strane podnosioca ne može da se smatra zahtevom podnetim od strane "suda" kao što je precizirano u gore navedenom zakonodavstvu, a još preciznije navedeno u članu 113.8 Ustava.

57. Shodno tome, Sud zaključuje da podnosilac zahteva nije ovlašćena stranka da podnese zahtev i, stoga, zahtev je neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.8 Ustava, članom 51. Zakona i pravilom 75 (2) Poslovnika, dana 26. juna 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA VRATI spise predmeta Osnovnom sudu u Đakovici;

IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI58/14 Shefqet Hasimi, Rešenje od 1. jula 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda, KA. br. 89/2014, od 6. februara 2014. god.

Slučaj KI58/14, odluka od 1. jula 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, neprihvatljiv, očigledno neosnovan

Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda od 6. februara 2014. god., kojim je potvrđeno rešenje od 20. januara 2014. god. Osnovnog suda u Prištini. Osnovni sud u Prištini je svojim rešenjem proglasio podnosioca zahteva odgovorim za prekršaj u saobraćaju.

Podnosilac u svom zahtevu ne precizira koja su mu prava i slobode povređena i koja ustavna odredba konkretno potkrepljuje njegov zahtev.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, jer zahtev nije *prima facie* opravdan i podnosilac nije u dovoljnoj meri potkrepio svoju tvrdnju.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI58/14
Podnosilac
Shefqet Hasimi
Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda, KA. br. 89/2014, od 6. februara 2014. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Shefqet Hasimi (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Prištini.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je rešenje Apelacionog suda, KA. br. 89/2014, od 6. februara 2014. god., koje je uručeno podnosiocu zahteva neodređenog dana.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda, KA. br. 89/2014, od 6. februara 2014. god., kojim je potvrđeno rešenje, br. reg. 53490/13, od 20. januara 2014. god. Osnovnog suda u Prištini, Opšte odeljenje - Divizija za prekršaje (u daljem tekstu: Osnovni sud u Prištini). Osnovni sud u Prištini je svojim rešenjem proglasio podnosioca zahteva odgovorim za prekršaj u saobraćaju.

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav), član 47. Zakona o Ustavnom sudu br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), i pravilo 56. Poslovnika o radu (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 31. marta 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosova (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 3. aprila 2014. god., predsednik je odlukom br. GJR. KI58/14, imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI58/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

7. Dana 28. aprila 2014. god., Ustavni sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je dostavio kopiju zahteva Apelacionom sudu.

8. Dana 26. juna 2014. god., sudija Kadri Kryeziu napismeno je obavestio Sud o svom izuzeću sa većanja tokom perioda juni-juli 2014. god., sve dok Sud ne odlučuje u vezi sa određenim navodima protiv njega.

9. Dana 1. jula 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izvestaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

Sažetak činjenica

10. Dana 23. avgusta 2013. god., Policijska stanica jug u Prištini podnela je Osnovnom sudu u Prištini zahtev za pokretanje prekršajnog postupka protiv podnosioca zahteva zbog učinjenog prekršaja (nije stavio sigurnosni pojas) u suprotnosti sa članom 198., stav 1. Zakona o bezbednosti u drumskom saobraćaju br. 02/L-70.

11. Dana 23. septembra 2013. god., Osnovni sud u Prištini (rešenje br. regj. 53490/13) proglasio je podnosioca zahteva odgovornim za učinjeni prekršaj (vožnja automobila bez sigurnosnog pojasa) prema članu 198., stav 1. Zakona o bezbednosti u drumskom saobraćaju (u daljem tekstu: ZBDS) i kaznio ga novčanom kaznom od 35 (trideset i pet) evra.

12. Na gore navedeno rešenje Osnovnog suda u Prištini, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu.

13. Dana 6. novembra 2013. god., Apelacioni sud (rešenje, KA. br. 1155/2013) usvojio je žalbu podnosioca zahteva kao osnovanu i ukinuo rešenje (br. regj. 53490/13, od 23. septembra 2013. god.) Osnovnog suda u Prištini, vraćajući predmet prvostepenom sudu na ponovno suđenje i odlučivanje.

14. Apelacioni sud je utvrdio da je Osnovni sud u Prištini proglasio podnosioca zahteva odgovornim samo za prekršaj iz člana 198., stav 1. ZBDS - vožnja automobila bez sigurnosnog pojasa, dok za druga dva prekršaja, odnosno vožnja automobila bez upaljenih svetla i nedolično ponašanje prema policajcu, gore navedeni sud nije doneo nikakvu odluku. Kao posledica toga, Apelacioni sud je odlučio da Osnovni sud u Prištini treba da održi dopunski postupak i odluči u vezi sa svim prekršajima.

15. Dana 5. decembra 2013. god., podnosilac je predsedniku Osnovnog suda u Prištini podneo zahtev za izuzeće sudije iz prekršajnog postupka, tvrdeći da je sudija, tokom postupka, postupala jednostrano.

16. Dana 20. decembra 2013. god., predsednik Osnovnog suda je odbio zahtev podnosioca.

17. Dana 20. januara 2014. god., Osnovni sud u Prištini (rešenje, br. regj. 53490/13), proglasio je podnosioca zahteva odgovornim za učinjen prekršaj u saobraćaju na osnovu člana 198., stav 1. ZBDS - vožnja automobila bez sigurnosnog pojasa. Ovaj sud je dalje obustavio prekršajni postupak protiv podnosioca zahteva u vezi sa prekršajem iz člana 122., stav 1. ZBDS (vožnja automobila bez upaljenih svetla), dok je u vezi sa neuglednim ponašanjem prema policajcu, utvrdio da se ovo delo ne kvalifikuje kao prekršaj, navodeći kao opomenu podnosiocu zahteva.

18. Na gore navedeno rešenje Osnovnog suda u Prištini, podnosilac zahteva, navodeći pogrešnu primenu materijalnog prava, pogrešno utvrđivanje činjeničnog stanja i povredu odredaba prekršajnog postupka, izjavio je žalbu Apelacionom sudu.

19. Dana 6. februara 2014. god., Apelacioni sud (rešenje, KA. br. 89/2014) odbio je žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu i potvrdio rešenje Osnovnog suda u Prištini (br. regj. 53490/13 od 20. januara 2014. god.).

20. Apelacioni sud je utvrdio sledeće:

[...]

"Veće je ocenilo da prvostepeni sud, tokom sprovođenja prekršajnog postupka nije izvršio povredu odredaba postupka, odnosno pogrešno primenio materijalno pravo, dok se novčana kazna, koja je izrečena okrivljenom Shefqetu Hasimiju, u skladu sa članom .7 ZP u iznosu od 35 (trideset i pet) evra, smatra da je

izrečena prema stepenu odgovornosti, težini izvršenog dela i okolnostima pod kojima je izvršen prekršaj, dakle i u tom smislu ne postoji zakonska osnov za preinačenje pobijenog rešenja."

21. Dana 26. februara 2014. god., na rešenja Osnovnog suda u Prištini (br. regj. 53490/13 od 20. januara 2014. god.) i Apelacionog suda (KA. br. 89/2014 od 6. februara 2014. god.), podnosilac je podneo zahtev Kancelariji državnog tužioca za pokretanje zahteva za zaštitu zakonitosti.

22. Dana 5. marta 2014. god., Državni tužilac je u svom obaveštenju (KMLP. I. br. 2/14) utvrdio da ne postoji pravni osnov za pokretanje zahteva za zaštitu zakonitosti.

Navodi podnosioca

23. Podnosilac zahteva se obraća Sudu na sledeći način:

"U ovom zahtevu podnetom Ustavnom sudu Kosova, žalim se na donošenje rešenja, povredu Ustava, povredu građanskih prava da budem jednako tretiran pred zakonom i Ustavom i da ne budem diskriminisan i žalim se na brutalnu povredu zakona. Prilikom izricanja kazne, nije bilo dokaza da sam ja, Shefqet Hasimi, službenik u Ministarstvu pravde, 09.07.2013. god., postupio u suprotnosti sa zakonom. Predlažem veću da pažljivo razmotri zahtev, kako bi utvrdio da je došlo od povrede zakona - Ustava, a posebno kada je veće Apelacionog suda dva puta odlučilo o istoj stvari."

24. Podnosilac u svom zahtevu ne precizira koja su mu prava i slobode povređena i koja ustavna odredba konkretno potkrepljuje njegov zahtev.

Prihvatljivost zahteva

25. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

26. U tom smislu, član 113., stav 7. Ustava, propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

27. Sud uzima u obzir i član 48. Zakona, koji propisuje:

> *„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".*

28. Kao što gore navedeno, podnosilac zahteva se obraća Sudu sa sledećim zahtevom *[...] "Predlažem veću da pažljivo razmotri zahtev, kako bi utvrdio da je došlo od povrede zakona - Ustava, a posebno kada je veće Apelacionog suda dva puta odlučio o istoj stvari."*

29. S tim u vezi, Sud primećuje da podnosilac u zahtevu ne naglašava koje je pravo povređeno i kojim se članom Ustava potkrepljuje njegov zahtev.

30. Sud, takođe ponavlja da Ustavni sud ne može da zameni ulogu redovnih sudova. Dužnost je redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi slučaj *García Ruiz protiv Španije*, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi i slučaj KI70/11 podnosilaca zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

31. U vezi sa tvrdnjom podnosioca zahteva, citirane u stavu 28., Sud primećuje da je pruženo obrazloženje u rešenju Apelacionog suda jasno, kao i da je nakon razmatranja svih postupaka, Sud, takođe, našao da postupci pred Apelacionim i Osnovnim sudom u Prištini nisu bili nepravični ili proizvoljni (vidi slučaj *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

32. Štaviše, podnosilac zahteva nije podneo nijedan dokaz *prima facie* kojim bi se dokazala povreda prava garantovanih Ustavom (vidi slučaj *Vanek protiv Republike Slovačke*, ESLJP, br. 53363/99 odluka od 31. maja 2005. god.). Podnosilac zahteva ne precizira koja prava garantovana Ustavom potkrepljuju njegov zahtev, kao što je propisano članom 113.7 Ustava i članom 48 . Zakona.

33. Shodno tome, Sud smatra da je zahtev očigledno neosnovan u smislu pravila 36. (2) a) i d) Poslovnika, koje propisuje: *"Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi: a) da zahtev nije prima facie opravdan, ili d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepio svoju tvrdnju".*

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36. (2) a) i d) Poslovnika, dana 1. jula 2014. god. jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. DA OGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI66/14, Ruhan Sadiku, Zymrije Hyseni, Ramadan Palushi, Xhevat Haziri, Mehdi Dibra i Aziz Hashani, Rešenje od 3. jula 2014 god.-Ocena ustavnosti presude Rev. br. 210/13 Vrhovnog suda Republike Kosovo, od 18. decembra 2013. godine

Slučaj KI66/14, odluka od 3. jula 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, parnični spor, pravo na pravično suđenje, sudska zaštita prava, očigledno neosnovan.

U ovom slučaju, podnosioci zahteva tvrde da je „presuda Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 210/2013, od 18.12.2013. god., pristrasna, nepravična i proizvoljna iz sledećih razloga: a) Pristrasnost, nepravičnost i proizvoljnost postupka. Uprkos činjenici što je presuđena stvar *res judicata* apsolutno osnovno načelo i predstavlja proceduralnu negativnu pretpostavku, koja isključuje mogućnost ponovnog suđenja za istu stvar koja je već presuđena, a prema presudi Vrhovnog suda zaključuje se da je do prekida radnog odnosa došlo zbog privatizacije, i uprkos činjenici da je ovaj Prigovor jednom odbijen pravosnažnom odlukom kao „rođena“ činjenica, ili ponovo rođenja činjenica ili oživljena činjenica, jer je ta činjenica prestala da postoji pravosnažnom odlukom E. br. 1248/2007, bez drugog pravnog osnova, predstavlja pristrasnost, proizvoljnost i nepravičnost postupka. b) Pristrasnost i proizvoljnost postupka izazvali su i materijalnu pristrasnost i nepravičnost na štetu tužilaca, preinačavanjem presuda nižestepenih sudova […]“.

U ovom slučaju, Sud ne smatra da su postupci pred Vrhovnim sudom bili pristrasni ili na bilo koji način nepravedni ili proizvoljni. S tim u vezi, Sud se poziva na slučaj *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije,* odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06, od 30. juna 2009. godine.

Ustavni sud dalje smatra da je tvrdnja o povredi, zasnovana na nepoštovanju konačne i obavezujuće odluke, neosnovana, jer činjenice i argumenti izneti od strane podnosilaca zahteva logički ne objašnjavaju niti opravdano pokazuju da je Vrhovni sud povredio princip *res judicata*.

Kao rezime, Sud je u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika, utvrdio da je zahtev podnosilaca očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
slučaj br. KI66/14
Podnosilac
Ruhan Sadiku, Zymrije Hyseni, Ramadan Palushi, Xhevat Haziri, Mehdi Dibra i Aziz Hashani
Ocena ustavnosti presude Rev. br. 210/13 Vrhovnog suda Republike Kosovo, od 18. decembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su: g. Ruhan Sadiku iz sela Lugađija, opština Lipljan, gđa Zymrije Hyseni iz sela Prelez, opština Uroševac, g. Ramadan Palushi iz Uroševca, g. Xhevat Haziri iz Uroševca, g. Mehdi Dibra iz Uroševca i g. Aziz Hashani iz Uroševca. Podnosioce zastupa g. Halil Ilazi, advokat.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju presudu Rev. br. 210/13 Vrhovnog suda, od 18. decembra 2013. god., koju su primili 15. januara 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom su navodno povređena ustavna prava podnosilaca zahteva, kao što je garantovano članom 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata], članom 31. stav 1 i 2 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava; članom 6 [Pravo na pravično suđenje] kao i članom 13 [Pravo na delotvorni pravni lek] Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Pravni osnov je: član 113.7 Ustava i član 20 i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 4. aprila 2014. god., podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. maja 2014. god., predsednik Suda je imenovao sudiju Almiro Rodrigues za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 16. maja 2014. god., Sud je obavestio podnosioce o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

8. Dana 26. juna 2014. god., sudija Kadri Kryeziu je u pisanoj formi obavestio Sud o njegovom zahtevu izuzeće sa sednica za period juni - juli 2014. godine, dok Sud ne odluči o navodima pokrenutim protiv njega.

9. Dana 30. juna 2014. god., predsednik Suda je zamenio sudiju Kadri Kryeziu sudijom Ivan Čukalović za člana Veća za razmatranje.

10. Dana 3. jula 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 27. marta 2004. god., Javno preduzeće za prevoz putnika "Kosovatrans" (u daljem tekstu: Kosovatrans) odlučilo je da pošalje podnosioce zahteva na plaćeni odmor sa 50 % (odluka br. 46).

12. Dana 30. decembra 2005. god., Opštinski sud u Uroševcu (presuda C. nr. 250/05) odlučio je da: I) usvoji tužbeni zahtev podnosilaca i poništi kao nezakonitu odluku Kosovatrans-a za slanje podnosilaca na plaćeni odmor sa 50% ličnog dohotka; II) obaveže Kosovatrans da vrati podnosioce zahteva na njihova radna mesta sa svim pravima i obavezama iz radnog odnosa; III) obaveže Kosovatrans da plati podnosiocima zahteva naknadu za neisplaćene lične dohotke za period od 01.04.2004. god., do 30.12.2005. god., sa kamatom od 4% koja će se računati od 30.12.2005. god., do konačne isplate; IV) obaveže Kosovatrans da plati podnosiocima zahteva naknadu za dnevnice za

period od 01.04.2004. god., do 30.12.2005. god., sa istom kamatom od 4% od 30.12.2005. god., do konačne isplate i V) obaveže Kosovatrans da nadoknadi podnosiocima zahteva troškove spora.

13. Kosovatrans je izjavio žalbu Okružnom sudu u Prištini na presudu Opštinskog suda.

14. Dana 1. novembra 2006. god., Okružni sud (presuda Ac. br. 168/2006), odlučio je da: I) odbije kao neosnovanu žalbu Kosovatrans-a u stavu I, II i u delu stava III presude u vezi sa naknadom neisplaćenih ličnih dohodaka za period od 01.04.2004. god., do 30.12.2005. god., II) potvrdi stav V presude; III) ukine stav III presude u delu koji se tiče kamate od 4% koja će se računati od 30.12.2005. god., do konačne isplate i IV) ukine zahtev u stavu IV.

15. Dana 5. decembra 2006. god., podnosioci su podneli zahtev za izvršenje presude Opštinskog suda u Uroševcu (C. br. 250/2005 od 30.12.2005. god.).

16. Dana 20. decembra 2006. god., Opštinski sud je dozvolio izvršenje i naložio Kosovatrans-u da vrati podnosioce zahteva na njihova radna mesta i da im nadoknadi neisplaćene plate od 2. aprila 2004. god., do 30. decembra 2005. god.

17. Dana 19. februara 2007. god., Kosovska poverenička agencija (KPA), podnela je zahtev za odlaganje izvršenja, zbog privatizacije dela Kosovatrans.

18. Dana 23. aprila 2007. god., Opštinski sud (rešenje E. br. 1348/06), odbio je zahtev KPA i ponovio obavezu Kosovatrans-a da vrati podnosioce zahteva na njihova radna mesta, pod pretnjom prinudnog izvršenja.

19. Dana 27. septembra 2007. god., Okružni sud u Prištini (presuda Ac. br. 448/2007) odbio je kao neosnovanu žalbu KPA i potvrdio rešenje Opštinskog suda u Uroševcu, E. br. 1348/2006, od 23. aprila 2007. god.

20. Dana 19. novembra 2007. god., Opštinski sud je zaključio (E. br. 1348/06 službena beleška) da je *„presuda Opštinskog suda u Uroševcu C. br. 250/05 od 30.12.2005. god., u celosti izvršena, tako da su [podnosioci zahteva] vraćeni na svoja radna mesta i ušli u prostorije dužnika“*.

21. Dana 7. maja 2009. god., Opštinski sud u Uroševcu (presuda C. br. 676/06) odlučio je da: I) usvoji tužbeni zahtev podnosilaca i obaveže

Kosovatrans da plati podnosiocima neplaćene plate za period od 01.01.2006. god., do 30.04.2009. god., i II) odbije kao neosnovan tužbeni zahtev podnosilaca zahteva kojim je Kosovatrans obavezan da plati bonove za topli obrok za period od 01.04.2004. god., do 30.04.2009. god.

22. Dana 10. maja 2012. god., Okružni sud u Prištini (presuda Ac. br. 881/2009) odbio je kao neosnovanu žalbu podnosilaca i potvrdio žalbu Kosovatransa.

23. Kosovatrans i KAP su podneli reviziju Vrhovnom sudu na presudu drugostepenog suda, zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

24. Dana 18. decembra 2012. god., Vrhovni sud (presuda Rev. br. 210/2013) odlučio je da: I) usvoji reviziju Kosovatrans-a; II) preinači presude Opštinskog suda u Uroševcu (C. br. 676/2006 od 07.05.2009. god.) i Okružnog suda u Prištini (Ac. br. 881/2009 od 10.05.2009. god.), tako da je tužbeni zahtev podnosilaca odbio kao neosnovanim u vezi sa obavezom Kosovatrans-a da nadoknadi neplaćene lične dohotke podnosiocima zahteva za period od 01.01.2006. god., do 30.04.2009. god.; i III) ne razmatra drugi deo presude.

Navodi podnosioca

25. Podnosioci zahteva tvrde da je *„presuda Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 210/2013, od 18.12.2013. god., pristrasna, nepravična i proizvoljna iz sledećih razloga“*:

> *a). Pristrasnost, nepravičnost i proizvoljnost postupka. Uprkos činjenici što je presuđena stvar res judicata apsolutno osnovno načelo i predstavlja proceduralnu negativnu pretpostavku, koja isključuje mogućnost ponovnog suđenja za istu stvar koja je već presuđena, a prema presudi Vrhovnog suda zaključuje se da je do prekida radnog odnosa došlo zbog privatizacije, i uprkos činjenici da je ovaj prigovor jednom odbijen pravosnažnom odlukom kao "rođena" činjenica, ili ponovo rođenja činjenica ili oživljena činjenica, jer je ta činjenica prestala da postoji pravosnažnom odlukom E. br. 1248/2007, bez drugog pravnog osnova, predstavlja pristrasnost, proizvoljnost i nepravičnost postupka.*
> *b) Pristrasnost i proizvoljnost postupka izazvali su i materijalnu pristrasnost i nepravičnost na štetu tužilaca, preinačavanjem presuda nižestepenih sudova“.*

26. Podnosioci zahteva tvrde da je presudom Vrhovnog suda povređen *„Član 31.1 i 2 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], član 22*

[Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata], član 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava Republike Kosovo, član 6. stav 1 (Pravo na pravično suđenje) i član 13 (Pravo na delotvorni pravni lek] Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: EKLJP)".

27. Podnosioci se takođe pozivaju na presudu Suda u slučaju KI08/09, koja je usvojena 17. decembra 2010. god.

28. Podnosioci zahteva traže da Sud *„preinači presudu Vrhovnog suda, tako da se revizija tužioca odbije kao neosnovana".*

Prihvatljivost zahteva

29. Sud prvo ispituje da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, i dalje obrazloženi u Zakonu i Poslovniku.

30. U ovom smislu, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".*

31. Pored toga, pravilo 36 (1) c) i 36 (2) d) Poslovnika, propisuje:

> *(2) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
> *[...]*
> *c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.*
>
> *(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
> *[...]*
> *c) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava;*
> *[...]*
> *d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepio svoju tvrdnju.*

32. Podnosioci zahteva tvrde da je presuda Rev. br. 210/13, Vrhovnog suda od 18. decembra 2013. god., pristrasna, nepravična i proizvoljna, jer je gore navedeni sud preinačio odluke nižestepenih sudova, koje su bile konačne i obavezujuće, *res judicata*.

33. Sud primećuje da je Kosovatrans imao pravo da izjavi reviziju Vrhovnom sudu na presude nižestepenih sudova.

34. Sud smatra da se odluka nižestepenog suda ne može smatrati konačnom i obavezujućom sve dok stranke imaju pravo da izjave žalbu višoj sudskoj instanci protiv iste, kao što je to slučaj ovde.

35. Sud dalje primećuje da je Vrhovni sud razmotrio pitanja pokrenuta u reviziji i pružio detaljne i sveobuhvatne razloge.

36. U stvari, Sud primećuje da je Vrhovni sud pravilno primenio proceduralnu situaciju, tvrdeći:

> [...]
> *„Dana 14.08.2006. god., što znači pre nego što je doneta presuda drugostepenog suda Ac. br. 168/2006 [Okružni sud] i pre nego što je predmet dostavljen na ponovno suđenje, tužena [Kosovatrans] je privatizovana preko Kosovske agencije poverenja, kao posledica toga, velikom broju radnika, među kojima i tužioci [podnosioci zahteva], okončan je radni odnos. Kosovska agencija poverenja je o tome obavestila radnike i tuženu i ova činjenica nije sporna među strankama. Kao posledica toga, došlo je do pravne nemogućnosti da se tužioci vrate na svoja radna mesta, i pored toga što je donet zaključak prvostepenog suda E. br. 1348/2006 od 19.11.2007. god., kojima se tužioci vraćaju na posao kod tužene, da se izvrši prva presuda ovog suda C. br. 250/2005 od 30.12.2005. god. Tužioci nisu podneli prigovor na obaveštenja o prekidu radnog odnosa od 14.08.2006. god., iako su imali to zakonsko pravo“.*

37. Preciznije, Vrhovni sud tvrdi:

> *„Opštinski sud u Uroševcu je ponovo sudio predmet koji je presudom Okružnog suda u Prištini Ac. br. 168/2006 od 01.11.2006. god., vraćen na ponovno suđenje kako bi se odlučilo samo za deo koji je vraćen na ponovno suđenje, dakle, u vezi sa kamatom i nadoknadom toplog obroka. Međutim, ostajući pri tužbenom zahtevu za topli obrok, tužiocu su preinačili tužbeni zahtev, predstavljajući preinačenu pismenu tužbu 29,02.2008. god., tako da je čitav predmet razmatranja i odlučivanja novom presudom u delu gde se tužbeni zahtev usvaja, bila nadoknada ličnih dohodaka stečena u periodu od 2006 – 2009, kao što se detaljnije gore opisano“.*

38. Vrhovni sud smatra:

> *„... na osnovu izvedenih dokaza, proizilazi da je 14.08.2006. god., tužena u celosti privatizovana i u spisima predmeta se nalaze službene informacije Kosovske agencije poverenja dostavljene*

tužiocima u kojim se navodi da je kao posledica prodaje imovine tužene okončano njihov radni odnos, dok će se zahtevi radnika u vezi sa platama razmotriti u postupku likvidacije.
Osnovani su i navodi u reviziji da slanje tužilaca na plaćeni odmor sa 50 % od ličnih dohodaka nije povezan sa okončanjem njihovog zaposlenja zbog privatizacije tužene, koje predstavlja potpuno drugu osnov za prekid radnog odnosa. Odluka da se tužiocima prekine radni odnos nije doneta od strane tužene, već do strane Kosovske agencije poverenja".

39. Konačno, Vrhovni sud nalazi da *„materijalno pravo nije pravilno primenjeno, zbog čega su presude nižestepenih sudova preinačene kao u izreci".*

40. Sud primećuje da presuda (C. br. 250/05) Opštinskog suda u Uroševcu od 30. decembra 2005. god., koja je navodno postala konačna i obavezujuća, ne utiče na presudu (C. br. 676/06) istog suda od 7. maja 2009. god., koja je predmet osporene revizije Vrhovnog suda. Ove presude su međusobno povezane, ali su zasebne i različite.

41. Štaviše, presuda od 30. decembra 2005. god., se odnosi na lične dohotke podnosilaca zahteva za period od 1. aprila 2004. god., do 30. decembra 2005. god., dok se presuda od 7. maja 2009. god., odnosi na lične dohotke podnosilaca zahteva za period od 1. januara 2006. god., do 30. aprila 2009. god.

42. Dakle, Sud smatra da podnosioci zahteva nisu objasnili i dokazali kako je i zašto nalaz Vrhovnog suda da *„materijalno pravo nije pravilno primenjeno od strane nižestepenih sudova"* pristrasan, nepravičan i proizvoljan, tj. da je povredio princip *res judicata*.

43. Pored toga, podnosioci zahteva zasnivaju svoje obrazloženje na osnovu sudske prakse Suda, odnosno tvrde da je njihov slučaj sličan slučaju KI08/09 (presuda od 17. decembra 2010. god.).

44. U tom smislu, Sud ističe da činjenice okolnosti slučaja KI08/09 nisu slične sa slučajem podnosilaca zahteva. U stvari, u slučaju KI08/09 Sud je utvrdio povredu u pogledu neizvršenja odluke prvostepenog suda koja je postala konačna, jer nije izjavljena žalba protiv nje. U slučaju podnosilaca zahteva, nezadovoljne stranke su, kao što je gore navedeno, sa punim legitimitetom izjavile reviziju Vrhovnom sudu na presude nižestepenih sudova.

45. Dakle, okolnosti slučaja podnosilaca zahteva se značajno razlikuju od okolnosti slučaja KI08/09 i stoga, podnosioci ne mogu da se pozivaju na navedeni slučaj kao podrška svojoj tvrdnji. Pored toga, Sud

primećuje da je u slučaju KI08/09: *"Posebna komora odbila žalbu KPA navodeći da je (...) KPA pružila detaljne argumente, koji su se isključivo odnosili na meritornost presude donete u januaru 2002. god. Prema mišljenju Posebne komore, jasno je da KPA pokušava da uloži žalbu na presudu iz 2002. god. Štaviše, Opštinski sud je bio nadležan da odluči o tužbenom zahtevu iz januara 2002. god. i na odnosnu presudu nikada nije uložena žalba, i da je ista postala pravosnažna (res judicata)".*

46. Pored toga, Posebna komora primećuje da je KPA *„osnovana u skladu sa UNMIK Uredbom br. 2002/12, od 13. juna 2002. god., što znači da je osnovana nakon što je presuda Opštinskog suda od 11. januara 2002. god., postala res judicata".*

47. Štaviše, Sud ne može da deluje kao sud četvrtog stepena, prilikom razmatranja presude donete od strane Vrhovnog suda. Dužnost je redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava. Dužnost Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci pred redovnim sudovima bili pravični u njihovoj celini, uključujući način na koji su dokazi uzeti (Vidi slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 13071/87, izveštaj evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. god.).

48. U ovom slučaju, Sud ne smatra da su postupci pred Vrhovnim sudom bili pristrasni ili na bilo koji način nepravedni ili proizvoljni (vidi, *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije,* odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06, od 30. juna 2009. god.).

49. Ustavni sud dalje smatra da tvrdnja o povredi, zasnovana na nepoštovanju konačne i obavezujuće odluke, je neosnovana, jer činjenice i argumenti izneti od strane podnosilaca zahteva logički ne objašnjavaju ni opravdano pokazuju da je Vrhovni sud povredio princip *res judicata*.

50. Shodno tome, ne postoji potreba za daljim detaljnim razmatranjem drugih navedenih povreda, kao što je rezimirano i izneto u tvrdnji podnosilaca zahteva o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje, sudsku zaštitu prava i delotvorno pravno sredstvo.

51. Kao rezime, Sud zaključuje da je zahtev podnosilaca očigledno neosnovan, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilima 36 (1) c), 36 (2) b) i d) i 56 (2) Poslovnika, 3 jula 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI52/14, Rasić Verica, Aksić Rašić Danijela, Aksić Dosta, Arsić Dragica, Bečelić Danica, Bulatović Rade, Cvejić (Mariković) Vesna, Furunović (llić) Dušanka, Galić Svetislav, Joksimović (Drašković) Jasmina, Joksimović Malina, Jovanović Milena, Kilibarda Branislav, Kilibarda (Arsić) Zlatana, Krivokapić Staljinka, Lekić Božidar, Lekić Duško, Maksimović Živko, Marinković Svetislav, Marinković Zoran, Micić Rodoljub, Milanović Vasna, Milošević Darko, Milovanović Nebojša, Milovanović Radovan, Milovanović Zlatija, Mitrović Bačević Dušanka, Nedeljković Stana, Novaković Dragoljub, Novaković Nikola, Novaković Zdenka, Ognjenović Miloslavka, Pavić Biserka, Stamenković-Janković Jasmina, Stojanović Desanka, Stojković (Nikolić) Vidosava, Trajković Zoran, Vasić Siniša dhe Kovačević Marija, Rešenje od 3. jula 2014. god. - Ocena ustavnosti predude, AC-I-12-0012, Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda od 24 novembra 2013. god.

Slučaj KI52/14, odluka od 3. jula 2014. god.

Ključne reči: Individalni zahtev, očigledno neosnovan, neiscrpljenje pravnih lekova

Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog Kosova je presudom AC-I-12-0012 od 24. oktobra 2013., odbacilo tužbu podnosilaca zahteva na deo prihoda od privatizacije DP "SLOGA".

Podnosioci zahteva navode da je njihovo pravo na pravično I nepristrasno suđenje zagarantovano članom 31. Ustava povređeno na njihovu štetu.

Ustavni sud je zahtev proglasio neprihvatljivim zbog neiscrpljenja pravnih lekova za jednog podnosioca, dok je kod ostalih podnosioca zahtev proglašen neprihvatljivim zbog očigledne neosnovanosti. Ustavi sud je konstatovao da oblazloženje presude žalbenog veća je jasno, sveobuhvatno i pravično.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI52/14
Podnosioci
Rasić Verica, Aksić Rašić Danijela, Aksić Dosta, Arsić Dragica, Bečelić Danica, Bulatović Rade, Cvejić (Mariković) Vesna, Furunović (llić) Dušanka, Galić Svetislav, Joksimović (Drašković) Jasmina, Joksimović Malina, Jovanović Milena, Kilibarda Branislav, Kilibarda (Arsić) Zlatana, Krivokapić Staljinka, Lekić Božidar, Lekić Duško, Maksimović Živko, Marinković Svetislav, Marinković Zoran, Micić Rodoljub, Milanović Vasna, Milošević Darko, Milovanović Nebojša, Milovanović Radovan, Milovanović Zlatija, Mitrović Bačević Dušanka, Nedeljković Stana, Novaković Dragoljub, Novaković Nikola, Novaković Zdenka, Ognjenović Miloslavka, Pavić Biserka, Stamenković-Janković Jasmina, Stojanović Desanka, Stojković (Nikolić) Vidosava, Trajković Zoran, Vasić Siniša i Kovačević Marija
Ocena ustavnosti presude AC-I-12-0012 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda od 24. oktobra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu

Enver Hasani, Predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli: Rasić Verica, Aksić Rašić Danijela, Aksić Dosta, Arsić Dragica, Bečelić Danica, Bulatovic Rade, Cvejić (Mariković) Vesna, Furunović (llić) Dušanka, Galić Svetislav, Joksimović (Drašković) Jasmina, Joksimović Malina, Jovanović Milena, Kilibarda Branislav, Kilibarda (Arsić) Zlatana, Krivokapić Staljinka, Lekić Božidar, Lekić Duško, Maksimović Živko, Marinković Svetislav, Marinković Zoran, Micić Rodoljub, Milanović Vasna, Milošević Darko, Milovanović Nebojša, Milovanović Radovan, Milovanović Zlatija, Mitrović Bačević Dušanka, Nedeljković Stana, Novaković Dragoljub, Novaković Nikola, Novaković Zdenka, Ognjenović Miloslavka, Pavić Biserka, Stamenković-Janković Jasmina, Stojanović Desanka,

Stojković (Nikolić) Vidosava, Trajković Zoran, Vasić Siniša i Kovačević Marija (u daljem tekstu: podnosioci zahteva), koje zastupa g. Slavko D. Aničić, advokat iz Beograda.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju presudu ASC-I-12-0012 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosovo (u daljem tekstu: Žalbeno veće) od 24. oktobra 2013. god., koja je podnosiocima uručena 22. novembra 2013. god.

3. Presuda je uručena podnosiocima zahteva 22. novembra 2013. god. Podnosilac zahteva Stamenković-Janković Jasmina nije pomenuta u toj presudi.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ustavna ocena osporene presude, kojom se po navodima podnosilaca uskraćuje njihovo pravo na udeo od 20% od privatizacije društvenog preduzeća DP HTP "SLOGA" iz Prištine (u daljem tekstu: SLOGA).

5. Podnosioci zahteva tvrde, da su osporenom odlukom povređena njihova prava garantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), odnosno član 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata] i član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] u vezi sa članom 46 [Zaštita Imovine], kao i član 6.1 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (u daljem tekstu: Konvencija).

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 21. marta 2014. god., podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

8. Dana 2. aprila 2014. god., predsednik je imenovao sudiju Almiro Rodrigues za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Arta Rama-Hajrizi i Kadri Kryeziu.

9. Dana 14. maja 2014. god., Sud je obavestio podnosioce o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Posebnoj komori Vrhovnog suda (u daljem tekstu: PKVS).

10. Dan 23. maja 2014. god., Sud je tražio od podnosioca zahteva Stamenković-Janković Jasmina razjašnjenje pojedinih aspekata žalbenog postupka pred PKVS.

11. Dana 13. juna 2014. god., podnosilac zahteva Stamenković-Janković Jasmina obaveštava da nema odluke Žalbenog veća u vezi sa njenim slučajem.

12. Dana 26. juna 2014. god., sudija Kadri Kryeziu je u pisanoj formi obavestio Sud, o njegovom zahtevu izuzeće sa sednica, za period juni - juli 2014. god., dok Sud ne odluči o navodima pokrenutim protiv njega.
13. Dana 30. juna 2014. god., predsednik Suda je zamenio sudiju Kadri Kryeziu sudijom Ivanom Čukalovićem kao članom Veća za razmatranje.
14. Dana 3. jula 2014. god., Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu za neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

15. Dana 24. novembra 2005. god., započet je proces privatizacije SLOGE.

16. Dana 5. avgusta 2009. god., Kosovska Agencija za Privatizaciju (u daljem tekstu: Agencija), objavljuje konačni spisak radnika koji su ostvarili pravo na udeo od 20% od privatizacije SLOGE.

17. Dana 26. avgusta 2009. god., podnosioci zahteva su izjavili žalbu PKVS protiv odluke kojom je objavljen konačni spisak radnika koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije.

18. Dana 23. decembra 2011. god., Sudsko veće PKVS (presuda SCEL-09-0023) je odbilo zahteve podnosilaca, smatrajući da podnosioci zahteva nisu ispunili uslove iz člana 10.4. UNMIK-ove Uredbe 2003/13, jer se prekid radnog odnosa podnosiocima zahteva dogodio pre 9. juna 1999. god.

19. Obrazloženje Sudskog veće PKVS glasi:

> *"Što se tiče uslova koji je propisan zakonom da je zaposleno lice bilo u radnom odnosu najmanje tri godine pre privatizacije, Sud uzima u obzir kao dokaze sledećim redosledom: 1) podatke zaposlenog lica iz matične knjige, 2) podatke iz radne knjižice žalioca, 3) takozvane obrasce M1-M2 (obrasce o osiguranju), u*

kojima je utvršen početak i kraj radnog odnosa u DP, kao i razloge za ukidanje osiguranja (i prema tome prekid radnog odnosa), 4) uverenje koje je izdala Arhiva Opštine Priština, u kojem se navodi dužina radnog odnosa s DP, 5) uverenje koje je izdala Uprava penzionog fonda Kosova, u kojem se ističe dužina radnog odnosa s DP, 6) druga rešenja i uverenja DP u vezi s radnim odnosom žalioca s DP, kao rešenja o imenovanju na radno mesto, o godišnjem odmoru, o utvrđivanju plate itd.“

20. Preciznije, Sudsko veće PKVS je odbilo žalbu podnosioca Biserke Pavić sa obrazloženjem *“da je ona otišla u invalidsku penziju pre dana privatizacije SLOGE.“*

21. Maja meseca 2012. god., podnosioci zahteva su izjavili žalbu Sudskom veću *“zbog: Pogrešnih činjenica, povrede materijalnog prava i povrede procesnog prava.“*

22. Dana 24. oktobra 2013. god., Žalbeno veće (presuda AC-I-12-0012) odbilo je žalbu podnosilaca zahteva i potvrdilo presudu Sudskog veća.

23. Međutim, navedenom presudom Žalbenog veća (AC-I-12-0012) nije razmotrena žalba podnosioca Stamenković-Janković Jasmine. I pored činjenice da je ona izjavila žalbu zajedno sa ostalim podnosiocima, presuda Žalbenog veća uopšte ne pominje ni njenu situaciju niti njeno ime.

Primenljiv zakon

“UREDBA BR. 2003/13 O PROMENI PRAVA KORIŠĆENJA NEPOKRETNE IMOVINE U DRUŠTVENOJ SVOJINI

Član 10
Prava zaposlenih

10.4 Za potrebe ovog Člana smatra se da zaposleni ima pravo na isplatu ako je takav zaposleni registrovan kao zaposleno lice pri društvenom preduzeću u vreme privatizacije i ako je ustanovljeno da je bio na platnom spisku preduzeća najmanje tri godine. Ovaj zahtev ne sprečava zaposlene, koji tvrde da bi bili tako registrovani i zaposleni da nisu bili predmet diskriminacije, da podnesu žalbu Posebnoj komori shodno stavu 10.6“

Navodi podnosioca

24. Podnosioci zahteva tvrde *"stav navedenih veća da su podnosioci ove žalbe prestali sa radom pre 09.06.1999. godine je posledica nedovoljno pažljive i nesavesne procene izvedenih dokaza i pogrešne ocene rezultata celokupnog postupka koji je vođen od strane Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, a kako je očigledno protivrečan drugim dokazima veće dokazne vrednosti, onda to implicira da je isti sud svesno narušio Ustavom utvrđeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje (član 31. Ustava) u ovom slučaju na štetu podnosilaca Ove žalbe."*

25. Podnosioci zahteva smatraju da su *"donošenjem presude SCEL-09-0023 od 23.12.2011. godine i presude AC-I-12-0012 od 24.10.2013., godine Posebna komora Vrhovnog suda Kosova, u delu koji se pobija ovim zahtevom, prekršene odredbe člana 22. i člana 31. a u vezi sa članom 46. Ustava Republike Kosovo, kao i odredbe člana 6 (1) Evropske konvencije o ljudskim pravima, čime je njima direktno uskraćeno pravo na udeo u delu kupoprodajne cene ostvarene prodajom DP HTP SLOGA u Prištini utvrđeno odredbom člana 10. Uredbe UNMIK·a 2003/13 od 9. maja 2003. godine."*

Ocena prihvatljivosti

26. Sud prvo ispituje da li su podnosioci zahteva ispunili uslove koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovnikom.

27. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. Ustava, koji određuje:

> *"1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.*
> *(...)*
> *7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

28. Sud se, takođe, poziva na članove 47.2 i 48. Zakona, koji predviđa:

> *"Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva. "*
>
> *"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori. "*

29. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36 (1) a) i c) i 36 (2) d) Poslovnika, koje predviđa:

(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

a) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke,

c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.

30. Sud podseća da osporenom odlukom nije pružen odgovor na žalbu podnosioca Stamenković-Janković Jasmine. Tako da greškom Žalbenog veća nije doneta konačna odluka po njenoj žalbi.

31. Sud smatra da je propust relevantan u svrsi ocene prihvatljivosti zahteva, jer ne postoji konačna odluka Žalbenog veća u vezi sa žalbom podnosioca Stamenković-Janković Jasmine.

32. Sud smatra da propust u odluci Žalbenog veća predstavlja pitanje zakonitosti i nije dužnost Ustavnog suda da ispravlja greške ove prirode načinjene od strane redovnih sudova. (vidi rešenje o neprihvatljivosti Ustavnog suda u slučaju KI104/13, podnosilac *Adem Maloku,* ocena ustavnosti odluke ASC-11-0069 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda, stav 33).

33. Shodno tome, podnosilac Stamenković-Janković Jasmina nije iscrpela sva pravna sredstva predviđena zakonom, uključujući zahtev Žalbenom veću u cilju donošenje odluke po njenoj žalbi.

34. Obrazloženje za pravilo iscrpljenosti je da se pruži mogućnost nadležnim javnim organima da spreče ili isprave navodnu povredu Ustava. Ovo pravilo se zasniva na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbeđuje delotvorna pravna sredstva protiv povrede ustavnih prava. Ovo je važan aspekat supsidijarnog karaktera Ustava (vidi rešenje o neprihvatljivosti, *AAB-RIINVEST Univerzitet D.O.O., Priština protiv Vlade Republike Kosovo*, slučaj KI41/09 od 21. januara 2012. god., i vidi *mutatis mutandis*, slučaj ESLJP *Selmouni protiv Francuske*, br. 25803/94,, presuda od 28. jula 1999. god.).

35. Shodno tome, u skladu sa pravilom 36 (1) a) Poslovnika, zahtev podnosioca Stamenković-Janković Jasmine je neprihvatljiv.

36. U vezi ostalih podnosilaca, Sud podseća, da oni tvrde da Žalbeno veće nije na dovoljno pažljiv i savestan način ocenilo izvedene dokaze i pogrešno je ocenilo rezultate celokupnog postupka i samim tim, povredilo njihova prava garantovana Ustavom.

37. Sud primećuje da je Žalbeno veće, u odgovoru na tvrdnje iz žalbe, uzelo u obzir sve uslove propisane zakonom koji omogućuju zaposlenima njihovo pravo na udeo od 20% od privatizacije društvenog preduzeća SLOGA.

38. Sud dalje primećuje da je obrazloženje pruženo u presudi Žalbenog veća jasno, razumno i pravično.

39. Sud smatra da podnosioci zahteva nisu potkrepeli svoju tvrdnju, niti su pokazali da im je Žalbeno veće Posebne komore uskratilo njihova prava garantovana Ustavom.

40. U tom smislu, Sud ponavlja da je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, *García Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god., stav 28, vidi takođe slučaj br. KI70/11, podnosioci *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima,* rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

41. Ustavni sud naglašava da je pravilno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja puna nadležnost redovnih sudova; uloga Ustavnog suda je samo da obezbedi usaglašenost sa pravima koja su garantovana Ustavom i drugim pravnim instrumentima i ne može da deluje kao "sud četvrtog stepena" (vidi slučaj *Akdivar protiv Turske*, br. 21893/93, ESLJP, presuda od 16. septembra 1996. god., stav 65, vidi takođe slučaj KI86/11, podnosilac *Milaim Berisha,* rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. god.).

42. Štaviše, nije dužnost Ustavnog suda da zameni svoju ocenu činjenica sa ocenom redovnih sudova, i, kao opšte pravilo, to je uloga redovnih sudova da ocenjuju pred njima iznete dokaze. Dužnost Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci pred redovnim sudovima bili pravični u celosti, uključujući način na koji su dokazi uzeti (Vidi slučaj *Edwars protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 13071/87, izveštaj Evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. god.).

43. Kao rezime, Sud smatra da podnosioci zahteva nisu opravdali i potkrepeli tvrdnju da pravo na deo prihoda postoji i nakon odlaska u starosnu ili invalidsku penziju.

44. Štaviše, nezadovoljstvo podnosilaca zahteva sa ishodom slučaja ne može samo po sebi pokrenuti argumentovanu tvrdnju o povredi odredaba Ustava (vidi slučaj *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske,* br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. god.).

45. Sud smatra da činjenice predstavljene od strane podnosilaca, nisu ni na jedan način opravdale tvrdnje o povredi ustavnih prava. Dakle, u skladu sa pravilom 36 (1) c) i (2) d) Poslovnika, zahtev je očigledno neosnovani i stoga neprihvatljiv.

46. Sve u svemu, zahtev je neprihvatljiv, jer podnosilac zahteva Stamenković-Janković Jasmina nije iscrpela sva pravna sredstva predviđena zakonom i drugi podnosioci nisu potkrepeli svoje tvrdnje.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 47.2 i 48. Zakona i pravilima 36 (1) a) i c) i 36 (2) d) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 3. jula 2014. god., je jednoglasno

ODLUČIO

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 39/14, Bujar Spahiu, Rešenje od 3. jula 2014 god.- Ocena ustavnosti presude, Pml. br. 215/2013 Vrhovnog suda od 9. decembra 2013. god.

Slučaj KI 39/14, odluka od 3. jula 2014. godine

Ključne reči: Individualni zahtev, očigledno neosnovan

Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. br. 31/2013 od 13. marta 2013. godine. Podnosilac zahteva je osuđen na 2 godine zatvora i kažnjen novčanom kaznom nakon što je proglašen krivim za izvršenje krivičnog dela „neovlašćena kupovina, posedovanje, distribucija i prodaja opasnih opojnih droga i psihotropnih supstanci“. Kada je presuda Vrhovnog suda postala pravosnažna, podnosilac zahteva je počeo da izdržava svoju kaznu. Dok je izdržavao kaznu, podnosilac zahteva je podneo zahtev Osnovnom sudu u Prizrenu, tražeći ponavljanje krivičnog postupka u njegovom predmetu. Osnovni sud u Prizrenu je odbio zahtev podnosioca, dok su Apelacioni i Vrhovni sud odbacili njegovu žalbu i zaštitu zakonitosti.

Podnosilac je zatim podneo zahtev Ustavnom sudu, kojim tvrdi da su mu navodno osporenom presudom povređena prava garantovana članom 30 [Prava Optuženog] stav 6, članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan. U svom obrazloženju, Ustavni sud nalazi da su redovni sudovi dobro obrazložili svoje odluke i da argumenti podneti od strane podnosioca pokreću pitanje „zakonitosti“, a ne „ustavnosti“. Osim toga, Sud zaključuje da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju navodne povrede ustavnih prava na koje se on pozvao.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI39/14
Podnosilac
Bujar Spahiu
Ocena ustavnosti presude, Pml. br. 215/2013 Vrhovnog suda od 9. decembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Bujar Spahiu (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) sa prebivalištem u Prizrenu, zastupljen od strane svoje majke, gđe Ajshe Spahiu.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Pml. br. 215/2013 Vrhovnog suda Kosovo od 9. decembra 2013. god., koja je uručena podnosiocu zahteva 13. januara 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti presude Pml. br. 215/2013 Vrhovnog suda od 9. decembra 2013. god. Vrhovni sud je svojom presudom odbio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti kao neosnovan i potvrdio odluke Apelacionog i Osnovnog suda u Prizrenu, kojom je odbijen njegov zahtev za ponavljanje krivičnog postupka.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 4. marta 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 1. aprila 2014. god., predsednik Suda je odlukom GJR. KI39/14 imenovao sudiju Snezhana Botusharova za sudiju izvestioca i odlukom KSH. KI39/14 je imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

7. Dana 22. aprila 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

8. Dana 26. juna 2014. god., sudija Kadri Kryeziu napismeno je obavestio Sud o svom izuzeću sa većanja tokom perioda juni-juli 2014. god., sve dok Sud ne odluči u vezi sa određenim navodima protiv njega.

9. Dana 3. jula 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 6. februara 2012. god., Okružno javno tužilaštvo je optužilo (PP. br. 358/2012) podnosioca zahteva pod sumnjom da je izvršio krivično delo "neovlašćena kupovina, posedovanje, distribucija i prodaja opasnih opojnih droga i psihotropnih supstanci" u skladu sa članom 229. stav 2 Privremenog krivičnog zakona Kosova (u daljem tekstu: PKZK).

11. Dana 19. juna 2012. god., Okružni sud u Prizrenu je svojom presudom P. br. 52/2012 proglasio podnosioca zahteva krivim nakon što je priznao krivicu da je izvršio krivično delo za koje je optužen. Okružni sud ga je osudio na 2 (dve) godine zatvora i kaznio novčanom kaznom.

12. Trenutno se podnosilac zahteva nalazi na izdržavanju kazne zatvora koja je potvrđena i time postala konačna presudom (Ap. br. 440/2012, od 1. novembra 2012. god.) Vrhovnog suda Kosova.

13. Dana 9. septembra 2013. god., podnosilac zahteva, dok je izdržavao svoju kaznu, podneo je zahtev Osnovnom sudu u Prizrenu za ponovno pokretanje krivičnog postupka, tvrdeći da je prvostepeni sud [Okružni sud u Prizrenu, presuda P. br. 52/2012 od 19. juna 2012. god.] presudio stvar, zasnivajući svoju odluku na dokazima koji su nezakonito dobijeni i u suprotnosti sa odredbama Privremenog zakonika o krivičnom postupku Kosova (u daljem tekstu: PZKPK).

14. Dana 8. oktobra 2013. god., Osnovni sud u Prizrenu je svojim rešenjem, PK. br. 56/2013, odbio zahtev podnosioca za ponovno pokretanje krivičnog postupka kao neosnovan i naveo:

"Vanpretresno veće je zaključilo da navodi punomoćnika osuđenog [podnosilac zahteva], advokata (...), da je presuda zahvaćena zakonskim povredama, i to zasnovano na policijskom izveštaju od 22.11.2011. god., br. 2011-DHTN5-058, prema čijem sadržaju prvostepeni sud zasniva svoju odluku na dokazima koji su obezbeđeni na nezakonit način i u suprotnosti sa odredbama ZKPK, nemaju pravni osnov u članu 423, stav 1 ZKP, za dozvolu ponavljanja krivičnog postupka, jer činjenice na kojima se zasniva zahtev punomoćnika za dozvolu pokretanja postupka ne nude razloge za dozvolu ponovnog pokretanja ovog krivičnog postupka.

Vanpretresno veće je zaključilo da je osuđeni Bujar Spahiu dobrovoljno priznao krivicu, u skladu sa odredbama ZKPK [Zakonik o krivičnom postupku Kosova], i do tog priznavanja je došlo nakon detaljnih konsultacija sa njegovim braniocem. Osuđeni je takođe izjavio da je razumeo prirodu kao i posledice priznavanja krivice, i da je u vezi sa izjavom o priznavanju ili nepriznavanju krivice, osuđeni bio upoznat pre nego što se izjasnio. Priznavanje krivice je zasnovano na činjenicama stvari koje sadrži optužnica i na svim drugim dokazima."

15. Dana 14. oktobra 2013. god., na rešenje Osnovnog suda u Prizrenu, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu, tražeći da usvoji njegov zahtev za ponovno pokretanje krivičnog postupka. U svojoj žalbi, podnosilac zahteva tvrdi: *"Prikupljeni dokazi koji su bili deo krivične stvari, obezbedila je policija, i to bez naloga predpretresnog sudije, što je u suprotnosti sa članom 246, stav 1 ZKPK, zbog čega je čitava presuda nezakonita."*

16. Dana 28. oktobra 2013. god., Apelacioni sud je rešenjem PN. br. 668/2013 odbio žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu, tvrdeći:

"Prvostepeni sud [...] ocenjuje navode iznete u zahtevu i predstavio je dovoljno razloga da zahtev za ponovno pokretanje krivičnog postupka, okončanog pravosnažnom presudom nema pravni osnov, jer odbrana optuženog [podnosilac zahteva] nije iznela uverljive argumente koji podržavaju takav zahtev, kao što se traži odredbama člana 423, stav 1 ZKP i u ovom slučaju, prvostepeni sud je u nedostatku pravnog osnova trebalo da odbaci zahtev, shodno odredbi člana 426, stav 1 ZKP.

Branilac osuđenog [podnosilac zahteva] u njegovoj žalbi nije predstavio nove dokaze, u skladu sa članom 423, stav 1 ZKP, kojima će se dokazati da je presuda zasnovana na falsifikovanim dokumentima ili na lažnoj izjavi svedoka, veštaka ili prevodioca, da je presuda posledica krivičnog dela koje je izvršio sudija ili lice koje je vodilo istragu, kojima će se otkriti nove činjenice ili predstaviti novi dokazi koji sami po sebi ili zajedno sa ranijim dokazima mogu opravdati nevinost osuđenog lica.
[...].”

17. Dana 18. novembra 2013. god., podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu Kosova, tvrdeći da su odluke Osnovnog i Apelacionog suda zahvaćene povredama zakona i bitnim povredama proceduralnih odredbi. Tačnije, podnosilac zahteva tvrdi:

“[...] Sud uopšte nije razmotrio zahtev osuđenog [podnosilac zahteva] za ponovno pokretanje krivičnog postupka, nije ocenio navode odbrane, a što je najvažnije, iako je osuđeni [podnosilac zahteva] priznao krivicu, njegovo priznavanje krivice Sud nije trebalo da prihvati, shodno članu 315, stav 1, tačka 3 ZKPK, jer [...] je Sud obavezan da po službenoj dužnosti pazi da je priznavanje krivice zasnovano na činjenicama stvari koje sadrži optužnice, u skladu sa dokazima i materijalima koje je predstavio tužilac, kao i u skladu sa drugim dokazima.”

18. Dana 9. decembra 2013. god., Vrhovni sud Kosova je presudom Pml. br. 215/2013 [osporena presuda] odbio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti, zaključujući:

“[...] Čak i da su takvi navodi [podnosioca zahteva] tačni, a koji su u ovom slučaju neosnovani, obzirom da je priznavanje krivice u skladu sa svim aspektima zakonske norme koja uređuje pitanje priznavanja krivice, ovo ne može biti pravni osnov za ponovno pokretanje krivičnog postupka, jer su, prema odredbi člana 423 ZKPK izričito propisani slučajevi u kojima se može dozvoliti ponovno pokretanje krivičnog postupka, u korist okrivljenog. U ovom slučaju nije ispunjen nijedan pravni uslov iz ovog člana, koji bi opravdao dozvolu ponovnog pokretanja postupka. Dakle, nižestepeni sudovi su pravilno postupili kada se odbili zahtev za ponovno pokretanje krivičnog postupka protiv okrivljenog [podnosilac zahteva]. Iz tih razloga, zahtev za zaštitu zakonitosti je neosnovan.”

Navodi podnosioca

19. Podnosilac zahteva tvrdi da su presudom, Pml. br. 215/2013 Vrhovnog suda od 9. decembra 2013. god., kojom je odbijen njegov zahtev za zaštitu zakonitosti i time što nije usvojen njegov zahtev za ponavljanje krivičnog postupka, povređena njegova prava garantovana Ustavom, odnosno član 30 [Prava Optuženog], stav 6, član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i član 32 [Pravo na Pravno Sredstvo].

20. Što se tiče navodne povrede njegovih prava iz člana 30. stav 6 Ustava, podnosilac zahteva tvrdi *da "su ga uz pretnju policije primorali da prizna krivicu i ovu okolnost Sud uopšte nije uzeo u obzir."*

21. Što se tiče navodne povrede njegovih prava iz člana 31. Ustava, podnosilac zahteva tvrdi: *"[...] odbijanje zahteva za ponovno pokretanje krivičnog postupka [...] je nezakonito i u suprotnosti sa ustavnim principima propisanim Ustavom Republike Kosovo, član 31. stav 2, na pravično i nepristrasno suđenje."*

22. Što se tiče navodne povrede njegovih prava iz člana 32. Ustava, podnosilac zahteva tvrdi: "*Odbijanje zahteva za ponovno pokretanje krivičnog postupka, u suprotnosti je sa odredbama člana 427 i 423 ZKPK, obzirom da je, iako su ispunjeni svi zakonski uslovi za ponovno pokretanje krivičnog postupka, Sud odbio ovaj zahtev, što je u suprotnosti sa članom 32. Ustava [...].*"

23. Sumirajući svoje navode, podnosilac zahteva tvrdi: *"...da je u čitavom postupku suđenja bilo kršenja zakona, obzirom da se suđenje zasnivalo na nezakonitim dokazima, koji vrše povredu ljudskih prava i sloboda, obzirom da je u slučaju osuđenog [podnosilac zahteva] izvršena kontrola, pretres i zaplena stvari bez naloga Suda, prema članu 423, stav 2, tačka 1.1 Zakonika o krivičnom postupku na Kosovu, ovi dokazi ne mogu biti prihvaćeni, kao ni odluka Suda o prihvatanju njegove krivice, koja je zasnovana na ovim dokazima."*

24. Konačno, podnosilac zahteva zaključuje, tražeći od Suda: *"[...] da presudu Okružnog suda u Prizrenu, P. br. 52/12, od 19.06.2012. god., rešenje Osnovnog suda u Prizrenu, Pk. br. 56/12, od 08.10.2013. god., rešenje Apelacionog suda Kosova, Pn. br. 668/2013, od 28.10.2013. god. i presudu Vrhovnog suda Kosova, Pml. br. 215/2013, od 09.11.2013. god. proglasi ništavnim, jer su zahvaćeni povredama zakona i povredama elementarnih prava osuđenog [podnosilac zahteva] Bujar Spahiu, garantovanih članovima 30, 31 i 32 Ustava Republike Kosovo."*

Relevantne odredbe Krivičnog zakona i Zakona o krivičnom postupku u odnosu na žalbu podnosioca

Privremeni krivični zakon Kosova (UNMIK/REG/2003/25 od 6. jula 2003. god.)

Član 229 [Neovlašćena kupovina, posedovanje, distribucija i prodaja opasnih opojnih druga i psihotropnih supstanci]

[...]
(2) Ko god neovlašćeno stavlja u promet, prodaje, transportuje ili isporučuje supstance ili preparate koji su proglašeni kao opasne opojne druge ili psihotropne supstance u nameri da budu stavljane u promet, prodate ili ponuđene na prodaju biće kažnjen novčanom kaznom i zatvorom od jedne do osam godina".
[...]

Privremeni zakon o krivičnom postupku Kosova (UNMIK/REG/2003/26 od 6. jula 2003. god.)

Član 315

(1) Kada okrivljeni prizna krivicu po svim tačkama optužnice shodno članu 314. stav 4 ovog Zakona, sudija utvrđuje da li:
1) Okrivljeni razume prirodu i posledice priznavanja krivice;
2) Priznanje je okrivljeni dao dobrovoljno posle dovoljno konsultacija sa braniocem;
3) Priznanje krivice je podržano činjenicama u vezi sa slučajem koje sadrže optužnica i bilo kojim materijalom koji je prezentovao tužilac za dopunu optužnice i kojeg okrivljeni prihvatio, i u vezi sa bilo kojim drugim dokazom kao što je svedočenje svedoka, koje prezentuje tužilac ili okrivljeni; i
4) Postoji neka okolnost iz Člana 316. stavovi 1 do 3 ovog Zakona.
(2) Imajući u vidu priznanje krivice okrivljenog, sudija može da traži mišljenje tužioca, branioca i oštećenog.
(3) Ako sudija smatra da nisu ispunjeni uslovi iz stava 1 ovog Člana, nastavlja postupak potvrđivanja optužnice kao da nije priznata krivica.
(4) Ako sudija smatra da su ispunjeni uslovi iz stava 1 ovog Člana, donosi rešenje kojim prihvata priznanje krivice okrivljenog i nastavlja u skladu sa Članom 316. ovog Zakona.

Zakonik o krivičnom postupku Kosova (br. 04/L-123 od 13. decembra 2012. god.)

Član 423 [Ponovno pokretanje krivičnog postupka obustavljenog pravosnažnom presudom]

1. Krivični postupak završen pravosnažnom presudom može se ponoviti samo ako:
1.1. se dokaže da je presuda zasnovana na lažnoj ispravi ili na lažnom iskazu svedoka, veštaka ili tumača;

1.2. se dokaže da je do presude došlo usled krivičnog dela sudije, ili lica koje je preduzimalo dokazne radnje;

1.3. se iznosu nove činjenice ili se podnesu novi dokazi koji sami za sebe ili u vezi sa ranijim dokazima mogu dovesti do odbijanja optužbe, oslobađanja od optužbe ili do osude po blažim krivičnim odredbama;

1.4. ako je za isto delo više puta suđeno licu ili ako je više lica osuđeno za isto delo koje je moglo učiniti samo jedno lice, ili neka od njih; ili

1.5. ako se u slučaju osude za produženo krivično delo, ili za drugo krivično delo koje po zakonu obuhvata više istovrsnih ili raznovrsnih radnji iznesu nove činjenice ili podnesu novi dokazi koji ukazuju da nije učinilo radnju koja je obuhvaćena krivičnim delom iz osude, a postojanje ovih činjenica bi bitno uticalo na odmeravanje kazne.

2. Krivični postupak okončan pravosnažnom presudom može se ponoviti samo u korist okrivljenog lica, osim ako je dokazano da su okolnosti iz stava 1. podstav 1.1. i 1.2. ovog člana rezultat krivičnog dela koje je izvršilo okrivljeno lice ili lice koje deluje u njegovo ime protiv jednog svedoka, veštaka, tumača, državnog tužioca, sudije ili njihovih bližnjih, krivični postupak okončan pravosnažnom presudom može se ponoviti protiv okrivljenog lica. Ponavljanje krivičnog postupka protiv okrivljenog lica je dozvoljeno samo unutar roka od pet (5) godina od donošenja pravosnažne presude.

3. U slučajevima iz stava 1. podstav 1.1 i 1.2. ili stava 2. ovog člana pravosnažnom presudom mora se dokazati da su lica o kojima je reč proglašena krivim za krivična dela o kojima je reč.
Ako se postupak protiv ovih lica ne može sprovesti zbog toga što su preminula ili zato što postoje okolnosti koje isključuju krivično gonjenje, činjenice iz stava 1. podstav. 1.1.. i 1.2. ili stava 2. ovog člana mogu se dokazati korišćenjem drugih dokaza.

Član 426 [Osnova i procedura za odbacivanje zahteva za pre razmatranje krivične procedure]

1. Sud će rešenjem odbaciti zahtev za ponavljanje krivičnog postupka na osnovu zahteva ili prethodnog postupka ako:

1.1. je zahtev podnelo neovlašćeno lice;

1.2. nema zakonskih uslova za ponavljanje postupka;

1.3. su činjenice i dokazi na kojima se zahtev zasniva već bili izneseni u ranijem zahtevu za ponavljanje krivičnog postupka koji je pravnosnažno odbijen;

1.4. činjenice i dokazi očigledno ne pružaju odgovarajuću osnovu za ponavljanje postupka; ili

1.5. podnosilac zahteva nije postupio u skladu sa odredbama člana 425. stava 2. ovog zakonika;.

2. Ako zahtev nije odbačen, sud dostavlja prepis zahteva državnom tužiocu ili protivnoj stranci, koja ima pravo da u roku od osam (8) dana odgovori na zahtev. Kad sudu stigne odgovor na zahtev, ili kad protekne rok za davanje odgovora, predsednik vanpretresnog veća može odrediti da se provere činjenice i pribave dokazi na koje se poziva u zahtevu i u odgovoru na zahtev.

Ocena prihvatljivosti

25. Pre svega, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio sve uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dalje obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

26. U tom smislu, Sud se poziva na pravilo 36 (1) c) i 36 (2) b) Poslovnika, koje propisuje:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava,
[...]"

27. Kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva tvrdi da je presuda, Pml. br. 215/2013 Vrhovnog suda doneta uz povredu članova 30 [Prava Optuženog] stav 6, 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i 32 [Pravo na Pravno Sredstvo] Ustava.

28. Sud primećuje da su u žalbenom postupku, Apelacioni i Vrhovni sud u vezi sa ponovnim pokretanjem krivičnog postupka, obrazložili svoje odluke pozivajući se na odredbe zakona na snazi. U tom smislu, Sud nalazi da ono što pokreće podnosilac zahteva predstavlja pitanje zakonitosti, a ne ustavnosti.

29. S tim u vezi, Sud podseća na obrazloženje Vrhovnog suda odgovarajući na tvrdnje podnosioca zahteva o povredi zakona i bitnim povredama proceduralnih odredaba navodno počinjenih od strane Apelacionog suda kada je odbio njegovu žalbu o ponovnom pokretanju krivičnog postupka. Vrhovni sud tvrdi: "*Član 423. ZKPK izričito propisuje slučajeve u kojima se može dozvoliti ponovno pokretanje krivičnog postupka, u korist okrivljenog. U ovom slučaju nije ispunjen nijedan pravni uslov iz ovog člana, koji bi opravdao dozvolu ponovnog pokretanja postupka. Dakle, nižestepeni sudovi su pravilno postupili kada se odbili zahtev za ponovno pokretanje krivičnog postupka [...]*".

30. U tom smislu, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama (zakonitost) navodno počinjenih od strane Vrhovnog suda, osim u onoj meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

31. Ustavni sud dalje ponavlja da nije njegova dužnost prema Ustavu da postupa kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava. (Vidi slučaj *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi takođe slučaj KI70/11 podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.). Sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom slučaja ne pruža mu pravo da pokrene argumentovan zahtev o povredi njegovih prava kao što su zaštićena Ustavom. Sud primećuje da je podnosilac zahteva imao brojne mogućnosti da predstavi svoj slučaj pred redovnim sudovima.

32. Ustavni sud može samo da razmatra da li su dokazi bili predstavljeni na pravilan način i da li su postupci uopšte, gledano u celini, bili sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi *inter alia* slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog*

Kraljevstva, zahtev br. 13071/87, izveštaj evropske komisije o ljudskim pravima usvojen 10. jula 1991. god.).

33. S tim u vezi, Sud primećuje da je obrazloženje koje se odnosi na zahtev za ponovno pokretanje krivičnog postupka u presudi Vrhovnog suda jasno i, nakon razmatranja svih postupaka, Sud je, takođe, našao da postupak pred Apelacionim i Osnovnim sudom nije bio nepravičan ili proizvoljan (Vidi slučaj *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

34. Iz gore navedenih razloga, Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva, ni na jedan način ne opravdaju navodnu povredu ustavnih prava na koje se pozvao podnosilac zahteva.

35. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilima 36 (1) c) i 36 (2) b) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilima 36 (1) c), 36 (2) b) i 56 (2) Poslovnika o radu, dana 3. jula 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 03/14, Afrim Terpeza, Rešenje od 2.jula 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Pml.br. 214/2013 Vrhovnog suda Kosova, od 12. decembra 2013. godine

Slučaj KI03/14, odluka od 2. jula 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, očigledno neosnovan

Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Pml. br. 214/2013 od 12. decembra 2013. godine. Opštinski sud je osudio podnosioca zahteva na kaznu zatvora u vremenskom trajanju od 6 meseci za krivično delo "*ugrožavanje javnog saobraćaja*". Nakon žalbe izjavljene od strane podnosioca zahteva, Okružni sud je poništio presudu Opštinskog suda i vratio predmet na ponovno suđenje. Nakon ponovnog suđenja, Opštinski sud je osudio podnosioca zahteva istom kaznom. Apelacioni i Vrhovni sud su odbili žalbu podnosioca zahteva, odnosno zahtev za zaštitu zakonitosti i potvrdili poslednju odluku Opštinskog suda.

Podnosilac je zatim podneo zahtev Ustavnom sudu, kojim tvrdi da su mu osporenom presudom povređena prava garantovana članom 3 [Jednakost pred Zakonom], članom 21 [Opšta Načela], članom 24 [Jednakost pred Zakonom], članom 30 [Prava Optuženog] stavovi 2 i 5, članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] stavovi 4 i 6, članom 54 [Sudska Zaštita Prava] i članom 106 [Nespojivost Funkcija] stav 2 Ustava Republike Kosova. Podnosilac zahteva, takođe tvrdi povredu njegovih prava garantovanih članom 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima i članom 7 i 10. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim kao očigledno neosnovan. Prilikom ocene prihvatljivosti zahteva, Ustavni sud je podelio tvrdnje podnosioca na tri glavne tačke:

A) Opštinski sud nije pružio pravnu pouku u vezi sa pravom na advokata;

B) Podnosilac zahteva nije imao priliku da postavlja pitanja svedocima, veštaku ili oštećenoj stranki; i

C) Vrhovni sud nije razmotrio mogućnost izricanja alternativne kazne. Što se tiče tvrdnje pod A), Ustavni sud navodi da podnosilac zahteva nije nikada tvrdio takvu povredu pred redovnim sudovima. Dakle, nema povrede prava na advokata koje treba da se razmotri.

Što se tiče tvrdnje pod B), Ustavni sud je zaključio da je podnosilac zahteva trebalo da pruži redovnim sudovima mogućnost da ocene ove konkretne žalbe i ako je potrebno da ih poprave u skladu sa svojim ovlašćenjima i zakonskim nadležnostima.

Konačno, što se tiče tvrdnje pod C), Ustavni sud nalazi da se tvrdnje pokrenute od strane podnosioca zahteva odnose na domen zakonitosti, a ne ustavnosti i da nije podneo nikakav *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu njegovih ustavnih prava.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI03/14
Podnosilac
Afrim Terpeza
Ocena ustavnosti
presude Pml.br. 214/2013 Vrhovnog suda Kosova, od 12. decembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Afrim Terpeza iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), zastupljen od strane g. Sevdali Zejnullahu.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Pml. br. 214/2013 Vrhovnog suda Kosova od 12. decembra 2013. god., kojom je odbijen kao neosnovan zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti, nakon presuda Opštinskog suda u Prištini i Apelacionog suda. Presuda Vrhovnog suda mu je uručena 15. decembra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom su navodno *"povređena njegova prava garantovana Ustavom, odnosno član 3. [Jednakost pred zakonom], član 21. [Opšta Načela], član 24. [Jednakost pred Zakonom], član 30., stavovi 2. i 5. [Prava Optuženog], član 31., stav 4. i 6. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], član 54. [Sudska Zaštita Prava] i član 106., stav 2 [Nespojivost funkcija] Ustava Republike Kosova, član 6. [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencija za ljudska prava (u daljem tekstu: EKLJP) i član 7. i 10 Univerzalne deklaracije za ljudska prava (u daljem tekstu: UDLJP).*

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosova i članovima 22. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 9. januara 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 30. januara 2014. god., predsednik Suda je imenovao sudiju Almiro Rodrigues za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 10. februara 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

8. Dana 26. juna 2014. god., sudija Kadri Kryeziu napismeno je obavestio Sud o svom izuzeću sa većanja tokom perioda juni-juli 2014. god., sve dok Sud ne odlučuje u vezi sa određenim navodima protiv njega.

9. Dana 2. jula 2014. god., predsednik Suda je zamenio sudiju Kadri Kryeziu sa sudijom Ivan Čukalović, kao člana Veća za razmatranje.

10. Dana 2. jula 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučio Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 29. januara 2008. god., Opštinski sud (presuda P. br. 962/2007) osudio je podnosioca zahteva na kaznu zatvora u vremenskom trajanju od šest (6) meseci a izvršenje krivičnog dela ugrožavanje javnog saobraćaja.

12. Podnosilac zahteva se žalio na presudu Opštinskog suda, zbog nepravilnog ocenjivanja olakšavajućih okolnosti i onih posebno olakšavajućih pa je predložio da *"[...] nakon ispitivanja presude prvostepenog suda, u smislu člana 415., stav 1. PKZK, istu preinači u pogledu odluke o kazni, tako što će optuženom izreći uslovnu kaznu"*.

13. Dana 18. novembra 2010. god., Okružni sud (presuda AP. br. 319/2008) poništio je presudu Opštinskog suda i vratio predmet na ponovno suđenje.

14. Dana 16. juna 2011. god., nakon ponovnog suđenja, Opštinski sud (P. br. 1940/2011) je osudio podnosioca zahteva kaznom zatvora u vremenskom trajanju od šest (6) meseci.

15. Podnosilac zahteva je izjavio žalbu na presudu i predložio da "[...] *drugostepeni sud (...) preinači osporenu presudu, tako što će optuženog osloboditi optužnice ili kazniti uslovnom kaznom."*

16. Dana 5. juna 2013. god., Apelacioni sud (PA1. br. 780/12) odbio je kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu Opštinskog suda.

17. Apelacioni sud tvrdi da je *"[...] kazna izrečena optuženom od strane prvostepenog suda pravilna i zakonita i srazmerna stepenu krivične odgovornosti optuženog kao izvršioca i intenzitetu opasnosti ili oštećenja zaštićenog dobra. Uz prisustvo svih tih okolnosti nema mesta da se optuženom izrekne blaža ili uslovna kazna, kako to predlaže branilac optuženog".*

18. Dana 18. juna 2013. god., podnosilac zahteva je izjavio zahtev za zaštitu zakonitosti, navodeći da su *"[...] ispunjeni uslovi da veće (Vrhovni sud) donese odluku o izmeni odluke, tako što će zameniti kaznu zatvora novčanom kaznom ili nekom drugom alternativnom kaznom."*

19. Dana 2. decembra 2013. god., Vrhovni sud (presuda Pml. br. 214/2013) je odlučio *"Odbija se kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti",* zaključujući da*: "navodi osuđenog o povredi krivičnog zakona ne stoje".*

Tvrdnje podnosioca zahteva

20. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da presuda (P. br. 1940/2011, od 16. juna 2011. god.), doneta od strane Opštinskog suda, krši njegova prava "[...] *jer u postupku nije upućen na pravo na odbranu, stvar koja je garantovana Ustavom i Krivičnim zakonikom".*

21. Podnosilac zahteva dalje ističe da *"mu nijednom nije data mogućnost da postavi pitanje svedocima, veštaku i oštećenima",* čime su navodno prekršena njegova prava garantovana članom 31. Ustava. Pored toga, podnosilac zahteva izjavljuje da "[...] *veštak saobraćajne struke nije prisustvovao sednici [...] stvar koja nije pružila mogućnost da mu se postavljaju pitanja, [...] i u uvodnom delu presude nije navedeno zašto on nije prisustvovao".*

22. Podnosilac zahteva tvrdi da presudom Vrhovnog suda "[...] *nije ispitana mogućnost izricanja alternativne kazne* [...]" i time su povređena njegova prava garantovana Ustavom, EKLJP i UDLJP.

Prihvatljivost zahteva

23. Pre svega, Sud ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti zahteva.

24. U tom smislu, član 113. Ustava propisuje:

> *"1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način".*
>
> *[...]*
>
> *"7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

25. Pored toga, član 49. Zakona propisuje *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku".*

26. U ovom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac zahteva tražio da zaštiti svoja prava pred prvostepenim i drugostepenim sudom i konačno, pred Vrhovnim sudom Kosova. Sud takođe primećuje da je podnosiocu zahteva presuda Vrhovnog suda uručena 15. decembra 2013. god., i da je podneo zahtev Sudu 9. januara 2014. god.

27. Dakle, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka i da je iscrpeo sva pravna sredstva raspoloživa prema važećem zakonu i da je podneo zahtev u roku od četiri meseca.

28. Međutim, Sud, takođe, mora da uzme u obzir član 48. Zakona i pravilo 36. Poslovnika.

Član 48. Zakona

> *"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."*

Pravilo 36. Poslovnika

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."

"(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...], ili

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava".

29. Podnosilac zahteva je, kao što je već rečeno, osporio presudu Apelacionog suda pred Vrhovnim sudom, zbog povreda Krivičnog zakona i Zakona o krivičnom postupku.

30. U međuvremenu, podnosilac zahteva je izneo tri tvrdnje pred Sudom, odnosno:

A) Presudom (P. br. 1940/2011 od 06.2011. god.,) Opštinskog suda su povređena njegova prava, obzirom da ne sadrži pravnu pouku o pravu na advokata;

B) Njegova prava su povređena, jer nije imao priliku da postavlja pitanja svedocima, veštaku ili oštećenoj stranki;

C) Presudom (Pml. br. 214/2013 od 12. decembra 2013. god.) Vrhovnog suda su povređena njegova prava, jer nije ocenjena mogućnost izricanja alternativne kazne.

A) Opštinski sud nije pružio pravnu pouku o pravu na advokata

31. Sud primećuje da podnosilac zahteva nije zastupljen od strane advokata samo u postupku koji je održan pred Opštinskim sudom (presuda P. br. 962/2007 od 29. januara 2008. god.). Međutim, nakon toga dana, uglavnom nakon nastavka postupka nakon što je slučaj vraćen na ponovno suđenje, podnosilac zahteva je uvek bio zastupljen od strane advokata u postupku.

32. Štaviše, podnosilac zahteva nije nikad pred redovnim sudovima naveo povredu svog prava na advokata.

33. Dakle, Sud zaključuje da nije bilo povrede prava na advokata, koje bi trebalo razmatrati.

B) Podnosilac zahteva nije imao priliku da postavlja pitanja svedocima, veštacima ili oštećenoj stranki

34. Sud primećuje da podnosilac zahteva nije nikad tvrdio pred Apelacionim ili Vrhovnim sudom povredu njegovih prava da postavlja pitanja svedocima, veštacima ili oštećenoj stranki. On samo tvrdi da su se ispunili uslovi da mu se kazna zatvora zameni alternativnom kaznom. Dakle, Vrhovni sud ne može uzeti u obzir takve tvrdnje.

35. Sud podseća da je jedan od osnovnih principa ocena ustavnosti subsidijarnosti. U posebnom kontekstu Ustavnog suda, to podrazumeva da dužnost da se obezbedi poštovanje prava predviđenih Ustavom, na prvom mestu pripada domaćim pravosudnih organima, a ne direktno i neposredno Ustavnom sudu (*Scordino protiv Italije*, br. 1, [VV], § 140).

36. U tom smislu, Sud smatra da je podnosilac zahtev trebalo da pruži redovnim sudovima mogućnost da ocene navedene žalbe i, ako je potrebno, da ih ispravi u skladu sa svojim zakonskim nadležnostima.

C) Vrhovni sud nije razmotrio mogućnost da izrekne alternativnu kaznu

37. Sud primećuje da se Vrhovni sud bavio žalbom podnosioca zahteva, objašnjavajući da *"Odredbe Krivičnog zakonika i to član 47. i 48. KZK-a predviđaju mogućnost, ali ne i obavezu suda, da osuđenom zameni zatvorsku kaznu u trajanju od 6 (meseci), novčanom kaznom ili obaveznim društveno korisnim radom. Ove dve odredbe [...], ne dozvoljavaju mogućnost tumačenje načina kako je osuđeni pogrešio, zato što vrlo jasno uređuju uslove zamene izrečene zatvorske kazne, i to je mogućnost koju ima samo prvostepeni sud [...].*

Što se tiče navoda o izricanju uslovne kazne, osim pozivanja na odredbu člana 51. i 52. KZK-a, i opisivanja ove dve odredbe kojima se uređuju uslovi izricanja uslovne kazne, u zahtevu se isti uopšte ne obrazlažu [...]".

38. Sud, takođe, primećuje da je Vrhovni sud dalje odgovorio na ovu tvrdnju, smatrajući da su *"ocenjene sve okolnosti predviđene u članu 73. i 74. KZK-a, a koje su utvrđene u obrazloženju presuda prvostepenog i drugostepenog suda. [...] S toga, ne stoje navodi u zahtevu o navodno potcenjivanju olakšavajućih okolnosti od strane prvostepenog i drugostepenog suda, kao što se neosnovano navodi u zahtevu, već su u sklopu ovih okolnosti ocenjene olakšavajuće, ali i otežavajuće okolnosti, koje su pravilno ocenjene u presudi drugostepenog suda."*

39. Sud smatra da su razlozi dati od strane Vrhovnog suda u odgovoru na navode podnosioca zahteva u vezi sa odlukom o kazni jasno obrazloženi i pravični.

40. Pored toga, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili u zakonu (zakonitost) navodno počinjenih od strane redovnih sudova, osim i samo ako su iste mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

41. Ustavni sud, takođe, ponavlja da ne deluje kao sud četvrtog stepena, u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis*, *García Ruiz protiv Španije,* br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god., stav 28. Vidi takođe slučaj Ustavnog suda br. KI70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

42. Ustavni sud može samo razmotriti da li su postupci pred redovnim sudovima, uopšte, i gledano u njihovoj celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje (vidi, *inter alia*, *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* br. 13071/87, izveštaj Evropske komisije za ljudska prava od 10. jula 1991. god.).

43. Sud smatra da su postupci pred redovnim sudovima, uključujući i Vrhovni sud, bili pravični i obrazloženi (Vidi, *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije,* br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

44. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije podneo nikakav *prima facie* dokaz koji bi ukazao na povredu njegovih prava prema Ustavu (Vidi *Vanek protiv Slovačke Republike*, br. 53363/99, ESLJP, odluka od 31. maja 2005. god.) i nije precizirao kako su navedeni članovi Ustava, EKLJP I UDLJP potkrepili njegovu tvrdnju kao što je propisano članom 113.7 Ustava i članom 48. Zakona.

45. Štaviše, podnosilac zahteva nije precizno objasnio kako i zašto odbijanje Vrhovnog suda da zameni kaznu zatvora alternativnom kaznom predstavlja povredu njegovih individualnih prava i sloboda garantovanih Ustavom, niti je izneo činjenice koje opravdavaju navode takve povrede.

46. Kao rezime, navodi o povredi njegovih prava i sloboda od strane Vrhovnog suda nisu dovoljno obrazloženi i dokazani.

47. Iz gore navedenih razloga, Sud smatra da je u skladu sa pravilom 36. (1) c) i (2) b), zahtev neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilima 36. (1) c), 36. (2) b) i 56. (2) Poslovnika o radu, dana 2. jula 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI117/12/A, K119/12/A, KI121/12/A, KI138/12, Rešenje od 11. februara 2014 god.- Ocena ustavnosti odluke Okružnog suda u Mitrovici Ac. br. 130/12 od 17. septembra 2012. god., Ac. br. 1070/2012 od 2. maja 2013. god., Ac. br. 138/12 od 9. jula 2012. god., Ac. br. 1068/2012 od 2. maja 2013. god.

Spojeni slučajevi KI117/12/A, K119/12/A, KI121/12/A, KI138/12, odluka od 11. februara 2014. godine

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan.

Podnosioci zahteva tvrde da su bili zaposleni u DP „Čičavica“ u Vučitrnu do 1991. godine, kada su ih srpske snage prinudno udaljile sa posla i diskriminisale.

Podnosioci zahteva tvrde da su njihova prava garantovana Ustavom bila povređena, jer oni imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP „Čičavica“ kao neka vrsta nadoknade za njihove plate od 1991. godine do 1999. godine. Podnosioci zahteva se pozivaju na član 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] i 54 [Sudska Zaštita Prava].

Ustavni Sud primećuje da podnosioci zahteva nisu potkrepili tvrdnju na ustavnom osnovu i nisu pružili dokaz da su njihova osnovna prava i slobode povređene od strane redovnih sudova.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, pravilom 36 (1) a) i pravilom 56 (2) Poslovnika o radu, dana 19. novembra 2013. god., jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim kao očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br.
KI117/12, KI118/12, K119/12, KI121/12, KI124/12, KI125/12
Podnosilac
Fatmire Berisha, Musa Pllana i Ismije Pllana, Vesel Bardhi, Ramë Berisha i Dragica Stanojević
Ocena ustavnosti presude Opštinskog suda u Vučitrnu Republike Kosovo, C.br. 215/06, od 3. jula 2006. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahteve su podneli sledeći podnosioci:
KI117/12 Fatmire Berisha, sa prebivalištem u Mitrovici;
KI118/12 Musa i Ismije Pllana, sa prebivalištem u Vučitrnu;
KI119/12 Vesel Bardhi, sa prebivalištem u Vučitrnu;
KI121/12 Ramë Berisha, sa prebivalištem u Vučitrnu;
KI124/12 Dragica Stanojević, sa prebivalištem u Vučitrnu, i
KI125/12 Zlatana Nikić, sa prebivalištem u Vučitrnu.

Osporena odluka

2. Podnosioci se u zahtevu žale na neizvršenje presude Opštinskog suda u Vučitrnu Republike Kosovo C. br. 215/06 (u daljem tekstu: Opštinski sud u Vučitrnu) od 3. jula 2006. god., koju su podnosioci zahteva primili neutvrđenog datuma.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti neizvršenja gore navedene presude Opštinskog suda u Vučitrnu.

Pravni osnov

4. Zahtevi su zasnovani na članu 113.7 Ustava, članu 47.2 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

5. Podnosioci su svoje zahteve podneli između 20. novembra 2012. god. i 31. decembra 2012. god.

6. Dana 1. januara 2013. god., predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR. KI117/12, imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI117/12, imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija Snezhana Botusharova (predsedavajući), Ivan Čukalović i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 19. aprila 2013. god., Osnovni sud u Vučitrnu (u daljem tekstu: Osnovni sud) je obavešten o zahtevima.

8. Dana 16. januara 2013. god., predsednik Ustavnog suda je doneo odluku (KI117/12, KI118/12, KI119/12, KI121/12, KI124/12 i KI125/12) o spajanju zahteva.

9. Dana 22. novembra 2013. god., u skladu sa pravilom 37. Poslovnika o radu, Sud je obavestio podnosioce zahteva o spajanju zahteva.

10. Podnosioci zahteva nisu podneli nikakav prigovor na odluku o spajanju zahteva.

11. Dana 11. februara 2014. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

12. Podnosioci su bili zaposleni u Društvenom preduzeću "Çyçavica" do 1992. god.

13. Prema podnetim dokumentima, na osnovu presude Opštinskog suda u Vučitrnu C. br. 215/06 od 3. jula 2006. god., DP "Çyçavica" u Vučitrnu je naloženo da im vrati sva prava na plate za period od 1992. do 1999. godine sa kamatom od 4,5% godišnje, počev od 29. juna 2005. god. pa do konačne isplate svim podnosiocima zahteva. Pošto protiv presude

nije uložena nijedna žalba, odluka je postala pravosnažna 15. septembra 2006. god. Međutim, ista nikada nije izvršena.

14. Podnosioci su poneli zahtev Opštinskom sudu u Vučitrnu za izvršenje prethodne presude Opštinskog suda C. br. 215/06 od 3. jula 2006. god.

15. Dana 5. oktobra 2006. god., Opštinski sud u Vučitrnu je odlučio o izvršenju presude C. br. 215/06 od 3. jula 2006. god. (npr. odluka E. br. 845/06 od 5. oktobra 2006. god., u slučaju prvog podnosioca Fatmire Berisha). Račun DP "Çyçavica" je blokiran, a "Novoj Banci Kosova", Filijala u Vučitrnu, je naloženo da isplati podnosiocima navedeni iznos zajedno sa određenom kamatom.

Navodi podnosioca

16. Podnosioci zahteva tvrde da su radili u DP "Çyçavica" u Vučitrnu do 1991. godine, kada su ih srpske snage prinudno udaljile sa posla i diskriminisale.

17. Podnosioci tvrde da su im povređena njihova prava zagarantovana Ustavom, jer oni imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP "Çyçavica" kao neku vrstu nadoknade za njihove plate u periodu od 1991. godine do 1999. godine.

Prihvatljivost zahteva

18. Sud primećuje da kako bi bio u stanju da sudi u vezi sa žalbom podnosilaca, potrebno je da prvo ispita da li su oni ispunili uslove prihvatljivosti, određene Ustavom, i dalje navedene u Zakonu i u Poslovniku o radu.

19. Što se tiče zahteva podnosilaca, Sud se poziva na pravilo 36 (3) h) koje propisuje: *"Takođe, zahtev nije dopustiv za razmatranje i u sledećim slučajevima, kada zahtev nije ratione temporis u skladu sa Ustavom."*

20. Kako bi mogao ustanoviti vremensku nadležnost Suda, od suštinskog značaja je precizno odrediti, u svakom posebnom slučaju, tačno vreme navodnog mešanja. Na taj način, Sud mora uzeti u obzir i činjenice na koje se žali podnosilac zahteva i obim ustavnih prava koja su navodno bila povređena (vidi, *mutatis mutandis,* presuda Velikog veća Evropskog suda za ljudska prava, u slučaju *Blečić protiv Hrvatske*, zahtev br. 59532/0, od 8. marta 2006. god., stav 82).

21. Sud primećuje da se podnosioci zahteva žale zbog neisplaćivanja plata za period od 1992. do 1999. godine. U tom smislu, podnosioci tvrde da

je došlo do povrede zbog neizvršenja presude Opštinskog suda u Vučitrnu C. br. 215/06 od 3. jula 2006. god.

22. To znači da se navodna povreda prava podnosilaca zagarantovanih Ustavom, desila pre 15. juna 2008. god., tj. dana kada je Ustav stupio na snagu i od kog dana Sud ima vremensku nadležnost.

23. Pored toga, u vezi sa slučajevima presuđenim od strane Suda u pogledu obustave izvršnog postupka, a posebno u vezi sa slučajem br. KI 08/09, Nezavisni sindikat radnika Fabrike čelika – IMK Uroševac, presuda od 17. decembra 2010. godine, Sud smatra da se na osnovu podnesenih dokumenata i okončanih postupaka ovaj zahtev razlikuje od gore navedenog slučaja.

24. Sud ističe da je on zapravo nadležan za razmatranje činjenica u konkretnom slučaju u pogledu njihove usklađenosti sa Ustavom, samo u onoj meri u kojoj su one nastale nakon stupanja na snagu Ustava. Ipak, Sud može da uzme u obzir i činjenice koje su nastale pre stupanja na snagu Ustava u onoj meri u kojoj se može smatrati da su one stvorile situaciju koja se produžava posle tog datuma ili da mogu biti važne za razumevanje činjenice nastalih posle tog datuma.

25. Kao što je prethodno navedeno, u konkretnom slučaju situacija se razlikuje od slučaja br. KI08/09, Nezavisni sindikat radnika Fabrike čelika – IMK Uroševac, presuda od 17. decembra 2010. godine. Naime, Sud primećuje da podnosioci nisu uložili nikakav napor za izvršenje njihove presude, jer su oni čekali šest godina pre nego što su Sudu podneli svoje zahteve. Čak i pod pretpostavkom da podnosioci nisu imali delotvorna pravna sredstva kako se navodi, Sud primećuje da su oni bili obavešteni mnogo ranije od novembra – decembra 2012. godine, tj. perioda u kome su oni podneli svoje zahteve, za razliku od podnosilaca zahteva u slučaju KI08/09 koji su svoj zahtev podneli 3. marta 2009. godine, tj. u roku od 4 meseca od dana stupanja na snagu Zakona o Ustavnom sudu, kao što je propisano u članu 56 (Prethodni slučajevi).

26. Pored toga, podnosioci su trebali ubedljivo da ukažu na to da je postojao stalan i konkretan napredak u toku proteklih deset godina, koji bi mogao da opravda kašnjenje u podnošenju zahteva Sudu.

27. Iz toga proizilazi da zahtev podnosilaca nije *ratione temporis* u skladu sa odredbama Ustava.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, i pravilima 36. (3) h) i 56 (2) Poslovnika o radu, dana 11. februara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku strankama i da je objavi u Službenom listu, u skladu sa članom 20 (4) Zakona;

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 208/13, Rexhep Kabashi, Rešenje od 8. maja 2014. god.- Ocena ustavnosti rešenja Posebne komore Vrhovnog suda, ACI-13-0094-A0001, od 30. oktobra 2013. god.

Slučaj KI 208/13, odluka od 8. maja 2014. god.

Ključne reči: povreda ustavnih odredbi, članovi 24, 31 i 32, individualni zahtev, neovlašćena stranka.

Podnosilac je podneo zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosovo, tvrdeći da su mu ustavna prava i slobode povređena rešenjem redovnih sudova. Podnosilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Posebnoj komori Vrhovnog suda (PKVS), i tvrdi da je rešenje PKVS doneto uz povredu odredaba Ustava i povredu odredaba članova 31,32 i 24. Ustava Republike Kosovo.

Sud je zaključio da je zahtev podnosioca neprihvatljiv na osnovu pravila 36 (3) c) Poslovnika, jer je zahtev podnet na nezakonit način i podnosilac nije ovlašćena stranka prema uslovima propisanim u članu 113, stavovi 1 i 7 Ustava. Sud smatra da se ne vidi da postoji neki razlog zbog čega M. J., B. J., T. J.,R. J. i 1. J. nisu mogli da podnesu zahtev ovom Sudu u svoje ime, nakon što su iscrpeli sva pravna sredstva i u roku od 4 (četiri) meseca od dana kada su rešenja Žalbenog veća PKVS uručena. Pojedinci imaju pravo da podnesu zahtev ovom sud bez posredovanja nekog trećeg lica, kao što je propisano uslovima iz člana 113.7 Ustava. Zbog gore navedenih razloga, sud je odlučio da proglasi zahtev neprihvatljivim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI208/13
Podnosilac
Rexhep Kabashi
Ocena ustavnosti rešenja Posebne komore Vrhovnog suda, ACI-13-0094-A0001, od 30. oktobra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija, i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Rexhep Kabashi, državni tužilac u Kancelariji državnog tužioca (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac je podneo zahtev u vezi sa slučajevima M. J., B. J., T. J., R. J. i I. J., i osporava rešenje ACI-13-0094-A0001 Posebne komore Vrhovnog suda (u daljem tekstu: PKVS), od 30. oktobra 2013. god. Nije poznat dan kada je podnosiocu zahteva uručeno osporeno rešenje.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti rešenja ACI-13-0094-A0001 PKVS od 30. oktobra 2013. god. Gore navedenim rešenjem PKVS odbačen je kao nedozvoljen zahtev za zaštitu zakonitosti, podnet od strane podnosioca zahteva.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), član 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56.2 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

5. Dana 18. novembra 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu.

6. Dana 3. decembra 2013. god., predsednik je odlukom br. GJR. KI208/13, imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI208/13 imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 7. februara 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Sud je, takođe, tražio od podnosioca zahteva da razjasni nekoliko aspekata i da kompletira svoj zahtev. Istog dana, PKVS je obaveštena o registraciji zahteva.

8. Dana 11. februara 2014. god., podnosilac zahteva je podneo Sudu kompletiran zahtev.

9. Dana 8. maja 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 9. avgusta 2013. god., podnosilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti pred PKVS, obraćajući se Vrhovnom sudu Kosova protiv presude Opštinskog suda u Prištini, C. br. 1738/2007 od 19. jula 2007. god., rešenja Sudskog veća PKVS, SCA-08-0041 od 27. decembra 2011. god., i rešenja Žalbenog veća PKVS, AC-I-12-0055, od 30. aprila 2013. god., tvrdeći da su gore navedene presude donete uz povredu zakonskih odredaba.

11. PKVS tvrdi:

> *"Žalbeno veće smatra da u skladu sa članom 10. stav 14 Zakona br. 04/l-033 o Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (PK), sve presude i rešenja Posebne komore su konačna i na njih se ne mogu uložiti dalje žalbe. Pored toga, Zakon o Posebnoj komori i njegov Aneks ne pružaju nikakvo vanredno pravno sredstvo protiv takvih presuda ili rešenja Žalbenog veća (vanredna sredstva nisu propisana ni UNMIK Uredbom 2008/4, a ni UNMIK Administrativnim naređenjem 2008/ 6)".*

12. Štaviše, PKVS tvrdi:

"Zahtev za zaštitu zakonitosti, podnet od strane državnog tužioca u skladu sa odredbama Zakona o parničnom postupku (ZPP) u ime jedne stranke, može da posluži kao vanredno pravno sredstvo protiv konačne odluke nižestepenih sudova, ali ne protiv konačne odluke Žalbenog veća PKVS, jer kao što je gore navedeno, član 10.14 ZPP-a sprečava takvu mogućnost".

[...]

"Dakle, zahtev za zaštitu zakonitosti, kao vanredno pravno sredstvo, ne može da se podnese protiv takvih odluka, i kao takav, zahtev je odbačen kao nedozvoljen".

Navodi podnosioca

13. Podnosilac zahteva tvrdi da je rešenje PKVS doneseno uz povrede odredbi Ustava:

"- Povredu odredbe člana 31. Ustava Republike Kosovo u vezi sa članom 6. i 13. Evropske konvencije o ljudskim pravima, kojom se garantuje pravo na pravično i nepristrasno suđenje;

- Povrede odredbe člana 32. Ustava Republike Kosovo – Pravo na pravno sredstvo, u vezi sa članom 8. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima; i

- Povredu odredbe člana 24. Ustava Republike Kosovo – Jednakost pred zakonom, u vezi sa članom 7. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima".

14. U tom smislu, podnosilac zahteva traži sledeće:

"Da se rešenje Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, ACI-13-0094-A0001, od 30.10.2013. god., poništi (ukine) i Žalbeno veće ove Komore obaveže da zahtev državnog tužioca za zaštitu zakonitosti, KMLC. br. 58/2011, od 25.06.2013. god., podnet Vrhovnom sudu Kosova, protiv pravosnažne presude Opštinskog suda u Prištini, C. br. 1738/2007, od 19.11.2007. god., rešenja Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, SCA-08-0041, od 27.12.2012. god., i protiv rešenja istog Suda, AC-I-12-0055, od 30.04.2013. god. USTUPI Vrhovnom sudu Kosova, kao sudu koji

ima isključivu nadležnost za odlučivanje o vanrednim pravnim lekovima".

15. U pogledu uslova prihvatljivosti, podnosilac zahteva tvrdi sledeće:

"Državni tužilac u Kancelariji glavnog državnog tužioca Republike Kosovo, u skladu sa odredbom člana 113. stav 7 u vezi sa članom 21.4 Ustava Republike Kosovo, navodi da ima pravo da se obrati Ustavnom sudu sa zahtevom za ocenu zakonitosti odluke Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, ACI-13-0094-A-001, od 30.10.2013. god., zbog same činjenice da je državni tužilac jedini pravni autoritet, zakonom ovlašćen, koji u skladu sa odredbama člana 245. ZPP-a (Zakon br. 03-L-0006, od 30.06.2008. god.) podiže zahtev za zaštitu zakonitosti, protiv pravosnažnih sudskih odluka, kojima su povređena osnovna prava i slobode stranaka, a u ovom slučaju reč je o povredi prava i sloboda tužene strane PIK „Kosova Export", u Kosovom Polju, čija prava i interese štiti državni tužilac, obzirom da stranke nemaju takvo pravo. U ovom slučaju, državni tužilac, štiteći prava i interese stranaka, prema zakonu ima svojstvo stranke u postupku, u skladu sa odredbom člana 73.1 i 73.2 ZPP-a. U tom slučaju, ukoliko je državni tužilac stranka u postupku, u skladu sa odredbama člana 113. stav 7 u vezi sa članom 21.4 Ustava, ima pravo da u Ustavnom sudu Kosova pokrene pitanja zakonitosti pravosnažnih sudskih odluka".

Prihvatljivost zahteva

16. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom o radu.

17. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.1 Ustava, koji propisuje:

"Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način".

18. Sud se poziva i na pravilo 36 (3) c) Poslovnika, koje propisuje:

„Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva:

[...]

c) kada je zahtev podnelo neovlašćeno lice;"

19. Stoga, Sud smatra da prvo treba da se utvrdi da li je podnosilac zahteva ovlašćena stranka u smislu gore navedenih zakonskih odredbi.

20. S tim u vezi, Sud primećuje da je podnosilac zahteva podneo zahtev u vezi sa slučajevima M. J., B. J., T. J., R. J. i I. J. protiv presude Opštinskog suda u Prištini, C. br. 1738/2007 od 19. jula 2007. god., rešenja Sudskog veća PKVS, SCA-08-0041 od 27. decembra 2011. god., i rešenja Žalbenog veća PKVS, AC-I-12-0055 od 30. aprila 2013. god.

21. U ovom slučaju, podnosilac u pogledu zahteva, *inter alia,* tvrdi:

[...]

"Državni tužilac u Kancelariji glavnog državnog tužioca Republike Kosovo, u skladu sa odredbom člana 113. stav 7, u vezi sa članom 21.4 Ustava Republike Kosovo, navodi da ima pravo da se obrati Ustavnom sudu sa zahtevom za ocenu zakonitosti odluke Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, ACI-13-0094-A-001, od 30.10.2013. god., zbog same činjenice što je državni tužilac jedini pravni autoritet, zakonom ovlašćen, koji u skladu sa odredbama člana 245 Zakona o parničnom postupku podiže zahtev za zaštitu zakonitosti protiv pravosnažnih sudskih odluka...".

22. Međutim, obzirom da pojedinac može da podnese zahtev pred Sudom, član 113.7 propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

23. Sud smatra da se ne vidi da postoji neki razlog zbog čega M. J., B. J., T. J., R. J. i I. J. nisu mogli da podnesu zahtev ovom Sudu u svoje ime, nakon što su iscrpeli sva pravna sredstva i u roku od 4 (četiri) meseca od dana kada su rešenja Žalbenog veća PKVS uručena. Pojedinci imaju pravo da podnesu zahtev ovom Sudu bez posredovanja nekog trećeg lica, kao što je propisano uslovima iz člana 113.7 Ustava.

24. Stoga, Sud smatra da zahtev nije podnet na zakonit način i da podnosilac zahteva nije ovlašćena stranka, kao što je propisano uslovima iz člana 113. stavovi 1 i 7 Ustava.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, i pravilom i 56. (2) b) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 8. maja 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama i objavi je u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI68/14, Fahri Rexhepi, Rešenje od 3. jula 2014 god.-Ocena ustavnosti rešenja ASC-II-0035, Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda, od 23. novembra 2012. god.

Slučaj KI68/14, odluka 3. jula 2014. god.

Ključne reči; individualni zahtev, van roka

Podnosilac u zahtevu navodi da su Agencija za Privatizaciju i Vrhovni sud Kosova povredili njegovo pravo na jednakost pred zakonom koju je garantovano članom 24 Ustava.

Uzimajući u obzir sve okolnosti podnetog zahteva, Ustavni sud Kosova je na sednici 03. jula 2014 god., odlučio da zahtev proglasi neprihvatljivim jer je predat van zakonom propisanog vremenskog roka.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI68/14
Podnosilac
Fahri Rexhepi
Ocena ustavnosti rešenja ASC-II-0035, Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, od 23. novembra 2012 god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, Predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Fahri Rexhepi iz sela Teneždol opština Priština (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje ASC-II-0035, Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće), od 23. novembra 2012. god., koje je podnosiocu uručeno 9. januara 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ustavna ocena rešenja ASC-II-0035 Žalbenog veća koje je navodno povredilo prava podnosioca zahteva koja su garantovana članom 24 [Jednakost pred zakonom] Ustava i onemogućuje mu da ostvari pravo na udeo od 20% od privatizacije Društvenog preduzeća „Ramiz Sadiku“ (u daljem tekstu: DP “Ramiz Sadiku“) u Prištini.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na član 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, Br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 8. aprila 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. maja 2014. god., predsednik Suda je odlukom GJR. br. KI68/14 imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI68/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 26. maja 2014. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva i Posebnu komoru Vrhovnog suda (u daljem tekstu: PKVS) o registraciji zahteva.

8. Dana 3. jula 2014. god., nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu u punom sastavu za neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 5. marta 2010. god., Podnosilac zahteva, nezadovoljan odlukom Agencije za privatizaciju (u daljem tekstu: Agencija), koja ga nije uvrstila u konačnu listu radnika koji su ostvarili pravo na udeo od 20% od privatizacije, podneo je žalbu Posebnoj komori Vrhovnog suda.

10. Dana 24. februara 2011. god., Sudsko veće Posebne komore je donelo rešenje SCEL-09-0001-C1175 kojom je žalbu podnosioca odbilo kao neprihvatljivu. U obrazloženju svoje odluke Sudsko veće je navelo:

> *"Žalbeno veće smatra da imajući u obzir da je žalba uložena više od tri meseca nakon roka za podnošenje žalbe (zakonski rok za podnošenje žalbe je istekao 27 marta 2009 godine.) (...) ne postoji mogučnost da se odobri vračanje u pređašnje stanje i da se žalba razmatra kao blagovremena. Stoga, žalba se odbacuje kao neprihvatljiva„*

11. Dana 23. novembra 2012. god., Žalbeno veće PKVS je rešenjem ASC-II-0035 odbilo žalbu podnosioca zahteva i potvrdilo presudu Sudskog veća SCEL-09-001-C1175.

Tvrdnje podnosioca zahteva

12. Podnosilac u zahtevu navodi da su:

> *"Odluke i nalozi Posebne komore Vrhovnog suda Kosova su nezakoniti, jer sam ja kontinuirano izjavljivao žalbe na te odluke, međutim, svaki put su odbijene, sa obrazloženjem da žalba nije blagovremeno izjavljena.* "

13. Podnosilac se obraća sudu sa zahtevom:

> *„Tražim da Ustavni sud donese pravičnu odluku, i obaveže Posebnu komoru da donese rešenje na osnovu kojeg će se moje ime uvrstiti u listu zaposlenih koji imaju pravo na 20% od privatizacije."*

Ocena prihvatljivosti

14. Sud navodi, da bi bio u mogućnosti da odluči po žalbi podnosioca, prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

15. Vezano sa time, Sud se poziva na član 113.7. Ustava, koji propisuje:

> *„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

16. Sud se takođe poziva i na član 49. Zakona koji predviđa.

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku (...)".*

17. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 36 (1) b) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
> *...*

b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva…".

18. Na osnovu podataka iz spisa predmeta, Sud konstatuje da je podnosilac podneo svoj zahtev 8. aprila 2014. god. Takođe, Sud je na osnovu raspoloživih spisa utvrdio da je rešenje Žalbenog veća, ASC-II-0035 od 23. novembra 2012. god., podnosiocu zahteva uručeno 9. januara 2013. god. Shodno tome, podnosilac je podneo svoj zahtev Sudu nakon isteka zakonskog roka od četiri meseca propisanog članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika.

19. Sud takođe podseća da je svrha zakonskog roka od četiri meseca iz člana 49. Zakona i pravila 36 (1) b) Poslovnika o radu, da promoviše pravnu sigurnost, obezbeđujući da slučajevi koji postavljaju ustavna pitanja budu razmotreni u okviru razumnog roka i da predhodno donete odluke nisu beskrajno otvorene za osporavanje (vidi slučaj *O'LOUGHLIN i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* Br. 23274/04, ESLJP, Odluka od 25. avgusta 2005. god.).

20. Iz toga proizilazi da je zahtev van vremenskog roka.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova u skladu sa članom 113.7 Ustava, i pravilom 36 (1) b) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 3. jula 2014. god., je jednoglasno

ODLUČIO

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI62/14, Rexhep Haziri, Odluka od 3. jula 2014 god.- Ocena ustavnosti konačne liste zaposlenih Fi-64/90 koji su bili kvalifikovani za dobijanje nadoknade od privatizacije DP „Ramiz Sadiku“ iz Prištine objavljenu od strane Kosovske agencije za privatizaciju od 27. marta 2009. god.

Slučaj KI62/14, odluka od 3. Jula 2014 god.

Ključne reči; individualni zahtev, skidanje zahteva sa liste

Glavni navodi podnosioca na koje se on žali su da je KAP i menadzment DP „Ramiz Sadiku“ u Prištini onemogućili da dobije udeo od procesa privatizacije društvenog produzeća.

Sud je tokom razmatranja slučaja konstatovao da ne postoje posebne okolnosti u pogledu ljudskih prava kao i da ovaj zahtev ne predsavlja predmet koji bi zehtevao dalje razmatranje zahteva i shodno tome donelo doluku o skidanju sa liste.

ODLUKA O SKIDANJU SA LISTE
u
Slučaju br. KI62/14
Podnosilac
Rexhep Haziri
Ocena ustavnosti konačne liste zaposlenih Fi-64/90 koji su bili kvalifikovani za dobijanje nadoknade od privatizacije DP „Ramiz Sadiku“ iz Prištine objavljenu od strane Kosovske agencije za privatizaciju
od 27. marta 2009. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu

Enver Hasani, Predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Rexhep Haziri (u daljem tekstu: podnosilac) iz sela Kačandol opština Mitrovica, koga zastupa g. Ismail Haziri iz Vučitrna.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava konačnu listu zaposlenih Fi-64/90 Kosovske agencije za privatizaciju (u daljem tekstu: KPA), koja je objavljena 27. marta 2009. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ostvarivanje prava na udeo od 20% od privatizacije DP „Ramiz Sadiku“ (u daljem tekstu: DP „Ramiz Sadiku“). Podnosilac zahteva ne navodi konkretno članove Ustava koji su povređeni.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 02. aprila 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 06. maja 2014. god., predsednik je odlukom br. GJR. KI62/14 imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca. Istog dana predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI62/14 imenovao članove Veća za razmatranje u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

7. Dana 21. maja 2014. god., Sud je dopisom obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i tražio od podnosioca da priloži Ustavnom sudu relevantnu odluku (overena kopija) i da specifikuje koja od priloženih odluka krši njegova Ustavom zagarantovana prava i u kom delu.

8. Dana 26. juna 2014. godine, sudija Kadri Kryeziu je u pisanoj formi obavestio sud o njegovom zahtevu za izuzeće sa sednica, za period jun - jul 2014. Godine, dok sud ne odluči o navodima pokrenutim protiv njega.

9. Dana 30. juna 2014. Godine, predsednik suda je odlukom br . KSH. 62/14, zamenio sudiju Kadri Kryeziu kao sudiju izvestioca, i na njegovo mesto imenovao je sudiju Arta Rama-Hajrizi.

10. Dana 02. Juna 2014. god., podnosilac je poslao pismeni odgovor u kome ne prilaže nikakvu relevantnu odluku i ne specifikuje kako i koja su Ustavom zagarantovana prava povređena u njegovom slučaju, već samo ponavlja iste navode iz originalnog zahteva.

11. Dana 03. jula 2014. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje, iznelo je Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

12. Dana 02. aprila 2014 god., podnosilac zahteva je podneo zahtev Sudu koristeći Obrazac za podnošenje zahteva. Što se tiče opisa činjenica, on je naveo da je bio radnik DP „Ramiz Sadiku“ preko 11 godina i to u periodu od 1978. god., do 1990. god. Po navodima podnosioca, uprkos svim uloženim zahtevima da se njegovo ime uvrsti u konačnu listu radnika sa pravom na udeo od 20% prihoda od privatizacije DP „Ramiz Sadiku“, on je bio odbijan sa obrazloženjem da to pravo ne pripada radnicima koji nisu radili 3 godine nakon rata.

13. Podnosilac zahteva je priložio: evidenciju o penzijsko-invalidskom osiguranju, odluku zajednice opštinskih radnika, kopiju radne knjižice, kopiju izjave radnika DP „Ramiz Sadiku“ i ovlašćenje za pravnog zastupnika.

14. Dana 21. maja 2014. god., Sud je tražio od podnosioca zahteva da kompletira i pojasni zahtev. U obaveštenju podnosilac zahteva je obavešten da, ako ne pruži tražene informacije i dokumenta, Sud neće biti u mogućnosti da razmatra zahtev.

15. Dana 02. juna 2014. god., podnosilac je poslao pismeni odgovor u kome nije priložio nikakvu dodatnu dokumentaciju ili objašnjenje, već je u izjavi ponovio svoje zahteve iz originalnog zahteva.

Navodi podnosioca

16. Podnosilac zahteva tvrdi:

> *„Smatram da je u mom slučaju prekršen Ustav, zbog toga što mi nije isplaćen iznos koji mi pripada po osnovu udela od 20% od privatizacije DP „Ramiz Sadiku“, obzirom da sam i ja bio radnik i plaćao doprinose u ovom preduzeću od 1978. do 1999. god.“*

17. Podnosilac zahteva od Suda traži:

> *„Tražim od Ustavnog suda da utvrdi da je učinjena povreda zakona i Ustava, obzirom da mi nije nikako omogućeno da tražim ono što mi pripada od udela od 20% sredstava od prodaje DP „Ramiz Sadiku“ iz Prištine i to od strane rukovodstva i Komisije kao i bivše KPA.“*

18. Podnosilac zahteva od Suda dalje traži:

> *„Tražim da se javnost obavesti da je rukovodstvo DP „Ramiz Sadiku“ iz Prištine i svi ostali koji su pomenuti u ovom zahtevu učinili povrede zakona i Ustava.“*

Prihvatljivost zahteva

19. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti predviđene Ustavom i dalje navedene u Zakonu i Poslovniku o radu Suda.

20. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 [Jurisdikcija i Ovlašćene Strane] Ustava koji predviđa*:*

„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.“

21. Sud se takođe poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“

22. Sud takođe uzima u obzir pravilo 29. (2) Poslovnika o radu, podnošenje podnesaka i odgovora, koji određuje da*:*

"(...)

(2) Podnesak takođe uključuje sledeće: (a) ime i adresu učesnika koji pokreće postupak; (b) ime i adresu zastupnika, ako ga ima; (c) punomoćje za zastupnika, ako ga ima; (d) ime i adresu za uručivanje drugog učesnika u postupku, ako je poznata; (e) izjavu o traženoj pravnoj pomoći; (f) kratak opis činjenica; (g) proceduralni i substantivni značaj podneska; i (h) dodatna dokumenta i informacije."

(3) Kopije svih relevantnih dokumenata, koja se podnose kao podrška podneska, treba priložiti istom. Ukoliko su relevantni samo neki delovi dokumenta, onda treba priložiti samo njih“.

23. Pored toga, Sud uzima u obzir pravilo 32. (4) Poslovnika, koje predviđa:

„Sud može odbiti podnesak onda kada zaključi da je podnesak sporan ili da na neki drugi način ne predstavlja predmet ili spor“.

24. U konkretnom slučaju Sud primećuje da je podnosilac zahteva podneo, nejasan i nerazumljiv zahtev. Štaviše on nije preduzeo nikakve radnje u cilju razjašnjenja i preciziranja svog zahteva uprkos zahtevu suda da to učini.

25. U stvari, postupci pred Ustavnim sudom su u suprotnosti po prirodi. Na podnosiocu zahteva je da potkrepi navode (pružajući Sudu potrebne činjenične argumente), kao i pravne argumente (objašnjavajući zašto i kako su, po njegovom mišljenju, odredbe Ustava povređene). Sud je odgovoran za utvrđivanje činjenica; a na

podnosiocu je da osigura aktivnu pomoć pružajući potrebne informacije i relevantne dokumente.

26. Pre svega, u smislu prethodno navedenog, nije do Suda da izgrađuje slučaj u ime podnosioca zahteva. Naprotiv, to treba da uradi podnosilac zahteva, koji treba da se obrati Sudu u skladu sa svim uslovima o prihvatljivosti zahteva.

27. Sud podseća da je poslat dopis podnosiocu zahteva, upozoravajući ga da ako ne pruži tražene informacije i dokumenta sud neče biti u mogućnosti da razmatra zahtev. Sud dalje navodi da u svom odgovoru podnosilac zahteva nije pružio nijedan relevantan dokumenat za razmatranje, uključujući i konačnu listu zaposlenih koji su bili kvalifikovani za dobijanje nadoknade od privatizacije DP „Ramiz Sadiku“ objavljenu pod brojem Fi-64/90.

28. Na osnovu svega navedenog Sud smatra da gore navedeni zahtev ne prelazi minimalni prag da bi se smatrao zahtevom, štaviše, Sud smatra da je opravdana pretpostavka da podnosilac nije više zainteresovan u daljem postupku sa svojim zahtevom (vidi slučaj KI143/13, *podnosilac zahteva Nebih Sejdiu,* Odluka o brisanju zahteva sa liste predmeta od 24 aprila 2014 god., takođe *mutatis mutandis* vidi slučaj *Starodub v. Ukraine,* No. 5483/02, ECtHR, Decision of 7 June 2005).

29. Sud smatara da ovaj zahtev ne predsavlja predmet ili spor i mora da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilom 32. (4) Poslovnika.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i Pravilom 32 (4) Poslovnika, na zasedanju održanom 3. jula 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA skine sa liste podneti zahtev;

II. Ova odluka će biti dostavljena stranama;

III. Ova odluka će biti objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona o Ustavnom sudu;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr Enver Hasani

KO119/14 - Xhavit Haliti i 29 drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo, Presuda od 21. avgusta 2014 god. - Ocena ustavnosti Odluke br. 05-V-001 izglasane od strane 83 poslanika Skupštine Republike Kosovo o izboru predsednika Skupštine Republike Kosovo, od 17. jula 2014. god.

Slučaj KO103/14, odluka od 21. avgusta 2014. godine

Ključne reči: poslanici Skupštine, ustavno tumačenje, postupak, izbor predsednika Skupštine, politička partija, koalicija, privremena mera

Zahtev je podnet od strane 30 poslanika Skupštine Republike Kosovo, koji su osporili odluku br. 05-V-001 izglasanu od strane 83 poslanika Skupštine Republike Kosovo o izboru predsednika Skupštine Republika Kosova (Skupština), kako zbog sadržaja, tako i zbog postupka koji se sprovodio nakon konstitutivne sednice Skupštine 17. jula 2014. godine.

Podnosioci zahteva su tražili da Sud da uvede privremenu meru, odnosno da obustavi proces konstituisanja Skupštine na čekanje končane odluke Suda. Podnosioci zahteva tvrde *"Privremena mera je od javnog interesa, jer neizdavanje te mere bi uzrokovalo nepopravljivu štetu funkcionisanju institucija Republike Kosovo, kao i demokratiji u Republici Kosovo."*

Što se tiče zahteva za uvođenje privremene mere, Sud je konstatovao da je zahtev *prima facie* prihvatljiv, jer je podnet od strane više od 10 poslanika Skupštine Kosova u roku od osam dana od dana donošenja odluke koju je usvojila Skupština, kako zbog sadržaja, tako i zbog sprovedenog postupka. Dakle, uslovi iz člana 113. stav 5. Ustava su bili ispunjeni.

Dakle, Sud je, u skladu sa članom 116 [Pravni Efekat Odluka], stav 2 Ustava, članom 27. Zakona i pravilom 55 (4) Poslovnika, utvrdio da su podnosioci izneli dovoljno uverljivih argumenata da odobri zahtev za privremenu meru.

Stoga, Sud ne prejudicirajući meritum slučaja odobrava zahtev podnosilaca o privremenoj meri.

PRESUDA
u
slučaju br. KO119/14
Podnosioci
Xhavit Haliti i 29 drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo
Ocena ustavnosti Odluke br. 05-V-001 izglasane od strane 83 poslanika Skupštine Republike Kosovo o izboru predsednika Skupštine Republike Kosovo, od 17. jula 2014. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija, i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli sledećih 30 poslanika Skupštine Republike Kosovo: Hashim Thaçi, Xhavit Haliti, Hajredin Kuçi, Enver Hoxhaj, Arsim Bajrami, Memli Krasniqi, Margarita Kadriu-Ukelli, Zenun Pajaziti, Elmi Reçica, Rafet Rama, Ganimete Musliu, Selvije Halimi, Safete Hadërgjonaj, Bekim Haxhiu, Flora Brovina, Fadil Beka, Xhevahire Izmaku, Agim Aliu, Sala Berisha-Shala, Agim Çeku, Besim Beqaj, Raif Qela, Naim Fetahu, Blerta Deliu Kodra, Mexhide Mjaku-Topalli, Adem Grabovci, Azem Syla, Nuredin Lushtaku, Nezir Çoçaj i Kadri Veseli (u daljem tekstu: podnosioci zahteva). Podnosioci zahteva su ovlastili g. Xhavit Haliti da ih predstavi pred Ustavnim sudom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju Odluku br. 05-V-001 izglasanu od strane 83 poslanika Skupštine Republike Kosovo (u daljem tekstu: Skupština) o izboru predsednika Skupštine Republike Kosovo što se tiče sadržaju i postupka koji je sleđen tokom Konstitutivne Sednice Skupštine 17. jula 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti Odluke Br. 05-V-001 kojom je g. Isa Mustafa izabran za predsednika Skupštine.

4. Podnosioci zahteva osporavaju ustavnost postupka za izbor predsednika Skupštine, koji je sleđen tokom Konstitutivne Sednice Skupštine, održane 17. jula 2014. god., navodeći da je bilo povrede čl. 67. [Izbor Predsednika i Potpredsednika] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i Poslovnika Skupštine.

5. Štaviše, podnosioci zahtevaju od Suda da uvodi privremenu meru, odnosno, da obustavi Konstitutivnu Sednicu Skupštine na čekanje konačne odluke Suda. Podnosioci zahteva tvrde da *"Privremena mera je od javnog interesa, jer neizdavanje te mere bi uzrokovalo nepopravljivu štetu funksionisanju institucija Republike Kosovo, kao i demokratiji u Republici Kosovo."*

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnivan na čl. 113.5 Ustava, čl. 42. i 43. Zakona, br. 03/L-121, o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon), i pravilo 56.1 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

7. Dana 18. jula 2014. god. podnosioci zahteva su podneli zahtev Sudu.

8. Dana 21. jula 2014. god., shodno pravilu 33. Poslovnika o radu, predsednik Ustavnog suda je, Odlukom br. GJR. KO119/14, imenovao sudiju Robert Carolan kao Sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je, Odlukom br. KSH. KO119/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

9. Dana 21. jula 2014. god. Sud je obavestio podnosioce o registrovanju zahteva i poslao kopiju zahteva Predsednici Republike Kosovo, tehničke Vlade Republike Kosovo (u daljem tekstu: Tehnička Vlada) i Generalnom sekretaru Skupštine. Sud je od ovog poslednjeg tražio kopiju zapisnika sa Konstitutivne Sednice održane 17. jula 2014. god., kao i da dostavi kopije zahteva KO119/14 svim poslanicima kako bi im omogućili da dostave Sudu svoje komentare o ovom zahtevu.

10. Dana 23. jula 2014. god. Sud je usvojio zahtev podnosilaca za privremenu meru *"[...] do konačne odluke Suda i to najkasnije do 18.*

septembra 2014. godine od dana donošenja [...]" odlukom o privremenoj meri.

11. Dana 29. jula 2014. god., 67 poslanika Skupštine je dostavilo svoje komentare u vezi sa zahtevom KO119/14.

12. Dana 30. jula 2014. god., Sud je poslao kopije komentara 67 poslanika Skupštine podnosiocima zahteva, koji nisu dostavili bilo kakav komentar.

13. Dana 30. jula 2014., poslanik g. Arsim Bajrami dostavio je svoje komentare u vezi sa zahtevom KO119/14.

14. Dana 31. jula 2014. god., generalni sekretar Skupštine je dostavio Sudu tražena dokumenta.

15. Dana 4. avgusta 2014. god., pet poslanika Skupštine su obavestili Sud da podržavaju komentare drugih 67 poslanika Skupštine.

16. Istog dana, generalni sekretar Skupštine dostavio je Sudu komentare poslanika Skupštine u vezi sa slučajem KO119/14.

17. Dana 19. avgusta 2014. god. Sud je većao i glasao o slučaju sudije Kadri Kryeziu pri čemu Sud odlučio:

    DA UKORI sudiju Kadri Kryeziu zbog povrede člana 1 1 4 Kodeksa ponašanja za sudije Ustavnog suda, i

    DA IZUZME sudiju od učestvovanja u raspravama za sve buduće zahteve Ustavnog suda u koje su uključene političke partije ili pojedinci u političkim partijama ili iz svakog drugog slučaja koji ima politički kontekst, u kojem se, inter alia, stranka može pojaviti pred Sudom, kao sto je predsednik Republike Kosovo, Skupština, Vlada, Ombudsman i opštine.

18. Prema tome, sudija Kadri Kryeziu nije učestvovao u postupcima i odlučivanju Suda o slučaju KO 119/14.

19. Dana 21. avgusta 2014. god., Sud je održao javnu raspravu.

20. Istog dana je Sud većao i glasao o slučaju, pri čemu je sudija izvestilac, sudija Robert Carolan, tražio je da bude zamenjen jer bio u manjini. Predsednik Ustavnog suda u skladu sa pravilima 60 (1) i 44 (4) Poslovnika o radu zamenio sudiju Robert Carolan sa sudijom Almiro Rodrigues kao sudiju izvestioca (odluka br. GJR. KO119/14).

Sledstveno, sudija Snezhana Botusharova je imenovana za člana Veća za razmatranje (odluka br. KSH. KO119/14).

Pregled činjenica

21. Dana 7. maja 2014. god., Skupština na svoju vanrednu plenarnu sednicu odlučila je za raspuštanje Skupštine.

22. Dana 8. maja 2014. god. predsednica Republike Kosovo je dekretirala prevremene izbore za 8. juni 2014. god.

23. Dana 8. juna 2014. god. su održani izbori u Republici Kosovo.

24. Dana 27. juna 2014. god. Centralna Izborna Komisija (u daljem tekstu: CIK) je objavila izborne rezultate.

25. Dana 4. jula 2014. god., CIK je certifikovala izborne rezultate.

26. Dana 7. jula 2014. god., predsednica Republike Kosovo zakazala je Konstitutivnu Sednicu Skupštine za 17. juli 2014. god.

27. Dana 8. jula 2014. god., bivši predsednik četvrtog saziva Skupštine zakazao je zajednički sastanak predsedništva četvrtog saziva Skupštine sa čelnicima parlamentarnih partija kako bi pripremili Konstitutivnu Sednicu petog saziva. U prilogu pozivnica za sastanak bio je materijal CIK, odnosno obaveštenje o certifikovanim izbornim rezultatima, odluka CIK br. 1579-2014 od 4. jula 2014. god. o certifikovanju izbornih rezultata i lista kandidata izabranih za Skupštinu.

28. Dana 11. jula 2014. god., Demokratski Savez Kosova (LDK), Alijansa za budućnost Kosova (AAK) i NISMA informisali su bivšeg predsednika četvrtog saziva Skupštine da su poslanici političkih subjekata LDK-AAK-NISMA odlučili da formiraju parlamentarnu grupu LDK-AAK-NISMA.

29. Dana 12. jula 2014. god., bivši predsednik i predsedništvo četvrtog saziva Skupštine održalo je svoju sednicu da bi pripremilo dnevni red za Konstitutivnu Sednicu.

30. Nacrt dnevnog reda Konstitutivne Sednice Skupštine je sadržao sledeća pitanja:

    a. Formiranje Privremene komisije za verifikaciju kvoruma i mandata poslanika;

    b. Polaganje zakletve od strane poslanika Skupštine;

c. Obaveštenje o formiranje parlamentarnih grupa; i

d. Izbor predsednika i zamenika predsednika Skupštine.

31. Dana 17. jula 2014. god., Skupština je održala svoju Konstitutivnu Sednicu kojom je predsedavala najstarija poslanica Skupštine, gđa Flora Brovina, (u daljem tekstu: predsedavajuća) potpomognuta od najmlađe poslanice Skupštine, gđe Teuta Rugova.

32. Predsedavajuća je otvarala Konstitutivnu Sednicu Skupštine i zatim zahtevala od političkih partija da nominiraju po jedan član za a*d hoc* Komisiju za verifikaciju kvoruma i mandata. Politička partija Demokratska Partija Kosova (PDK) nominirala je poslanika g. Memli Krasniqi, LDK, AAK i NISMA nominirale su poslanika g. Armend Zemaj, Vetëvendosja (VV) nominirala je poslanicu gđu. Albulena Haxhiu, Lista Srpska nominirala je poslanicu gđu. Jelenu Bontić, Kosovo Demokratik Tyrk Partisi nominirala je poslanicu gđu. Müferra Şinik, koalicija VAKAT nominirala je poslanicu gđu. Dudu Balje, Progresivna Demokratska Stranka nominirala je poslanicu gđu. Emiliju Redžepi, Liberalna Partija Egipčana nominirala je poslanika g. Veton Berisha, Aškalijska Partija za Integraciju nominirala je poslanika g. Etem Arifi, politička partija Kosovski Novi Romani Partia nominirala je poslanika g. Kujtim Paqaku. Ovaj sastav *ad hoc* Komisije za verifikaciju kvoruma i mandata su glasali i usvjili svi 120 poslanika.

33. A*d hoc* Komisija je predstavila izveštaj o valjanost mandata poslanika i verifikaciju kvoruma Konstitutivne Sednice Skupštine, na osnovu liste certifikovanih izbornih rezultata u sledećem redosledu:

a. Koalicija PDK 37 poslanika
b. LDK 30 poslanika
c. VV 16 poslanika
d. AAK 11 poslanika
e. Srpska Lista 9 poslanika
f. NISMA 6 poslanika
g. Kosovo Demokratik Tyrk Partisi 2 poslanika
h. Koalicija Vakat 2 poslanika
i. Progresivna Demokratska Stranka 1 poslanik
j. Demokratska Partija Aškalija Kosova 1 poslanik
k. Nova Demokratska Stranka 1 poslanik
l. Liberalna Partija Egipčana 1 poslanik
m. Aškalijska Partija za Integraciju 1 poslanik
n. Koalicija za Goru 1 poslanik
o. Kosovski Novi Romani Partia 1 poslanik

34. Zatim, predsedvajuća je izjavila da su svi 120 poslanici prisutni i tako stavila na glasanje izveštaj a*d hoc* Komisije za verifikaciju kvoruma za koji su 44 njih glasali za, dok ostali poslanici niti su glasali protiv niti se uzdržali. Onda je predsedavajuća dala pauzu.

35. Nakon pauze, predsedavajuća je držala drugu rundu glasanja. Predsedavajuća je izjavila da od 120 poslanika koji su bili prisutni 117 njih je glasalo „za“ izveštaj *ad hoc* Komisije.

36. Predsedavajuća je zahtevala od prisutnih poslanika da polažu zakletvu, što su i učinili.

37. Što se tiče treće tačke dnevnog reda, formiranje parlamentarnih grupa, predsedavajuća je rekla da ona i najmlađa poslanica nisu službeno nadležne o tome, jer one su tu samo zbog starosti. Prema tome, formiranje parlamentarnih grupa treba učiniti nakon tačke 4, izbora predsednika i zamenika predsednika Skupštine.

38. Predsedavajuća je nastavila sa dnevnim redom Konstitutivne Sednice Skupštine i zahtevala od PDK da predlaže kandidata za predsednika Skupštine i da tri najveće političke partije predlažu svoje kandidate za potpredsednike Skupštine. PDK predložila je poslanika g. Agim Aliu kao kandidata za predsednika Skupštine, dok je LDK predložila poslanika g. Isa Mustafa kao kandidata za predsednika Skupštine. Druge političke partije nisu predložile svoje kandidate za potpredsednike Skupštine. Kada je predsedavajuća stavila na glasanje kandidaturu g. Agim Aliu iz PDK, sledeće političke partije su napustile salu Skupštine: LDK, VV, AAK, NISMA i Lista Srpska. Na njen zahtev nabrajani su ostali poslanici i samo su 47 poslanika bili prisutni. Prema tome, predsedavajuća je proglasila sednicu zatvorenom do daljeg pismenog obaveštenja, jer nije više bilo kvoruma.

39. Zatim, iako je Konstitutivna Sednica Skupštine bila zvanično odložena od strane predsedavajuće do daljeg pismenog obaveštenja, LDK, AAK, NISMA, VV i poslanici Liste Srpske vratili su se u sali Skupštine i počeli sastanak. Najmlađa poslanica Skupštine, gđa. Teuta Rugova, predsedavala sednicom i zahtevala od 83 prisutnih poslanika da glasaju predlog koju su podneli LDK, AAK, Nisma i VV za zamenu predsedavajuće, poslanice Flora Brovina. Predlog je usvojen sa 82 glasova za. Pri čemu, druga najstarija poslanica Skupštine, poslanica gđa Milka Vuliq, preuzela je predsedavanje sastanka.

40. Gđa Milka Vuliq tražila je od LDK, AAK, VV i NISMA da predlažu kandidata za predsednika Skupštine i da tri najveće političke partije predlažu po jedan kandidat za potpredsednika Skupštine. LDK, AAK i NISMA predložili su poslanika g. Isa Mustafa kao kandidata za

predsednika Skupštine, dok je VV predložila poslanika g. Glauk Konjufca kao kandidata za potpredsednika Skupštine i grupa 6+ predložila kao kandidate za potpredsednika Skupštine, rotaciono, gđu. Duda Balje, gđu. Müfera Şinik, g. Danush Ademi i g. Kujtim Paqaku. Druge političke partije su izjavile da će kasnije predložiti svoje kandidate za potpredsednike Skupštine.

41. Gđa Milka Vuliq stavila je na glasanje predložene kandidate, gde je g. Isa Mustafa izabran za predsednika Skupštine sa 65 glasova za od 83 prisutnih poslanika. G. Glauk Konjufca iz VV je izabran za zamenika predsednika sa 82 glasova za, dok su gđa. Duda Balje, gđa. Müfera Şinik, g. Danush Ademi i g. Kujtim Paqaku iz Grupe 6+ su izabrani kao zamenici predsednika rotaciono sa 82 glasova za.

Argumenti predstavljeni od strane podnosilaca zahteva

42. Podnosioci zahteva tvrde da *"Tokom priprema za konstitutivnu sednicu V saziva Skupštine kao i tokom ove sednice bilo je povreda Ustava i Poslovnika o radu Skupštine. Tokom sednice, 12. Jula 2014. god., predsedavajući sednice odnosno predsednik iz prethodnog saziva, g. Jakup Krasniqi, je prekoračio svoje nadležnosti mandata propisanim Ustavom, odnosno njegovo tumačenje za najveću Parlamentarnu grupu, koja je prema bivšem predsedniku „Parlamentarna grupa" formirana od 47 poslanika tokom procesa registrovanja poslanika V saziva, treba da sedne u centar i sledstveno ova Parlamentarna grupa treba da predlaže i predsednika Skupštine. Uzimajući u obzir da „Parlamentarna grupa LDK-AAK-Nisma" nije certifikovana kao najveća parlamentarna grupa od strane Centralne izborne Komisije, ako što je propisano čl. 15. i 18. Zakona, br.03/L-073, o Opštim izborima u Republici Kosovo (Službeni list Republike Kosovo/ Priština: III god./br.31/ 15. Juni 2008. God), ponašanje predsednik iz IV saziva, koji je ovlastio ujedinjenje u jednoj Parlamentarnoj grupi poslanika iz LDK, AAK i Nisma, koji nisu certifikovani kao najveća Parlamentarna grupa, pre konstituisanja V saziva Skupštine Republike Kosovo, čini povredu Ustava Republike Kosovo, odnosno čl. 64. 1 i 67., kao i čl. 15. I 18. Zakona, br.03/L-073, o Opštim izborima u Republici Kosovo (Službeni list Republike Kosovo/Priština:III god./br.31./15. juna 2008. god.). Takođe, postupci predsednik Skupštine iz IV saziva, su u suprotnosti sa dosadašnjom praksom koja se potvrđuje zapisnikom iz sednice predsedništva Skupštine sa predstavnicima parlamentarnih partija, održanom 10. februara 2011. god."*

43. Pored toga, podnosioci zahteva navode da *"Odluka Skupštine Republike Kosovo, od 17. Jula 2014. god. (Br.05-V-001), o izboru predsednika Skupštine Republike Kosovo, uključujući i postupak*

pripreme procesa konstituisanja Skupštine, nisu u skladu sa odredbama člana 67. Ustava Republike Kosovo. U skladu sa članom 67.2. Ustava i Presudom Ustavnog suda u slučaju br. KI103/14 podnetim od strane predsednice Republike Kosova, u vezi sa ocenom saglasnosti člana 84.14. (Nadležnosti Predsednika) sa članom 95. (Izbor Vlade) Ustava Republike Kosovo (Br. Ref: AGJ 671/14, od 1. Jula 2014. god.) predsednika Skupštine predlaže najveća parlamentarna grupa koja je dobila većinu mesta u Skupštini i bira se većinom glasova svih poslanika Skupštine."

44. Stoga, podnosioci zahtevaju od Ustavnog suda odgovor na sledeća pitanja:

    a. *Da se oceni ustavnost Odluke Skupštine Republike Kosovo, od 17. jula 2014. god. (br.05-V-001) da li je predsednika Skupštine predložila najveća parlamentarna grupa, shodno članu 67.2. Ustava Republike Kosovo.*

    b. *Da se razjasni koja je najveća parlamentarna grupa, kako je propisano članom 67. stav 2. Ustava Republike Kosovo (29. April 2010. god.) odnosno, da li je to najveća parlamentarna grupa koja je dobila izbore za Skupštinu 8. juna 2014. god. ili grupa koja je formirana tokom registrovanja poslanika i sledstveno: ko ima pravo da predlaže kandidata za predsednika Skupštine u konstituivnoj sednici Skupštine?*

    c. *Da se razjasni da li je, shodno članu 67.7, bilo povrede Ustava od strane predsednika Skupštine iz prethodnog saziva. Koja su nadležnosti predsednika Skupštine iz prethodnog saziva tokom pripremne sednice 12. Jula 2014. god.?*

    d. *Nakon zvaničnog zatvaranja konstitutivne sednice, da li je bilo ispravno razrešenje predsedavajućeg sednice i nastavak sa konstitutivnom sednicom a da nisu pozvani poslanici, kao i uzimajući u obzir ovo i preduzete korake za izbor predsednika i potpredsenika Skupštine , da li je tokom konstitutivne sednice Skupštine Republike Kosovo bilo povrede Ustava i Poslovnika Skupštine?*

Komentari predstavljeni od strane 67 poslanika Skupštine

45. Dana 29. jula 2014. god., 67 poslanika, predstavljenih od strane g. Bajram Gecaj, dostavili su svoje komentare u vezi sa zahtevom KO119/14.

46. Što se tiće prihavtljivosti zahteva, 67 poslanika tvrde da podnosioci zahteva nisu ovlašćena strana za podnošenje zahteva u skladu sa članom 113.5 Ustava, jer *"[...] povrede koje navode podnosioci su pitanja koja su predviđena Poslovnikom Skupštine ili određene odlukama predsedništva Skupštine, a ne pitanja predviđena Ustavom."*67 poslanika tvrde da je Sud uzeo stav u slučajevima br. KO29/11 i br. KO108/13 *"[...] kojom prilikom je odbio da tumači pitanja koja su predviđena Poslovnikom Skupštine, osim onih predviđenih Ustavom."*

47. S timu vezi, 67 poslanika tvrde da:

    a. pojam "najveća parlamentarna grupa" *"[...] je definisan Poslovnikom Skupštine, u Aneksu br. 1. Sledstveno, u skladu sa jasnim stavom ovog Suda da ne upušta se u tumačenje pitanja regulisanih zakonima ili poslovnicima, takođe i u konkretnom slučaju, podnosioci ne mogu zahtevati od Ustavnog suda tumačenje ovog pojma, dato u Aneksu 1 Poslovnika Skupštine. [...]"* i *"Definicija pojma "parliamentarna grupa" je političko pitanje, jer je blisko vezano sa političkom voljom poslanika Skupštine, procedurama funksionisanja ove institucije i njihovim delatnostima kao poslanici."*

    b. Odluka predsedništva Skupštine nije ustavno pitanje i iz slučaja br. KO115/13: *"Jasan je stav ovog Suda da neće se baviti tumačenjem odluka predsedništva Skupštine ili drugih organa Skupštine, nego samo odlukama izglasanih od strane poslanika u sednici."*

48. U ovom konkretnom sluačaju, LDK-AAK-NISMA su formirale zajedničku parlamentarnu grupu na osnovu sličnosti njihovih programa i tako su sproveli svoje pravo kao parlamentarna grupa, predlogom kandidata za predsednika Skupštine, u skladu sa članom 67. (2) Ustava.

49. Po mišljenju 67 poslanika, podnosioci zahteva nisu ni na koji način specifikovali kako njihove tvrdnje predstavljaju ustavne povrede. Štaviše, podnosioci su zahtevali razjašnjenja, koja nisu *ratione materiae* u saglasnosti sa Ustavom.

50. Što se tiče merituma zahteva, 67 poslanika tvrde je zahtev neosnovan jer navodno *"oba esencijala uslova Ustava [i.e. član 67.2 Ustava], što je, predlog najveće parlamentarne grupe i glasanje većine poslanika Skupštine,su ispunjena u ovom konkretnom slučaju. Sva druga pitanja su pitanja koja su regulisana Poslovnikom Skupštine."*

51. Što se tiče pojma "parliamentarna grupa", 67 poslanika tvrde da taj pojam nije definisan Ustavom, ali Poslovnikom Skupštine, koji u Prilogu 1. glasi [Značenje upotrebljenih izraza u polsovniku]: *"Grupa najmanje 5 odsto, odnosno 6 poslanika Skupštine, koja je upoznala Predsednika i Predsedništvo Skupštine o njihovom cilju da deluju kao parlamentarnagrupa."* Oni se takođe pozivaju na član 20. (1) Poslovnika, koji predviđa *"Poslanici mogu da formiraju parlamentarnu grupu prema njihovoj partijskoj pripadnosti ili programskim opredeljenjima.*", dok stav 2 određuje *"Poslanik ima pravo da ravnopravno učestvuje u jednoj parlamentarnoj grupi, da se povlači iz iste, da formira novu parlamentarnu grupu, da se priključi drugoj parlamentarnoj grupi ili da deluje kao nezavisan. O svakom slučaju, poslanik je dužan da, o njegovoj odluci, pismeno obavesti predsednika Skupštine."*

52. S tim u vezi, 67 poslanika navode da *" 8. jula 2014. god., grupa od 47 poslanika je formirala parlamentarnu grupu LDK, AAK, NISMA na osnovu programskog opredelenja i shodno članu 20. Poslovnika, informisali su predsednika i predsedništvo Skupštine, koji je bilo na dužnosti shodno članu 8. Poslovnika Skupštine. Formiranje parlamentarnih grupa pre konstitutivne sednice ne može se nipošto osporiti zato što ako se pozivamo na član 8. (3) Poslovnika jasno se vidi da se parlamentarne grupe mogu takođe formirati i pre kontitutivne sednice. Ovaj stav je takođe u saglasnosti sa članom 70. (2) Ustava [...]" i "rezultati parlamentarnih izbora su certifikovani 4. Jula 2014. god. Od strane Centralne izborne komisije, dok je konstitutivna sednica održana 17. jula 2014. god. Na osnovu toga, poslanici mandat kojih je već počeo 13 dana pre konstitutivne sednice su imali pravo da se slobodno udruže u parlamentarnim grupama čak i pre konstitutivne sednice. Formiranje parlamentarnih grupa i pre konstitutivne sednice je dokazano i prethodnim presedanima parlamentarne prakse. U četvrtom sazivu Skupštine Kosova, certifikovanje rezultata je vršeno 7. februara 2011. god. I parlamentarna grupa 6+ je dostavila listu poslanika svojih parlamentarnih grupa (udruženje različitih partija koje su pojedinačno kandidovale u izborima) 9. februara 2011.god. dok je konstitutivna sednica održana 21. februara 2011. god."*

53. S druge strane, 67 poslanika navode da su podnosioci zahteva takođe pogrešno zaključili da je parlamentarna grupa sinonim pojma "Partija ili koalicija". Po njihovom mišljenju, najveća „parliamentarna grupa" nije određena od političke partije ili koalicije, nego od volje poslanika da se ujedine ili na osnovu političkog opredeljenja ili na osnovu programa kao što je i propisano Poslovnikom Skupštine.

54. Što se tiće zahteva podnosilaca da Sud razjasni da li je bilo povrede Ustava od strane predsednika prethodnog saziva tokom pripremne sednice 12. jula 2014. god., 67 poslanika tvrde da Sud nije nadležan da oceni odluke predsedništva Skupštine, nego samo odluke koje su donete od strane većine poslanika, tokom sednice. Po njihovom mišljenju, *"[...] ovo je bila Odluka predsedništva, sa nijednim glasom protiv, to jest, doneta konsensusom i dovoljnim kvorumom za donošenje odluka. U donošenju ove Odluke predsedništvo je postupalo u skladu sa Ustavom i Poslovnikom Skupštine, jer kao što je i gorenavedeno, predsedništvo iz prethodnog saziva nastavlja mandat sve do izbora predsednika novog saziva, uključujući i donošenje odluka o konstitutivnoj sednici."*

55. Štaviše, što se tiće tvrdnje podnosilaca da je bilo povrede kada je zamenjena predsedavajuća, 67 poslanika tvrde da ovo "[...] nije pitanje kojom bi trebalo da se bavi Sud, jer to je predviđeno Poslovnikom Skupštine a ne Ustavom. Jasno je da pravila [Poslovnika Skupštine] koja između ostalog, predviđaju prava i obaveze poslanika, važe za svaku sednicu. Prema tome, iz momenta polaganja zakletve, poslanici su ovlašćeni na svoja prava, uključujući i pravo da zahtevaju reč, da glasaju za ili protiv, da zahtevaju nastavak konstitutivne sednice, da zahtevaju pauzu, da predlažu mociju za zamenu predsedavajućeg, u skladu sa odredbama Poslovnika.

56. 67 poslanika, navode da su oni zahtevali zamenu predsedavajućeg, u skladu sa poslovnikom Skupštine u svetlu onoga što sledi:

    a. *"[...] uprkos odluke predsedništva da će mesta u sredini pripasti parlamentarne grupe LDK, AAK i NISMA, poslanici PDK su uzurpirali ta mesta. U ime parlamentarne grupe LDK-AAK-NISMA, poslanica Vjosa Osmani je tražila reč od predsedavajućeg sednice da bi se suprotstavila ovoj povredi, ali predsedvajauća nije joj dala reč. [...] istu primedbu o povredi Odluke predsedništva, u vezi sa rasporedom sedenja u Skupštini, izrazio i poslanik Visar Ymeri u ime parlamentarne grupe Vetëvendosje. Uprkos ovoj primedbi, predsedavajuća sednice nije reagovala da bi ispravila tu povredu Odluke predsedništva od 12. jula 2014. god."*

    b. *"[...] predsedavajuća sednice je pokušala da obustavi sednicu, uprkos volje poslanika (više od 2/3 njih), da nastave sa time. Ona i drugi poslanici PDK su napustili salu. U međuvremenu 2/3 poslanika koji su ostali u Sali su zahtevali nastavak sednice. U trenutku kada je asistent predsedavajućeg, Teuta Rugova, tražila da se utvrdi kvorum za nastavak sednice, pozivajući drugu najstariju poslanicu,*

pošto je gđa Flora Brovina odbila da predsedava sednicom, Flora Brovina se vratila u Sali i usurpirala sedište predsedavajućeg tako da ne bi dozvolila nastavak sednice, niti diskusije ili glasanje, niti bilo kakvu drugu radnju. Ovako je ona držala taoce više od 2/3 poslanika Skupštine, odgovarajući samo na zahteve PDK, da se ne nastavlja sednica."

c. *"Treća tačka dnevnog reda, koja definiše obaveštenje o formiranju parlamentarnih grupa, je preskoćena rabitrarno od strane predsedavajuće sednice. […]"* jer *"[…] ukoliko nema prigovora na dnevnom redu u početku sednice, taj dnevni red se smatra odobrenim i ne može se promeniti (član 42.2 Poslovnika Skupštine). Za bilo kakvo odstupanje od ovog pravila i Poslovnika Skupštine su potrebne 2/3 glasova prisutnih poslanika (član 84 Poslovnika Skupštine), ali se takvo glasanje nije održano uopšte."*

d. *"Kada je predsedavajuća stigla do četvrte tačke dnevnog reda bila je dužna prema scenariu pripremljenog od strane Secretariata, da u vezi sa progresom procesa daje reč najvećoj parlamentarnoj grupi, to jest grupa LDK-AAK-NISMA, da predlaže predsednika Skupštine, u skladu sa Ustavom (član 67.2), Poslovnikom Skupštine (član 8 i 12), konkluzije predsedništva i scenariu pripremljenog od strane sekretariata Skupštine. Međutim, ona je povredila sva ova dokumenta i prvo dala reć parlamentarnoj grupi PDK sa samo 37 poslanika, a ne parlamentarnoj grupi LDK-AAK-NISMA sa 47 poslanika."*

57. Konačno, 67 poslanika *"u skladu sa pravilom 39. Poslovnika o radu Ustavnog suda […] zahtevaju od Ustavnog suda da drži javnu raspravu, pošto je to više nego neophodno da se razjasne dokazi ovog pitanja, a posebno zapisnik konstitutivne sednice Skupštine. Javna rasprava je esencijalna pošto je zapisnik napravljen na osnovu izjava datih preko mikrofona uz dozvolu predsedavajuće sednice, dok je predsedavajuća dala mikrofon (reć) samo poslanicima njen partije (PDK) i nije dala mikrofon (reć) drugim poslanicima. Podnosiocima ovih Komentara, ali oni su izrazili svoja mišljenja u Skupštini bez mikrofona i ponavljali zahtev da se drži mehanički zapisnik, zbog ovakvih okolnosti blokiranja koje je stvorila predsedavajuća sednice, Flora Brovina. Štaviše, neophodno je da partije (predstavnici parlamentarnih grupa u Skupštini i sekretarijat administracije Skupštine) iznesu svoje stavove ne samo u vezi sa zapisnikom nego i o drugim dokumentima i pitanjima vezanih za nesmetano odvijanje sednice."*

Komentari predstavljeni od strane poslanika Skupštine g. Arsim Bajrami

58. Dana 30. jula 2014. god. Poslanik g. Arsim Bajrami dostavio je Sudu svoje komentare u vezi sa zahtevom KO119/14, koji se mogu rezimirati kao sledeće:

a. *"Konkluzija predsedništva prethodnog saziva (od 12.07.2014) o raspored sedenja u Skupštini, potpisana od strane predsednika prethodnog saziva g. Jakup Krasniqi, je neposredno u suprotnosti sa članom 64.1 Ustava Republike Kosova, jer prema toj odluci raspodela mesta u Skupštini nije urađena na osnovu glasova dobijenih na Skupštinskim izborima, nego na post-izbornim brojevima i koalicijama, koje nisu registrovane u CIK u skladu sa Zakonom, br. 03/L-073 čl. 15. i 18., o Opštim izborima. Neizbežno, ova metoda raspodele mesta, kršila i prethodnu parlamentarnu praksu, kao i volju sovrana, prenetu putem izbora [...]".*

b. *"U sastanku održanom 12. jula 2014. God., predsedništvo prethodnog saziva, namerno je zanemarila činjenicu da nijedan od poslanika petog saziva, uključujući i one iz post-izborne grupe LDK-AAK-NISMA nisu položili zakletve i prema tome oni nisu uživali zakonsku i ustavno pravo da vrše svoju funksiju kao poslanici. Iako mandat psolanika počinje na dan certifikovanja izbornih rezultata (član 70.2), izabrani poslanik ne može vrštiti svoju dužnost poslanika pre konstituisanja Skupštine, odnosno pre no što polaže zakletvu. To je razlog zašto u Poslovniku, sekvenca događaja počinje sa pripremama za sednicu (član 8), verifikaciju mandata (član 9), polaganje zakletve (član 10) i izborom Skupštinskih organa (član 12). Takođe, to je i razlog zašto član 70.3 specifikuje da je mandat poslanika nevažeći ako poslanik ne bude polagao zakletvu."*

c. *"[...] na dan konstituisanja, pojam "parliamentarna grupa" odražava samo volju izraženo u izborima i sve certifikovane partije ili koalicije moraju sesti prema političkoj moći, na osnovu svojih izbornih rezultata."*

d. *"Samo nakon polaganja zakletve od strane poslanika i ispunjenja predviđenih postupaka o izboru novog predsednika i predsedništva Skupštine (član 12. u vezi sa članom 8 Poslovnika), poslanici su slobodni da deluju i o tome pismeno obaveste novo predsedništvo Skupštine (član 20.2) [...]. Post-izborna grupa LDK-AAK-NISMA ima pravo da se ujedini u*

jednu zajedničku grupu tek nakon konstitutivne sednice. Kao takvo, oni nisu bili najveća grupa u konstitutovnoj sednici od 17. jula 2014. god.,i prema tome, u skladu sa članom 67.2 Ustava, oni nisu imali niti imaju pravo da predlažu kandidata za predsednika Skupštine."

e. Pored toga, poslanik g. Arsim Bajrami se poziva i na Poslovni Skupštine Slovenije, Srbije, Austrije, Republike Češke, Makedonije, Albanije, Hrvatske, Portugala, Bugarske i Crne Gore tvrdeći da *"[...] fluktuacija poslanika i nove parlamentarne grupe se formiraju samo nakon konstitutivne sednice [...]."*

Komentari predstavljeni od strane poslanice Skupštine gđe Luljeta Veselaj-Gutaj

59. Dana 4 avgusta 2014. god., poslanica gđa Luljeta Veselaj-Gutaj dostavila je Sudu svoje komentare u vezi sa zahtevom KO119/14 *"opsoravajući postupak izbora predsednika Skupštine Kosova g. Isa Mustafa, tokom Konstitutivne Sednice Skupštine, održane 17. jula 2014. god. gde je bilo povrede člana 67. Konstituisanje Skupštine nije se razvilo u skladu sa članom 67. (Izbor predsednika i zamenika predsednika), stavovi 2. i 3. Ustava u vezi sa Poglavljem III (Konstituisanje saziva Skupštine) Poslovnika Skupštine."*

Komentari predstavljeni od strane poslanika Skupštine Grupe 6+

60. Dana 4. avgusta 2014. god., poslanici Skupštine Grupa 6 + dostavili su Sudu svoje komentare u vezi sa zahtevom KO119/14 navodeći da su oni učestvovali tokom konstituisanja Skupštine i da su odluke donete na konstitutivnoj sednici u saglasnosti sa Ustavom.

Komentari predstavleni od strane poslanika Skupštine g. Etem Arifi

61. Dana 4. avgusta 2014. god., poslanik g. Etem Arifi dostavio je Sudu svoje komentare u vezi sa zahtevom KO119/14, navodeći da je učestvovao u konstituisanju Skupštine i da je njegovo mišljenje tokom konstitutivne sednice bilo slobodno bez ikakvog pritiska.

Komentari predstavljeni od strane poslanika Skupštine g. Veton Berisha

62. Dana 4. avgusta 2014. god., poslanik g. Veton Berisha dostavio je Sudu svoje komentare u vezi sa zahtevom KO119/14, navodeći da je učestvovao u konstituisanju Skupštine i da je njegovo mišljenje tokom

konstitutivne sednice bilo slobodno bez ikakvog pritiska i na osnovu njegovog znanja o osnivanju institucija na osnovu primenjivih zakona.

Javna rasprava

63. Dana 21. avgusta 2014, god, Sud je održao javnu raspravu gde su prisustvovale i pravovaljano predstavljene sledeće partije:

    a. Za podnosioce zahteva poslanik g. Arsim Bajrami;

    b. Za respondente:

        i. LDK, poslanica gđa. Vjosa Osmani;
        ii. VV, poslanica gđa. Albulena Haxhiu;
        iii. AAK, poslanik g. Ardian Gjini;
        iv. Lista Srpska, poslanica gđa. Milka Vuliq;
        v. NISMA, poslanica gđa. Valdete Bajrami;
        vi. Kosovo Demokratik Tyrk Partisi, poslanik g. Mahir Yagcilar;
        vii. Progresivna Demokratska Stranka, poslanik g. Nenad Rašić;
        viii. Nova Demokratska Stranka, poslanica gđa. Emilija Rexhepi;
        ix. Liberalna Partija Egipčana, poslanik g. Veton Berisha;
        x. Aškalijska Partija za Integraciju, poslanik g. Etem Arifi i
        xi. Kosovski Novi Romani Partia, poslanik g. Kujtim Paqaku.

64. Tokom javne rasprave sledeće partije su preuzele reć:

    a. Za podnosioce zahteva poslanik g. Arsim Bajrami;

    b. Za respondente:

        i. LDK, AAK i NISMA, poslanica gđa. Vjosa Osmani i poslanik g Ardian Gjini; i

        ii. VV, poslanica gđa. Albulena Haxhiu;

65. LDK i VV su dostavile Sudu dodatna dokumenta.

66. Sud je saslušao usmene podneske stranaka o zahtevu.

Prihvatljivost zahteva

67. Sud prvo treba da ispita da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti, predviđeni Ustavom i detaljnije obrazloženi u Zakonu i Poslovniku o radu.

68. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.1 Ustava, koji propisuje da " *Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način."*

69. Što se tiče uslova, Sud podseća da su podnosioci podneli zahtev u skladu sa članom 113.5 Ustava koji predviđa sledeće:

> *"Deset (10) ili više poslanika Skupštine može, u roku od osam (8) dana od usvajanja, da ospori ustavnost bilo kog zakona koji je usvojila Skupština, kako zbog sadržaja tako i zbog procedure sprovođenja.."* [**srpska verzija se razlikuje od albanske i engleske verzije**]

70. Pored toga, Sud se poziva na član 42. [*Tačnost podneska*] Zakona koji predviđa:

> *1. Uz podnesak podnešen u skladu sa članom 113., stav 6. Ustava, se između ostalog, podnose i sledeće informacije:*
>
> *1.1. imena i potpisi svih poslanika Skupštine koji osporavaju ustavnost zakona ili odluke donesene od strane Skupštine Republike Kosovo;*
>
> *1.2. Ustavne ili odredbe nekog akta ili zakona koje se tiču ovog zakona; i*
>
> *1.3. dokaze na koje se zasniva spor.*

71. Pored imenova i potpisa poslanika koji su podneli zahtev, podnosioci zahteva su naveli i osporenu odluku i relevantne odredbe Ustava kao i dokaze koji potkrepljuju zahtev.

72. Što se tiće osporene odluke, Sud primećuje da podnosioci osporavaju Odluku br. 05-V-001 o izboru predsednika Skupštine, izglasane od strane 83 poslanika Skupštine.

73. Što se tiče rokova, Sud primećuje sa je Odluka, br. 05-V-001 o izboru predsednika Skupštine, izglasana od strane 83 poslanika Skupštine,

doneta od strane Skupštine 17. jula 2014. god. i da je zahtev podnet Sudu 18. jula 2014. god. Stoga proizilazi da je zahtev podnet u ustavom predviđenom roku od osam dana.

74. Sud zaključuje da uslovi prihvatljivosti predviđeni članom 113.5 Ustava i članom 42. Zakona su ispunjeni.

75. U ovakvim okolnostima, Sud smatra da zahtev pokrene važna ustavna pitanja u vezi sa Konstitutivnom Sednicom Skupštine i prema tome nema osnova da se proglasi neprihvatljivim ili da se ide dalje sa analizama dodatnih osnova prihvatljivosti, podnetih od strane podnosilaca zahteva.

Komparativna studija

76. Pre nego što se upuštamo u analize slučaja, Sud će sprovesti komparativnu analizu relevantnih ustavnih odredbi Ustavnog okvira za privremenu samoupravu na Kosovo (u daljem tekstu: Ustavni okvir) a i jednog broja susednih i drugih zemalja.

Ustavni okvir za privremenu samoupravu na Kosovo 2001

77. Članovi 9.1.7, 9.1.8 i 9.1.9 Ustavnog okvira predviđaju:

Predsedništvo Skupštine

9.1.7 Skupština ima Predsedništvo koje se sastoji od osam članova
Skupštine koji se biraju na sledeći način:

(a) Dva člana imenuje stranka ili koalicija koja dobije najveći broj glasova na skupštinskim izborima;

(b) Dva člana imenuje stranka ili koalicija koja dobije drugi poredu broj glasova na skupštinskim izborima;

(c) Jednog člana imenuje stranka ili koalicija koja dobije tre}i po
redu broj glasova na skupštinskim izborima;

(d) Jednog člana imenuje stranka ili koalicija koja dobije četvrti
po redu broj glasova na skupštinskim izborima;

(e) Jedan član se imenuje među članovima Skupštine koji pripadaju

strankama koje se izjasne kao predstavnici zajednice kosovskih
Srba; i

(f) Jedan član se imenuje među članovima Skupštine koji pripadaju
strankama koje se izjasne kao predstavnici ne-albanske i ne-srpske zajednice na Kosovu. Metod za imenovanje ovog poslednjeg člana određuju članovi Skupštine koji pripadaju tim zajednicama.

9.1.8 Skupština potvrđuje ta imenovanja formalnim glasanjem.

Predsednik Skupštine

9.1.9 Član Predsedništva iz stranke ili koalicije koja dobije najveći broj glasova na skupštinskim izborima biće Predsednik Skupštine.

Albanija

78. Članovi 67 i 75 Ustava Albanije predviđaju:

Član 67

1. Predsednik Republike saziva novoizabranu Skupštinu ne ranije od dana prestanka mandata prethodne Skupštine, ali najkasnije 10 dana od isteka tog mandata. Ako je prethodna Skupština bila raspuštena pre isteka mandata, predsednik Republike saziva novu Skupštinu najkasnijeu roku od 10 dana od objavljivanja izbornih rezulatata.

2. Ukoliko predsednik Republike ne vrši takvu nadležnost, Skupština se sastaje na deseti dan perioda predviđenog u tačku 1 ovog člana.

Član 75

1. Skupština bira i razrešava svog predsednika.

2. Skupština je organizovana i funkcioniše shodno propisa usvojenih od strane većine svih svojih članova.

79. Članovi 6 i 15 Poslovnika Skupštine Republike Albanije, predviđaju:

Član 6 – Izbor predsednika Skupštine

1. Kandidat za predsednika Skupštine je predložen od najmanje 15 poslanika. Jedan poslanik ne može podržati više od jednog kandidata. Predlog treba da bude u pisanoj formi, da sadrži odgovarajuće potpise i da se dostavi privremenom sekretarijatu Skupštine.

2. Izbor predsednika Skupštine se vrši bez debate i tajnim glasanjem, većinom glasova u prisustvo više od polovine članova Skupštine. U slučaju da nijedan kandidat ne dobije potrebnu većinu, nastavlja se sa drugom rundom, gde se glasa za dva kandidata koji su dobili najviše glasovca.

3. Glasanje je javno organizovano i vođeno od strane glasačke komisije, sastavljeno od pet poslanika, koji odražavaju, ukoliko je to moguće, politički sastav Parlamenta. Najstariji član obavlja i dužnost predsedavajućeg glasačke komisije i proglašava rezultate glasanja.

4. Predsedavajući sednice odmah poziva predsednika Skupštine da uzima svoje mesto.

Član 15 – Formiranje parlamentarnih grupa

1. Poslanici mogu formirati parlamentarne grupe partijskih pripadnosti ili političkog opredeljenja.

2. Formiranje parlamentarnih grupa zahteva najmanje 7 članova. Svaki član može biti član samo jedne parlamentarne grupe. Odlazeći član parlamentarne grupe, može se pridružiti nekoj drugoj parlamentarnoj grupi tek šest meseci nakon dana odlaska.

3. Kada jedan broj članova parlamentarne grupe padne iznad broja predviđenog pod stavom 2 ovog člana, grupa prestane da postoji.

4. u roku od 3 dana od izbora predsednika Skupštine, svaki član pismeno se izjašnjava kojoj parlamentarnoj grupi on/ona bira da se pridruži. Samo poslanici koji nisu se izjasnili ili ne pripadaju nekoj parlamentarnoj grupi mogu formirati mešanu grupu.

5. svaki član ima pravo da napušta parlamentarnu grupu. Za to on/ona treba da dostavi pismenu izjavu lideru parlamentarne grupe i da obavesti Kancelariju Skupštine.

6. Izabrani poslanik saziva, u roku od 3 dana od polaganja zakletve, pismeno izjave kojoj će parlamentarnoj grupi on/ona pripasti.

Bugarska

80. Članovi 75 i 76 Ustava Republike Bugarske predviđaju:

Član 75

Predsednik Republike saziva prvu sednicu novoizabrane Narodne Skupštine u roku od mesec dana od izbora. Ako predsednik ne uspeva da učini to, sednicu saziva jedna petina poslanika Narodne Skupštine.

Član 76

1. prvu sednicu Narodne Skupštine otvara najstariji prisutni poslanik.

2. Na prvu sednicu poslanici polagaju sledeću zakletvu:

"Zakljinjem se u ime Republike Bugarske da ću da poštujem Ustav i zakone zemlje i da u svim mojim radnjama budem vođen od interesa naroda. Zakleo sam se."

3. U istoj sednici Narodna Skupština bira svog predsednika i zamenike predsednika.

81. Poglavlje II i Poglavlje IV Poslovnika Narodne Skupštine Bugarske predviđaju:

Poglavlje II

KONSTITUISANJE NARODNE SKUPŠTINE I PROMENE U RUKOVODSTVO

Član 3.

(1) Prvo zasedanje Narodne Skupštine otvara najstariji prisutan član. Taj član vodiće zasedanje sve dok Narodna Skupština ne bira svog predsednika.

(2) članovi Narodne Skupštine usmeno polagaće zakletvu, u skladu sa članom 76. stav 2. Ustava, da bi se dokumentovao ličnim postpisanjem pismene zakletve.

Član 4.

(1) pod predsedavanjem najstarijeg člana održaće se debati izričito o izboru predsednika Narodne Skupštine kao i samih izbora.

(2) na prvo zasedanje Narodne Skupštine članovi će usvojiti poslovnik o uslovima i pravilima za izbor predsednika i zamenika predsednika Narodne Skupštine.

Član 5.

(1) predsednik i zamenici predsednika Narodne Skupštine mogu se razrešiti svojih ovlašćenja pre isteka mandata na:

1. njegov/njen zahtev;

2. pismenu mociju od najmanje jedne trečine članova kada je on/ona objektivno nesposoban ispuniti svoje dužnosti, ili je sistematski zloupotrebio svoja ovlašćenja ili neuspeva da vrši svoje dužnosti u okviru svojih nadležnosti.

3. pismenu mociju od strane parlamentarne grupe, formirane od parlamentarno predstavjene partije ili koalicije, koja ih nominirala.

(2) Zamenici predsednika Narodne Skupštine biće razrešeni svojih dužnosti pre isteka mandata kada su oni napustili parlamentarnu grupu koja ih nominovala, ili kada ih grupa razreši.

(3) U slučajevima pod tačkom 1. stavovi 1 i 2 razrešenje biće proglašeno bez debate ili glasanja.

(4) U slučajevima pod tačkama 2 i 3 stav 1 mocije biće stavljena na glasanje na prvo zasedanje nakon dana podnošenja, kako bi se omogućilo saslušanje dotičnog lica. Mocija se smatra usvojenom ako dobija podršku od više od polovine prisutnih članova Narodne Skupštine.

(5) U slučaju razrešenja pod stavovima 1 i 2, održaće se novi izbor u roku od 14 dana nakon usvajanja odluke pod uslovima predviđenim Poslovnikom o radu, usvojenim od strane Narodne Skupštine. Do održanja novog izbora za predsednika Narodne Skupštine, ovom poslednjem predsedavaće zamenik predsednika,

nominiran od parlamentarno predstavljene partije ili koalicije, koja je nominirala predsednika.

Član 6.

Narodna Skupština biraće 8 sekretara iz redova poslanika.

Član 7.

U narednim zasedanjima, Narodna Skupština biraće stalne komisije.

Poglavlje četiri

PARLAMENTARNE GRUPE

Član 12.

(1) Članovi Narodne Skupštine mogu formirati parlamentarne grupe.

(2) Minimalni broj poslanika Narodne Skupštine potreban za formiranje parlamentarne grupe je 10 (deset).

(3) Ukoliko članstvo parlamentarne grupe pada ispod potrebnog minimuma, ta grupa prestaće da postoji.

(4) Kada prestane da postoji parlamentarna grupa, zamenik predsednika izabran od te grupe biće razrešen svojih ovlašćenja pre isteka mandata. Razrešenje biće proglašeno na prvoj plenarnoj sednici bez debate i glasanja.

Član 13.

(1) Svaka parlamentarna grupa dostaviće predsedniku Narodne Skupštine rešenje o svom formiranju i listu rukovodstva i članstva postpisano od svih članova.

(2) parlamentarne grupe, njihovo rukovodstvo i bilo kakve promene u njemu treba da se evidentiraju u posebnom registru Narodne Skupštine.

(3) Predsednik Narodne Skupštine proglasiće registrovane parlamentarne grupe i njihovo rukovodstvo na plenarnoj sednici.

Svaka promena u sastavu parlamentarne grupe biće proglašena od strane predsednika Narodne Skupštine na plenarnoj sednic.

(4) za stalne asistente parlamentarne grupe imenovaće se osoblje Narodne Skupštine. Na savet svake dotične parlamentarne grupe, broj takvog osoblja biće odobren od strane predsednika Narodne Skupštine u proporciji 1:10 na broj članova grupe, ali ne i manje od 2 za svaku parlamentarnu grupu.

Član 14.

(1) Nijedan član Narodne Skupštine ne može biti član više od jedne parlamentarne grupe.

(2) Uslovi članstva grupe, početak i prestanak, i prava i dužnosti članova grupe biće uspostavljene od strane dotične palamentarne grupe i u skladu sa odredbama ovog Poslovnika.

(3) Član Narodne Skupštine može da napušta parlamentarnu grupu pismenom ostavkom podnetom lideru grupe i predsedniku Narodne Skupštine, koji će proglasiti to na plenarnoj sednici.

(4) pri napuštanju parlamentarne grupe ili razrešenju član će izgubiti svoje mesto u stalnoj komisiji kao predstavnik dotične parlamentarne grupe, u delegacijama Narodne Skupštine i drugim izbornim kancelarijama Narodne Skupštine.

(5) Član parlamentarne grupe koji je ostavio ili bio izbaćen iz grupe postaće poslanik Narodne Skupštine bez članstva u parlamentarnim grupama.

(6) Članovi Evropskog Parlamenta iz Republike Bugarske mogu takođe učestvovati u rad parlamentarnih grupa u neglasačkom svojstvu i shodno registrovanju sa Centralnom izbornom Komisijom partije ili koalicije na listiću čije su izabrani.

Hrvatska

82. Član 73 Ustava Hrvatske predviđa:

Član 73

[...]

Hrvatski Sabor se konstituira izborom predsjednika Sabora na prvoj sjednici na kojoj je nazočna većina izabranih zastupnika

83. Poslovnik Hrvatskoga sabora u drugom delu predviđa:

Drugi deo

Konstituiranje Sabora, početak obnašanja zastupničke dužnosti, mirovanje i prestanak mandata zastupnika

Član 4.

Sabor na prvu, Kkonstituirajuću Sjednicu saziva predsjednik Republike.

Do izbora predsjednika Sabora sjednici privremeno predsjeda predsjednik Sabora iz prethodnog saziva, a u slučaju njegove spriječenosti, najstariji nazočni izabrani zastupnik.

Privremeni predsjedatelj ima do izbora predsjednika Sabora sva prava i dužnosti predsjednika Sabora u odnosu na predsjedanje sjednicom.

Sabor se konstituira izborom predsjednika Sabora na prvoj sjednici na kojoj je nazočna većina izabranih zastupnika.

Nakon izbora predsjednika Sabora, izabrani predsjednik Sabora preuzima predsjedanje sjednicom.

Nakon što je Sabor konstituiran, izvodi se himna Republike Hrvatske.

Član 5.

Na Konstituirajućoj Sjednici Sabor bira i Mandatno-imunitetno povjerenstvo.

Osim predsjednika Sabora i Povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka, na Konstituirajućoj Sjednici Sabor može birati i potpredsjednike Sabora, tajnika Sabora i tajnika sjednice Sabora, Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove te druga radna tijela.

Pravo podnošenja prijedloga za izbor tijela iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, na konstituirajućoj sjednici, ima najmanje 1/3 izabranih zastupnika.

Nemačka

84. Član 40.Osnovnog zakona Republike Nemačke predviđa:

Član 40. [Predsedništvo – Poslovnik o radu]

1. Bundestag biraće svog predsednika, potpredsednike i sekretare. Usvojiće Poslovnik o radu.

85. Poslovnik o radu Nemačkog Bundestaga predviđa:

Pravilo 1
Konstitutivna sednica

(1) Prvu sednicu novoizabranog Bundestaga saziva odlazeći predsednik i održaće se najkasnije tridesetog dana nakon izbora (član 39 Osnovnog zakona).

(2) Na prvoj sednici Bundestaga, najstariji član Bundestaga, ili, ukoliko on ili ona odbija to, drugi najstariji član, predsedavaće dok novoizabrani predsednik ili jedan od potpredsednika ne preuzima kancelariju.

(3) predsednik na osnovu starosti imenovaće članove Bundestaga za sekretare na privremenom osnovu. Onda se vrši prozivka članova Bundestaga.

(4) Nakon što je potvrđeno prisustvo kvoruma, biraju se predsednik, potpredsednici i sekretari.

Pravilo 2
Izbor predsednika i potpredsednika

(1) Bundestag će tajnim i odvojenim glasanjem (pravilo 49), birati predsednika i potpredsednike za trajanje izbornog mandata. Svaka parlamentarna grupa u nemačkom Bundestagu biće predstavljena u predsedništvo od najmanje jednog potpredsednika.

(2) Osoba koja dobija glasove većine članova Bundestaga biće izabrana. Ako nije uspeo dobiti većinu u prvom glasanju, onda moguće je predložiti nove kandidate za drugo glasanje. Ako ni ovaj put nisu dobijeni glasovi većine članova Bundestag, održaće se i treće glasanje. Ako postoji samo jedan kandidat u trečem glasanju, taj će kandidat biti izabran ako dobija većinu glasova. Ukoliko su nekoliko kandidata, dvoje kandidata sa najvećim

brojem glasova idu u treće glasanje; osoba koja dobija najviše glasova biće izabrana ukoliko je nerešeno, predsednik će odlučiti koji od ova dva kandidata da bude izabran.

(3) dalje glasanje kada se radi o kandidatu neuspešnim u trećem glasanju je dozvoljeno samo uz saglasnost Saveta mudraca. Ukoliko su predloženi novi kandidati nakon neuspešnog postupka u skladu sa stavom (2), ponoviće se još jednom izborni postupak u skladu sa stavom (2).

Pravilo 10
Formiranje parlamentarnih grupa

(1) Parlamentarne grupe biće udruženja od najmanje pet od sto članova Bundestaga, i njihovi članovi pripadaće istoj političkoj partiji ili partijama koje, radi sličnih političkih ciljeva ne takmiće se jedan sa drugim ni u jednom Landu. Kada članovi Bundestaga formiraju takvo udruženje na drugom osnovu od onog navedenot u prvoj rečenici ovog stava, njeno priznavanje kao parlamentarne grupe zahtevaće saglasnost Bundestaga.

(2) Formiranje parlamentarne grupe, njen naziv, imena predsedavajućih, članovi i gosti biće pismeno saopšteni predsedniku.

(3) Parlamentarne grupe mogu prihvatiti goste koji, dok se ne računaju prema jačini grupe, biće uzeti u obzir u distribuciji pozicija (pravilo 12).

(4) članovi Bundestaga koji žele da formiraju udruženje ali ne postignu predviđeni minimum za status parlamentarne grupe mogu biti priznati kao grupacija. Stavovi (2) i (3) važe i za njih mutatis mutandis.

(5) zajedničke tehničke radne grupe postavljene od strane parlamentarnih grupa neće uticati na broj pozicija na koja imaju pravo parlamentarne grupe shodno njihovim relativnim snagama.

Grčka

86. Član 65 Ustava Grčke predviđa:

Član 65.

1. Parlament će odrediti način svog slobodnog i demokratskog poslovanja usvajanjem svog Poslovnika o radu; ovaj Poslovnik će biti usvojen na plenumu kao što se određuje u članu 76. i biće objavljen u Vladinom listu po nalogu predsednika.

2. Parlament će birati iz redova poslanika predsednika i druge članove prezidijuma kao što se predviđa Poslovnikom o radu.

3. Predsednik i potpredsednik će se birati u početku svakog mandata Parlamenta. Ova odredba neće se primenjivati na predsednika i potpredsednike izabranih na prvom zasedanju Petog revizijskog parlamenta. Na preporuku pedeset poslanika, Parlament može da ukori predsednika ili člana prezidijuma time što bi prouzrokovao prekid njegovog mandata.

87. Poslovnik Helenskog Parlamenta predviđa:

Prezidijum
(članovi 6. – 12. Poslovnika)

Prezidijum čine:

- *predsednik Helenskog Parlamenta*
- *sedam potpredsednika,*
- *tri dekana i*
- *šest sekretara*

Osnovna karakteristika Prezidijuma je njegov višestranački sastav. Dakle, prvi, drugi i treći potpredsednik su pripadnici vladajuće stranke; četvrti potpredsednik, jedan dekan i jedan sekretar pripadaju najvećoj opozicionoj stranki; peti potpredsednik i jedan sekretar su članovi druge najveće opozicione stranke; šesti potpredsednik pripada trećoj najvećoj stranki opozicije, i sedmi potpredsednik pripada četvrtoj. Član Prezidijuma, koji svakako mora da bude izabrani Poslanik, ne može da bude član kabineta (ministar ili podsekretar). Ako se član Prezidijuma slaže da preuzme ministarske ili podsekretarske dužnosti, onda ipso facto on/ona mora da da da ostavku od položaja.

Predsednik i potpredsednici se biraju u početku svakog mandata za celo trajanje tog mandata. Mandat dekana i sekretara traje sve dok traje redovno zasedanje za koju su oni izabrani.

Makedonija

88. Članovi 63. i 67. Ustava Republike Makedonije predviđaju:

Član 63.

Poslanici u Skupštini se biraju za mandat od četiri godine. Mandat poslanika se verifikuje od Skupštine. Mandat počinje da teče od konstitutivne sednice Skupštine. Novoizabrana Skupština se sastaje na konstitutivnoj sednici najkasnije 20 dana od održanja izbori. Konstitutivnu sednicu saziva predsednik Skupštine od prethodnog sastava. U slučaju da se ne zakaže konstitutivna sednica u predviđenom roku, poslanici sami se sastaju i je konstituiraju. Skupštinu na dvadeset i prvom danu od dana završetka izbora.
Izbori za poslanici u Skupštini se održavaju u poslednjim 90 dana od mandata starog poslaničkog saziva ili u roku od 60 dana od dana na raspuštanje Skupštine. [...]

Član 67.

Skupština iz redova poslanika bira predsednika i jedan ili više potpredsednika većinom glasova od ukupnog broja poslanika. [...]

89. Poglavlje II Poslovnika Skupštine Republike Makedonije predviđa:

II. KONSTITUIRANJE SKUPŠTINE

1. Konstitutivna sednica Skupštine i verifikacija poslaničkih mandata

Član 9.

U slučaju da prvu sednicu Skupštine ne saziva odlazeći predsednik, sednica se održava na dvadeset i prvom danu od završetka izbora, u 10,00 časova, a sednicu saziva najstariji izbrani poslanik, ako i on odbije da saziva, to pravo prolazi redosledno sledećim po starosti izabranom poslaniku, sve do izabranog poslanika koji će se složiti da saziva prvu sednicu.

Poslanik koji je sazvao prvu sednicu, predsedava sednici Skupštine (u daljem tekstu: predsedavajući), dok novoizabrani predsednik ili jedan od potpredsednika ne preuzima dužnost.

Član 10.

Predsedavajući prve sednice imenuje dva od izabranih poslanika koji po potrebi ga zamenjuju u predsedavanju sednici.

Predsedavajući prozivkom izbranih poslanika utvrđuje broj prisutnih izabranih poslanika.

Skupština može da se konstituira ako sednici prisustvuju većina izabranih poslanika.

Otkad se utvrđuje kvorum, se biraju predsednik i članovi Verifikacione komisije Skupštine (u daljem tekstu: Verifikaciona komisija).

Član 11.

Mandat poslanika Skupština verificira na konstitutivnoj sednici na predlog Verifikacione komisije.

Član 12.

Verifikacionu komisiju bira Skupština na konstitutivnoj sednici, na predlog predsedavajućeg.

Verifikacionu komisiju čine predsednik i četiri članova, iz redova poslanika koji pripadaju različitim političkim partijama zastupljenih u Skupštini.

Član 13.

Na osnovu izveštaja Državne izborne komisije za izbor svakog poslanika, Verifikaciona komisija Skupštini podnosi pismeni izveštaj sa predlogom za verifikaciju mandata svakog poslanika pojedinačno.

Član 14.

Skupština razmatra i glasa u celini izveštaj Verifikacione komisije.

Ako Verifikaciona komisija osporava izbor određenog poslanika, Skupštini predlaže da odloži verifikaciju njegovog mandata. Za svaki takav predlog Skupština raspravlja i odlučuje pojedinačno.

Član 15.

Skupština može da odloži verifikaciju mandata poslanika i zaključkom da traži od Državne izborne komisije da izvrši

potrebna ispitivanja, u cilju provere zakonitosti i pravilnosti sprovedenog izbora i u roku od 30 dana o tome izveštava Skupštinu.

Član 16.

Do dobijanja izveštaja od Državne izborne komisije, poslanik čija verifikacija mandata je odložena, nema pravo da prisustvuje sednicama Skupštine.

Član 17.

Verifikaciju mandata poslanika koji su postali poslanici od liste kandidata za ostatak mandata, Skupština izvrši na prvoj narednoj sednici na osnovu izveštaja Državne izborne komisije, a na predlog Komisije za proceduralna i mandatno-imunitetna pitanja.

Član 18.

Verifikacijom mandata, poslanik stekne prava i dužnosti utvrđeni Ustavom, zakonom i ovom poslovnikom.

Član 19.

Poslaniku kome je verificiran mandat izdaje se legitimacija i kartica za elektronsko glasanje.

U legitimaciju se unesu pravo na imunitet i druga prava koja mogu da se ostvaruju na osnovu funkcije poslanika.

Pobljižnije propise o sadržaju, obliku i načinu izdavanje legitimacija za poslanike, kao i za evidenciju o izdatim legitimacijama donosi predsednik Skupštine.

Za izdavanje legitimacija i za evidenciju izdatih legitimacija, pobrinuće se generalni sekretar Skupštine.

2. Izbor Komisije za pitanja izbora i imenovanja

Član 20.

Skupština na konstitutivnoj sednici, na predlog od najmanje deset poslanika, bira Komisiju za pitanja izbora i imenovanja.

U Komisiji se obezbeđuje adekvatna zastupljenost poslanika iz političkih partija zastupljenih u Skupštini.

3. Izbor predsednik i potpredsednika Skupštine

Član 21.

Skupština iz redova poslanika bira predsednika i potpredsednika Skupštine.

Broj potpredsednika utvrđuje Skupština na predlog predsednika Skupštine. Potpredsednici se biraju iz redova poslanika koji pripadaju različitim političkim partijama zastupljenih u Skupštini.

Jedan od potpredsednika se bira iz redova poslanika koji pripadaju političkoj partiji zastupljenoj u Skupštini koja je najveća opoziciona partija.

Član 22.

Kandidata za predsednika Skupštine može da predloži Komisija za pitanja izbora i imenovanja ili najmanje 20 poslanika.

Poslanik može da bude predlagač samo jednog kandidata za predsednika Skupštine.

Član 23.

Predlozi za kandidata za predsednika Skupštine se podnesu u pisanom obliku na sednici Skupštine i sadrže ime i prezime kandidata sa biografskim podacima i obrazloženjem, kao i imena i prezimena poslanika koji podnesu predlog i njihovi svojeručni potpisi.

Redosled kandidata za predsednika Skupštine se utvrđuje prema azbučnom redu njihovih prezimena.

Član 24.

Glasanjem za izbor predsednika Skupštine rukovodi predsedavajući.

Ako Skupština odlučuje predsednik Skupštine da se bira tajnim glasanjem, predsedavajućem pri izboru pomaže generalni sekretar Skupštine i tri poslanika koje ih Skupština bira na predlog predsedavajućeg, iz redova poslanika koji pripadaju različitim političkim partijama zastupljenih u Skupštini.

Član 25.

Poslanik ima pravo da glasa samo za jedan od predloženih kandidata za predsednika Skupštine. Ako poslanik glasa za više kandidata za predsednika Skupštine, njegovo glasanje se smatra nevažećom.

Član 26.

Za predsednika Skupštine je izabran kandidat koji je dobio većinu glasova od ukupnog broja poslanika.

Ako za predsednika je predložen jedan kandidat i ako pri prvom glasanju ne dobije potrebnu većinu glasova, se ponavlja ceo izborni postupak.

Ako za predsednik su predložena dva kandidata i ako na prvom glasanju nijedan od kandidata ne dobije potrebnu većinu glasova, glasanje se ponavlja.

Ako za predsednika Skupštine su predložena tri ili više kandidata, glasanje se ponavlja za dvojicu kandidata koji su dobili najveći broj glasova na prvom glasanju.

Ako među kandidatima sa najvećim brojem glasova ima kandidata sa istim brojem glasova, glasanje se ponavlja za sve kandidate sa najvećim brojem glasova.

Ako i na ponovljenom glasanju nijedan kandidat ne dobije potrebnu većinu glasova, ponavlja se ceo izborni postupak.

Član 27.

Odredbe ovog Poslovnika koje se odnose na predlaganje kandidata i izbor predsednika Skupštine, se primenjuju i na predlaganje kandidata i izbor potpredsednika Skupštine.

Član 28.

Za potpredsednika Skupštine bira se kandidat koji je dobio većinu glasova od ukupnog broja poslanika.

Ako za potpredsednika su predloženi više kandidata od broja koji se bira, a ne bira se predviđeni broj, će se ponavlja glasanje za izbor onog broja potpredsednika koji nisu izabrani i to između kandidata koji su dobili najveći broj glasova.

Ako i pri ponovljenom glasanju nije izbran predviđeni broj potpredsednika, se ponavlja postupak za izbor onog broja potpredsednika koji nisu izbrani.

Ako su predloženi onoliko kandidata koliko je potrebno da se biraju, a nije izabran predviđeni broj, se ponavlja ceo izborni postupak za onaj broj potpredsednika koji nisu izabrani.

2. Poslaničke grupe

Član 33.

U Skupštini se osnivaju poslaničke grupe.

Poslaničku grupu čine najmanje pet poslanika koji pripadaju jednoj ili više političkih partija.

Poslanik može da bude član samo jedne poslaničke grupe.

Poslanička grupa određuje koordinatora poslaničke grupe i do dva zamenika.

Poslanička grupa predsedniku Skupštine dostavlja spisak potpisan od svakog člana grupe, koordinatora i njegovog zamenika.

Poslanička grupa ima pravo na stručnu pomoć i pravo da koristi posebne prostorije, saglasno sa brojem poslanika.

Za promenu sastava poslaničke grupe, koordinatora i njegovog zamenika, se obaveštava predsednik Skupštine, koji o tome obaveštava poslanike.

Portugal

90. Članovi 149, 173. i 180 Ustava Portugala predviđaju:

Član 149. Izborne jedinice

1. Članovi se biraju za izborne jedinice koje će biti geografski određene zakonom. Zakonom mogu da se formiraju plurinominalne ili uninominalne izborne jedinice i može da se odredi njihova priroda ili komplementarnost, i sve to na takav način da bi se osiguralo da se glasovi konvertiraju u mesta u skladu sa proporcionalnim reprezentativnim sistemom i koristeći pravilo najvećeg proseka d'Hondt.

2. Sa izuzetkom nacionalne izborne jedinice, ako je ima, broj Članova za svaku plurinominalnu izbornu jedinicu na teritoriji Portugalije će biti proporcionalan broju građana registrovanih za glasanje u njoj.

Član 173. Zasedanje nakon izbora

1. Skupština Republike će zasedati trećeg dana nakon računjenja opštih rezultata njenog izbora, ili, u slučaju izbora pozvanih zbog toga što legislatura očekuje da završi mandat i navedeni treći dan ispadne pre nego što navedena legislatura završava svoj mandat, prvog dana sledeće legislature.

2. U slučaju da taj dan spada u vremenu kada Skupština nije u punoj sednci, zasedaće u svrhu člana 175.

Član 180. Parlamentarne grupe

1. Članovi koji su birani za svaku stranku ili koaliciju stranaka mogu da formiraju parlamentarnu grupu.

2. Svaka parlamentarna grupa će imati sledeća prava:

a. da učestvuje u odborima Skupštine u proporciji sa brojem njenih članova, i da imenuje svog predstavnike u tim odborima;

b. da se konsultuje kada je određen red poslova, i da se žali Plenarnoj protiv tog reda poslova;

c. da prouzrokuje održavanje vanrednih rasprava o pitanjima hitnog aktualnog javnog interesa, kojima će Vlada prisustvovati;

d. na svakoj zakonodavnoj sednici, da prouzrokuje održavanje dve raspravi o pitanju opšte ili sektornoj politiku, pozivanjem Vlade da prisustvuje Skupštine;

e. da traži of Stalnih odbora da naprave korake za sazivanjem Plenarne;

f. da pokrene formiranje parlamentarnih odbora za istraživanje;

g. da inicira zakonodavstvo;

h. da podnese predloge kojim odbije programe Vlade;

i. da podnese predloge o nepoverenju Vlade;

j. da bude redovno i neposredno informisan od strane Vlade o situaciji i napretku u glavnim pitanjima od javnog interesa.

3. svaka parlamentarna grupa će imati pravo da rapoloaže mestima gde će raditi u sedište Skupštine, zajedno da tehničkom i administravnim osobljem koje on/ona bira, kao što je predviđeno zakonom.

4. Članovima koji ne pripadaju ni jednoj parlamentarnoj grupi će biti osigurano određena minimalna prava i garancije, kao što se predviđa Poslovnikom o radu.

91. Poglavlje II Poslovnika Skupštine Portugala predviđa:

POGLAVLJE II

Parlamentarne grupe

Član 6.

Formiranje parlamentarnih grupa

1 – Poslanici Skupštine Republike koji su izabrani za svaku stranku ili koaliciju stranaka mogu da formiraju parlamentarnu grupu.

2 – Svaka parlamentarna grupa će biti formirana putem obaveštenje upućenom predsedniku Skupštini, koja će biti potpisana od poslanika Skupštine Republike koji čine grupu i navodiće ime grupe, predsednika i potpredsednika ako ih ima.

3 – parlamentarne grupe će obavestiti predsednika Skupštine o bilo kojoj izmeni u njihovom sastavu ili vođstvu.

4 – Obaveštenja navedena u stavovima (2) i (3) će biti objavljena u dnevniku.

Član 13.

Izbor predsednika Skupštine

1 – Nominiranja za predsednika Skupštine Republike mora da se potpiše od najmanje jedne desetine i najviše od jedne petine svih poslanika.

2 – Nominiranja će biti podneta predsedniku na dužnost najmanje dva sata pre trenutka kada se održi izbor.

3 – Izbor će biti održan tokom prve plenarne sednice svake legislature.

4 – Kandidat koji dobije apsolutnu većinu glasova svih poslanika Skupštine Republike u punom izvršenju njihovih funkcija bira se za predsednika Skupštine.

5 – Ako nijedan od kandidata ne dobije taj broj glasova, održaće se odmah drugo glasanje samo između dva kandidata koji su dobili najveći broj glasova i koji nisu povukli njihovo nominiranje.

6 – Ako se ne bira nijedan kandidat, proces će početi iznova.

Slovenija

92. Član 84. Ustava Slovenije predviđa:

Član 84. Predsednik Nacionalne Skupštine

Nacionalna Skupština ima predsednika koji se bira većinom glasova svih poslanika.

93. Poglavlje II Poslovnika Nacionalne Skupštine Slovenije predviđa:

II. KONSTITUISANJE NACIONALNE SKUPŠTINE

Član 9

Nacionalna Skupština konstituiše se na prvoj sednici na kojoj se potvrđuje izbor više od polovine poslanika.

Član 10.

(1) Najkasnije pet dana pre prve sednice Nacionalne Skupštine, predsednik na dužnost Nacionalne Skupštine poziva sastanak privremenih lidera grupe poslanika i poslanika nacionalnih zajednica da bi odredili nacrt dnevnog reda prve sednice, raspored sedenja poslanika u komori, grupe poslanika čiji članovi će nositi funkcije predsedavajućeg i zamenika predsedavajućeg u

Komisiji za Javne Funkcije i Izbore i broj članova ove komisije koji pripadaju pojedinačnim grupama poslanika, i moguće da takođe odredi grupe poslanika čiji članovi će nositi funkcije predsedavajućeg i zamenika predsedavajućeg u drugim radnim telima i broj članova tih radnih tela koji pripadaju pojedinačnim poslaničkim grupama.

(2) U čekanju formiranja Saveta predsednika Nacionalne Skupštine, privremeni lideri poslaničkih grupa i dva poslanika nacionalnih zajednica odlučuju o predlozima iz prve, druge i četvrte tačke šestog stava člana 21. ovog Poslovnika o radu i može da predlaže kandidata za Generalnog sekretara Nacionalne Skupštine.

(3) Raspored sedenja poslanika u komori određuje se sporazumom između poslaničkih grupa. Ako se ne postiže sporazum, raspored sedenja se određuje na takav način da sedenje poslanika u praznim mestima poslanika se određuje od poslaničkih grupa u redosledu od najveće do najmanje poslaničke grupe. Poslaničke grupe sa jednakim brojem članova određuju sedenje poslanika u rasporedu koji se prethodno određuje žrebom.

Član 11.

(1) Do formiranja poslaničkih grupa u skladu sa članom 16. ovog Poslovnika o radu, poslaničke grupe čine poslanici izabrani u Nacionalnoj Skupštini iz iste liste kandidata, poslanici izabranih iz listova glasača, i poslanici koji predstavljaju nacionalne zajednice. Sastav poslaničke grupe se uspostavi na osnovu izveštaja o izbornim rezultatima.

(2) Najkasnije tri dana nakon objavljivanja izveštaja o izbornim rezultatima, predstavnici listova prosleđuju imena privremenih lidera poslaničkih grupa iz prethodnog stava predsedniku na dužnost Nacionalne Skupštine.

Član 12.

(1) Pripreme za prvu sednicu Nacionalne Skupštine su odgovornost predsednika na dužnost Nacionalne Skupštine.

(2) Privremeni lideri poslaničkih grupa informišu predsednika na dužnost Nacionalne Skupštine o predloženim kandidatima za predsedavajućeg, zamenika predsedavajućeg i članove Komisije za Javnu Funkciju i Izbore.

(3) Nacrt dnevnog reda prve sednice uključuje imenovanje predsedavajućeg i zamenika predsedavajućeg Komisije za Javnu Funkciju i Izbore, potvrđivanje izbora poslanika, i izbor predsednika Nacionalne Skupštine, i može takođe da uključi i izbor potpredsednika Nacionalne Skupštine, imenovanje predsedavajućeg i zamenike predsedavajućeg radnih tela, i imenovanje Generalnog sekretara Nacionalne Skupštine.

(4) Do izbora predsednika, prvom sednicom Nacionalne Skupštine predsedava najstariji poslanik.

Član 13.

(1) Komisija za Javnu Funkciju i Izbore razmatra izveštaj o rezultatima izbora, potvrđivanje izbora poslanika, i bilo koju žalbu od strane kandidata ili predstavnika listova kandidata.

(2) Nacionalna Skupština odlučuje o potvrđivanju izbora poslanika na osnovu izveštaja Komisije za Javnu Funkciju i Izbore o ispitivanju potvrđivanja izbora i o sadržaju i prihvatljivosti bilo koje žalbe podnete od strane kandidata ili predstavnika listova kandidata.

(3) Nacionalna Skupština odlučuje kolektivno o potvrđivanju izbora koje se ne osporavaju, a pojedinačno o svakom osporenom izboru.

(4) Poslanik čiji izbor je još osporen ne može da glasi o potvrđivanju njegovog izbora.

(5) Smatra se da odlučivanjem o osporenom izboru, Nacionalna Skupština je takođe odlučila o svakoj žalbi podnetoj Nacionalnoj Skupštini od strane kandidata ili predstavnika liste kandidata.

Član 14.

Nakon potvrđivanje izbora, Nacionalna Skupština bira predsednika Nacionalne Skupštine.

Član 15.

Ako na prvoj sednici Nacionalne Skupštine ne uspe da bira potpredsednika Nacionalne Skupštine i da imenuje predsedavajuće i zamenike predsedavajuće radnih tela i Generalnog sekretara Nacionalne Skupštine, mora da bira ili imenuje njih najkasnije do 30 dana od konstituisanja.

Član 16.

Poslanici formiraju poslaničke grupe u skladu sa članom 29. ovog Poslovnika o radu najkasnije do sedam dana nakon konstituisanja Nacionalne Skupštine.

Član 17.

Odredbe iz člana 13. ovog Poslovnika o radu primenjuju se mutatis mutandis takođe u proceduri za potvrđivanje izbora poslanika koji zamenjuje poslanika čiji je mandat suspendiran zbog njegovog izbora za predsednika Vlade ili imenovanja za ministra.

Relevantni pravni osnov zahteva

94. Član 67.(1. do 3.) [Izbor Predsednika i Potpredsednika] Ustava predviđa:

"1. Skupština Kosova iz svojih redova bira Predsednika i pet (5) potpredsednika.
2. Predsednika Skupštine predlaže najveća parlamentarna grupa i bira se većinom glasova svih prisutnih poslanika Skupštine.
3. Tri (3) potpredsednika predložena iz tri najveće parlamentarne grupe, se biraju većinom glasova svih poslanika Skupštine."

95. Član 64. (1) [Struktura Skupštine] Ustava predviđa:

"Skupština ima sto dvadeset (120) poslanika koji su izabrani tajnim glasanjem,na osnovu otvorenih lista. Mesta u Skupštini su podeljena između svih partija, koalicija, građanskih inicijativa i nezavisnih kandidata, proporcionalno broju važećih glasova dobijenih na izborima za Skupštinu."

96. Poglavlje III Poslovnika Skupštine predviđa sledeće:

„Poglavlje III [Konstituisanje Saziva Skupštine]

Član 7.
Konstitutivna sednica saziva Skupštine

Konstitutivnu sednicu saziva Skupštine saziva Predsednik Republike Kosova u roku od trideset (30) dana od dana službenog proglašenja rezultata izbora.

Član 8.

Priprema konstitutivne sednice saziva Skupštine

1. Pripreme za konstitutivnu sednicu saziva Skupštine su u odgovornosti predsednika iz prethodnog saziva.

2. Predsednik i Predsedništvo, ne manje od pet dana pre održavanja konstitutivne sednice saziva Skupštine, sazivaju zajedničku sednicu sa predsednicima stranaka koja su dobila mesta u Skupštini, radi pripremanja predloga dnevnog reda za konstitutivnu sednicu saziva Skupštine, za određivanje mesta poslanika, odnosno političkih snaga u sali, shodno političkoj snazi koju imaju, prema broju poslanika svake političke snage.

3. Ukoliko dve ili više parlamentarne grupe imaju jednak broj poslanika, u tom slučaju se njihovo raspoređivanje u sali vrši žrebom.

4. Dnevni red konstitutivne sednice saziva treba da sadrži formiranje Privremene komisije za verifikaciju kvoruma, mandata, izbor predsednika i pet (5) potpredsednika Skupštine.

Član 9.

Predsedavanje konstitutivne sednice saziva Skupštine

1. Radom konstitutivne sednice saziva Skupštine, do izbora predsednika i potpredsednika Skupštine, predsedava najstariji poslanik , potpomognut od najmlađeg poslanika po godinama starosti.

2. Ukoliko poslanik, odnosno poslanici iz tačke 1 ovog člana, odsustvuju na konstitutivnoj sednici saziva ili odbijaju predsedavanje, u tom slučaju angažuju se poslanici koji, po godinama starosti, dolaze odmah iza njih.

3. Predsedavajući konstitutivne sednice saziva Skupštine, nakon otvaranja sednice i predstavljanja dnevnog reda, traži od političkih stranaka zastupljenih u Skupštini da odrede po jednog predstavnika u Privremenoj komisiji za verifikaciju kvoruma i mandata.

4. Privremena komisija razmatra odgovarajuću dokumentaciju izbora i podnosi Skupštini izveštaj o važećim mandatima poslanika Skupštine i verifikuje kvorum na konstitutivnoj sednici saziva Skupštine.

Član 10.

Zakletva poslanika

1. Nakon verifikacije mandata, poslanici svečano polažu zakletvu, čiji tekst glasi:

> *„Ja, poslanik Skupštine Republike Kosova, zaklinjem se da ću časno i privrženo obaviti svoj zadatak i dostojanstveno predstavljati narod, da ću raditi u interesu Kosova i svih njegovih građana, da ću se angažovati za zaštitu i poštovanje ustavnosti i zakonitosti, za zaštitu teritorijalne celovitosti i institucionalnog integriteta Kosova, za garantovanje sloboda i prava čoveka, u skladu sa zakonima zemlje i evropskim standardima. Zaklinjem se!“.*

Tekst zakletve čita predsedavajući sednice. Poslanici se zaklinju, izgovarajući na kraju izjave reč „Zaklinjem se!“. Svaki poslanik potpisuje tekst zakletve.

2. Poslanik, koji ne prisustvuje konstitutivnoj sednici saziva, kada se polaže zakletva, zakletvu polaže na prvoj narednoj sednici.

Član 11.

Mandat Skupštine

1. Skupština se bira na četvorogodišnji mandat. Mandat počinje od konstitutivne sednice saziva, koja se održava u roku od trideset (30) dana od dana proglašenja zvaničnih rezultata izbora.

2. Mandat Skupštine se može produžiti samo u slučajevima predviđenim članom 66. stav 4. Ustava Republike Kosova.

Član 12.

Izbor predsednika i potpredsednika Skupštine

1. Na konstitutivnoj sednici IV saziva, Skupština iz svojih redova bira predsednika i potpredsednike. Predsednik i potpredsednici čine Predsedništvo Skupštine.

2. Predsedavajući konstitutivne sednice saziva zahteva od najveće parlamentarne grupe da predloži kandidata za predsednika Skupštine. Predsednik Skupštine bira se većinom glasova svih poslanika Skupštine.

3. Predsedavajući konstitutivne sednice saziva zahteva od tri najveće parlamentarne grupe da predlože po jednog kandidata za potpredsednike Skupštine, koji se biraju većinom glasova poslanika Skupštine.

4. U sastavu Predsedništva i ostalim radnim telima Skupštine poštuje se polni sastav Skupštine.

5. Predsedavajući konstitutivne sednice saziva zahteva od poslanika koji drže garantovana mesta za srpsku zajednicu i od poslanika koji drže garantovana mesta za ostale zajednice, koje nisu većinske, da predlažu po jednog kandidata za potpredsednika Skupštine. Potpredsednici, shodno ovoj tački, biraju se većinom glasova poslanika Skupštine.

6. Predsedavajući konstitutivne sednice saziva, objavljuje rezultat glasanja za izbor predsednika i potpredsednika Skupštine. Novo izabranog predsednika Skupštine poziva da zauzima svoje mesto.

97. Sud primećuje da, što se tiče prve sednice zakazane nakon parlamentarnih izbora, engleska verzija Ustava koristi izraz "constitutive session" (član 66. stav 1. i 3. [Izbor i Mandat] Ustava) i Poslovnik Skupštine koristi „inauguration of the Assembly" (naslov u III Poglavlju) i "inaugural session" (čl. 7., 8. i 9.). Albanska verzija Ustava koristi izraz "seancë konstituive" (član 66. stav 1. i 3. [Izbor i Mandat] Ustava) i Poslovnik Skupštine koristi "KONSTITUIMI I LEGJISLATURËS" (naslov u III Poglavlju) i "konstituive e legjislaturës" (čl. 7., 8. i 9.). Sud smatra da izraz "konstitutivna sednica" služi bolje u svrhu jasnoće. Prema tome, Sud je koristio i koristiće ustavni izraz "konstitutivna sednica", što podrazumeva prva sednica sazvana nakon parlamentarnih izbora.

Meritum zahteva

98. Podnosioci zahteva se žale da je postupak koju su sledili 83 poslanika za izbor predsednika Skupštine bio u suprotnosti sa stavovima 2. i 3. člana 67. [Izbor Predsednika i Potpredsednika], Ustava i III Poglavljem [Konstituisanje saziva Skupštine] Poslovnika o radu Skupštine. Dakle, prema mišljenju podnosilaca zahteva, odluka 83 poslanika, kojom je g. Isa Mustafa izabran za predsednika Skupštine Republike Kosovo, je neustavna.

99. Sud pimećuje da se zahtev odnosi na izbor predsednika Skupštine u skladu sa članom 67. (2) [Izbor Predsednika i Potpredsednika] Ustava. Ova odredba određuje da: *"2. Predsednika Skupštine predlaže najveća*

parlamentarna grupa i bira se većinom glasova svih prisutnih poslanika Skupštine.

100. Sud podseća da nije njegova dužnost da oceni činjenice ovog posebnog slučaja, nego da oceni da li li jesu ili ne gorenavedene tvrdnje pokrenule ustavna pitanja pod relevantnim ustavnim odredbama. Sledstveno, u konkretnom slučaju, Sud će se baviti samo sa pitanjima ustavne prirode pokrenute na osnovu člana 67. (2) Ustava i drugih vezanih odredaba.

101. Sud primećuje da u prethodnim slučajevima kada je bilo u pitanje tumačenje ustavnih odredbi, u brojnim prilikama je tražio dostavu *Travaux Preparatoires* kako bi se upoznao sa namerom sastavljaća Ustava. Rezultat je uvek bio da *Travaux Preparatoires* Ustav nisu dostupni. I kao posledica Sud je odlučio da u odsustvo *Travaux Preparatoires* Ustava, treba da sam pripremi tumačenje (Vidi na primer slučaj *KO103/14, Predsednica Republike Kosovo* u vezi sa ocenom kompatibilnosti člana 84.14. [Nadležnosti Predsednika] sa članom 95. [Izbor Vlade] Ustava Republike Kosovo, presuda od 1. jula 2014. god).

102. Stoga, Sud ne može izvući bilo koji zaključak što se tiče namera sastavljača Ustava i ne može spekulisati šta su oni hteli reći. Štaviše, bilo kakvo upoređenje ili uzimanje argumenata iz Ustavnog Okvira Kosovo od 2001 godine teško da je relevantno. Ustavni Okvir je bio u snazi do 15. Juna 2008. god. da bi regulisao različitu situaciju. Novi moderan Ustav je usvojen 09. aprila 2008. god. i primenjuje se u nezavisnoj državi Republike Kosovo od 15. juna 2008. god.

103. Sledstveno, Sud će, stoga, napraviti potrebno tumačenje člana 67. (2) [Izbor Predsednika i Potpredsednika] Ustava.

104. Kao preliminarna zapažanja, Sud primećuje da, u vezi sa izborom predsednika i potpredsednika Skupštine i formiranje Vlade, Ustav koristi različite izraze za jedno te istu realnost. Različiti izrazi su naime: *mesta su podeljena (...) proporcijonalno broju važećih glasova dobijenih na izborima (...)* [*član 64. (1) Ustava)*], *najveća parlamentarna grupa* [*član 67. (2) Ustava*], *politička partija ili koalicija koja čini većinu u Skupštini* [*član 84. (14) Ustava*], *politička partija ili koalicija koja je dobila većinu u Skupštini* [*član 95. (1) Ustava*].

105. Imajući to u vidu, Sud će morati da se obrati članu 64. (1) [Struktura Skupštine] Ustava. Ovaj član predviđa da:*“ Skupština ima sto dvadeset (120) poslanika koji su izabrani tajnim glasanjem,na osnovu otvorenih lista. Mesta u Skupštini su podeljena između svih*

partija, koalicija, građanskih inicijativa i nezavisnih kandidata, proporcionalno broju važećih glasova dobijenih na izborima za Skupštinu.“

106. Sud primećuje da gorenavedeni članovi 64. (1) i 67. (2) Ustava su pravni osnov za strukturiranje i konstituisanje Skupštine i da III Poglavlje Poslovnika Skupštine služi kao proceduralni alat i mehanizam za sprovođenje ovih ustavnih odredbi.

107. S tim u vezi, Sud kao prvo primećuje da Poslovnik za vođenje Konstitutivne Sednice Skupštine je usvojen 29. aprila 2010. god.; da je na snagu i da se taj mora primeniti, uključujući i u odnosu na dnevni red.

108. Pod dva, Sud primećuje da je svrha Konstitutivne Sednice Skupštine izgradnja novog zakonodavstva nakon izbora uz proceduralnu pomoć predsednika prethodnog saziva, mandat čijeg je istekao pre nego što su održani novi parlamentarni izbori. Skupština je izgrađena putem verifikovanja mandata poslanika, polaganja zakletve od strane poslanika i izborom predsednika i potpredsednika Skupštine (Vidi član 8. stav 4., član 10. i član 12. Poslovnika Skupštine).

109. Treće, Sud primećuje da se konstitutivna sednica Skupštine ne može smatrati završenom ukoliko Skupština nije izbabrala svog predsednika i potpredsednike.

110. Sud dalje smatra da je predsedavajuća koja je vodila Konstitutivnu Sednicu iako nije izabrana ona je dužna prema Ustavu i Poslovniku Skupštine za završetak Konstitutivne Sednice.

111. Kako bi ocenio da li je izbor predsednika Skupštine bio ustavan, Sud će protumačiti značenje “najveće parlamentarne grupe”, shodno članu 67. (2) Ustava. Ovo je tumačenje od značajne važnosti, jer se odnosi na to ko može da predlaže predsednika Skupštine.

112. Sud primećuje da članu 67. (2) Ustava prethodi član 64. (1) Ustava. Obe odredbe su isprepletane i trebaju se uzeti u obzir zajedno.

113. Ustav u svom članu 64. (1) određuje da kada se struktuiše Skupština, mesta treba podeliti proporcionalno broju glasova dobijenih na izborima za Skupštinu. Podela se vrši između partija, koalicija, građanskih inicijativa i nezavisnih kandidata proporcionalno rezultata parlamentarnih izbora. To znaći da će partije, koalicije, građanske inicijative i nezavisni kandidati dobiti broj mesta jednak sa mandatima poslanika, što proporcijonalno odgovara glasovima koje su dobili na izborima, imajući u vidu da su ove partije, koalicije, građanske

inicijative i nezavisni kandidati prešli prag. Ustav daje prioritet izbronim rezultatima kao kriterijum. To se odnosi na partije i koalicije koje su registrovane da kao takve učestvuju u izborima, kao i za građanske inicijative i nezavisne kandidate.

114. Sud ponavlja da *"korišćenje pojmova "politička stranka ili koalicija" kada su pomenuti u vezi sa članom 84.14 i članom 95. stavovi 1. i 4. Ustava, podrazumeva političku partiju ili koaliciju koja je registrovana, shodno Zakonu o opštim izborima, da učestvuje kao izborni subjekat, uključena je u glasačkim listićima, pređe prag i dobija mesta u Skupštini"* (*Vidi slučaj KO103/14, predsednica Republike Kosovo* u vezi sa ocenom kompatibilnosti člana 84.14. [Nadležnosti Predsednika] sa članom 95. [Izbor Vlade] Ustava Republike Kosovo, presuda od 1. jula 2014. god).

115. Pored toga, Sud je odlučio da "[...] *samo ta partija ili koalicija koja je dobila najveći broj glasova na izborima, odnosno većinu mesta u Skupštini.*" (Vidi slučaj KO103/14, predsednica Republike Kosovo u vezi sa ocenom kompatibilnosti člana 84.14. [Nadležnosti Predsednika] sa članom 95. [Izbor Vlade] Ustava Republike Kosovo, presuda od 1. jula 2014. god).

116. Stoga, kao najveću parlamentarnu grupu, shodno članu 67. (2) Ustava, treba smatrati partiju, koaliciju, građansku inicijativu i nezavisne kandidate koji imaju više mesta u Skupštini, u smislu člana 64. (1) Ustava, od bilo koje druge partije, koalicije, građanske inicijative i nezavisnih kandidata koji su učestvovali kao takva u izborima. Ta grupa treba da predlaže predsednika Skupštine shodno odredaba člana 67. (2) Ustava. To je šta Ustav predviđa kao parlamentarnu grupu i što više je *de facto* u skladu sa parlamentarnom praksom u demokratskim državama.

117. Dodatan argumenat je taj da parlamentarna grupa u najužem smislu reći (*in stricto sensu*) i shodno Poslovniku Skupštine i njegovih priloga može biti registrovana samo nakon konstituisanja Skupštine, odnosno nakon izbora predsednika i potpredsednika Skupštine.

118. U trenutku kada je Konstitutivna Sednica Skupštine sazvana, parlamentarna grupa je sastavljena od kandidata koji su izabrani kao članovi Skupštine na glasačkim listićima partije, koalicije, građanske inicijative ili nezavisni kandidati koji su bili registrovani u izborima, učestvovala u njima, prešla zakonski prag i dobila mesta proporcijonalno broju važečih glasova koje su dobili izborima za Skupštinu.

119. U konkretnom slučaju, predsedavajuća Konstitutivne Sednice sa pravom dao mogućnost najvećoj parlamentarnoj grupi da predlaže kandidata za predsednika Skupštine, pošto prema listi certifikovanih izbornih rezultata partija koja je bila prva imala 37 poslanika. Prema tome, davanje te mogućnosti nekoj drugoj partiji, koaliciji, građanskoj iniciativi ili nezavisnom kandidatu bilo bi neustavo.

120. Sud primećuje da, prema zapisniku, nakon odlaganja Konstitutivne Sednice zbog nedostatka kvoruma, grupa poslanika je sazvala sastanak da bi podneli mociju za zamenu predsedavajuće i izabrali su predsednika i potpredsednike Skupštine.

121. Sud podseća da podnosioci zahteva osporavaju ustavnost ovog postupka i njegov ishod. Uzimajući u obzir gorenavedeno tumačenje na osnovu člana 67. (2) u vezi sa članom 64. (1) i Poslovnikom Skupštine, Sud nalazi da osporeni sastanak nije u skladu sa ustavnim uslovima za Konstitutivnu Sednicu, da bi se smatralo ustavnim. Stoga, ovaj sastanak ne može se smatrati Konstitutivnom Sednicom.

122. U ovakvim okolnostima, Sud zaključuje da odluka kao rezultat ovog sastanka ne koresponduje sa pravilnom odlukom donetom, na osnovu člana 67. (2) Ustava i od najveće parlamentarne grupe, tokom Konstitutivne Sednice. Sledstveno, Odluka br. 05-V-001 izglasana od strane 83 poslanika Skupštine o izboru g. Isa Mustafa kao predsednika Skupštine, od 17. jula 2014. god., je nevažeća.

123. Sud naglašava da izbor predsednika Skupštine i poslanika je preduslov da bi Skupština počela funksionisati kao zakonodavni organ. Za to je potrebno da svi poslanici budu prisutni i glasaju kako bi se konstituisala Skupština. U svom slučaju KO29/11, Sud je odlučio da *"[...]Poslanici Skupštine su predstavnici naroda [...]". Pored toga, što se tiče njihove obaveze kao poslanika, član 74. [Vršenje funkcije] Ustava predviđa da "poslanici Skupštine Kosova vrše svoju funkciju u najboljem interesu Republike Kosovo i u saglasnosti sa Ustavom, zakonima i odredbama rada Skupštine."* (Vidi, slučaj *KO29/11, Sabri Hamiti i drugi poslanici koji su zahtevali ocenu ustavnosti Odluke Skupštine Republike Kosovo br. 04-V-04, u vezi sa izborom predsednika Republike Kosovo, od 22. februara 2011. god., presuda 30. marta 2011. god.*).

124. Pored toga, Sud podseća, da glasanje u Skupštini može se obaviti na različite načine: glasati za, protiv ili suzdržati se; javno glasanje ili tajno glasanje; ili na neki drugi način (Vidi stav 4. člana 51. [Kvorum i glasanje na sednicama Skupštine] Poslovnika Skupštine).

125. Sud smatra da različiti načini glasanja su da bi se obezbedilo demokratsko i nezavisno izražavanje volje poslanika i da bi se osiguravalo pravo poslanika i da bi poslanici ispoštovali svoje obaveze.

126. Sud primećuje da nigde u Ustavu niti Poslovniku Skupštine nije predviđeno sa neuspeh izbora predsednika Skupštine pokrene održavanje novih parlamentarnih izbora.

127. To je zašto je pravo i obaveza svih poslanika Skupštine da nađu način da biraju predsednika i potpredsednike Skupštine u skladu sa ustavnim odredbama u vezi sa relevantnim Poslovnikom Skupštine i da čine Skupštinu fonksionalnom.

128. Kada se konstutiše Skupština, svi poslanici moraju biti prisutni i da glasaju kako oni hoće, javno ili tajno, za, protiv ili se suzdrže i ne mogu biti izuzeti od toga.

129. Sud naglašava da je njegova odluka osnivana na predmetnu stvar zahteva kao što je navedeno u stavovima 3. i 4. ove Presude.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud u skladu sa članom 113.5 Ustava, čl. 42. i 43. Zakona i pravilom 56.1 Poslovnika o radu, 21. avgusta 2014. god.,

ODLUČUJE

I. Jednoglasno, DA PROGLASI zahtev prihvatljivim;

II. Većinom glasova, DA UTVRDI da:

a. Sastanak i postupak koji je sleđen nakon odlaganja konstitutivne sednice, 17. jula 2014. god., od strane predsedavajućeg zbog nedostatka kvoruma povredio je član 67 (2) u vezi sa članom 64 (1) Ustava i Poglavlje III Poslovnika koje sprovodi ove članove;

b. Odluka br. 05-V-001 od 17. jula 2014. god. je neustavna kako zbog postupka koji je sleđen tako i zbog sadržaja, jer nije bila najveća parlamentarna grupa ta koja je predložila predsednika Skupštine i, prema tome, je nevažeća;

c. Konstitutivna sednica Skupštine, koja je počela 17. jula 2014. god., nije bila završena, time što nije izabran predsednik i potpredsednici Skupštine. Prema tome, Skupština mora da završi konstitutivnu sednicu, birajući

predsednika i potpredsednika u skladu sa članom 67 (2) u vezi sa članom 64 (1) Ustava i Poglavlje III Poslovnika koje sprovodi ove članove i u skladu sa ovom Presudom;

III. DA DOSTAVI ovu odluku strankama;

IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;

V. Ova presuda stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 75/14, Tefik Dedinca, Odluka od 1. jula 2014 god.- Ocena ustavnosti neodređene odluke neodređenog javnog organa

Slučaj KI 75/14, odluka od 1. jula 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, brisanje zahteva sa liste

Glavna tvrdnja podnosioca zahteva je da je nevin, a ne objašnjava zašto, niti se poziva na neku ustavnu odredbu.

Ustavni sud je odlučio da obriše zahtev sa liste, jer podnosilac nije podneo jasan i razumljiv zahtev, i pošto podnosilac nije objasnio i precizirao svoj zahtev, uprkos zahtevu Suda da to uradi.

ODLUKA O BRISANJU ZAHTEVA
u
slučaju br. KI75/14
Podnosilac
Tefik Dedinca
Ocena ustavnosti neodređene odluke neodređenog javnog organa

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Tefik Dedinca, državljanin Republike Albanije, koji izdržava kaznu u zatvoru u Dubravi (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva ne osporava nijednu odluku javnog organa.

Predmetna stvar

3. Zahtev nema predmetnu stvar, nečitak je i nejasan.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 22. aprila 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. maja 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI75/14, imenovao sudiju Ivan Čukalović za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI75/14 imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 27. maja 2014. god., podnosilac je obavešten o registraciji zahteva, prilikom čega je traženo od njega da kompletira i razjasni svoj zahtev.

8. Dana 3. juna 2014. god., ponovo se tražilo od podnosioca da kompletira i razjasni svoj zahtev.

9. Dana 6. i 16. juna 2014. god., podnosilac je odgovorio Sudu, podnoseći obrazac zahteva.

10. Dana 1. jula 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo je Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Iz zahteva se može saznati da je podnosilac zahteva državljanin Republike Albanije i da trenutno izdržava kaznu u zatvoru u Dubravi.

12. Dana 6. juna 2014. god., podnosilac je odgovorio, podnoseći obrazac zahteva, koji je u velikoj meri nečitak i nerazumljiv i nije mu priložio relevantnu dokumentaciju.

Navodi podnosioca

13. Obzirom da je zahtev nečitak i nejasan, nije moguće shvatiti tvrdnje podnosioca u pogledu povrede prava i sloboda garantovanih Ustavom.

14. Nekoliko rečenica koje se mogu pročitati iz zahteva su: *"Ja sam nevin sve dok ne umrem... fizičko i psihičko mučenje..."*.

Ocena prihvatljivosti

15. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

16. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

17. Sud se poziva na pravilo 29 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika, koje propisuje:

"(...)
(2) Podnesak takođe uključuje sledeće: (a) ime i adresu učesnika koji pokreće postupak; (b) ime i adresu zastupnika, ako ga ima; (c) punomoćje za zastupnika, ako ga ima; (d) ime i adresu za uručivanje drugog učesnika u postupku, ako je poznat; (e) izjavu o traženoj pravnoj pomoći; (f) Kratak opis činjenica; (g) Proceduralni i substantivni značaj podneska; i (h) Dodatna dokumenta i informacije.

(3) Kopije svih relevantnih dokumenata, koja se podnose kao podrška podneska, treba priložiti istom. Ukoliko su relevantni samo neki delovi dokumenta, onda treba priložiti samo njih".

18. Sud uzima u obzir i pravilo 32 (4) Poslovnika, koje propisuje:

(4) Sud može odbiti podnesak onda kada zaključi da je podnesak sporan ili da na neki drugi način ne predstavlja predmet ili spor.

19. U ovom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac podneo nečitak, nejasan i nerazumljiv zahtev i da, pored toga, nije preduzeo nikakav postupak da razjasni svoj zahtev uprkos zahtevu Suda da to uradi.

20. Pored toga, drugi dopis je poslat podnosiocu sa upozorenjem, da ako ne podnese relevantne informacije i dokumenta, to će Sud shvatiti kao nezainteresovanost za dalji postupak njegovog zahteva. Sud, dalje, primećuje da je podnosilac samo podneo zahtev koji je u velikoj meri nečitak i nerazumljiv i bez relevantnih dokumenata.

21. Kao rezime, Sud smatra da gore navedeni "zahtev" ne dostiže minimalni prag da bi se smatrao zahtevom. Štaviše, Sud smatra da je legitimno da se pretpostavi da podnosilac nije više zainteresovan za dalji postupak njegovog zahteva (vidi slučaj KI143/13, podnosilac zahteva *Nebih Sejdiu,* odluka o uklanjanju zahteva od 24. aprila 2014. god., takođe *mutatis mutandis* vidi slučaj *Starodub protiv Ukrajine,* br. 5483/02, ESLJP, odluka od 7. juna 2005. god.).

22. Sud smatra da ovaj zahtev ne predstavlja predmet ili spor i mora da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilom 32 (4) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, shodno članu 113. 7 Ustava, članu 20 Zakona i u skladu sa pravilom 32 (4) Poslovnika o radu, dana 7. februara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA BRIŠE zahtev;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stav 4 Zakona; i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 47/14, Musatfe Zejnullahu, Rešenje od 26. juna 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Rev. br. 89/2013 Vrhovnog suda Kosova od 8. oktobra 2013. godine.

Slučaj KI47/14, 26. juna 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, očigledno neosnovan

Vrhovni sud Kosova je presudom Rev. br. 89/2013 od 8. oktobra 2013. odbacio zahtev podnosioca o vlasništvu nad spornog parcelom sa opštinom Uroševac.

Podnosilac zahteva tvrdi da su redovni sudovi na Kosovu povredili njegova prava garantovana članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 46 [Zaštita Imovine] i članom 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, jer zahtev nije pokazao da su redovni sudovi postupali na proizvoljan ili nepravičan način. Pored toga, Ustavni sud smatra da su odluke redovnih sudova dobro obrazložene, jer su rešavale glavne tvrdnje koje je pokrenuo podnosilac zahteva.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI47/14
Podnosilac
Mustaf Zejnullahu
Ocena ustavnosti presude Rev. br. 89/2013 Vrhovnog suda Kosova
od 8. oktobra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Mustaf Zejnullahu iz Uroševca (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Rev. br. 89/2013 Vrhovnog suda Kosova od 8. oktobra 2013. god., koja mu je uručena 15. novembra 2013. god., koja sledi presudu Ac. br. 361/2011 Okružnog suda u Prištini od 13. novembra 2011. god., i presudu C. br. 305/02 Opštinskog suda u Uroševcu 19. januara 2011. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti odluka redovnih sudova Kosova kojima su navodno *"podnosiocu povređena prava na pravično i nepristrasno suđenje i pravo na zaštitu svoje imovine"*.

4. U tom smislu, podnosilac zahteva tvrdi povredu člana 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i člana 46. [Zaštita Imovine] Ustava Republike Kosova.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 14. marta 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Sudu.

7. Dana 1. aprila 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI47/14, imenovao sudiju Ivan Čukalović za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI47/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 8. maja 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, kopija zahteva je poslata Vrhovnom sudu Kosova.

9. Dana 26. juna 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 12. septembra 2008. god., opština Uroševac je podnela tužbu Opštinskom sudu u Uroševcu kako bi obavezao podnosioca zahteva da oslobodi i vrati opštini Uroševac nepokretnost na mestu zvanom "Saraishte".

11. Dana 19. januara 2011. god., Opštinski sud u Uroševcu je presudom C. br. 305/02: i) usvojio tužbeni zahtev opštine Uroševac kao zakonit, ii) potvrdio je da podnosilac zahteva nezakonito i bez pravnog osnova vrši faktički posed nepokretnosti (katastarska parcela br. 486/4) opštine Uroševac, iii) obavezao je podnosioca zahteva da vrati navedenu nepokretnost opštini Uroševac, i iv) odbio je u celosti protivtužbu podnosioca zahteva u kojoj tvrdi da je stekao pravo svojine nad nepokretnosti na osnovu održaja ili prava trajnog korišćenja kao alternativni zahtev.

12. Dana 13. novembra 2012. god., Okružni sud u Prištini, presudom Ac. br. 361/2011 je odlučio sledeće:

> *"ODBIJA SE KAO NEOSNOVANA žalba tuženih – protivtužilaca TP „MODA" u Uroševcu i vlasnika Mustafë Zejnullahu (podnosilac*

zahteva) iz Uroševca, dok se presuda Opštinskog suda u Uroševcu, C. br. 305/02 od 19.01.2011. god., POTVRĐUJE".

13. Dana 8. oktobra 2013. god., Vrhovni sud Kosova je presudom Rev. br. 89/2013, utvrdio:

"ODBIJA se kao neosnovana revizija tuženog – protivtužioca, izjavljena protiv presude Okružnog suda u Prištini, Ac. br. 361/2011 od 13.11.2012. god.".

14. U gore navedenoj presudi, Vrhovni sud Kosova je dalje obrazložio:

Iz spisa predmeta proizilazi da tužilac – protivtuženi tužbom traži predaju nepokretnosti upiasanih kao katastarske parcele br. 486/4 i 586/1, koje su 1983. god. date na korišćenje ugovornoj organizaciji „Universal" u Uroševcu (u daljem tekstu: UP „Univerzal"), radi obavljanja konfekcijskih poslova, dok ih je u periodu od 1990. god. sve do ulaska NATO snaga na Kosovo, koristio srpski režim za smeštaj srpskih izbeglica. Nakon završetka rata na Kosovu, tuženi Mustafë Zejnullahu stupio je u državinu ove nepokretnosti. Vlasnik tužene organizacije, protivtužilac Mustafë Zejnullahu navodi da je ovu nepokretnost dobio na korišćenje uz naknadu, i na osnovu održaja je stekao vlasništvo na ovim nepokretnostima.

Imajući u vidu ovo utvrđeno činjenično stanje, nižestepeni sudovi su pravilno primenili materijalno pravo, kada su usvojili tužbeni zahtev tužioca – protivtuženog i odbili zahtev iz protivtužbe tuženog – protivtužioca, jer je pravo trajnog korišćenja ovih spornih parcela opština Uroševac dala ugovornoj organizaciji „Universal" u cilju obavljanja delatnosti navedenog ugovornog preduzeća. U periodu od 1990. god. sve do završetka rata na Kosovu, nepokretnost je koristio sprski režim za smeštaj srpskih izbeglica i nakon završetka rata u njenu državinu je stupio vlasnik tuženog – protivtužilac Mustafë Zejnullahu, i na njoj posluje u TP „Moda". Ova nepokretnost se u katastarskim evidencijama vodi kao društvena imovina, na ime tužioca. Na osnovu člana 20. Osnovnog zakona o svojinsko – pravnim odnosima, propisano je da je osnov za sticanje svojine zakon, pravni posao ili nasleđivanje. Posebna komora Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: PKVSK),je utvrdila da tuženi – protivtužilac nema nijedan od ovih osnova za sticanje svojine na spornoj nepokretnosti.

Sporna nepokretnost je data na trajno korišćenje UP „Universal" a ne TP „Moda", stoga, pravilan je zaključak nižestepenih sudova da ne postoji pravni kontinuitet između UP „Universal" i TP „Moda", i da je trgovinsko preduzeće „Moda" novi pravni subjekt.

Neosnovani su navodi revizije tuženog – protivtužioca (podnosioca zahteva) da je tužilac sve promene u katastru, što se tiče spornih nepokretnosti, izvršio na osnovu odluke upravnog odbora, i da je istu odluku Vrhovni sud Kosova poništio, i nemaju uticaj na drugačije odlučivanje u ovoj pravnoj stvari, jer se otuđenje nepokretne imovine iz društvenog vlasništva vrši preko javne aukcije, dok je članom 9. Zakona o prometu nepokretnosti na Kosovu (Službeni list SAPK, br. 45/81, 29/86 i 28/88), propisano da je ugovor o otuđenju sporne nepokretnosti iz društvenog vlasništva protivno navedenoj odredbi, ništav. Na tuženog – protivtužioca ni po jednom pravnom osnovu nije preneto pravo svojine na spornoj nepokretnosti, već pravo korišćenja i to na UP „Universal", koje kao pravni subjekt više ne postoji.

Navodi podnosioca

15. Podnosilac zahteva tvrdi da su redovni sudovi povredili princip jednakosti oružja, da su postupci odloženi i da su njegove glavne tvrdnje zanemarene.

16. Podnosilac zahteva je priložio i sledeće odluke: odluku Okružnog privrednog suda St.br. 1/88 od 24. decembra 1991. god., odluku Okružnog privrednog suda SA. br. 1/88 od 29. septembra 1988. god., odluku Vrhovnog suda Kosova Pr.br. 414/88 od 29. jula 1988. god., odluku Vrhovnog suda Kosova Pr.br. 571/89 od 7. juna 1989. god., rešenje Vrhovnog suda Kosova A. br. 251/2002 od 16. decembra 2004. god., presudu A.br. 1336/89 Vrhovnog suda Kosova od 15. marta 1990. god., rešenje 01.br. 463-22 opštine Uroševac od 28. septembra 1983. god., rešenje 04 br. 464-12/84 opštine Uroševac od 21. decembra 1984. god., rešenje 05 br. 351-436-83 opštine Uroševac od 26. decembra 1984. god.

17. Podnosilac zahteva tvrdi da su redovni sudovi Kosova povredili član 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], član 46. [Zaštita Imovine], član 54. [Sudska Zaštita Prava] Ustava, član 6. (Pravo na pravično suđenje), član 1. Protokola 1 (Zaštita imovine) Evropske konvencije za ljudska prava (u daljem tekstu: Konvencija), i član 7. (Jednakost pred zakonom), član 10. (Pravo na pravično suđenje) i član 17. (Zaštita imovine) Univerzalne deklaracije za ljudska prava.

Prihvatljivost zahteva

18. Sud primećuje da, kako bi Sud bio u stanju da reši zahtev podnosioca, potrebno je da prvo ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove

prihvatljivosti određene Ustavom, i dalje navedene u Zakonu i u Poslovniku.

19. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

20. Osim toga, Sud se poziva na član 49. Zakona, koji propisuje:

"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseca. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teće od dana stupanja na snagu istog".

21. U ovom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac zahteva iscrpeo sva pravna sredstva u skladu sa članom 113.7 Ustava i da je podneo zahtev u roku propisanom članom 49. Zakona:

22. Sud uzima u obzir i pravilo 36. (1) c) Poslovnika, koje propisuje:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve
...

(c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan".

23. U ovom slučaju, Sud primećuje da su redovni sudovi pružili: i) koherentna objašnjenja u vezi sa pravnim kontinuitetom pravnih lica, ii) pravni osnov za sticanje prava svojine, i iii) odgovorili na glavna pitanja pravne stvari pred njima koja čine tvrdnje podnosioca zahteva neosnovane.

24. Osim toga, Sud primećuje da su tvrdnje podnosioca zahteva u vezi sa povredom jednakosti oružja i odlaganja postupka, po prvi put pokrenute pred ovim Sudom, a ne pred redovnim sudovima. Štaviše, Sud smatra da ih vremenski period od tri godine za sprovođenje i okončanje sudskih postupaka u tri stepena redovne sudske nadležnosti ne čini prekomernim i kao takvi ne dovode do povrede stava 1. člana 6. Konvencije.

25. Što se tiče drugih odluka priloženih od strane podnosioca zahteva, Sud primećuje da su donete pod različitim pravnim sistemima u različitim okolnostima i u vreme kada Sud nije imao vremensku nadležnost i kao

takve nisu *ratione temporis* u skladu sa Ustavom koji je stupio na snagu 15. juna 2008. god.

26. Ustavni sud primećuje da nije sud utvrđivanja činjenica. Ustavni sud želi da ponovi da je pravilno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja puna nadležnost redovnih sudova i da je uloga Ustavnog suda samo da osigura saglasnost sa pravima garantovanim Ustavom i drugim pravnim instrumentima i ne može da postupa kao „sud četvrtog stepena“ (Vidi slučaj, *Akdivar protiv Turske,* br. 21893/93, ESLJP, presuda od 16. septembra 1996. god., stav 65., takođe *mutatis mutandis* vidi slučaju KI86/11, podnosilac zahteva *Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. god.).

27. Štaviše, zahtev ne ukazuje da su redovni sudovi postupali na proizvoljan ili nepravičan način. Nije dužnost Ustavnog suda da zameni svoju ocenu činjenica sa ocenom redovnih sudova i, kao opšte pravilo, to je dužnost tih sudova da ocenjuju dokaze koji se nalaze pred njima. Dužnost Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci redovnih sudova bili pravični u njihovoj celini, uključujući način na koji su dokazi uzeti (Vidi slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* br. 13071/87, izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima od 10. jula 1991. god.).

28. Činjenica da se podnosilac zahteva ne slaže sa ishodom slučaja, ne može samo po sebi pokrenuti argumentovanu tvrdnju o povredi člana 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i 46. [Zaštita Imovine] Ustava (Vidi slučaj *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. god.).

29. U ovim okolnostima, podnosilac zahteva nije potkrepio svoju tvrdnju o povredi člana 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i 46. [Zaštita Imovine] Ustava, s obzirom da činjenice koje je izneo, ni na jedan način ne pokazuju da su mu redovni sudovi uskratili prava garantovana Ustavom.

30. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36. (1) c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 36. (1) c) Poslovnika, 26. juna 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI40/14, Valon Haskaj, Rešenje od 26.juna 2014 god.- Ocena ustavnosti presude, KZZ. br. 187/2013 Vrhovnog suda Kosova od 8. novembra 2013. god.

Slučaj KI40/14, odluka od 26. juna 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, princip zakonitosti i proporcionalnosti u krivičnim slučajevima, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, sudska zaštita prava, očigledno neosnovan

Presudom Vrhovnog suda od 8. novembra 2013. god., odlučeno je da se preinači presuda Okružnog suda Prištini i izrekne teža kazna zatvora za podnosioca zahteva.

Podnosilac zahteva tvrdi da su presude Vrhovnog suda povredile njegova prava garantovana članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 33 [Načelo Legaliteta i Proporcionalnosti u Krivičnim Postupcima], članom 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava i članom 8 [Pravo na delotvorni pravni lek] i članom 10 [Pravo na pravično javno suđenje] Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima. Podnosilac zahteva ne objašnjava kako su i zašto navedene presude Vrhovnog suda prekršile navedene članove. On dalje tvrdi povredu odredaba krivičnog zakona.

Ustavni sud smatra da je opravdanje pruženo presudom Vrhovnog suda u odgovoru na sve tvrdnje iznete od strane podnosioca zahteva jasno i dobro obrazloženo i pokriva tvrdnje podnosioca zahteva na osnovu Krivičnog i Zakonika o krivičnom postupku.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim kao očigledno neosnovan, jer činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju navodnu povredu ustavnih prava na koje se pozivao podnosilac i nije dovoljno potkrepio svoju tvrdnju.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI40/14
Podnosilac
Valon Haskaj
Ocena ustavnosti presude, KZZ. br. 187/2013 Vrhovnog suda Kosova od 8. novembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Valon Haskaj (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koji izdržava kaznu u zatvoru Dubrava kod Istoka. Podnosioca zahteva zastupa g. Živojin Jokanović, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda, KZZ. br. 187/2013 od 8. novembra 2013. god. Podnosilac zahteva se nije izjasnio kada mu je poslednja presuda Vrhovnog suda (KZZ. br. 187/2013 od 8. novembra 2013. god.) uručena.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, KZZ. br. 187/2013 od 8. novembra 2013. god. Presudom, Kz. br. 328/2012 od 17. oktobra 2012. god., Vrhovni sud je odlučio da preinači presudu Okružnog suda u Prištini i izrekne težu kaznu zatvora, dok je presudom KZZ. br. 187/2013 od 8. novembra 2013. god., Vrhovni sud odbio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti kao neosnovan.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu br. 03/L-121 (u

daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56 Poslovnika o radu (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 4. marta 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 1. aprila 2014. god., odlukom GJR. KI40/14, predsednik Suda je imenovao sudiju Ivan Čukalović za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom KSH. KI40/14, predsednik Suda je imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova (član) i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 25. aprila 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.

8. Dana 14. maja 2014. god., Sud je poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

9. Dana 26. juna 2014. god., sudija Kadri Kryeziu napismeno je obavestio Sud o svom izuzeću sa većanja tokom perioda juni-juli 2014. god., sve dok Sud ne odluči u vezi sa određenim navodima protiv njega.

10. Dana 26. juna 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrio izveštaj sudije izvestioca i preporučio Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva

Pregled činjenica

11. Prema optužnici podnetoj od strane Okružnog tužilaštva u Prištini (Kt. br. 154-1/2011 od 7. juna 2011. god.), podnosilac zahteva je optužen da je počinio sledeća krivična dela: otmicu, iznudu i neovlašćeno vlasništvo, kontrolu i posedovanje oružja.

12. Dana 24. februara 2012. god., Okružni sud u Prištini je (presuda K. br. 313/2011) proglasio podnosioca zahteva krivim i osudio ga na ukupno 7 (sedam) godina zatvora.

13. Na presudu Okružnog suda, Okružni javni tužilac i podnosilac zahteva su izjavili žalbu Vrhovnom sudu. Okružni javni tužilac je predložio Vrhovnom sudu da preinači presudu Okružnog suda i da izrekne težu kaznu zatvora podnosiocu zahteva, dok podnosilac u svojoj žalbi tvrdi bitnu povredu odredaba Zakonika o krivičnom postupku Kosova (u daljem tekstu: ZKPK) i pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja.

14. Dana 17. oktobra 2012. god., Vrhovni sud je svojom presudom (Kz. br. 328/2012) usvojio žalbu Okružnog javnog tužioca i odbio žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu.

15. Vrhovni sud je svojom gore navedenom presudom dalje odlučio da preinači presudu Okružnog suda u Prištini i osudio podnosioca zahteva na ukupno 10 (deset) godina zatvora.

16. Vrhovni sud je odlučio da svojom odlukom usvoji žalbu Okružnog tužioca na sledeći način:

    "[...] ovaj Sud nalazi da u osnovani žalbeni navodi Okružnog javnog tužioca u Prištini da u kazne izrečene optuženima preblage. Indiviualizacijom kazni prema određenom izvršiocu dela, putem procesa odmeravanja kazne, težina krivičnog dela se relativizuje pa se u ovom slučaju mora imati u vidu da se visinom kazne postigne svrha kažnjavanja, koja se prema zakonskim usmeravanjima mora biti izraz ravnoteže između zahteva da se optuženom omogući resocilizacija putem c+vaspitanja I zahteva javnosti da takva kazna, svojoj težinom, ima opšti preventivni karakter uz suzdržavanje od izvršenja krivičnih dela".

17. Podnosilac je podneo Vrhovnom sudu zahtev za zaštitu zakonitosti, tvrdeći povredu odredaba Krivičnog zakona Kosova (u daljem tekstu: KZK) i bitnu povredu odredaba krivičnog postupka. U tom smislu, podnosilac zahteva je predložio Vrhovnom sudu da preinači presudu drugostepenog suda i da izrekne blažu kaznu.

18. Dana 29. oktobra 2013. god., Državni tužilac je u skladu sa podneskom KMPL. II br. 134/2013, predložio da zahtev za zaštitu zakonitosti mora da se odbije kao neosnovan.

19. Dana 8. novembra 2013. god., Vrhovni sud, nakon razmatranja tvrdnji podnosioca i odgovora Državnog tužioca, svojom presudom KZZ. br. 187/2013 odlučio je da odbije zahtev za zaštitu zakonitosti kao neosnovan.

Navodi podnosioca

20. Podnosilac zahteva tvrdi da su presude Vrhovnog suda povredile njegova prava garantovana članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 33 [Načelo Legaliteta i Proporcionalnosti u Krivičnim Postupcima], članom 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava i članom 8 [Pravo na delotvorni pravni lek] i članom 10 [Pravo na pravično javno suđenje] Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: UDLJP), i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o

ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP). Podnosilac zahteva ne objašnjava kako i zašto su navedene presude Vrhovnog suda prekršile navedene članove. On dalje tvrdi povredu odredaba krivičnog zakona.

21. Podnosilac zahteva se obraća Sudu na sledeći način:

"Suština zahteva je da se oceni ustavnost i zakonitost označenih presuda, a posebno konačne Presude Vrhovnog suda Kosova, kojom je i prvostepena izmenjena u delu odluke o kazni i kazne pooštrene. Zahtevom se traži da taj sud utvrdi da je u konkretnom slučaju došlo do grube povrede Ustavnog prava, i međunarodnih propisa čiju neposrednu primenu priznaje Ustav Republike Kosova, povrede krivičnog zakona važećeg u vreme navodnog izvršenja dela, na štetu osuđenog.

Da Ustavni sud poništi osporene presude i naloži ponovno suđenje, i obustavi izvršenje istih, do odluke redovnih sudova.

Ovim zahtevom nije obuhvaćeno krivično delo u vezi sa posedovanjem i vlasništvom nad oružjem iz člana 328, jer je to dele amnestirano."

Prihvatljivost zahteva

22. Pre svega, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

23. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. stav 7 Ustava, koji propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

24. Pored toga, član 49. Zakona propisuje da: *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku.*"

25. U ovom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac zahteva iscrpeo sva pravna sredstava prema zakonu. Sud, takođe primećuje da je osporena odluka doneta 8. novembra 2013. god., i da je podnosilac podneo svoj zahtev Sudu 4. marta 2014. god.

26. Međutim, Sud se poziva na pravilo 36 Poslovnika, koje propisuje:

(1) "Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."

(2) "Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...], ili

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava.

[...], ili

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".

27. Podnosilac zahteva, kao što je gore navedeno, osporava presude prvostepenog i drugostepenog suda pred Vrhovnim sudom zbog povrede krivičnog zakona i bitne povrede odredaba krivičnog postupka.

28. Dok, u njegovom zahtevu podnetom Sudu, podnosilac takođe tvrdi da su presude Vrhovnog suda povredile njegova prava garantovana članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 33 [Načelo Legaliteta i Proporcionalnosti u Krivičnim Postupcima], članom 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava i članom 8 [Pravo na delotvorni pravni lek] i članom 10 [Pravo na pravično javno suđenje] UDLJP i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] EKLJP, kao i odredbe KZK i ZKPK.

29. Međutim, podnosilac zahteva ne objašnjava kako su i zašto gore navedena prava garantovana Ustavom i međunarodnim instrumentima povređena presudama Vrhovnog suda.

30. U stvari, podnosilac zahteva osporava presude Vrhovnog suda pozivajući se na odredbe Krivičnog zakona Kosova, i zaključuje sledeće:

"[...] nikako ne želi sporiti pravo i ovlašćenje Vrhovnog suda Kosova, da u svim slučajevima primene zakona daje svoja shvatanja, pravna tumačenja i slično, ali je u ovom slučaju zaista, sud verovatno poveden značajem zaštićenog dobra u svakom slučaju preoštrom osudom i kvalifikacijom odstupio od striktne primene zakona."

31. Dakle, Sud smatra da ono što pokreće podnosilac zahteva je pitanje zakonitosti, a ne ustavnosti.

32. U tom pogledu, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi činjeničnim greškama ili zakonom (zakonitost) navodno počinjenih od

strane Vrhovnog suda, osim u onoj meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

33. Ustavni sud ponavlja da nije njegova dužnost prema Ustavu da se ponaša kao sud četvrtog stepena, u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava. (Vidi slučaj *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi takođe slučaj KI70/11 podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.). Sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom postupka u njegovom slučaju ne daje mu za pravo da pokrene argumentovan zahtev o povredi njegovih prava kao što su zaštićena Ustavom. Sud primećuje da je podnosilac zahteva imao mnogo prilika da predstavi svoj slučaj pred redovnim sudovima.

34. Osim toga, kao što je gore navedeno, Sud primećuje da je obrazloženje u osporenoj presudi Vrhovnog suda jasno i, nakon razmatranja svih postupaka, Sud je takođe utvrdio da postupci pred Okružnim sudom u Prištini i Vrhovnim sudom nisu bili nepravični i proizvoljni (Vidi slučaj *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

35. Štaviše, Sud primećuje da je opravdanje pruženo presudom Vrhovnog suda u odgovoru na sve tvrdnje iznete od strane podnosioca zahteva jasno i dobro obrazloženo. Štaviše, pruženo opravdanje pokriva tvrdnje podnosioca zahteva na osnovu Krivičnog i Zakonika o krivičnom postupku.

36. Iz gore navedenih razloga, Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva, ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredi ustavnih prava na koje se poziva podnosilac i on nije dovoljno potkrepio svoju tvrdnju.

37. Dakle, Sud zaključuje da je zahtev očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava i pravilima 36 (2) b) i d) i 56 (2) Poslovnika, dana 26. juna 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI95/14 N.P.P. Adriatik Commerce, Rešenje od 3.jula 2014 god. - Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, E. Rev. br. 30/2013, od 9. decembra 2013. godine

Slučaj KI95/14, odluka od 3. jula 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev (pravno lice), parnični spor, pravo na pravično suđenje, očigledno neosnovan.

U ovom slučaju, podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud povredio njegova prava garantovana Ustavom, jer nije pozvao njegovog zastupnika da učestvuje na raspravi prilikom razmatranja vanrednog pravnog sredstva (revizije). Podnosilac zahteva tvrdi, takođe, da ga ni Apelacioni sud nije pozvao da učestvuje na raspravi prilikom razmatranja žalbe izjavljene na presudu prvostepenog suda, kako bi imao priliku da komentariše činjenice i dokaze pokrenute u ovom parničnom predmetu. Ovom činjenicom, podnosilac zahteva tvrdi da mu je povređen princip jednakosti oružja u postupku pred navedenim sudovima.

Nakon što je ocenio slučaj u celosti, Sud je utvrdio da tvrdnje podnosioca zahteva o povredi prava na pravično suđenje od strane Vrhovnog suda nisu osnovane, jer podnosilac nije argumentovao kako je i zašto Vrhovni sud povredio njegovo pravo na pravično suđenje. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva da je ovaj slučaj sličan sa njegovom presudom u slučaju KI108/1O, Sud smatra da se činjenične i proceduralne okolnosti slučaja podnosioca znatno razlikuju od slučaja na koji se on poziva.

Sud u ovom slučaju ne može da utvrdi da su postupci pred Vrhovnim sudom, čija se odluka osporava, bili pristrasni i na neki način nepravični i proizvoljni. U ovom slučaju, Sud se poziva na slučaj *mutatis mutandis Shub protiv Litvanije*, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06, od 30. juna 2009. godine.

Kao rezime, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika o radu, očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI95/14
Podnosilac
N.P.P. "Adriatik - Commerce"
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, E. Rev. br. 30/2013, od 9. decembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je N.P.P. "Adriatik - Commerce", sa sedištem u selu Velekince, opština Gnjilane, zastupljen od strane g. Muhamet Shala, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda E. Rev. br. 30/2013, od 9. decembra 2013. god., za koju tvrdi da je primio 3. februara 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar ovog zahteva je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, E. Rev. br. 30/2013, od 9. decembra 2013. god., kojom podnosilac zahteva tvrdi da su mu povređena ustavna prava garantovana članom 21 [Opšta Načela], članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava], kao i članom 6.1 [Pravo na pravično suđenje] EKLJP.

Pravni osnov

4. Pravni osnov ovog zahteva su članovi 113.7 i 21.4 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članovi 20 i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 26. maja 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 10. juna 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI95/14, imenovao sudiju Snezhana Botusharova za sudiju izvestioca i odlukom br. KSH. KI95/14, imenovao članove Veća za razmatranje, u sledećem sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues (član) i Prof. dr Enver Hasani (član).

7. Dana 10. juna 2014. god., Sud je obavestio podnosioca i Vrhovni sud o registraciji zahteva.

8. Dana 26. juna 2014. god., sudija Kadri Kryeziu je u pisanoj formi obavestio Sud, o njegovom zahtevu za izuzeće sa sednica, za period juni - juli 2014. god., dok Sud ne odluči o navodima pokrenutim protiv njega.

9. Dana 3. jula 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Podnosilac zahteva je bio u obligacionom odnosu sa Osiguravajućim društvom “Siguria” u Prištini (polisa osiguranja 1500047, sa serijskim br. 00059, 5. januar 2007. god.), za osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti.

11. Dana 10. juna 2007. god., imovina podnosioca zahteva, Fabrika sunđera, zahvaćena je vatrom, izazivajući materijalnu štetu u dva od pet sektora ove fabrike.

12. Dana 4. januara 2008. god., podnosilac zahteva se obratio Osiguravajućem društvu “Siguria” pisanim zahtevom radi naknade štete prouzrokovane požarom. Zahtev podnosioca o naknadi materijalne štete je izvršen na osnovu polise osiguranja br. 1500047, sa serijskim br. 00059, od 5. januara 2007. god. Međutim, prema tvrdnjama zastupnika podnosioca zahteva, Osiguravajuće društvo “Siguria” nije ispunilo svoju obavezu za isplatu nadoknade štete.

13. Dana 4. februara 2008. god., podnosilac je podneo tužbeni zahtev Opštinskom sudu u Gnjilanu, međutim, sud je sebe proglasio nenadležnim u pogledu predmeta i dostavio je predmet Okružnom privrednom sudu u Prištini.

14. Dana 19. novembra 2009. god., Okružni privredni sud u Prištini je presudom II. C. br. 127/2008, odbio kao neosnovan tužbeni zahtev podnosioca, kojim je tražio isplatu materijalne štete, tražeći i primenu zakonske kamate od dana podnošenja tužbenog zahteva pa do konačne isplate vrednosti izazvane štete.

15. Podnosilac zahteva je na presudu Okružnog privrednog suda u Prištini izjavio žalbu Apelacionom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Apelacioni sud), zbog bitnih povreda odredaba postupka, pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.

16. Dana 8. maja 2013. god., Apelacioni sud je doneo presudu Ac. br. 85/2012, odbijajući kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu Okružnog privrednog suda u Prištini, II. C. br. 127/2008, od 19. novembra 2009. god.

17. Pored toga, sledi obrazloženje odbijanja tužbenog zahteva podnosioca od strane Apelacionog suda:

> *"Zbog činjenice da nijednim dokazom nije utvrđen uzrok požara koji je nastao u poslovnim prostorijama, nije stvoren ni pravni osnov za naknadu materijalne štete i izgubljene zarade. Tužilac je bio dužan da, nakon nastanka požara, obezbedi dokaze preko nadležnog suda i to angažovanjem odgovarajućeg veštaka, na osnovu kojih bi bilo moguće utvrditi pravo činjenično stanje. Tužilac nije ni u prvostepenom niti u žalbenom postupku pružio dokaze kojima bi potkrepio osnovanost tužbenog zahteva. Odredbom člana 221. ZPP je predviđeno da kad sud izvođenjem dokaza ne može uverljivo utvrditi neku činjenicu, on će izvesti zaključak primenom odredaba tereta dokazivanja, a u konkretnom slučaju teret dokazivanja osnovanosti tužbenog zahteva pada na tužioca".*

18. Podnosilac zahteva je na presudu Ac. br. 85 /2012 Apelacionog suda izjavio reviziju Vrhovnom sudu, tražeći ponovo isplatu materijalne štete i naknadu izgubljene zarade, prouzrokovane izbijanjem požara u fabrici sunđera.

19. Dana 9. decembra 2013. god., Vrhovni sud je doneo presudu E. Rev. br. 30/2013, kojom je odbio u celosti reviziju izjavljenu od strane podnosioca zahteva.

20. Pored toga, Vrhovni sud je obrazložio odbijanje revizije na sledeći način:

"Polazeći od iznetog stavnja stvari, Vrhovni sud Kosova je ocenio da je drugostepeni sud pravilno postupio kada je našao da je žalba tužioca neosnovana, pa je istu kao takvu i odbio i presudu prvostepenog suda potvrdio. U navedenoj presudi, Apelacioni sud je dao dovoljno razloga o odlučnim činjenicama, koje prihvata i ovaj sud.

Navode iz revizije da je sud učinio povredu odredaba parničnog postupka, obzirom da je izreka presude kontradiktorna i u suprotnosti sa obrazloženjem, da nisu primenjene parnično-pravne odredbe i nisu pravilno utvrđene značajne činjenice i dokazi, što je uticalo na to da je sud doneo neosnovanu i nezakonitu odluku – Vrhovni Sud ocenjuje kao neosnovane, obzirom da se u reviziji ne navodi u kom je delu izreka pobijane presude u suprotnosti sa obrazloženjem, dok u pogledu ocene dokaza, Vrhovni sud Kosova nalazi da su nižestepeni sudovi pravilno ocenili činjenicu da požar nije nastao od električne sijalice, kako navodi tužilac, jer je nalaz dao veštak elektrotehničke struke M. V., koji je isključio mogućnost da je uzrok požara bila toplota oslobođena u električnoj sijalici, koji je svoje mišljenje zasnivao na izvršenom eksperimentu.

Činjenicu navedenu u reviziji da sud nije uzeo u obzir izveštaj Uprave za javnu bezbednost i emergenciju – Sekcija za prevenciju i otkrivanje požara, u kome se navodi da se u konkretnom slučaju ne radi o elementu namere, pri čemu se isključuje ljudski faktor – Vrhovni sud je ocenio, ali je našao da ista nije od uticaja na drugačije odlučivanje, obzirom da nije utvrđen uzrok požara koji je nastao u poslovnim prostorijama tužioca, dok u smislu člana 319. stav 1. ZPP, svaka parnična stranka je obavezna da dokaže činjenice na kojima zasniva svoje navode, a prema stavu 2. istog člana, dokazivanje obuhvata sve činjenice koje su značajne za donošenje odluke. Požar je nastao dana 10.06 2007. godine, a tužba Opštinskom sudu u Gnjilanu je podneta 22.02 2008. godine, dok je Okružni privredni sud u Prištini tužbu primio 11.04 2008. godine, tako da je pribavljanje dokaza bilo neophodno, obzirom da je članom 379. ZPP predviđena takva mogućnost u slučajevima kad postoji opasnost da jedan dokaz nestane ili se njegovo pribavljanje otežava, koju mogućnost tužilac nije iskoristio, pa prema tome Vrhovni sud Kosova ocenjuje da je pravno stanovište nižestepenih sudova da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan, pravilno i na zakonu zasnovano, tako da navod iz revizije da je materijalno pravo pogrešno primenjeno, neosnovan".

Navodi podnosioca

21. Podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud povredio njegova prava garantovana Ustavom, jer nije pozvao njegovog zastupnika da učestvuje na raspravi prilikom razmatranja vanrednog pravnog sredstva (revizije). Podnosilac zahteva tvrdi, takođe, da ga ni Apelacioni sud nije pozvao da učestvuje na raspravi prilikom razmatranja žalbe izjavljene na presudu prvostepenog suda, kako bi imao priliku da komentariše činjenice i dokaze pokrenute u ovom parničnom predmetu. Ovom činjenicom, podnosilac zahteva tvrdi da mu je povređen princip jednakosti oružja u postupku pred navedenim sudovima.

22. Podnosilac zahteva tvrdi da Sud može da primeni svoju presudu u slučaju KI108/10, *Fadil Selmanaj*, od 6. oktobra 2011. god.

Prihvatljivost zahteva

23. Sud prvo ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove koji su propisani Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovnikom o radu.

24. U ovom zahtevu, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje: *„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."*

25. Osim toga, pravilo 36 (1) c) i 36 (2) d) Poslovnika o radu, propisuje:

36 (1) "Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

[...]

c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.

36 (2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava;

[...]

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".

26. Podnosilac zahteva u ovom slučaju tvrdi da je presudom Vrhovnog suda, E. Rev. br. 30/2013, od 9. decembra 2013. god., povređeno njegovo ustavno pravo garantovano članom 21 [Opšta Načela], članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] kao i članom 6.1 [Pravo na pravično suđenje] EKLJP.

27. Što se tiče tvrdnji o povredi člana 31. Ustava [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], Sud smatra da podnosilac zahteva u ustavnom pogledu nije argumentovao dokazima, kako mu je i zašto Vrhovni sud povredio ovu odredbu Ustava.

28. Vrhovni sud je na opširan način obrazložio svoju odluku, odgovarajući na žalbu podnosioca zahteva po svim pitanjima pokrenutim pred njim (vidi obrazloženje presude Vrhovnog suda E. Rev. br. 30/2013, u stavu 17, ovog dokumenta).

29. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva da je ovaj slučaj sličan sa njegovom presudom u slučaju KI108/10, Sud smatra da se činjenične i proceduralne okolnosti slučaja podnosioca znatno razlikuju od slučaja na koji se on poziva. U ovom slučaju, radi se o parničnoj stvari koja je rešena od strane Okružnog privrednog suda. Poslednji navedeni sud je pozvao parničare da iznesu svoje dokaze tokom glavne rasprave i saslušao ih je. Međutim, podnosilac zahteva, nezadovoljan ishodom odluke, iskoristio je redovno pravno sredstvo, pravo na žalbu Apelacionom sudu, koji je u celosti potvrdio odluku prvostepenog suda. Podnosilac zahteva je na odluku Apelacionog suda iskoristio i vanredno pravno sredstvo (reviziju), ali mu je i Vrhovni sud odbio tužbeni zahtev revizijom.

30. U svojoj presudi KI108/10, podnosilac zahteva je bila stranka prema upravnom postupku i pokrenuo je slučaj pred NNOK. Opština Mitrovica je pokrenula upravni spor pred Vrhovnim sudom, koji je odlučio u korist opštine Mitrovica, preinačujući odluku br. 02 (285) 2008, NNOK, a da nije obavestio zainteresovanu stranku koja je direktno pogođena odlukom Vrhovnog suda.

31. Osim toga, iznosimo stav odvojen iz njegove presude u slučaju KI108/10: *"U stvari, Opština Mitrovica je podnela tužbu Vrhovnom sudu u slučaju u kojem je podnosilac zahteva već bio stranka. Dakle, podnosilac zahteva nije bio uopšte upoznat sa tom tužbom uprkos činjenici da je ta tužba suštinski uticala na odlučivanje o njegovim građanskim pravima. Taj zaključak je potkrepljen članom 16. Zakona o upravnim sporovima koji propisuje: „treća osoba kojoj bi poništaj osporenoga upravnog akta neposredno bio na štetu (zainteresovane osobe) ima u sporu položaj" stranke“.*

32. Kao što se može primetiti, mi se bavimo potpuno drugačijim činjeničnim i proceduralnim okolnostima. Od samog početka pa do kraja, podnosilac zahteva je u redovnim postupcima imao svojstvo tužioca, dok je Osiguravajuće društvo “Siguria”, bila tužena stranka. Stoga, tvrdnje podnosioca zahteva da su Apelacioni i Vrhovni sud doneli odluke uskraćujući podnosiocu zahteva komentarisanje

činjenica i dokaza, priloženih žalbi i reviziji, ne mogu da se smatraju povredom prava na pravično suđenje i jednakost oružja, sve dok su podnosiocu zahteva pružene sve mogućnosti osporavanja odgovora na žalbu, podnetih od strane tuženog, Osiguravajućeg društva "Siguria".

33. Štaviše, Sud u ovom slučaju ne može da postupa kao sud četvrtog stepena u vezi sa presudama donetim od strane Vrhovnog suda. Dužnost je redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis, Garcia Ruiz protivŠpanije,* br. 30544/96, § 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-1).

34. Sud u ovom slučaju ne može da utvrdi da su postupci pred Vrhovnim sudom, čija se odluka osporava, bili pristrasni i na neki način nepravični i proizvoljni (Vidi, *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije,* odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06, od 30. juna 2009. god.).

35. Dakle, Sud nalazi da podnosilac zahteva nije potkrepeo, a ni dokazao svoju tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje.

36. Shodno tome, ne postoji logična i praktična potreba za dalje razmatranje drugih navodnih povreda, koje su sažete i uključene u tvrdnji o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje.

37. Kao rezime, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika o radu, očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, na osnovu člana 113.7 Ustava, u skladu sa pravilom 36 (2) b) i d), kao i pravilom 56 (2) Poslovnika, dana 3. jula 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI67/14, Muharrem Sopa, Rešenje od 1. jula 2014 god. - Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 59/2013, od 23. oktobra 2013. god.

Slučaj KI67/14, odluka od 1. jula 2014. godine

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan

Podnosilac zahteva tvrdi da su mu presudom Vrhovnog suda povređena prava garantovana Ustavom na osnovu člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], naglašavajući da je ovo pravo zaštićeno i Evropskom konvencijom za ljudska prava.

Podnosilac zahteva je tražio da Sud ukine sve odluke redovnih sudova i da usvoji kao osnovan njegov zahtev.

Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva, ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredi ustavnog prava na pravično i nepristrasno suđenje, stoga ne može da se konstatuje da je zahtev osnovan i u skladu sa pravilom 36 (2) b). Dakle, Sud nalazi da zahtev treba da se odbije kao očigledno neosnovan i da se proglasi neprihvatljivim.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 56 Poslovnika, dana 1. jula 2014. god., jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI67/14
Podnosilac
Muharrem Sopa
Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 59/2013, od 23. oktobra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Muharrem Sopa iz Suve Reke.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 59/2013, od 23. oktobra 2013. god., koju je podnosilac zahteva primio 5. decembra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude Vrhovnog suda, kojom podnosilac zahteva tvrdi da su mu povređena prava garantovana Ustavom Kosova, prema članu 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje].

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), član 47. Zakona o Ustavnom sudu br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Kosova (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 2. aprila 2014. god., podnosilac je putem pošte poslao zahtev Ustavnom sudu (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. aprila 2014. god., odlukom GJR. KI67/14, predsednik Suda je imenovao sudiju Snezhana Botusharova za sudiju izvestioca i istog dana je imenovao Veće za razmatranje, u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

7. Dana 23. maja 2014. god., Sud je tražio od podnosioca zahteva punomoćje za njegovo zastupanje i sudske odluke koje su nedostajale u dokumentaciji podnetoj od strane podnosioca zahteva. Sud nije dobio nikakav odgovor od strane podnosioca zahteva u traženom roku.

8. Dana 23. maja 2014. god., Vrhovni sud je obavešten o registraciji zahteva i dostavljena mu je kopija zahteva.

9. Dana 23. maja 2014. god., Sud je dostavio Osnovnom sudu u Prizrenu, ogranak u Suvoj Reci, obaveštenje o registraciji zahteva, tražeći tom prilikom i dodatnu dokumentaciju u vezi sa slučajem.

10. Dana 28. maja 2014. god., Sud je primio od Osnovnog suda u Prizrenu, ogranak u Suvoj Reci, traženu dodatnu dokumentaciju na osnovu koje je potvrđen datum kada je podnosilac zahteva primio presudu Vrhovnog suda.

11. Dana 26. juna 2014. god., sudija Kadri Kryeziu je pismenim putem obavestio Sud o njegovom izuzeću sa većanja za period juni – juli 2014. godine, očekujući odluku Suda u vezi sa tvrdnjama pokrenutim protiv njega.

12. Dana 1. jula 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

13. Dana 13. oktobra 2000. god., Opštinski sud u Suvoj Reci je doneo presudu C. br. 85/2000, kojom je tužbu podnosioca, podnetu zajedno sa njegovim kolegom J. B., za povratak na radno mesto pedagoški savetnik u opštini Suva Reka, odbio kao neosnovanu.

14. Dana 2. aprila 2001. god., Okružni sud u Prizrenu je doneo rešenje Ac. br. 100/2000, kojim je usvojio kao osnovanu žalbu podnosioca i njegovog kolege, J. B., ukinuo je presudu Opštinskog suda u Suvoj

Reci C. br. 85/2000 i predmet vratio na ponovno odlučivanje prvostepenom sudu.

15. Dana 14. maja 2002. god., Opštinski sud u Suvoj Reci je ponovo, presudom C. br. 205/202, odbio kao neosnovanu tužbu podnosioca zahteva sa obrazloženjem nedostatka pasivnog legitimiteta tužene stranke – opštine Suva Reka.

16. Dana 18. decembra 2003. god., Okružni sud u Prizrenu je ponovo usvojio žalbu punomoćnika podnosioca zahteva i ukinuo presudu Opštinskog suda u Suvoj Reci, C. br. 205/2002, vraćajući predmet na ponovno odlučivanje prvostepenom sudu.

17. Dana 25. oktobra 2011. god., Opštinski sud u Suvoj Reci je doneo presudu C. br. 153/06, kojom je odbio kao neosnovan tužbeni zahtev podnet od strane podnosioca zahteva i drugog tužioca J. B., za vraćanje na posao u Direkciji za obrazovanje opštine Suva Reka.

18. U obrazloženju ove presude, u delu namenjenom podnosiocu zahteva, Opštinski sud je naglasio: "*Sud je na osnovu izvedenih dokaza našao da se tužbeni zahtev prvog tužioca mora odbiti kao neosnovan, i da odluka tužene o prekidu radnog odnosa nije nezakonita, pošto su ispunjeni uslovi iz člana 75, stav 2, tačka 3 Zakona o osnovnim pravima iz radnog odnosa (primenljiv na osnovu Uredbe UNMIK-a), gde se navodi da se radniku prekida radni odnos bez njegove saglasnosti ako je sa posla odsustvovao 5 dana uzastopno*".

19. Dana 5. novembra 2012. god., Okružni sud u Prizrenu je presudom Ac. br. 528/2011 odbio kao neosnovanu zajedničku žalbu podnosioca zahteva i J. B. i potvrdio je presudu Opštinskog suda u Suvoj Reci C. br. 153/06 od 25. oktobra 2011. god., "*prihvatajući u potpunosti činjenične zaključke i pravno stanovište prvostepenog suda, prilikom odlučivanja o žalbi tužilaca*".

20. Na ovu presudu, podnosilac zahteva je blagovremeno podneo reviziju Vrhovnom sudu Kosova zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

21. Dana 22. oktobra 2013. god., Vrhovni sud Kosova, odlučujući po zahtevu za reviziju, doneo je presudu Rev. br. 59/2013, kojim je odbio kao neosnovanu reviziju podnetu od strane podnosioca zahteva, naglašavajući između ostalog u obrazloženju presude da su "*nižestepeni sudovi na osnovu pravilno i potpuno utvrđenog činjeničnog stanja pravilno primenili odredbe parničnog postupka, i materijalno pravo kada su našli da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan, zato što je Direkcija za obrazovanje u opštini Suva Reka*

osnovana na osnovu Uredbe UNMIK-a br. 2000/45, i pomenuta nije imala pravni osnov da prenese obaveze pedagoškog zavoda, zato što pomenuti organ u novom obrazovnom sistemu ne postoji, a niti radno mesto pedagoškog savetnika pri ovoj direkciji".

Navodi podnosioca

22. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu presudom Vrhovnog suda povređena prava garantovana Ustavom na osnovu člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], naglašavajući da je ovo pravo zaštićeno i Evropskom konvencijom za ljudska prava.

23. Podnosilac zahteva je tražio da Sud ukine sve odluke redovnih sudova i da usvoji kao osnovan njegov zahtev.

Prihvatljivost zahteva

24. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

25. S tim u vezi, poziva se na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

    "Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

26. Sud smatra da je poslednja odluka u vezi sa slučajem presuda Vrhovnog suda, Rev. br. 59/2013, od 22. oktobra 2013. god., koja je uručena podnosiocu zahteva 5. decembra 2013. god., dok je podnosilac podneo zahtev preko pošte Sudu 2. aprila 2014. god., što znači da je podneo zahtev Sudu u skladu sa uslovima iz člana 113.7 Ustava i u roku propisanim članom 49. Zakona.

27. Sud primećuje da podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda, Rev. br. 59/2013 od 22. oktobra 2013. god., kojom je odbijen kao neosnovan zahtev za reviziju podnet na presudu Ac. br. 528/2011 Okružnog suda u Prištini od 5. novembra 2012. god., i istovremeno traži od Suda poništavanje svih drugih sudskih odluka donetih pre ove presude.

28. Što se tiče tvrdnji podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava konačnom presudom Vrhovnog suda, Sud podseća da član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava, propisuje:

"1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda". [...]

29. Na osnovu gore navedenog, Sud naglašava da je podnosilac zahteva istakao samo povredu ove ustavne odredbe, ali nije pružio nikakav dokaz o načinu i prirodi njene povrede. Sud smatra da samo opis odredaba Ustava i tvrdnje da su one povređene, bez iznošenja činjenica o načinu povrede, navođenja okolnosti, preciziranja postupaka javnog organa koji je u suprotnosti sa pravičnim i nepristrasnim suđenjem, ne predstavlja dovoljan osnov da ubedi Sud da je došlo do povrede Ustava ili EKLJP u vezi sa pravičnim i nepristrasnim suđenjem.

30. Razmatrajući zahtev podnosioca i činjenica iznetih sa zahtevom, Sud nalazi da su u svim fazama sudskog postupka, žalbe podnosioca bile zakonskog karaktera i nikada i ni u jednoj fazi ustavne prirode ili potencijalne povrede ljudskih prava zaštićenih Ustavom, koje su po prvi put pokrenute pred Ustavnim sudom, što dovodi Sud do zaključka da je podnosilac u stvari nezadovoljan konačnim ishodom suđenja u njegovom slučaju.

31. Sud dalje smatra da nije sud utvrđivanja činjenica, ne sudi kao sud četvrtog stepena i jednostavno nije jedan sudski stepen više. Sud u principu ne sudi činjenicu da li su redovni sudovi pravilno i na potpun način utvrdili činjenično stanje, ili da li je kao u ovom slučaju, radni odnos prekinut podnosiocu na pravnoj osnovi ili nezakonito, jer je to nadležnost redovnog suda. Od suštinskog značaja za Sud su pitanja od čijih postojanja zavisi ocena o mogućoj povredi ustavnih prava, a ne očigledno pravna pitanja što su uglavnom činjenice koje je predstavio podnosilac zahteva (vidi, *mutatis mutandis, i.a., Akdivar protiv Turske,* 16. septembar 1996. god., R.J.D, 1996-IV, stav 65).

32. Dakle, Sud primećuje da je vezano sa tvrdnjama podnosioca zahteva, Vrhovni sud u svojoj presudi jasno naglasio da je: *„tužbeni zahtev tužioca neosnovan, zato što je Direkcija za obrazovanje u opštini Suva Reka osnovana na osnovu Uredbe UNMIK-a br. 2000/45, i pomenuta nije imala pravni osnov da prenese obaveze pedagoškog zavoda"*. Pod ovim okolnostima, Sud utvrđuje da je presuda dobro obrazložena i ne radi se ni o kakvoj proizvoljnosti.

33. Sud podseća da sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom slučaja, ne može da mu posluži kao pravo da pokrene argumentovan zahtev o povredi odredaba Ustava (vidi, *mutatis mutandis,* presuda ESLJP, zahtev br. 5503/02, *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske,* ili rešenje Ustavnog suda, slučaju KI128/12, od 12. jula 2013. god., podnosioci zahteva *Shaban Hoxha*, u zahtevu za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 316/2011).

34. U ovim okolnostima, Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva, ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredi ustavnog prava na pravično i nepristrasno suđenje, stoga ne može da se konstatuje da je zahtev osnovan i u skladu sa pravilom 36 (2) b). Dakle, Sud nalazi da zahtev treba da se odbije kao očigledno neosnovan i da se proglasi neprihvatljivim.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 56 Poslovnika, dana 1. jula 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. Da dostavi odluku stranama i objavi u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI06/14, Olga Petrović, Svetolik Patrnogić, Vesna Dejanović i Miroslava Ivanović, Rešenje od 4. jula 2014. god. - Ocena ustavnosti presude Osnovnog suda u Uroševcu, Pc. br. 559/10 od 18. septembra 2013. god.

Slučaj KI06/14, odluka od 4. jula 2014. godine

Ključne reči: individualni zahtev, neiscrpljenje pravnih sredstava, neovlašćena stranka.

Podnosioci zahteva tvrde da je osporena presuda doneta kršeći njihovih prava garantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), posebno član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i član 46 [Zaštita Imovine] Ustava. Podnosioci zahteva, takođe, tvrde da su njihova prava garantovana članom 6 Evropske konvencije za ljudska prava povređena.

Pored toga, podnosioci zahteva traže da Ustavni sud Republike Kosovo uvede privremenu meru.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilima 36 (1) a) i 36 (3) c) Poslovnika odlučio da proglasi zahtev prva tri podnosioca neprihvatljivim, jer nisu iscrpljena sva pravna sredstva propisana zakonom, kao i zahtev četvrtog podnosioca neprihvatljivim, jer je podnela neovlašćena stranka.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI06/14
Podnosilac
Olga Petrović, Svetolik Patrnogić, Vesna Dejanović i Miroslava Ivanović
Ocena ustavnosti
presude Osnovnog suda u Uroševcu, Pc. br. 559/10 od 18. septembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su Olga Petrović, Svetolik Patrnogić, Vesna Dejanović, sa prebivalištem u Kragujevcu, Republika Srbija, i Miroslava Ivanović sa prebivalištem u Roscoe, Sjedinjene Američke Države.
2. Prvi podnosilac zahteva (gđa Olga Petrović) na osnovu punomoćja da proda nepokretnost u vlasništvu četvrtog podnosioca (gđe Miroslave Ivanović), tvrdi da je zastupnik četvrtog podnosioca.

Osporena odluka

3. Podnosioci zahteva osporavaju presudu Osnovnog suda u Uroševcu, Pc. br. 559/10 od 18. septembra 2013. god., koja je navodno uručena privremenom zastupniku podnosilaca zahteva imenovanom *ex officio* od strane Osnovnog suda u Uroševcu neodređenog dana.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti presude Osnovnog suda u Uroševcu, Pc. br. 559/10 od 18. septembra 2013. god.

5. Podnosioci zahteva tvrde da je osporena presuda doneta kršeći njihovih prava garantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem

tekstu: Ustav), posebno član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i član 46 [Zaštita Imovine] Ustava. Podnosioci zahteva, takođe, tvrde da su njihova prava garantovana članom 6 Evropske konvencije za ljudska prava povređena.

6. Pored toga, podnosioci zahteva traže da Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) uvede privremenu meru *„nalaganjem Opštinskoj Katastarskoj Kancelariji Uroševac da briše pravo svojine I. B. na katastrarskoj parceli broj P-7221709202323-0 KO Uroševac u ukupnoj površini 1917m² i uspostavi prethodno stanje, odnosno izvrši upis prava svojine Julijane Patrnogić”.*

Pravni osnov

7. Član 113.7 Ustava, član 22. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

8. Dana 20. januara 2014. god., podnosioci su podneli zahtev Sudu.

9. Dana 31. januara 2014. god., predsednik Suda je na osnovu odluke GJR. KI06/14 imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca.

10. Dana 31. januara 2014. god., predsednik Suda je na osnovu odluke KSH. KI06/14 imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

11. Dana 10. februara 2014. god., Sud je obavestio podnosioce o registraciji zahteva. U istom pismu, tražilo se od podnosilaca da podnesu Sudu popunjen obrazac zahteva i osporenu presudu. Pored toga, Sud je tražio od prvog podnosioca zahteva (gđa Olga Petrović) da podnese punomoćje da zastupa četvrtog podnosioca (gđa Miroslava Ivančić) pred Sudom.

12. Istog dana, Sud je obavestio i Opštinski sud u Uroševcu o zahtevu.

13. Dana 10. februara 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu u punom sastavu da odbije zahteva za privremenu meru do konačnog ishoda zahteva. Istog dana, Sud je u skladu sa članom 27. Zakona i u skladu sa pravilima 55 (4) i 56 (3) Poslovnika, odlučio da odbije zahtev za privremenu meru.

14. Dana 5. marta 2014. god., podnosioci zahteva gđa Olga Petrović, g. Svetolik Patrnogić i gđa Vesna Dejanović podneli su popunjen obrazac

zahteva i kopiju osporene presude. Međutim, prvi podnosilac zahteva (gđa Olga Petrović) nije podnela punomoćje za četvrtog podnosioca (gđa Miroslava Ivančić).

15. Dana 19. maja 2014. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je donelo jednoglasnu odluku da odloži većanje i traži od Osnovnog suda u Uroševcu da podnese Sudu spise predmeta Pc. Mo 599/10.

16. Dana 2. juna 2014. god., Sud je primio spise predmeta Pc. Mo 599/10 od Osnovnog suda u Uroševcu.

17. Dana 26. juna 2014. god., sudija Kadri Kryeziu je obavestio Sud pismenim putem o svom izuzeću sa sednica razmatranja za period juni – juli 2014. godine, sve dok Sud ne donese odluku o tvrdnjama pokrenutim protiv njega.

18. Dana 1. jula 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI06/14 zamenio sudiju Kadri Kryeziu kao sudiju izvestioca, imenujući sudiju Snezhana Botusharova na njegovo mesto.

19. Dana 4. jula 2014. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

20. Dana 23. oktobra 2000. god., predak podnosilaca zahteva Julijana Patronogić je postigla sporazum sa B. I. za kupovnu cenu nepokretnosti upisane na katastarskoj parceli (br- P 72217092-02323-0) u Uroševcu.

21. Dana 5. februara 2008. god., predak podnosilaca zahteva Julijana Patrnogić je potpisala punomoćje u javnoj beležnici u Tetovu, Republika Makedonija, davajući punomoćje A. I. da koristi, proda i prenese nepokretnost trećim licima.

22. Dana 26. aprila 2011. god., Osnovni sud u Kragujevcu, Srbija, doneo je rešenje br. 0-517/10 i 0-518/10 i potvrdio, *inter alia*, da se zaostavština pokojne Julijana Patrnogić sastoji od nepokretnosti u Uroševcu u površini od 1, 46.71 ha. Istim rešenjem, 22 rođaka, uključujući i četiri podnosioca zahteva, proglašeni su naslednicima pokojne Julijane Patrnogić. U ovom rešenju, jasno su navedene adrese svih 22 naslednika pokojne Julijane Patrnogić, uključujući četiri podnosioca zahteva.

23. Neodređenog dana, B. I. je podneo tužbu Opštinskom sudu u Uroševcu tražeći priznavanje prava na nepokretnost upisanu na katastarskoj parceli (br- P 72217092-02323-0) u Uroševcu u površini od 00.19,17 koju je on navodno kupio od Julijane Patrnogić u martu 1992. godine. Svih 22 naslednika pokojne Julijane Patrnogić, uključujući četiri podnosioca zahteva, bili su tužene stranke u ovom postupku.

24. Dana 29. jula 2013. god., Osnovni sud u Uroševcu doneo je odluku C. br. 559/10 o imenovanju privremenog zastupnika Ilmi Piraj, jer su navodno nedostajale adrese svih 22 naslednika pokojne Julijane Patronogić, uključujući četiri podnosioca zahteva.

25. Dana 18. septembra 2013. god., glavna javna rasprava je održana u prisustvu privremenog zastupnika Ilmi Piraj, advokata iz Uroševca.

26. Istog dana, Osnovni sud u Uroševcu, doneo je osporenu presudu (C. br. 559/10) i usvojio tužbu za priznavanje prava na nepokretnost od strane B. I. Podnosioci zahteva i drugih 18 naslednika Julijane Patrnogić su bili obavezni da omoguće B. I. da registruje pravo na svojinu u odgovarajuće zemljišne knjige u Uroševcu.

27. U obrazloženju osporene presude je navedeno da *"sud je utvrdio da od dana kupoprodaje predmetne nepokretnosti, tj. 1992 godine pa sve do danas između stranaka nije bilo spornih činjenica, da je tužilac ostavilji tuženika isplatio u celosti ugovorenu cenu, dok je ostavilja iste godine predala tužiocu u posed i na slobodno raspolaganje predmetnu nepokretnost, u čijoj se neprekidnoj i mirnoj državini nalazi i sada pa, prema tome, ispunjeni su svi zakonski uslovi za utvrđivanje prava svojine po osnovu održaja u smislu člana 28. al. 4. Zakona o osnovnim imovinsko-pravnim odnosima ...."*

28. U obrazloženju osporene presude, navedeno je da je privremeni zastupnik *„...određen od strane suda, da zastupa tuženike zbog njihovih nepoznatih adresa, na početku je izjavio da osporava tužbu i tužbeni zahtev, dok je nakon izvođenja dokaza, u svojoj završnoj reči istakao da smatra da je na osnovu svih izvedenih pismenih dokaza ceo kupoprodajni postupak zaključen u 2008. godini kada je i izvršena isplata celokupne kupoprodajne cene*".

29. Dana 27. novembra 2013. god., javni beležnik Nexhat Sh. Qorroli obavestio je advokata Miloša Petkovića iz Štrpca, kao punomoćnika zakonskih naslednika pokojne Julijane Patronogić, o sledećem: *"Upućivanje na parnicu je neophodno, s obzirom da je notar konstatovao da se o nepokretnoj imovini koja je predmet zaostavštine vodi parnični postupak i sud je doneo sudsku presudu kojom je priznao pravo svojine B. I. iz s. Grebno na katastarskoj parceli sa*

brojem P-72217092-02323-0 u ukupnoj površini od 1917 m2. Po presudi suda izvršene su i promene u katastarskom operatu u Opštini Uroševac."

Navodi podnosioca

30. Podnosioci zahteva tvrde *"postupak koji je vođen i okončan ...Osnovni sud u Uroševcu je povredio pravila postupka, jer nije dostavio tužbu na odgovor niti je uputio pozive za raspravljanje pred sudom, već je bez poštovanja procedure tuženima postavio privremenog zastupnika, iako je očigledno da su tužiocu bili poznati svi podaci o tuženima, pa samim tim i podaci o njihovim adresama".*

31. Podnosioci zahteva tvrde da se njihove adrese nalaze u rešenju Osnovnog suda u Kragujevcu na koju se osporena presuda poziva *"tako da je jasno da su postupci tužioca, privremenog zastupnika i suda bili nezakoniti u cilju sprečavanja podnosilaca zahteva i drugih naslednika da brane svoja imovinska prava i interese pred sudom".*

32. Podnosioci zahteva dalje tvrde da nisu mogli da uspostave kontakt sa privremenim zastupnikom koji nije odgovarao na njihove telefonske pozive i elektronsku poštu.

33. Prema tome, podnosioci zahteva smatraju da je njihovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje i njihovo pravo na imovinu garantovano članom 31. Ustava, kao i njihovo pravo na imovinu garantovano članom 46. Ustava, bilo povređeno.

Prihvatljivost zahteva

34. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosilaca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

35. Što se tiče ovog zahteva, Sud primećuje da, dok su prva tri podnosioca (gđa Olga Petrović, g. Svetolik Patronogić i gđa Vesna Dejanović) podneli Sudu obrazac zahteva i kopiju osporene presude, prvi podnosilac (gđa Olga Petrović) nije podnela Sudu punomoćje za četvrtog podnosioca (gđa Miroslava Ivančić).

a) Ocena prihvatljivosti zahteva podnetog od strane prva tri podnosioca

36. Što se tiče prvih tri podnosilaca zahteva (gđa Olga Petrović, g. Svetolik Patrnogić i gđa Vesna Dejanović), Sud primećuje da u skladu sa

članom 232. Zakona o parničnom postupku Republike Kosovo (2009/03-L-006 od 29. jula 2008. god.) podnosioci zahteva su imali pravo da podnesu zahtev za ponavljanje postupka. Član 232.1 Zakona o parničnom postupku, navodi sledeće:

"Postupak okončan pravosnažnom odlukom se može obnoviti na predlog stranke:

a) ukoliko stranki sa nezakonitim delovanjem, a posebno u slučaju nepozivanja na ročište njoj nije data mogućnost da učestvuje na razmatranju glavne stvari".

37. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. stav 7 Ustava, koji propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

38. Sud se poziva i na član 47.2. Zakona, koji propisuje:

"Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva".

39. Pored toga, Sud se poziva i na pravilo 36 (1) a) Poslovnika, koje propisuje:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:
(a) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke, ili...".

40. Obrazloženje za pravilo iscrpljenosti je da priušti nadležnim organima, uključujući i sudove, mogućnost da spreče ili isprave navodnu povredu Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbeđuje delotvorna pravna sredstva protiv povrede ustavnih prava. Ovo je važan aspekt supsidijarnog karaktera Ustava (vidi rešenje o neprihvatljivosti: *AAB-RIINVEST Univerzitet D.O.O., Priština protiv Vlade Republike Kosovo*, KI41/09, od 21. januara 2010. god., i vidi *mutatis mutandis*, ESLJP, *Selmouni protiv Francuske*, br. 25803/94, odluka od 28. jula 1999. god.).

41. Sud takođe podseća da u skladu sa principom supsidijarnosti, podnosioci zahteva su obavezni da iscrpe sva pravna sredstva propisana zakonom, kao što je propisano u članu 113.7 i drugim gore

navedenim zakonskim odredbama. Dakle, podnosioci zahteva su trebali da podnesu zahtev kao što je gore navedeno.

42. Dakle, obzirom da podnosioci nisu nastavili sa zahtevom u propisanom roku, odgovorni su ako se njihov zahtev proglasi neprihvatljivim, jer se to smatra odricanjem od prava na dalji postupak o osporavanju povrede ustavnog prava (Vidi slučaj KI16/12, podnosilac zahteva *Gazmend Tahiraj*, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 22. maja 2012. god.).

43. Sud, takođe, smatra da samo sumnja u pogledu slučaja, nije dovoljna da isključi podnosioce zahteva od svojih obaveza na pravovremenu žalbu pred nadležnim organima (Vidi *Whiteside protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, odluka od 7. marta 1994. god., zahtev br. 20357/92, DR 76, p.80 i slučaj KI16/12, podnosilac zahteva *Gazmend Tahiraj*, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 22. maja 2012. god.).

44. U ovom slučaju, Sud nalazi da prva tri podnosioca zahteva nisu iscrpeli sva delotvorna pravna sredstva prema zakonima na Kosovu, kako bi Sud razmatrao njihovu tvrdnju o ustavnosti presude Osnovnog suda u Uroševcu.

b) Prihvatljivost zahteva podnetog od strane prvog podnosioca u ime četvrtog podnosioca

45. Što se tiče zahteva podnetog od strane prvog podnosioca (gđa Olga Petrović) u ime četvrtog podnosioca (gđa Miroslava Ivančić), Sud se poziva na pravilo 36 (3) c) koje propisuje:

> "*Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva:*
>
> *c) kada je zahtev podnelo neovlašćeno lice*".

46. Sud primećuje da je gđa Miroslava Ivančić opunomoćila prvog podnosioca zahteva (gđa Olga Petrović) da *„proda njen suvlasnički udeo od 1/6 predmetne nepokretnosti koji je upisan u posedovnom listu broj 491 KO Uroševac…"*. Međutim, gđa Ivančić nije opunomoćila prvog podnosioca zahteva (gđa Olga Petrović) da je zastupa pred Ustavnim sudom.

47. Shodno tome, što se tiče četvrtog podnosioca (gđa Inavčić), zahtev je podnela neovlašćena stranka.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilima 36 (1) a) i 36 (3) c) Poslovnika, na sednici održanoj 4. jula 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev prva tri podnosioca (gđa Olga Petrović, g. Svetolik Patrnogić i gđa Vesna Dejanović) neprihvatljivim, jer nisu iscrpljena sva pravna sredstva propisana zakonom;

II. DA PROGLASI zahtev četvrtog podnosioca (gđa Miroslava Ivančić) neprihvatljivim, jer je podnela neovlašćena stranka;

III. DA DOSTAVI odluku strankama;

IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI31/14, Luan Ramadani, Rešenje od 3. jula 2014. god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Pml. br. 222/2013, od 24. decembra 2013. god.

Slučaj KI31/14, odluka od 3. jula 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan.

Podnosilac zahteva tvrdi da je osporenom presudom povređeno njegovo pravo na pravično suđenje, garantovano članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav) i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije za ljudska prava. Podnosilac zahteva tvrdi da stranke nisu jednako tretirane u sudskom postupku, jer dokazi koje je on predložio nisu uzeti u obzir.

On, dalje, tvrdi da je došlo do povreda njegovih ljudskih prava, jer u njegovom slučaju nije primenjen povoljniji zakon, u suprotnosti sa članom 3. Krivičnog zakona.

Sud primećuje da podnosilac zahteva samo osporava da li su redovni sudovi pravilno primenili najpovoljniji važeći krivični zakon u njegovom slučaju, što predstavlja pitanje zakonitosti.

Sud smatra da podnosilac zahteva nije tačno objasnio i dokazao kako i zašto su njegova prava zagarantovana Ustavom povređena.

Sud smatra da ne postoji ništa u zahtevu što ukazuje da slučaju nedostaje nepristrasnost ili da su postupci bili nepravični.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 3. jula 2014. god., jednoglasno odlučuje da je zahtev očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI31/14
Podnosilac
Luan Ramadani
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Pml. br. 222/2013, od 24. decembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Luan Ramadani sa prebivalištem u Lipljanu.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda, Pml. br. 222/2013, od 24. decembra 2013. god., koja je uručena podnosiocu 8. januara 2014. god.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva tvrdi da je osporenom presudom povređeno njegovo pravo na pravično suđenje, garantovano članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav) i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije za ljudska prava (u daljem tekstu: Konvencija).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 13. februara 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. marta 2014. god., predsednik Suda je imenovao sudiju Almiro Rodrigues za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 13. marta 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i zatražio je od njega da podnese kopiju presude PA1 br. 712/2012 Apelacionog suda u Prištini, od 19. aprila 2013. godine. Međutim, podnosilac zahteva nije odgovorio na zahtev.

8. Dana 13. marta 2014. god., Sud je poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

9. Dana 26. juna 2014. god., sudija Kadri Kryeziu je pismenim putem obavestio Sud o svom izuzeću sa većanja u periodu jun-jul 2014. god., sve dok Sud ne bude odlučio u vezi sa određenim navodima protiv njega.

10. Dana 3. jula 2014. god., predsednik Suda je sudiju Kadri Kryeziu zamenio sudijom Ivan Čukalović, kao članom Veća za razmatranje.

11. Dana 3. jula 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

12. Dana 11. marta 2011. god., Opštinski sud u Lipljanu (presuda P. br. 102/2010) proglasio je podnosioca zahteva krivim za izvršenje krivičnog dela ugrožavanja bezbednosti na mestu rada, propisano članom 186. stav 2 u vezi sa stavom 3 i 4 Privremenog krivičnog zakona Kosova (u daljem tekstu: PKZK), i osudio ga na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine.

13. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je izjavio žalbu na gore navedenu presudu.

14. Dana 19. aprila 2013. god., Apelacioni sud Kosova (presuda PA1 br. 712/2012) je odbio žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu Opštinskog suda.

15. Podnosilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti na presude prvostepenog i drugostepenog suda, zbog povrede krivičnog zakona. Podnosilac zahteva, *inter alia,* tvrdi da je *"povreda krivičnog zakona*

počinjena i primenom člana 186. prethodnog Krivičnog zakona, primenjujući ga u vreme kada ove radnje nisu predstavljale krivično delo“.

16. Dana 24. decembra 2013. god., Vrhovni sud (osporena presuda, Pml. br. 222/2013) odbio je kao neosnovan zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti.

17. U obrazloženju navedene presude, navedeno je, *inter alia,* da *”...tvrdnje branioca da prema odredbama novog krivičnog zakona ovo krivično delo* ne *postoji, nisu održivi, obzirom da ovo krivično delo nije dekriminisano, jer je prema starim odredbama to delo bilo uključeno u poglavlju XVII gde su uključena krivična dela protiv prava iz radnog odnosa, dok je u novom krivičnom zakonu, ovo krivično delo zamenjeno u poglavlju XXIX gde su uključena krivična dela protiv opšte bezbednosti ljudi i imovine i inkriminisano je prema članu 367. PKZK-a”.*

18. Vrhovni sud dalje navodi da “*Krivični zakon, koji se primenjivao u vreme izvršenja krivičnog dela, odnosno stav 4 člana 186. PKZK, propisuje: „Kada krivično delo opisano u stavu 1, 2 i 3 ovog člana dovede do teških povreda jednog ili više lica, izvršilac će da bude kažnjen zatvorom do pet godina, u slučaju krivičnog dela opisanog u stavu 1 ili 2 ili* zatvorom *do tri godine u slučaju krivičnog dela opisanog u stavu 3“. Dok, stav 5 člana 367. novog krivičnog zakona propisuje: „Kada je delo iz stava 3. ovog člana izazvalo tešku telesnu povredu jednog ili više lica ili značajnu imovinsku štetu, izvršilac će se kazniti kaznom zatvora u trajanju do pet (5) godina”.*

19. Shodno tome, Vrhovni sud je ustanovio da u krivičnom predmetu podnosioca zahteva *“nema sumnje da su u ovom slučaju prvostepeni a i drugostepeni sud, pravilno primenili zakon koji je bio na snazi, a koji je povoljniji za osuđenog, jer, kao što je gore navedeno, novi zakon za ovo krivično delo propisuje oštriju kaznu...”.*

Navodi podnosioca zahteva

20. Podnosilac zahteva tvrdi da je povređeno njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje, garantovano članom 31. Ustava i članom 6. Konvencije. Podnosilac zahteva tvrdi da stranke nisu jednako tretirane u sudskom postupku, jer dokazi koje je on predložio nisu uzeti u obzir. On, dalje, tvrdi da je došlo do povreda njegovih ljudskih prava, jer u njegovom slučaju nije primenjen povoljniji zakon, u suprotnosti sa članom 3. Krivičnog zakona.

21. U prilog svojoj tvrdnji, podnosilac zahteva je podneo odlomak presude Vrhovnog suda (Pkl. br. 11/2004) od 10. decembra 2004. god., u kojem je Vrhovni sud usvojio zahtev za zaštitu zakonitosti, potvrđujući da se u slučaju promene zakona na snazi za određeni slučaj, mora primeniti najpovoljniji zakon po počinioca. Shodno tome, u tom slučaju, Vrhovni sud je preinačio pravnu kvalifikaciju.

Prihvatljivost zahteva

22. Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom o radu.

23. U tom smislu, Sud se poziva na član 48. Zakona koji predviđa:

> *„Podnosilac predstavke je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“*

24. Sud takođe uzima u obzir pravilo 36 (1) c) Poslovnika o radu, koje propisuje:

> *„Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
>
> *(c) samo ako zahtev je očigledno neosnovan.“*

25. Sud primećuje da podnosilac zahteva samo osporava da li su redovni sudovi pravilno primenili najpovoljniji važeći krivični zakon u njegovom slučaju, što predstavlja pitanje zakonitosti.

26. Sud naglašava da nije dužnost Suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonima (zakonitost) navodno počinjenim od strane Vrhovnog suda, osim u onoj meri u kojoj one mogu povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

27. Sud smatra da podnosilac zahteva nije tačno objasnio i dokazao kako i zašto su njegova prava zagarantovana Ustavom povređena.

28. S tim u vezi, Sud ponavlja da ne deluje kao sud četvrtog stepena, kada razmatra odluke donete od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava. (Vidi, *mutatis mutandis*, *Garcia Ruiz protiv Španije* [VV], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I; vidi, takođe, rešenje o neprihvatljivosti u slučaju br. 70/11, podnosilaca zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima,* ocena

ustavnosti presude Vrhovnog suda, A. br. 983/08 od 7. februara 2011. god.).

29. Ustavni sud primećuje da je podnosilac zahteva iscrpeo sva pravna sredstva propisana Zakonom o krivičnom postupku, izjavljujući žalbu na prvostepenu presudu i zahtev za zaštitu zakonitosti na drugostepenu presudu.

30. Osim toga, Sud smatra da je Vrhovni sud uzeo u obzir argumente podnosioca zahteva i da je zapravo jasno odgovorio na njegove žalbe po osporenim tačkama zakona.

31. Stoga, Sud smatra da ne postoji ništa u zahtevu što ukazuje da slučaju nedostaje nepristrasnost ili da su postupci bili nepravični (vidi, *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije,* ESLJP, odluka o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06, od 30. juna 2009. god.).

32. Prema tome, u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika o radu, Sud nalazi da je zahtev očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36. (1) c) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 3. jula 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 54/12, Mustafe Xhekaj, Rešenje od 11. marta 2014. god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Kosovo Ap. br. 376/2009 od 23. februara 2011. god..

Slučaj KI 54/12, odluka od 11. marta 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, povreda ustavnih prava i sloboda, zahtev za neotkrivanje njegovog identiteta, zahtev van roka.

Podnosilac je podneo zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, tvrdeći da su njegova ustavna prava i slobode povređen presudama redovnih sudova svih stepena. Dana 14. januara 2008. god., Okružni sud u Mitrovici je presudom P. br. 94/2006 proglasio je podnosioca zahteva krivim za krivično delo teško ubistvo u saučesništvu iz člana 147 u vezi sa članom 23. Krivičnog zakona Kosova. Sud je osudio podnosioca zahteva na 18 godina zatvora, uključujući vreme provedeno u sudskom pritvoru. Podnosilac zahteva je uložio žalbu na gore navedenu presudu Vrhovnog suda. Vrhovni Sud ocenjuje da je prvostepeni sud pravilno i na potpun način konstatovao i ocenio sve okolnosti u smislu člana 64. KZK koje utiču na vrstu i visinu izricanja kazne. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je načinjena nepravda od strane „Pravosudnog sistema Kosova“ jer je on „nevin“ i osuđen na osnovu „nepoštenog i nepravičnog“ suđenja. Podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda Republike Kosovo da se ne otkrije njegov identitet.

Sud primećuje da je presuda koja se osporava od strane podnosioca zahteva od 23. februara 2011. god., dok je zahtev podnet 11. Juna 2012. god. Zahtev podnosioca nije u skladu sa članom 49 Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika o radu, jer je podnet nakon više od 1. godine od dana osporene odluke. Sud podseća daje cilj pravila od četiri meseca iz člana 49 Zakona i pravila 36 (1) b) Poslovnika, da promoviše pravnu sigurnost, da obezbedi da se predmeti koji pokreću pitanja u vezi sa Ustavom razmatraju u razumnom vremenskom periodu i da prethodne odluke ne budu stalno otvorene za osporavanje. Proizilazi da je zahtev podnosioca van roka. Pored toga, podnosilac zahteva nije obezbedio dovoljan osnov i dokaze koji potkrepljuju zahtev da se podnosiocu ne objavi identitet. Stoga, Sud odbacuje kao neosnovan zahtev da se njegov identitet ne objavi.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI54/12
Podnosilac
Mustafë Xhekaj
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Kosovo Ap. br. 376/2009 od 23. februara 2011. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Mustafë Xhekaj (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) sa prebivalištem u Glogovcu.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Ap. br. 376/2009 Vrhovnog suda Republike Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 23. februara 2011. god., koja mu je uručena neodređenog dana.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke koja je navodno *„nepravična“*.

4. Štaviše, podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) da ne objavi njegov identitet.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47 Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

6. Dana 11. juna 2012. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu.

7. Dana 4. jula 2012. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI54/12, imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI54/12, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Altay Suroy i Enver Hasani.

8. Dana 11. septembra 2012. god., Vrhovni sud je obavešten o zahtevu.

9. Dana 11. Marta 2014. god., Veće za razmatranje nakon razmatranja izveštaja Sudije izvestioca iznelo je Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 14. januara 2008. god., Okružni sud u Mitrovici (presuda P. br. 94/2006) proglasio je podnosioca zahteva krivim za krivično delo teško ubistvo u saučesništvu iz člana 147 u vezi sa članom 23 Krivičnog zakona Kosova. Sud je osudio podnosioca zahteva na 18 godina zatvora, uključujući vreme provedeno u sudskom pritvoru. Podnosilac zahteva je uložio žalbu na gore navedenu presudu Vrhovnog suda.

11. Dana 23. februara 2011. god., Vrhovni sud Kosova (presuda Ap. br. 376/2009) odbio je kao neosnovanu žalbu uloženu od strane podnosioca na presudu Okružnog suda u Mitrovici od 14. januara 2008. god., smatrajući da je *"prvostepeni sud pravilno i na potpun način potvrdio činjenično stanje u ovom krivičnom pitanju i u znak podrške ovog činjeničnog stanja pravilno je primenio i krivični zakon i ocenjujući presudu u vezi sa odlukom o kazni, Vrhovni Sud ocenjuje da je prvostepeni sud pravilno i na potpun način konstatovao i ocenio sve okolnosti u smislu člana 64. KZK koje utiču na vrstu i visinu izricanja kazne"*.

Navodi podnosioca

12. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je načinjena nepravda od strane *"Pravosudnog sistema Kosova"* jer je on *„nevin"* i osuđen na osnovu *"nepoštenog i nepravičnog"* suđenja.

Ocena prihvatljivosti

13. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši žalbu podnosioca, potrebno je da ispita da li je on ispunio uslove prihvatljivosti utvrđene Ustavom, i dalje obrazložene u Zakonu i Poslovniku o radu.

14. Sud se poziva na član 49 Zakona, koji propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku (...)".*

15. Sud takođe uzima u obzir i pravilo 36 (1) b) Poslovnika o radu, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
> *...*
> *b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva...".*

16. Pod ovim okolnostima, Sud primećuje da je presuda koja se osporava od strane podnosioca zahteva od 23. februara 2011. god., dok je zahtev podnet 11. juna 2012. god. Zahtev podnosioca nije u skladu sa članom 49 Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika o radu, jer je podnet nakon više od 1. godine od dana osporene odluke.

17. Sud podseća da je cilj pravila od četiri meseca iz člana 49 Zakona i pravila 36 (1) b) Poslovnika, da promoviše pravnu sigurnost, da obezbedi da se predmeti koji pokreću pitanja u vezi sa Ustavom razmatraju u razumnom vremenskom periodu i da prethodne odluke ne budu stalno otvorene za osporavanje (Vidi slučaj O'Loughlin i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva br. 23274/04, ESLJP, odluka od 25. avgusta 2005. god.).

18. Proizilazi da je zahtev podnosioca van roka.

19. Pored toga, podnosilac zahteva nije obezbedio dovoljan osnov i dokaze koji potkrepljuju zahtev da se podnosiocu ne objavi identitet.

20. Stoga, Sud odbacuje kao neosnovan zahtev da se njegov identitet ne objavi.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 49 Zakona i pravilima 36 (1) b) i 56 (2) Poslovnika o radu, dana 11 marta 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. Ova odluka se dostavlja stranama i objavljuje u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20.4 Zakona; i

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 65/14, Bajram Santuri, Rešenje od 1. jula 2014 god.-Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova, CA. br. 791/13, od 23. septembra 2013. god.; rešenja Opštinskog suda u Gnjilanu, P. br. 43/10, od 31. oktobra 2012. god.; rešenja Opštinskog suda u Prizrenu, C. br. 47/2000, od 25. septembra 2012. god.; rešenja Opštinskog suda u Prizrenu, C. br. 247/08, od 15. februara 2010. god.; obaveštenja Kancelarije disciplinskog tužioca, ZDP/12/ZP/910, od 29. novembra 2012. god.; i obaveštenja Ministarstva rada i socijalne zaštite, od 21. januara 2011. god..

Slučaj KI 65/14, odluka od 1. jula 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, neisrpljenje, van roka, neovlašćena stranka

Podnosilac zahteva tvrdi povredu prava na imovinu, prava na pravično suđenje u razumnom roku i pravo na penziju, dok se nije pozvao na neku ustavnu odredbu posebno.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim na tri proceduralne osnove neiscrpljenje pravnih sredstava, van roka i neovlašćena stranka, u zavisnosti od različitih postupaka koji su sprovedeni pred javnim organima Republike Kosovo.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI65/14
Podnosilac
Bajram Santuri
Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova, CA. br. 791/13, od 23. septembra 2013. god.; rešenja Opštinskog suda u Gnjilanu, P. br. 43/10, od 31. oktobra 2012. god.; rešenja Opštinskog suda u Prizrenu, C. br. 47/2000, od 25. septembra 2012. god.; rešenja Opštinskog suda u Prizrenu, C. br. 247/08, od 15. februara 2010. god.; obaveštenja Kancelarije disciplinskog tužioca, ZDP/12/zp/910, od 29. novembra 2012. god.; i obaveštenja Ministarstva rada i socijalne zaštite, od 21. januara 2011. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Bajram Santuri iz Prizrena (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporene odluke

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje Apelacionog suda Kosova, CA. br. 791/13, od 23. septembra 2013. god.; rešenje Opštinskog suda u Gnjilanu, P. br. 43/10, od 31. oktobra 2012. god.; rešenje Opštinskog suda u Prizrenu, C. br. 47/2000, od 25. septembra 2012. god.; rešenje Opštinskog suda u Prizrenu, C. br. 247/08, od 15. februara 2010. god.; obaveštenje Kancelarije disciplinskog tužioca, ZDP/12/zp/910, od 29. novembra 2012. god.; i obaveštenje Ministarstva rada i socijalne zaštite, od 21. januara 2011. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenih odluka, za koje se "*pretpostavlja da su nepravične jer su podnosiocu uskratile pravo na imovinu*".

4. U ovom smislu, ne navodi se konkretno koja je odredba Ustava povređena.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona br. 03/L-121, o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 1. aprila 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 11. i 24. aprila 2014. god., podnosilac je dostavio Sudu dodatna dokumenta.

8. Dana 6. maja 2014. god., predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR. KI65/14, imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je odlukom br. KSH. KI65/14, imenovao i Veće za razmatranje u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani (članovi).

9. Dana 22. maja 2014. god., podnosilac je obavešten o registraciji zahteva. Istog dana, po jedna kopija zahteva poslata je Osnovnom sudu u Prizrenu, Osnovnom sudu u Gnjilanu, Apelacionom sudu Kosova, Kancelariji disciplinskog tužioca i Ministarstvu rada i socijalne zaštite.

10. Dana 1. jula 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. U ovom zahtevu, podnosilac pokreće različita pitanja koja se odnose na pravo na imovinu, disciplinsku istragu protiv sudija, tužbu za ometanje poseda, predlog supsidijarne optužnice i invalidsku penziju, koja su postavljena u različitim postupcima u sudovima i drugim sudskim

organima različitih instanci, i u različitim vremenskim periodima. U svim odlukama i drugim dokumentima koje sadrži ovaj zahtev, podnosilac se pojavljuje u svojstvu supsidijarnog tužioca, tužene stranke, a u nekoliko drugih nije parnična stranka.

12. Dana 15. februara 2010. god., Opštinski sud u Prizrenu je rešenjem C. br. 247/08, odbacio kao nedozvoljenu tužbu tužilaca M. S., T. S. i N. SH. za utvrđivanje ništavosti ugovora i predaju nepokretnosti u posed, podnetu protiv tuženih GIK "Progres-Export" i G. K.

13. Dana 21. januara 2011. god., Ministarstvo rada i socijalne zaštite obavestilo je podnosioca zahteva da "*u skladu sa svim zakonima koji su na snazi, i koje primenjuje Ministarstvo rada i socijalne zaštite, obaveštavamo vas da ne možete biti korisnik invalidske penzije, jer ste korisnik prevremene penzije u Švedskoj, kao što ste naveli i u zahtevu, a kako biste uživali pravo na invalidsku penziju, ne smete biti korisnik inostrane penzije*".

14. Dana 25. septembra 2012. god., Opštinski sud u Prizrenu je rešenjem C. br. 47/2000, obustavio parnični postupak podnosioca, protiv tuženih opštine Prizren i D.D.

15. Dana 31. oktobra 2012. god., Opštinski sud u Gnjilanu, rešenjem P. br. 43/10, odbacio je predlog supsidijarne tužbe, koju je podnosilac podneo protiv okrivljenih E. GJ., M. P., N. SH. i T. S. optuženih za krivična dela falsifikovanje službenih dokumenata, iz člana 348 stav 1 i falsifikovanje isprava iz člana 332 stav 3 u vezi sa stavom 1 PKZK.

16. Dana 29. novembra 2012. god., Kancelarija disciplinskog tužioca, obaveštenjem ZPD/12/zp/910, obavestila je podnosioca zahteva da ne postoji pravni osnov za pokretanje disciplinske istrage zbog neprofesionalnog ponašanja i sudskog odugovlačenja postupka od strane sudije Posebne komore, koji vodi njegov slučaj.

17. Dana 13. februara 2013. god., Osnovni sud u Prizrenu, rešenjem C. br. 830/09, odbacio je kao nedozvoljenu tužbu tužilaca M. S., Z. S., B. S. i N. SH. podnetu protiv podnosioca zahteva, kao tužene stranke, zbog ometanja poseda.

18. Dana 23. septembra 2013. god., Apelacioni sud Kosova, rešenjem CA. br. 791/13, usvojio je kao osnovane žalbe parničara, ukinuo rešenje Osnovnog suda u Prizrenu, C. br. 830/09, od 13. februara 2013. god., i predmet vratio istom sudu na ponovno odlučivanje.

Navodi podnosioca

19. U vezi sa rešenjem Opštinskog suda u Prizrenu, C. br. 247/08, od 15. februara 2010. god., podnosilac navodi: *"[...] očigledno je došlo do namernog odugovlačenja, jer je prošlo 15 godina od završetka rata i 50 godina od bivšeg sistema, kada su nasilno i uz pretnju uzurpirali našu imovinu, i pretili potpisivanjem ugovora sa GIK Progres [...]"*.

20. U vezi sa obaveštenjem Ministarstva rada i socijalne zašite, od 21. januara 2011. god., podnosilac navodi: *"Ministarstvo rada i socijalne zaštite me je obavestilo da ne mogu biti korisnik invalidske penzije, jer sam korisnik penzije u Švedskoj, a nije uzelo kao osnov da sam i na Kosovu radio 10-15 godina kao nastavnik [...] i ovom pravo mi je ograničila ovim polovičnim i neregularnim odgovorom. [...]"*.

21. U vezi sa rešenjem Opštinskog suda u Prizrenu, C. br. 47/2000, od 25. septembra 2012. god., podnosilac zahteva navodi: *"zašto se šalje Ministarstvu pravde – nije napisan razlog za nezadovoljnu stranku, i ovim obustavljanjm prikriva se tužba protiv bivše opštine Prizren*

    [...]".

22. U vezi sa rešenjem Opštinskog suda u Gnjilanu, P. br. 43/10, od 31. oktobra 2012. god., podnosilac zahteva navodi: *"zbog neregularnosti u radu Opštinskog suda, koje se ogledaju u tome da nije završio istragu na potreban način i kasnije nije poslao moju žalbu Okružnom sudu, namerno je odugovlačio postupak i poslao informacije da administrator ne treba da obavlja posao sudije [...]"*.

23. U vezi sa obaveštenjem Kancelarije disciplinskog tužioca, ZPD/12/zp/910, od 29. novembra 2012. god., podnosilac zahteva, između ostalog, navodi: *"[...] iz ovog dopisa Kancelarije disciplinskog tužioca pojavljuje se drugi broj SCA-11/19 koji prvi put uočavam u ovom dopisu, jer je ranije bio broj AC 664/10 koji je prenet sa C. br. 99/07, i ovo je formirano na osnovu revizije 46/05 ...i svi ovi brojevi se mešaju u predmetu o našem nasleđu, 207 ari zemljišta, kako bi nas ponovno uzurpirali, kao što nas je uzurpirao stari sistem [...]"*.

24. U vezi sa rešenjem Apelacionog suda Kosova, CA. br. 791/13, od 23. septembra 2013. god., podnosilac zahteva navodi: *"žalili smo se preko Osnovnog suda, a takođe smo podneli odgovor na žalbu suprotne strane, koji se u ovom rešenju CA. br. 791/13 ne navodi, i kao dokaz prilažemo dokument u kojem se nigde ne spominju moje žalbe i moj odgovor na žalbu suprotne strane"*.

Prihvatljivost zahteva

25. Sud primećuje da je, kako bi bio u stanju da sudi u vezi sa zahtevom podnosioca, potrebno da prvo ispita da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti, određeni Ustavom, i dalje navedeni u Zakonu i Poslovniku o radu.

26. U vezi sa zahtevom podnosioca, Sud se poziva na član 113.7 Ustava kojim se propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisana zakonom".

27. Sud se poziva na član 47. Zakona, koji propisuje:

"Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva."

28. Sud se, takođe, poziva na član 49. Zakona, koji propisuje:

"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseca. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teče od dana stupanja na snagu istog."

29. Sud takođe uzima u obzir pravilo 36 (1) b) i (3) c) Poslovnika o radu, koje propisuje:

(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

a) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke, ili

b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca, od dana kada je oduka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva;

(3) Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva:

c) kada je zahtev podnelo neovlašćeno lice;

30. U ovom konkretnom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac razvio različite postupke u različitim vremenskim periodima i kao posledica ti postupci biće razmatrani odvojeno.

Navodi o rešenju CA. br. 791/13 Apelacionog suda Kosova, od 23. septembra 2013. god.

31. U vezi sa navodima podnosioca o rešenju Apelacionog suda Kosova, CA. br. 791/13, od 23. septembra 2013. god., Sud primećuje da je predmet vraćen Osnovnom sudu u Prizrenu na ponovno odlučivanje, što znači da je ovaj deo zahteva preuranjen jer nisu iscrpljena sva pravna sredstva, kao što se propisuje članom 113.7 Ustava.

32. Sud želi da naglasi da obrazloženje pravila iscrpljenosti služi da pruži odgovarajućim autoritetima, uključujući i sudove, mogućnost da spreče ili isprave navodne povrede Ustava. Pravilo se zasniva na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbeđuje delotvorna pravna sredstva protiv povrede ustavnih prava (vidi slučaj KI34/11, podnosilac *Sami Bunjaku*, rešenje o neprihvatljivosti, od 8. decembra 2011. god.).

33. Sledstveno, ovaj deo zahteva je neprihvatljiv zbog neiscrpljenosti pravnih sredstava kako je predviđeno članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 36 (1) a) Poslovnika o radu.

Navodi o rešenju C. br. 47/2000 Opštinskog suda u Prizrenu, od 25. septembra 2012. god., rešenju P. br. 43/10 Opštinskog suda u Gnjilanu, od 31. oktobra 2012. god., obaveštenju ZPD/12/zp/910 Kancelarije disciplinskog tužioca, od 29. novembra 2012. god., Obaveštenje Ministarstva za rad i socijalnu zaštitu od 21. januara 2011. god.

34. U vezi sa navodima podnosioca o: i) rešenju Opštinskog suda u Prizrenu C. nr. 47/2000, od 25. septembra 2012. god., ii) rešenju Opštinskog suda u Gnjilanu P. br. 43/10, od 31. oktobra 2012. god., iii) obaveštenju Kancelarije disciplinskog tužioca, ZPD/12/zp/910, od 29. novembra 2012. god., i iv) obaveštenju Ministarstva rada i socijalne zaštite, od 21. januara 2011. god., Sud primećuje na osnovu dokumenata koje sadrži zahtev, da se podnosilac nije žalio na osporene odluke i obaveštenja u sudovima i drugim nadležnim organima, u

prekluzivnim rokovima, koji su propisani zakonom koji je na snazi na Kosovu.

35. Sud primećuje da gore navedene odluke i obaveštenja datiraju iz 2011. i 2012. god., dok je zahtev podnet Sudu 1. aprila 2014. god., odnosno u vremenskom periodu od 2 i 3 godine, što je u suprotnosti sa rokom od četiri meseca, koji je propisan članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika o radu.

36. Sud podseća da je svrha vremenskog roka od četiri (4) meseca, prema članu 49. Zakona i pravilu 36 (1) b) Poslovnika o radu, da promoviše pravnu sigurnost obezbeđujući da se predmeti koji pokreću ustavna pitanja razmatraju u razumnom roku i da ranije odluke nisu stalno otvorene za osporavanje (vidi slučaj *O'Loughlin i ostali protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* br. 23274/04, ESLJP, rešenje od 25. avgusta 2005. god., i *mutatis mutandis* vidi slučaj br. KI140/13, podnosilac *Ramadan Cakiqi,* rešenje o neprihvatljivosti, od 3. marta 2014. god.).

37. Sud ponavlja da član 49. Zakona i pravilo 36 (1) b) Poslovnika o radu, traže da podnosioci, nakon iscrpljivanja svih pravnih sredstava, dostave njihove zahteve u zakonskom roku od četiri (4) meseca, od dana kada je primljena konačna sudska odluka.

38. Sledstveno tome, ovaj deo zahteva je neprihvatljiv jer zahtev nije podnet u zakonskom roku od četiri (4) meseca koji je predviđen članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika o radu.

Navodi o rešenju C. br. 247/08 Opštinskog suda u Prizren od 15. februara 2010. god.

39. U vezi sa navodima podnosioca o rešenju Opštinskog suda u Prizrenu, C. br. 247/08, od 15. februara 2010. god., Sud primećuje da podnosilac nije parnična stranka u tom postupku.

40. Sledstveno, ovaj deo zahteva je neprihvatljiv jer je dostavljen od neovlašćene stranke, kao što je propisano pravilom 36 (3) c) Poslovnika o radu.

41. Imajući u vidu gore izneto, Sud proglašava zahtev neprihvatljivim, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 49. Zakona i pravilima 36 (1) a) b) i (3) c) Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 56 Poslovnika o radu, dana 1. jula 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 56/14, Beqir Zhushi, Rešenje od 26. juna 2014 god.-Ocena ustavnosti presude Posebne komore Vrhovnog suda, ASC-11-0069, od 22. aprila 2013. god.

Slučaj KI56/14, odluka od 26. juna 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, van roka

Žalbeno veće Posebne komore Vrhovnog suda Kosova je presudom ASC-ll-0069 od 22. aprila 2013. god., odbio tužbu podnosioca zahteva za deo prihoda od privatizacije DP „Ramiz Sadiku" u Prištini.

Podnosilac zahteva se žalio da je otpušten sa posla na diskriminatorski način i da ima pravo na deo prihoda. Podnosilac zahteva se nije pozvao na neku ustavnu odredbu posebno.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, jer je van roka, obzirom da podnosilac zahteva nije podneo svoj zahtev u okviru zakonskih rokova propisanih Zakonom i dalje precizirani Poslovnikom.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI56/14
Podnosilac
Beqir Zhushi
Ocena ustavnosti presude Posebne komore Vrhovnog suda, ASC-11-0069, od 22. aprila 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Beqir Zhushi iz Vučitrna (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporene odluke

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Posebne komore Vrhovnog suda (u daljem tekstu: Posebna komora), ASC-11-0069, od 22. aprila 2013. god., koja mu je dostavljena 29. aprila 2013. god., u vezi sa presudom Posebne komore, SCEL-09-0001, od 10. juna 2011. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenih odluka, za koje se smatra da su *„podnosiocu zahteva nepravedno uskratile njegovo pravo na ostvarivanje 20% prihoda od privatizacije DP „Ramiz Sadiku“ u Prištini“*.

4. U ovom smislu, podnosilac zahteva se ne poziva na kršenje konkretne odredbe Ustava.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona br. 03/121 o Ustavnom sudu

Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 27. marta 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 3. aprila 2014. god., predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR. KI56/14, imenovao sudiju Arta Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je odlukom br. KSH. KI56/14 imenovao Veće za razmatranje, u sastavu sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu (članovi).

8. Dana 19. maja 2014. god., podnosilac je obavešten o registraciji zahteva. Istog dana, kopija zahteva je poslata Posebnoj komori.

9. Dana 26. juna 2014. god., sudija Kadri Kryeziu napismeno je obavestio Sud o svom izuzeću sa većanja tokom perioda juni-juli 2014. god., sve dok Sud ne odlučuje u vezi sa određenim navodima protiv njega.

10. Dana 26. juna 2014. god., predsednik Suda je, odlukom Br. KSH. KI56/14, zamenio sudiju Kadri Kryeziu sa sudijom Robert Carolan kao člana Veća za razmatranje.

11. Dana 26. juna 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrio izveštaj sudije izvestioca i preporučio Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

12. Podnosilac je bio radnik DP “Ramiz Sadiku” u Prištini, u periodu od 1977. do 1990. god.

13. DP “Ramiz Sadiku” je privatizovano 27. juna 2006. god.

14. Dana 23. marta 2009. god., podnosilac je u propisanom roku uložio žalbu Posebnoj komori, protiv Kosovske agencije za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP), i tom prilikom tražio da bude uvršten u listu radnika koji imaju pravo na deo prihoda od privatizacije DP “Ramiz Sadiku” u Prištini.

15. Dana 10. juna 2011. god., Sudsko veće Posebne komore odlučilo je da odbije kao neosnovanu žalbu podnosioca, smatrajući da dokazi koje je podnosilac dostavio ne ispunjavaju uslove člana 10.4 izmenjene UNMIK Uredbe br. 2003/13.

16. Dana 18. jula 2011. god., podnosilac se žalio Žalbenom veću Posebne komore, na gore navedenu presudu Sudskog veća.

17. Dana 22. aprila 2013. god., Žalbeno veće Posebne komore potvrdilo je presudu Sudskog veća, i odbilo kao neosnovanu žalbu podnosioca.

Navodi podnosioca zahteva

18. Podnosilac traži od Suda: *"... da mi se prizna pravo na 20%, koje mi pripada u skladu sa dokazima o radnom stažu, i razlozima mog otpuštanja s posla, do kojeg je došlo zbog diskriminacije od strane nasilne i diskriminišuće srpske vlasti, koja je upotrebila nasilne mere u organizaciji u kojoj sam radio".*

Ocena prihvatljivosti

19. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da sudi u vezi sa zahtevom podnosioca, potrebno je da prvo ispita da li je podnosilac zahteva ispunio sve uslove prihvatljivosti koji su određeni Ustavom, i dalje navedeni u Zakonu i Poslovniku o radu.

20. Sud se poziva na član 113.7 Ustava koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisana zakonom".*

21. Sud se takođe poziva na član 49. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od četiri (4) meseca. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teče od dana stupanja na snagu istog."*

22. Sud takođe uzima u obzir pravilo 36. (1) b) Poslovnika o radu, koje propisuje:

> *(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
> *(...)*
> *b) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca, od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva;*

23. U ovom slučaju, Sud primećuje da je osporena odluka doneta 22. aprila 2013. god., a podnosiocu zahteva je dostavljena 29. aprila 2013. god. Zahtev je podnet Sudu 27. marta 2014. god., dakle, sedam meseci nakon zakonskog roka od četiri (4) meseca, koji je propisan članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika o radu.

24. Sledstveno tome, zahtev je van roka, i treba da se proglasi neprihvatljivim, u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika o radu, dana 26. juna 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI220/13, Hysen Çeku, Rešenje od 7. februara 2014 god. – Ocena ustavnosti presude Ac. br. 4952/2012 Apelacionog suda Kosova, od 27. maja 2013. god.

Slučaj KI220/13, odluka od 7. septembra 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtevi, *prima facie*, očigledno neosnovan

Podnosilac zahteva tvrdi da osporena presuda predstavlja povredu člana 3 [Jednakost pred Zakonom], člana 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata], člana 24 [Jednakost pred Zakonom] i člana 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava.

Podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda Kosova "da oceni povrede od strane javnih vlasti" u osporenim presudama i "da se iste ponište kao neustavne i nezakonite".

Sud ne može da nađe argumente i dokaze da je osporena presuda Ac. br. 4952/2012 Apelacionog suda Kosova od 27. maja 2013. god., doneta na očigledno nepravičan i proizvoljan način.

Sud zaključuje da podnosilac zahteva nije potkrepeo svoju tvrdnju niti je podneo nikakav *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu njegovih prava garantovanih Ustavom, EKLJP i njenim protokolima ili Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 47 Zakona, pravilom 36 (1) c) i pravilom 56 (2) Poslovnika o radu, dana 7. februara 2014. god., jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim i očigledno neosnovanim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaj br. KI220/13
Podnosilac
Hysen Çeku
Zahtev za ocenu ustavnosti presude Ac. br. 4952/2012 Apelacionog suda Kosova, od 27. maja 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Hysen Çeku, iz sela Pećko polje, opština Peć (u daljem tekstu: podnosilac), zastupljen od strane g. Bashkim Latifi, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Ac. br. 4952/2012, Apelacionog suda Kosova od 27. maja 2013. god., kojom se odbacuje kao neosnovana žalba podnosioca i potvrđuje se presuda C. br. 297/12 Opštinskog suda u Peći od 4. decembra 2012. god. Osporena odluka je uručena podnosiocu 5. novembra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, koja je navodno povredila prava podnosioca garantovana članom 3 [Jednakost pred Zakonom], članom 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata], članom 24 [Jednakost pred Zakonom] i članom 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava i Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava (EKLJP) i Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima, ne navodeći tačno nijedan član ova dva dokumenta.

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), član 47 Zakona o Ustavnom sudu br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 5. januara 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu.

6. Dana 8. januara 2014. god., predsednik suda je imenovao sudiju Almiro Rodrigues za sudiju izvestioca i veće za razmatranje sastavljeno od sudija Altay Suroy, Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 6. septembra 2013. god., Sud je obavestio podnosioca i Apelacioni sud o registraciji zahteva.

8. Dana 7. februara 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Neodređenog dana, podnosilac zahteva je podneo tužbu Opštinskom sudu u Peći, tražeći od Direkcije za obrazovanje opštine Peć da plati podnosiocu zahteva određen iznos povodom njegovog odlaska u penziju.

10. Dana 04. decembra 2012. god., Opštinski sud (presuda C. br. 297/12) odbio je tužbeni zahtev kao neosnovan.

11. Podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu u Prištini zbog *"bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava"*.

12. Dana 27. maja 2012. god., Apelacioni sud (presuda Ac. br. 4952/2012) odbio je kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva, sa obrazloženjem da *„je zaista opšti kolektivni ugovor sklopljen i isti počinje sa sprovođenjem od 1. januara 2005. god. kao što je utvrđeno članom 64 ugovora. Na osnovu člana 43, radnik ima pravo na jubilarnu naknadu za 10 godina radnog iskustva kod poslednjeg poslodavca u*

iznosu od jedne osnovne plate, za 20 godina radnog iskustva kod poslednjeg poslodavca iznos jedne osnovne plate".

13. Štaviše, Apelacioni sud je naveo da "*Na osnovu člana 90. stav 4 Zakona o radu, tačno je predviđeno da kolektivni ugovor može sklopiti za određeno vreme u trajanju ne dužeg od 3 godine, a na osnovu stava 5 istog Zakona, kolektivni ugovor važi za one poslodavce i zaposlene koji preuzimaju obaveze utvrđene kolektivnim ugovorom".*

14. Konačno, Apelacioni sud je zaključio da "*U ovom slučaju je ubedljivo i sigurno utvrđeno da je opšti kolektivni ugovor istekao 1. januara 2008. god. i dalje nije produžen, tako da ne proizvodi pravno dejstvo u ovoj stvari".*

Navodi podnosioca

15. Podnosilac zahteva tvrdi da osporena presuda predstavlja povredu člana 3 [Jednakost pred Zakonom], člana 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata], člana 24 [Jednakost pred Zakonom], člana 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava.

16. Podnosilac zahteva tvrdi *"U ovom slučaju, sudovi su pomešali pravni osnov tužbenog zahteva tretirajući ga kao kategoriju u postupcima za ostvarivanje prava iz Uredbe UNMIK-a br. 2001/35 o penzijama na Kosovu, jer se pravni osnov tužbenog zahteva odnosi na prava radnika koja se zasnivaju na odredbama člana 55.1 Zakona br. 03/L-0212 o radu".*

17. Štaviše, podnosilac zahteva tvrdi *„Sudovi su trebali da sude bez ikakvog uticaja, poštujući hijerarhiju pravnih akata koji su definisani odredbom člana 4 Zakona br. 03/L-212 o radu, a koji predstavljaju izvor prava radnika, a koji su: Zakon o radu, Kolektivni ugovor, Unutrašnji akt poslodavca i Ugovor o radu, koji moraju biti u skladu sa odredbama Zakona o radu".*

18. Podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda Kosova *"da oceni povrede od strane javnih vlasti"* u osporenim presudama i "*da se iste poništi kao neustavne i nezakonite".*

Ocena prihvatljivosti zahteva

19. Pre svega, Sud ispituje da li je podnosilac ispunio uslove prihvatljivosti zahteva.

20. U tom smislu, Sud se poziva na član 113 Ustava, koji propisuje:

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

(...)

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom“.

21. Sud se poziva i na član 49 Zakona, koji propisuje:

„Podnesak se podnosi u roku od 4. meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku“.

22. Sud smatra da, uzimajući u obzir ove zakonske odredbe, podnosilac zahteva je ovlašćena stranka, iscrpeo je sva pravna sredstva propisana zakonom i podneo je zahtev u propisanom roku.

23. Međutim, Sud uzima u obzir i član 48 Zakona, koji propisuje:

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređen (...)“.

24. Pored toga, Sud se poziva i na pravilo 36 Poslovnika, koje propisuje:

„(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

[...]

(c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.”

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...],

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili

[...], ili

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju“.

25. Podnosilac zahteva nije postupio u skladu sa uslovima prihvatljivosti i stoga je zahtev očigledno neosnovan.

26. U stvari, Sud primećuje da je podnosilac zahteva osporavao presudu Opštinskog suda u Peći pred Apelacionim sudom zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava. Sada, on osporava presudu Apelacionog suda pred sudom, jer je osporena presuda povredila njegova *garantovana prava na jednakost pred zakonom i na sudsku zaštitu prava.*

27. Na samom početku, Sud podseća da, u skladu sa principom supsidijarnosti, podnosilac zahteva treba da pokrene navodnu ustavnu povredu pred redovnim sudovima kako bi pre svega obezbedio poštovanje osnovnih prava sadržanih u Ustavu.

28. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije pokrenuo pred Apelacionim sudom navodnu ustavnu povredu *svojih garantovanih prava na jednakost pred zakonom i na sudsku zaštitu prava.*

29. U međuvremenu, Sud podseća da je Apelacioni sud odbio njegovu žalbu, jer "*je opšti kolektivni ugovor istekao 1. januara 2008. god. i dalje nije produžen, tako da ne proizvodi pravno dejstvo u ovoj stvari*". Međutim, podnosilac zahtev ne objašnjava zašto i kako je takva odluka povredila njegovo pravo pred zakonom i pravo na sudsku zaštitu.

30. Štaviše, Sud smatra da je presuda Apelacionog suda pružila široko i sveobuhvatno obrazloženje o činjenicama slučaja i njegovi pravni nalazi su dobro obrazloženi i jasni kada je odgovorio na navode koje je izneo podnosilac zahteva. Dakle, Sud nalazi da su postupci pred redovnim sudovima bili pravični i obrazloženi (Vidi, *mutatis mutandis,* Shub protiv Litvanije, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

31. S tim u vezi, Sud ponavlja da nije njegova dužnost prema Ustavu da deluje kao sud četvrtog stepena, u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis*, García Ruiz protiv Španije, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god., stav 28. Vidi i slučaj br. KI70/11, podnosioci zahteva Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

32. Ustavni sud može da razmatra samo da li su dokazi bili predstavljeni na takav način da su postupci uopšte, i gledano u celini, sprovedeni na

takav način da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje (Vidi, između ostalog, Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima od 10. jula 1991. god.).

33. Kao rezime, Sud ne može da nađe argumente i dokaze da je osporena presuda Ac. br. 4952/2012 Apelacionog suda Kosova od 27. maja 2013. god., doneta na očigledno nepravičan i proizvoljan način.

34. Stoga, Sud zaključuje da podnosilac zahteva nije potkrepeo svoju tvrdnju niti je podneo nikakav *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu njegovih prava garantovanih Ustavom, EKLJP i njenim protokolima ili Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima.

35. Iz toga proizilazi da je zahtev očigledno neosnovan i kao takav neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 47 Zakona, pravilom 36 (1) c) i pravilom 56 (2) Poslovnika o radu, dana 7. februara 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20 stavom 4 Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 51/13, Shemsi Haliti, Rešenje od 11. marta 2014. god.- Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 113/2010, od 19. decembra 2012. god.

Slučaj KI 51/13, odluka od 11 marta 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, povreda ustavnih prava i sloboda, član 46, neprihvatljiv zahtev.

Podnosilac je podneo zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, tvrdeći da su njegova prava i slobode povređene presudama redovnih sudova svih stepena. Podnosilac zahteva dalje traži od Ustavnog suda da ocenu zakonitost i ustavnost presude Vrhovnog suda Kosova, sa označenim brojem i datumom i dve presude nižestepenih sudova, kojima su podnosiocu zahteva povređena ljudska prava i slobode o zaštiti nepokretne imovine, kao posledica propusta da se sudi nepristrasno, odnosno kao posledica nepravilne primene materijalnih odredbi, što je garantovano članom 46. Ustava.

Sud smatra da u zahtevu ne postoji ništa što pokazuje da je tokom razmatranja slučaja redovnim sudovima nedostajala nepristrasnost ili da su postupci na bilo koji način bili nepravični. Sama činjenica da je podnosilac zahtev bio nezadovoljan ishodom slučaja, ne može da pokrene argumentovan zahtev o povredi člana 31. Ustava (Vidi slučaj *Mezotur-Tiszasugi Tarsulat protiv Mađarske*, br. 5503/02, odluka od 26. jula 2005. god.).

Dakle, Sud konstatuje da tvrdnje podnosioca zahteva nisu potkrepljene dokazima i ubedljivim argumentima i treba da se proglase kao očigledno neosnovane u skladu sa pravilom 36 (2) b) i d) Poslovnika. Zbog gore navedenih razloga, zahtev je neprihvatljiv.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI51/13
Podnosilac
Shemsi Haliti
Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 113/2010, od 19. decembra 2012. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Shemsi Haliti iz Prištine, koga zastupa advokat g. Gjuran Q. Dema.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Republike Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud), Rev. br. 113/2010, od 19. decembra 2012. god., koja je uručena podnosiocu 1. februara 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar podneta pred Ustavnim sudom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 113/2010, kojom je prema tvrdnjama podnosioca zahteva povređeno pravo na imovinu garantovano članom 46. Ustava.

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava Republike Kosovo, član 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 28. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 8. aprila 2013. god., Sud je primio zahtev podnet od strane podnosioca i registrovao ga pod br. KI51/13.

6. Dana 10. aprila 2013. god., Sekretarijat Suda je obavestio punomoćnika podnosioca u vezi sa registracijom zahteva i tražio da podnese Sudu pismeno punomoćje za zastupanje podnosioca pred Sudom.

7. Dana 16. aprila 2013. god., predsednik je odlukom GJR. KI51/13, imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom KSH. KI51/13, imenovao članove Veća za razmatranje, u sastavu sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Ivan Čukalović (član) i Enver Hasani (član).

8. Dana 18. aprila 2013. god., punomoćnik podnosioca je podneo Sudu pismeno punomoćje traženo od strane Suda 10. aprila 2013. god.

9. Dana 11. marta 2014. god., predsednik Suda je tražio od Suda u punom sastavu njegovo izuzeće iz ovog slučaja. Istog dana, zamenik predsednika Suda, izneo je na glasanje zahtev predsednika za njegovo izuzeće i zamenu kao člana Veća za razmatranje. Sud je jednoglasno usvojio zahtev predsednika Suda za izuzeće, i takođe, jednoglasno odlučio da se umesto predsednika Suda, imenuje sudija Arta Rama-Hajrizi za člana Veća za razmatranje.

10. Dana 11. marta 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučio Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 1. jula 1989. god., podnosilac zahteva je zaključio ugovor o poklonu sa svojim ocem H. H.
12. Ovim ugovorom, H. H. u svojstvu poklonodavca, koji je vlasnik katastarske parcele NK. br. 9606 površine od 0.009.35 ha, koja se sastoji od kuće u površini od 0.00,36 ha, dvorišta površine od 0.05,00 ha i voćnjakom u površini od 0.03,49 ha, upisane u posedovnom listu br. 3169, poklonio je podnosiocu zahteva, u svojstvu poklonoprimca, 1/3 opšte površine, bez ikakve nadoknade.

13. Neodređenog dana, tokom 1990. godine, podnosilac zahteva je upisao katastarsku parcelu br. 9606 na svoje ime u registru Direkcije za katastar i geodeziju u Prištini.

14. Dana 26. februara 1990. god., Sekretarijat za urbanizam i stambene i komunalne poslove u Prištini, doneo je rešenje 07 br. 351-846, kojim je dozvolio izgradnju individualne kuće u P+1 na starim temeljima sa proširenjem i dislokacijom.

15. Dana 26. oktobra 1990. god., podnosilac zahteva zaključuje ugovor sa Samoupravnom interesnom zajednicom za upravljanje građevinskim zemljištem u Prištini, kojim je podnosiocu data dozvola za regulisanje građevinskog zemljišta za individualnu izgradnju u dimenzijama opisanim u rešenju davanju dozvole za izgradnju.

16. Dana 15. juna 2007. god., Opštinski sud u Prištini je doneo presudu C. br. 3147/2004 kojom je usvojio zahtev tužilja: Xh. K., K. Z., Z. P., N. S., N. H., A. S., N. H., K. B., i S. Z., (naslednice pokojnog H. H.) za utvrđivanje prava svojine na parceli NK. br. 9606 i naglasio*: „tužilje su suvlasnice 1/3 idealnog dela katastarske parcele br. 6909, mesto zvano „R. Gajdiku“, sa kućom, dvorištem i voćnjakom, na osnovu posedovnog lista br. 3169, katastarska zona Priština, dok je tužilac R. H. vlasnik 1/3 idealnog dela ove katastarske parcele”.*

17. Istom presudom, Opštinski sud u Prištini, delimično je usvojio zahtev podnosioca (u svojstvu protivtužioca) i potvrdio da je podnosilac zahteva vlasnik 1/3 idealnog dela gore navedene imovine, koju je stekao na osnovu ugovora o poklonu.

18. U obrazloženju presude, Opštinski sud navodi da je na osnovu iznetih dokaza, saslušanih svedoka, uvida u katastarskim registrima i veštačenja geodetskog veštaka, došao do zaključka: *”da su sporne nepokretnosti podeljene na tri jednaka dela od stane oca parničnih stranaka, odnosno od strane bivšeg vlasnika, sada pokojnog H. H., tako da je po 1/3 idealnog dela podeljena tužiocu R. H. i tuženom Shemsi Haliti, dok je 1/3 podeljena pomenutim sestrama odnosno tužiljama”.*

19. Opštinski sud je takođe zaključio: “*da nema nikakvu važnost za prava svojine tužilaca na delove predmetnih nepokretnosti, koje su im podeljene gore navedenim sporazumom, ni činjenica da se čitava ova nepokretnost u katastarskim knjigama vodi na ime tuženog. To zbog činjenice da je iz izvedenih dokaza, odnosno iskaza tužilaca i iz ugovora o poklonu, zaključenog između pokojnog H.H. i tuženog, proizilazi da je ovom poslednjem pripala samo 1/3 idealnog dela sporne nepokretnosti, iz čega sledi da upis drugog dela predmetne nepokretnosti na ime tuženog, nema pravni osnov”.*

20. Podnosilac zahteva je blagovremeno izjavio žalbu Okružnom sudu na presudu C. br. 3147/2004, od 15. juna 2007. god.

21. Dana 4. februara 2010. god., Okružni sud u Prištini je doneo presudu Ac. br. 478/2008, kojom je odbio žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu, dok je presudu Opštinskog suda u celosti potvrdio.

22. U obrazloženju svoje presude, Okružni sud u Prištini je naglasio: *"Na osnovu ocene veća, žalbeni navodi tuženog o tome da je žalbena presuda rezultat pogrešne primene materijalnog prava, su neosnovani, jer je prvostepeni sud, kao što je gore navedeno, utvrdio činjenični stanje da su tužioci, s jedne strane, i protivtužilac-tuženi, s druge strane, na osnovu postignutog sporazuma sa pokojnim H.H. stekli pravo suvlasnistva sporne nepokretnosti [...] i u konkretnoj situaciji prvostepeni sud je pravilno primenio odredbe člana 13., stav 1 i 14., stav 1 i 2 Zakona o imovinsko pravnim odnosima, koji je bio primenljiv u vreme donošenja žalbene presude."*

23. Podnosilac zahtev je blagovremeno podneo reviziju Vrhovnom sudu na presudu Ac. br. 478/2008 Okružnog suda, zbog navodne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 182., stav 1. i 2. Zakona o parničnom postupku.

24. Dana 19. decembra 2012. god., Vrhovni sud je doneo presudu Rev. br. 113/2010, kojom odbija kao neosnovanu reviziju podnosioca.

25. U obrazloženju svoje presude, Vrhovni sud naglašava: *"sudovi nižih stepena su pravilno ocenili da tužiocima protivtuženih pripada 2/3 idealnog dela katastarske parcele br. 6906, dok tuženom-priotivtužiocu 1/3 idealnog dela, onako kako su se dogovorili usmenim sporazumom, kada je njihov predak izvršio podelu ove imovine".*

Navodi podnosioca zahteva

26. *Podnosilac zahteva tvrdi: „Presuda prvostepenog suda je konfuzna i neodrživa, dok viši stepeni nisu otklonili ovu konfuziju i druge nejasnoće oko protivrečnosti u izreci i onih između izreke i njihovih razloga. Ove presude, zbog nepostojanja mera i granica sporne nepokretnost,i ne mogu da se izvrše, i kao posledica ovoga, sadrže bitnu povrede odredaba parničnog postupka".*

27. Podnosilac zahteva dalje insistira: *"Iz izreke proizilazi da je imovina opisana u ugovoru o poklonu vraćena u zaostavštinu, dok je ugovor i dalje ostao na snazi, jer nije odlučeno o njegovom poništenju. Ova procesna povreda, sa drugim zakonskim povcredama podnetim u ovom zahtevu, čine konačnu presudu apsolutno neizvršnom".*

28. Podnosilac zahteva, takođe, naglašava: *„Usvajanjem njegovog zahteva otkloniće se svi propusti navedenih presuda, koje se odnose na kršenje ljudskih prava i sloboda, čime će se, u konkretnom slučaju, potvrditi da su stranki koja se žali, pomenutim presudama povređena ljudska prava i slobode, odnosno pravo svojine na nepokretnu imovinu, koje je zagarantovano Ustavom Republike Kosovo, član 46.“*.

29. Podnosilac zahteva dalje traži od Ustavnog suda: *„Ocenu zakonitosti i ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, sa označenim brojem i datumom i dve presude nižestepenih sudova, kojima su podnosiocu zahteva povređena ljudska prava i slobode o zaštiti nepokretne imovine, kao posledica propusta da se sudi nepristrasno, odnosno kao posledica nepravilne primene materijalnih odredbi“*.

Prihvatljivost zahteva

30. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio sve uslove prihvatljivosti, kao što je definisano Ustavom i dalje utvrđeno Zakonom i Poslovnikom.

31. U tom smislu, Sud treba na poseban način da utvrdi da li je podnosilac zahteva ispunio uslove propisane članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36. (2) Poslovnika.

32. Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”*.

33. U ovom slučaju, podnosilac zahteva je ovlašćena stranka i iscrpeo je sva pravna sredstva propisana zakonom.

34. Pored toga, član 48. Zakona takođe propisuje:

> *„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”*.

35. Štaviše, pravilo 36. (2) Poslovnika propisuje:

> *„(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
>
> *[...]*

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava;

[...], ili

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepio svoju tvrdnju".

36. U tom smislu, Sud ponavlja da nije njegova dužnost da deluje kao sud četvrtog stepena, kada razmatra odluke donete od strane redovnih sudova. To i dalje spada u delokrug redovnih sudova da tumače zakon i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi slučaj Garcia Ruiz protiv Španije, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god., stav 28).

37. Sud može samo da razmotri da li su dokazi predstavljeni na pravilan način i da li su postupci uopšte, gledano u njihovoj celini, sprovedeni na takav način da je podnosiocu zahteva omogućeno pravično suđenje (Vidi slučaj Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima od 10. jula 1991. god.).

38. U ovom slučaju, podnosilac zahteva je iskoristio brojne mogućnosti da predstavi svoj slučaj, osporavajući tumačenje činjenica i zakona, koje smatra nepravičnim, pred redovnim sudovima svih stepena. Međutim, Sud smatra da su odluke redovnih sudova obrazložene i na adekvatan način odgovaraju u suštini tvrdnjama podnosioca zahteva.

39. Nakon razmatranja sudskih postupaka u celini, Sud nije našao da su odgovarajući postupci na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (Vidi slučaj Shub protiv Litvanije, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

40. Sud smatra da u zahtevu ne postoji ništa što pokazuje da je tokom razmatranja slučaja redovnim sudovima nedostajala nepristrasnost ili da su postupci na bilo koji način bili nepravični. Sama činjenica da je podnosilac zahtev bio nezadovoljan ishodom slučaja, ne može da pokrene argumentovan zahtev o povredi člana 31. Ustava (Vidi slučaj Mezotur-Tiszasugi Tarsulat protiv Mađarske, br. 5503/02, odluka od 26. jula 2005. god.).

41. Dakle, Sud konstatuje da tvrdnje podnosioca zahteva nisu potkrepljene dokazima i ubedljivim argumentima i treba da se proglase kao očigledno neosnovane u skladu sa pravilom 36. (2) b) i d) Poslovnika.

42. Shodno tome, zbog gore navedenih razloga, zahtev je neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa pravilom 36. (2) b) i d), kao i pravilom 56. (2) Poslovnika, dana 11. marta 2014. god. jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI92/14, Fidaie Bytyqi, Rešenje 2.jula 2014 god.- Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. E. br. 1/2014,od 12. februara 2014. god.

Slučaj KI92/14, odluka od 22. avgusta 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan

Podnosilac zahteva tvrdi da su joj presudom Vrhovnog suda povređena prava na poslovanje garantovana Ustavom, prava na pravično i nepristrasno suđenje i pravo na zaštitu imovine [članovi 31 i 46] Ustava i pravo na pravično i nepristrasno suđenje garantovano Konvencijom [član 6 i član 1 Protokola 1 Konvencije].

Sud nalazi da je podnosilac zahteva samo istakla povredu ovih odredaba, ali nije pružila dokaze o načinu i prirodi navodnih povreda. Sud smatra da samo opis odredaba Ustava i tvrdnje da su one povređene, bez podnošenja dokaza o načinu povrede, bez pojašnjenja okolnosti, bez navođenja postupaka javnog organa koji su u suprotnosti sa pravičnim i nepristrasnim suđenjem, ne predstavlja dovoljan osnovu da ubedi Sud da je došlo do povrede Ustava ili EKLJP u vezi sa pravičnim i nepristrasnim suđenjem.

Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva, ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredi ustavnog prava na pravično i nepristrasno suđenje, dakle, ne može da se utvrdi da je zahtev osnovan, te u skladu sa pravilom 36 stav 2 tačka b, nalazi da zahtev treba da se odbaci kao očigledno neosnovan i proglasi neprihvatljivim.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilima 36 i 56 (2) Poslovnika, dana 2. jula 2014. god., jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI92/14
Podnosilac
Fidaie Bytyqi
Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. E. br. 1/2014,od 12. februara 2014. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je gđa Fidaie Bytyqi (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) iz Mališeva, vlasnica NNP "Shkoza F07", sa sedištem u Prištini, koju zastupa g. Nezir Bytyqi, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Vrhovnog suda Kosova, Rev. E. br. 1/2014, od 12. februara 2014. god., koju je podnosilac zahteva primila 26. marta 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude Vrhovnog suda, kojom podnosilac zahteva tvrdi da su joj povređena prava garantovana Ustavom Kosova na osnovu člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], člana 46 [Zaštita Imovine], kao i člana 6 [Pravo na pravično suđenje] i člana 1 Protokola 1 [Zaštita imovine] Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava (u daljem tekstu: Konvencija).

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), član 47. Zakona o Ustavnom sudu br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i

pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Kosova (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 20. maja 2014. god., podnosilac je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 10. juna 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR.KI92/14 imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca i istog dana je imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 11. juna 2014. god., Sud je obavestio podnosioca i Vladu Kosova – Ministarstvo za infrastrukturu, o registraciji zahteva.

8. Dana 11. juna 2014. god., Vrhovni sud je obavešten o registraciji zahteva i poslata mu je kopija zahteva.

9. Dana 26. juna 2014. god., sudija Kadri Kryeziu je obavestio Sud pismenim putem o njegovom izuzeću sa sednica razmatranja za period juni – juli 2014. god., sve dok Sud ne donese odluku o tvrdnjama pokrenutim protiv njega.

10. Dana 2. jula 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 15. oktobra 2009. god., NNP "Shkoza F07", privatno preduzeće, čija je vlasnica podnosilac zahteva, zaključilo je ugovor br. MTPT 9/087511 sa Ministarstvom za saobraćaj i telekomunikacije (u daljem tekstu: MST, sada transformisano u Ministarstvo za infrastrukturu) za sprovođenje radova: asfaltiranje lokalnih puteva Dubovac-Bečić-Srbica-Vučitrn. Nakon okončanja radova predviđenih ugovorom, izvođaču će se platiti novčani iznos naveden u ugovoru.

12. Prema podnosiocu zahteva, tokom izvođenja radova na terenu, ukazala se hitna potreba za dodatnim radovima, koje je tražio menadžer projekta i ti radovi su upisani u građevinskoj knjizi i primljeni su od strane Komisije osnovane od strane sekretara MST, ali i pored toga što su dodatni radovi okončani, nisu plaćeni od strane dotičnog ministarstva, uprkos brojim zahtevima podnosioca.

13. Dana 19. oktobra 2010. god., podnosilac zahteva je Okružnom privrednom sudu u Prištini podnela tužbu protiv Vlade Kosova–MST, radi isplate duga u ime obavljanja dodatnih radova.

14. Dana 14. decembra 2010. god., Okružni Privredni sud u Prištini je doneo presudu I. C. br. 384/2010, kojom je usvojio tužbeni zahtev podnosioca i obavezao je tuženu, Vladu Kosova – MST u Prištini, da tužiocu u ime duga plati iznos od 46.455,10€, sa godišnjom kamatom u visini od 3,5%, počev od dana podnošenja tužbe, pa do konačne isplate.

15. U obrazloženju presude, Privredni sud je, između ostalog, naglasio:

> "*Radovi su obavljeni sa nalogom nadzornog organa, koji je prihvatio sve dodatne radove na osnovu člana 8.4 osnovnog ugovora. Pored toga, stranka je izjavila da radovi nisu počeli bez potpisa nadzornog organa. Tek nakon potpisa nadzornog organa, radovi su izvršeni. Ti radovi su prihvaćeni od strane komisije za odobravanje iz MTPT "...* i dalje je u presudi naglašeno "*Sud zaključuje da izvođač radova može da obavlja opisane radove i bez prethodne saglasnosti naručioca, ukoliko zbog njihove urgentnosti nije mogao da dobije saglasnost, član 634. Zakona o obligacionim odnosima".*

16. Dana 9. oktobra 2013. god., Apelacioni sud, odlučujući po žalbi Vlade Kosova –MST, doneo je presudu Ac. br. 159/2012, kojom je odbio kao neosnovanu žalbu tužene, dok je presuda Okružnog privrednog suda u Prištini I. C. br. 384/2010, od 14. decembra 2010. god., potvrđena.

17. U obrazloženju navedene presude, Apelacioni sud je, između ostalog, utvrdio:

> *"Apelacioni sud Kosova je našao da je prvostepeni sud, utvrđujući pravilno i na potpun način činjenično stanje, pravilno primenio odredbe parničnog postupka i materijalno pravo, kada je našao da je tužbeni zahtev tužioca osnovan. Pobijena presuda je prema oceni ovog suda zahvaćena bitnim povredama parničnog postupka za koje ovaj sud prema članu 194. Zakona o parničnom postupku, pazi prema službenoj dužnosti".*

18. Dana 12. februara 2014. god., Vrhovni sud Kosova, odlučujući po reviziji izjavljenoj od strane MST, doneo je presudu Rev. E. br. 1/2014, kojom je izjavljenu reviziju usvojio kao osnovanu i odlučio da preinači presudu Apelacionog suda Kosova, Ac. br. 159/2012, od 9. oktobra 2013,. god., i presudu Okružnog privrednog suda u Prištini, C. br. 384/2010, od 14. decembra 2010. god., odbijajući kao neosnovanu

tužbu podnosioca zahteva u vezi sa isplatom duga u ime dodatnih izvedenih radova.

19. U obrazloženju presude, Vrhovni sud je naglasio:

> *"Vrhovni sud Kosova je usvojio kao osnovane navode revizije u vezi sa pogrešnom primenom materijalnog prava, pošto su nižestepeni sudovi pogrešno usvojili kao osnovan tužbeni zahtev tužioca, jer tužilac nije postupio u skladu sa članom 633. Zakona o obligacionim odnosima, primenjiv prema članu 1057. Zakona o obligacionim odnosima, na snazi od 20.12.2012. god., obzirom da je prema ovoj zakonskoj odredbi propisano da za svako odstupanje od projekta građenja, odnosno ugovorenih radova, izvođač, ovde tužilac, mora imati, pismenu saglasnost naručioca i on ne može zahtevati povećanje ugovorene cene za radove koje je izvršio bez takve saglasnosti".*

20. Vrhovni sud je u presudi revizije dodatno obrazložio:

> "*Dakle, na osnovu gore navedene zakonske odredbe i činjenice da tužilac nije blagovremeno i pisanim putem obavestio tuženu za potrebu obavljanja dodatnih radova, kako bi se u vezi sa tim radovima sporazumeli i eventualno zaključili neki aneks – ugovor i da se u ovom slučaju ne radi o hitnim radovima propisanim članom 634. Zakona o obligacionim odnosima".*

Navodi podnosioca

21. Podnosilac zahteva tvrdi da su joj presudom Vrhovnog suda povređena prava na poslovanje garantovana Ustavom, prava na pravično i nepristrasno suđenje i pravo na zaštitu imovine [članovi 31 i 46] Ustava i pravo na pravično i nepristrasno suđenje garantovano Konvencijom [član 6 i član 1 Protokola 1 Konvencije].

22. Prema podnosiocu zahteva, pravo na pravično suđenje joj je povređeno jer je Vrhovni sud pogrešno primenio materijalno pravo, primenjujući Zakon o obligacionim odnosima umesto Zakona o javnoj nabavci, što predstavlja *Lex Specialis* u ovoj oblasti, dok je kao posledica ovog postupka suda, podnosiocu zahteva uskraćeno pravo na imovinu, jer je imala "legitimno očekivanje" imovine na osnovu izvedenih radova. S tim u vezi, podnosilac zahteva se pozvala i na presudu Ustavnog suda u slučaju KI40/09, *Ibrahimi i 48 bivših radnika EKK*, gde je prema njoj, Sud utvrdio kršenje prava na imovinu.

23. Podnosilac zahteva traži *„Da se presuda Vrhovnog suda Kosova Rev. E. br. 1/2014 proglasi ništavom i da se predmet vrati Vrhovnom sudu na odlučivanje na osnovu utvrđenih povreda i nalaza Ustavnog suda“*.

Prihvatljivost zahteva

24. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunila uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

25. S tim u vezi, poziva se na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.*

26. Sud primećuje da podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda, Rev. E. br. 1/2014, od 12. februara 2014. god., kojom joj je usvojena kao osnovana revizija MST, dok je odbijena kao neosnovana tužba podnosioca zahteva o nadoknadi duga traženog od MST.

27. Sud dalje nalazi da podnosilac zahteva tvrdi da su joj povređena prava garantovana Ustavom i Konvencijom, kao što su navedena u stavu 20 ovog izveštaja, koja imaju sledeće sadržaje:

Član 31. Ustava [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] propisuje:

> *1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
>
> *2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*
>
> *[...]*

Član 46 [Zaštita Imovine]

> *1. Garantuje se pravo na imovinu.*
>
> *2. Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.*

3. Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se eksproriiše.

I, član 6.1 EKLJP:

"Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obveza...svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim, zakonom ustanovljenim sudom".

Član 1 i Protokola br. 1, Evropske konvencije o ljudskim pravima, propisuje:

"Svako fizičko ili pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava. Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje takve zakone koje smatra potrebnim da bi nadzirala korišćenje imovine u skladu s opštim interesima ili da bi osigurala naplatu poreza ili drugih doprinosa ili kazni".

28. Razmatrajući tvrdnje podnosioca zahteva o povredi odredaba Ustava i EKLJP, kao i uzimajući u obzir sadržaj ovih gore navedenih odredaba, Sud nalazi da je podnosilac zahteva samo istakla povredu ovih odredaba, ali nije pružila dokaze o načinu i prirodi navodnih povreda. Sud smatra da samo opis odredaba Ustava i tvrdnje da su one povređene, bez podnošenja dokaza o načinu povrede, bez pojašnjenja okolnosti, bez navođenja postupaka javnog organa koji su u suprotnosti sa pravičnim i nepristrasnim suđenjem, ne predstavlja dovoljan osnovu da ubedi Sud da je došlo do povrede Ustava ili EKLJP u vezi sa pravičnim i nepristrasnim suđenjem.

29. Sud je utvrdio da su u svim sudskim postupcima, žalbe podnosioca zahteva bile zakonskog i nikad, i ni u jednoj fazi, ustavnog karaktera, ili eventualno povrede ljudskih prava zaštićenih Ustavom, koja su po prvi put pokrenuta pred Ustavnim sudom, što navodi Ustavni sud da zaključi da je podnosilac zahteva u stvari nezadovoljna konačnim ishodom suđenja njenog slučaja.

30. Primena materijalnog prava i pravilno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja u parničnom postupku pred redovnim sudom je

potpuna i neosporna nadležnost tog suda, i u ovom slučaju, Vrhovni sud je jasno utvrdio da "*za svako odstupanje od projekta građenja, odnosno ugovorenih radova, izvođač, ovde tužilac, mora imati, pismenu saglasnost naručioca i on ne može zahtevati povećanje ugovorene cene za radove koje je izvršio bez takve saglasnosti*". Dakle, nije dužnost Ustavnog suda da se upliće u nadležnost i u okolnosti kada se osporava primena zakona i u ovom slučaju, Sud ne može da utvrdi povredu člana 31. Ustava ili člana 6 Konvencije.

31. Sud dalje smatra da tvrdnja podnosioca zahteva o sličnosti slučaja KI40/09 sa njenim slučajem nije osnovana, jer je u slučaju KI40/09 Sud utvrdio da se presudom Vrhovnog suda pogrešno pozvao na zakon koji u stvari nije ni donet i našao da Penzijsko invalidski fond nije ni osnovan. Ovaj postupak Vrhovnog suda čini presudu proizvoljnom, jer je to suštinska činjenica od koje zavisi legitimno očekivanje za materijalnu nadoknadu podnosiocu zahteva. Za razliku od toga, u slučaju podnosioca zahteva, sud je primenio postojeći zakon, postupajući u celosti u skladu sa svojim ustavnim i zakonskim nadležnostima i stoga ne može da se radi o nikakvoj vrsti proizvoljnosti i samim tim, ni o povredi prava na imovinu.

32. Sud ponavlja da nije sud utvrđivanja činjenica, ne sudi kao sud četvrtog stepena i jednostavno nije jedan sudski stepen više. Od suštinskog značaja za Sud su pitanja od čijih postojanja zavisi ocena o mogućoj povredi ustavnih prava, a ne pitanja očigledno zakonske prirode koja su uglavnom bile činjenice koje je iznela podnosilac zahteva (vidi, *mutatis mutandis, i.a., Akdivar protiv Turske,* 16. septembra 1996. god., R.J.D, 1996-IV, stav 65).

33. Sud podseća da je u slučaju KI53/14 podnetim od strane podnosioca NTP "Llabjani" u sličnim okolnostima, sa istim predmetom ocene, Sud odlučio o neprihvatljivosti zahteva (Vidi rešenje o neprihvatljivosti KI53/14 od 7. jula 2014. god.).

34. Sud podseća da jednostavna činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljna ishodom slučaja, ne može da joj posluži kao pravo da pokrene argumentovan zahtev o povredi ustavnih odredaba (vidi, *mutatis mutandis,* presuda EKLJP, zahtev br. 5503/02, *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske,* ili rešenje Ustavnog suda, slučaj KI128/12, od 12. jula 2013. god., podnosilac zahteva *Shaban Hoxha,* u zahtevu za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 316/2011).

35. U ovim okolnostima, Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva, ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredi ustavnog prava na pravično i nepristrasno suđenje, dakle, ne

može da se utvrdi da je zahtev osnovan, te u skladu sa pravilom 36 stav 2 tačka b, nalazi da zahtev treba da se odbaci kao očigledno neosnovan i proglasi neprihvatljivim.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilima 36 i 56 (2) Poslovnika, dana 2. jula 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI84/14, Arlind Kačaniku, Rešenje od 16. septembra 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 18/2014 Vrhovnog suda od 3. februara 2014. god.

KI84/14, odluka od 16. septembra 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, sudska zaštita prava, radni odnos, očigledno neosnovan

Podnosilac zahteva osporava rešenje Vrhovnog suda od 3. februara 2014. god., kojim je revizija podnosioca zahteva protiv rešenja Apelacionog suda odbijena kao neosnovana. Podnosilac zahteva tvrdi da su presudom Vrhovnog suda povređena njegova prava garantovana članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i članom 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava.

Podnosilac zahteva se obraća Sudu da oceni da li redovni sudovi mogu primenjivati zakon usvojen nakon 1989, u slučajevima kada je radni odnos pokriven drugim primenjivim zakonima Republike Kosovo. U ovom slučaju, Sud nalazi da pokrenuta stvar od strane podnosioca zahteva predstavlja pitanje zakonitosti, a ne ustavnosti.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim kao očigledno neosnovan, jer činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na jedan način ne opravdaju tvrdnju o ustavnoj povredi na koju se pozvao podnosilac zahteva i nije dovoljno potkrepio svoju tvrdnju.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI84/14
Podnosilac
Arlind Kaçaniku
Ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 18/2014 Vrhovnog suda od 3. februara 2014. god.
USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Arlind Kaçaniku sa prebivalištem u Prizrenu, koga zastupa g. Ymer Koro, advokat iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je rešenje Rev. br. 18/2014 Vrhovnog suda od 3. februara 2014. god., koje je uručeno podnosiocu zahteva 21. marta 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti rešenja Rev. br. 18/2014 Vrhovnog suda od 3. februara 2014. god., kojim je revizija podnosioca zahteva protiv rešenja Apelacionog suda (Ac. br. 373/2013 od 11. septembra 2013. god.) odbijena kao neosnovana. Podnosilac zahteva tvrdi da su presudom Vrhovnog suda povređena njegova prava garantovana članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i članom 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu:

Zakon), i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 12. maja 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 10. juna 2014. god., odlukom GJR. KI84/14, predsednik Suda je imenovao sudiju Arta Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom KSH. KI84/14, predsednik je imenovao Veće za razmatranje u sastavu sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

7. Dana 17. juna 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je poslao kopiju zahteva Apelacionom sudu.

8. Dana 16 septembra 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Počev od 25. septembra 2000. god., podnosilac zahteva je bio zaposlen na neodređeno vreme u mikrofinansijskoj instituciji "FINCA-KOSOVË" u Prizrenu (u daljem tekstu: poslodavac).

10. Dana 25. juna 2010. god., na osnovu opomene date od strane disciplinske komisije, poslodavac je doneo odluku o prekidu radnog odnosa podnosiocu zahteva, sa dejstvom od 30. juna 2010. godine.

11. Dana 26. avgusta 2010. god., na gore navedenu odluku poslodavca o prekidu radnog odnosa, podnosilac zahteva je podneo tužbu Opštinskom sudu u Prizrenu.

12. Dana 22. oktobra 2012. god., Opštinski sud u Prizrenu, rešenjem C. br. 598/2010, odbacio je tužbu podnosioca zahteva kao van roka.

13. Opštinski sud je na osnovu spisa predmeta i pozivajući se na zakon na snazi, u svom rešenju utvrdio:

> *"Na osnovu izvedenih dokaza koji se nalaze u spisima predmeta, utvrđeno je da je tužiocu izrečena opomena od strane tužene 18.06.2010. god. (opomena propisuje da prekida radnog odnosa stupa na snagu od 30.06.2010. god., i ona je poslata podnosiocu zahteva 25.06.2010. god., što se može potvrditi povratnicom PTK),*

dok je odluka o prekidu radnog odnosa doneta 30.06.2010. god. (ovaj dan je navedenu u tužbi od strane samog podnosioca zahteva), obaveštenje koje je primio podnosilac zahteva dan kasnije putem pošte (ova činjenica je potvrđena otpremnicom pošte). Tužilac je tužbu podneo 26.08.2010. godine. Na osnovu spisa predmeta se jasno može primetiti da je od pravosnažne odluku o prekidu radnog odnosa prošlo 56 dana. Dakle, tužba je podneta sudu van zakonskog roka od 45 dana [...]".

14. Kao rezultat žalbe izjavljene na rešenje Opštinskog suda u Prizrenu, Apelacioni sud Kosova je rešenjem AC. br. 373/2013, odbio žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu i potvrdio rešenje C. br. 598/2010, od 22. oktobra 2010. god., Opštinskog suda u Prizrenu.

15. Protiv rešenja Apelacionog suda, podnosilac zahteva, tvrdeći bitnu povredu Zakona o parničnom postupku i pogrešnu primenu materijalnog prava, izjavio je reviziju Vrhovnom sudu Kosova.

16. Dana 3. februara 2014. god., Vrhovni sud je svojim rešenjem Rev. br. 18/2014 odbio reviziju podnosioca zahteva kao neosnovanu.

17. U vezi sa pokrenutim tvrdnjama od strane podnosioca zahteva, Vrhovni sud nalazi:

"Prema članu 83. Zakon o osnovnim pravima iz radnog odnosa, propisano je da radnik koji je nezadovoljan konačnom odlukom nadležnog organa u organizaciji ili ako ovaj organ ne donese odluku u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva, odnosno prigovora, ima pravo da u narednom roku od 15 dana traži zaštitu svojih prava pred nadležnim sudom. Tužilac je prema Zakonu o udruženom radu i Zakonu o osnovnim pravima iz radnog odnosa mogao da traži zaštitu prava iz radnog odnosa. Ovi zakoni su bili na snazi, obzirom da su Uredbom Specijalnog predstavnika generalnog sekretara UN br. 1999/24 (član 1) određeni zakoni koji su na snazi na Kosovu. Članom I tačka (b) su predviđeni zakoni koji su bili na snazi na Kosovu do 22.3.1989. godine. Primenjivi zakoni do 1999. godine, pored drugih zakona, bili su i Zakon o udruženom radu i Zakon o osnovnim pravima iz radnog odnosa, koji propisuju rok za zaštitu prava radnika iz radnog odnosa, dakle, navedenu tvrdnju u reviziji da zakoni, koje su primenili nižestepeni sudovi, ne sadrže nijednu odredbu u pogledu roka tužbe, ovaj sud ocenjuje kao neosnovanu."
[...]

Prema oceni Vrhovnog suda, nižestepeni sudovi su pravilno primenili odredbu člana 83. ZOPRO [Zakon o osnovnim pravima

iz radnog odnosa], obzirom da je ovaj rok prekluzivan i nakon isteka ovo roka, zaposleno lice gubi pravo na sudsku zaštitu, dakle, tužba podneta nakon ovog perioda treba da se odbaci kao van roka [...]".

Navodi podnosioca

18. Podnosilac zahteva se obraća Sudu sa sledećim obrazloženjem:

"[...]

Redovni sudovi su u ovom slučaju tužbu podnosioca zahteva odbili kao van roka, zasnivajući se na Zakonu o osnovnim pravima iz radnog odnosa bivše SFRJ, koji je objavljen u Službenom listu br. 60/1989 od 08.10.1989. god., koji je stupio na snagu nakon 8 dana od objavljivanja, odnosno ***14.10.1989. godine.*** *Ovo predstavlja povredu člana 1.1 te Uredbe UNMIK-a br. 1999/24. Treba naglasiti da član 1.2 ove Uredbe propisuje mogućnost primene nekog zakona i nakon ovog dana, ako taj zakon nije diskriminatoran i ako predmet ili situacija* ***ne mogu da se podrže zakonom određenim u stavu 1.1 ove Uredbe.*** *Međutim, u ovom slučaju, ovakva situacija predviđena članom 1.2 ove Uredbe nije postojala, obzirom da je ova stvar (rok tužbe), podržana* ***Zakonom o udruženom radu*** *(objavljenu Službenom listu bivše SFRJ 53/1976). U stvari, Vrhovni sud je u svojoj odluci naveo da je i ovaj zakon prema Uredbi br. 1999/24, pozitivan, međutim, ovaj sud nije konkretno naveo nijedan član ovog zakon [...]".*

19. Podnosilac zahteva zaključuje, tvrdeći: *"[...] redovni sudovi nisu sproveli pravično suđenje, primenjujući neprimenjiv zakona na Kosovu i to je rezultiralo time da podnosilac zahteva ostane bez sudske zaštite, što predstavlja povredu članova 31 i 54. Ustava Republike Kosovo."*

20. Konačno, podnosilac zahteva se obraća Sudu sa sledećim zahtevom:

"[...] Da se Ustavni sud izjasni da li može da se primeni zakon nakon 22.03.1999 [1989], ako drugi primenjivi zakoni na Kosovu pre ovog dana u oblasti radnih odnosa regulišu samo pravna pitanja (rok tužbe)".

Ocena prihvatljivosti zahteva

21. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

22. U tom smislu, član 113, stav 7, Ustava propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

23. Sud se poziva i na pravilo 36 Poslovnika, koje propisuje:

(3) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan".

(4) "Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...], ili

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava.

[...], ili

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".

24. Kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva tvrdi: *[...] redovni sudovi nisu sproveli pravično suđenje, primenjujući neprimenjiv zakona na Kosovu i to je rezultiralo time da podnosilac zahteva ostane bez sudske zaštite, što predstavlja povredu članova 31 i 54. Ustava Republike Kosovo", i traži od Suda "[...] Da se izjasni da li može da se primeni zakon nakon 22.03.1999 [1989], ako drugi primenjivi zakoni na Kosovu pre ovog dana u oblasti radnih odnosa regulišu samo pravna pitanja (rok tužbe)."*

25. U ovom slučaju, Sud nalazi da pokrenuta stvar od strane podnosioca zahteva predstavlja pitanje zakonitosti, a ne ustavnosti.

26. U tom pogledu, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi činjeničnim greškama ili zakonom (zakonitost) navodno počinjenih od strane Vrhovnog suda, osim u onoj meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

27. Sud, takođe, ponavlja da Ustavni sud ne može da zameni ulogu redovnih sudova. Dužnost je redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi slučaj *García Ruiz protiv Španije*, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi

takođe slučaj KI70/11 podnosilaca zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

28. Vezano sa tvrdnjom podnosioca zahteva, citiranoj u stavu 24, Sud primećuje da je obrazloženje pruženo rešenjem Vrhovnog suda jasno i pokriva tvrdnje koje je pokrenuo podnosilac zahteva u vezi sa primenom zakona na snazi u slučaju roka tužbe. Nakon razmatranja svih postupaka, Sud je takođe našao da postupci pred Apelacionim i Opštinskim sudom u Prizrenu nisu bili nepravični ili proizvoljni (vidi slučaj *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

29. Shodno tome, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv kao očigledno neosnovan, jer činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredi ustavnih prava na koje se poziva podnosilac zahteva i podnosilac nije na dovoljan način potkrepeo svoju tvrdnju.

IZ TIH RAZLOGA

U skladu sa pravilima 36 (2), b) i d) i 56 (2) Poslovnika, 16. septembra 2014. god., jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. DA OGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI73/14, Xhafer Dvorani, Rešenje od 16. septembara 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova, Ac. br. 2770/2013, od 17. marta 2014. god.

Slučaj KI 73/14, odluka od 16. septembra 2014. god.

Ključne reči: jednakost pred zakonom, individualni zahtev, sudska zaštita prava, očigledno neosnovan

Podnosilac, Xhafer Dvorani, podneo je zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava, osporavajući rešenje Ac. br. 2770/2013 Apelacionog suda Republike Kosovo od 17. marta 2013. god., da je doneto uz povredu prava podnosioca na jednakost pred zakonom i sudsku zaštita prava (članovi 3 i 24, i 54. Ustava).

Što se tiče pitanja prihvatljivosti zahteva, Sud smatra da je zahtev neprihvatljiv, jer podnosilac nije podneo dokaze da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravedni ili proizvoljni. Dakle, Sud smatra da je zahtev očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36 (1) (c) i (2) (d) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI73/14
Podnosilac
Xhafer Dvorani
Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda Kosova, Ac. br. 2770/2013, od 17. marta 2014. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Xhafer Dvorani iz sela Trstenik, opština Glogovac (u daljem tekstu: podnosilac), koga zastupa g. Bashkim Latifi, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac osporava rešenje Ac. br. 2770/2013 Apelacionog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Apelacioni sud), od 17. marta 2013. godine, koje mu je uručeno 7. aprila 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, koja je navodno podnosiocu zahteva povredila prava na *Jednakost pred zakonom i Sudsku zaštitu prava (čl. 3., 24. i 54. Ustava).*

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 22. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Podnosilac je 16. aprila 2014. god. podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. maja 2014. god., predsednik je imenovao sudiju Almiro Rodrigues za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 27. maja 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao jedan primerak zahteva Apelacionom sudu.

8. Dana 16. septembra 2014. god., Veće za razmatranje the je razmatralo izveštaj Sudije izvestioca i preporučio Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 12. avgusta 2013. godine, Osnovni sud u Prištini - Ogranak u Glogovcu je (odlukom C. br. 143/013) odbacio kao nedozvoljenu tužbu tužioca, u vezi sa isplatom dveju jubilarnih plata i otpremnine pri penzionisanju sa zakonskom kamatom i troškovima postupaka, iz razloga što *„tužba je podneta pre nego što su dozvoljena pravna sredstva (...) bila iscrpljena“*.

10. Podnosilac je podneo žalbu Apelacionom sudu protiv te odluke zbog *„pogrešno i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju kad sud pogrešno utvrđuje određenu odlučnu činjenicu ili je uopšte ne utvrđuje”*.

11. Dana 17. marta 2014. godine, Apelacioni sud je (Ac.br. 2770/2013) odbio kao neosnovanu žalbu tužioca i potvrdio prvostepenu odluku. Apelacioni sud je utvrdio sledeće:

> *“[...] sud je našao da takva tužba mora da bude odbačena kao nedozvoljena u smislu odredaba člana 391. tačka f) ZPP-a, iz razloga što se tužilac nije pridržavao obaveza iz člana 78. i 79. Zakona o radu Republike Kosovo. (...) u konkretnom slučaju tužilac se nije obratio nadležnom organu tužene, što je obaveza koju je tužilac previdео“*.

Navodi podnosioca zahteva

12. Podnosilac tvrdi da su mu *„povređena prava iz (...) člana 3. (Jednakost pred zakonom), člana 22. (Direktna primena*

međunarodnih sporazuma i instrumenata), člana 24. (Jednakost pred zakonom), člana 54. (Sudska zaštita prava) Ustava Republike Kosovo, kao i iz Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenih protokola".

13. Podnosilac tvrdi da su *"[...] Sudovi morali da sude bez bilo kakvog uticaja, uz poštovanje hijerarhije pravnih akata, koja je utvrđena odredbom člana 4. Zakona br. 03/1-212 o radu, a ti akti predstavljaju izvor prava radnika, kao što su: Zakon o radu, Kolektivni ugovor, Interni akt poslodavca i Ugovor o radu i moraju biti u skladu sa odredbama Zakona o radu, i da se odredbom člana 54. Ustava Republike Kosovo radnicima garantuje sudska zaštita prava, jer je njome predviđeno da „Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno".*

14. Podnosilac zahteva od Ustavnog suda da *"[...] obaveže tuženu Opštinu Glogovac – Direkciju za obrazovanje u Glogovcu da tužiocu isplati dug na ime dve jubilarne plate i na ime dve mesečne plate za ispraćaj u penziju, sa zakonskom kamatom i troškovima postupka".*

Ocena prihvatljivosti zahteva

15. Sud prvo ispituje da li je podnosilac ispunio kriterijume prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, Zakonom i Poslovnikom o radu.

16. U tom smislu, Sud se poziva na član 48. Zakona o Sudu koji predviđa:

> *„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."*

17. Sud se takođe poziva i na pravilo 36. (1) c) i (2) d) Poslovnika o radu, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve samo ako:*
>
> *(...) c) zahtev nije očigledno neosnovan,*
>
> *(2) Sud odbacuje zahtev koji je očigledno neosnovan kada zaključi da:*
>
> *(...) d) podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".*

18. Sud primećuje da podnosilac zahteva uložio žalbu Apelacionom sudu *"zbog suštinskih povreda odredaba parničnog postupka"* navodno izvršenih od prvostepenog suda. Nije bilo navoda o ustavnim povredama.

19. Štaviše, podnosilac zahteva nije objasnio niti dokazivao kako i zašto su njegova prava i sloboda povređena ovom odlukom Apelacionog suda, kojom je odbačena njegova žalba kao neosnovana i potvrđena odluka Osnovnog suda.

20. Zapravo, podnosilac nije potkrepio tvrdnju o ustavnim povredama i nije pružio relevantne dokaze koji ukazuju da su njegova prava i slobode zaštićene Ustavom povređene osporenom odlukom.

21. Osim toga, Sud naglašava da nije zadatak Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) koje je navodno počinio Apelacioni sud, osim i samo ako su povređena prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Dakle, nije zadatak Ustavnog suda da postupa kao sud četvrtog stepena u vezi sa odlukama donesenim od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis, Garcia Ruiz protiv Španije* [GC], br. 30544/96, st. 28, Izveštaj Evropskog suda za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

22. Stoga, Ustavni sud ne može da zaključi da su relevantni postupci mogli povrediti prava i sloboda zaštićena Ustavom ili da su na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (vidi, *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije,* ESLJP, Odluka o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06, od 30. juna 2009. g.).

23. Iz ovoga proizilazi da je zahtev neprihvatljiv jer je očigledno neosnovan, u skladu sa pravilom 36.(1) c) i (2) d) Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud je, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36. (1) c) i (2) d) Poslovnika o radu, u sednici održanoj 16. septembra 2014. god., jednoglasno

ODLUČIO

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI104/14, Agron Çerreti, Rešenje od 17. septembra 2014 god.- Ocena ustavnosti nenavedenih odluka Vrhovnog suda i Apelacionog suda i presude P. br. 88/2012 Opštinskog suda u Gnjilanu.

Slučaj KI104/14, odluka od 17. septembra 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, krivični postupak, očigledno neosnovan.

U ovom slučaju, podnosilac zahteva tvrdi da su redovni sudovi povredili njegova prava zagarantovana važećim zakonima i Ustavom, iz sledećih razloga: 1) da je Apelacioni sud na zahtev Opštinskog tužilaštva u Gnjilanu preinačio novčanu kaznu u iznosu od 700 evra u kaznu zatvora u trajanju od 4 (četiri) meseca iako to OTG nije tražio od Opštinskog suda; 2) zbog činjenice da Apelacioni sud nije primenio član 47. ZKPK-a koji predviđa mogućnost preinačenja kazne zatvora u novčanu kaznu; i 3) zbog činjenice da je Vrhovni sud odbio njegov zahtev za zaštitu zakonitosti uz obrazloženje da podnosilac i njegov branilac nisu tražili da učestvuju u Apelacionom sudu kako bi tražili preinačenje kazne.

Što se tiče tvrdnje o povredi prava garantovanih Ustavom, Sud u ovom slučaju nalazi da podnosilac zahteva nije naveo po kojoj konkretnoj odredbi Ustava su povređena njegova prava. U tom smislu, Sud ne može da oceni ustavnost odluka redovnih sudova, obzirom da podnosilac nije podneo Sudu osporene odluke. Stoga, Sud ne može da se oslanja samo na tvrdnje i navode podnosioca, ako te tvrdnje i navodi nisu potkrepljeni argumentima i materijalnim dokazima.

Sud smatra da podnosilac zahteva nije izgradio *prima facie* slučaj kako bi ovaj Sud mogao da se upusti u ocenu ispunjenja proceduralnih uslova prihvatljivosti, da li je podnosilac iscrpeo delotvorna pravna sredstva, da li je zahtev podnesen u propisanom roku od 4 (četiri) meseca i da li tvrdnje podnosioca o povredi prava garantovanih Ustavom predstavljaju osnov potkrepljen dokazima za ispitivanje osnovanosti zahteva.

Kao rezime, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca, u skladu sa članom 48. Zakona i shodno pravilu 36 (1) c) Poslovnika o radu, očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
Slučaju br. KI104/14
Podnosilac
Agron Çerreti
Ocena ustavnosti nenavedenih odluka Vrhovnog suda i Apelacionog suda i presude P. br. 88/2012 Opštinskog suda u Gnjilanu

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Agron Çerreti, sa stalnim prebivalištem u Prizrenu.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava nenavedene odluke Vrhovnog suda i Apelacionog suda i presudu P. br. 88/2012 Opštinskog suda u Gnjilanu, ali nijednu od njih nije podneo Sudu.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti odluka kako su navedene u naslovu ovog dokumenta. Podnosilac se uopšteno žali na odluke redovnih sudova, tvrdeći da su njima povređena njegova prava garantovana Ustavom.

Pravni osnov

4. Pravni osnov za ovaj slučaj je: član 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), član 22. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 20. juna 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 7. jula 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI104/14, imenovao sudiju Arta Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca, i istog dana, odlukom br. KSH. KI104/14 imenovao članove Veća za razmatranje, u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

7. Dana 15. jula 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i zatražio od istog da kompletira zahtev relevantnom dokumentacijom.

8. Dana 17. septembra 2014. god., predsednik Suda zamenio je, člana Veća za razmatranje, sudiju Robert Carolan sa sudijom Snezhana Botusharova.

9. Dana 17. septembra 2014. god., Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj Sudije izvestioca i preporučio Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Podnosilac zahteva tvrdi da je optužen od strane Opštinskog tužilaštva u Gnjilanu (u daljem tekstu: OTG) i da se tereti za krivično delo prevare.

11. Podnosilac zahteva tvrdi da je u zakonskom roku podneo žalbu protiv kaznenog naloga.

12. Opštinski sud u Gnjilanu je (presudom P. br. 88/2012) nakon glavnog pretresa proglasio podnosioca krivim, na osnovu podignute optužnice za krivično delo prevare, kažnjavajući ga novčanom kaznom u iznosu od 700 evra. Međutim, Sud primećuje da podnosilac nije dostavio Sudu ovu odluku Opštinskog suda u Gnjilanu.

13. Protiv presude Opštinskog suda u Gnjilanu, podnosilac je iskoristio pravo žalbe pred Apelacionim sudom, tvrdeći da je ova sudska instanca donela odluku uz povredu njegovih prava utvrđenih zakonom.

14. Apelacioni sud u Prištini je, po navodima podnosioca, doneo odluku kojom je odbio njegovu žalbu i usvojio zahtev OTG, u pogledu preinačenja kazne od novčane kazne u iznosu od 700 evra u kaznu

zatvora u trajanju od 4 (četiri) meseca. Sud takođe primećuje da podnosilac nije dostavio Sudu ovu odluku Apelacionog suda.

15. Podnosilac je protiv odluke Apelacionog suda podneo zahtev za zaštitu zakonitosti pred Vrhovnim sudom, povodom povrede odredaba ZKP, odnosno zbog neprimenjivanja člana 47. ZKPK-a, pri čemu podnosilac navodi da se po ovom članu kazna zatvora u trajanju do 6 (šest) može preinačiti u novčanu kaznu.

16. Vrhovni sud je odbio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti, uz obrazloženje da ni podnosilac, a ni njegov zastupnik nisu tražili da učestvuju na glavnom pretresu Apelacionog suda. Podnosilac zahteva nije dostavio Sudu ni ovu odluku Vrhovnog suda.

Navodi podnosioca zahteva

17. Podnosilac zahteva tvrdi da su redovni sudovi povredili njegova prava zagarantovana važećim zakonima i Ustavom, iz sledećih razloga: 1) da je Apelacioni sud na zahtev Opštinskog tužilaštva u Gnjilanu preinačio novčanu kaznu u iznosu od 700 evra u kaznu zatvora u trajanju od 4 (četiri) meseca iako to OTG nije tražio od Opštinskog suda; 2) zbog činjenice da Apelacioni sud nije primenio član 47. ZKPK-a koji predviđa mogućnost preinačenja kazne zatvora u novčanu kaznu; i 3) zbog činjenice da je Vrhovni sud odbio njegov zahtev za zaštitu zakonitosti uz obrazloženje da podnosilac i njegov branilac nisu tražili da učestvuju u Apelacionom sudu kako bi tražili preinačenje kazne.

18. Podnosilac osim povreda zakonskih odredaba nije konkretno naveo bilo kakvu povredu prava garantovanih Ustavom.

Prihvatljivost zahteva

19. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove koji su predviđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom o radu Suda.

20. U pogledu ovog zahteva, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnosilac zahteva je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."*

21. Pored toga, pravilo 36 (1) c) Poslovnika o radu, propisuje:

> *(3) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*

[...]

c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.

22. Štaviše, pravilo 36 (2) Poslovnika o radu, propisuje da:

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

d) da zahtev nije prima facie opravdan;

e) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava;

[...]

23. U konkretnom slučaju, Sud primećuje da podnosilac zahteva tvrdi da su redovni sudovi prekršili njegova prava predviđena važećim zakonskim odredbama, time što mu nisu omogućili da mu se kazna zatvora preinači u novčanu kaznu. Što se tiče tvrdnje o povredi prava garantovanih Ustavom, podnosilac nije naveo po kojoj konkretnoj odredbi Ustava su povređena njegova prava.

24. U ovom konkretnom slučaju, Sud ne može da oceni ustavnost odluka redovnih sudova, obzirom da podnosilac nije podneo Sudu osporene odluke. Stoga, Sud ne može da se oslanja samo na tvrdnje i navode podnosioca, ako te tvrdnje i navodi nisu potkrepljeni argumentima i materijalnim dokazima.

25. Od podnosioca je traženo i ostavljeno mu je dovoljno vremena da kompletira svoj zahtev potrebnom dokumentacijom, međutim Sud nije primio nijednu odluku redovnih sudova čiju bi ustavnost mogao da oceni.

26. Sud smatra da podnosilac zahteva nije izgradio *prima facie* slučaj kako bi ovaj Sud mogao da se upusti u ocenu ispunjenja proceduralnih uslova prihvatljivosti, da li je podnosilac iscrpeo delotvorna pravna sredstva, da li je zahtev podnesen u propisanom roku od 4 (četiri) meseca i da li tvrdnje podnosioca o povredi prava garantovanih Ustavom predstavljaju osnov potkrepljen dokazima za ispitivanje osnovanosti zahteva, jer ne poseduje te odluke kako bi ih ocenio.

27. Sud ne može da se pretvori u sud koji utvrđuje činjenice i da traži od drugih pravosudnih organa dosijee podnosioca, tražeći ih po imenu i prezimenu. Sud će ako utvrdi da zahtev nije kompletiran relevantnom dokumentacijom tražiti od podnosioca(laca) da u zakonom

propisanom roku dostavi(e) te dokumente, a u suprotnom će Sud odlučiti samo na osnovu spisa predmeta. Teret odgovornosti pada na stranke koje ne uspeju da ispune kriterijume zahtevane Ustavom, Zakonom i Poslovnikom o radu.

28. Kao rezime, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca, u skladu sa članom 48. Zakona i shodno pravilu 36 (1) c) Poslovnika o radu, očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud je, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona, i pravilima 36. (2) a) i b) i 56. (2) Poslovnika o radu, 17. septembra 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 229/13, Pashk Thaqi, Mark Thaqi i Linda Thaqi, Rešenje od 23 septembra 2014. god.- Ocena ustavnosti presude Rev. hr. 147/2013 Vrhovnog suda Republike Kosovo od 3. jula 2013. God.

Slučaj KI 229/13, odluka od 23. septembra 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan.

Podnosioci su podneli zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, tvrdeći da su njihova ustavna prava i slobode povređena presudama redovnih sudova svih stepena.

Podnosioci zahteva tvrde da su im presudom Vrhovnog suda povređena prava garantovana članom 31. Ustava, članom 54. Ustava i članom 6 EKLJP i članom 219, ZPP, jer jedan primerak izjavljene revizije od strane tužene „Kosova e Re“ nije njima dostavljena“. Pored toga, podnosioci zahteva traže od Suda da poništi presudu Vrhovnog suda i predmet vrati na ponovno suđenje.

Sud ponavlja da može da razmatra samo da li su dokazi bili izneti na takav način da su postupci uopšteno, gledajući u njihovoj celini, bili sprovedeni tako da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje. U ovom slučaju, Sud smatra da podnosioci zahteva nisu potkrepili tvrdnju na ustavnim osnovama i nisu objasnili i dokazali kako su i zašto njihova prava povređena odlukom Vrhovnog suda kojom je odbijen kao neosnovan deo koji ima veze sa nadoknadom materijalne štete za brigu druge osobe i troškovima hrane i kojom je preinačen deo presude Okružnog suda. U stvari, podnosioci zahteva nisu potkrepili tvrdnju zasnovanu na ustavnoj povredi i nisu pružili relevantne dokaze koji pokazuju da su njihova prava i slobode zaštićene Ustavom povređena, jer *„[...] im kopija revizije podneta od strane tužene „Kosova e Re“ nije dostavljena [...]*“. Podnosioci zahteva nisu uspeli da argumentuju kako to predstavlja ustavnu povredu. Sama izjava da je Ustav povređen ne može da se smatra ustavnom žalbom.. Sud naglašava da nije dužnost Suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenim od strane redovnih sudova, osim i ako su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Dakle, u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika, zahtev je očigledno neosnovan i stoga neprihvatljiv.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI229/13
Podnosilac
Pashk Thaqi, Mark Thaqi i Linda Thaqi
Ocena ustavnosti presude Rev. br. 147/2013 Vrhovnog suda Republike Kosovo od 3. jula 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli g. Pashk Thaqi, g. Mark Thaqi i gđa Linda Thaqi sa prebivalištem u Prizrenu (u daljem tekstu: podnosioci zahteva) zastupljeni od strane gđe Zahide Gjonaj, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju presudu Rev. br. 147/2013 Vrhovnog suda od 3. jula 2013. god., koja im je uručena 15. avgusta 2013. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. br. 147/2013 od 3. jula 2013. godine.

4. Podnosioci zahtev tvrde da je osporena presuda doneta kršenjem njihovih prava garantovanih Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), posebno člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]. Podnosioci zahteva, takođe tvrde da su njihova prava garantovana članom 6 Evropske konvencije za ljudska prava (u daljem tekstu: EKLJP) povređena.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 16. decembra 2013. god., podnosioci zahteva su poslali poštom zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud), koji je stigao u Sud 19. decembra 2013. godine.

7. Dana 15. januara 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI229/13, imenovao sudiju Ivan Čukalović za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI229/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 6. februara 2014. god., Vrhovni sud je obavešten o zahtevu.

9. Dana 23. septembra 2014. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 13. novembra 2009. god., podnosioci zahteva su bili uključeni u saobraćajnoj nesreći.

11. Dana 12. decembra 2009. god., podnosioci zahteva su podneli tužbu Opštinskom sudu u Orahovcu (u daljem tekstu: Opštinski sud) protiv Osiguravajuće kompanije “Kosova e Re”.

12. Dana 15. septembra 2011. god., Opštinski sud (presuda C. br. 384/2009) delimično je usvojio zahtev podnosilaca i naložio osiguravajućoj kompaniji da nadoknadi navedeni iznos pomenut u presudi.

13. Dana 29. oktobra 2011. god., podnosioci zahteva su izjavili žalbu Okružnom sudu u Prizrenu (u daljem tekstu: Okružni sud), zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava za II deo presude.

14. Dana 19. novembra 2011. god., Okružni sud (presuda Ac. br. 483/2011) delimično je usvojio žalbu izjavljenu od strane podnosilaca

zahteva u vezi sa stavom II presude u kojoj se zaključuje "da je tužena obavezna da nadoknadi tužiocu zakonsku kamatu do konačne isplate". U odnosu na drugi deo žalbe, Okružni sud je odbio žalbu i potvrdio presudu Opštinskog suda od 15. septembra 2011. godine. Žalba Osiguravajuće kompanije "Kosova e Re" je odbijena u celosti.

15. Osiguravajuća kompanija je podnela zahtev za reviziju Vrhovnom sudu.

16. Dana 3. jula 2013. god., Vrhovni sud (presuda Rev. br. 147/2013) delimično je usvojio zahtev za reviziju izjavljenim od strane Osiguravajuće kompanije" Kosova e Re".

17. Revizija tužene, izjavljena na presudu Okružnog suda u Prizrenu, Ac. br. 483/2011 od 19. novembra 2012. god., odbijena je kao neosnovana u delu koji ima veze sa nadoknadom materijalne štete za brigu druge osobe i troškove hrane. Dok, deo I presude Okružnog suda u Prizrenu, Ac. br. 483/2011 od 19. novembra 2012. god., je preinačen, smanjujući tako iznos nadoknade koji će se dodeliti podnosiocima zahteva.

18. U obrazloženju osporene presude, navedeno je *"Vrhovni sud Kosova je našao da su nižestepeni sudovi pravilno i potpuno utvrdili činjenično stanje i da su pravilno primenili materijalno pravo u delu koji se odnosi na naknadu materijalne štete tužiocima..."*

[...]

*"Prema oceni Vrhovnog suda Kosova, iznosi dosuđeni od strane prvostepenog suda u delu koji se odnosi na nakn*adu nematerijalne štete tužiocu...*nisu u skladu sa prirodom naknade nematerijalne štete, vodeći računa o značaju povređenog dobra i cilju kome služi ta naknada, kao što je predviđeno članom 200, stav 1 i 2 ZOO, ovaj sud je delimičnim usvajanjem revizije tuženog preinačio presudu prvostepenog suda, tako što je na ime napred opisane nematerijalne i materijalne štete tužiocima dosudio iznose kao u izreci presude ovog suda. Tužbeni zahtev tužilaca je preko dosuđenih iznosa odbijen kao neosnovan".*

Navodi podnosioca

19. Podnosioci zahteva tvrde da su im presudom Vrhovnog suda "*prekršena prava garantovana članom 31. Ustava, članom 54. Ustava i članom 6 EKLJP i članom 219, ZPP, jer jedan primerak izjavljene revizije od strane tužene "Kosova e Re" nije njima dostavljen".*

20. Pored toga, podnosioci zahteva traže od Suda da *„poništi presudu Vrhovnog suda i predmet vrati na ponovno suđenje“*.

Prihvatljivost zahteva

21. Pre svega, Sud ispituje da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti.

22. U tom smislu, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

> *„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.*

23. Sud uzima u obzir i pravilo 36 (1) c) i (2) b) Poslovnika, koje propisuje:

> *“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.*
>
> *(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi: b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava“.*

24. U tom smislu, Sud primećuje da podnosioci zahteva tvrde *„[...] da im kopija revizije podneta od strane tužene „Kosova e Re“ nije dostavljena [...]“*.

25. Sud ponavlja da može da razmatra samo da li su dokazi bili izneti na takav način da su postupci uopšteno, gledajući u njihovoj celini, bili sprovedeni tako da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi između ostalih izvora, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava u slučaju *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* zahtev br. 13071/87 usvojen 10. jula 1991. god.).

26. U ovom slučaju, Sud smatra da podnosioci zahteva nisu potkrepili tvrdnju na ustavnim osnovama i nisu objasnili i dokazali kako su i zašto njihova prava povređena odlukom Vrhovnog suda kojom je odbijen kao neosnovan deo koji ima veze sa nadoknadom materijalne štete za brigu druge osobe i troškovima hrane i kojom je preinačen deo presude Okružnog suda.

27. U stvari, podnosioci zahteva nisu potkrepili tvrdnju zasnovanu na ustavnoj povredi i nisu pružili relevantne dokaze koji pokazuju da su njihova prava i slobode zaštićene Ustavom povređena, jer *„[...] im kopija revizije podneta od strane tužene „Kosova e Re“ nije*

dostavljena [...]“. Podnosioci zahteva nisu uspeli da argumentuju kako to predstavlja ustavnu povredu. Sama izjava da je Ustav povređen ne može da se smatra ustavnom žalbom.

28. Sud naglašava da nije dužnost Suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenim od strane redovnih sudova, osim i ako su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

29. Dakle, ovaj Sud ne deluje kao sud četvrtog stepena kada razmatra odluke donete od strane redovnih sudova. Uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis, Gracia Ruiz protiv Španije* [VV], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud o ljudskim pravima [ESLJP] 1999-I).

30. Dakle, u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika, zahtev je očigledno neosnovan i stoga neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, pravilima 36 (1) c) i 56 (2) Poslovnika, 23. septembra 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI78/14, Mentor Paçak, Rešenje od 16.septembra 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda, PN. br. 637/2013, od 16. oktobra 2013. god.

Slučaj KI 78/14, odluka od 16. septembra 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, van roka

Podnosilac, Mentor Paçak, podneo je zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava, osporavajući rešenje PN. br. 637/2013 Apelacionog suda od 16. oktobra 2013. god., koje mu je navodno uručeno u novembru 2013. godine. Podnosilac nije naveo nijednu povredu odredaba Ustava, već je od Suda tražio jedino oprost kazne.

Što se tiče prihvatljivosti zahteva, Sud je zaključio da je konačno rešenje PN. br. 637/2013 od Apelacionog suda doneto 16. oktobra 2013. god., i uručeno podnosiocu u novembru 2013. godine. Podnosilac je podneo zahtev Sudu 5. maja 2014. god., što je više od 4 meseca od momenta kada je podnosiocu uručeno rešenje Apelacionog suda. Dakle, Sud je proglasio zahtev kao van roka u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36 (1) (b) Poslovnika.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI78/14
Podnosilac
Mentor Paçak
Ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda, PN. br. 637/2013, od 16. oktobra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija, i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Mentor Paçak, iz Prizrena (u daljem tekstu: podnosilac), koga zastupa g. Ibrahim Paçak, iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Podnosilac osporava rešenje Apelacionog suda PN. br. 637/2013 od 16. oktobra 2013. godine, koje je njemu navodno uručeno u novembru 2013. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenja Apelacionog suda, ali podnosilac zahteva nije naveo nijednu ustavnu odredbu.

Pravni osnov

4. Zahtev se zasniva na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Podnosilac je 5. maja 2014. godine podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 10. juna 2014. godine, predsednik Suda je imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 18. juna 2014. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva.

8. Dana 19. juna 2014. godine, Sud je poslao jedan primerak zahteva Apelacionom sudu.

9. Dana 15. septembra 2014. godine, predsednik Suda zamenio je člana Veća za razmatranje, sudiju Robert Carolan, sa sudijom Almiro Rodrigues.

10. Dana 16. septembra 2014., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Podnosilac je neutvrđenog datuma podneo zahtev predsedniku Osnovnog suda u Prizrenu za odlaganje početka izdržavanja zatvorske kazne, koja mu je dosuđena presudom Okružnog suda u Prizrenu br. P. br. 49/2011 od 8. aprila 2011. god., a koja je postala pravosnažna dana 22. marta 2012. godine.

12. Dana 29. maja 2013. god., Osnovni sud u Prizrenu je (rešenje Ped. br. 231/2013) usvojio zahtev podnosioca za odlaganje početka izdržavanja zatvorske kazne za tri meseca, tako da je početak izdržavanja kazne odložen do 27. avgusta 2013. godine.

13. Podnosilac je neutvrđenog datuma ponovo podneo zahtev predsedniku Osnovnog suda u Prizrenu za odlaganje početka izdržavanja zatvorske kazne.

14. Dana 20. septembra 2013. god., Osnovni sud u Prizrenu je (rešenje PED. br. 223/2013) odbio kao neosnovan zahtev podnosioca za odlaganje početka izdržavanja kazne.

15. Dana 16. oktobra 2013. god., Apelacioni sud je (rešenje PN. br. 637/2013) odbio žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu i potvrdio rešenje Osnovnog suda u Prizrenu, od 20. septembra 2013. god. Apelacioni sud je utvrdio da *"[...] S obzirom da osuđeni nije pružio nijedan dokaz koji bi potkrepeo zahtev za odlaganje na osnovu kojih bi sud procenio da li je ispunjen ili nije zakonski uslov iz člana 20. st. 1 tačka 1.4 ZIKS-a, ovaj Sud je zaključio da je ožalbeno prvostepeno*

rešenje o odbijanju molbe za odlaganje kazne doneseno u skladu sa proceduralnim odredbama, i pravilnom i potpunom primenom odredaba ZIKS-a, koje stavove prihvata i ovaj sud [...]".

Navodi podnosioca zahteva

16. Podnosilac nije naveo nijednu povredu odredaba Ustava, već je od Suda tražio jedino oprost kazne.

Prihvatljivost zahteva

17. Sud primećuje da kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca zahteva, prvo mora da ispita da li je podnosilac ispunio uslove za prihvatljivost, koji su utvrđeni Ustavom i preciznije određeni Zakonom i Poslovnikom o radu.

18. U tom smislu, Sud se poziva na član 49. Zakona, koji propisuje:

"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. [...]".

19. Pored toga, Sud se poziva i na pravilo 36 (1) b) Poslovnika o radu, koje propisuje:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve samo ako je: b) zahtev podnesen u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva, ili [...]."

20. Sud primećuje da je konačna odluka Apelacionog suda PN. br. 637/2013, donesena 16. oktobra 2013. godine i podnosiocu zahteva uručena u novembru 2013. godine. Podnosilac je podneo zahtev Sudu 5. maja 2014. godine, što je više od 4 meseca od kada je njemu uručeno rešenje Apelacionog suda.

21. Iz gorenavedenih razloga, Sud zaključuje da je zahtev neblagovremen i treba da se proglasi neprihvatljivim shodno članu 49. Zakona i pravilu 36. (1) b) Poslovnika o radu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 36. (1) b) Poslovnika o radu, na sednici održanoj 16. septembra 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI106/14, „Adler Com d.o.o“, Rešenje od 18. Septembra 2014 god., ocena ustavnosti presude E. Rev. br. 47/2013 Vrhovnog suda Kosova od 17. maja 2014. god.

Slučaj KI106/14 odluka od 18. septembra 2014. god.

Ključne reči; individualni zahtev, pravo na imovinu, očigledno neosnovan.

Podnosilac je podneo zahtev na osnovu člana 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 i pravilu 56, stav 2 Poslovnika o radu.

Podnosilac je naveo, da je osporena presuda [E. Rev. br. 47/2013], Vrhovnog suda povredila njegova prava garantovana ustavom, i to: član 3 (Jednakost pred zakonom), član 7 (Vrednosti), član 21 (Opšta načela), član 31 (Pravo na pravično i nepristrasno suđenje), član 54 (Sudska zaštita prava).

Podnosilac je od suda tražio da poništi presudu [E. Rev. br. 47/2013] Vrhovnog suda, presudu [Ae. br. 20/2012] Apelacionog suda, i presudu [IV. C. br. 229/2009] Okružnog privrednog suda, kako bi se usvojio zahtev podnosioca za naknadu štete u iznosu od 1,319.057.67 €.

Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi sa ocenom ustavnosti presude br E. Rev. br. 47/2013 Vrhovnog suda Kosova od 17. maja 2014. god.,Ustavni sud je zaključio da podnete činjenice od strane podnosioca zahteva nisu ni na jedan način opravdale tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepela svoje tvrdnje Stoga Sud je zaključio da iznete činjenice od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava pa je njegov zahtev očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI106/14
Podnosilac
Kompanija „Adler Com d.o.o“
Zahtev za ocenu ustavnosti presude E. Rev. br. 47/2013 Vrhovnog suda Kosova od 17. maja 2014. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela kompanija „Adler Com d.o.o“, selo Grčina, opština Đakovica (u daljem tekstu: podnosilac), koju zastupa advokat g. Bajram Morina iz Đakovice.

Osporena odluka

2. Podnosilac osporava presudu E. Rev. br. 47/2013 Vrhovnog suda Kosova od 17. maja 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude [E. Rev. br. 47/2013] Vrhovnog suda Kosova, od 17. maja 2014. god., kojom je prema tvrdnji podnosioca povređen član 3 (Jednakost pred Zakonom), član 7 (Vrednosti), član 21 (Opšta Načela), član 31 (Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje), član 54 (Sudska Zaštita Prava) Ustava Republike Kosovo.

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava, član 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnom sudu

5. Dana 20. juna 2014. god., podnosilac je podneo zahteva Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 7. jula 2014. god., predsednik suda je odlukom br. GJR. KI106/14, imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik suda je odlukom br. KSH. KI106/14, imenovao i Veće za razmatranje u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 14. avgusta 2014. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva i Vrhovni sud o registraciji zahteva.

8. Dana 15. septembra 2014 god., predsednik suda je odlukom KSH. KI106/14, zamenio sudiju Robert Carolan sudijom Almiro Rodrigues.

9. Dana 18. septembra 2014. god., Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj Sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Nepoznatog dana podnosilac je podneo tužbu Okružnom privrednom sudu u Prištini protiv opštine Đakovica u kojoj je tražio, da mu tužena strana zbog izmakle koristi koja je nastala isključenjem sa učešća na opštinskim tenderima, isplati iznos u visini od 1,319.057.67 €.

11. Dana 15. oktobra 2009. god., Okružni privredni Sud je doneo presudu [IV. C. br. 229/2009], kojom je tužbeni zahtev podnosioca odbio kao neosnovan, uz obrazloženje da:

    „[...] sud smatra da podnosiocu ne pripada naknada na ime izmakle koristi po iznetom osnovu, iz razloga što objavljivanje tendera ne predstavlja poziv za sklapanje ugovora, nego poziv na tendersko takmičenje. Čak i pod predpostavkom da tužilac nije eliminisan sa tenderskog takmičenja, nije pouzdano da bi ispunio uslove za zaključenje ugovora po osnovu objavljenog tendera. Dakle osnov tužbenog zahteva je uslovljen ispunjenjem jednog nepouzdanog uslova, na kome Sud nemože da zasniva svoju presudu...“

12. Dana 28. decembra 2009. god., punomoćnik tužioca je blagovremeno izjavio žalbu na presudu zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešnog i nepotpunog utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.

13. Dana 24. jula 2013. god., Apelacioni sud je doneo presudu [Ae. br. 20/2012], kojom je žalbu podnosioca odbacio kao neosnovanu, uz obrazloženje:

"[...] da je pravno stanovište Prvostepenog suda koje je navedeno u presudi [IV. C. br. 229/2009], od 15. oktobra 2009. god., pravilno i zasnovano na zakonskim odredbama, te da pobijena presuda nije zahvaćena bitnim povredama odredaba parničng postupka iz člana 182.1 ZPP, shodno tome i Apelacioni sud to stanovište prihvata u celosti". U zaključku presude Apelacioni sud navodi: *" [...] da je članom 189 stav 1 ZOO predviđeno da oštećenik ima pravo kako na naknadu obične štete tako i na naknadu izmakle koristi, dok je stavom 3 navedenog člana predviđeno da pri oceni visine izmakle koristi uzima se u obzir dobitak koji se mogao osnovano očekivati prema redovnom toku stvari ili prema posebnim okolnostima, a čije je ostvarenje sprečeno štetnikovom radnjom ili propuštanjem, što znači da se naknada utvrđuje u novcu na osnovu vrednosti koristi koju bi zaista oštećenik ostvario polazeći od njegovog uobičajenog načina života i rada, da nije postojala štetna radnja štetnika ili njegovo propuštanje, a po cenama koje su važile u vreme donošenja sudske odluke. Tužilac u toku celog postupka nije dokazao ove činjenice, po kojima bi imao zakonski osnov za traženje naknade na ime izmakle koristi."*

14. Dana 2. oktobra 2013. god., protiv presude Apelacionog suda [Ae. br. 20/2012] od 24. jula. 2013. god,. punomoćnik tužioca je podneo reviziju zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da Vrhovni sud ukine presude nižestepenih sudova i predmet vrati na ponovno odlučivanje.

15. Dana 13. marta 2014. god., Vrhovni sud je doneo presudu [E. Rev. br. 47/2013], kojom je zahtev podnosioca odbacio kao neosnovan, uz obrazlozenje:

"[...] neosnovani su navodi podnosioca da su nižestepeni sudovi pogrešno primenili materijalno pravo odnosno odredbe članu 189. stav 1 i 3.člana 154 stav 1, člana 158 i člana 185 stav 1 i 4 Zakona o obligacionim odnosima kada su našli da je tužbeni zahtev tužioca za plaćanje naknade na ime izmakle koristi neosnovan, obzirom da su prvostepeni i drugostepeni sud, uzeli u obzir činjenicu da je tužilac eliminisan sa tendera zbog pokretanja prekršajnog postupka protiv njega...".

Navodi podnosioca

16. Podnosilac je u zahtevu naveo, da je osporena presuda [E. Rev. br. 47/2013], Vrhovnog suda povredila njegova prava garantovana ustavom, i to: član 3 (Jednakost pred Zakonom), član 7 (Vrednosti), član 21 (Opšta Načela), član 31 (Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje), član 54 (Sudska Zaštita Prava).

17. Podnosilac se obraća sudu sa zahtevom:

"da Sud poništi presudu [E. Rev. br. 47/2013] Vrhovnog suda, presudu [Ae. br. 20/2012] Apelacionog suda, i presudu [IV. C. br. 229/2009] Okružnog privrednog suda, kako bi se usvojio zahtev podnosioca za naknadu štete u iznosu od 1,319.057.67 €."

Ocena prihvatljivosti zahteva

18. Kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac ispunilo uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, dalje navedeni u Zakonu i Poslovniku o radu Suda.

19. U tom smislu, član 113. stav 7 Ustava propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

20. U ovom slučaju, Sud se poziva na pravilo *36 (1) c) Poslovnika o radu, koje predviđa:*

(1) " Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

[...]

c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."

21. Kao što je i gore navedeno, podnosilac zahteva tvrdi da je presuda [E. Rev. br. 47/2013] Vrhovnog suda Kosova od 17. maja 2014. god., povredila njegova prava garantovana članom 3 (Jednakost pred Zakonom), članom 7 (Vrednosti), članom 21 (Opšta Načela), članom 31 (Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje), članom 54 (Sudska Zaštita Prava) Ustava.

22. S tim u vezi, Sud primećuje da podnosilac u zahtevu nije objasnio kako je i zašto presuda [E. Rev. br. 47/2013] Vrhovnog suda povredila njegova prava garantovana Ustavom, već je svoje navode o navedenim

kršenjima pokušao da opravda tvrdnjom: *„[...] da zbog povrede ustavnih prava on trpi znatnu materijalnu i moralnu štetu...“*.

23. Ustavni sud ponavlja da prema Ustavu nije njegova dužnost da postupa kao Sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis*, *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi takođe slučaj KI70/11, podnosilac zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.).

24. Ustavni sud može samo da razmatra da li su dokazi izneti na pravilan način i da li su postupci uopšte, gledano u njihovoj celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (Vidi, između ostalih izvora, slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* br. 13071/87, izveštaj evropske komisije za ljudska prava usvojen 10. jula 1991. god.).

25. Na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je obrazloženje dato u presudi Vrhovnog suda jasno i nakon razmatranja svih postupaka, Sud je, takođe, našao da postupci u Apelacionom sudu i Okružnom privrednom sudu nisu bili nepravični ili proizvoljni (Vidi, *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, odluka ESLJP od 30. juna 2009. god.).

26. Štaviše, Vrhovni sud je u svojoj presudi našao *„[...] da je Drugostepeni sud pravilno primenio materijalno pravo, kada je odbio kao neosnovanu žalbu tužilaca i potvrdio presudu Prvostepenog suda, zašta je pružio dovoljno razloga koje prihvata i ovaj Sud, te navodi iz revizije tužioca da je pobijana presuda doneta uz bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz člana 182.1 i 182.2 (n) kao i da je protivna članu 204 ZPP, obzirom da joj nedostaju značajni razlozi za odbijanje žalbe tužioca i odlučne činjenice za potvrđivanje prvostepene presude, da u obrazloženju nisu dati razlozi o žalbenim navodima i da je izreka presude u suprotnosti sa datim razlozima i činjenicama koje proizilaze iz spisa predmeta – neosnovana”*.

27. Sud naglašava da nezadovoljstvo podnosioca sa ishodom slučaja ne može samo po sebi pokrenuti argumentovanu tvrdnju o povredi odredaba Ustava (vidi slučaj *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske,* br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. god.).

28. Kao rezime, Sud nalazi da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove prihvatljivosti, obzirom da podnosilac zahteva nije dokazao da osporena odluka krši njegova prava garantovana Ustavom.

29. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba se proglasiti neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud je, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47 Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika o radu, na sednici održanoj 18. septembra 2014. god., jednoglasno

ODLUČIO

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI83/14, Sahit Rakaj, Rešenje od 23. septembra 2014 god. - Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 188/2013 od 7. novembra 2013. god.

Slučaj KI83/14, odluka od 23. septembra 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan

Podnosilac zahteva tvrdi da su presudom Vrhovnog suda povređena ustavna prava zagarantovana članovima: 3 i 24 [Jednakost pred Zakonom], članom 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata], članom 23 [Ljudsko Dostojanstvo], kao i članom 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije], navodeći da je Vrhovni sud presudu zasnovao na „institut isteka ugovora o radu“ iako su svi drugi zaposleni imali isti status ali je njima produžen ugovor o radu.

Podnosilac je pomenuo u zahtevu i Evropsku konvenciju o ljudskim pravima [EKLJP] ali konkretno ne navodi povredu bilo kojeg prava zaštićenog ovom Konvencijom.

Sud naglašava da je podnosilac zahteva samo naveo povredu ovih ustavnih odredbi ali nije pružio nijedan dokaz o načinu i prirodi povrede, o eventualnim okolnostima u kojima se navodna povreda desila, nije objasnio koje su ustavne posledice eventualnih povreda Ustava.

Sud smatra da samo opis odredbi Ustava i tvrdnja da su one povređene, bez podnošenja činjenica o načinu povrede, bez određivanja okolnosti i bez preciziranja radnji javnog organa koje su bile u suprotnosti sa ustavnim normama, nisu dovoljan osnov da se Sud ubedi da je bilo povrede Ustava ili EKLJP-a.

Sud zaključuje da činjenice iznete od strane podnosioca ne opravdaju ni na jedan način tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilima 36 i 56 (2) Poslovnika, dana 23. septembra 2014. god., jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI83/14
Podnosilac
Sahit Rakaj
Zahtev za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 188/2013 od 7. novembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu. Sudija, i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Sahit Rakaj, iz sela Vrmnica, opština Prizren.

Osporena odluka

2. Odluka koju osporava podnosilac zahteva je presuda Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud), Rev. no. 188/2013 od 7. novembra 2013. god., koju je podnosilac zahteva primio 28. aprila 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar ovog zahteva je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. br. 188/2013 od 7. novembra 2013. god., kojom su mu, kako navodi podnosilac zahteva, povređena prava garantovana članovima: 3 i 24 [Jednakost pred Zakonom], članom 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata], članom 23 [Ljudsko Dostojanstvo], kao i članom 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Pravni osnov zahteva je: član 113.7 Ustava, članovi 20 i 47. Zakona o Ustavnom sudu, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 12. maja 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 10. juna 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI83/14 imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca, i odlukom br. KSH. KI83/14 je imenovao članove Veća za razmatranje u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

7. Sud je 10. juna 2014. god., obavestio podnosioca zahteva i Vrhovni sud o registraciji zahteva.

8. Dana 15. septembra 2014. god., odlukom predsednika, sudija Robert Carolan je zamenjen sudijom Altay Suroy kao predsedavajući Veća za razmatranje.

9. Dana 23. septembra 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 30. avgusta 2010. god., podnosilac zahteva je sklopio ugovor o radu, na određeno vreme, sa opštinom Prizren – Direkcija za obrazovanje i nauku (DON), u trajanju od 1. septembra 2010. do 31. avgusta 2011. god., za nastavu predmeta biologija i zaštita sredine, u dva odvojena odeljenja gimnazije „Remzi Ademaj“ u Prizrenu.

11. Podnosilac zahteva je 19. oktobra 2011. god., podneo žalbu DON-u opštine Prizren jer mu nije produžen ugovor o radu.

12. Dana 9. novembra 2011. god., DON je odbio žalbu podnosioca zahteva zbog činjenice da je on trebao da prethodno podnese žalbu školi u kojoj je on radio, obrazlažući odbijanje žalbe time da je škola gde je on radio bila bolje upoznata sa realnim stanjem zašto je podnosilac zahteva ostao bez nastavnih časova od septembra 2011. godine.

13. Dana 21. novembra 2011. god., podnosilac zahteva je podneo tužbu pred Opštinskim sudom u Prizrenu, zahtevajući od ovog suda da utvrdi da je neproduženje ugovora o radu u suprotnosti sa važećim zakonima i zahtevajući da obaveže DON Prizrena da vrati podnosioca zahteva na radno mesto nastavnika na kojem je on radio.

14. Opštinski sud u Prizren je 6. juna 2012. god., (presuda C. br. 795/11) usvojio tužbeni zahtev podnosioca, utvrđujući da je neproduženje

ugovora o radu u suprotnosti sa zakonom o obrazovanju i zakonom o radu i obavezao opštinu Prizren da vrati podnosioca na radno mesto na kojem je radio do trenutka kada mu nije produžen ugovor.

15. U obrazloženju ove presude, Opštinski sud je između ostalog utvrdio: " *Kao zaključak, sud je ocenio da je tužena opština Prizren – Opštinsko odeljenje za obrazovanje izvršilo povredu zakonskih odredaba propisanih članovima 71.2, 72.1. i 72.2. Zakona o radu zbog neproduženja ugovora o radu tužiocu, stoga je odlučio da tužbeni zahtev tužioca usvoji u celosti kao osnovan, jer je zasnovan na zakonu i činjenicama".*

16. Dana 14. marta 2013. god., odlučujući po žalbi javnog advokata opštine Prizrena, Apelacioni sud Kosova je doneo presudu CA. br. 3650/2012, kojom je usvojio žalbu opštine Prizren, tako što je preinačio presudu Opštinskog suda u Prizrenu, C. br. 795/2011 od 6. juna 2012. god., i tužbu podnosioca odbio kao neosnovanu.

17. U obrazloženju presude Apelacioni sud je naglasio: "*Razmatrajući pobijanu presudu, ovaj sud je našao da se na osnovan način pokazalo žalbom da je presuda prvostepenog suda zahvaćena bitnim povredama Zakona o parničnom postupku i to člana 182. stav 2. tačka n. Drugim rečima, izreka pobijane presude je nelogična i ista je u suprotnosti sa samom sobom, kao i sa razlozima odlučujućih činjenica koje su date u* obrazloženju*".*

18. Apelacioni sud je dodatno obrazložio presudu navodeći da: *"je činjenično stanje utvrđeno pravedno i u dovoljnoj meri, ali se u jednom tako utvrđenom stanju primenilo* pogrešno *materijalno pravo "* i da "*Član 67. istog zakona propisuje da se ugovor o radu prekida prema važećem zakonu, između ostalog i istekom vremena za koji je sklopljen ugovor".*

19. Dana 7. novembra 2013. god., odlučujući po zahtevu podnosioca za reviziju, Vrhovni sud Kosova je doneo presudu Rev. br. 188/2013, kojom je, u tački I izreke, odbio reviziju, podnetu od strane podnosioca, u delu koji se odnosi na vraćanje na radno mesto gde je prethodno radio ili da se rasporedi na neko drugo radno mesto koje odgovara njegovoj stručnoj spremi i, u tački II usvojio je reviziju podnosioca u delu koje se odnosi na plaćanje jedne mesečne plate tako što je obavezao opštinu Prizren DON da podnosiocu zahteva plati jednu mesečnu platu koju je on ostvario prema ugovoru o radu.

Navodi podnosioca zahteva

20. Podnosilac zahteva tvrdi da su presudom Vrhovnog suda povređena ustavna prava zagarantovana članovima: 3 i 24 [Jednakost pred Zakonom], članom 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata], članom 23 [Ljudsko Dostojanstvo], kao i članom 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije], navodeći da je Vrhovni sud presudu zasnovao na *"institut isteka ugovora o radu"* iako su svi drugi zaposleni imali isti status ali je njima produžen ugovor o radu.

21. Podnosilac je pomenuo u zahtevu i Evropsku konvenciju o ljudskim pravima [EKLJP] ali konkretno ne navodi povredu bilo kojeg prava zaštićenog ovom Konvencijom.

Prihvatljivost zahteva

22. Kako bi bio u stanju da razmatra zahtev podnosioca, Sud prethodno ocenjuje da li je stranka ispunila uslove za prihvatljivost, koji su određeni Ustavom, i specifično navedeni u Zakonu i Poslovniku o radu.

23. U vezi s tim, Sud se poziva na član 113.7 Ustava koji predviđa:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisana zakonom".

24. U vezi sa gore navedenim, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka shodno članu 113.7 Ustava, da je iscrpeo pravna sredstva predviđena zakonom i da je podneo zahtev Sudu u roku od četiri meseca kao što se propisuje članom 49. Zakona.

25. Ocenjujući navode podnosioca o povredama Ustava, Sud utvrđuje da ustavne odredbe, čije se kršenje navodi, imaju sledeći sadržaj:

Član 3. *stav* 2 [Jednakost pred Zakonom]

"Sprovođenje javne vlasti u Republici Kosovo se zasniva na načelu jednakosti svih građana pred zakonom i poštovanju međunarodno priznatih prava i osnovnih sloboda, kao i zaštiti prava i učešća svih zajednica i njihovih pripadnika".

Član 23 [Ljudsko Dostojanstvo]

"*Ljudsko dostojanstvo je neosporivo i predstavlja osnov svih ljudskih prava i osnovnih sloboda".*

Član 24.1 [Jednakost pred Zakonom]

"1. Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije".

Član 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije]

"*1. Garantuje se pravo na rad. 2. Svako lice ima pravo da slobodno izabere svoju profesiju i radno mesto."*

26. U vezi s tim, Sud naglašava da je podnosilac zahteva samo naveo povredu ovih ustavnih odredbi ali nije pružio nijedan dokaz o načinu i prirodi povrede, o eventualnim okolnostima u kojima se navodna povreda desila, nije objasnio koje su ustavne posledice eventualnih povreda Ustava.

27. Sud smatra da samo opis odredbi Ustava i tvrdnja da su one povređene, bez podnošenja činjenica o načinu povrede, bez određivanja okolnosti i bez preciziranja radnji javnog organa koje su bile u suprotnosti sa ustavnim normama, nisu dovoljan osnov da se Sud ubedi da je bilo povrede Ustava ili EKLJP-a.

28. Sud, razmatrajući zahtev podnosioca i činjenice podnete uz zahtev, nalazi da su žalbe podnosioca, u svim fazama sudskog procesa, bile zakonske prirode i, nikada i u nijednoj fazi nisu bile ustavne prirode ili žalbe o eventualnoj povredi ljudskih prava zaštićenih Ustavom, koje su prvi put pokrenute pred Ustavnim sudom, što dovodi Sud do toga da zaključi da je, u stvari, podnosilac nezadovoljan konačnim ishodom suđenja u njegovom slučaju.

29. Sud i dalje naglašava da nije sud činjenica i ne presuđuje kao sud četvrtog stepena i jednostavno nije još jedna sudska instanca. Sud u načelu ne presuđuje činjenice da li su redovni sudovi pravilno i u potpunosti utvrdili činjenično stanje ili da utvrdi da li je podnosiocu zahteva zapošljavanje prekinuto zakonito ili nezakonito, jer je to nadležnost redovnog suda. Za Sud, suštinska su pitanja ona, od kojih zavisi ocena o eventualnim povredama ustavnih prava a ne pitanja koja su jasno pitanja zakonitosti kao što su uglavnom bile činjenice koje je podneo podnosilac (vidi*, mutatis mutandis, i.a., Akdivar protiv Turske*, 16. septembra 1996., R.J.D, 1996-IV, stav 65).

30. Sud podseća da samo činjenica da je podnosilac zahteva nezadovoljan rezultatom slučaja ne može da mu služi kao pravo da podnese argumentovani zahtev o povredi odredbi Ustava (vidi*, mutatis mutandis,* presuda ESLJP-a, zahtev br. 5503/02, *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, ili rešenje Ustavnog suda, slučaju

KI128/12, od 12. jula 2013., podnosioca zahteva *Shaban Hoxha,* u zahtevu za ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 316/2011).

31. Pod ovim okolnostima, Sud zaključuje da činjenice iznete od strane podnosioca ne opravdaju ni na jedan način tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje, stoga u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnik o radu može da se utvrdi da je zahtev očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilima 36 i 56 (2) Poslovnika, dana 23. septembra 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI124/14, Zineta Nikočević, Odluka od 18. septembra 2014 god., ubrzanje postupka pred osnovnim sudom

Slučaj KI124/14, odluka od 18 septembra 2014. god.

Ključne reči; individualni zahtev, ubrzanje postupka, neiscrpljenje pravnih sredstava

Podnosilac je podneo Zahtev na osnovu člana 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 i pravilu 56, stav 2 Poslovnika o radu.

Podnosilac zahteva nije osporavao odluke javnih organa, već je tražio ubrzavanje postupka pred Osnovnim sudom u Prištini zbog pasivnosti i nedelovanja suda povodom privatne tužbe (br. C 2904/12), od 09. novembra 2012. god., u kojoj se podnosilac javlja u svojstvu privatnog tužioca.

Podnosilac zahteva nije naveo koja su mu zagarantovana prava i slobode povređena, već tvrdi da i pored slanja više dopisa Osnovnom sudu, Sud nije zakazao postupak, te da takvim pasivnim stavom i njegovim nedelovanjem Sud nanosi štetu podnosiocu i njegovoj imovini.

Sud je utvrdio da ja zahtev podnosioca preuranjen, budući da je postupak podnosioca koji je on inicirao pred Osnovnim sudom u toku, odnosno da ne postoje odluke nadležnih organa koje bi Sud razmatrao kao osnov za povredu.

Sud je odlucio da podnosilac zahteva nije iscrpeo sva delotvorna pravna sredstva prema zakonima na Kosovu.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI124/14
Podnosilac
Zineta Nikočević
Zahtev za ubrzavanje postupka pred Osnovnim sudom zbog pasivnosti

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela gđa Zineta Nikočević (u daljem tekstu: podnosilac), sa prebivalištem u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva ne osporava odluke javnih organa, već traži ubrzavanje postupka pred Osnovnim sudom u Prištini zbog pasivnosti i nedelovanja suda povodom građanske tužbe (br. C 2904/12), od 9. novembra 2012. god., u kojoj se podnosilac javlja u svojstvu privatnog tužioca.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ubrzavanje postupka pred Osnovnim sudom povodom građanske tužbe koju je podnosilac podnela radi oslobađanja i predaje nepokretnosti u posed.

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava, član 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 25. jula 2014. god., podnosilac je podnela zahteva Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. avgusta 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI124/14, imenovao sudiju Ivan Čukalović za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI124/14, imenovao i Veće za razmatranje u sastavu sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 13. avgusta 2014. god., Sud je obavestio podnosioca zahteva i Osnovni sud u Prištini o registraciji zahteva.

8. Dana 18. septembra 2014. god., Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 9. novembra 2012. god., podnosilac zahteva je podnela građansku tužbu (br. C. 2904/12) Osnovnom sudu u Prištini radi oslobađanja i predaje nepokretnosti u posed, koja je u katastarskom registru zavedena pod brojem P-71914059-07596-2, u površini od 72,76 ari.

10. Dana 7. februara 2014. god., 2. juna 2014. god., 27. juna 2014 god., i 25. jula 2014. god., podnosilac je poslala dopise Osnovnom sudu u kome je tražila ubrzavanje postupka povodom građanske tužbe od 9. novembra 2012. god.

Navodi podnosioca

11. Podnosilac zahteva nije navela koja su joj zagarantovana prava i slobode povređena, već tvrdi da i pored slanja više dopisa Osnovnom sudu, Sud nije zakazao postupak, te da takvim pasivnim stavom i njegovim nedelovanjem Sud nanosi štetu podnosiocu i njenoj imovini.

12. Podnosilac se obraća sudu sa zahtevom:

    “da Sud preduzme sve potrebne mere i tužbu okonča“.

Ocena prihvatljivosti zahteva

13. Kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud treba prvo da ispita da li je on ispunio uslove prihvatljivosti određene Ustavom, i dalje navedene u Zakonu i u Poslovniku.

14. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *„7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

15. Sa druge strane, član 47.2 Zakona takođe propisuje da:

> *„Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva".*

16. Štaviše, pravilo 36 (1) a) predviđa da:

> *„Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke".*

17. Sud navodi da se zahtev podnosioca razmatra sa aspekta povrede prava i sloboda zagarantovanih ustavom kao i EKLJP, međutim, Sud primećuje da podnosilac nije u svom zahtevu navela koja su joj ustavom zagarantovana prava i slobode povređena pasivnošću Osnovnog suda na koju se ona poziva, iako je članom 48. Zakona propisano: *"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".*

18. Shodno tome, Sud smatra da u konkretnom slučaju činjenice u odnosu na koje je podnosilac zasnovala svoju ustavnu žalbu ne predstavljaju kršenje prava i sloboda zagarantovanih Ustavom Kosova i EKLJP, te shodno tome Sud je stava da ja zahtev podnosioca preuranjen, budući da je postupak podnosioca koji je ona inicirala pred Osnovnim sudom u toku, odnosno da ne postoje odluke nadležnih organa koje bi Sud razmatrao kao osnov za povredu.

19. Sud podseća da načelo supsidijarnosti zahteva da podnosilac iscrpi sve proceduralne mogućnosti u redovnom postupku kako bi se sprečilo kršenje Ustava, ako ga ima, da ispravi takvo kršenje osnovnog ljudskog prava.

20. Obrazloženje za pravilo iscrpljenosti je da priušti nadležnim organima, uključujući i sudove, mogućnost da spreče ili isprave navodnu povredu Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbeđuje delotvorna pravna sredstva protiv povrede ustavnih prava. Ovo je važan aspekt supsidijarnog karaktera Ustava

(vidi rešenje o neprihvatljivosti: *AAB-RIINVEST Univerzitet D.O.O., Priština protiv Vlade Republike Kosovo*, KI41/09, od 21. januara 2010. god., i vidi *mutatis mutandis*, ESLJP, *Selmouni protiv Francuske*, br. 25803/94, odluka od 28. jula 1999. god.).

21. U ovom slučaju, Sud nalazi da podnosilac zahteva nije iscrpela sva delotvorna pravna sredstva prema zakonima na Kosovu.

22. Iz toga proizilazi da je zahtev neprihvatljiv u skladu sa članom 113.7 Ustava.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud je, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47.2 Zakona i pravilom 36 (1) a) Poslovnika o radu, na sednici održanoj 18. septembra 2014. god., jednoglasno

ODLUČIO

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 76/14, Jakup Berisha, Rešenje od 23. septembra 2014. god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Kosovo, Rev. br. 292/2013, od 9. decembra 2013. god.

Slučaj KI76/14, odluka od 23. septembra 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, uskraćivanje prava garantovanih članovima 49, 51, 53 i 54 Ustava, očigledno neosnovan.

Podnosilac zahteva osporava presudu Rev. br. 292/2013 Vrhovnog suda Republike Kosovo od 9. decembra 2013. godine.

Podnosilac je podneo zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosovo, kojim tvrdi da mu je uskraćeno pravo propisano članom 49. Ustava. Podnosilac zahteva u nastavku tvrdi da mu je presudom Vrhovnog suda Kosovo povređeno pravo garantovano Ustavom, odnosno član 51[Pravo na Zdravstvenu i Socijalnu Zaštitu], član 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava)] i član 54 [Sudska Zaštita Prava].

U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije potkrepeo tvrdnju na ustavnim osnovama i nije pružio dokaze da su njegova osnovna prava i slobode povređene od strane redovnih sudova.

Ustavni sud u skladu sa pravilom 36 (1) c Poslovnika o radu, proglašava zahtev neprihvatljivim, jer je očigledno neosnovan.

Sud smatra da podnosilac zahteva nije razjasnio zašto i kako mu je povređeno njegovo pravo svojine koje je garantovana članom 46. Ustava. Sama izjava da je Ustav povređen, ne može da se smatra ustavnom žalbom. Sud naglašava da nije njegova dužnost da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenih od strane redovnih sudova, osim ako, i u onoj meri da su povredile prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Zbog gore navedenih razloga, Sud je odlučio da proglasi zahtev podnosioca neprihvatljivim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI76/14
Podnosilac
Jakup Berisha
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Kosovo, Rev. br. 292/2013, od 9. decembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija, i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Jakup Berisha sa prebivalištem u Sićevu, opština Priština (u daljem tekstu: podnosilac zahteva). U postupku pred Ustavnim sudom (u daljem tekstu: Sud) njega zastupa gđa Merita Bajraktari, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Rev. br. 292/2013 Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud), od 9. decembra 2013. god., koja je njemu uručena 19. februara 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, koja navodno *"uskraćuje pravo na član 49. Ustava"*.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 28. aprila 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. maja 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI76/14, imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI76/14 imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

7. Dana 23. jula 2014. god., Sud je dostavio kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

8. Dana 22. septembra 2014. god., predsednik je zamenio sudiju Robert Carolan kao člana Veća za razmatranje sa sudijom Altay Suroy.

9. Dana 23. septembra 2014. god., nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 8. novembra 2003. god., Energetska korporacija Kosovo (u daljem tekstu: EKK) usvojila je zahtev podnosioca za penziju pod kategorijom "A" (odluka br. 162) u skladu sa Uredbom UNMIK-a 2001/35 i Statutom penzijskog fonda EKK-a.

11. U gore navedenoj odluci utvrđeno je da će isplata penzije za podnosioca početi 1. septembra 2003. god. i završiće se 1. septembra 2008. god., dok će iznos mesečne penzije biti 105 evra. Pored toga, u odluci se navodi da nezadovoljna stranka može izjaviti žalbu Komitetu za razmatranje.

12. Prema podnetim dokumentima, žalba nije podneta na ovu odluku.

13. Nakon 1. septembra 2008. god., EKK je prekinuo plaćanje penzije podnosiocu zahteva kao što je navedeno u sporazumu.

14. Podnosilac zahteva je podneo tužbu Opštinskim sudom u Prištini.

15. Dana 18. aprila 2012. god., Opštinski sud (presuda C.br. 2206/2011) odbio je tužbu podnetu od strane podnosioca zahteva navodeći da je *„tuženi u potpunosti ispunio svoju obavezu koju je imao prema tužiocu, i prema navedenoj odluci, tuženi osim obaveze da tužiocu 60*

meseci isplaćuje penziju u iznosu od 105 evra mesečno, nije imao neku drugu obavezu. Prema odredbama Statuta dodatnog Fonda obaveze tuženog prema svakom korisniku prestaju u trenutku isteka vremenskog perioda od 60 meseci, tokom kojeg je penzija isplaćivana. Sud je takođe našao da tužilac ni u jednom smislu nije osporio odluku o zahtevu za penzionisanje".

16. Podnosilac zahteva je podneo žalbu Apelacionom sudu u Prištini na presudu Opštinskog suda (presuda C. br. 2206/2011).

17. Dana 27. juna 2013. god., Apelacioni sud (presuda Ca. br. 4556/2012) odbio je kao neosnovanu žalbu podnetu od strane podnosioca zahteva i potvrdio presudu Opštinskog suda od 18. aprila 2012. god.

18. Podnosilac zahteva je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu Kosova.

19. Dana 9. decembra 2013. god., Vrhovni sud Kosova (presuda Rev. br. 292/2013) odbio je kao neosnovanu reviziju podnetu od strane podnosioca zahteva.

20. Vrhovni sud je utvrdio:

"Gore navedenom odlukom tuženog, određeno je da isplata penzije počinje 01.09.2003. god. i završava se 01.09.2008. god., u iznosu od 105 evra mesečno. Protiv ove odluke tužilac je mogao da izjavi žalbu Komitetu za razmatranje nesporazuma, preko administracije Penzijskog fonda, ali to nije učinio, i penziju je primao sve do 01.09.2008. god. Ovaj Sud ocenjuje da se tužilac složio da njegov radni odnos promeni u drugi pravni odnos, i navode revizije da tužilac nije osporio navedeni sporazum, već na osnovu dopunskog Statuta Fonda za penzijsko osiguranje, član 2, stav 2, tužilac nakon ozdravljenja (rehabilitacije) uživa pravo vraćanja na radno mesto, ovaj Sud je razmotrio, ali isti nemaju uticaj, kako bi se drugačije odlučilo, i u odluci tuženog je navedeno da se ovom odlukom zamenjuju sve dosadašnji akti, koji su potpisani između EKK i korisnika. Ovaj Sud ocenjuje da je tuženi ispunio obavezu prema tužiocu, jer je postupio u skladu sa navedenom odlukom, koju tužilac nije osporio. Članom 11.1, tačka b) Osnovnog zakona o radu na Kosovu propisano je da se ugovor o radu može raskinuti pisanim sporazumom između zaposlenog i poslodavca".

Navodi podnosioca zahteva

21. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je presudom Vrhovnog suda Kosova *"povređeno pravo garantovano Ustavnom, odnosno član 51 [Pravo*

na Zdravstvenu i Socijalnu Zaštitu], član 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] i član 54 [Sudska Zaštita Prava]".

22. Pored toga, podnosilac zahteva traži od Suda da *"tuženi nastavi sa isplatom plate u iznosu od 105.00 evra mesečno, od dana jednostranog prekida plaćanja, 01.09.2008. god. do ispunjavanja zakonskih uslova za penzionisanje tužioca, sve to sa zakonskom kamatom, od dana podnošenja tužbe do konačnog plaćanja, uključujući i troškove postupka".*

Prihvatljivost zahteva

23. Kao prvo, Sud ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost.

24. U tom smislu, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

25. Sud takođe uzima u obzir pravilo 36. (1) c) i (2) b) Poslovnika o radu, koje predviđa:

„(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava,"

26. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije potkrepeo tvrdnju na ustavnim osnovama i nije pružio dokaze da su njegova osnovna prava i slobode povređene od strane redovnih sudova.

27. Sud može samo da razmotri da li su dokazi predstavljeni na takav način da su postupci uopšteno, gledano u celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje (vidi između ostalih izvora Izveštaj evropske komisije o ljudskim pravima u slučaju *Edwards protiv Ujedinjenog kraljevstva*, zahtev br. 13071/87, usvojen 10. jula 1991. god.).

28. Sud primećuje da je Vrhovni sud dovoljno obrazložio svoju presudu, i stoga Sud ne može da zaključi da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (vidi *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije*, ESLJP odluka o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).

29. Sud podseća da je presudio u drugim slučajevima (v.g. KI40/09) u vezi sa privremenom nadoknadom za prekid radnog odnosa od strane EKK-a. Međutim, Sud primećuje da se ovaj sadašnji zahtev KI76/14 razlikuje od gorenavedenih slučajeva (v.g. KI40/09). U stvari, u tim slučajevima, EKK i bivši zaposleni su potpisali sporazum o privremenoj nadoknadi do osnivanja Penzijsko invalidskog fonda Kosova, dakle sa referencijom na neodređen datum; dok u sadašnjem slučaju KI76/14, EKK i bivši zaposleni su potpisali sporazum o privremenoj nadoknadi u trajanju od pet godina, dakle sa referencijom na određen datum.

30. Sud smatra da podnosilac zahteva nije razjasnio zašto i kako mu je povređeno njegovo pravo svojine koje je garantovana članom 46. Ustava. Sama izjava da je Ustav povređen, ne može da se smatra ustavnom žalbom. Sud naglašava da nije njegova dužnost da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenih od strane redovnih sudova, osim ako, i u onoj meri da su povredile prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

31. Dakle, Sud ne deluje kao sud četvrtog stepena prilikom razmatranja odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, *Garcia protiv Španije* [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

32. Sledstveno, u skladu sa pravilom 36. (1) c) Poslovnika o radu, zahtev je očigledno neosnovan i stoga neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, pravilima 36. (1) c) i 56. (2) Poslovnika o radu, dana 23. septembra 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 74/14, Radomir Filipović, Rešenje od 15. septembra 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Rev. br. 86/2011 Vrhovnog suda od 23. januara 2013. god.

KI74/14, rešenje o neprihvatljivosti od 15. septembra 2014. god

Ključne reči: Individualni zahtev, očigledno neosnovan

Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. br. 86/2011 od 23. januara 2013. godine. Podnosilac zahteva je podneo tužbu Opštinskom sudu u Klini protiv sledećih tuženih: Vlade Kosova; opštine Klina, Misije Ujedinjenih nacija na Kosovu i Međunarodnih snaga bezbednosti na Kosovu. On je tražio naknadu štete zbog pljačke, krađe i uništavanja njegove imovine u 1999. godini. Opštinski sud u Klini je odbio njegovu tužbu kao neosnovanu. Okružni sud u Peći je odbio njegovu žalbu izjavljenu protiv presude Opštinskog suda u Klini kao neosnovanu. Podnosilac je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu, koji je takođe odbačen kao neosnovan, čime je potvrđena presuda Opštinskog suda u Klini.

Podnosilac je zatim podneo zahtev Ustavnom sudu, gde tvrdi da su mu osporenom presudom povređena prava prema članu 24 [Jednakost pred Zakonom], članu 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članu 32 [Pravo na Pravno Sredstvo], članu 46 [Zaštita Imovine] i članu 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava Republike Kosova, kao i ista prava koja su zaštićena Evropskom konvencijom o ljudskim pravima. Podnosilac zahteva se takođe žalio, uopšte, na nedostatak mehanizma za naknadu štete nanete njegovoj imovini u 1999. godini u odnosu na pravo na pravno sredstvo i pravo na zaštitu imovine.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim. Prilikom ocene prihvatljivosti zahteva, Ustavni sud je podelio tvrdnje podnosioca zahteva na tri glavne tačke:

A) U vezi sa odlukom Vrhovnog suda da odbije njegov zahtev za reviziju;

B) U vezi sa povredom prava na pravično suđenje; i

C) U vezi sa nepostojanjem mehanizma za nadoknadu štete pričinjene u 1999 u odnosu na pravo na pravno sredstvo i pravo na zaštitu imovine.

Ustavni sud se bavio ovim tvrdnjama odvojeno i pružio je razloge o neprihvatljivosti za ove tri tačke. Što se tiče tvrdnji pod a), Ustavni sud je zaključio da je Vrhovni sud, kada je odbacio zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti, obrazložio svoju odluku i da se argumenti izneti od strane podnosioca zahteva odnose na pitanje zakonitosti, a ne ustavnosti. U tom

smislu, Ustavni sud se pozvao na četvrti stepen doktrine i podsetio podnosioca zahteva da nije sud četvrtog stepena. Što se tiče tvrdnje pod b), Ustavni sud je utvrdio da je podnosilac zahteva trebalo da pokrene ove tvrdnje pred redovnim sudovima i trebalo je da im pruži mogućnost da razmotre ove konkretne pritužbe i ako je potrebno da ih popravi u skladu sa njihovom jurisdikcijom i zakonskim nadležnostima. Što se tiče tvrdnje pod c), Ustavni sud je zaključio da zahtev podnosioca da Ustavni sud treba da izrazi svoje stavove u ovom predmetu ne spada u nadležnost Ustavnog suda i kao takav ne daje povoda za ustavno pitanje u nadležnostima propisanim članom 113.7 Ustava. Dakle, ovaj deo zahteva nije *ratione materia* u skladu sa Ustavom. Uopšteno, zahtev je proglašen neprihvatljivim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI74/14
Podnosilac
Radomir Filipović
Ocena ustavnosti presude Rev. br. 86/2011 Vrhovnog suda od 23. januara 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Radomir Filipović (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) sa prebivalištem u Srbobranu, Republika Srbija. Njega zastupaju predstavnici Projekta za pravnu pomoć sa sedištem u Beogradu, Republika Srbija.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu, Rev. br. 86/2011 Vrhovnog suda Kosovo od 23. januara 2013. god., koja je uručena podnosiocu zahteva 26. decembra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude, Rev. br. 86/ 2011 Vrhovnog suda od 23. januara 2013. god. Podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud, odbijajući njegov zahtev za reviziju, povredio njegova prava na jednakost pred zakonom, pravično i nepristrasno suđenje, zabranu diskriminacije, pravna sredstva i zaštitu imovine kao što je garantovano Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i Evropskom konvencijom za ljudska prava (u daljem tekstu: EKLJP).

4. Podnosilac zahteva tvrdi i da su redovni sudovi povredili njegovo pravo na pravično suđenje.

5. U principu, podnosilac zahteva se žali i na nepostojanje mehanizma za nadoknadu štete prouzrokovanu njegovoj imovini 1999. godine u odnosu na pravo na pravno sredstvo i pravo na zaštitu imovine.

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 17. aprila 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

8. Dana 6. maja 2014. god., predsednik Suda je odlukom GJR. KI74/14 imenovao sudiju Snezhana Botusharova za sudiju izvestioca i odlukom KSH. KI74/14 imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Enver Hasani.

9. Dana 21. maja 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio da podnese punomoćje za zastupnike koje je naveo u svom zahtevu. Istog dana, Sud je obavestio Osnovni sud u Peći o registraciji zahteva i tražio da podnese kopiju dostavnice na kojoj se vidi dan kada je podnosilac ili njegovi zastupnici primio osporenu presudu. Na kraju je Sud poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

10. Dana 27. maja 2014. god., Sud je kontaktirao podnosioca zahteva telefonom kako bi utvrdio da li je on primio pismo koje je poslao Sud. Podnosilac zahteva je pozitivno odgovorio i izjavio da će podneti Sudu tražena dokumenta.

11. Dana 28. maja 2014. god., Osnovni sud u Peći je podneo Sudu tražena dokumenta.

12. Dana 9. juna 2014. god., podnosilac zahteva je podneo Sudu tražena dokumenta.

13. Dana 15. septembra 2014. god., presednik Suda je, odlukom KSH. KI 74/14 zamenio sudiju Robert Carolan sa sudijon Arta Rama-Hajrizi.

14. Dana 15. septembra 2014. god., Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj Sudije izvestioca i preporučio Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

15. Dana 1. aprila 2005. god., podnosilac zahteva je podneo tužbu Opštinskom sudu u Klini protiv sledećih tuženih: Vlade Kosovo; opštine Klina; Misije Ujedinjenih nacija na Kosovu (u daljem tekstu: UNMIK) i Međunarodnih snaga bezbednosti na Kosovu (u daljem tekstu: KFOR). Podnosilac zahteva je tražio nadoknadu za štete u iznosu od 10,000.00 € i obračunatu kamatu zbog navodne pljačke, krađe i uništenja imovine u selu Krnjice, opština Klina.

16. Dana 19. marta 2009. god., Opštinski sud u Klini, presudom, P. br. 299/2006 odbio je tužbu podnosioca zahteva kao neosnovanu i našao:

> *"[...] Sud je utvrdio da tužilac* [podnosilac zahteva] *pretendira da mu je šteta pričinjena tokom 1999. god. U ovo vreme, tužena Opština Klina i Vlada Kosova nisu bile formirane, a ovo javno se zna i nema potrebe da se potvrđuje.*
>
> *Na osnovu gore navedenih dokaza shodno članu 73. ZPP-a* [Zakon o parničnom postupku] *sud je odlučio da odbija tužbeni zahtev tužioca, pošto tuženim Opštini Klina i Vladi Kosova nedostaje pasivna legitimnost.*
>
> *Što se tiče tužbenog zahteva protiv treće tužene UNMIK-u i četvrtogtuženog KFOR-a sud je odbacio tužbu zbog toga što po članu 2.1 i 2.4 Uredbe UNMIK-a br. 2000/47 dana 18.08.2000 za Status, privilegicije i imuniteta KFOR-a i UNMIK-a i njihovih osoblja, KFOR njihovo vlasništvo i imovina su oslobodjeni od bilo kakvog zakonskog postupka i osoblje KFOR-a je oslobodjen od jurisdikcije pri sudovima na Kosovu".*

17. Dana 15. maja 2009. god., na presudu Opštinskog suda, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Okružnom sudu u Peći zbog *"bitne povrede parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrdjenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava"*.

18. Dana 9. novembra 2010. god., Okružni sud u Peći, presudom, Gz. br. 235/09 odbio je žalbu podnosioca kao neosnovanu i utvrdio:

> *"[...] Pravno ocenjivanje prvostepenog suda kao redovan i zakonit u potpunosti usvaja i Okružni sud, jer pobijena presuda nije obuhvaćena sa bitnim povredama parničnog postupka [...]. Zbog redovnog i potpunog utvrdjivanja činjeničnog stanja [...] prvostepeni sud je pravilno primenio materijalno pravo".*

19. Dana 11. februara 2011. god., podnosilac je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu Kosovo, tvrdeći da je presuda Okružnog suda u Peći zahvaćena povredama parničnog postupka i pogrešnom primenom materijalnog prava. Preciznije, podnosilac zahteva tvrdi:

"[...] Ožalbena presuda direktno uskraćuje primenu ove konvencije [EKLJP] u ovom predmetu, jer ako niko od tuženih nema pasivnu legitimaciju, to znači da niko nije odgovoran za uništavanje imovine tužioca.

Prvostepeni i drugostepeni sud tokom celog postupka nisu IZVELI NIJEDAN DOKAZ. Smatramo da činjenično stanje nije utvrđeno uopšte, te nam nije jasno na osnovu čega su prvostepeni i drugostepeni sud doneli presude".

20. Dana 23. januara 2013. god., Vrhovni sud Kosova (presuda Rev. br. 86/2011) odbio je zahtev podnosioca za reviziju i zaključio:

"[...] Po oceni ovog suda neosnovani su navodi iz revizije da je pobijena presuda doneta pogrešnom primenom materijalnog prava. S tim u vezi, ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud pravilno primenio materijalno pravo kada je [...] odbio tužbeni zahtev tužioca za naknadu materijalne štete.

[...] da u vreme kada je tužiocu pričinjena materijalna šteta, odgovornost za javnu bezbednost i civilnu administraciju nisu imali tuženici, te sledstveno tome, oni nisu obavezni da nadoknade pričinjenu štetu. Ovaj sud takođe nalazi da je prvostepeni sud pravilno primenio materijalno pravo kada je [...] odbacio tužbu tužioca protiv tuženika UNMIK-a i KFOR-a, s obzirom da su isti oslobođeni od bilo kakvog zakonskog postupka i jurisdikcije na Kosovu."

Navodi podnosioca

21. Izgleda da podnosilac zahteva čini trostruki set tvrdnji u vezi sa sledećim pitanjima: odlukom Vrhovnog suda da se odbija njegov zahtev za reviziju; povredu njegovog prava na pravično suđenje; pravo na pravno sredstvo i na zaštitu imovine. Sud će se baviti svakom tvrdnjom posebno, dok ih bude opisao i analizirao.

A. U vezi sa odlukom Vrhovnog suda da odbije njegov zahtev za reviziju

22. Podnosilac zahteva tvrdi da su presudom, Rev. br. 86/2011 Vrhovnog suda od 23. januara 2013. god., odbijajući njegov zahtev za reviziju,

povređena njegova prava garantovana Ustavom, odnosno član 24 [Jednakost pred Zakonom], član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], član 32 [Pravo na Pravno Sredstvo], član 46 [Zaštita Imovine] i član 54 [Sudska Zaštita Prava] i njegova prava garantovana EKLJP, odnosno član 6 [Pravo na pravično suđenje], član 13 [Pravo na delotvorni pravni lek], član 14 [Zabrana diskriminacije] i član 1 [Zaštita imovine] prvog Protokola.

B. U vezi sa povredom prava na pravično suđenje

23. Što se tiče navodne povrede njegovih prava iz člana 31. Ustava i člana 6 EKLJP, podnosilac zahteva tvrdi: *"[...] Došlo je do povrede prava na pristup sudu na način da u sprovedenom postupku nije došlo do razmatranja o suštini povrede prava na mirno uživanje imovine.* Podnosilac zahteva dalje tvrdi povredu "*prava na obrazloženu sudsku odluku",* jer sud nije razmotrio sve podneske podnosioca zahteva. Na kraju, podnosilac zahteva tvrdi "*povredu principa jednakosti oružja*", jer je na glavnom pretresu podnosilac zahteva navodno primio izveštaj na albanskom jeziku koji nije razumeo.

24. Dakle, podnosilac zahteva tvrdi da su redovni sudovi povredili njegovo pravo na pravično suđenje, time što mu nisu pružili odgovarajući pristup pravdi i jednakosti oružja u postupku i time što nisu dovoljno obrazložili svoje odluke.

C. U vezi sa nepostojanjem mehanizma za nadoknadu štete pričinjene u 1999 u odnosu na pravo na pravno sredstvo i pravo na zaštitu imovine

25. Što se tiče navodne povrede njegovih prava iz člana 32. Ustava i člana 13 EKLJP, podnosilac zahteva tvrdi: *"[...] Važeće zakonodavstvo na Kosovu* podnosiocu *omogućava da pokrene postupak protiv javnih vlasti (centralnih i lokalnih) za nadoknadu pretrpljene štete usled terorističkih akata ili javnih nereda. Međutim, u praksi ovaj pravni put je potpuno nedelotvoran".* Shodno tome, podnosilac zahteva tvrdi da i nakon što se iscrpe sva delotvorna pravna sredstva rezultat je sledeći: *"niko ne odgovora, niti postoji drugi mehanizam obeštećenja podnosioca".*

26. Što se tiče navodne povrede njegovih prava iz člana 46. Ustava i člana 1 prvog Protokola EKLJP u vezi sa članom 54. Ustava, podnosilac zahteva tvrdi: *"[...] Aktima i postupcima organa i tela tužene strane podnosilac je onemogućen u mirnom uživanju svoje imovine, a kasnije (po njenom potpunom uništavanju) je onemogućen da ostvari pravo na naknadu/obeštećenje. Javne vlasti imaju pozitivnu obavezu da omoguće mirno uživanje njihove imovine [...].* Podnosilac zahteva

tvrdi da kao: "*Rezultat neaktivnosti lokalnih samouprava i Vlade Kosova*" njegova prava na imovinu su bila povređena.

27. Dakle, podnosilac zahteva se žali, uopšteno, na nepostojanje mehanizma za nadoknadu štete nastale tokom 1999. godine u vezi sa pravom na pravno sredstvo i pravom na zaštitu imovine.

28. Podnosilac zahteva zaključuje, tražeći da Sud:

"I. [...] proglasi ovaj zahtev prihvatljivim i navedene presude sudova zaključno sa presudom Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 86/2011, od 23.01.2013. godine proglasi ništavim i neustavnim.

II. Da utvrdi gore pobrojane povrede Ustava Republike Kosovo, počinjene na moju štetu:

- Član24 [Jednakost pred Zakonom]

- Član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]

- Član 32 [Pravo na Pravno Sredstvo]

- Član 46 [Zaštita Imovine]

- Član 54 [Sudska Zaštita Prava]

I povrede Evropske konvencije o osnovnim Ljudskim pravima i slobodama sa Protokolima:

a) Pravo na pravično suđenje iz člana 6, stav .1 Konvencije,

b) Pravo na delotvorni pravni lek iz člana 13. Konvencije,

c) Pravo na mirno uživanje imovine iz člana 1. Protokola 1 na Konvenciju,

d) Pravo na uživanje prava i sloboda iz Konvencije bez diskriminacije po bilo kom osnovu iz člana 14. Konvencije.

III. Na osnovu utvrđenih povreda prava garantovanih ustavom i zakonima da mi se dosudi naknada materijalne i nematerijalne štete. Na ime materijalne štete da mi se isplati iznos od 10.000 eura, a na ime nematerijalne štete da mi se isplati iznos od 5.000 eura. u ukupnom zbiru: 15.000 eura."

Prihvatljivost zahteva

29. Sud prvo ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

A. Što se tiče tvrdnji podnosioca zahteva u vezi sa odlukom Vrhovnog suda da odbije njegov zahtev za reviziju

30. U tom smislu, Sud se poziva na pravila 36 (1) c) i 36 (2) b) Poslovnika, koja propisuju:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava,

[...]".

31. Kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva je podneo tužbu za nadoknadu šteta koje su se navodno dogodile u periodu 1999. godine na Kosovu. Nakon tih događaja, podnosilac zahteva je tužio opštinu Klina, Vladu Kosova, KFOR i UNMIK, tvrdeći da su oni bili odgovorni, jer nisu sprečili pljačke, krađu i uništavanje njegove imovine. Kao rezultat toga, podnosilac zahteva smatra da su tuženi trebalo da budu odgovorni i naloženo da plate traženi iznos nadoknade.

32. Sud primećuje da je tužba podnosioca zahteva za nadoknadu šteta odbijena od strane Opštinskog suda u Prištini. Sud, takođe primećuje da je njegova žalba izjavljena Okružnom sudu odbijena kao neosnovana, kao i njegov zahtev za reviziju izjavljenu Vrhovnom sudu.

33. Podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud Kosova, donoseći svoju presudu, Rev. br. 86/2011 i odbijajući njegov zahtev za reviziju i zatim zahtev za nadoknadu šteta, povredio njegova prava na: jednakost pred zakonom; pravično i nepristrasno suđenje; zabranu diskriminacije; pravna sredstva i zaštitu imovine kao što je garantovano Ustavom i EKLJP.

34. Međutim, Sud primećuje da su u žalbenom postupku, Okružni i Vrhovni sud, u vezi sa zahtevom za nadoknadu šteta, obrazložili svoje odluke pozivajući se na odredbe zakona na snazi. U tom smislu, Sud nalazi da ono što podnosilac zahteva pokreće predstavlja pitanje zakonitosti, a ne ustavnosti.

35. U tom smislu, Sud podseća na obrazloženje Vrhovnog suda, odgovarajući na tvrdnju podnosioca zahteva o povredi zakona, bitnoj povredi procesnih odredbi i pogrešnom utvrđivanju činjeničnog stanja navodno počinjenih od strane Okružnog suda kada je odbio njegovu žalbu o nadoknadi šteta. Vrhovni sud tvrdi:

"[...]

Nižestepeni sudovi su na pravilno i potpuno utvrđenom činjeničnom stanju, pravilno primenili odredbe parničnog postupka i materijalno pravo kada su našli da je tužbeni zahtev tužioca neosnovan. Obe presude nižestepenih sudova sadrže dovoljno razloga o odlučnim činjenicama valjanim za pravično presuđivanje ove pravne stvari, koje prihvata i ovaj sud.

Pobijena presuda nije zahvaćena bitnim povredama odredaba parničnog postupka, niti drugim povredama koje bi bile od uticaja na pravilnost i zakonitost presude, a na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti".

36. U tom smislu, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenih od strane Vrhovnog suda, osim u onoj meri u kojoj one mogu povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

37. Ustavni sud dalje ponavlja da nije njegova dužnost prema Ustavu da deluje kao sud četvrtog stepena, u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava. (Vidi slučaj *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi takođe slučaj KI70/11 podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.). Sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom postupka u njegovom slučaju, ne daje mu pravo da pokrene argumentovanu tužbu o povredi njegovih prava zaštićenih Ustavom.

38. Ustavni sud može samo da razmatra da li su dokazi bili izneti na pravilan način i da li su postupci u celini, gledano u njihovoj celosti,

bili sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje. (vidi *inter alia* slučaj *Edwards* protiv *Ujedinjenog kraljevstva*, zahtev br. 13071/87, Izveštaj evropske komisije o ljudskim pravima, usvojen 10. jula 1991. god.).

39. U tom smislu, Sud primećuje da je obrazloženje koje se odnosi na zahtev za nadoknadu šteta u presudi Vrhovnog suda jasno i nakon što je ocenio sve postupke, Sud je takođe utvrdio da postupak pred Okružnim i Opštinskim sudom nije bio nepravičan i proizvoljan (Vidi slučaj *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

40. Sud, takođe želi da podseti da je slučaj podnosioca sličan slučaju br. KI01/11 (vidi slučaj KI01/11 of podnosilac zahteva *Građevinar*, slučaj Ustavnog suda, rešenje o neprihvatljivosti od 4. oktobra 2011. god.). U tom slučaju, podnosilac zahteva je tražio ocenu ustavnosti presude Vrhovnog suda koji je odbio njegov zahtev za reviziju u pogledu nadoknade štete nastale tokom 1999. godine. Zahtev podnosioca za ocenu ustavnosti je odbijen kao očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36 (2) b) Poslovnika. Sud je zaključio da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava.

41. U ovom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac zahteva pokušao da potkrepi svoju tvrdnju putem nabrajanja različitih sudskih praksi i drugih argumenata. Međutim, Sud smatra da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju navodnu povredu ustavnih prava na koje se pozvao podnosilac zahteva.

42. Shodno tome, ovaj deo zahteva je očigledno neosnovan i treba se proglasiti neprihvatljivim u skladu sa pravilima 36 (1) c) i 36 (2) b) Poslovnika.

B. Što se tiče tvrdnji podnosioca u vezi sa povredom njegovih prava na pravično suđenje od strane redovnih sudova

43. Kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva navodi da redovni sudovi povredili nekoliko komponenti njegovih prava kao što je garantovano članom 31. Ustava i članom 6 EKLJP, odnosno "*njegovo pravo na pristup pravdi"; "njegovo pravo na obrazloženu odluku"* i njegovo *"pravo na jednakost stranaka"*.

44. U vezi sa ovim konkretnim tvrdnjama, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije nikad tvrdio pred Okružnim ili Vrhovnim sudom povredu njegovog prava na pravično suđenje. On je samo insistirao da su: *"Opština Klina i Vlada Kosovo odgovorne u odnosu na član 180.*

Zakona o obligacionom odnosu“ i da su *“po Rezoluciji 1244 Saveta Bezbednosti OUN-a, odgovorni KFOR i UNMIK”*.

45. Sud primećuje da je podnosilac zahteva imao brojne mogućnosti da predstavi ove tvrdnje pred redovnim sudovima. Pa ipak, podnosilac zahteva pokreće ove tvrdnje po prvi put pred ovim Sudom.

46. Sud dalje primećuje da je podnosilac zahteva uvek pokretao svoju zabrinutost u vezi sa pitanjem *“pasivne legitimacije”* za opštinu Klina i Vladu Kosovo i da *“KFOR i UNMIK ne bi trebalo da budu imuni od odgovornosti“*. *Međutim,* on nikad nije pokrenuo tvrdnju da je njegovo pravo na pravično suđenje bilo povređeno na bilo koji način.

47. Drugim rečima, podnosilac zahteva se samo žalio na osnovu *“bitnih povreda parničnog postupka“; “pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja“* i *“pogrešne primene materijalnog prava“* koje su direktno u vezi sa njegovim zahtevom za nadoknadu štete. On nikad nije tvrdio, direktno ili indirektno, da je njegov pravo na pravično suđenje povređeno. Prema tome, Okružni i Vrhovni sud nisu uzeli u obzir takve tvrdnje, jer nisu pokrenute pred njima.

48. S tim u vezi, Sud podseća da jedan od osnovnih principa ocene ustavnosti je princip subsidijarnosti. U posebnom kontekstu Ustavnog suda, to znači da dužnost da obezbedi poštovanje prava propisanih Ustavom prvobitno pripada regularnim pravosudnim organima, a ne direktno ili neposredno Ustavnom sudu (vidi *Scordino protiv Italije,* br. 1, ESLJP, presuda od 29. marta 2006. god., § 140).

49. U tom smislu, Sud smatra da je podnosilac zahteva trebao da pruži priliku redovnim sudovima da ocene svoje konkretne žalbe i ako je potrebno da ih isprave u skladu sa svojim nadležnostima i zakonskim ovlašćenjima.

50. Dakle, Sud zaključuje da nema povrede prava na pravično suđenje treba da se uzme u obzir.

C. Što se tiče tvrdnja podnosioca u vezi sa nepostojanjem mehanizma za nadoknadu štete pričinjene u 1999 u odnosu na pravo na pravno sredstvo i pravo na zaštitu imovine

51. Podnosilac zahteva, pored toga što se žali na navodnu neustavnost presude, br. Rev. 86/2011 Vrhovnog suda od 23. januara 2013. god., on se, uopšteno žali, na: *“[...] nedostatak mehanizma za nadoknadu štete načinjene 1999. godine, koja je dovela do povrede njegovih Ustavom zajamčenih prava“*.

52. U tom smislu, podnosilac zahteva "[...] *poziva Ustavni sud da izrazi svoje stavove u pogledu kontinuiteta tih obaveza i o sukcesiji različitih nosioca dužnosti na teritoriji Republike Kosovo*". On pokušava da potkrepi svoj zahtev, tvrdeći: *"[...] da je suviše pojednostavljeno da se odbace zahtevi za nadoknadu porušene imovine samo na osnovu situacije iz 1999. godine, navodeći da su UNMIK i KFOR uživali imunitet i da lokalne institucije nisu postojale u to vreme"*.

53. S tim u vezi, Sud primećuje da se suština žalbe podnosioca odnosi na navodno nepostojanje delotvornog pravnog sredstva u vezi sa njegovim pravom na zaštitu imovine kao što je garantovano Ustavom i EKLP. Dakle, podnosilac zahteva traži da Sud *"izrazi svoje stavove"* u cilju rešavanja ovog predmeta.

54. Tom smislu, Sud primećuje da zahtev podnosioca prevazilazi osporavanje ustavnosti odluka redovnih sudova, uključujući Vrhovni sud. Zahtev podnosioca prevazilazi nadležnosti Suda određene članom 113.7 Ustava, koji navodi: *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak kršenja svojih prava i sloboda koje im garantuje ovaj Ustav [...]"*.

55. U vezi sa ovim, Sud skreće pažnju i na pravilo 36 (3) f) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(3) Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva:*
>
> *[...]*
>
> *f) kada zahtev nije ratione materiae u skladu sa Ustavom"*.

56. U tom smislu, Sud primećuje da zahtev podnosioca da Ustavni sud treba da "*izrazi svoje stavove*" u ovom predmetu, ne spada u nadležnost Ustavnog suda. Drugim rečima, ove opšte tvrdnje podnosioca zahteva ne daju povoda za ustavno pitanje u nadležnostima propisanim članom 113.7.

57. Dakle, Sud zaključuje da u skladu sa pravilom 36 (3) f) Poslovnika ovaj deo zahteva treba da se proglasi neprihvatljivim, jer nije *ratione materiae* u skladu sa Ustavom.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud je, u skladu sa članom 113.7 Ustava i pravilima 36. (1) c), 36. (2) b), 36. (3) f) i 56. (2) Poslovnika o radu, 15 septembra 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 217/13 "H.P.G" SH.P.K, od 23. septembra 2014. god.- Ocena ustavnosti rešenja br. AC-I-13-0169 Posebne komore Vrhovnog suda Kosovo od 10. oktobra 2013. god.

Slučaj KI 217/13, odluka od 23. septembra 2014. god.

Ključne reči: pravo na pravično i nepristrasno suđenje (bez navođenja članova), individualni zahtev, očigledno neosnovan.

Podnosilac je podneo zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosovo, tvrdeći da su mu ustavna prava i slobode povređena rešenjem redovnih sudova. Podnosilac zahteva je podneo tužbu PKVS, tražeći poništenje odluke KAP i da PKVS izda preliminarnu sudsku zaštitu u cilju zabrane ponavljanja tendera za pomenutu kompaniju do konačne odluke.

Podnosilac zahteva tvrdi da je njegovo pravo na pravično suđenje bilo povređeno, zbog radnji i propusta PKVS, jer podnosiocu zahteva „nikad nije pružena mogućnost da odgovori na primedbe tuženog".

Sud zaključuje da je zahtev podnosioca neprihvatljiv u skladu sa pravilom 36 Poslovnika, jer je očigledno neosnovan. Sud je svoju odluku opravdao, naglašavajući da primećuje da je podnosilac zahteva sam podneo zahtev za preliminarnu sudsku zabranu PKVS, koji je PKVS dostavio KAP da podnese svoje primedbe. PKVS je po svom nahođenju i na osnovu i zapažanju KAP, odlučila da odbije zahtev za preliminarnu sudsku zabranu. Pored toga, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Žalbenom veću PKVS, čime su dobili mogućnost da podnesu svoje primedbe u vezi sa ovim navodom. PKVS je obrazložila svoje rešenje o odbijanju zahtev za preliminarnu sudsku zabranu i stoga, Sud ne može da zaključi da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični i proizvoljni. Ustavni sud naglašava da ne može da deluje kao sud četvrtog stepena u vezi sa odlukama donetim od strane navedenih sudova. Zbog gore navedenih razloga, Sud je odlučio da proglas zahtev neprihvatljivim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI217/13
Podnosilac
D.O.O. "H.P.G"
Ocena ustavnosti rešenja br. AC-I-13-0169 Posebne komore Vrhovnog suda Kosovo od 10. oktobra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnelo Društvo sa ograničenom odgovornošću (D.O.O.) "H.P.G" (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koje zastupaju gđa Iliriana Osmani Serreqi i g. Gani Tigani, advokati iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje AC-I-13-0169 Posebne komore Vrhovnog suda Kosovo (u daljem tekstu: PKVS) od 10. oktobra 2013. god., koje mu je uručeno 11. oktobra 2013. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog rešenja koje je navodno *"neustavno i kao takvo treba da se poništi"*.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Podnosilac je podneo zahtev 27. novembra 2013. godine.

6. Dana 3. decembra 2013. god., predsednik Ustavnog suda je odlukom br. GJR. KI217/13, imenovao sudiju Arta Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je odlukom br. KSH. KI217/13, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

7. Dana 6. februara 2014. god., PKVS je obaveštena o zahtevu.

8. Dana 26. maja 2014. god., PKVS je podnela svoje komentare.

9. Dana 23. septembra 2014. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Podnosilac zahteva je učestovao u tenderu objavljenom od strane Kosovske agencije za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP) za privatizaciju kompanije "Bankos LLC" u Peći. Podnosilac zahteva je bio najbolji ponuđač za navedeni tender (Pismo KAP-a, ref. br. 641 od 24. septembra 2012. god.).

11. Dana 29. marta 2013. god., KAP je obavestila podnosioca zahteva o poništenju tendera, jer je „*ponuda preniska*".

12. Dana 17. aprila 2013. god., podnosilac zahteva je izjavio žalbu KAP-u na odluku Odbora o poništenju tendera.

13. Dana 18. juna 2013. god., podnosilac zahtev je podneo tužbu PKVS, tražeći poništenje odluke KAP-a i zahtevao da PKVS izda preliminarnu sudsku zabranu u cilju zabrane ponavljanja tendera za pomenutu kompaniju do konačne odluke.

14. Dana 31. jula 2013. god., Sudsko veće PKVS (rešenje C-I-13-0015) odbilo je kao neosnovan zahtev za uvođenje preliminarne sudske zabrane.

15. PKVS smatra:

> *"Sud smatra da u ovom predmetu, uslovi iz člana 55.1 Aneksa Zakona br. 04/L-033, o Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova, za*

izdavanje preliminarne sudske zabrane, nisu ispunjeni, jer tužilac nije argumetovao da će pretrpeti direktnu i nenadoknadivu štetu, ukoliko se ne odredi privremena mera.

Zaista, ne postoji nijedan dokaz da će doći do direktne štete, jer iz okolnosti možemo pretpostaviti da u bližoj budućnosti neće ponovo biti otvoren tender. Što se tiče ovog predmeta, ne postoji dokaz da se direktna i nenadoknadiva šteta ne može racionalno nadoknaditi davanjem novčane naknade".

16. Dana 28. avgusta 2013. god., podnosilac zahteva je izjavio žalbu na rešenje PKVS od 31. jula 2012. god., zbog pogrešne primene materijalnog prava i pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja.

17. Dana 10. oktobra 2013. god., Žalbeno veće PKVS (rešenje AC-I-13-0169) odbilo je kao neosnovanu žalbu izjvljenu od strane podnosioca zahteva i potvrdilo rešenje Sudskog veća PKVS C-I-13-0015 od 31. jula 2013. godine.

18. Žalbeno veće PKVS smatra:

"Obrazloženje Sudskog veća ne može da se smatra kao dovoljna osnov za rešenje. U stvari, Veće podržava svoje rešenje na pretpostavci koje nije dovoljno kao osnov za rešenje. Pored toga, Specijalizovano veće nije preciziralo koje okolnosti bi podržale ovu pretpostavku. Dakle, obrazloženje je ništavo. Međutim, ovo neće uticati na doneto rešenje, jer je Žalbeno veće ocenilo da žalba, svejedno, mora da se odbije po tom osnovu. U ovoj stvari, podnosilac žalbe, kome pada težina dokaza u smislu člana 55.1 Aneksa, nije pružio pouzdan dokaz da navodno pravo koje se traži postoji. Podnosilac žalbe nije pružio dokaz da je ishod tendera obavezan za Agenciju i da mora odvesti do potpisivanja kupoprodajnog ugovora. Upravo suprotno od toga, pravila tendera dozvoljavaju Odboru KAP-a da poništi tender u svako doba pre potpisivanja ugovora. Član 17.1 Pravilnika tendera propisuje: "Prema svom izboru Odbor može da odloži ili poništi tender u bilo koje vreme ili iz bilo kog razloga". Dakle, proglašavanje kao privremenog pobednika ne garantuje da će Agencija potpisati kupoprodanji ugovor. Za povlačenje tendera, KAP se poziva na ovu odredbu Pravilnika tendera".

19. Dana 26. maja 2014. god., PKVS je obavestila Sud da je PKVS postupala u skladu sa članom 55.2 Aneksa Zakona o Specijalnoj komori, koji navodi: "*Specijalna komora može da odlučuje o zahtevu za odobrenje preliminarne zabrane bez vođenja rasprave nakon što*

je drugoj stranki pružena prilika da podnese protivargumente u pisanom obliku. U izuzetnim okolnostima Specijalna komora može rešiti zahtev za preliminarnu sudsku zabranu bez uručivanja datog zahteva drugoj stranki. Preliminarna sudska zabrana odobrava se samo za ograničeni vremenski period i može na zahtev biti produžena".

20. PKVS je dalje obavestila Sud da je samo odlučila u vezi sa preliminarnom zabranom, a da još uvek nije odlučila o meritumu slučaja.

Navodi podnosioca

21. Podnosilac zahteva tvrdi da je njegovo pravo na pravično suđenje bilo povređeno, zbog radnji i propusta PKVS, jer podnosiocu zahteva *"nikad nije pružena mogućnost da odgovori na primedbe tuženog"*.

22. Osim toga, podnosilac zahteva tvrdi *"da je tužena podnela odgovor na zahtev podnosioca za izdavanje preliminarne zabrane, dok tužiocu nije pružena mogućnost da se izjasni na primedbe tužene". Dok je zahtev tužioca dostavljen tuženoj kako bi se izjasnila, izjava tužioca iz odgovora na zahtev za preliminarnu zabranu nije poznata i dostavljena tužiocu"*.

23. Izgleda da podnosilac zahteva zaključuje da je njegovo pravo, garantovano članom 31. Ustava i članom 6 EKLJP, povređeno od strane PKVS.

Prihvatljivost zahteva

24. Kao prvo, Sud ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti.

25. U tom smislu, Sud uzima u obzir pravilo 36 (1) c) i (2) b) Poslovnika, koje propisuje:

(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: c) samo ako zahtev nije očigledno
neosnovan.

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju

ustavnih prava".

26. Pored toga, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije potkrepeo tvrdnju na ustavnim osnovama i nije pružio dokaze da su njegova osnovna prava i slobode povređena od strane redovnih sudova.

27. Sud može samo da razmotri da li su dokazi izneti na takav način da je postupak, gledano u celini, sproveden na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi između ostalih izvora, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava u slučaju *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, zahtev br. 13071/87, usvojen 10. jula 1991. god.).

28. Pored toga, u vezi sa navodima podnosioca zahteva koji se odnose na mogućnost da odgovori na odgovor tužene, mora se napomenuti da je prema ESLJP *"[...] u prošlosti utvrdio da nesaopštavanje pisanih zapažanja ili dokumenata u postupku i nemogućnost podnosioca zahteva da ih komentariše ne predstavlja povredu prava na pravično suđenje. U svom obrazloženju, sud je objasnio da, u konkretnim slučajevima, odobriti podnosiocu zahteva takvo pravo i mogućnost ne bi imalo nikakav uticaj na ishod postupka kao pravni pristup usvojen koji nije bio otvoren za diskusiju"*. (Vidi slučaj *Hudakova i drugi protiv Slovačke*, zahtev br. 23083/05, presuda od 27. aprila 2010. god.).

29. Dakle, Sud primećuje da je podnosilac zahteva sam podneo zahtev za preliminarnu zabranu PKVS koju je PKVS dostavila KAP da podnese svoje primedbe. PKVS je po svom nahođenju i na osnovu zahteva podnosioca i zapažanju KAP odlučila da odbije zahtev za preliminarnu zabranu. Pored toga, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Žalbenom veću PKVS, čime su dobili mogućnost da podnesu svoje primedbe u vezi sa ovim navodom.

30. Sud primećuje da je PKVS obrazložila svoje rešenje o odbijanju zahteva za preliminarnu zabranu i stoga, Sud ne može da zaključi da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični i proizvoljni (vidi, *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, ESLJP, odluka o neprihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).

31. Dakle, Sud ne deluje kao sud četvrtog stepena, kada razmatra odluke donete od strane redovnih sudova. Uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila materijalnog i procesnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, *Garcia Ruiz protiv Španije* [VV], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

32. Dakle, u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika, zahtev je očigledno neosnovan i stoga, neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, pravilima 36 (1) c) i 56 (2) Poslovnika, dana 23. septembra 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI108/14, Sevdije Sllovinja, Rešenje od 17. septembra 2014. god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Kosovo, Rev. br. 107/2014, od 22. aprila 2014. god.

Slučaj KI108/14, odluka od 17. septembra 2014. godine

Ključne reči: individualni zahtev, individualna prava i slobode, očigledno neosnovan, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, sudska zaštita prava.

Podnosilac je podnela svoj zahtev na osnovu člana 113.7 Ustava, navodeći da je Vrhovni sud, presudom Rev. br. 107/2014 povredio njeno ustavno pravo na pravično i nepristrasno suđenje i njeno pravo za sudsku zaštitu. Pored toga, podnosilac zahteva se pozvala na član 6. EKLJP, koji garantuje pravo na pravično suđenje.

Sud je utvrdio da, podnosilac zahteva nije pokazala zašto su i kako njena prava garantovana Ustavom povređena. Sama izjava da Ustav je povređen, ne može se smatrati kao ustavna žalba. Dalje, Sud je naglasio da nije njegov zadatak da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjene od strane redovnog suda, osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Dakle, ovaj Sud ne deluje kao sud četvrtog stepena, kada se razmatraju odluke donete od strane redovnih sudova. To je uloga redovnih sudova da tumače i primene relativna pravila procesnog i materijalnog prava.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
Slučaju br. KI108/14
Podnosilac
Sevdije Sllovinja
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Republike Kosovo, Rev. br. 107/2014, od 22. aprila 2014. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija, i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela gđa Sevdije Sllovinja (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud), Rev. br. 107/2014 od 22. aprila 2014. god., koja je podnosiocu zahteva uručena neutvrđenog datuma.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, koja je navodno *povredila njena prava garantovana Ustavom, odnosno članom 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 54. [Sudska Zaštita Prava], u vezi sa članom 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima.*

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56. (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 24. juna 2014. god., podnosilac je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 7. jula 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI108/14 imenovao sudiju Snezhana Botusharova za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je odlukom br. KSH. KI108/14 imenovao Veće za razmatranje u sastavu sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Enver Hasani i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 23. jula 2014. god., Vrhovni sud je obavešten o zahtevu.

8. Dana 17. septembra 2014. god., Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj Sudije izvestioca i preporučio Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 13. februara 2004. god., Energetska korporacija Kosova (u daljem tekstu: EKK) je usvojila zahtev podnosioca za penziju u kategoriji „A“ (Odluka br. 43/14) u skladu sa Uredbom UNMIK-a 2001/35 i Statutom Dopunskog penzijskog fonda EKK-a.

10. U gore navedenoj odluci EKK-a je utvrđeno da će isplata penzije za podnosioca zahteva početi 1. februara 2004. godine i da će se okončati 28. februara 2009. god., kao i da će mesečna penzija iznositi 105 evra. Pored toga, u odluci je navedeno da nezadovoljna stranka može izjaviti žalbu u roku od 15 dana, Komisiji za razmatranje sporova, preko Uprave penzijskog fonda.

11. Prema podnetim dokumentima, na ovu odluku nije izjavljena žalba.

12. Posle 1. marta 2009. god., EKK je prestao da isplaćuje penzije podnosiocu zahteva, kao što je bilo navedeno u sporazumu.

13. Podnosilac zahteva je uložila tužbu Opštinskom sudu u Prištini.

14. Dana 21. decembra 2011. god., Opštinski sud u Prištini (presuda C. br. 912/2009) je usvojio tužbu koju je uložila podnosilac zahteva i *„naložio EKK da nastavi sa isplatom sve do osnivanja Penzijsko invalidskog fonda Kosova“*.

15. EKK je izjavio žalbu Apelacionom sudu u Prištini na presudu Opštinskog suda (presuda C. br. 912/2009).

16. Dana 8. novembra 2013. god., Apelacioni sud (presuda Ca. br. 3382/2012) je odbio kao neosnovanu žalbu izjavljenu od strane EKK-a i potvrdio presudu Opštinskog suda od 21. decembra 2011. god.

17. EKK je uložio zahtev za reviziju Vrhovnom sudu Kosova.

18. Dana 24. aprila 2014. god., Vrhovni sud Kosova (presuda Rev. br. 107/2014) je usvojio reviziju uloženu od strane EKK-a.

19. Vrhovni sud je utvrdio da:

> *"Vrhovni sud Kosova ne prihvata kao pravilno i zakonito takvo pravno stanovište nižestepenih sudova, jer su po oceni ovog suda pobijana presuda i prvostepena presuda donete uz pogrešnu primenu materijalnog prava kada je tužbeni zahtev tužiteljke usvojen kao osnovan. Ovo pravno stanovište, revizioni sud je zauzeo zbog činjenice da se obaveza tužene u pogledu trajanja ovog prava tužiteljke, odnosno obaveze tužene, ne može povezivati i uslovljavati osnivanjem Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, kako to pogrešno ocenjuju nižestepeni sudovi, već je prestanak radnog odnosa bio povezan sa periodom od 01.02.2004. god. i završava se 29.02.2009. god. Na osnovu sporazuma – gore navedene odluke (koju odluku tužena nije osporila), tačno je utvrđeno trajanje obaveze tužene da isplaćuje naknadu penzije do 29.02.2009. god., koju obavezu je tužena i izvršavala u periodu od 5 godina (60 meseci), za svaki mesec u iznosu od 105 €, kao što je utvrđeno u odluci, iako je na osnovu odluke Izvršnog odbora tužene br. 3873/11-C, od 25.07.2006. god. i u skladu sa odlukom Odbora direktora DPF-a, tužena prestala da finansira ovaj fond od 31.07.2006. god.".*

Navodi podnosioca zahteva

20. Podnosilac zahteva tvrdi da su presudom Vrhovnog suda Kosova *„povređena njena prava garantovana Ustavom, odnosno članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno suđenje], članom 54 [Sudska Zaštita Prava], u vezi sa članom 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima"*.

21. U kratkim crtama, podnosilac zahteva traži od Suda sledeće:

> *"Da se utvrdi činjenično stanje, da se pravilno razmotre svi spisi predmeta i da joj se nadoknadi iznos utvrđen presudom Opštinskog suda u Prištini, C. br. 912/2009, od 21. decembra 2011. god.".*

Ocena prihvaljivosti zahteva

22. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti.

23. U tom smislu, Sud se poziva na pravilo 36 (1) c) i pravilo 36 (2) b) Poslovnika o radu, koja propisuju:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."*
>
> *(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
>
> *[...]*
>
> *b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava,*
>
> *[...]"*

24. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije potkrepela tvrdnju na ustavnim osnovama i nije pružila dokaz da su njena osnovna prava i slobode povređene od strane redovnih sudova.

25. Ustavni sud može samo da razmatra da li su dokazi bili predstavljeni na takav način da su postupci uopšteno, gledano u njihovoj celini, bili sprovedeni na takav način da su podnosioci zahteva imali pravično suđenje (vidi, *inter alia,* Izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima u slučaju *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* Zahtev br. 13071/87, usvojen 10. jula 1991. god.).

26. Sud primećuje da je Vrhovni sud dovoljno obrazložio svoju presudu, i stoga Sud ne može da zaključi da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (vidi, *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, Odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06, od 30. juna 2009. god.).

27. Kao rezime, podnosilac zahteva nije objasnila kako i zašto su povređena njena prava garantovana Ustavom. Sama izjava da je Ustav povređen, ne može se smatrati ustavnom žalbom. Sud naglašava da nije dužnost Suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenih od strane redovnog suda, osim i u onoj meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Dakle, ovaj Sud ne postupa kao sud četvrtog

stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis, García Ruiz protiv Španije* [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

28. Shodno tome, u skladu sa pravilom 36. (1) c) Poslovnika o radu, zahtev je očigledno neosnovan i stoga neprihvatljiv.

29. Pored toga, pozivajući se na druge slučajeve u kojima je Sud odlučio u pogledu privremene naknade za prekid radnog odnosa od strane EKK, Sud smatra da se na osnovu podnetih dokumenata i okončanih postupaka, ovaj zahtev razlikuje od gore navedenih slučajeva, jer je u tim zahtevima sporazum koji je potpisan između EKK i drugih bivših radnika EKK važio do osnivanja Penzijsko invalidskog fonda Kosova bez navođenja krajnjeg datuma, za razliku od činjeničnog stanja u ovom zahtevu (vidi Rešenje o neprihvatljivosti u slučajevima: KI10/12, KI25/12 i KI54/14).

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud je, u skladu sa članom 113.7 Ustava i pravilima 36. (1) c) i 56. (2) Poslovnika o radu, 17. septembra 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona; i

III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Snezhana Botusharova

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KO155/14, Ombudsman Republike Kosovo, Rešenje od 13. Novembra 2014 god. Ocena ustavnosti Ukaza br. DKGJK-001-2014, predsednice Republike Kosovo o potvrđivanju nastavka mandata međunarodnih sudija Ustavnog suda Republike Kosovo od 31. avgusta 2014. godine.

Slučaj KO155/14, odluka od 13. novembra 2014. god.

Ključne reči: apstraktna kontrola, Ukaz predsednice Republike Kosovo, mandat međunarodnih sudija, očigledno neosnovan

Podnosilac je podneo zahtev u skladu sa članovima 113.2 (1) i 135.4 Ustava, tražeći ocenu ustavnosti Ukaza, navodeći da je u suprotnosti sa ustavnim postupkom za izbor sudija Ustavnog suda. kao što je predviđeno čl. 114.2 [Sastav i Mandat Ustavnog suda], 65 (11) [Nadležnosti Skupštine] i 84 (19) [Nadležnosti Predsednika] Ustava. Pored toga, podnosilac zahteva od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) "[...] da uvede privremenu meru za neposredno suspendovanje Ukaza Predsednice Republike Kosovo do konačne odluke Suda". Pored toga, podnosilac zahteva od Suda da utvrdi da: [...] je u javnom interesu i interesu demokratije da troje međunarodnih sudija ne nastave sa učestvovanjem u donošenju odluka ovog Suda sve dok se ne obezbedi ustavnost njihovog imenovanja." Da "[...] tumači odredbe Ustava Kosovo u vezi sa rezervisanim mestima za predstavnike zajednica koje ne čine većinu na Kosovu".

Što se tiče prihvatljivosti zahteva, Sud smatra da se argumenti podnosioca uglavnom odnose na sadržaj Međunarodnog sporazuma zaključenog između Republike Kosovo i Evropske Unije preko razmene pisama i ratifikovanog od strane Skupštine, dana 23. aprila 2014. godine, iako podnosilac zahteva navodi da osporava ustavnost Ukaza. Dakle, podnosilac zahteva nije potkrepio svoju tvrdnju i nije dokazao da je Ukaz neustavan. Pored toga, kao što i sam podnosilac zahteva sa pravom ističe, Sud nije *ratione materiae* nadležan da se bavi pitanjem da li međunarodni sporazumi su u skladu sa Ustavom (vidi slučaj K095/13, podnosilac zahteva: *Visar Ymeri i drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo* koji zahtevaju ocenu ustavnosti Zakona, br. 04/L-199, o ratifikaciji prvog međunarodnog sporazuma o principima koji regulišu normalizaciju odnosa između Republike Kosovo i Republike Srbije i Plan implementacije ovog ugovora, Presuda od 9. Septembra 2013. god.). Sledstveno, što se tiče postupka praćenog od strane predsednice, Sud zaključuje daje Ukaz u saglasnosti sa Ustavom. Prema tome, Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan, shodno stavovima 1. c. i 2. pravila 36. Poslovnika o radu.

Što se tiče zahteva o privremenoj meri, Sud smatra da, pošto je zahtev podnosioca zahteva očigledno neosnovan i stoga neprihvatljiv, Sud zaključuje da zahtev o privremenoj meri ne može biti predmet razmatranja i stoga se odbija.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KO155/14
Podnosilac
Ombudsman Republike Kosovo
Ocena ustavnosti Ukaza br. DKGJK-001-2014, predsednice Republike Kosovo o potvrđivanju nastavka mandata međunarodnih sudija Ustavnog suda Republike Kosovo od 31. avgusta 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Ombudsman Republike Kosovo, g. Sami Kurteshi.

Osporeni Ukaz

2. Podnosilac zahteva osporava Ukaz br. DKGJK-001-2014, predsednice Republike Kosovo o potvrđivanju nastavka mandata međunarodnih sudija Ustavnog suda Republike Kosovo od 31. avgusta 2014. godine (u daljem tekstu: Ukaz).

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva ocenu ustavnosti Ukaza, navodeći da je u suprotnosti sa ustavnim postupkom za izbor sudija Ustavnog suda, kao što je predviđeno čl. 114.2 (sastav i mandat Ustavnog suda), 65. (11) (nadležnosti Skupštine) i 84. (19) (Nadležnosti predsednika) Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

4. Pored toga, podnosilac zahteva od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) *"[...] da uvede privremenu meru za neposredno suspendovanje Ukaza Predsednice Republike Kosovo do konačne odluke Suda"*. Pored toga, podnosilac zahteva od suda da utvrdi da: *[...] je u javnom interesu i interesu demokratije da troje*

međunarodnih sudija ne nastave sa učestvovanjem u donošenju odluka ovog Suda sve dok se ne obezbedi ustavnost njihovog imenovanja."

Pravni osnov

5. Član 113.2 (1) i član 135.4 Ustava, čl. 27., 29. i 30. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) br. 03/L-121, i pravilima 54., 55. i 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

6. Dana 9. oktobra 2014. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev Sudu.

7. Dana 10. oktobra 2014. godine, predsednik Ustavnog suda, odlukom br. GJR. KO155/14, imenovao je sudiju Artu Ramu-Hajrizi kao sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je, odlukom br. KSH. KO155/14, imenovao Veće za razmatranje u sastavu sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

8. Dana 13. oktobra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i tražio od njega da dostavi dodatna dokumenta.

9. Istog dana, Sud je poslao kopiju zahteva predsednici Republike Kosovo i zahtevao od nje da dostavi komentare zajedno dokumentima koje ona smatra potrebnim, a u vezi su sa podnetim zahtevom. Predsednica Republike Kosovo nije dostavila nikakve komentare.

10. Dana 14. oktobra 2014. godine, podnosilac zahteva je dostavio dodatna dokumenta.

11. Dana 4. novembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

12. Dana 19. avgusta 2014. godine, Sud je odlučio (slučaj KI124/14) da izuzme sudiju Kadria Kryeziua sa većanja u svim budućim zahtevima Ustavnom sudu u kojima je uključen, između ostalih, Ombudsman. Prema tome, sudija Kadri Kryeziu nije učestvovao u postupcima i odlučivanju Suda u konkretnom slučaju KO155/14.

Pregled činjenica

13. Dana 12. juna 2009. godine, Međunarodni civilni predstavnik (u daljem tekstu: MCP) imenovao je troje međunarodnih sudija u Ustavnom sudu na period od tri godine (odluke br. 2009/09, 2009/10 i 2009/11).

14. Dana 17. jula 2012. godine, MCP je doneo odluke br. 2012/17, 2012/18 i 2012/19 o ponovnom imenovanju međunarodnih sudija do 31. avgusta 2014. godine.

15. Dana 14. aprila 2012. godine, predsednica Republike Kosovo je poslala pismo Visokoj predstavnici (Evropske) unije za spoljnu politiku i bezbednost (u daljem tekstu: Evropska unija) da, između ostalog, potvrđuje *„imenovanje [...] međunarodnih sudija imenovanih od strane MCP koji služe Ustavnom sudu [...]”*.

16. Istog dana, Visoka predstavnica Evropske unije je odgovorila na pismo predsednice Republike Kosovo, prihvativši sadržaj pisma od 14. aprila 2014. godine.

17. Dana 23. aprila 2014. godine, Skupština Republike Kosovo je dvotrećinskom većinom poslanika usvojila Zakon br. 04/L-274 o ratifikaciji međunarodnih sporazuma između Republike Kosovo i Evropske unije o misiji vladavine prava Evropske unije na Kosovu (u daljem tekstu: Zakon br. 04/L-274).

18. Dana 31. avgusta 2014. godine predsednica Republike Kosovo izdala je *„Ukaz o potvrđivanju nastavka mandata međunarodnih sudija Ustavnog suda Republike Kosovo“*, zasnovan na članu 84. (4) Ustava, članu 2. (Aneks 1) Zakona br. 04/L-274 i sadržaju pisma br. 693, od 25. avgusta 2014. godine, koji je poslat predsednici Republike Kosovo od strane šefa misije EULEX-a.

Argumenti predstavljeni od strane podnosioca zahteva

19. Podnosilac zahteva navodi da osporeni Ukaz nije izdat u skladu sa primenjivim ustavnim odredbama.

20. Stog aspekta, podnosilac zahteva tvrdi da je Ukaz predsednice u suprotnosti sa ustavnim postupkom za izbor sudija Ustavnog suda, jer je predsednica Republike Kosovo produžila mandat troje međunarodnih sudija, bez predloga Skupštine Republike Kosovo (u daljem tekstu: Skupština).

21. Podnosilac zahteva objašnjava da *"sudije tog Suda [Ustavnog suda] imenuje predsednik "na predlog Skupštine" član 114. 2. Ustava. Ova specifična uloga Skupštine je potvrđena i drugim ustavnim odredbama. Član 65. 11. određuje da "Skupština Republike Kosovo [...] predlaže sudije Ustavnog suda" i na isti način član 84.19. određuje da "predsednik Republike Kosovo imenuje sudije Ustavnog suda na predlog Skupštine"*.

22. Podnosilac zahteva smatra da *„uključivanje Skupštine u postupak izbora sudija Ustavnog suda osigurava da niko ne može dobiti poziciju u najvišem Sudu, ukoliko nije predložen od strane neposrednih predstavnika naroda."*

23. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da *"produženje mandata troje međunarodnih sudija bez predloga Skupštine nije opravdano sadržajem međunarodnog sporazuma iz 2014. godine između Republike Kosovo i Evropske unije."*

24. Stog aspekta, podnosilac zahteva navodi da *"je glavno pitanje u ovom slučaju, da li ovaj međunarodni sporazum zajedno sa imenovanjem troje međunarodnih sudija od strane EULEX-a može opravdati zaobilaženje Skupštine za produženje mandata troje međunarodnih sudija u suprotnosti sa predviđenim ustavnim odredbama."*

25. Podnosilac zahteva se poziva na pismo predsednice Republike Kosovo, od 14. aprila 2014. godine gde se, između ostalog, navodi *"član 20. Ustava Republike Kosovo dozvoljava Republici da delegira određena ovlašćenja međunarodnim organizacijama za određena pitanja. [...] prema tome, ja potvrđujem da, prema članu 20. Ustava Republike Kosovom, EULEX-u moglo bi se preneti sledeća ovlašćenja: (a) imenovanje sudija prema čl. 65., 108., 114. i 84. Ustava, odnosno, podlegne potvrđivanju imenovanja od strane predsednika na predlog Sudskog Saveta Kosova [...]."*

26. Podnosilac zahteva argumentuje da *"iako ne specifikuje da nadležnost imenovanja sudija bude delegirana EULEX-u, posebno u vezi sudija Ustavnog suda, ovaj paragraf (gore navedeno pozivanje na pismo) se poziva na član 114. [Ustava] koji ima naslov "Sastav i mandat Ustavnog suda", koji određuje da "[Sudije imenuje predsednik Republike Kosovo na predlog Skupštine" (član 114.2)."*

27. Podnosilac zahteva dalje navodi da *"prema članu 20., kako bi nadležnost mogla da se* delegira *međunarodnoj organizaciji, takvo delegiranje mora da se zasniva na međunarodnom sporazumu." [...] "U slučaju sporazuma između Republike Kosovo i Evropske unije, pismo prve strane, Republike Kosovo, predstavljene od strane*

predsednice Jahjage, u kom je pozvala baronicu Ashton, da produži boravak EULEX-u do 2016.godine. Kao deo ove poziva predsednica Jahjaga je predložila da EULEX preduzme određene nadležnosti, uključujući nadležnosti imenovanja sudija Ustavnog suda. Prema uobičajenom postupku [...] odgovor baronice Ashton treba da bude pismo koje daje odgovor prvoj strani "reprodukujući ceo sadržaj originalnog pisma i izražavajući njihovo odobravanje za to."

28. Prema podnosiocu zahteva, to se nije dogodilo, nego je odgovor bio jednostavan i glasi ovako: *"Prihvatam poziv upućen u vašem pismu od 14. aprila za nastavak mandata EULEX-a na Kosovu, kao što je navedeno u Zajedničkom delovanju (Joint Action) 200811 24/CFSP, usvojenom u Savetu Evropske unije 04. februara 2008, te izmenjenog u duhu obostrane saradnje."*

29. S tim u vezi, podnosilac zahteva tvrdi da *"zajedničko delovanje ovlašćuje EULEX da deluje samo u okviru institucija osnivanih na osnovu Rezolucije 1244. [...] pošto Ustavni sud nije institucija osnivana shodno Rezoluciji 1244, jasno je da nadležnost imenovanja sudija Ustavnog suda bi doveli EULEX do delovanja van okvira zajedničkog delovanja. Prema tome, delegiranje nadležnosti imenovanja EULEX-u nije zvanično prihvaćeno od strane Baronice Ashton i nije deo međunarodnog sporazuma."*

30. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da, predsednica Republike Kosovo u svom pismu nije na jasan i specifičan način delegirala EULEX-u nadležnost predlaganja sudija u skladu sa članom 31. 1. Bečke konvencije o ugovornom pravu. Stoga, navodno, nadležnost predlaganja sudija ostaje Skupštini Republike Kosovo.

31. Podnosilac zahteva navodi da je Sud nadležan *ratione materiae* da razmatra ovaj slučaj, jer ovaj zahtev osporava ustavnost Ukaza, a ne međunarodnog sporazuma između Republike Kosovo i Evropske unije. Pored toga, podnosilac zahteva argumentuje da *"[...] suština ovog ukaza nije međunarodni sporazum nego samo potvrđivanje mandata troje međunarodnih sudija."* Štaviše, podnosilac zahteva tvrdi da *"pravni akt ne može pasti van nadležnosti Ustavnog suda, samo citiranjem međunarodnog sporazuma. Ako bi bilo tako jednostavno, onda bi predsednica mogla citirati međunarodne sporazume kao pravni osnov svih njenih ukaza ili akata, bez obzira na to da li postoji neka veza ili ne. Na ovaj način ona biće zaštičena od ocene ustavnosti od strane Suda što se tiče svih njenih radnji."*

Prihvatljivost zahteva

32. Što se tiče tvrdnji podnosioca da je Ukaz br. DKGJK-001-2014 izdat od strane predsednice Kosova 31. avgusta 2014. godine neustavan, Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da presudi po zahtevu podnosioca, prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom o radu.

33. Sud prvo treba da ispita da li se podnosilac zahteva može smatrati ovlašćenom stranom. S tim u vezi, član 113.2 Ustava utvrđuje:

> *"Skupština Kosova, Predsednik Republike Kosovo, Premijer i Ombudsman su ovlašćeni za podnošenje sledećih pitanja:*
>
> *(1) saglasnost zakona, dekreta predsednika i premijera i uredbi Vlade, sa Ustavom;*
>
> *[...]*

Štaviše, član 135.4 Ustava utvrđuje da:

> *"Ombudsman ima pravo da pokrene pitanja pred Ustavnim sudom, koja su u saglasnosti sa odredbama ovog Ustava."*

34. U konkretno ovom zahtevu, Ombudsman osporava Ukaz br. DKGJK-001-2014, izdat od strane predsednice Republike Kosovo, 31. avgusta 2014. godine. Stoga, prema čl. 113.2 i 135.4 Ustava, podnosilac zahteva je ovlašćena strana da podnese ovaj slučaj Sudu.

35. Što se tiče uslova iz člana 30. Zakona, da podnosilac zahteva treba da podnese zahtev "u roku od šest (6) meseci nakon stupanja na snagu spornog akta", Sud utvrđuje da je Ukaz br. DKGJK-001-2014 je izdat 31. avgusta 2014. god., dok je podnosilac zahteva podneo zahtev Sudu 9. oktobra 2014. godine. Prema tome, podnosilac zahteva je ispoštovao vremenski rok za podnošenje zahteva Sudu, kako je predviđeno članom 30. Ustava (vidi slučaj KO97/12).

36. Pored toga, Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi, da on osporava ustavnost Ukaza a ne ustavnost Međunarodnog sporazuma na kom je zasnovan Ukaz.

37. Sud primećuje da je predsednica Republike Kosovo ovlašćena da izdaje ukaz shodno članu 84 (4) (Nadležnosti predsednika) Ustava, koji glasi : *"Predsednik Republike Kosovo: [...] (4) donosi dekrete u skladu sa Ustavom; [...]"*.

38. U konkretnom slučaju, Sud se poziva na član 11 (Načini izražavanja pristanka država da budu obavezane ugovorom) i 13 (Izražavanje pristanka država da budu obavezane ugovorom, razmenom instrumenata koji sačinjavaju ugovor] Bečke konvencije o ugovornom pravu (23. maj 1969. godine) koji glasi:

"*Član 11. - Pristanak države da bude obavezana ugovorom može biti izražen potpisivanjem, razmenom instrumenata koji sačinjavaju ugovor, ratifikacijom, prihvatanjem, odobravanjem ili pristupom ili na bilo koji drugi ugovoreni način.*"

i

"Član 13. - Pristanak država da budu obavezane ugovorom koji sačinjavaju međusobno razmenjeni instrumenti izražava se razmenom: (a) ako instrumenti predviđaju da će njihova razmena imati takvo dejstvo; ili (b) ako se na drugi način utvrdi da su se te države dogovorile da će razmena instrumenata imati takvo dejstvo".

39. Sud primećuje da su predsednica Republike Kosovo i Visoka predstavnica Evropske unije razmenile pisma u skladu sa ovim odredbama Bečke konvencije o ugovornom pravu (23. maj 1969. godine).

40. Prema tome, Sud ponavlja svoje zaključke u slučaju br. KO95/13 da, kako bi jedan međunarodni sporazum postao deo pravnog sistema Kosova, Skupština treba da usvoji zakon o ratifikaciji dvotrećinskom većinom poslanika (vidi slučaj: KO95/13, podnosilac zahteva: *Visar Ymeri i 11 drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo* koji su zahtevali ocenu ustavnosti Zakona, br. 04/L-199, o ratifikaciji prvog međunarodnog sporazuma o principima koji regulišu normalizaciju odnosa između Republike Kosovo i Republike Srbije i Plan implementacije ovog ugovora, presuda od 9. septembra 2013. godine). U konkretnom slučaju, Skupština je usvojila takav zakon 23. aprila 2014. godine. (vidi Zakon br. 04/L-274 o ratifikaciji međunarodnih sporazuma između Republike Kosovo i Evropske unije o misiji vladavine prava EU na Kosovu).

41. Sud naglašava da osporeni Ukaz ne stvara nove obaveze. Štaviše, Ukaz koji je izdala predsednica je u skladu sa međunarodnim obavezama Republike Kosovo inkorporisanih u međunarodnom sporazumu zaključenom između Republike Kosovo i Evropske unije i ratifikovanog od strane Skupštine. U ovom kontekstu, ratifikacija međunarodnog sporazuma od strane Skupštine ozvaničava saglasnost

države da sporazumom postane obavezna prema drugoj strani i da Ukaz predsednice Kosova služi kao akt sprovođenja onih odredbi koje nisu samoizvršive.

42. S tim u vezi, Sud primećuje da sadržaj Ukaza: *"potvrđuje nastavak mandata međunarodnih sudija Ustavnog suda Republike Kosovo."* Stoga, Ukaz se odnosi na nastavak mandata već imenovanih međunarodnih sudija, koji su služili Sudu od 2009. godine i koji su ponovno imenovani do 31. avgusta 2014. godine od strane MCP 17. jula 2012. godine.

43. Sud naglašava da, član 84. (19.) (Nadležnosti predsednika) Ustava koji glasi: *"Predsednik Republike Kosovo: [...] imenuje sudije Ustavnog suda na predlog Skupštine; [...]"*, se odnosi na imenovanje novih kosovskih sudija Suda, dok se Ukaz odnosi na nastavak mandata sadašnjih međunarodnih sudija. Stoga, član 84. (19) Ustava nije primenjiv u konkretnom slučaju.

44. Štaviše, Sud podseća da za imenovanje međunarodnih sudija u Sudu sledi drugačiji postupak i važe drugačiji uslovi od onih za imenovanje kosovskih sudija. Mandat međunarodnih sudija je takođe drugačiji i određen je ugovorom koji obezbeđuju međunarodni akteri.

45. Konačno, Sud primećuje da se argumenti podnosioca uglavnom odnose na sadržaj Međunarodnog sporazuma zaključenog između Republike Kosovo i Evropske Unije preko razmene pisama i ratifikovanog od strane Skupštine, dana 23. aprila 2014. godine, iako podnosilac zahteva navodi da osporava ustavnost Ukaza. Stoga, podnosilac zahteva nije potkrepio svoje tvrdnje niti dokazao da je osporeni Ukaz neustavan.

46. Pored toga, kao što i sam podnosilac zahteva sa pravom ističe, Sud nije *ratione materiae* nadležan da se bavi pitanjem da li međunarodni sporazumi su u skladu sa Ustavom (vidi slučaj KO95/13, podnosilac zahteva*: Visar Ymeri i 11 drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo* koji zahtevaju ocenu ustavnosti Zakona, br. 04/L-199, o ratifikaciji prvog međunarodnog sporazuma o principima koji regulišu normalizaciju odnosa između Republike Kosovo i Republike Srbije i Plan implementacije ovog ugovora, Presuda od 9. septembra 2013. god.).

47. Sledstveno, što se tiče postupka praćenog od strane predsednice, Sud zaključuje da je Ukaz u saglasnosti sa Ustavom.

48. Prema tome, Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan, shodno stavovima 1. c. i 2. pravila 36. Poslovnika o radu.

Zahtev o privremenoj meri

49. Što se tiče zahteva o privremenoj meri, Sud primećuje da podnosilac zahteva od Suda da suspenduje Ukaz Predsednice i da ne dozvoli troje međunarodnih sudija da nastave "*učestvovanje u donošenju odluka* sve dok nije osigurana *ustavnost njihovih imenovanja.*"

50. Član 27. Zakona i, posebno, pravilo 54. (1) Poslovnika o radu, predviđaju da "*dok zahtev nije rešen pred Sudom i kada Sud nije presudio o merodavnosti predmeta, strana može zahtevati uvođenje privremenih mera.*"

51. Sud se dalje poziva na pravilo 55.4 Poslovnika o radu, koji predviđa:

> *"(a) da je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera pokazala prima facie slučaj o merodavnosti predmeta i ukoliko prihvatljivost još uvek nije utvrđena, prima facie slučaj o prihvatljivosti predmeta;*
>
> (*b) da je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera dokazala da će pretrpeti nepopravljivu štetu ukoliko se ne dozvoli privremena mera;ili*
>
> *(c) da je privremena mera u javnom interesu*
>
> *Ukoliko strana koja zahteva privremene mere nije pokazala potrebne prikaze, Veće za razmatranje treba da preporuči odbijanje zahteva."*

52. Međutim, pošto je zahtev podnosioca zahteva očigledno neosnovan i stoga neprihvatljiv, Sud zaključuje da zahtev o privremenoj meri ne može biti predmet razmatranja i stoga se odbija.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 29. Zakona i stavovima (1.) c) i (2) pravila 36. Poslovnika o radu, dana 13. novembar 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA ODBIJA zahtev o privremenoj meri;

III. DA DOSTAVI ovu odluku podnosiocu zahteva i predsednici Republike Kosovo;

IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;;

V. DA ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. dr Enver Hasani

KI125/14, Univerzitet za biznis i tehnologiju - UBT, Rešenje od 23 septembra 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 9/2014 od 6. marta 2014. godine.

Slučaj KI125/14, odluka od 23. septembra 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, zahtev za privremenu meru, pravno lice, individualna prava i slobode, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, očigledno neosnovan

Podnosilac je podneo zahtev na osnovu člana 113.7 Ustava Kosova, tvrdeći da su mu presudom Vrhovnog suda Rev. br. 9/2014 povređena prava garantovana Ustavom, odnosno pravo na pravično i nepristrasno suđenje. Podnosilac zahteva tvrdi da sudsko veće u Apelacionom sudu nije bio nepristrasno i da doneta odluka nije obrazložena, dok je Vrhovni sud u svojoj odluci samo potvrdio odluku Apelacionog suda.

Sud je zaključio da se navodna pogrešna primena određenih odredbi umesto nekih drugih odredbi odnosi na oblast zakonitosti, što spada u prerogativ redovnih sudova. S druge strane, Sud je utvrdio da su odluke redovnih sudova dobro obrazložene i da su navodi izneti pred njima dobili tražene odgovore. Sud je ponovio da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu navodno počinjenih od strane redovnih sudova tokom ocene dokaza ili sprovođenja zakona (zakonitost), osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Shodno tome, Sud ih je proglasio neprihvatljivim, kao očigledno neosnovane.

Pored toga, Sud je utvrdio da, sve dok je zahtev podnosioca proglašen neprihvatljivim, zahtev za privremenu meru ne može da bude predmet razmatranja, dakle, zahtev za privremenu meru treba da se odbije.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI125/14
Podnosilac
Univerzitet za biznis i tehnologiju - UBT
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, Rev. br. 9/2014
od 6. marta 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Univerzitet za biznis i tehnologiju - UBT, sa sedištem u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa g. Ymer Bardhi, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 9/2014, od 6. marta 2014. godine, koju je dobio 12. maja 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti osporene presude, kojom su, navodno, povređena prava podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje, što je garantovano članom 31. Ustava.

4. Pored toga, podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) uvođenje privremene mere, odnosno odlaganje izvršenja presude.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članovima 29 i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred sudom

6. Dana 1. avgusta 2014. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev Sudu.

7. Dana 6. avgusta 2014. godine, predsednik Suda je imenovao sudiju Kadria Kryeziua za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

8. Dana 19. avgusta 2014. godine, Ustavni sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

9. Dana 15. septembra 2014. godine, predsednik Suda je zamenio sudiju Roberta Carolana sudijom Altayem Suroyiem, kao predsedavajućeg Veća za razmatranje.

10. Dana 23. septembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Neodređenog datuma, u drugoj polovini 2010. godine, podnosilac zahteva je zaključio ugovor o emitovanju televizijskih spotova na jednoj nacionalnoj televiziji, pod nazivom GK.

12. Dana 13. novembra 2012. godine, GK je podneo tužbu Osnovnom sudu u Prištini, sa predlogom za izvršenje naplate duga od strane podnosioca zahteva, u određenom novčanom iznosu.

13. Dana 29. aprila 2013. godine, Osnovni sud u Prištini (presuda C. br. 529/2012) je u celosti odbio tužbeni zahtev GK-a za naplatu duga zbog zastarevanja tužbe, u skladu sa članom 378. Zakona o obligacionim odnosima.

14. Neodređenog datuma, ali u prvoj polovini 2013. godine, GK je podneo žalbu Apelacionom sudu na presudu Osnovnog suda.

15. Dana 9. decembra 2012. godine, Apelacioni sud (presuda Ae. br. 93/2013) je usvojio žalbu GK-a i ukinuo presudu Osnovnog suda, tvrdeći da je rok za zastarelost pogrešno primenjen.

16. Dana 10. januara 2014. godine, podnosilac zahteva je podneo reviziju Vrhovnom sudu *"zbog povrede odredbi parničnog postupka iz člana*

188. ZPP-a, koje je načinio drugostepeni sud i pogrešne primene materijalnog prava".

17. Dana 6. marta 2014. godine, Vrhovni sud (presuda E. Rev. br. 9/2014) je delimično usvojio reviziju samo u odnosu na kamatu, tako što je obavezao podnosioca zahteva "*....da plati kamatu koju isplaćuju domaće banke na sredstva oročena duže od jedne godine bez određene namene".*

Navodi podnosioca

18. Podnosilac zahteva nije naveo koji je član Ustava i koja prava i osnovne slobode su povređeni. Međutim, izgleda da se podnosilac zahteva žali da sudske odluke redovnih sudova nisu dobro obrazložene i da podnosilac zahteva osporava nepristrasnost Sudskog veća Apelacionog suda, koja bi rezultirala povredom člana 31 [Pravo na pravedno i nepristrasno suđenje] Ustava.

19. S tim u vezi, podnosilac zahteva tvrdi:

> *"Pravno je pravilo i princip da presuda mora biti jezgrovito i sadržajno obrazložena, a tako se u slučaju ovog spora nije postupilo. Po zakonu, obrazloženje presude sa nejasnim i protivrečnim podacima, kao što je slučaj sa osporenom presudom, jednako je sa potpunim odsustvom obrazloženja...".*

20. Podnosilac zahteva dalje tvrdi da Apelacioni sud:

> *"... ne samo da je doneo diskutabilnu presudu, već je nekako u veoma kratkom periodu ojačao i ubrzao donošenje osporene presude, iako statistika govori da Apelacioni sud Kosova, kao jedini drugostepeni sud sa teritorijalnom nadležnošću u celoj Republici Kosovo, ima veliki broj nerešenih predmeta, a predmeti prirode privrednih sporova, kao što je slučaj ovog spora, nisu predmeti koji se moraju prioritetno procesuirati i rešavati."*

21. Pored toga, podnosilac zahteva je zahtevao uvođenje privremene mere, tražeći odlaganje izvršenja presude, dok sud ne donese konačnu odluku.

Prihvatljivost zahteva

22. Pre svega, Sud ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio sve uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi u Zakonu i Poslovniku.

23. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. Ustava, koji propisuje:

"1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele Sudu na zakonit način.

(...)

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

24. Sud se poziva i na član 48. Zakona, koji propisuje:

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

25. Sud se dalje poziva na pravilo 36 Poslovnika, koje glasi:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: ... (c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi: ...

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju."

26. Sud podseća, da podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud povredio njegova prava garantovana Ustavom, a da pritom nije naveo nijednu odredbu Ustava, već je aludirao na povredu prava na pravično suđenje.

27. Sud primećuje da Vrhovni sud, detaljno odgovarajući na najistaknutija pitanja zakonitosti pokrenuta od strane podnosioca, smatra da *"drugostepeni sud je pravilno primenio materijalno pravo"* i zaključio da je *"utvrđena činjenica da se radi o potraživanjima pravnih lica koja proizilaze iz sporazuma o prometu roba i usluga i da se rok zastarevanja mora računati na osnovu člana 374. st. 1 ZOO-a, a koji iznosi 3 godine."*

28. Sud, takođe primećuje da je Vrhovni sud u nastavku obrazložio *"Revizija navodi da je u postupku pred drugostepenim sudom učinjena povreda odredbe člana 182.2 (n) ZPP-a, ne stoje iz razloga što je drugostepeni sud izneo dovoljno uverljivih razloga, koje je prihvatio i ovaj Sud."* Vrhovni sud je nastavio obrazloženje *"Ne stoje revizione tvrdnje da se u konkretnom slučaju mora primeniti član*

378. st. 1 tačka 3 i 4 ZOO-a u kojem je propisan rok zastarevanja od jedne godine, iz razloga što u poslovanju između pravnih lica koje proizilazi u vezi sa prometom roba i usluga, rok zastarevanja utvrđen u članu 374. st. 1 ZOO-a i iznosi 3 godine."

29. Sud primećuje da je glavni problem u razmatranju kako *„treba računati period zastarelosti"*.

30. Sud smatra da se navodna pogrešna primena pojedinih zakonskih odredbi umesto drugih odnosi na domen zakonitosti, što spada u prerogative redovnih sudova.

31. Sud naglašava da nije zadatak Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili u zakonu, navodno počinjenim od strane redovnih sudova prilikom ocene dokaza ili primene zakona (zakonitost), osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i sloboda zaštićene Ustavom (ustavnost).

32. U tom smislu, Ustavni sud ponavlja da, prema Ustavu, nije njegova dužnost da postupa kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, slučaj *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, Evropski sud o ljudskim pravima, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi takođe rešenje o neprihvatljivosti u slučaju br. KI70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, Ustavni sud, Rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).

33. Ustavni sud može samo da razmatra da li su dokazi izneti na pravilan način i da li su postupci, gledano u celini, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (Vidi, između ostalih izvora, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava u slučaju *Edwards protiv Ujedinjenog kraljevstva,* br. 13071/87, usvojen 10. jula 1991. godine).

34. Na osnovu spisa predmeta, Sud smatra da je obrazloženje dato u presudi Vrhovnog suda jasno i nakon razmatranja svih postupaka, Sud je takođe našao da postupci u redovnim sudovima nisu bili nepravični ili proizvoljni (Vidi, slučaj *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, Odluka ESLJP-a od 30. juna 2009. godine).

35. Sud smatra da podnosilac zahteva nije potkrepio i dokazao kako je i zašto Vrhovni sud povredio njegova prava na pravično i nepristrasno suđenje, kada je odlučio da "*rok zastarevanja (...) iznosi 3 godine."*

36. Iz gore navedenih razloga, zahtev je očigledno neosnovan i mora se proglasiti neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) c) i (2) d) Poslovnika.

Zahtev za privremenu meru

37. U odnosu na privremenu meru, Sud se poziva na član 116,2 [Pravni Efekat Odluka] Ustava, koji utvrđuje: *„Dok god je procedura u postupku pred Ustavnim sudom, sud može privremeno prekinuti primenu spornog postupka ili zakona, dok god se ne donese sudska odluka, ukoliko smatra da je primena takvih spornih zakona može uzrokovati nepopravljivu štetu“*.

38. Sud se, takođe, poziva na član 27. Zakona, koji predviđa: *„Ustavni sud po službenoj dužnosti ili na zahtev stranke može doneti odluku o primeni privremenim merama u odnosu na neko pitanje koje je predmet postupka, ukoliko su te mere neophodne za otklanjanje rizika ili nepopravljive štete, ili je preuzimanje ovakvih privremenih mera u javnom interesu“*.

39. Štaviše, pravilo 54 (1) Poslovnika, propisuje: *„U svakom vremenu dok zahtev nije rešen pred Sudom i kada Sud nije presudio o merodavnosti predmeta, strana može zahtevati uvođenje privremenih mera“*.

40. Kako bi Sud uveo privremenu meru, u skladu sa pravilom 55 (4) treba da utvrdi:

> *„(a) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera pokazala prima facie slučaj o merodavnosti predmeta i, ukoliko prihvatljivost još uvek nije utvrđena, prima facie slučaj o prihvatljivosti predmeta;*
>
> *(b) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera je dokazala da će pretrpeti nepopravljivu štetu ukoliko se ne dozvoli privremena mera; ili*
>
> *(c) je privremena mera u javnom interesu. Ukoliko strana koja zahteva privremene mere nije pokazala potrebne prikaze, Veće za razmatranje treba da preporuči odbijanje zahteva“*.

41. Sud primećuje da je, kao što je gore zaključeno, zahtev očigledno neosnovan i stoga neprihvatljiv.

42. Sud nalazi da je, obzirom da je zahtev podnosioca proglašen kao neprihvatljiv, zahtev za privremenu meru bespredmetan i stoga, zahtev za uvođenje privremene mere treba da se odbije.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113. Ustava, članom 47. Zakona i pravilima 36 (2) d), 55 (4) and 56 (2) Poslovnika, 23. septembra 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA ODBIJE zahtev za privremenu meru;

III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Dr. sc. Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI113/14, Albion Sherifi, Rešenje od 21. oktobra 2014 god.- Ocena ustavnosti naloga predsednika opštine Uroševac od 30. aprila 2014. god.

KI113/14, rešenje o neprihvatljivosti od 21. oktobra 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, actio popularis, neprihvatljiv, neovlašćena stranka

Podnosilac zahteva je izvršni direktor NVO u Uroševcu, koji osporava nalog predsednika opštine Uroševac od 30. aprila 2014. god., kojim je svim preduzećima koja se bave trgovinom, uslugama i drugim delatnostima u opštini Uroševac, zabranjeno da rade na državni praznik 1. Maj.

Podnosilac zahteva posebno traži od Ustavnog suda da oceni da li su redovni sudovi mogli primeniti zakon koji je usvojen nakon 1989, naročito u slučajevima kada je radni odnos pokriven drugim važećim zakonima Republike Kosovo. U tom smislu, Ustavni sud smatra da je pitanje koje podnosilac zahteva pokreće stvar zakonitosti, a ne ustavnosti.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, jer činjenice iznete od strane podnosioca ni na jedan način ne opravdaju tvrdnje podnosioca zahteva o povredi ustavnih prava i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepio svoju tvrdnju.

Osporenim nalogom je navodno povređen član 10 [Ekonomija], član 49 [Pravo na rad] i član 119 [Opšta načela] Poglavlja IX [Ekonomski Odnosi] Ustava.

Ustavni sud ponavlja da Ustav ne predviđa „*actio popularis*“, i.e. pojedinci se ne mogu žaliti apstraktno u vezi sa zakonima ili vladinim aktima koji nisu bili primenjeni protiv njih lično putem mera sprovođenja.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim i zaključuje da podnosilac zahteva nije ovlašćena osoba da ospori u apstraktu ustavnost naloga predsednika opštine Uroševac.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI113/14
Podnosilac
Albion Sherifi
Ocena ustavnosti
naloga predsednika opštine Uroševac
od 30. aprila 2014. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Albion Sherifi, sa prebivalištem u Uroševcu (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

2. Podnosilac zahteva navodi da je izvršni direktor NVO *"Nisma për Aktivizim"* iz Uroševca.

3. Međutim, podnosilac nije precizirao da li je podneo zahtev u svoje lično ime ili u svojstvu predstavnika NVO „*Nisma për Aktivizim*".

Osporena odluka

4. Podnosilac zahteva osporava nalog predsednika opštine Uroševac od 30. aprila 2014. god., kojim je svim preduzećima koja se bave trgovinom, uslugama i drugim delatnostima u opštini Uroševac, zabranjeno da rade na državni praznik 1. Maj.

Predmetna stvar

5. Predmetna stvar je zahtev za ocenu ustavnosti osporenog naloga kojim je navodno povređen član 10 [Ekonomija], član 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] i član 119 [Osnovna Načela] Poglavlja IX [Ekonomski Odnosi] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 4. jula 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

8. Dana 16. jula 2014. god., preduzeće *Scan Color* JYSK je podnelo dodatna dokumenta u vezi sa osporenim nalogom. Podnosilac zahteva je bio upoznat sa podnetim dodatnim dokumentima koja se odnose na novčanu kaznu izrečenu od strane opštinskog inspektorata Uroševca kao rezultat poslovnih i trgovinskih aktivnosti ovog preduzeća sprovedenih tokom državnog praznika 9. Maja.

9. Dana 6. avgusta 2014. god., predsednik je imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

10. Dana 22. avgusta 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva predsedniku opštine Uroševac.

11. Dana 16. septembra 2014. god., predsednik je imenovao sudiju Almiro Rodrigues za sudiju izvestioca.

12. Dana 21. oktobra 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva

Pregled činjenica

13. Dana 30. aprila 2014. god., predsednik opštine Uroševac je izdao sledeći nalog:

    „Na osnovu člana 13 Zakona o lokalnoj samoupravi, br. 03/L-040 (Službeni list Republike Kosovo br. 28/2008), člana 51, stav 2.1 Statuta opštine Uroševac, predsednik opštine, dana 30.04.2014. god. izdaje:

    Nalog za zabranu rada za praznik 1. Maj.

I. NALAŽE SE svim preduzećima koja se bave trgovinskom, uslužnom ili drugom delatnošću, da ne rade za praznik rada, dana 01.05.2014. god.

II. NADGLEDANJE sprovođenja ovog naloga vršiće tržišni inspektori i opštinski inspektori.

III. NESPROVOĐENJE ovog naloga od strane navedenih, predstavlja kršenje i biće kažnjivo zakonom.

Predsednik opštine,

[...]"

14. Ovaj nalog je objavljen na internet stranici opštine Uroševac.

Navodi podnosioca

15. Kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva tvrdi da je nalogom predsednika opštine Uroševac povređen član 10 [Ekonomija], član 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] i član 119 [Osnovna Načela] Poglavlja IX Ekonomski Odnosi Ustava.

16. U tom smislu, podnosilac zahteva tvrdi *"Takav nalog krši individualna prava građana opštine Uroševac, od strane javnog organa, u ovom slučaju od strane opštine Uroševac, odnosno pravo na rad i obavljanje profesije, koje je garantovano članom 49 Ustava Republike Kosovo, i takođe predstavlja mešanje države u ekonomiju slobodnog tržišta, koje je suštinsko načelo demokratskog funkcionisanja javnih institucija u Republici Kosovo".*

17. Podnosilac zahteva traži "*[...] da Sud zaključi da su odluka i postupak predsednika opštine u suprotnosti sa Ustavom Republike Kosovo i* ustavnim *poretkom Republike, kako bi se zaštitila osnovna načela naše zemlje, koja garantuju pravo na rad i ekonomiju zasnovanu na slobodnom tržištu [...].*"

Prihvatljivost zahteva

18. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

19. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.1 i 7 Ustava, koji propisuje:

1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

(...)

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.

20. Sud se poziva i na član 47. Zakona, koji propisuje:

1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

21. Pored toga, Sud uzima u obzir pravilo 36 Poslovnika, koje propisuje:

(3) Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva:

(...)

(c) kada je zahtev podnelo neovlašćeno lice.

22. Sud podseća da podnosilac zahteva traži ocenu ustavnosti naloga predsednika opštine Uroševac od 30. aprila 2014. godine.

23. Međutim, podnosilac zahteva ne tvrdi i ne dokazuje da su njegova lična prava i slobode bila, ili su direktno povređena od strane javnog organa.

24. U tom smislu, Sud ponavlja da Ustav ne predviđa "*actio popularis", i.e.* pojedinci se ne mogu žaliti apstraktno u vezi sa zakonima ili vladinim aktima koji nisu bili primenjeni protiv njih lično putem mera sprovođenja (Vidi slučaj *Dudgeon protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, zahtev br. 7525/76, ESLJP, odluka od 22. oktobra 1981. godine. Vidi takođe slučaj KI117/11, podnosilac zahteva *Ridvan Hoxha protiv opštine Prizren,* Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 18. jula 2012. god.).

25. Sud podseća da žalba mora biti podneta od strane ili u ime osobe koja tvrdi da je žrtva povrede ustavnih odredbi. Takva osoba mora biti u stanju da pokaže da je "direktno pogođena" merama na koje se žali (vidi slučaj *Ilhan protiv Turkse*, zahtev br. 22277/93, ESLJP, presuda od 27. juna 2000. godine).

26. Sud smatra da, kao što je propisano članom 113.7 i članom 47.1 Zakona, podnosilac zahteva nije dokazao da je javni organ povredio bilo koje od njegovih individualnih ili prava i slobode NVO garantovana Ustavom.

27. Dakle, Sud smatra irelevantnim za slučaj da li je podnosilac podneo zahtev u svoje lično ime ili u svojstvu predstavnika NVO. U stvari, ni u jednom svojstvu podnosilac zahteva nema *locus standi* pred ovim Sudom.

28. Kao rezime, Sud zaključuje da podnosilac zahteva nije ovlašćena osoba da ospori u apstraktu ustavnost naloga predsednika opštine Uroševac i stoga, zahtev mora da se proglasi neprihvatljivim.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113 (1) i (7) Ustava, članom 47 (1) Zakona i pravilom 36 (3) c) Poslovnika, dana 21. oktobra 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI107/14, Xufe Rracaj, Rešenje od 23. septembra 2014 god.- Obaveštenje Državnog tužioca KMLC br. 01/2011 od 13. decembra 2013. god.

Slučaj KI107/14, odluka od 23. septembra 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan.

Podnosilac zahteva osporava obaveštenje Državnog tužioca KMLC br. 01/2011 od 13. decembra 2013. god., kojim su navodno povređena prava podnosioca garantovana "članom 6 (...) i članom 5. Ustava", kao i "pravo na naknadu plata".

Sud primećuje da podnosilac zahteva, opravdavajući svoj zahtev, tvrdi povredu člana 5 i 6. Ustava. Ovi se članovi bave jezikom i simbolima Republike Kosovo, a ne sa činjenicama zahteva. Dakle, nije jasno šta tvrdi podnosilac zahteva.

Sud smatra da podnosilac zahteva nije tačno objasnila i pokazala kako su i zašto njena prava, bilo pravo na pravično suđenje ili pravo na imovinu, povređena.

Sud smatra da ne postoji ništa u zahtevu što ukazuje da je nedostajala nepristrasnost ili da je postupak na bilo koji način bio nepravičan.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) c) i 36 (2) d) Poslovnika, na sednici održanoj 23. septembra 2014. god., jednoglasno odlučuje da je zahtev podnosioca očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI107/14
Podnosilac
Xufe Rracaj
Obaveštenje Državnog tužioca KMLC br. 01/2011
od 13. decembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela gđa Xufe Rracaj, sa prebivalištem u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava obaveštenje Državnog tužioca KMLC br. 01/2011 od 13. decembra 2013. godine.

3. Podnosilac zahteva tvrdi da joj je osporeno obaveštenje uručeno 23. maja 2014. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom su navodno povređena prava podnosioca garantovana *"Članom 6 (...) i članom 5. Ustava",* kao i "*pravo na naknadu plata*".

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 23. juna 2014. god., podnosilac je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 7. jula 2014. god., predsednik Suda je imenovao sudiju Almiro Rodrigues za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

8. Dana 1. avgusta 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i dostavio kopiju zahteva Kancelariji državnog tužioca.

9. Dana 15. septembra 2014. god., predsednik Suda je zamenio sudiju Robert Carolan kao sudiju izvestioca Veća za razmatranje sudijom Snezhana Botusharova.

10. Dana 23. septembra 2014. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 30. decembra 2008. god., Opštinski sud u Prištini je u izvršnom postupku, pokrenutim od strane podnosioca zahteva, obavezao (E. br. 322/2003) DP "Kosovodrvo-Commerce" da plati podnosiocu zahteva određeni iznos novca.

12. Neodređenog dana, DP "Kosovodrvo-Commerce" je izjavilo žalbu na navedeno rešenje.

13. Dana 30. avgusta 2010. god., Okružni sud u Prištini (rešenje Ac. br. 563/2009) usvojio je žalbu dužnika. Dakle, izvršenje rešenja Opštinskog suda je odbijeno.

14. Okružni sud je obrazložio da Opštinski sud nije imao materijalnu nadležnost da se bavi predlogom podnosioca zahteva. Prema Okružnom sudu "*Proizilazi da Posebna komora Vrhovnog suda Kosova ima nadležnost za rešavanje ove stvari u skladu sa članom 29 Uredbe UNMIK-a....Zbog činjenice što je tuženo preduzeće – dužnik bilo pod administrativnom upravom Kosovske povereničke agencije, što se potvrđuje na osnovu dopisa KPA, pod brojem DN-CS606, od 27.06.2006. god., koji je upućen svim sudovima...*"

15. Neodređenog dana, podnosilac zahteva je tražila od Državnog tužioca zaštitu zakonitosti tvrdeći da je rešenje Okružnog suda usvojeno u

suprotnosti sa odredbama Zakona o parničnom postupku i Zakona o izvršnom postupku, obzirom da je, prema podnosiocu zahteva, Opštinski sud u Prištini imao materijalnu nadležnost za izvršenje ove stvari.

16. Dana 18. januara 2011. god., Državni tužilac (obaveštenje KMLC br.01/2011) obavestio je podnosioca zahteva na poštanskoj adresi ul. Rijeka br. 46/A *"Da nisam pronašao pravni osnov za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti"*.

17. Dana 11. decembra 2013. god., podnosilac zahteva je tražila obaveštenje u vezi sa statusom njenog zahteva za zaštitu zakonitosti, tvrdeći "*Prošlo je više* od *tri godine kako mi niste poslali odgovor, kojim je trebalo da me obavestite šta se dogodilo sa mojim zahtevom"*.

18. Dana 13. decembra 2013. god., Državni tužilac (obaveštenje KLC br. 01/2011) obavestio je podnosioca zahteva na poštanskoj adresi "Lidhja e Lezhes" br. 70/3 *"...Kao što možemo uočiti, vi niste primili obaveštenje, jer vaša adresa nije bila tačna. Još jednom vam dostavljamo ovo obaveštenje na novu adresu, u čijem je prilogu i ranije poslato obaveštenje.*"

Navodi podnosioca

19. Podnosilac zahteva tvrdi "*Svi pravni lekovi su iskorišćeni, ali je to bilo* uzalud*, zamislite da od 2003. i 2008. god., nije razmotren zahtev – predlog. Zatim, Tužilaštvo, od 2010. do 2014. god., do 23.05.2014. god., nije bilo u stanju da obavesti stranku. Smatrali smo da će barem tužilac da podnese zahtev za zaštitu zakonitosti jer je to dozvoljeno u skladu sa Zakonom o izvršnom postupku, koji je na snazi"*.

20. Podnosilac zahteva, stoga traži od Suda "*Tražim da Sud i Tužilaštvo utvrde da je došlo do kršenja***.** *Želim da mi se prizna pravo na naknadu plata (Pravo na rad), koje predstavlja osnovno pravo. Želim da mi se isplati novac (da se KAP-u naloži isplata)"*.

Prihvatljivost zahteva

21. Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunila uslove *prihvatljivosti* koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

22. U tom *smislu*, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

23. Sud se poziva i na pravilo 36 (1) c) i (2) d) Poslovnika, koje propisuje:

> *(1) „Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: ... (c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.*
>
> *(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:...d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju".*

24. Sud primećuje da podnosilac zahteva, opravdavajući svoj zahtev, tvrdi povredu člana 5 i 6. Ustava. Ovi se članovi bave jezikom i simbolima Republike Kosovo a ne sa činjenicama zahteva. Dakle, nije jasno šta tvrdi podnosilac zahteva.

25. Izgleda da predmetna stvar ima veze sa povredom prava na pravično suđenje i pravom na imovinu.

26. Sud smatra da podnosilac zahteva nije tačno objasnila i pokazala kako su i zašto njena prava, bilo pravo na pravično suđenje ili pravo na imovinu, povređena.

27. S tim u vezi, Sud ponavlja da nije dužnost Suda da deluje kao sud četvrtog stepena kada razmatra odluke donete od strane redovnih sudova. Uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi, *mutatis mutandis*, *Garcia Ruiz protiv Španije* [VV], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I. Vidi takođe rešenje o neprihvatljivosti u slučaju br. KI70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima,* ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, A. br. 983/08 od 7. februara 2011. god.).

28. Shodno tome, Sud smatra da ne postoji ništa u zahtevu što ukazuje da je nedostajala nepristrasnost ili da je postupak na bilo koji način bio nepravičan (vidi, *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije,* ESLJP odluka o neprihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).

29. Shodno tome, u skladu sa pravilom 36 (1) c) i 36 (2) d) Poslovnika, Sud smatra da je zahtev očigledno neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) c) i 36 (2) d) Poslovnika, na sednici održanoj 23. septembra 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona; i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda Court
Prof. Dr. Enver Hasani

KI101/14, Shkodran Pllana, Rešenje od 17. septembra 2014 god.,- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosovo, Rev. 41/2014 od 7. marta 2014. god.

Slučaj KI101/14, odluka od 17. septembra 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, očigledno neosnovan

Presudom Vrhovnog suda (Rev. 41/2014 od 7. marta 2014. god.) priznato je pravo trećoj stranki na deo nepokretnosti u vlasništvu podnosioca zahteva.

Podnosilac zahteva tvrdi da su članovi 3, 24 [Jednakost pred Zakonom], 21 [Opšta Načela] i 54 [sudska Zaštita Prava] Ustava povređeni na njegovu štetu.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, jer je očigledno neosnovan, obzirom da zahtev ne ukazuje da je Vrhovni sud postupao na proizvoljan i nepravičan način.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI101/14
Podnosilac
Shkodran Pllana
Ocena ustavnosti presude
Vrhovnog suda Kosovo, Rev. 41/2014
od 7. marta 2014. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Shkodran Pllana, zastupljen od strane g. Behar Ejupi advokat iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Rev. 41/2014 Vrhovnog suda Kosovo od 7. marta 2014. god., koja je uručena podnosiocu zahteva 29. maja 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom je navodno *"povređen princip nepristrasnosti"*.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 13. juna 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 26. juna 2014. god., podnosilac zahteva je podneo Sudu dodatna dokumenta.

7. Dana 4. jula 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI101/14 imenovao sudiju Almiro Rodrigues za sudiju izvestioca i istog dana, predsednik Suda je odlukom KSH. KI101/14 imenovao Veće za razmatranje u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Altay Suroy i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 1. avgusta 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju Vrhovnom sudu Kosova.

9. Dana 15. septembra 2014. god., sudija Enver Hasani je odlukom br. KSH. KI101/14 određen za člana Veća za razmatranje umesto sudije Robert Carolan.

10. Dana 17. septembra 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 9. septembra 2013. god., Osnovni sud u Uroševcu (presuda C. br. 196/12) odbio je tužbeni zahtev trećih stranaka za poništenje kupoprodajnog ugovora zaključenog između njih i podnosioca zahteva.

12. Dana 29. novembra 2013. god., Apelacioni sud Kosovo (presuda Ac. br. 3631/2013) odbio je kao neosnovanu žalbu trećih stranaka.

13. Dana 7. marta 2014. god., Vrhovni sud Kosovo (presuda Rev. 41/2014) utvrdio je:

> *"ODBIJA se kao neosnovana revizija tužioca RA iz Uroševca, izjavljena na presudu Apelacionog suda Kosovo, Ac.br. 3631/2013 od 29.11.2013. god.*
>
> *USVAJA se kao osnovana revizija tužioca KA iz Uroševca i preinačuje se presuda Apelacionog suda Kosovo Ac.br. 3631/2013, od 29.11.2013. god., i presuda Osnovnog suda u Uorševcu C. br. 196/12, od 09.06.2013. god., tako da se usvaja kao osnovan tužbeni*

zahtev tužioca KA, dok u vezi sa njenim delom suvlasništva u visini od ½ nepokretnosti, upisanim kao katastarska jedinica br. 01833-00, na mestu zvanom "M. Tito", u površini od 351 m2, prema certifikatu o pravima nad nepokretnostima br. 02928 CZ Uroševac, poništava se ugovor zaključen između tužioca Rexhep Ahmeti iz Uroševca, kao prodavac, i tuženog Shkodran Sharr Pllana (podnosilac zahteva), iz Prištine, kao kupac, overen u Opštinskom sudu u Uroševcu, V. br. 1248/12 dana 06.03.2012. god.".

14. U gore navedenoj presudi, Vrhovni sud je obrazložio da je "*tužilac RA, bez saglasnosti i izražene volje druge tužilje, kao supruge i kao suvlasnice predmetne nepokretnosti, raspolagao čitavom spornom nepokretnosti. Zbog gore navedenih razloga i zbog činjenice da u spisima predmeta postoji kupoprodajni ugovor Vr. br. 1379/05 od 22.04.2005. god., na koji se poziva supruga u svojoj žalbi i reviziji, dok u spisima predmeta ne postoje dokazi da je tužilac dao saglasnost o prodaji sporne nepokretnosti, Vrhovni sud nalazi da je revizija tužilje osnovana, tako da za njen deo sporne predmetne nepokretnosti koja pripada KA prema članu 47. Zakona o porodici Kosova, koji je otuđen od strane tužioca RA u suprotnosti sa članom 47.1 i 4, članom 50. stav 2 Zakona o porodici, sporni ugovor u smislu člana 103. stav 1 ZOO, predstavlja pravno nevažeći posao, odnosno ništav je. Iz tog razloga, presude nižestepenih sudova su preinačene, tako da se usvoja kao osnovan tužbeni zahtev tužioca da se gore navedeni ugovor poništi u pogledu dela u zajedničkom vlasništva, u skladu sa tačkom II izreke ove presude*".

Navodi podnosioca

15. Podnosilac zahteva tvrdi povredu člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava u vezi sa članom 6 (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije za ljudska prava (u daljem tekstu: Konvencija). Podnosilac zahteva tvrdi i povredu članova 3, 24 [Jednakost pred Zakonom], 21 [Opšta Načela] i 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava.

16. Podnosilac zahtev, *inter alia,* tvrdi da na osnovu člana 215. Zakona o parničnom postupku "*Revizioni sud razmatra pobijenu presudu samo u njenom revizijom pobijenom delu i samo u granicama uzroka navedenih u reviziji, ali brinući se prema službenoj dužnosti o primeni materijalnog prava i o kršenju odredbi parničnog postupka koje se odnose na sposobnost da se bude stranka i pravilno zastupanje*".

17. Podnosilac zahteva traži da Sud poništi presudu Vrhovnog suda i da vrati njegov predmet na ponovno suđenje za ½ nepokretnosti koja je odobrena od strane Vrhovnog suda suprotnoj stranci.

Prihvatljivost zahteva

18. Sud prvo ispituje da li su uslovi prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovnikom ispunjeni.

19. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".*

20. Pored toga, Sud se poziva na član 49. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta".*

21. Međutim, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka i da je iscrpeo sva pravna sredstva, kao što je propisano članom 113.7 Ustava, i zahtev je podnet u zakonskom roku od četiri meseca u skladu sa članom 49. Zakona.

22. Sud uzima u obzir i pravilo 36 (1) c) i (2) d) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve*
> *...*
> *(c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan".*
>
> *(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
>
> *(...) ili*
>
> *(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.*

23. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva o meri ispitivanja revizije od strane Vrhovnog suda, Sud smatra da je takva tvrdnja pitanje zakona koje spada u delokrug redovnih sudova koje se povezuje sa njihovom nezavisnošću u dodeli dužnosti i ovlašćenja koja su im data Ustavom.

24. U ovom slučaju, Sud primećuje da je Vrhovni sud Kosova pružio pravno obrazložene i logično koherentne argumente o tome zašto su nižestepeni sudovi pogrešno primenili materijalno pravo, objašnjavajući: i) uslove pod kojima nepokretnost može u potpunosti biti otuđena, i ii) prava i obaveze supružnika u vezi sa zajedničkom imovinom u pogledu primenjivog zakona u Republici Kosovo.

25. Ustavni sud ponavlja da je tačno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja i primenjivog zakona puna nadležnost redovnih sudova i da je uloga Ustavnog suda samo da obezbedi poštovanje prava garantovanih Ustavom i drugim pravnim instrumentima i stoga, ne može postupati kao „sud četvrtog stepena“ (Vidi slučaj, *Akdivar protiv Turske,* br. 21893/93, ESLJP, presuda od 16. septembra 1996. god., stav 65, takođe *mutatis mutandis* vidi slučaj KI86/11, podnosilac zahteva *Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. god.).

26. Pored toga, zahtev ne ukazuje da su redovni sudovi postupali na proizvoljan ili nepravičan način. Nije dužnost Ustavnog suda da zameni svoju ocenu činjenica ocenom redovnih sudova i, kao opšte pravilo, to je dužnost napred navedenih sudova, da ocene dokaze koje imaju na raspolaganju. Zadatak Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci pred redovnim sudovima bili pravični u njihovoj celini, uključujući način na koji su dokazi uzeti (Vidi slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog kraljevstva*, br. 13071/87, Izveštaj evropske komisije o ljudskim pravima od 10. jula 1991. god.).

27. Činjenica da se podnosilac zahteva ne slaže sa ishodom slučaja ne može samo po sebi da mu pruži pravo da pokrene argumentovan zahtev o povredi člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava (Vidi slučaj *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske,* br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. god.).

28. U ovim okolnostima, podnosilac zahteva nije potkrepio svoju tvrdnju o povredi člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava, obzirom da činjenice koje je izneo ni na jedan način ne pokazuju da su mu redovni sudovi uskratili prava garantovana Ustavom.

29. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i mora se proglasiti neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika, 17. septembra 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI86/14, Avdije Nimani, Rešenje od 17. septembra 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 32/2014, od 13. marta 2014. godine.

Slučaj KI86/14, odluka od 17. septembra 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, očigledno neosnovan

Presudom (Rev. br. 32/2014 od 13. marta 2014. god.) Vrhovnog suda Kosova je preinačena odluka nižestepenih sudova i odbijen tužbeni zahtev podnosioca kao neosnovan.

Podnosilac zahteva tvrdi povredu člana 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, jer je očigledno neosnovan, obzirom da zahtev ne ukazuje da je Vrhovni sud postupao na proizvoljan i nepravičan način.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI86/14
Podnosilac
Advije Nimani
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 32/2014, od 13. marta 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela gđa Advije Nimani (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), zastupljena od strane g. Safeta Voca, advokata iz Mitrovice.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 32/2014, od 13. marta 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ustavnost odluke Vrhovnog suda Kosova, koja je prema podnosiocu zahteva *"... nezakonita i u suprotnosti sa odredbama člana 31. stav 1 Ustava Republike Kosovo"*.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 14. maja 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 10. juna 2014. godine, predsednik suda je odlukom br. GJR. KI86/14, imenovao sudiju Altaya Suroyia za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik suda je odlukom br. KSH. KI86/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

7. Dana 19. juna 2014. godine, podnosilac je obavešten o registraciji zahteva. Istog dana, po jedna kopija zahteva je dostavljena Vrhovnom sudu Kosova, Ministarstvu javnih službi (u daljem tekstu: MJS) i Ministarstvu unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: MUP).

8. Dana 15. septembra 2014. godine, predsednik suda je odlukom br. KSH. KI86/14, zamenio sudiju Roberta Carolana sa sudijom Kadrijem Kryeziuom kao člana Veća za razmatranje.

9. Dana 17. septembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo sudu prihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Podnosilac zahteva je zasnovao radni odnos sa MJS na određeno radno vreme, počev od 1. septembra 2003. godine, pa do 28. februara 2004. godine, na radnom mestu službenik podataka u Jedinici za registraciju vozila u Mitrovici. Memorandumom o razumevanju br. 840 od 21. marta 2006. godine, potpisanom između MJS i MUP, prenete su odgovornosti za pitanja registracije vozila.

11. Dana 31. marta 2004. godine, MJS je donelo odluku o prekidu radnog odnosa sa podnosiocem zahteva, zbog ozbiljne povrede discipline propisane članom 3.2 Uredbe UNMIK-a br. 2001/36 o javnim službama Kosova.

12. Gore navedena odluka je potvrđena odlukom (Ref. KA-MSHP 0807/2004 od 26. oktobra 2004. god.) Žalbene komisije MJS, odnosno odlukom (br. 1511/2006, od 25. jula 2006. godine) Nezavisnog nadzornog odbora Kosova.

13. Dana 15. maja 2007. godine, Opštinski sud u Mitrovici, presudom C. br. 638/2006 usvojio je tužbeni zahtev podnosioca, poništio gore navedene odluke MJS i Nezavisnog nadzornog odbora Kosovo i naložio MUP-u da vrati podnosioca zahteva na prethodno radno mesto sa svim pravima iz radnog odnosa.

14. Dana 18. oktobra 2013. godine, Apelacioni sud Kosova, presudom Ac. br. 785/2012, odbio je kao neosnovane žalbe MJS i MUP i potvrdio gore navedenu presudu Opštinskog suda u Mitrovici.

15. Dana 13. marta 2014. god., Vrhovni sud Kosova, presudom Rev. br. 32/2014 usvojio je reviziju izjavljenu od strane MJS i MUP i preinačio je gore navedene presude Opštinskog sud u Mitrovici, odnosno Apelacionog suda Kosova, dok je tužbeni zahtev podnosioca odbio kao neosnovan.

16. U gore navedenoj presudi, Vrhovni sud Kosova je, između ostalog, obrazložio:

Polazeći sa tako utvrđenog činjeničnog stanja, Vrhovni sud Kosova je našao da su sudovi nižeg stepena pravilno i potpuno utvrdili činjenično stanje koje se odnosi na ključne činjenice za pravilno suđenje ove pravne stvari, ali na osnovu takvog stanja, prema oceni ovog suda, pogrešno su primenili materijalno pravo kada su našli da je tužbeni zahtev tužilje osnovan.

Ovaj sud ocenjuje da su obe presude nižih stepena, kao osnov za usvajanje tužbenog zahteva tužilje uzele činjenicu da je tužilja na osnovu pravosnažne krivične presude P. Br. 518/2005 od 10.4.2006. god. oslobođena od optužbe za delo koje se odnosi na ovaj slučaj. Na osnovu člana 14 ZPP- a, u parničnom postupku sud, u smislu postojanja krivičnog dela i krivične odgovornosti izvršioca, je vezan sa pravosnažnom presudom krivičnog suda, kojom je optuženi proglašen krivim, a nije vezan sa presudom kojom je oslobođen krivične odgovornosti, bez obzira na razloge oslobođenja. Iz spisa predmeta je utvrđeno da u radnjama tužilje postoji zloupotreba radnih dužnosti koje su predviđene kao povreda Pravila kodeksa ponašanja CSK- a, na osnovu II poglavlja, člana 2.1, tačka c, q i prilog pravila ponašanja i SHT, tačka 4, 6, 10 Uredbe 2001/36 i Administrativnog naređenja 2003/2 član 30.1, pod a, c, predviđene na osnovu postupka o upravljanju osobljem, poglavlje IX, postupci discipline, poštenja i ponašanja, korak 4.2, pod 1, 2 korak 5, 4.1, 5.4.9, prevazilaženje nadležnosti i zloupotreba službene dužnosti.

Tužilja kao službenik za evidentiranje podataka je trebala da deluje u skladu sa dopisom od 4.11.2003. god. predstavljenom od strane Centralne kancelarije za registraciju vozila u Prištini, kojim su obavešteni o vozilima koja ne smeju da se registruju pošto ne poseduju validnu dokumentaciju. Međutim, ista je bez provere u DUD- falsifikovana carina je registrovala vozilo koje je bilo zabranjeno da se registruje, činjenica koja je utvrđena na osnovu kontrole od 27.11.2003. god.

Sudovi nižeg stepena su pogrešno primenili materijalno pravo kada su ustanovili da je tužbeni zahtev tužilje osnovan, jer članom 30.1., pod a, b i t, Administrativnog naređenja 20003/2 o primeni Uredbe UNMIK-a br. 2001/36 o civilnoj službi ugovora su predviđene povrede kodeksa ponašanja, koje kao posledica imaju predviđenu disciplinsku kaznu.

Navodi podnosioca

17. Podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud *"odlučio po reviziji i prilikom odlučivanja po ovom vanrednom pravnom sredstvu nije imao pravo da odbije tužbeni zahtev tužilje već samo da ukine presudu prvostepenog i drugostepenog suda i da predmet vrati na ponovno odlučivanje i presuđivanje".*

18. Podnosilac zahteva tvrdi da se Vrhovni sud *"prilikom odlučivanja pozvao na dopis od 14.11.2003. god., koji uopšte ne postoji u spisima predmeta i nijednom nije izveden kao dokaz pred prvostepenim i drugostepenim sudom".*

19. Podnosilac zahteva traži od suda *"da ukine presudu Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 32/2014 i da istu proglasi protivpravnom i u suprotnosti sa odredbama člana 31. stav 1 Ustava Republike Kosova".*

Prihvatljivost zahteva

20. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, je prvo potrebno da ispita da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti propisani Ustavom i dalje utvrđeni Zakonom i Poslovnikom.

21. Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

    "Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

22. Sud uzima u obzir i pravilo 36 (1) c) Poslovnika, koje propisuje:

    Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

    (...)

    c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.

23. Što se tiče tvrdnji podnosioca zahteva, sud primećuje da je Vrhovni sud Kosova doneo obrazloženu odluku u kojoj je jasno razradio obavezu podnosioca zahteva kao zaposlene u odnosu na poslodavca, kao i način na koji treba da se primenjuje materijalno pravo od strane nižestepenih sudova u ovom slučaju.

24. Ustavni sud naglašava da nije sud utvrđivanja činjenica i pravično i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja je puna nadležnost redovnih sudova, dok je uloga Ustavnog suda da obezbedi saglasnost sa pravima koja su garantovana Ustavom i drugim zakonskim instrumentima. Dakle, Ustavni sud ne može da deluje kao sud četvrtog stepena (vidi slučaj: *Akdivar protiv Turske*, br. 2189/93, ESLJP, presuda od 16. septembra 1996. godine, stav 65, takođe vidi slučaj: KI86/11, podnosilac zahteva *Milaim Berisha,* rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. godine).

25. Pored toga, zahtevom se nije dokazalo da je Vrhovni sud delovao na proizvoljan ili nepravičan način. Nije dužnost Ustavnog suda da zameni svoju ocenu činjenica sa ocenom redovnih sudova i kao opšte pravilo, to je dužnost redovnih sudova da ocene dokaze koje imaju na raspolaganju. Dužnost Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci pred redovnim sudovima bili u celini pravični, uključujući i način uzimanja dokaza (vidi slučaj: *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* br. 13071/87, Izveštaj evropske komisije o ljudskim pravima od 10. jula 1991. godine).

26. Činjenica da se podnosilac zahteva ne slaže sa ishodom slučaja ne može da posluži kao pravo da pokrene argumentovan zahtev o povredi člana 31 (pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava (vidi slučaj: *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, br. 5503/02, ESLJP, presuda od 26. jula 2005. godine).

27. U ovim okolnostima, podnosilac zahteva nije dokazima potkrepio svoju tvrdnju o povredi člana 31 (pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, jer činjenice koje je izneo ni na jedan način ne ukazuju da su mu redovni sudovi uskratili prava garantovana Ustavom.

28. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba da se proglasi neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 36 (1) c) Poslovnika, 17. septembra 2014. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI63/14, Misin Rifati, Rešenje od 23. septembra 2014. god.- Ocena ustavnosti presude Opštinskog suda u Uroševcu, C. br. 71/2002, od 17. decembra 2002. god.

Slučaj KI63/14, odluka od 23. septembra 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, ratione temporis, neprihvatljiv zahtev.

Podnosilac je podneo zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosovo, tvrdeći da su mu ustavna prava i slobode povređena presudom redovnih sudova. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu povređena prava garantovana Ustavom, odnosno član 3 [Jednakost pre Zakonom], član 32 [Pravo na Pravno Sredstvo], član 46 [Zaštita Imovine], član 54 [sudska Zaštita Prava]. Pored toga, podnosilac zahteva traži od Suda da „potvrdi da nepokretna imovina br. 318 na mestu zvanom „Dugaqke Njive- Arat e Gjata“ treba da bude prenesena na moje ime“.

Sud je utvrdio da je zahtev podnosioca neprihvatljiv na osnovu pravila 36 (3) h) koje glasi:"Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva kada zahtev nije ratione temporis u skladu sa Ustavom“. Sud primećuje da podnosilac zahteva osporava presudu C. br. 71/2002 Opštinskog suda u Uroševcu od 17. decembra 2002. god., koja mu je uručena 20. januara 2013. godine. To znači da se navodna povreda podnosioca zahteva, garantovana Ustavom, desila pred 15. juna 2008. god., što je datum stupanja na snagu Ustava i od kada Sud ima vremensku nadležnost. Dakle, rezultira da zahtev podnosioca nije ratione temporis u skladu sa odredbama Ustava. Međutim, Sud primećuje da je 2013, podnosilac već podneo podnesak Osnovnom sudu, tražeći da razmotri osporenu odluku. Ovaj slučaj je još uvek u toku pred navedenim sudom (slučaj C. br. 180/2013). Sud primećuje da u skladu sa principom subsidijarnosti, podnosilac zahteva je obavezan da iscrpi sva pravna sredstva propisana zakonom, kao što je propisano članom 113.7 Ustava. U ovom slučaju, sud primećuje da je zahtev podnosioca preuranjen i stoga, ne postoji konačna odluka koja se može osporiti. Kao rezime, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca neprihvatljiv.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI63/14
Podnosilac
Misin Rifati
Ocena ustavnosti presude Opštinskog suda u Uroševcu, C. br. 71/2002, od 17. decembra 2002. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Misin Rifati (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Jerli Talinovcu, opština Uroševac.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Opštinskog suda u Uroševcu C. br. 71/2002 od 17. decembra 2002., koja je podnosiocu zahteva uručena 20. januara 2003. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke kojom su navodno podnosiocu zahteva povređena prava garantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), odnosno član 3 [Jednakost pred Zakonom], član 32 [Pravo na Pravno Sredstvo], član 46 [Zaštita Imovine] i član 54 [Sudska Zaštita Prava].

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 3. aprila 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. maja 2014. god., predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI63/14, imenovao sudiju Arta Rama-Hajrizi za sudiju izvestioca i odlukom br. KSH. KI63/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.

7. Dana 23. septembra 2014. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

8. Dana 17. avgusta 2001. god., prema podnosiocu zahteva, Opštinski sud je doneo rešenje T. br. 8/2001 o podeli nasledstva njegovog pokojnog oca, koje rešenje podnosilac zahteva nije podneo Sudu.

9. Dana 17. decembra 2002. god., Opštinski sud (presuda C. br. 71/2002) (u građanskom predmetu S.R. protiv drugih uključujući i podnosioca zahteva) potvrdio je da je S.R vlasnik nepokretne imovine br. 318 u mestu zvanom *"Dugačke Njive – Arat e Gjata"*. Prema podnetim dokumentima nije uložena žalba u propisanom roku.

10. Tokom 2006. godine, podnosilac zahteva se obratio nekim institucijama u vezi sa njegovim nezadovoljstvom sa ishodom gore navedenog slučaja.

11. Dana 12. marta 2013. god, podnosilac je podneo zahtev za "*preispitivanje odluke o deobi nasledstva"* pred Opštinskim sudom u Uroševcu. Slučaj je još uvek u toku pred Opštinskim sudom (predmet C. br. 180/2013).

Navodi podnosioca

12. Podnosilac zahteva tvrdi povredu njegovih prava koja su garantovana Ustavom, odnosno član 3 [Jednakost pred Zakonom], član 32 [Pravo na Pravno Sredstvo], član 46 [Zaštita Imovine] i član 54 [Sudska Zaštita Prava].

13. Pored toga, podnosilac zahteva od Suda traži *"da potvrdi da nepokretna imovina br. 318 u mestu zvanom "Dugačke Njive – Arat e Gjata" treba da bude prenesena na moje ime "*.

Prihvatljivost zahteva

14. Kao prvo, Sud ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti.

15. Što se tiče ovog zahteva, Sud se poziva na pravilo 36 (3) h), koje glasi: *„Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva kada zahtev nije ratione temporis u skladu sa Ustavom”.*

16. Kako bi se ustanovila vremenska nadležnost Suda, od suštinskog je značaja identifikovati, u svakom određenom slučaju, tačno vreme navodnog kršenja. Čineći to, Sud mora uzeti u obzir i činjenice na koje se podnosilac zahteva žali i obim ustavnog prava koje je navodno bilo prekršeno (vidi, *mutatis mutandis,* Velika komora Evropskog suda za ljudska prava u slučaju *Blečić protiv Hrvatske,* zahtev br. 59532/0 od 8. marta 2006. god., pasus 82).

17. Sud primećuje da podnosilac zahteva osporava presudu C. br. 71/2002 Opštinskog suda u Uroševcu od 17. decembra 2002. god., koja je uručena podnosiocu 20. januara 2003. godine.

18. To znači da se navodno mešanje u prava podnosioca zahteva garantovanih Ustavom desilo pre 15. juna 2008. god., što predstavlja datum kada je Ustav stupio na snagu i datum od kada Sud ima vremensku nadležnost.

19. Iz toga proizilazi da zahtev podnosioca u pogledu osporene odluke nije *ratione temporis* u skladu sa odredbama Ustava.

20. Međutim, Sud primećuje da je u 2013. godini, podnosilac zahteva podneo predstavku pred Osnovnim sudom tražeći da oceni osporenu odluku. Ovaj slučaj se još uvek nalazi nerešen pred ovim sudom (predmet C. br. 180/2013).

21. Sud podseća da je u skladu sa principom subsidijarnosti, podnosilac zahteva obavezan da iscrpi sva pravna sredstva propisana zakonom, kao što je propisano članom 113.7 Ustava.

22. U ovom slučaju, Sud primećuje da je zahtev podnosioca preuranjen i stoga, ne postoji konačna odluka koja se može osporiti.

23. Kao rezime, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, pravilima 36 (3) h) i 56 (2) Poslovnika, dana 23. septembra 2014., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI20/14, Musa Gjetaj, Rešenje od 15. septembra 2014 god.- Ocena ustavnosti presude CA. br. 2976/2013 Apelacionog suda Kosovo od 5. decembra 2013. godine.

KI20/14, odluka od 15. septembra 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, očigledno neosnovan

Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Apelacionog suda CA. br. 2976/2013 od 5. decembra 2013. godine. Podnosilac zahteva je podneo tužbu Opštinskom sudu u Đakovici, kojom je tražio naknadu za obavljeni rad kao nastavnik za vreme kampanje za lokalne izbore. Opštinski sud u Đakovici je odbacio tužbu podnosioca zahteva kao neosnovanu. Podnosilac zahteva je potom izjavio žalbu Apelacionom sudu, koja je odbačena kao neosnovana. Shodno tome, potvrđena je presuda Opštinskog suda u Đakovici.

Podnosilac zahteva je zatim podneo zahtev Ustavnom sudu, kojim tvrdi da su mu osporenom presudom povređena prava garantovana članom 3 [Jednakost pred Zakonom], članom 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata] i članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], stav 1, članom 54 [Sudska Zaštita Prava], članom 55 [Ograničenje Prava i Osnovnih Sloboda] stava 4. i članom 102 [Opšta Načela Sudskog Sistema] Ustava Republike Kosovo.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan. U svom obrazloženju, Ustavni sud je obrazložio da činjenice iznete od strane podnosilaca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredi ustavnih prava. Pored toga, Ustavni sud je naveo da se argumenti pokrenuti od strane podnosilaca zahteva odnose na pitanje „*zakonitosti*“, a ne „*ustavnosti*”.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI20/14
Podnosilac
Musa Gjetaj
Ocena ustavnosti presude CA. br. 2976/2013 Apelacionog suda Kosovo
od 5. decembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija, i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Musa Gjetaj iz Uroševca (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), zastupljen od strane g. Bashkim Latifi advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu CA. br. 2976/2013 Apelacionog suda Kosovo od 5. decembra 2013. god., koja je uručena podnosiocu zahteva 17. januara 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude koja je navodno povredila njegova prava garantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), odnosno član om 3 [Jednakost pred Zakonom], članom 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata], članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], stav 1, članom 54 [Sudska Zaštita Prava], članom 55 [Ograničenje Prava i Osnovnih Sloboda] stav 4, članom 102 [Opšta Načela Sudskog Sistema].

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 5. februara 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Sudu.

6. Dana 6. marta 2014. god., predsednik je imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje u sastavu sudija Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

7. Dana 13. marta 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio da podnese punomoćje za g. Bashkim Latifi. Istog dana, Sud je poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

8. Dana 16. marta 2014. god., podnosilac zahteva je podneo Sudu tražena dokumenta.

9. Dana 15. septembra 2014. god., predsednik je zamenio sudiju Robert Carolan kao član Veća za razmatranje sa sudijom Arta Rama-Hajrizi,.

10. Dana 15. septembra 2014. god., Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj Sudije izvestioca i preporučilo Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Podnosilac je nastavnik sa stalnim ugovorom u osnovnoj školi u Dobriđe, opština Đakovica.

12. Na lokalnim izborima održanim u novembru 2007. godine, podnosilac zahteva se kandidovao za javnu službu. Za period u kome je učestvovao u kampanji, Direkcija za obrazovanje u opštini Đakovica, uskratila mu je platu nastavnika.

13. Kao rezultat toga, podnosilac zahteva je podneo tužbu Opštinskom sudu u Đakovici, kojom je tražio naknadu za rad koji je obavljao kao nastavnik dok je učestovao u kampanji na lokalnim izborima. Punomoćnik podnosioca zahteva je podržao tužbu podnosioca pred Opštinskim sudom, tvrdeći:

"[...] Tužilac je imao radni odnos na neodređeno vreme kao nastavnik [...] i tokom čitave kampanje bio je na poslu. [...] Tuženi su nepravedno uskratili platu tužiocu za period dok je učestvovao u izbornoj kampanji (novembar i 10 prvih dana decembra 2007. god.)."

14. Dana 20. juna 2013. god., Opštinski sud (presuda C. br. 58/08) odbio je zahtev podnosioca kao neosnovan. Opštinski sud smatra:

"[...] Sud je izveo dokaze i nakon što ih je ispitao, [...] našao je da je tužba neosnovana i odbio je.

Administrativno uputstvo MALS-br. 2007/07 MALS-a o ograničavanju političkih aktivnosti za opštinske službenike od 5. septembra 2007. god., [...] Član 6 propisuje da kada opštinski službenici podnesu svoju kandidaturu za javnu službu, *on ili ona mora da uzme neplaćeno odsustvo 15 dana pre izborne kampanje, tako da bude oslobođen od svojih odgovornosti i obaveza u opštinskoj javnoj službi. Član 9 propisuje da opštinski javni službenici koji se kandiduju za javnu službu, imaju pravo da se vrate na svoje pozicije u roku od 1 (jedne) nedelje od dana kada se izborni rezultati javno objave ako nisu izabrani za javnu službu za koju su se kandidovali.*

[...]

Na osnovu izvedenih dokaza, utvrđeno je da je tužba tužioca neosnovana, uprkos činjenici da je podnosilac zahteva redovno radio tokom perioda za koji traži nadoknadu."

15. Podnosilac zahteva se žalio Apelacionom sudu u Prištini, zbog *"bitnih povreda parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava"*.

16. Dana 5. decembra 2013. god., Apelacioni sud (odluka CA. br. 2976.2013) odbio je kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i usvojio presudu Opštinskog suda.

17. U svom obrazloženju, Apelacioni sud smatra:

"Član 182.2 n) pomenut u žalbi nije bio povređen, obzirom da je izreka jasna i u saglasnosti sa dokazima u spisima predmeta. Drugim rečima, iz spisa predmeta je utvrđeno da se tužilac kao nastavnik u osnovnoj školi [...] kandidovao za javnu službu na izborima od 17. novembra 2007. godine. Kao kandidat za javnu

službu, tužilac je trebalo da poštuje Administrativno uputstvo br. 2007/10 koje je doneto od strane Ministarstva za javnu upravu (u daljem tekstu: MJU), kao i obaveštenje MPA. Navedena dokumenta propisuju da kandidat za javnu službu koji učestvuje na predizbornim aktivnostima treba da uzme neplaćeno odsustvo od dana kada je njihova kandidatura objavljena.

Ovaj dokument se primenjuje na čitavoj teritoriji Kosova i opštine ne mogu napraviti izuzetke i doneti drugačije odluke. Administrativno uputstvo reguliše pravila ponašanja kandidata tokom izborne kampanje u svim opštinama na Kosovu. Kandidat koji objavi svoju kandidaturu treba da poštuje propisana pravila".

Navodi podnosioca

18. Podnosilac zahteva tvrdi da je Apelacioni sud, odbijajući njegovu žalbu na presudu Opštinskog suda, povredio njegova prava garantovana Ustavnom, odnosno član 3 [Jednakost pred Zakonom], član 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata], član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], stav 1, član 54 [Sudska Zaštita Prava], član 55 [Ograničenje Prava i Osnovnih Sloboda] stav 4, član 102 [Opšta Načela Sudskog Sistema]. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi povredu njegovih prava garantovanih članom 23. stav 2 Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima. Podnosilac zahteva tvrdi i da su njegova prava zaštićena Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i njenim Protokolima bila povređena, ne navodeći nijedan član ovog instrumenta.

19. Podnosilac zahteva tvrdi: *"Prvostepeni sud i Apelacioni sud, nakon donošenja osporenih odluka – presuda, povredili su odredbe parničnog postupka sankcionisane u skladu sa članom 182.1 u vezi sa odredbama člana 183 i člana 182.1.n, [...]."*

20. Podnosilac zahteva, takođe, tvrdi da: *"Apelacioni sud nije ocenio nijednu od činjenica iznetih u žalbi, iako je u skladu sa odredbom člana 204. Zakona o parničnom postupku, drugostepeni sud obavezan da oceni u obrazloženju presude žalbene tvrdnje od odlučujuće važnosti prilikom donošenja svoje odluke. Stoga je Sud trebao da odluči poštujući hijerarhiju pravnih akata koji su propisani članom 22. Ustava [...]"*

21. Pozivajući se na član 23. stav 3 Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, podnosilac zahteva dalje tvrdi: "*Sudovi su mu uskratili prava na nadoknadu za obavljen rad"*, tako što nisu primenili ovu odredbu.

22. Konačno, podnosilac zahteva traži od Suda da:

"[...] Razmotri povrede javnih organa u skladu sa presudom Osnovnog suda u Đakovici C. br. 56/2008 od 20.06.2013. god., i presudom Apelacionog suda u Prištini AC. br. 2976/2013 i da poništi iste kao neustavne i nezakonite".

Prihvatljivost zahteva

23. Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

24. U tom smislu, član 113.1 i 7. Ustava, propisuje:

1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.

25. Pored toga, član 49. Zakona propisuje *"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku".*

26. U ovom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac zahteva tražio rešenje da zaštiti svoja prava pred Opštinskim i Apelacionim sudom. Poslednji navedeni sud je poslednji stepen gde je podnosilac zahteva mogao da traži rešenje, obzirom da je iznos parničnog spora bio ispod 3,000.00 €. Sud, takođe primećuje da je podnosiocu zahteva uručena presuda Apelacionog suda 17. januara 2014. god., i da je on podneo svoj zahtev Sudu 5. februara 2014. god.

27. Dakle, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena stranka, da je iscrpeo sva pravna sredstva na raspolaganju prema primenjivom zakonu i da je zahtev podnet u roku od četiri meseca.

28. Međutim, u svojoj daljoj oceni prihvatljivosti zahteva, Sud se poziva i na pravila 36 (1) c) i 36 (2) b) Poslovnika, koja propisuju:

"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan."

(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava,

[...]"

29. Kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva je osporio presudu Osnovnog Suda pred Apelacionim sudom zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.

30. U međuvremenu, pred Ustavnim sudom, podnosilac zahteva navodi povredu njegovih prava garantovanih Ustavom koja se odnose na jednakost pred zakonom, direktnu primenu međunarodnih sporazuma i instrumenata, pravo na pravično i nepristrasno suđenje, sudsku zaštitu prava, ograničenja osnovnih prava i sloboda i opšte principe pravosudnog sistema.

31. Sud primećuje da je u žalbenom postupku Apelacioni sud u vezi sa zahtevom za nadoknadu podnosioca obrazložio svoju presudu pozivajući se na odredbe zakona na snazi. U tom pogledu, Sud nalazi da ono što pokreće podnosilac zahteva predstavlja pitanje zakonitosti, a ne ustavnosti.

32. S tim u vezi, Sud podseća na obrazloženje Apelacionog suda gde odgovara na tvrdnje podnosioca zahteva o povredi zakona i bitnim povredama procesnih odredbi navodno počinjenih od strane Apelacionog suda kada je odbio njegovu žalbu o nadoknadi. Apelacioni sud tvrdi:

"*[...] Prilikom ocene osporene presude u granicama navoda navedenih u žalbi, ovaj sud nalazi da je ista doneta bez bitne povrede parničnog postupka, da je činjenično stanje pravično utvrđeno i da je materijalno pravo pravilno primenjeno. Dakle, prvostepeni sud je pravilno odlučio kada je odbio tužbu kao neosnovanu".*

33. U tom smislu, Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost), navodno počinjenih od strane Vrhovnog suda, osim ili ako su one mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

34. Ustavni sud dalje ponavlja da nije njegova dužnost prema Ustavu da postupa kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantna prava procesnog i materijalnog prava (Vidi slučaj *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. god.; vidi takođe slučaj KI70/11 podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. god.). Sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom slučaja, ne daje mu za pravo da pokrene argumentovane tvrdnje o povredi njegovih prava zaštićenih Ustavom. Sud primećuje da je podnosilac zahteva imao brojne mogućnosti da predstavi svoj slučaj pred redovnim sudovima.

35. Ustavni sud može samo da razmotri da li su dokazi predstavljeni na pravilan način i da li je postupak uopšteno, gledano u celini, sproveden na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (vidi *inter alia* slučaj *Edwards protiv Ujedinjenog kraljevstva*, zahtev br. 13071/87, Izveštaj evropske komisije o ljudskim pravima usvojen 10. jula 1991. god.).

36. S tim u vezi, Sud primećuje da je obrazloženje koje se odnosi na zahtev o traženoj nadoknadi u presudi Apelacionog suda jasno i, nakon ocene svih postupaka, Sud je takođe zaključio da postupak pred Opštinskim sudim nije bio nepravičan ili proizvoljan (Vidi slučaj *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. god.).

37. Na osnovu gore navedenih razloga, Sud smatra da činjenice iznete od strane podnosioca zahteva ni na jedan način ne opravdaju navodnu povredu ustavnih prava na koje se pozvao podnosilac zahteva.

38. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba se proglasiti neprihvatljivim u skladu sa pravilima 36 (1) c) i 36 (2) b) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilima 36 (1) c), 36 (2) b) i 56 (2) Poslovnika o radu, 15. septembra 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona; i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 110/14, Sokol Stavileci, Rešenje od 17. septembra 2014 god.- Ocena ustavnosti obaveštenja br. 254 Centralne banke Kosova od 14. aprila 2014. godine.

Slučaj KI110/14, odluka od 17. septembra 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, očigledno neosnovan

Glavna tvrdnja podnosioca zahteva je da je Centralna banka Kosovo, odbijajući da oceni njegovu tužbu da dobije nadoknadu, ozbiljno povredila njegova ustavna prava. Podnosilac zahteva se nije pozvao ni na jednu ustavnu odredbu posebno.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, jer je očigledno neosnovan, obzirom da podnosilac nije potkrepio svoje tvrdnje propisane Ustavom i dalje precizirane Zakonom i Poslovnikom.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI110/14
Podnosilac
Sokol Stavileci
Ocena ustavnosti obaveštenja br. 254 Centralne banke Kosova od 14. aprila 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Sokol Stavileci sa prebivalištem u Đakovici (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava obaveštenje br. 254 Centralne banke Kosova od 14. aprila 2014. godine. Podnosilac zahteva takođe traži izvršenje rešenja br. 435/84 Okružnog suda u Peći od 25. februara 1988. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti obaveštenja br. 254 Centralne banke Kosova od 14. aprila 2014. godine, kojim mu je odbijeno razmatranje za nadoknadu štete koju je podnosilac zahteva pretrpeo u saobraćajnoj nesreći 1981. godine, za šta tvrdi da su mu *"ozbiljno povređena ustavna prava"*.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 30. juna 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 7. jula 2014. godine, odlukom br. GJR. KI110/14, predsednik je imenovao sudiju Artu Ramu-Hajrizi za sudiju izvestioca. Istog dana, odlukom br. KSH. KI110/14, predsednik je imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Ivan Čukalović.

7. Dana 1. avgusta 2014. godine, sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.

8. Dana 17. septembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Godine 1981., podnosilac zahteva je doživeo saobraćajnu nesreću.

10. Tokom 1981 i 1983. godine, podnosilac zahteva je tražio nadoknadu za materijalnu i nematerijalnu štetu od BS "Kosova" u Đakovici i u Prištini.

11. Godine 1984., podnosilac zahteva je podneo tužbu protiv BS "Kosova" Okružnom sudu u Peći.

12. Dana 25. februara 1988. godine, Okružni sud u Peći je odlučio u vezi sa tvrdnjama podnosioca zahteva za nadoknadu materijalne i nematerijalne štete.

13. Dana 11. aprila 2014. godine, podnosilac zahteva je podneo žalbu Centralnoj banci Kosova.

14. Dana 14. aprila 2014. godine, Centralna banka Kosova je odgovorila:
15. *"Nakon što smo primili vašu žalbu od 11.04.2014. god., Centralna banka Kosova vas obaveštava da nije nadležna za razmatranje vašeg slučaja, odnosno nije nadležna za razmatranje predmeta koji imaju veze sa kompanijama koje su funkcionisale pre osnivanja CBK".*

Navodi podnosioca

16. Podnosilac zahteva traži izvršenje rešenja Okružnog suda u Peći (br. 435/84 od 25. februara 1988. godine) u vezi sa nadoknadom materijalne i nematerijalne štete.

17. Podnosilac zahteva ne pominje povredu neke ustavne odredbe posebno, međutim tvrdi da su mu *“ ustavna prava ozbiljno povređena“*.

Prihvatljivost zahteva

18. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

19. Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

> *“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”*.

20. Sud se poziva na pravilo 36 (1) c) Poslovnika, koje propisuje:

> *“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve samo ako:*
>
> *[...]*
>
> *c) zahtev nije očigledno neosnovan,*

21. Sud, takođe uzima u obzir pravilo 36 (2) b) d) Poslovnika, koje propisuje:

> *(2) Sud odbacuje zahtev koji je očigledno neosnovan kada zaključi da:*
>
> *[...]*
>
> *b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava*
>
> *[...]*
>
> *d) podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju“*.

22. U ovom slučaju, sud primećuje da podnosilac zahteva nije ukazao na to koja su prava određena obaveštenjem (br. 254, od 14. aprila 2014. godine) Centralne banke Kosova, a nije ni naveo zašto su i kako ta

prava povređena osporenim obaveštenjem. Dakle, navedeno obaveštenje ne može da se smatra kao osporeni akt u ovom sudu kao što je propisano članom 113.7 Ustava.

23. U vezi sa zahtevom podnosioca o izvršenju rešenja Okružnog suda u Peći (br. 435/84 od 25. februara 1988. godine), sud primećuje da podnosilac zahteva nije tražio sprovođenje postupka izvršenja pred redovnim sudovima, štaviše,navedeno rešenje je doneto 1988. godine, što ne predstavlja vremensku nadležnost suda i shodno tome nije *ratione temporis*, jer je Ustav stupio na snagu 15. juna 2008. godine.

24. Na osnovu gore navedenog, sud smatra da je zahtev *prima facie* neopravdan, jer podnosilac zahteva nije potkrepio svoje tvrdnje na način propisan Ustavom i dalje preciziran u Zakonu i Poslovniku.

25. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba se proglasiti neprihvatjivim u skladu sa pravilom 36 (1) c) i pravilom 36 (2) b) i d) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilima 36 (1) c) i 36 (2) b) d) Poslovnika, 17. septembra 2014. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20.4 Zakona; i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Arta Rama-Hajrizi

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 50/14, Shemsi Bekteshi, Rešenje od 16. septembra 2014. god.- Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. br. 277/2013 od 6. decembra 2013. god..

Slučaj KI50/14, odluka od 16. septembra 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, prava na imovinu, očigledno neosnovan.

Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Republike Kosovo, Rev. br. 277/2013 od 6. decembra 2013. godine.

Podnosilac je podneo zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, tvrdeći da mu je uskraćeno pravo presudom Vrhovnog suda, koja potvrđuje odluku nižestepenih sudova u vezi sa tvrdnjama podnosioca o ličnom profitu.
Podnosilac zahteva tvrdi da je u presudi Vrhovnog suda Kosova „povređen član 46. Ustava Republike Kosovo vezano za član 1. Protokola Evropske konvencije za ljudska prava, takođe je povređen član 31 Ustava, vezano za član 6. Evropske konvencije za ljudske prava“.

Sud utvrđuje da je zahtev podnosioca očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika o radu, jer podnosilac zahteva nije potkrepio svoju tvrdnju na ustavnim osnovama i nije pružio neki dokaz da su njegova osnovna prava i slobode povređene od strane redovnih sudova.

Sud primećuje da je Vrhovni sud dovoljno obrazložio svoju presudu i stoga, Sud ne može da zaključi da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (vidi *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06).

Sud naglašava da nije dužnost Suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenih od strane redovnog suda, osim i u onoj meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI50/14
Podnosilac
Shemsi Bekteshi
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda
Rev. br. 277/2013 od 6. decembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Shemsi Bekteshi, sa prebivalištem u Dubnici (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud), Rev. br. 277/2013 od 6. decembra 2013. god., koja je podnosiocu zahteva uručena 19. februara 2014. god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom se navodno *„negira pravo iz člana 46. Ustava“*.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 19. marta 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 1. aprila 2014. god., predsednik Suda je imenovao sudiju Robert Carolan za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, u sastavu sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Arta Rama-Hajrizi i Kadri Kryeziu.

7. Dana 15. maja 2014. god., Sud je poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.

8. Dana 15. septembra 2014. god., predsednik Suda je zamenio sudiju izvestioca Robert Carolan i umesto njega imenovao sudiju Almiro Rodrigues.

9. Dana 16. septembra 2014. god., nakon što je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Veće za razmatranje je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 30. maja 2005. god., Energetska korporacija Kosova (u daljem tekstu: EKK) je usvojila zahtev podnosioca za penziju u kategoriji „A“ (odluka br. 90/04), u skladu sa Uredbom UNMIK-a 2001/35 i Statutom penzijskog fonda EKK-a.

11. U gore navedenoj odluci je utvrđeno da će isplata penzije za podnosioca zahteva početi 1. juna 2005. god. i da će se okončati 1. jula 2010. god., kao i da će mesečna penzija iznositi 105 evra. Pored toga, u odluci je navedeno da nezadovoljna stranka može izjaviti žalbu Komisiji za razmatranje sporova.

12. Prema podnetim dokumentima, na ovu odluku nije izjavljena žalba.

13. Posle 1. jula 2010. god., i kao što je navedeno u sporazumu, EKK je prestala da isplaćuje penziju podnosiocu zahteva.

14. Podnosilac zahteva je podneo tužbu Opštinskom sudu u Prištini.

15. Dana 2. februara 2011. god., Opštinski sud u Prištini (presuda C. br. 2256/2010) je odbio kao neosnovanu tužbu podnosioca zahteva, utvrđujući da je *„EKK ispunio obavezu kao što je navedeno u sporazumu i da kada je potpisan sporazum nije izjavljena nikakva žalba“*.

16. Podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu u Prištini na presudu Opštinskog suda.

17. Dana 27. maja 2013. god., Apelacioni sud (presuda Ca. br. 4022/2012) je odbio kao neosnovanu žalbu i potvrdio presudu Opštinskog suda od 2. februara 2011. god.

18. Podnosilac je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu Kosova.

19. Dana 6. decembra 2013. god., Vrhovni sud Kosova (presuda Rev. br. 277/2013) je odbio reviziju kao neosnovanu.

20. Vrhovni sud ocenjuje:

"Vrhovni sud Kosova ocenjuje da su nižestepeni sudovi pravilno utvrdili da je tužilac sam aplicirao za sticanje penzije – invalid I kategorije, zahtev koji je usvojen od strane tužene, i na osnovu odluke br. 90/4 od 30.5.2005. god., isplata penzije je počela od 1.6.2005. god. i završila se 1.7.2010. god., mesečnoj u visini od 105.00 € mesečno, dok aplikant ne navrši 65 godina, ili 60 meseci isplate penzije. Tužilac je mogao da uloži žalbu protiv ove odluke u roku od 15 dana od dana njenog uručivanja, Odboru za razmatranje nesuglasica, preko administracije Penzijskog fonda, međutim nije uložio žalbu i penziju je primao sve do 01.07.2010. godine. Ovaj sud ocenjuje da nakon isplate ove zarade u trajanju od 60 meseci, tužena više nema ni jednu obavezu, zato što je ispunila zakonsku obavezu koja proizilazi iz pomenute odluke. Na osnovu zakonske odredbe iz člana 11.1 pod b) Uredbe 2001/27 Osnovnog zakona o radu na Kosovu, koja predviđa da do raskida ugovora o radu može pored ostalog doći i pismenim sporazumom između poslodavca i zaposlenog, s toga se u konkretnom slučaju smatra da je tužilac svojim potpisom na rešenje tužene, br. 90/4 i neosporavanjem na osnovu pravne pouke, pokazao svoju volju da se radni odnos pretvori u drugi pravni odnos.

...

"Navodi iz revizije o tome da tužena tužiocu nije uručila pismenu odluku o prestanku radnog odnosa sa pravnom poukom, čime je tužilac doveden u zabludu nadajući se da će mu se nakon izlečenja i rehabilitacije omogućiti vraćanje na radno mesto, kao što je predviđeno u odredbi člana 2 pod (b) Statuta dopunskog penzijskog fonda, Vrhovni sud Kosova je ocenio kao neosnovane, zato što je isti sam aplicirao za invalidsku penziju i sam potpisao spornu odluku u kojoj je navedeno da pomenuta odluka zamenjuje sve dosadašnje akte potpisane između EKK i korisnika, a koju tužilac nije osporio na osnovu date pravne pouke".

Navodi podnosioca

21. Podnosilac zahteva tvrdi da je u presudi Vrhovnog suda Kosova *„povređen član 46 Ustava Republike Kosovo vezano za član 1. Protokola Evropske konvencije za ljudska prava, takođe je povređen član 31 Ustava, vezano za član 6. Evropske konvencije za ljudske prava“.*

22. Podnosilac zahteva, u nastavku navodi da: *“Nije pravilno primenjen član 2, tačka b Statuta penzijskog i invalidskog fonda KEK-a, kojim se predviđa da u slučaju ako se penzijski invalid izleči (rehabilituje), a njegovo izlečenje utvrdi Institut za medicinu rada, radnik stiče pravo na vračanje na rad. Nije uzeta u obzir činjenica da komisija Instituta za medicinu rada EKK-a nije bila nadležna da tužioca proglasi invalidom prve kategorije, iz činjenice što ovo pravo na osnovu zakona ima samo stručna komisija Ministarstva za rad i socijalnu zaštitu“.*

23. Pored toga, podnosilac zahteva traži od Ustavnog suda *„Ukidanje presuda sva tri suda i da naloži vračanje na posao“.*

Prihvatljivost zahteva

24. Pre svega, Sud ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti.

25. U tom smislu, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

> *Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.*

26. U tom smislu, Sud se poziva i na pravilo 36 (1) c) i (2) b) Poslovnika o radu, koje propisuje:

> *“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan“.*
>
> *(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
>
> *[...]*
>
> *b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava,*
>
> *[...]”*

27. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije potkrepeo svoju tvrdnju na ustavnim osnovama i da nije pružio dokaz da su njegova osnovna prava i slobode povređena od strane redovnih sudova.

28. Sud može samo da razmatra da li su dokazi bili predstavljeni na takav način da su postupci uopšteno, gledano u njihovoj celini, bili sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje (vidi, između ostalih izvora, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava u slučaju *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* zahtev br. 13071/87, usvojen 10. jula 1991. god.).

29. Sud primećuje da je Vrhovni sud dovoljno obrazložio svoju presudu i stoga, Sud ne može da zaključi da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (vidi *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).

30. Sud podseća da je u drugim slučajevima (*v.g.* KI40/09) odlučeno u pogledu privremene naknade za prekid radnog odnosa od strane EKK-a. Međutim, Sud primećuje da se ovaj zahtev KI50/14 razlikuje od gore navedenih slučajeva (*v.g.* KI40/09). U stvari, u ovim slučajevima, EKK i bivši zaposleni su potpisali sporazum za privremenu nadoknadu do osnivanja Penzijsko invalidskog fonda Kosova bez navođenja krajnjeg datuma; u ovom slučaju KI50/14 EKK i bivši zaposleni su potpisali sporazum o privremenoj nadoknadi za rok od pet godina, dakle, postoji određeni datum.

31. Sud smatra da podnosilac zahteva nije objasnio zašto je i kako njegovo pravo na imovinu garantovano članom 46. Ustava povređeno. Sama izjava da je Ustav povređen ne može da se smatra ustavnom žalbom. Sud naglašava da nije dužnost Suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenih od strane redovnog suda, osim i u onoj meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).

32. Dakle, Sud ne treba da postupa kao sud četvrtog stepena, kada se razmatraju odluke donete od strane redovnih sudova. Uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, *García Ruiz protiv Španije* [VV], br. 30544/96, stav 28. Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

33. Dakle, u skladu sa pravilom 36 (1) c) Poslovnika, zahtev je očigledno neosnovan i stoga neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, pravilima 36 (1) c) i 56 (2) Poslovnika, dana 16. septembra 2014. god., jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI117/14, Kurtesh Halimi, Rešenje od 5. novembra 2014. god.- Ocena ustavnost presude Ac. br. 543/2013 Apelacionog suda Kosova od 16. maja 2014. godine.

Slučaj KI117/14, odluka od 5. novembra 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan.

Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Ac. br. 543/2013 Apelacionog suda Kosova, kojom su mu, prema tvrdnjama podnosioca, *„uskraćene pogodnosti koje proizilaze iz prava na penziju”*.

Podnosilac zahteva tvrdi da su povređena njegova prava pogrešnim utvrđivanjem činjenica i pogrešnom primenom zakona od strane redovnih sudova, a pritom nije na jasan način pokazao kako su navedene odluke povredile njegova ustavna prava.

Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi neispunjenja kolektivnog ugovora i zahteva za isplatu jubilarne nagrade, Ustavni sud naglašava da nije redovni sud gde se razmatraju odluke donete od strane redovnih sudova. Dužnost redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava.

Podnosilac zahteva nije podneo neki dokaz *prima facie* kojim bi ukazao na povredu njegovih ustavnih prava.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113, stavom 7 Ustava, članovima 20 i 48. Zakona, i pravilom 36 (2) b) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 5. novembra 2014· godine, jednoglasno je proglasio zahtev kao očigledno neosnovan i odbacio kao neprihvatljiv.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI117/14
Podnosilac
Kurtesh Halimi
Ocena ustavnost presude Ac. br. 543/2013
Apelacionog suda Kosova od 16. maja 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Kurtesh Halimi iz sela Dobrotin, opština Podujevo (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Ac. br. 543/2013 Apelacionog suda Republike Kosovo od 16. maja 2014. godine, koja mu je uručena 2. jula 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Ac. br. 543/2013 Apelacionog suda Kosova od 16. maja 2014. godine, kojom su mu, prema tvrdnjama podnosioca,*"uskraćene pogodnosti koje proizilaze iz prava na penziju"*.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo, članu 49. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 9. jula 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. avgusta 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI117/14, imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom br. KSH. KI117/14, imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 25. avgusta 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i dostavio kopiju zahteva Apelacionom sudu.

8. Dana 5. novembra 2014. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca Ivana Čukalovića, Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi, je iznelo Sudu u punom sastavu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 12. novembra 2012. godine, Opštinski sud u Podujevu je presudom C. br. 443/10, delimično usvojio tužbeni zahtev podnosioca.

> *"[...] U stavu II izreke, obavezna je tužena opština Podujevo - Direkcija za obrazovanje, da tužiocu plati u ime dva lična dohotka za jubilarnu nagradu iznos od 567,22 € i u ime dve otpremnine iznos od 567,22 €, ukupno 1.134.44 €, sa zakonskom kamatom u visini od 3.5% godišnje, počev od dana 12.11.2012. godine kada je doneta presuda do konačne isplate, kao i u ime troškova postupka iznos od 98 €, u roku od 15 dana od dana prijema ove presude pod pretnjom prinudnog zakonskog izvršenja".*
>
> *U stavu III izreke, odbija se tužbeni zahtev tužioca o presuđenom iznosu i to na ime otpremnine jednog ličnog dohotka za odlazak u penziju, u iznosu od 283.61 € [...]".*

10. Neodređenog dana, opština Podujevo je uložila žalbu Apelacionom sudu Kosova na presudu C. br. 443/10 Opštinskog suda u Podujevu.

11. Dana 16. maja 2014. godine, Apelacioni sud Kosova u Prištini je presudom Ac. br. 543/2013 usvojio kao osnovanu žalbu opštine Podujevo preinačio i presudu Opštinskog suda u Podujevu, C. br. 443/10 od 12.11.2012. godine, tako što:

ODBIJA se u celosti kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca Kurtesha Halimija iz Podujeva kojim je tražio da se obaveže tužena opština Podujevo – Direkcija za obrazovanje da tužiocu plati u ime jubilarnih nagrada iznos od 567,27 € i u ime dve otpremnice iznos od 567,22 €, tj. ukupan iznos od 1.134.44 €, sa zakonskom kamatom od 3.5 % godišnje, počev od 12.11.2012. god., kada je doneta presuda pa do konačne isplate, kao i u ime troškova postupka iznos od 98 €, u roku od 15 dana od dana prijema ove presude pod pretnjom zakonskog izvršenja.

Navodi podnosioca

12. Podnosilac zahteva ne navodi koji su članovi Ustava Kosova povređeni ovom presudom, ali navodi sledeće:

"*Nije ispoštovan kolektivni ugovor koji je potpisao predstavnik Vlade Kosova. Opština Priština isplaćuje navedene nagrade bez tužbi, dok opština Podujevo to ne radi*".

13. Podnosilac zahteva od Ustavnog suda zahteva sledeće:

"Želim da mi se isplati otpremnina, jer sam dosta radio i koliko toliko doprineo u podizanju svesti u obrazovanju na Kosovu. Zaslužio sam bolji tretman nakon mog rada u obrazovanju".

Preliminarna ocena prihvatljivosti zahteva

14. Sud primećuje da, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca zahteva, prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

15. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava koji propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

16. Član 48. Zakona propisuje:

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".

17. Pored toga, Sud se poziva na pravilo 36 (2) b) Poslovnika, koje propisuje:

„(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:
...
b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava“.

18. Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi neispunjenja kolektivnog ugovora i zahteva za isplatu jubilarne nagrade, Ustavni sud naglašava da nije redovni sud gde se razmatraju odluke donete od strane redovnih sudova. Dužnost redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, *Garcia Ruiz protiv Španije* [VV], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-1).

19. Presuda Apelacionog suda Kosova Ac. br. 543/2013 od 16. maja 2014. godine, u svom obrazloženju detaljno obrazlaže i daje odgovor na sve tvrdnje podnosioca zahteva u njegovoj tužbenom zahtevu, kao i razloge primene odgovarajućih pravila procesnog i materijalnog prava uz obrazloženje:

“*Obzirom da je tužilac stekao pravo na staračku penziju od 01.04.2009. god., u vreme kada je na snazi bila Uredba o penzijama na Kosovu, u kojoj se nijednim članom ne propisuje plaćanje otpremnine za odlazak u penziju, u članu 35. iste Uredbe se propisuje da ova Uredba skida sa snage svaku odredbu zakona na snazi koja je u suprotnosti na njim.“*

20. Podnosilac zahteva nije podneo neki dokaz *prima facie* kojim bi ukazao na povredu njegovih ustavnih prava (vidi, *Vanek protiv Republike Slovačke*, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 53363/99 od 31. maja 2005. godine). Podnosilac zahteva ne navodi koji su članovi Ustava povređeni i na koji način potkrepljuju njegov zahtev, kao što se propisuje u članu 113.7 Ustava i članu 48. Zakona.

21. Podnosilac zahteva tvrdi da su povređena njegova prava pogrešnim utvrđivanjem činjenica i pogrešnom primenom zakona od strane redovnih sudova, a pritom nije na jasan način pokazao kako su navedene odluke povredile njegova ustavna prava.

22. Sud je u nastavku naglasio da sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom slučaja, ne može da mu da za pravo da pokrene argumentovan zahtev o povredi Ustava (vidi, *mutatis mutandis*, presuda ESLJP, zahtev br. 5503/02, *Mezotur-Tiszazugi*

Tarsulat protiv Mađarske, presuda od 26. jula 2005. godine).

23. U ovom slučaju, podnosiocu zahteva je pružena prilika da predstavi svoj slučaj i ospori tumačenje zakona za koje smatra da je pogrešno protumačeno pred Apelacionim sudom Kosova u Prištini. Nakon razmatranja postupka u celini, Ustavni sud nije utvrdio da su relevantni postupci, na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (vidi, *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije*, odluka ESLJP o prihvatljivosti zahteva br. 17064/ 06 od 30. juna 2009. godine).

24. Konačno, uslovi prihvatljivosti nisu ispunjeni u ovom zahtevu. Podnosilac zahteva nije uspeo da predstavi i potkrepi dokazima da su mu osporenom odlukom, navodno, povređena ustavna prava i slobode.

25. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan i treba da se odbaci kao neprihvatljiv u skladu sa pravilom 36 (2) b) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113 stavom 7 Ustava, članovima 20 i 48 Zakona, i pravilom 36 (2) b) Poslovnika o radu, na sednici održanoj dana 5. novembra 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20 stavom 4 Zakona; i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 19/14 & KI21/14, Tafil Qorri i Mehdi Syla, Rešenje od 16.septembra 2014 god.- Ocena ustavnosti rešenja CA.br. 2129/2013 Apelacionog suda Kosova od 5. decembra 2013. godine i rešenja CA. br. 1947/2013 Apelacionog suda Kosova od 5. decembra 2013. godine.

Spojeni Slučajevi KI 19/14 & KI 21/14, odluka od 27. novembra 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, očigledno neosnovan

Predmetna stvar je ocena ustavnosti dva rešenja Apelacionog suda, odnosno rešenje CA. br. 2129/2013 od 5. decembra 2013. god., i rešenje CA. br. 1947/2013 od 5. decembra 2013. godine. Podnosioci zahteva su odvojeno podneli identične tužbe Osnovnom sudu u Prištini tražeći da im Direkcija za obrazovanje opštine Glogovac isplati određeni iznos usled njihovog odlaska u penziju. Osnovni sud u Prištini je odbacio tužbe podnosilaca zahteva kao neosnovane. Podnosioci zahteva su zatim izjavili žalbu Apelacionom sudu, koji je zatim odbacio njihove žalbe kao neosnovane. Shodno tome, potvrđene su presude Osnovnog suda u Prištini.

Podnosioci zahteva su zatim podneli zahtev Ustavnom sudu, kojima tvrde da su im osporenim presudama povređena prava garantovana članom 3 [Jednakost pred zakonom], članom 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata], članom 24 [Jednakost pred Zakonom] i članom 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava Republike Kosovo. Podnosioci zahteva, takođe tvrde povredu Evropske konvencije o ljudskim pravima i Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, a ne navode nijedan član ovih dokumenata.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan. U svom obrazloženju, Ustavni sud je obrazložio da činjenice iznete od strane podnosilaca zahteva ni na jedan način ne opravdavaju tvrdnju o povredi ustavnih prava i da podnosioci zahteva nisu dovoljno potkrepili svoje tvrdnje. Pored toga, Ustavni sud je naveo da se argumenti pokrenuti od strane podnosilaca zahteva odnose na pitanje „*zakonitosti*“, a ne „*ustavnosti*”.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučajevi br. KI19/14 i KI21/14
Podnosilac
Tafil Qorri i Mehdi Syla
Ocena ustavnosti rešenja CA. br. 2129/2013 Apelacionog suda Kosova od 5. decembra 2013. godine i rešenja CA. br. 1947/2013 Apelacionog suda Kosova od 5. decembra 2013. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosioci zahteva

1. Zahteve su podneli g. Fadil Qorri iz Glogovca i g. Mehdi Syla iz sela Kišna reka, opština Glogovac (u daljem tekstu: podnosioci zahteva). G. Mehdija Sylu zastupa g. Bashkim Latifi, advokat iz Prištine, dok g. Fadil Qorri nema zastupnika.

Osporene odluke

2. Podnosilac zahteva Fadil Qorri (KI19/14) osporava rešenje Apelacionog suda Kosova CA. br. 2129/2013 od 5. decembra 2013. godine, koje mu je uručeno 17. januara 2014. godine.

3. Podnosilac zahteva Mehdi Syla (KI21/14) osporava rešenje Apelacionog suda Kosova CA. br. 1947/2013 od 5. decembra 2013. godine, koje mu je uručeno 17. januara 2014. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenih rešenja, kojima je odbijena kao neosnovana žalba podnosilaca zahteva u vezi sa određenim iznosom naknade usled odlaska u penziju.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 5. februara 2014. godine, podnosioci su podneli svoje zahteve Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 6. marta 2014. godine, predsednik Suda je odlukom GJR. KI19/14 imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca i odlukom br. KSH. KI19/14 imenovao je Veća za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 11. marta 2014. godine, u skladu sa pravilom 37 (1) Poslovnika, predsednik je naložio spajanje zahteva KI19/14 i KI21/14. Ovim nalogom je odlučeno da sudija izvestilac i Veće za razmatranje u oba slučaja (KI19/14 i KI21/14) budu isti, kao što je doneto odlukom predsednika GJR. KI19/14 i KSH. KI19/14.

9. Dana 13. marta 2014. godine, Sud je obavestio podnosioce o registraciji zahteva i tražio da podnesu punomoćje za g. Bashkima Latifija, obzirom da su podnosioci zahteva najavili da će ih on zastupati pred Sudom.

10. Dana 16. aprila 2014. godine, g. Mehdi Syla (KI21/14) je podneo traženi dokument Sudu, dok g. Tafil Qorri nije podneo traženi dokument.

11. Dana 13. juna 2014. godine, Sud je obavestio podnosioce o spajanju ova dva zahteva i Apelacioni sud o registraciji zahteva KI19/14 i KI21/14 kao i o spajanju ova dva zahteva.

12. Dana 16. septembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

13. Neodređenog datuma, podnosioci zahteva su podneli tužbu Osnovnom sudu u Prištini, tražeći od Direkcije za obrazovanje opštine Glogovac da isplati podnosiocima određeni iznos, usled njihovog odlaska u penziju.

14. Dana 4. juna 2013. godine, Osnovni sud u Prištini (rešenje C. br. 132/2013) je odbacio tužbu g. Fadila Qorria (KI19/14) kao neprihvatljivu. Istog dana, Osnovni sud u Prištini (rešenje C. br. 130/013) je odbacio tužbu g. Mehdija Syle (KI21/14) kao neprihvatljivu.

15. Odbacujući tužbe podnosilaca zahteva kao neprihvatljive, Osnovni sud je dao identično obrazloženje u oba slučaja i zaključio "*[...] U ovom slučaju tužilac se nije pridržavao odredaba člana 78 i 79 Zakona o radu na Kosovu. Zbog ove činjenice [...] Sud je, primenjujući odredbu člana 391 Zakona o parničnom postupku odbacio tužbu kao nedozvoljenu, obzirom da je tužba podneta pre iscrpljenja dozvoljenih pravnih lekova kod tužene.*"

16. Podnosioci zahteva su podneli žalbu Apelacionom sudu Kosova, zbog *"bitnih povreda odredaba parničnog postupka"* i tražili da se osporena rešenja ukinu i da se predmeti vrate na ponovno suđenje Osnovnom sudu.

17. Dana 5. decembra 2013. godine, Apelacioni sud (rešenje CA. br. 2129/2013) odbio je kao neosnovanu žalbu g. Fadila Qorria (KI19/14). Istog dana, Apelacioni sud (rešenje CA. br. 1947/2013) je odbio kao neosnovanu žalbu g. Mehdija Syle (KI20/14). U oba slučaja, Apelacioni sud je obrazložio da je:

> "*[...] prvostepeni sud pravilno odlučio kada je odbacio tužbu tužioca kao nedozvoljenu. [...] iz spisa predmeta proizilazi da se tužilac nije obratio tuženoj radi zaštite svojih prava prilikom penzionisanja, shodno članu 78 Zakona o radu na Kosovu. [...] pravo na penziju i eventualne beneficije proizilaze iz radnog odnosa. Dakle, tužilac je u skladu sa članom 78 Zakona o radu trebalo da poštuje interni postupak radi ostvarivanja svojih prava.*"

Navodi podnosioca

18. Podnosioci zahteva tvrde da osporena rešenja predstavljaju povredu člana 3 [Jednakost pred Zakonom], člana 22 [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata], člana 24 [Jednakost pred Zakonom] i člana 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava. Podnosioci zahteva tvrde povredu Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP) i Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: UDLJP), a da nisu naveli nijedan član ovih dokumenata.

19. Podnosioci zahteva u svojim odvojenim, ali identičnim zahtevima, tvrde da su*"Prvostepeni sud i Apelacioni sud pogrešno odredili pravni osnov tužbenog zahteva, tretirajući ga kao proceduru za realizaciju prava iz radnog odnosa, iz člana 78 Zakona o radu, a u ovom slučaju je reč o naknadi prema kolektivnom ugovoru, kao obavezujućem odnosu."*

20. Pored toga, podnosioci zahteva tvrde da *"u odredbi člana 102 Ustava [...] Sudovi su trebali da sude bez bilo kakvog uticaja, poštujući hijerarhiju pravnih akata, koji se propisuju odredbom člana 4 Zakona o radu, Br. 03/L-212 i koji predstavljaju izvor prava radnika [...]."*

21. Podnosioci zahteva traže od Suda *"da oceni povrede koje su izvršili javni organi i to rešenjem Osnovnog suda u Prištini [...] i rešenjem Apelacionog suda [...] i da poništi iste, kao neustavne i nezakonite."*

Prihvatljivost zahteva

22. Sud prvo ispituje da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

23. U tog smislu, Sud se poziva na član 48. Zakona, koji propisuje:

> *"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena (...)."*

24. Pored toga, Sud se poziva i na pravilo 36 (1) c), 36 (2) b) i d) Poslovnika, koje propisuje:

> *"(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:*
>
> *[...]*
>
> *(c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan.*
>
> *(2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:*
>
> *[...]*
>
> *(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava,*
>
> *[...], ili*

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju."

25. U tom smislu, Sud primećuje da su podnosioci zahteva osporavali rešenja Osnovnog i Apelacionog suda zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka. Sada, oni osporavaju rešenja Apelacionog suda pred Ustavnim sudom, jer su osporena rešenja navodno povredila njihova *"prava garantovana na jednakost pred zakonom i sudsku zaštitu prava"*.

26. Sud podseća da, u skladu sa principom subsidijarnosti, na podnosiocima zahteva je da pokrenu bilo koju argumentovanu ustavnu povredu pred redovnim sudovima, kako bi obezbedili zaštitu svojih osnovnih prava sadržanih u Ustavu. Na podnosiocima zahteva je, takođe, da potkrepe svoje tvrdnje i razjasne kako je i zašto odluka povredila njihova prava garantovana Ustavom.

27. U tom smislu, Sud primećuje da podnosioci zahteva nisu pokrenuli, pred Apelacionim sudom, navodne ustavne povrede svojih garantovanih prava na jednakost pred zakonom i sudsku zaštitu prava. Štaviše, podnosioci zahteva ne navode jasno, zašto su i kako rešenja Apelacionog suda povredila njihova prava na jednakost pred zakonom i sudsku zaštitu.

28. Sud podseća da je Apelacioni sud odgovorio na sve tvrdnje podnosilaca zahteva, kada je odbio njihovu žalbu, nalazeći da: *"Kolektivni ugovor na kojem tužilac zasniva svoje pravo, usvojen je 01.01.2005. god., i bio je na snazi tri godine, odnosno do 31.12.2007. god. Nakon toga, na Kosovu nije zaključen nijedan kolektivni ugovor, što je dobro poznata činjenica. Tužilac je pravo na penziju stekao 30.04.2012. god., i ne može da traži isplatu plata zbog penzionisanja, i jubilarne plate na osnovu nevažećeg kolektivnog ugovora."*

29. U tom smislu, Sud smatra da rešenje Apelacionog suda pruža široko i sveobuhvatno obrazloženje o činjenicama predmeta i da su njegovi pravni zaključci dobro obrazloženi i jasni u odgovoru na tvrdnje iznete od strane podnosilaca zahteva. Dakle, Sud nalazi da su postupci pred redovnim sudovima bili pravični i obrazloženi (Vidi: *mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. godine).

30. S tim u vezi, Sud ponavlja da nije njegova dužnost prema Ustavu, da deluje kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, *García Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda

od 21. januara 1999. god., stav 28. Vidi takođe slučaj br. KI70/11, podnosioci zahteva *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).

31. Sud može samo da razmatra da li su dokazi, izneti na takav način da su postupci uopšte i gledano u celini, bili sprovedeni na takav način da su podnosioci zahteva dobili pravično suđenje (Vidi, *inter alia*, *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva* br. 13071/87, Izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima od 10. jula 1991. god.).

32. Nakon razmatranja argumenata i dokaza koje su izneli podnosioci zahteva, Sud smatra da osporena rešenja nisu doneta na nepravičan i proizvoljan način.

33. Stoga, Sud smatra da podnosioci zahteva nisu potkrepili svoje tvrdnje, niti su podneli nikakav *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu njihovih prava prema Ustavu, EKLJP ili UDLJP.

34. Na osnovu gore navedenih razloga, Sud zaključuje da činjenice iznete od strane podnosilaca zahteva, ni na jedan način ne opravdavaju navodne povrede ustavnih prava na koja se oni pozivaju i oni nisu dovoljno potkrepili svoje tvrdnje.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava i pravilima 36 (1) c), 36 (2), b), 36 (2) d) i 56 (2) Poslovnika, 16. septembra 2014. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI09/14, Skender Cocaj, Rešenje od 16. septembra 2014 god.- ocena presude Vrhovnog suda Kosovo, Rev. 399/2012, od 22. avgusta 2013. godine. Ova odluka je urucena podnosiocu zahteva 7 oktobra 2013. godine.

Slučaj KI-09/14, odluka od 16. septembra 2014. god.

Ključne reči; individualni zahtev, očigledno neosnovan

Podnosilac zahteva je podneo zahtev u skladu sa članom 113.7 Ustava Kosova, osporavajući presudu Vrhovnog suda Kosovo, Rev. 399/2012, od 22. avgusta 2013. godine. Kojom je prema tvrdnjama podnosilaca zahteva, povređen clanom 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije], clanom 24 [Jednakost pred Zakonom], i clanom 31 [Pravo na Pravicno i Nepristrasno Sudenje] Ustava i clanom 6 [Pravo na pravicno sudenje] Evropske konvencije za ljudska prava.

Razmatrajući navode podnosioca zahteva u vezi ocene ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosovo, Rev. 399/2012 od 22. avgusta 2013., Ustavni sud je ubeđen da podnete činjenice od strane podnosioca zahteva nisu ni na jedan način opravdale tvrdnju o povredi ustavnih prava i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepela svoje tvrdnje Stoga Sud je zaključio da iznete činjenice od strane podnosioca zahteva ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava pa je njegov zahtev očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI09/14
Podnosilac
Skender Çoçaj
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosovo Rev. 399/2012 od 22. avgusta 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Skender Çoçaj, sa prebivalištem van Kosova. Njega zastupa gđa. Vahide Braha, advokat sa prebivalištem u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Kosovo, Rev. 399/2012, od 22. avgusta 2013. godine. Ova odluka je uručena podnosiocu zahteva 7. oktobra 2013. godine.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva tvrdi da su gore navedenom presudom Vrhovnog suda povređena njegova ustavna prava koja su garantovana članom 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije], članom 24 [Jednakost pred Zakonom], i članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava i članom 6 [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije za ljudska prava.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56, stav 2, Poslovnika o radu (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 23. januara 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 7. februara 2014. god., predsednik je imenovao sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Ivan Čukalović i Enver Hasani.

7. Dana 26. februara 2014. god., Vrhovni sud je obavešten o zahtevu.

8. Dana 15. septembra 2014. god., predsednik je zamenio sudiju Robert Carolan sudijom Kadri Kryeziu kao člana Veća za razmatranje.

9. Dana 16. septembra 2014. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Iz spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva od 19. novembra 1973. god., bio zaposlen na neodređeno vreme prema ugovoru o radu kao referent za izvršenje pri Opštinskom sudu u Prištini.

11. Tokom rata 1999. godine, podnosilac zahteva je prvo izbegao u Makedoniju, a zatim u Australiju. On se vratio na Kosovo tokom 2000. godine, nakon završetka rata. Po povratku, podnosilac zahteva se javio na posao kako bi nastavio svoje dužnosti kao referent za izvršenje pri Opštinskom sudu u Prištini. Međutim, on nije ponovo primljen na posao. Navodno, drugi bivši radnici Opštinskog suda u Prištini su ponovo zaposleni.

12. Neodređenog dana 2000. godine, podnosilac zahteva je pretrpeo srčani udar i vratio se u Australiju na lečenje. Tokom narednih godina, on je nastavio da se leći, a u više navrata je dolazio na Kosovo da traži da se vrati na posao, ali bez uspeha.

13. Između 2004 i 2007. godine, podnosilac zahteva je aplicirao u više navrata na konkursima objavljenim od strane Sudskog saveta Kosova za referenta za izvršenje pri Opštinskom sudu u Prištini. Međutim, podnosilac zahteva očigledno nikad nije dobio nikakvo obaveštenje od strane Sudskog saveta Kosova u vezi sa njegovim različitim aplikacijama.

14. Dana 9. februara 2009. god., podnosilac zahteva je podneo tužbu protiv Sudskog saveta Kosova, tražeći da se njegov radni odnos na neodređeno

vreme od 1973. godine kao referent za izvršenje pri Opštinskom sudu u Prištini potvrdi. Podnosilac zahteva tvrdi da njegov radni odnos na neodređeno vreme nije nikad prekinut i da je prema primenjivom zakonu, osnovan od strane UNMIK-a, njegov ugovor o radu od 1973. godine još uvek važeći.

15. Dana 19. januara 2011. god., presudom C. br. 276/09, Opštinski sud u Lipljanu je odbio tužbu podnosioca kao neosnovanu. Opštinski sud je obrazložio da je uspostavljanje UNMIK-a nakon rata stvorilo novu pravnu realnost. Sud, inter alia, tvrdi:

16. "Na osnovu Uredbe UNMIK- a br. 1999/1, član 1, izričito se navodi: Sva zakonodavna i izvršna vlast koja se odnosi na Kosovo, uključujući i upravljanje pravosuđem, poverena je UNMIK-u, a sprovodi je Specijalni predstavnik Generalnog sekretara, takođe Uredba 1999/06 o preporukama za strukturu i upravljanje sudstvom i tužilaštvom kao i Uredbom 1999/7 o postavljanju i razrešenju sa funkcija sudija i tužilaca, utvrđuje se: kontinuitet Opštinskog suda u Prištini, kao i svih drugih sudova, svih stepena, je prekinut i počeo je prema ovim Uredbama, tako da ne stoji tvrdnja tužioca da je u stalnom radnom odnosu, kao referent za izvršenja pri Opštinskom sud u Prištini od 19.11.1973. god., jer je upravo na osnovu tih uredbi, uspostavljen novi sudski sistem a nadležnosti je imala samo uprava UNMIK- a, odnosno SPGS."

17. Dana 13. septembra 2012. god., presudom AC. br. 275/2011, Okružni sud u Prištini je odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva izjavljenu na odluku Opštinskog suda u Lipljanu. Podnosilac je podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu.

18. Dana 22. avgusta 2013. god., presudom Rev. br. 399/2012, Vrhovni sud je odbio zahtev podnosioca za reviziju kao neosnovan. Vrhovni sud se složio sa nižestepenim sudovima da su navedene Uredbe UNMIK-a prekinule kontinuitet pravosudnog sistema i, na taj način, i status ugovora o radu podnosioca zahteva. Vrhovni sud je utvrdio:

19. "[...] drugostepeni sud je pravilno primenio materijalno pravo kada je našao da je prvostepeni sud na pravilan i potpun način utvrdio činjenično stanje [...]"

Navodi podnosioca

20. Podnosilac zahtev tvrdi da su Vrhovni sud i nižestepeni sudovi pogrešno odredili zakon koji je primenjiv na Kosovu prema nadležnosti UNMIK-a. Podnosilac zahteva ističe da prema Uredbi UNMIK-a br. 1999/1, kao i prema Uredbi UNMIK-a br. 1999/24, zakoni koji su se primenjivali na teritoriji Kosova pre 24. marta 1999. god., odnosno 22. marta 1989. god.,

nastavljaju da se primenjuju. On tvrdi da je njegov ugovor o radu bio regulisan jugoslovenskim zakonom, posebno zakonom objavljenom u Službenom listu br. 60/89 i br. 42/90, koji u članu 78. propisuje:

"Odluka o prestanku radnog odnosa i razlozi za donošenje te odluke moraju se dostaviti radniku u pismenom obliku, sa poukom o pravu na prigovor."

21. Na osnovu neprekidnog važenja ovog zakona, podnosilac zahteva tvrdi da njegov ugovor o radu takođe nastavlja da važi, jer on nikad nije primio pismeno obaveštenje o prekidu istog. Dakle, on tvrdi da je njegovo pravo na rad kao referent za izvršenje pri Opštinskom sudu u Prištini, kao što je garantovano članom 49. Ustava, povređeno.

22. Osim toga, podnosilac zahteva primećuje da su drugi zaposleni u Opštinskom sudu u Prištini u stvari ponovo vraćeni na posao nakon rata. Iz tog razloga, on tvrdi da nije bio jednako tretiran u poređenju sa svojim kolegama, u suprotnosti sa članom 24. Ustava.

23. Konačno, podnosilac zahteva tvrdi da zbog njihovog tumačenja Uredbi UNMIK-a o uspostavljanju primenjivog zakon na Kosovu i imajući u vidu nejednak tretman kojem je bio izložen, Vrhovni sud i nižestepeni sudovi nisu uspeli da mu obezbede pravično suđenje u vezi sa njegovom tužbom protiv Sudskog saveta Kosova, u suprotnosti sa njegovim pravom na pravično suđenje kao što je garantovano članom 31. Ustava i članom 6. Evropske konvencije za ljudska prava.

Prihvatljivost zahteva

24. Kao prvo, kako bi bio u stanju da reši zahtev podnosioca, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom.

25. Sud takođe treba da utvrdi da li je podnosilac zahteva ispunio uslove iz člana 113.7 Ustava i člana 47.2 Zakona. Član 113, stav 7 propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

26. Konačna odluka o slučaju podnosioca zahteva je presuda Vrhovnog suda Rev. br. 399/2012 od 22. avgusta 2013. godine. Kao rezultat toga, podnosilac zahteva je pokazao da je iscrpeo sva pravna sredstva na raspolaganju prema zakonu.

27. Podnosilac zahteva mora takođe da dokaže da je ispunio sve uslove iz člana 49. Zakona koji se odnose na podnošenje zahteva u zakonskom roku. Iz spisa predmeta se može videti da je konačna odluka o slučaju podnosioca odluka Vrhovnog suda Rev. br. 399/2012 od 22. avgusta 2013. god., koja je uručena podnosiocu zahteva 7. oktobra 2013. godine, dok je podnosilac podneo zahtev Sudu 23. januara 2014. god., što znači da je zahtev podnet u roku od četiri meseca propisan Zakonom i Poslovnikom.

28. Sud naglašava da nije dužnost Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost) navodno počinjenih od strane redovnih sudova, osim u onoj meri u kojoj one mogu povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Dakle, Sud ne deluje kao sud četvrtog stepena prilikom razmatranja odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis, Garcia protiv Španije* [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

29. Sud može samo da razmotri da li su postupci u celini, gledano u njihovoj celosti, sprovedeni na takav način da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje (vidi između drugih izvora, Izveštaj evropske komisije za ljudska prava u slučaju *Edwards protiv Ujedinjenog kraljevstva,* zahtev br. 13071/87, usvojen 10. jula 1991. god.).

30. U ovom slučaju, podnosiocu zahteva je pruženo dovoljno mogućnosti da predstavi i ospori tumačenje važećeg zakona pred Okružnim sudom u Prištini i pred Vrhovnim sudom. Nakon razmatranja postupka u celosti, Ustavni sud nije našao da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (vidi *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije*, ESLJP odluka o prihvatljivosti zahteva br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).

31. Štaviše, Sud primećuje da se podnosilac zahteva poziva na član 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije] Ustava. Međutim, Sud nalazi da presuda Vrhovnog suda, koju osporava podnosilac zahteva, ni na jedan način ne sprečava podnosioca da radi i obavlja profesiju. Svojom presudom Rev. br. 399/2012 Vrhovni sud je samo potvrdio da je specifični radni odnos podnosioca zahteva od 1973. do 1999. godine okončan. Ovo ni na jedan način ne sprečava ili zabranjuje podnosiocu zahteva da se zaposli na drugom radnom mestu koji izabere. Na taj način, ne postoji ništa u tvrdnjama podnosioca zahteva što opravdava zaključak da su njegova ustavna prava na rad bila povređena.

32. U zaključku, Sud smatra da podnosilac zahteva nije uspeo da potkrepi svoje tvrdnje na ustavnim osnovama i nije pružio nikakav dokaz da su njegova prava i slobode bile povređene od strane redovnih sudova.

33. Pravilo 36 (2) (d) Poslovnika propisuje "*Sud odbacuje zahtev kao* očigledno *neosnovan kada zaključi (...) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.*"

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilima 36 (2) (a) i (d) i 56 (2) Poslovnika, 16 septembra 2014. god., jednoglasno:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI115/14, Azem Ademi, Odluka od 17. septembra 2014 god.- Ocena ustavnosti neidentifikovane odluke neidentifikovanog javnog organa.

Slučaj KI 115/14, odluka od 17. septembra 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, odluka o skidanju zahteva sa liste

Ustavni sud je odlučio da skine zahtev sa liste, jer je podnosilac zahteva podneo jednu stranicu papira, dok nije osporio nijednu odluku javnog organa i nije sastavio zahtev koji se odnosi na povredu ustavnih odredbi na njegovu štetu. Pored toga, Sud smatra da je podnosilac zahteva podneo nejasan i nerazumljiv „zahtev“.

ODLUKA O SKIDANJU ZAHTEVA SA LISTE
u
slučaju br. KI115/14
Podnosilac
Azem Ademi
Ocena ustavnosti neidentifikovane odluke neidentifikovanog javnog organa

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Azem Ademi iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva ne navodi odluku javnog organa koja je predmet osporavanja. Međutim, podnosilac zahteva se poziva na rešenje o neprihvatljivosti u slučaju br. KI62/10, podnosilac *Azem Ademi protiv Ministarstva pravde,* Ustavnog suda Republike Kosovo, od 18. marta 2011. godine.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva ne tvrdi postojanje povrede ustavnih odredbi na njegovu štetu ni na koji način. Međutim, podnosilac zahteva pominje *"obrazloženje u vezi sa slučajem br. KI/62"* bez iznošenja bilo kakvog zaključka.

Pravni osnov

4. Zahtev je očigledno zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon). Naime,

podnosilac zahteva ne pominje nijednu zakonsku odredbu na osnovu koje podnosi zahtev i nije čak ni popunio obrazac zahteva.

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 7. jula 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 6. avgusta 2014. godine, predsednik suda je odlukom br. GJR. KI115/14 imenovao sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik suda je odlukom br. KSH. KI115/14 imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 13. avgusta 2014. godine, sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.

8. Dana 17. septembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 12. jula 2010. godine, podnosilac je podneo zahtev sudu, žaleći se da mu Ministarstvo pravde nije priznalo određena prava, za koja tvrdi da mu pripadaju kao građaninu države koja je bila deo Evropske unije.

10. Dana 18. marta 2011. godine, sud je doneo rešenje o neprihvatljivosti u slučaju br. KI62/10 odbijajući zahtev podnosioca kao očigledno neosnovan.

11. Dana 7. jula 2014. godine, podnosilac je podneo jednu stranicu dokumenta, navodeći *"obrazloženje u vezi sa slučajem br. KI/62"*.

Navodi podnosioca

12. Podnosilac zahteva tvrdi: *"Specijalni sud će suditi o optužbama iz 'Martijevog Izveštaja o Kosovu, ako se iste dokažu. Ja, Azem Ademi, sa trenutnim prebivalištem u Prištini, građanin Republike Kosovo, ne treba da se okrivim na isti način kao što je to slučaj sa Radovanom Karađićem, građanin bivše Jugoslavije, optužen za ratne zločine, čiji se sudski postupak trenutno sprovodi pred Haškom Tribunalom"*.

13. Podnosilac zahteva ne ističe povredu neke posebne ustavne odredbe.

Prihvatljivost zahteva

14. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane Ustavom i dalje precizirane u Zakonu i Poslovniku o radu.

15. U tom smislu, sud se poziva na član 113.7 Ustava (jurisdikcija i ovlašćene strane) suda, koji propisuje:

> *„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom“.*

16. Sud uzima u obzir i pravilo 32 (4) Poslovnika, koje propisuje:

> *„Sud može odbiti podnesak onda kada zaključi da je podnesak sporan ili da na neki drugi način ne predstavlja predmet ili spor“.*

17. Sud primećuje da je podnosilac zahteva podneo stranicu dokumenta, a pritom ne osporava nijednu odluku bilo kog javnog organa i ne tvrdi povredu ustavnih odredbi na njegovu štetu. Pored toga, sud smatra da je podnosilac podneo nejasan i nerazumljiv „zahtev“.

18. Sud primećuje da su postupci koji se sprovede pred njim kontradiktorni po prirodi i stoga nije na sudu da izgradi slučaj u ime podnosioca zahteva. Naprotiv, na podnosiocu zahteva je da se prilikom podnošenja slučaja sudu, pridržava svih uslova o prihvatljivosti zahteva.

19. Na osnovu navedenog, sud smatra da gore navedena stranica dokumenta ne predstavlja minimalni prag, na osnovu koga bi se smatrao zahtevom. (vidi slučaj: br. KI62/14, podnosilac zahteva *Rexhep Haziri,* odluka o skidanju zahteva sa liste od 4. avgusta 2014. godine; vidi takođe, *mutatis mutandis* slučaj *Starodub protiv Ukrajine,* br. 5483/02, ESLJP odluka od 7. juna 2005. godine).
20. Sud zaključuje da ne postoji predmet ili spor koji je u toku, a u vezi je sa gore navedenim predmetom i u skladu sa pravilom 32 (4) Poslovnika, “zahtev” mora de se skine sa liste.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 22. Zakona i pravilom 32 (4) Poslovnika, 17. septembra 2014. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA SKINE zahtev sa liste;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI167/14, Zelqif Berisha, Odluka za privremene mere od 8. decembra 2014 god.- Ocena ustavnosti presude Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju AC-I-13-0045-A0001 od 26. juna 2014. godine.

Slučaj KI167/14, odluka od 8. decembra 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, zahtev za privremenu meru, neosnovan

Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti presude Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda o pitanjima koja se odnose na proces privatizacije hotela Grand.

Podnosilac zahteva je tražio da se uvede privremena mera, odnosno da spreči KAP, bilo direktno ili indirektno, da otuđi bilo koju imovinu koju poseduje podnosilac zahteva ilina koju može imati pravni naslov, uključujući dalje otuđenje akcija u New Co Grand Hotel LLC.

Ustavni sud primećuje da zahtev za uvođenje privremene mere treba da se argumentuje na stvarnim osnovama izazivanja rizika ili nepopravljive štete, čija je vrednost nenadoknadiva u materijalnom i novčanom smislu.

Ustavni sud, bez predrasuda na neku drugu odluku koju će doneti o prihvatljivosti ili meritumu zahteva u budućnosti, zaključuje da zahtev za privremenu meru treba da se odbije kao neosnovan.

ODLUKA ZA PRIVREMENU MERU
u
slučaju br. KI167/14
Podnosilac
Zelqif Berisha
vlasnik NTP Unio Commerce
Ocena ustavnosti
presude Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju AC-I-13-0045-A0001 od 26. juna 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija, i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Zelqif Berisha, vlasnik NTP Unio Commerce, sa sedištem u opštini Đeneral Janković, koga zastupa g. Alexander Borg Olivier, advokat u Prištini.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova, u vezi sa Kosovskom agencijom za privatizaciju (u daljem tekstu: PKVS), AC-I-13-0045-A0001 od 26. juna 2014. godine, kojom je potvrđena presuda Veća PKVS-a, C-I-12-0042 od 20. marta 2013. godine.

3. Podnosilac zahteva je osporenu presudu primio 14. jula 2014. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti presude Žalbenog veća (AC-I-13-0045-A0001 od 26. juna 2014. godine), na osnovu koje podnosilac zahteva tvrdi da su mu povređena prava garantovana članom 3. [Jednakost pred Zakonom], članom 31. [Pravo na Pravično i

Nepristrasno Suđenje], članom 32. [Pravo na Pravno Sredstvo], članom 46. [Zaštita Imovine], članom 53. [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] i članom 54. [Sudska Zaštita Prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i prava garantovana članom 6. [Pravo na pravično suđenje] i članom 1. [Zaštita imovine] Protokola I Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

5. Pored toga, podnosilac zahteva od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) da uvede privremenu meru, odnosno *"da spreči KAP, bilo direktno ili indirektno, da otuđi bilo koju imovinu koju poseduje podnosilac zahteva ili na koju može imati pravni naslov, uključujući dalje otuđenje akcija u New Co Grand Hotel LLC, i bilo koju imovinu"*.

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 i 21.4 Ustava, članovima 27. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 i pravilima 54., 55. i 56. (3) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

7. Dana 14. novembra 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Sudu.

8. Dana 24. novembra 2014. godine, predsednik Suda je odlukom GJR. KI167/14 imenovao sudiju Kadria Kryeziua za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik je odlukom KSH. KI167/14 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.

9. Dana 26. novembra 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je poslao kopiju zahteva PKVS-u i Kosovskoj agenciji za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP).

10. Dana 8. decembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, i većinom glasova preporučilo Sudu u punom sastavu da odbije zahtev o privremenoj meri kao neosnovan.

Kratak pregled činjenica

11. Godine 2005., kao deo procesa privatizacije, Kosovska poverenička agencija (u daljem tekstu: KPA) pokrenula je „posebnu spin off" prodaju, privatizacijom objekata Hotela Grand u Prištini.

12. Nakon okončanja procesa nadmetanja, provere dokumentacije i parnice u Posebnoj komori, KPA je proglasila podnosioca zahteva pobednikom tendera.

13. Dana 10. avgusta 2006. godine, KPA je zaključila ugovor sa podnosiocem zahteva o prodaji celog akcijskog kapitala Novog preduzeća Grand Hotel DOO (u daljem tekstu: Grand Hotel). Kao posledica toga, akcijski kapital je prenet u potpunosti, dok su akcije Hotela Grand registrovane u Ministarstvu za trgovinu i industriju na ime NTP Unio Commerce.

14. Ugovor zaključen između KPA i podnosioca zahteva obavezuje podnosioca da ispuni određene uslove propisane Sporazumom o obavezama. Među tim uslovima su i obaveze da realizuje izvesne finansijske investicije na zgradi Hotela Grand, i zaposli određen broj radnika u predviđenom roku.

15. Dana 31. maja 2012. godine, Bord direktora KAP-a, kao pravni naslednik KPA, uz obrazloženje da podnosilac zahteva nije postupao u potpunom skladu sa obavezama o investiranju i zapošljavanju koje su bile propisane u Sporazumu o obavezama, jednoglasno je doneo odluku o opozivu svih akcija kupljenih od strane podnosioca zahteva.

16. Kao rezultat odluke Bord direktora KAP-a, akcije i Hotel Grand su sada pod upravom KAP-a.

17. Dana 8. juna 2012. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu PKVS-u. Podnosilac je, takođe, podneo zahtev za privremenu meru, tražeći od PKVS-a da zaustavi KAP od otuđenja akcija Hotela Grand trećim strankama, sve do donošenja pravosnažne odluke u vezi sa meritumom tužbe.

18. Dana 29. juna 2012.godine, Specijalizovano veće PKVS-a (rešenje C-I-12-0042), odbilo je zahtev za privremenu meru i obrazložilo da za navedeni predmet nema pokazatelja da bi se neposredna i nepopravljiva šteta mogla izazvati, a koja neće moći na opravdan način da se kompenzuje i finansijskom nadoknadom.

19. Kao rezultat žalbe podnosioca, 27. septembra 2012. godine, Žalbeno veće PKVS-a (rešenje AC-I-12-0042), žalbu podnosioca je usvojilo kao delimično osnovanu i odlučilo: *"Zabranjuje se Kosovskoj agenciji za privatizaciju otuđivanje akcija New Co Hotel Grand trećoj stranki sve dok se ne donese konačna odluka zasnovana na meritumu tužbe"*.

20. Dana 20. marta 2013. godine, Specijalizovano veće PKVS-a (presuda C-I-12-0042 od 20. marta 2013. godine), je tužbu podnosioca zahteva

odbilo kao neosnovanu, sa obrazloženjem da je odluka KAP-a da izvrši povlačenje akcija Hotela Grand važeća.

21. Na presudu Specijalizovanog veća PKVS-a, podnosilac zahteva je uložio žalbu Žalbenom veću PKVS-a zbog bitnih povreda postupka, pogrešne ocene činjenica i pogrešnog tumačenja materijalnog prava.

22. Dana 26. juna 2014. godine, Žalbeno veće PKVS-a je odbilo kao neosnovanu žalbu podnosioca i potvrdilo presudu Specijalizovanog veća PKVS-a (C-I-12-0042 od 20. marta 2013. godine).

23. U svojoj presudi, PKVS je utvrdila i zaključila sledeće:

"Žalbeno veće smatra da tužilac nije suštinski ispunio uslove određene sporazumom o obavezama i njihovo neispunjenje predstavlja tešku povredu ugovorenih obaveza sporazuma (što je preduslov za odbijajuću odluku) i ovde ni sam tužilac nije imao nijednu suprotnu tvrdnju. Žalbeno veće je na osnovu spisa predmeta utvrdilo da je tužena dostavila nekoliko podnesaka tužiocu, upozoravajući ga o isteku rokova za ispunjavanje obaveza, čak se mogu naći i kazne u vezi s tim, međutim, tužilac nije uspeo da ispuni obaveze date sporazumom."

Navodi podnosioca i zahtev za privremenu meru

24. Kao što je gore navedeno, podnosilac zahteva tvrdi da su mu presudom Žalbenog veća PKVS-a (AC-I-13-0045-A0001 od 26. juna 2014.godine), potvrđujući presudu Specijalizovanog veća PKVS-a (C-I-12-0042 od 20. marta 2013. godine) povređena prava garantovana Ustavom, odnosno članom 3 [Jednakost pred Zakonom], članom 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo], članom 46 [Zaštita Imovine], članom 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] i članom 54 [Sudska Zaštita Prava], kao i prava garantovana članom 6 [Pravo na pravično suđenje] i članom 1 [Zaštita imovine] Protokola I EKLJP.

25. Podnosilac, pored zahteva da poništi osporenu presudu, traži da Sud uvede privremenu meru, odnosno "da zabrani KAP-u, direktno ili indirektno, da otuđi bilo koju imovinu koju poseduje podnosilac zahteva ili na koju može imati pravni naslov, uključujući dalje otuđivanje akcija u Novom preduzeću Grand Hotel DOO, i bilo koje imovine koju poseduje, posedovao ili u vezi sa preduzećem [...]".

26. Podnosilac zahteva je obrazložio: *"Ako se dalji proces otuđenja preduzme od strane KAP u ovoj fazi, kao što se može videti i iz činjenica stvari do sada, teške i nepopravljive posledice štetne po*

podnosioca zahteva, i koje se po svemu sudeći ne mogu adekvatno zadovoljiti ili otkloniti novčanom naknadom, će se dogoditi."

Ocena zahteva za privremenu meru

27. Kako bi Sud uveo privremenu meru u skladu sa članom 27. Zakona i pravilom 55. (4) i (5) Poslovnika, treba utvrditi da:

Član 27. Zakona

"1. Ustavni sud po službenoj dužnosti ili na zahtev stranke može doneti odluku o primeni privremenim merama u odnosu na neko pitanje koje je predmet postupka, ukoliko su te mere neophodne za otklanjanje rizika ili nepopravljive štete, ili je preuzimanje ovakvih privremenih mera u javnom interesu."

Pravilo 55.(4) Poslovnika

"(a) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera pokazala prima facie slučaj o merodavnosti predmeta i, ukoliko prihvatljivost još uvek nije
utvrđena, prima facie slučaj o prihvatljivosti predmeta;

(b) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera je dokazala da će pretrpeti nepopravljivu štetu ukoliko se ne dozvoli privremena mera.

(c) je privremena mera u javnom interesu

Pravilo 55. (5) Poslovnika

Ukoliko strana koja zahteva privremene mere nije pokazala potrebne prikaze, Veće za razmatranje treba da preporuči odbijanje zahteva".

28. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije podneo nikakve argumente, niti neki dokaz zašto je i kako privremena mera neophodna da bi se otklonio rizik ili nepopravljiva šteta, ili da je uvođenje ove privremene mere u javnom interesu, kao što je propisano članom 27. Zakona.

29. Zahtev za uvođenje privremene mere treba da se argumentuje na stvarnim osnovama izazivanja rizika ili nepopravljive štete, čija je vrednost nenadoknadiva u materijalnom i novčanom smislu (vidi: KI187/13, podnosilac zahteva *N. Jovanović*, Ustavni sud, presuda od 16. aprila 2014. godine, stav 74).

30. Dakle, Ustavni sud, bez predrasuda na neku drugu odluku koju će doneti o prihvatljivosti ili meritumu zahteva u budućnosti, zaključuje da zahtev za privremenu meru treba da se odbije kao neosnovan.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 27. Zakona i u skladu sa pravilima 55. (4) i (5) i 56. (3) Poslovnika, dana 8. decembra 2014. godine većinom glasova

ODLUČUJE

I. DA ODBIJE zahtev za privremenu meru;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u skladu sa članom 20.4 Zakona; i

IV. DA OGLASI da odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI 94/14, Sadat Ademi, Rešenje od 5. novembra 2014 god.- Neizvršenje presude PA1 br. 966/2013 Apelacionog suda Kosova od 27. novembra 2013. god.

Slučaj KI 94/14, odluka od 5. novembra 2014. god.

Ključne reči: Individualni zahtev, neiscrpljenje pravnih sredstava

Glavna tvrdnja podnosioca zahteva je da presuda (PA1 br. 966/2013 od 27. novembra 2013. god.) Apelacionog suda Kosova nije izvršena, dok se nije pozvao ni na jednu ustavnu odredbu posebno.

Ustavni sud je proglasio zahtev neprihvatljivim na osnovu toga da podnosilac nije iscrpeo sva pravna sredstva prema kosovskom zakonu.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
Slučaj br. KI94/14
Podnosilac
Sadat Ademi
Neizvršenje presude
PA1 br. 966/2013 Apelacionog suda Kosova
od 27. novembra 2013. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je g. Sadat Ademi, sa prebivalištem u selu Pestovo, Vučitrn.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava neizvršenje presude PA1 br. 966/2013 Apelacionog suda Kosova od 27. novembra 2013. god., koja je uručena podnosiocu zahteva 4. decembra 2013. god.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva, ne pozivajući se na određeni član Ustava, tvrdi da su mu prava povređena osporenom odlukom, obzirom da presuda Apelacionog suda Kosova od 27. novembra 2013. god., nije izvršena u delu koji nalaže vraćanje ukradenog traktora.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113 (7) Ustava i članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 26. maja 2014. god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 10. juna 2014. god., predsednik Suda Odlukom Br. GJR.KI94/14 je imenovao sudiju Almiro Rodrigues za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda Odlukom Br.KSH. KI94/14, imenovao je Veće za razmatranje u sastavu sudija Altay Suroy (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Dana 20. juna 2014. god., Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i od njega tražio da podnese dodatne informacije, odnosno o merama koje je preduzeo da bi vratio motorno vozilo, kao i da dostavi kopiju presude PP br. 628/2012 suda u Mitrovici.

8. Dana 5. novembra 2014 god., Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj Sudije izvestioca i preporučilo je Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

9. Podnosilac zahteva nije opisao činjenice slučaja. Umesto toga, on tvrdi "*Sve do sada nisam bio zadovoljan sudskim odlukama, tako da se od sada obraćam vama u nadi da ovaj sud ne radi i sarađuje sa lopovima*".

10. Podnosilac zahtev je priložio kopije nekoliko dokumenata iz kojih se neke činjenice mogu utvrditi.

11. U stvari, dana 1. marta 2012. god., ogranak u Vučitrnu Osnovnog suda u Mitrovici doneo je nalog za privremenu zaplenu traktora tipa "Massey Fergunson", do druge odluke Suda.

12. Dana 19. jula 2013. god., Osnovni sud (presuda P. br. 112/2012) proglasio je F. B. krivim zbog ranjavanja podnosioca zahteva i uzimanja traktora tipa "Massey Fergunson". Osnovni sud je izrekao kaznu zatvora u trajanju od jedne godine optuženom F. B. i naložio "*vračanje traktora Sadat Ademiju u roku od 30 dana nakon što presuda postane pravosnažna*".

13. Dana 27. novembra 2013. god., Apelacioni sud Kosova je doneo presudu (PA1. br. 966/2013) i odbio žalbu optuženog F. B. i potvrdio presudu Osnovnog suda.

14. Dana 27. juna 2014. god., podnosilac zahteva je obavestio Sud da nije preduzeo nikakve dalje mere da vrati svoje motorno vozilo. Međutim, podnosilac zahteva nije podneo traženu kopiju presude PP br. 628/2012 suda u Mitrovici.

Navodi podnosioca

15. Podnosilac zahteva tvrdi "*Sve do danas moja prava su bila povređena, 'traktor' mi nije vraćen i nemam druga primanja*".

Ocena prihvatljivosti zahteva

16. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane Ustavom i dalje precizirane u Zakonu i Poslovniku o radu.

17. Sud primećuje da podnosilac zahteva nije tražio od nadležnog sud da sprovede presudu Osnovnog suda (presuda P. br. 112/2012) donetu 19. jula 2013. god., koja je postala pravosnažna 27. novembra 2013. god.

18. U tom smislu, Sud se poziva na stav 7 člana 113. Ustava, koji propisuje:

    "Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

19. Sud se poziva i na član 47 (2) Zakona, koji propisuje:

    "Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva".

20. Pored toga, Sud se poziva i na pravilo 36 (1) a) Poslovnika Ustavnog suda (u daljem tekstu :Poslovnik), koje propisuje:

    "(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: (a) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke, ili"

21. Sud primećuje da podnosilac zahteva nije preduzeo nikakve zakonske mere u cilju izvršenja presude (PA1 br. 966/2013) Apelacionog suda Kosova od 27. novembra 2013. god., u pogledu vračanja svog motornog vozila.

22. Dakle, Sud smatra da podnosilac zahteva nije ispunio sva delotvorna pravna sredstva prema kosovskom zakonu kako bi Sud nastavio sa njegovim tvrdnjama o neizvršenju.

23. Sud podseća da, u skladu sa principom subsidijarnosti, podnosilac zahteva je obavezan da iscrpi sva pravna sredstva propisana zakonom,

kao što je propisano članom 113 (7) Ustava i drugim pravnim odredbama, kao što je napred pomenuto.

24. Obrazloženje za pravilo iscrpljenosti je da priušti nadležnim organima, uključujući sudove, mogućnost da spreče ili isprave navodnu povredu Ustava. Pravilo se zasniva na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbedi delotvorno pravno sredstvo za povredu ustavnih prava. Ovo je važan aspekt subsirijarnog karaktera Ustava (vidi rešenje o neprihvatljivosti, *AAB-RIINVEST Univerzitet D.O.O., Priština protiv Vlade Republike Kosovo*, KI41/09, od 21. januara 2010. god., i vidi *mutatis mutandis*, ESLJP, *Selmouni protiv Francuske*, br. 25803/94, odluka od 28. jula 1999. god.).

25. Proizilazi da je, u skladu sa članom 113(7) Ustava, članom 47(2) Zakona i pravilom 36 (1) a) Poslovnika, zahtev neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud je, u skladu sa članom 113(7) Ustava, članom 47 (2) Zakona i pravilom 36. (1) a) Poslovnika, u sednici održanoj 5. novembra 2014 2014. god., jednoglasno

ODLUČIO

I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI36/14, Bojan Đokić, Ljubica Đokić, Zvonko Đokić i Đorđe Đokićod, Rešenje od 7. novembra 2014 god.- Žalba o nedostatku krivične istrage ubistva i nadoknade za uništavanje imovine.

Slučaj KI36/14, odluka od 7. novembra 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan, *ratione temporis*.

Podnosioci zahteva se ne pozivaju izričito na neku posebnu odluku javnog organa koja bi trebala da se ospori.

Oni se uglavnom žale na propust javnih organa "da sprovode istragu u cilju rasvetljavanja svih okolnosti ubistva" srodnika.

Podnosioci zahteva tvrde „da je ubistvo pokojnog (...) i pljačkanje i uništavanje njegove imovine, prekršeno pravo na život- član 2 Konvencije u celosti, član 6. stav 1 Konvencije pravo na pravično suđenje i suđenje u razumnom roku, član 13 Konvencije - pravo na delotvorni pravni lek i Protokol I-zaštita imovine. Ustav Kosova: članovi 3 i 24 jednakost pred zakonom, član 25 pravo na život, član 31 pravično i nepristrasno suđenje, član 32 pravo na pravno sredstvo, član 46 zaštita imovine, član 54 pravo na sudsku zaštitu".

Sud preliminarno primećuje da je ključna činjenica da se ubistvo desilo 24. juna 1999. godine, što znači pre nego što je UNMIK preuzeo "upravljanje pravosuđem" i da je građanska tužba uložena Sudu u Uroševcu 17. septembra 2004. godine, što znači mnogo pre nego što je Ustav stupio na snagu, 15. juna 2008. godine.

Štaviše, Sud ponavlja da se ubistvo dogodilo 24. juna 1999. godine a građanska tužba je uložena Osnovnom sudu u Uroševcu 17. septembra 2004. godine.

Prema tome, Sud smatra da činjenice koje su se desile pre stupanja na snagu Ustava ne spadaju u vremensku nadležnost Suda.

Kao rezime, zahtev je *ratione temporis* nekompatibilan sa Ustavom i treba ga proglasiti neprihvatljivim, u skladu sa pravilom 36. (3) h) Poslovnika o radu.

Ustavni sud, u skladu pravilom 36. (3.) h) Poslovnika o radu, u sednici održanoj 7· novembra 2014. godine, većinom glasova proglašava zahtev neprihvatljivim.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI36/14
Podnosilac
Bojan Đokić, Ljubica Đokić, Zvonko Đokić i Đorđe Đokić
Žalba o nedostatku krivične istrage ubistva i nadoknade za uništavanje imovine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli g. Bojan Đokić, gđa Ljubica Đokić, g. Zvonko Đokić i g. Đorđe Đokić, sa prebivalištem u Republici Srbiji (u daljem tekstu: podnosioci zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva se ne pozivaju izričito na neku posebnu odluku javnog organa koja bi trebala da se ospori.

3. Oni se uglavnom žale na propust javnih organa „da *sprovode istragu u cilju rasvetljavanja svih okolnosti ubistva*“ srodnika.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena zahteva podnosilaca o nedostatku krivične istrage ubistva njihovog srodnika i nedostatku nadoknade za uništavanje njihove imovine. Podnosioci zahteva smatraju da su im povređena prava koja su garantovana čl. 2., 6. i 13. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: EKLJP) i članom 46. Ustava.

Pravni osnov

5. Sud pretpostavlja da je zahtev zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu:Ustav) i članu 47. Zakona, br. 03/L-121, o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 27. februara 2014. godine, podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 6. marta 2014. godine, predsednik je imenovao sudiju Roberta Carolana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

8. Dana 15. aprila 2014. godine, Sud je obavestio podnosioce o registraciji zahteva i tražio dodatnu dokumentaciju o krivičnoj prijavi, koju su podneli 8. oktobra 2004. godine javnom tužiocu u Okružnom sudu u Prištini (u daljem tekstu: krivična prijava).

9. Dana 12. maja 2014. godine, nakon razmatranja preliminarnog izveštaja sudije izvestioca Roberta Carolana, Veće za razmatranje je jednoglasno odlučilo da odloži razmatranje zahteva za sledeću sednicu. Veće za razmatranje je posebno preporučilo sudiji izvestiocu da komunicira sa podnosiocima zahteva i odgovornim strankama u cilju kompletiranja i razjašnjenja činjenica zahteva.

10. Dakle, 15. maja 2014. godine, od podnosilaca zahteva se tražilo da obaveste Sud o registarskom broju krivične prijave i da priložе bilo kakav odgovor suda koji, možda, imaju.

11. Dana 15. maja 2014. godine, Sud je poslao kopiju zahteva Okružnom tužilaštvu u Prištini i Osnovnom tužilaštvu u Prištini, tražeći da obaveste "*da li postoji neki postupak koji je u toku*" u vezi sa krivičnom prijavom i, ako postoji, u kojoj fazi se nalazi taj postupak.

12. Pored toga, 15. maja 2014. godine, Sud je poslao kopiju zahteva Osnovnom sudu u Uroševcu, tražeći da obavesti "*da li postoji neki postupak koji je u toku*" u vezi sa građanskom tužbom podnosilaca zahteva od 17. septembra 2004. godine, i ako postoji, u kojoj fazi se nalazi taj postupak.

13. Dana 24. juna 2014. godine, Sud je ponovio svoj zahtev za dodatnim informacijama kancelariji Osnovnog tužilaštva u Prištini i Osnovnom sudu u Uroševcu.

14. Dana 25. juna 2014. godine, Sud je insistirao kod Osnovnog suda u Uroševcu i kancelarije Osnovnog tužilaštva u Prištini na traženim dodatnim informacijama.

15. Takođe, 25. juna 2014. godine, Sud je poslao kopiju zahteva kancelariji Specijalnog tužilaštva u Prištini i tražio informacije u vezi sa postupkom, ako postoji, vezano sa krivičnom prijavom.

16. Dana 30. juna 2014. godine, podnosilac Bojan Đokić je dopunio zahtev u ime drugih podnosilaca.

17. Dana 10. jula 2014. godine, kancelarija Specijalnog tužilaštva je obavestila Sud "*do sada, kancelarija za registraciju u Specijalnom tužilaštvu Kosova, nije primila nikakv zahtev u vezi sa gore navedenim zahtevom*".

18. Dana 14. jula 2014. godine, Sud je poslao kopiju zahteva državnom tužiocu i tražio sve dostupne informacije, ako postoje, o radnjama eventualno preduzetim u vezi sa krivičnom prijavom.

19. Dana 15. septembra 2014. godine, predsednik Suda je imenovao za sudiju izvestioca Almira Rodriguesa, umesto sudije Roberta Carolana.

20. Dana 5. novembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

21. Dana 24. juna 1999. godine, srodnik podnosilaca zahteva je ubijen u svojoj kući u Uroševcu, od strane neidentifikovane osobe ili osoba, a njegova imovina opljačkana, dok su dve kuće i prateći objekti spaljeni.

22. Dana 25. jula 1999. godine, članom 1. Uredbe br. 1999/1 UNMIK-a o ovlašćenjima privremene uprave na Kosovo određuje: "*1. Sva zakonodavna i izvršna vlast koja se odnosi na Kosovo, uključujući i upravljanje pravosuđem, poverena je UNMIK-u, a sprovodi je Specijalni predstavnik Generalnog sekretara*".

23. Godine 2002. Identifikovano je telo pokojnika i posmrtne ostatke su preuzeli njegovi srodnici, sadašnji podnosioci zahteva.

24. Dana 17. septembra 2004. godine, podnosioci zahteva su protiv Vlade Kosova, opštine Uroševac, UNMIK-a i KFOR-a, podneli građansku tužbu pred ondašnjim Opštinskim sudom u Uroševcu za nadoknadu za uništavanje i oštećenje njihove imovine (u daljem tekstu: građanska tužba).

25. Podnosioci zahteva tvrde da *"o svim ovim događajima, detaljno je obavešten Okružni javni tužilac u Prištini 08. 10. 2004. godine"*.

26. Dana 15. juna 2008. godine, Ustav Republike Kosovo je stupio na snagu i primenu.

27. Kao rezultat traženih informacija od strane Suda, ustanovljeno je da 19. decembra 2011. godine, sud u Uroševcu (presuda P. br. 1403/04) je odlučio: *"Tužba tužioca (...) za nadoknadu štete je odbijena kao neprihvatljiva"*.

28. Sud je, takođe, našao da nijedan krivični postupak u vezi sa gorenavedenim ubistvom nije počet niti je u toku pred različitim tužilaštvima ili sudskim instancama.

29. Pored toga, Osnovni sud u Uroševcu je obavestio da odluka suda u Uroševcu, od 19. decembra 2011. godine, nikada nije dostavljena podnosiocima zahteva niti je objavljena u novinama.

Navodi podnosilaca

30. Podnosioci zahteva se žale na propust javnih organa Kosova *"da deluju po zahtevima iz krivične prijave i tužbe, u cilju sprovođenja istrage u cilju rasvetljavanja svih okolnosti ubistva pokojnog (...), a naročito zbog toga sto nisu otkriveni i procesuirani počinioci. Takođe, ustavna žalba se podnosi zbog uništavanja imovine i nepostupanja po tužbi za naknadu štete i radnji nečinjenja"*.

31. Podnosioci zahteva tvrde "*da je ubistvo pokojnog (...) i pljačkanje i uništavanje*
njegove imovine, prekršeno pravo na život- član 2 Konvencije u celosti, član 6. stav 1 Konvencije pravo na pravično suđenje i suđenje u razumnom roku, član 13 Konvencije - pravo na delotvorni pravni lek i Protokol I-zaštita imovine. Ustav Kosova: članovi 3 i 24 jednakost pred zakonom, član 25 pravo na život, član 31 pravično i nepristrasno suđenje, član 32 pravo na pravno sredstvo, član 46 zaštita imovine, član 54 pravo na sudsku zaštitu".

32. Na kraju, podnosioci zahteva traže od Suda:

"da se pronađu i procesuiraju ubice pokojnog (...);
da se otkrije ko im je opljačkao imovinu i na kraju spalio;
da im se isplati naknada materijalne i nematerijalne štete zbog ubistva pokojnog (...) i zbog uništavanja imovine".

Prihvatljivost zahteva

33. Pre svega, Sud ispituje da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, Zakonom i Poslovnikom Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

34. Sud primećuje da podnosioci zahteva fokusiraju svoje žalbe uglavnom na dva pitanja: postupcima i propustima u istraživanju ubistva pokojnog srodnika (...) i naknadu štete za pljačku i uništavanje njihove imovine.

35. Pored toga, Sud preliminarno primećuje da je ključna činjenica da se ubistvo desilo 24. juna 1999. godine, što znači pre nego što je UNMIK preuzeo "*upravljanje pravosuđem*" i da je građanska tužba uložena Sudu u Uroševcu 17. septembra 2004. godine, što znači mnogo pre nego što je Ustav stupio na snagu, 15. juna 2008. godine.

36. Sud primećuje da prvo i najvažnije pitanje za analiziranje je to da li događaji iz 1999. godine spadaju pod njegovim vremenskim nadležnostima. Ta preliminarna zapažanja su relevantna za analizu žalbe podnosilaca.

37. Sud primećuje da podnosioci zahteva uglavnom tvrde: (i) povredu člana 2. EKLJP, (ii) povredu čl. 6.(1) i 13. EKLJP i (iii) povredu člana 46. Ustava u vezi sa Protokolom I EKLJP. Druga i treća navodna povreda su logično povezane. Stoga, Sud će početi sa analiziranjem prve tvrdnje.

38. S tim u vezi, Sud se poziva na pravilo 36. (3) h) Poslovnika o radu, koji predviđa:

(3) Zahtev nije dopustiv za razmatranje u svakom od sledećih slučajeva: ... kada zahtev nije ratione temporis u skladu sa Ustavom.

39. Sud, nakon što je identifikovao glavno pitanje analize, takođe podseća da je dužan da tumači ljudska prava i osnovne slobode garantovane Ustavom, u skladu sa sudskim odlukama Evropskog suda za ljudska prava.

40. U tom smislu, Evropski sud za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) u slučaju *Mladenović protiv Srbije*, zahtev br. 1099/08, presuda od 22. maja 2012. godine, stav 38), utvrdio sledeće:

> *"Shodno opštim pravilima međunarodnog prava (posebno član 28. Bečke konvencije o pravu međunarodnih ugovora), Konvencija nijednu ugovornu stranu ne obavezuje u odnosu na neki postupak ili činjenicu koji su se desili ili neku situaciju koja je prestala da postoji pre njenog stupanja na snagu u odnosu na tu ugovornu stranu* (videti *Blečić protiv Hrvatske* [VV], broj 59532/00, stav 70., ECHR 2006-III). *Iz sudske prakse Suda je međutim jasno u vezi sa članom 2. da se procesna obaveza da se sprovede istraga razvila u posebnu i nezavisnu dužnost, koja državu može obavezati čak i kada se smrt desila pre ratifikacije* (videti *Šilih protiv Slovenije* [VV], broj 71463/01, stav 159., 9. april 2009. godine). *S obzirom na načelo pravne sigurnosti s tim u vezi vremenska nadležnost Suda uprkos tome nije beskonačna (isto, stav 161.). Kada se smrt desila pre ratifikacije, samo procesne radnje ili propusti koji su se desili posle tog datuma mogu potpadati pod vremensku nadležnost Suda (isto, stav 161.). Dalje, između smrti i stupanja Konvencije na snagu mora postojati stvarna veza u odnosu na tu državu da bi procesna obaveza imala efekat. U praksi, to znači da je značajan deo procesnih koraka koji se zahtevaju ovom odredbom obavljen, ili bi trebalo da bude obavljen posle ratifikacije. Sud je takođe utvrdio da može doći do okolnosti koje bacaju sumnju na delotvornost prvobitne istrage, a može nastati i obaveza da se teži nastavku istrage* (videti *Hackett protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (odluka), broj 34698/04, 10. maj 2005. godine)".

41. ESLJP, takođe, tvrdi *"Sud je u slučajevima u vezi sa obavezom da se izvrši istraga prema članu 2. Konvencije utvrdio da kada je nastupila smrt, od rođaka podnosioca predstavke se očekuje da vode računa o napredovanju postupka i da podnesu predstavke sa dužnom ekspeditivnošću onda kada postanu svesni, ili bi trebalo da postanu svesni da nema delotvornog obeštećenja* (videti *Bulut i Yavuz protiv Turske* (odluka), broj 73065/01, 28. maj 2002. godine; *Bayram i Yildirim protiv Turske* (odluka), broj 38587/97, ECHR 2002-III; i *Varnava i drugi podnosioci predstavke protiv Turske* [VV], br. 16064/90, 16065/90, 16066/90, 16068/90, 16069/90, 16070/90, 16071/90, 16072/90 i 16073/90, stav 158., 18. septembar 2009. godine)". (Vidi slučaj *Mladenović protiv Srbije,* zahtev br. 1099/08, presuda, 22. maj 2012. godine, stav 45).

42. Sud naglašava da je sudska praksa Ustavnog suda u saglasnosti sa sudskom praksom ESLJP, kada odlučuje da su se događaji desili pre stupanja na snagu Ustava, 15. juna 2008. godine, nisu *ratione*

temporis kompatibilni sa Ustavom i stoga ne spadaju pod njegovu vremensku nadležnost. (Vidi, između ostalih, Rešenja Ustavnog suda u slučaju br. KI152/11, podnosilac zahteva *Bekim Murati*; slučaj br. KI07/11, podnosilac zahteva *Vehbi Klaiqi*; slučaj br. KI128/11, podnosilac zahteva *Ismet Boshnjaku*).

43. Sud ponavlja da se ubistvo dogodilo 1999. godine, podnosioci zahteva su preuzeli posmrtne ostatke 2002. godine (tri godine kasnije), oni su navodno podneli krivičnu prijavu 8. oktobra 2004. godine (pet godina kasnije), i nisu pratili progres postupka sve do podnošenja zahteva Sudu 27. februara 2014. god. (deset godina kasnije).

44. Štaviše, Sud ponavlja da se ubistvo dogodilo 4. juna 1999. godine a građanska tužba je uložena Osnovnom sudu u Uroševcu 17. septembra 2004. godine.

45. Prema tome, Sud smatra da činjenice koje su se desile pre stupanja na snagu Ustava ne spadaju u vremensku nadležnost Suda.

46. Kao rezime, zahtev je *ratione temporis* nekompatibilan sa Ustavom i treba ga proglasiti neprihvatljivim, u skladu sa pravilom 36. (3) h) Poslovnika o radu.

47. Sud, nakon što je utvrdio da su žalbe podnosilaca neprihvatljive, smatra da nije potrebno da posebno razmatra prihvatljivost žalbi podnosilaca zahteva koje su podnete na osnovu čl. 6.1 i 13. EKLJP 46 [Zaštita imovine] Ustava.

48. Štaviše, Sud smatra da, uzimajući u obzir obrazloženje gorenavedenog zaključka, ustavne odredbe na koje se pozivaju podnosioci zahteva, nisu uopšte primenjive u ovom slučaju.

49. Iz gorenavedenog, Sud konačno zaključuje da žalbe o navodnim povredama člana 2. EKLJP od strane javnih vlasti Kosova zbog nedostatka krivične istrage i nedostatka nadoknade za uništavanje njihove imovine, u skladu sa pravilom 36. (3) h) Poslovnika o radu, su *ratione temporis* nekompatibilne sa Ustavom i stoga neprihvatljive.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu pravilom 36. (3.) h) Poslovnika o radu, u sednici održanoj 7. novembra 2014. godine, većinom glasova

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani

KI85/14, Gafurr Osmani, Rešenje od 16. septembra 2014. god. - Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 269/2013, od 9. decembra 2013. godine.

Slučaj KI85/14, odluka od 16. septembra 2014. god.

Ključne reči: individualni zahtev, očigledno neosnovan.

Podnosilac zahteva tvrdi da mu je povređeno pravo na pravično suđenje, garantovano članom 31. Ustava. On posebno tvrdi "da su redovni sudovi sve tri instance imali zakonsku i ustavnu obavezu da u mom slučaju primene zakonske odredbe Zakona o radu koji je bio na snazi pre rata na Kosovu".

Što se tiče tvrdnji podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], Sud primećuje da podnosilac nije objasnio kako je i zašto ovo posebno ustavno pravo povređeno osporenom odlukom, navodno presuđeno "primenjivanjem sada važećih zakona, a ne zakona koji su bili primenjivi u vreme kada se desila navodna povreda".

Kao rezultat, Sud nalazi da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove prihvatljivosti, jer podnosilac zahteva nije uspeo da potkrepi svoje tvrdnje i dostavi potkrepljujuće dokaze o navodnoj ustavnoj povredi osporenim odlukama.

Prema tome, u skladu sa pravilom 36 (2) b) i d) Poslovnika o radu, zahtev podnosioca treba proglasiti kao očigledno neosnovanim.

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (2) b) i d) Poslovnika o radu, 16. septembra 2014. godine jednoglasno proglašava zahtev neprihvatljivim kao očigledno neosnovan.

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u
slučaju br. KI85/14
Podnosilac
Gafurr Osmani
Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova, Rev. br. 269/2013, od 9. decembra 2013. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Gafurr Osmani (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) sa prebivalištem u Prizrenu.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda, Rev. br. 269/2013 od 9. decembra 2013. godine, koja mu je uručena 22. januara 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva tvrdi, da je gore navedenom presudom povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje garantovano članom 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) jer: "*su redovni sudovi sve tri instance imali zakonsku i ustavnu obavezu da u mom slučaju primene zakonske odredbe Zakona o radu koji je bio na snazi pre rata na Kosovu*".

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 14. maja 2014. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 10. juna 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI85/14 imenovao sudiju Roberta Carolana za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI85/14, imenovao Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.

7. Takođe, 10. juna 2014. godine, Sud je obavestio podnosioca o registrovanju zahteva i poslao kopiju Vrhovnom sudu.

8. Dana 15. septembra 2014. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI85/14 imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca umesto sudije Roberta Carolana.

9. Dana 16. septembra 2014. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 8. novembra 2011. godine, Opštinski sud u Suvoj Reci je doneo presudu (C. br. 321/06), kojom je tužbeni zahtev podnosioca da se poništi obaveštenje o prekidu radnog odnosa, odbijen kao neosnovan.

11. Protiv presude Opštinskog suda u Suvoj Reci, podnosilac zahteva je uložio žalbu zbog bitnih povreda parničnog postupka, pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnih odredaba.

12. Dana 19. juna 2013. godine, Apelacioni sud Kosova u Prištini je doneo presudu (CA. br. 2910/2012) kojom je žalba podnosioca zahteva odbijena kao neosnovana, a presuda Opštinskog suda u Suvoj Reci potvrđena.

13. Podnosilac zahteva je podneo reviziju zbog bitne povrede odredaba postupka i povrede materijalnih odredaba. Podnosilac zahteva je, *inter alia*, istakao*: "Rešenje prvostepenog i drugostepenog suda su u suprotnosti sa materijalnim odredbama na štetu tužioca, a pogrešna primena materijalnog prava je uticala da i presuda bude nezakonita. Ovaj zaključak zasnivam na činjenici da je tužilac imao ugovor o stalnom radnom odnosu. Dakle, po tom ugovoru, na osnovu Zakona o radu iz 1989. godine i Zakona o radu iz 1977. godine sa odgovarajućim*

amandmanima, koji su na osnovu Uredbe UNMIK-a br. 1999/24 bili na snazi do stupanja Zakona o radu Republike Kosovo, br. 03/L-2012 u decembru mesecu 2010. godine, Sud je bio dužan da podrži zaštitu zakonitosti u ovoj stvari i da se osloni na zakonske odredbe koje su bile na snazi, a ne na osnovu uredbi i administrativnih uputstava koja su bila u suprotnosti sa odredbama ovih zakona."

14. Dana 9. decembra 2013. godine, Vrhovni sud je doneo osporenu presudu (Rev. br. 269/2013) i odbio reviziju podnosioca zahteva kao neosnovanu.

15. U obrazloženju navedene presude, navedeno je, *inter alia*: "*... pobijena presuda sadrži pravilnu primenu odredaba parničnog postupka i materijalnog prava, i da sadrži dovoljno razloga i relevantnih činjenica koje prihvata i ovaj sud. Ovo iz razloga što su na osnovu člana 1 Uredbe 1999/24 utvrđeni zakoni koji su na snazi na Kosovu. Na osnovu člana 1 pod a) zakoni na snazi na Kosovu su utvrđeni i Uredbe koje objavljuje Specijalni predstavnik Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija i dopunski instrumenti koji su doneseni u skladu sa njima".*

16. Vrhovni sud je pomenuo i da: "*shodno odredbi člana 6 Uredbe o ustanovljenju administrativnog odseka za nauku i obrazovanje, br. 2001/11 od 03. marta 2000. godine predviđeno da aktuelna Uredba zamenjuje svaku odredbu primenljivog zakona koji nije u skladu sa njom, dok je Administrativno uputstvo odseka za nauku i obrazovanje, DES (I) 4/2000 doneto u skladu sa ovom Uredbom".*

Navodi podnosioca

17. Podnosilac zahteva tvrdi da je povređeno njegovo pravo na pravično i *nepristrasno* suđenje, garantovano članom 31. Ustava. On posebno tvrdi da " *su redovni sudovi sve tri instance imali zakonsku i ustavnu obavezu da u mom slučaju primene zakonske odredbe Zakona o radu, koji je bio na snazi pre rata na Kosovu".*

18. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da: *„zahteva ukidanje odluka redovnih sudova, jer povređuju pravo na pravično i nepristrasno suđenje, kao što je predviđeno članom 31. Ustava. Podnosilac je zahtevao sudsku zaštitu, odnosno ostvarenje njegovih prava na osnovu zakona koji su bili na snazi kada su javni organi prekršili njegova prava raskidom ugovora o radu. Sudovi su, nakon više od 10 godina odlučili na štetu podnosioca zahteva, oslanjajući se na zakonske odredbe aktuelnih zakona, a ne na zakone koji su bili na snazi u periodu kada je došlo do povrede".*

Ocena prihvatljivosti

19. Sud primećuje da je, kako bi bio u stanju da reši žalbu podnosioca zahteva, potrebno da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane Ustavom i dalje precizirane u Zakonu i Poslovniku.

20. S tog aspekta, Sud se poziva na član 113.7 Ustava koji predviđa da:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

21. Sud se takođe poziva i na član 48. Zakona koji predviđa:

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

22. Sud takođe uzima u obzir i pravilo 36. (1) c) i 36. (2) Poslovnika o radu koji predviđa da:

(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve:

(...)

(c) samo ako zahtev nije očigledno neosnovan

36 (2) Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

(a) da zahtev nije prima facie opravdan, ili

(b)) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili

c) da podnosilac zahteva nije žrtva kršenja prava zagarantovanih Ustavom, ili

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju."

23. U konkretnom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac zahteva uložio tužbe i žalbe pred svim instancama redovnog sudstva i tako iscrpeo sva pravna sredstva, kao i da je ovlašćeno lice da podnese zahtev Sudu u skladu sa članom 113.7 Ustava.

24. Što se tiče tvrdnji podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], Sud primećuje da podnosilac

zahteva nije objasnio kako i zašto je ovo posebno ustavno pravo povređeno osporenom odlukom, navodno presuđeno *"primenjivanjem sada važećih zakona, a ne zakona koji su bili primenjivi u vreme kada se desila navodna povreda"*.

25. Sud primećuje da pravo na pravično i nepristrasno suđenje sadrži brojne elemente i predstavlja ključnu komponentu u zaštiti osnovnih pojedinačnih prava od povreda potencijalno vršenih na osnovu odluka sudova ili javnih vlasti.

26. S tim u vezi, Sud se poziva na član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, koji jasno predviđa da:

> *1. "Svakom se garantuju jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih."*

27. Član 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP) takođe predviđa da:

> *"Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama (...) ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona."*

28. U ovom kontekstu, podnosilac zahteva ne objašnjava tačno kako i zašto navod "primenjivanje odredaba zakona na snazi" argumentuje ustavnu povredu njegovih osnovnih prava i pravičnog suđenja.

29. Pored toga, gorenavedeno opširno citiranje odluke Vrhovnog suda pokazuje da osporena odluka pruža obimno i jasno obrazloženje o činjenicama slučaja i njenim nalazima.

30. Štaviše, nezadovoljstvo odlukom ili samo pomenuti članove ili odredbe Ustava nije dovoljno da podnosilac zahteva izgradi tvrdnju o ustavnoj povredi. Kada navodi ustavne povrede, podnosilac zahteva mora da pruža uverljiv i dobro obrazložen argumenat da bi zahtev bio osnovan (vidi slučaj KI186/13, *podnosilac Energetska korporacija Kosova,* Rešenje o neprihvatljivosti od 10. februara 2014. godine).

31. Sve u svemu, podnosilac zahteva nije dokazao da su mu redovni sudovi, navodno, presuđivanjem "*na osnovu odredaba sada primenjivih zakona*", povredili ustavna prava.

32. Zapravo, Sud ne razmatra odluke redovnih sudova po pitanju zakonitosti, niti razmatra pitanje tačnosti činjenica, samo ukoliko postoji

jasna i ubediljiva činjenica da su takve odluke donete na očigledno nepravičan i arbitraran način.

33. Štaviše, nije dužnost Suda da odlučuje da li su redovni sudovi pravično razmatrali argumente podnosilaca u rešavanju pravnih pitanja. Ovo je isključivo nadležnost redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava. (vidi, *mutatis mutandis*, *Garcia Ruiz protiv Španije* [VV], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud o ljudskim pravima [ESLJP] 1999-I).

34. Dužnost Ustavnog suda je da utvrdi da li su tokom postupaka pred redovnim sudovima, sudovi povredili bilo koja osnovna prava garantovana Ustavom.

35. Kao rezultat, Sud nalazi da zahtev podnosioca ne ispunjava uslove prihvatljivosti, jer podnosilac zahteva nije uspeo da potkrepi svoje tvrdnje i dostavi potkrepljujuće dokaze o navodnoj ustavnoj povredi osporenim odlukama.

36. Prema tome, u skladu sa pravilom 36. (2) b) i d) Poslovnika o radu, zahtev podnosioca treba proglasiti kao očigledno neosnovanim.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36. (2.) b) i d) Poslovnika o radu, 16. septembra 2014. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac
Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda
Prof. Dr. Enver Hasani